

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

3295.5.10 (1)

HARVARD
COLLEGE
LIBRARY

РЈЕЧНИК

ИЗ

КЊИЖЕВНИХ СТАРИНА СРПСКИХ

НАПИСАО

Ђ. ДАНИЧИЋ

ДИО ПРВИ

А — К

У БИОГРАДУ

У ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ

1863

3295-5.10 (1)
✓

HARVARD
UNIVERSITY
LIBRARY
NOV 20 1958

СВИЈЕТОЈ ГОСПОЋИ
КНЕГИЊИ СРПСКОЈ
ЈУЛИЈИ М. ОБРЕНОВИЋИ
РОЂЕНОЈ ГРОФИЦИ ПЛЕМЕНА ХУЊАДИНА

СВИЈЕТЛА ГОСПОЂО КНЕГИЊО!

Света ми је дужност да **ТЕБИ** захваљујем ако овијем трудом будем од користи књижевности српској па се посвједочи да нијесу била узалуд добра која ми је још у младости својој и мојој чинио свијетли муж **ТВОЈ**.

Јер **ТВОЈА** милост чини те ево излази на свијет један од онијех послова за које ме је милост свијетлога мужа **ТВОЈЕГА** хтјела спремити.

**Молим ТЕ дакле СВИЈЕТЛА ГОСПОЋО
КНЕГИЊО да с оном милошћу с којом ми
ово добро чиниш и захвалност моју примиш.**

**ТВОЈОЈ СВЈЕТЛОСТИ
ГОСПОЋО КНЕГИЊО**

захвални

Ђ. Даничић.

У Биограду 25 јануара 1863.

У овај сам рјечник узимао ријечи из овијех књига, које овдје стављам по словима којима се у рјечнику распознају:

В. дан. — Даница. Издао В. С. Караџић. — Одатле употребих записе штампане из старих рукописа.

В. прим. — Примјери српско-славенскога језика. Саставио их В. С. Караџаћ. У Бечу 1857. — Одатле употребих записе прештампане из штампаних србуља.

Г. — Гласник Друшта Србске Словесности. У Биограду. — Осим записа штампаних из старих рукописа ово је што употребих:

— из књиге X стр. 215—277 **Покъсть ѿтъ вѣтѣа и ѿ царствѣхъ вѣсехъ родовъ.**

— из књиге XI стр. 43—94 **Житѣе свѣтаго велико-мъченика въ царехъ Стефана срѣвѣсваго иже въ Дуахъ съписано Григорѣемъ мнѣхомъ.**

— стр. 108—118 **Ѡ вѣженѣмъ кнезе Лазаре.**

— стр. 125—129 **Плметъ иже въ свѣтѣхъ ѿтца нашѣго архѣпископа Мазѣна новаго вѣвшаго деснота срѣвѣмъ.**

— стр. 130—143 **Три хрисовуља.**

VIII

— стр. 144—156 Летопись царемъ сръбскимъ.

— стр. 160—165 Сказаніе о архіепискупехъ сръбскимъ.

— стр. 165—170 што је писао Високи Стефан.

— стр. 189—193 Предговор архиепископа Никодима к типичу.

— из књиге XIII стр. 358—368 Похвала кнезу Лазару.

— стр. 369—377 хрисулу.

— из књиге XV стр. 261—310 хрисулу. Како је ова књига изашла овијех дана, за то су из овога хрисулуа могле ући у рјечник само ријечи које иду послѣје испадати, а остале ћу додати послѣје.

Гильф. бос. — Боснія, Герцеговина и Старая Сербія. Сборникъ, составленный А. Гильфердингомъ. С. Петербургъ 1859. — Употребих старине српске које су ту штампане; неке сам ријечи из тих старина биљежио словима „Рус. Бес.“ (Русская Бесѣда), јер су прије у тијем књигама штампане.

Д. — Живот светога Саве. Написао Доментијан. У Биограду 1860. — Чегга нема у тој књизи а П. Ј. Шафарик у *Lesekögneg* помиње из рукописа који је он имао, код онога сам слову Д. додао Ш. *lesek*.

З. — Законик цара Стефана у П. Ј. Шафарика *Pramátky dčevního písemnictví Jihoslovanův*. У Прагу 1851.

Л. — Летописи српски у П. Ј. Шафарика *Pramátky dčevního písemnictví Jihoslovanův*. У Прагу 1851.

М. — Monumenta serbica spectantia historiam Serbiae Bosnae Ragusii edidit Fr. Miklosich. У Бечу 1858.

П. — Споменици србски преписао кнез Медо Пуцић. У Биограду 1858.

П. б. — Споменици српски преписао кнез Медо Пуцић. У Биограду 1862.

С. Ј. — Србскиј Лѣтописъ издае Матица Србска у Будиму. — Употребих из књиге IV године 1847 хрисовуљ кнеза Лазара.

Са. — Живот св. Симеуна. Написао св. Сава. У П. Ј. Шафарика Památky dřevního přsemnictví Jiho-slovanův. У Прагу 1851. Употребих и оно чим је у Гласнику VI стр. 339 попуњено једно мјесто.

Са тип. ор. — Типик ораховички св. Саве у П. Ј. Шафарика Serbische Lesekörner (комад).

Са. тип. ст. — Типик студенички св. Саве у П. Ј. Шафарика Serbische Lesekörner (комад).

Са. тип. хил. — Типик хиландарски светога Саве у Дим. Аврамовића Светој Гори у Биограду 1848 (комади).

Ст. — Живот св. Симеуна. Написао краљ Стефан. У П. Ј. Шафарика Památky dřevního přsemnictví Jiho-slovanův. У Прагу 1851.

III. jahrb. — Wiener Jahrbücher der Literatur Bd. LIII. 1831. — Употребих што је ту штампао П. Ј. Шафарик из старих рукописа.

III. Iesek. — Serbische Iesekörner von P. J. Schafarik. У Пешти 1833.

Друге књиге које помињем скративши им имена ово су: Hahn, J. G. v., Reise von Belgrad nach Salonik. Wien 1861. — Schematismus cleri dioecesis rhacusinae pro anno 1862. Venetiis. — Zemljopis i poviestnica Bosne od Slavoljuba Vošnjaka. U Zagrebu 1851. — Шематизмъ православне восточне епархије цркле Далмације и Истрије за годину 1859 (и познији). У Задру. — Те књиге као и друге којима није требало имена скраћивати помињем онда кад се њима може потврдити што год што има у онима напријед. Толико сам само употребио и споменике латинске штампачане у Гласницима.

Друге скраћене ријечи ласно може читалац разумјети, као нгр. т. ј. новогрчки, срл. т. ј. латински средњег вијека и т. д.

Арапски број код имена књига показује страну; само код III. jahrb. показује код којег се броја ондје помиње рукопис с ријечима које сам употребио.

Читаоца молим нека не тражи да му казујем правила којих сам се држао пишући ово; наћи ће их најпоузданије у дјелу самом, гдје треба сам да види и како сам их се држао. Али опет ако да бог и будем доколан и вољан може бити да ћу што

проговорити о том у предговору к пошљедњему дијелу.

Што сам већ нашао да додам или поправим у овом дијелу, споменућу у пошљедњем с осталијем што још нађем.

Јоште с радошћу која ваља да не ће бити само моја напомињем да ми око овога посла већ двије године дана помаже ученик мој Стојан Новаковић и свесрдо и вјешто, на чем му од мене хвала.

У Биограду мјесеца фебруара 1863.

а, него, за једно веже друго што хоће да се
 разликује од њега: богъ прѣмностимъ оутверди грѣхъ
 царьми а оугре кральми. М. 4. оуть уловкъ некузможно,
 а оуть бога вьса възможно. Ст. 24. вь малъ шклету се
 а вь скорѣ погьмаеть. Са. 3. поволають ко ксакомъ въ
 цркви прилагати и давати а не оуть цркви узимати.
 М. 19. да не ждѣмъ сръклинь а други дьверокътанниъ. М. 51.
 къбаль жита, половини унстаа а половини прѣпроста. З.
 50. сего архиепископъ благославляетъ божьство, а
 кралъ даклетъ سموу жьду. М. 14. аще ли не кръститъ
 се, да моу се възметъ жена и дѣтъца, и да дасть имъ
 дѣль оуть вьсего иманїа, а оми да оуженеть се. З. 30.
 ако ли не има сына, а има дѣщеръ, да има дѣщи оузети.
 З. 43. аще пише книгоу царъ, а она книга разоудеть
 законниъ, соудѣе тоу книгоу да не кроудють. З. 49.
 црквиами да оьладаетъ господниъ царъ и патриархъ и
 логофеть, а имъ никто. З. 31. да коде по земан кра-
 левьства ми сководьно, а никто да имъ не пснакости
 ниша. М. 53. а се зговорихъ келе доброволно и миле-
 стиво с попислаари дьверокъцъми да вилъ хотанъ миръ
 и примамъ за миръ, а они рекоше: томзи ми инесмо
 колни. М. 368. што ли не да, а има, да взме попь самъ.
 М. 565. аще боудеть на единомъ оугниши, а темзи оудѣ-
 лениъ, да работа. З. 35. аще што познаеть лице подь
 уловкомъ, а боудеть вь горѣ, да га новедеть вь село.
 З. 37. — тим значењемъ и у кондиционалној рече-
 ници саставља једну половину с другомъ, кадъ предъ
 кондиционалномъ реченицомъ има друга која се њомъ

преиначује: ако се обрете уловити земље краљевства
 ми ђсзгень вѣшему уловѣку, да му мѡе сздьце нздѡю
 добвѣтне; ако ли му добвѣтѡка не стече, а ѡни да подѡю
 кривѣца самога. М. 46. поповьсци сьможе кто кнѣнгоу
 нзоути, да стон с оцемь на скоємь ждрѣнѡю; ако ли
 кинге не нзоути, а ѡнѡ да ѡ мѡропѣхь. М. 99. данте
 му помьсѡ да га донесе да му га ѡдквѡлю; ако ли му
 га не ѡдквѡлю, а мѡ да му га ѡсковогь. П. б. 38. да
 пошлѡ скою листоке сь ѡвѣтѡмь нашѡмь листомь; ако ли
 би нзгьбнѡли листѡ нашѡ, а ѡни да пошлѡ скою листоке
 крѡкѡне подь нѣхь неутѡтѡни. П. б. 50. — тако се
 двоје разликује и овдѣе, премѡда се у главномь само
 додаје једно другомь, те би могло бити и и мѣсто
 а: на комь сѡ .л. камени црѣденихь а шестѡ пѡветѡнехь.
 М. 386. сто и три десѡти и едѣн антрѡ а .л. знаучь. М.
 390. — тако ѡстаје разликовање и кад се иста ствар
 само из ближе назује, али по знацима са свијем
 дружчијимь: да помилѡуѣши мене грѣшнѡга раба твоѣго,
 и сь ракомь твоимь а сь сьмономь цѡномь Стефанѡмь. М.
 68. сьмѡ светѡго краля Фурѡша а краљѣноука светѡго
 господѣна Сѡмѡна. М. 561. тако и кад нијесу са
 свијем дружчији знаци по којимь се што из ближе
 казује, него излазе јѡш из прѡе помисли, па се
 само хоѣе као особити да кажу тако да би могло
 бити и без а, само би маѣе снаге било у бесѣди,
 et quidem: ѡ ли достоѣно да вѡши крѣпѡтѡмь тѡлику
 цѡтѡ и срамѡтѡ примѡ ѡдѡ вѡшѡхь людѣи а на вѡшѡн
 крѡн. П. 104. ѡу земли жегликовскѡи а у иштѡ рѣко-
 нѡмь Архѡлѡкѡмѡ. М. 143. послѡнѡ скою листѡи а подь
 скоюмь неутѡтно зѡконѡмь. М. 322. з Zeta полокиѡна
 Каменицѡ сь людѡмь а именовѡ Домѡушкиѡ. М. 59. зѡ-
 нѡса му царѡство ми црѣкѡвѡ вѡшѡнѡ а светѡго дрѡхамь-
 гѡла. М. 172. стѡрѡи мѡлѡсть краљѣвство ми а помѡн-
 сѡрѡмь двѡрокѡускиѡмь. М. 85. што се пошѣдѣнѡмь на-
 чѣномь додаје може бити и рѡченица вѡзѡна за дру-
 гу рѣчѡју да: ѡставѡсмо нѣхь, али да дѡвѡю црѣкѡи свѡле

за вѣсно годице. М. 97. — саставља и тако двоје да ни мало не стоји до разлике њихове, те се изједначује с ријечју и, али врло ријетко: њто стрѣпнѣ грьдою а страшною соуднице юго. Ст. 9. да юсть проклетъ а закезднѣ. М. 18. да юсть причестникъ прѣдателью Нюдъ, а тиконн да приче гнѣкъ и наизудннѣ отъ краљевства ми. М. 65. нодъ великомъ а кнѣзномъ пѣчату. М. 294. повелнннѣ а сѣдомъ божины причемъ дрѣжнѣ. М. 317. госпоцтѣнъ кн смерно помѣненнѣ а кѣѣ (т. j. et cetera). М. 542. — Главнимъ значењемъ својимъ ова ријеч прима уза се ријеч и с омијемъ што она додаје својимъ значењемъ, et quoque: да нмамо стрѣки вас а н все твоє луди. М. 43. кое ннѣ с зунннѣ родителъ краљевства ми, а н ладъ. М. 317. — тако и ријеч или, aut vero: самъ краљ или отъ настомѣнннѣ нгоумнѣ а или ннѣ кто. М. 75. отроци, кто с нгоумномъ на поутѣ гредоу а или с коннѣ калоггромъ. М. 98. или сынъ краљевства ми или братъ а или кто оудъ соуроднннѣ. М. 116. прѣдъ царнннѣомъ и кнѣземъ а или прѣдъ исплннѣомъ. М. 162. ако к кон дзбровуанннѣ конъ дльннѣ а или уннѣ кнѣвъ. М. 268. тако и ријеч коли једнога значења с ријечју или: да не нзиде нзъ нашѣхъ тмнннѣ а коли нашѣ страже. П. 100. — С демонстративнимъ прономиномъ среднѣга рода по његову значењу привлачи к ономъ што се хоће да каже; тако је а то садашнѣ ето, еп: властеле, а то послахъ до наше поутеннѣ причзннѣ властеле мое. М. 483. а то да знате, како догоше ваши покълнсарн. М. 514. а то сѣди зима. П. 3. а то сѣди ннѣхъ нашѣ трговннѣ. П. 58. а то зписасмо племѣннѣнѣнъ кн. П. б. 63. у томъ се послу с другимъ демонстративнимъ прономиннѣма ово, ово саставља у једну ријеч, пошто изгубе први глас, те постаје ово, ово, које гледај.

а ннѣ, statim: и акѣ призвахъ уѣстннѣ отъце къ сѣвѣ. М. 126.

абогониѣ, 1438 прѣимъ наувельство сръбско Михаило Абогониѣ. Л. 79. cf. Аньѣловниѣ.

авлоны, Aulona, град на мору у Арбанаској: господина Кливиѣ и Авлоны. М. 178. cf. вавлоныскыи.

аво, еп: аво меге цръкки. М. 144. аво властели, кон присегосмо. М. 178. аво вкю, ере приходи конуниа мот. М. 518. аво и съди пишемо. П. 130. аво илезъ. П. 6. 112. cf. а.

аврамль, Abrahami: въ аврамльнхъ селъхъ приимльмъ. Д. 89.

аврамль, Abrahami: боже оуцьцъ нашихъ, аврамль, исаковъ. Са. 11.

аврамль, Abraham: вторы во Аврамль вьсть. Са. 1.

аврамезовниѣ, 1439 оубме се Беговиѣ и Аврамезовниѣ новобръгане на Триполю. Л. 77.

авьва, *אַבְבָּא*: съ нареуенымъ авьва Слвою. Ст. 13.

авьгаръиниѣ, гледај агаръиниѣ: вавидоме авгаръини. Л. 83.

авьгоустни, augusta, за царицу српску: христолюбивою царицею августнею кұра Сленаю. М. 133

авьгоустниѣ, Augustianus, био је десечар у Липљау између 1389 и 1405. М. 264.

авьгоустъ, augustus: цар римски: Авьгоустоу кьсароу. Л. 68. — мјесец: мѣсецъ авьгуста. М. 2. cf. агость, агоустъ, догоустъ, доугоустъ.

авьгоустыни, augusta, за царицу српску: боголюбива царица авьгоустыни кұра Слена. М. 137.

ага, у Турака dominus: мнудръ ага. Л. 86.

агаръиниѣ, unus e posteris *תָּוֶס* Nagar: агаръие вьса подь собою устроише. Г. XI. 61. мисле се Турци.

агаръиѣскыи, *תָּוֶו* агаръини: видевъ оумилкитѣ скетихъ книгъ расхищениѣмъ и раздраниѣмъ агаръиѣскыихъ уедъ. М. 538.

агг- гледај агг-

агниѣ, agnus: овецъ съ агниѣмъ. З. 50.

агость, гледај авьгоустъ: агоста мѣсеца. М. 503.

агоустниѣ, Augustinus, гледај Владьковниѣ.

агоустъ; гледај лавгоустъ: мѣсеца августа. М. 46.
II. 6. 66.

адмилять, адamas: о твердаго адаманта Лазара.
Г. XIII. 366.

адмовиць, два властелина хумска бјеху тога
презимена 1249, по имену Одоумисль и Стрѣзмирь.
М. 34.

адмокъ, Adami: извѣлашеъ емьсть прѣвые кнѣзем
адмокомъ. М. 67.

адамь, Adam: Адамъ и Юргъ. М. 67.

адокъ, аѡду, огси: врата адова не оудолжють жи.
М. 196.

адрамерьскими, у подручју митрополита солун-
скога бјеше за времена св. Саве адрамерскимъ епископъ.
Д. 77.

• адрѣфато, praebenda: коупиства оуть монастыра .и.
адрѣфать, да на есакииже днь до живота юю дает се
приходештнмъ (да) коупаженимъ хлѣбъ идеть. Д. 42. сим
сицекиимъ овлздомъ приложи господство ми монастыроу
хиландарьскомуу, яко да има господство ми къ мо-
настири шесть адрѣфать, . . . и оудъ ошехъзи адрѣфать да
е кольно господство ми оуддати дѣз адрѣфатъ комоу
ми кольно оудъ моухъ калугерь, и по прѣставлени
ошехъзи дѣтю брати, кои соу ели ошазн адрѣфата, кпоу
да има господство ми оудъ монастыра иснальн шесть
адрѣфать скободнѣхъ. по слоучаю же егда придетъ ми
сѣмрътъ, да имама оудъ монастыра за ошазн адрѣфата
годищани менень. М. 570. „nach langem grübeln ist
mir das griech. *ἀδελφάτων* eingefallen“ писа ми љу-
базно Ф. Миклошић 19 ден. 1859 кад му се поту-
жих како се не могу да довијем како би та оче-
видно грчка ријеч гласила у грчкомъ језику.

адоуево, село у Хомољу, и то долине, које је цар
Лазар дао цркви богородичиној у Ждријелу брани-
чевском. М. 194. без сумње је било и горње, али се
не спомиње.

адъ, *ἄδης*, *orcus*: отъ ада въведе истъство уловъскою. М. 88.

адъскимъ, *ἄδου*, *orci*: да насъ изведеши отъ адъскимъ оузь. М. 26.

азимъство, *azytia*: кон се соу превратили кристѣианъ къ азимъство. З. 29.

азъ, *ego*: азъ грашанъ Стефанъ. М. 9. азъ речеши Стефанъ кралу Томашъ Штонъ. М. 438. cf. и.

анзеръ, аустријски војвода *graf Heiszler*: 1680 оухити Текели графъ Анзеръ. 1691 изиде Анзеръ изъ ровства. Л. 87. cf. Анстеръ.

аиръ, *aër*: или камъ испштека се, къ соуе мы трочдохом се, аиръ а не господина нашего исптоуште. Д. 17.

анстеръ: тоу ранше Анстера и оумре 1686 годъ Темишвара. Л. 87. то је био *graf Heiszler*, cf. Анзеръ, па се мјесто њега гријешком узима други војвода аустријски *graf Heister*, који је послѣ оне године још живио.

аклику, у Светој Горѣ 1347 царскимъ великимъ Аврамъ игоумень Акиле Теромонахъ. М. 127.

акѣ, гледај акѣ.

ако. *si*: ако ли одъ живанихъ люди приходе з манастирскихъ люди, да се вранию опеть. М. 6. ако је кому унимъ дължнъ архиепискоупокъ уловекъ, да га пожива с кралевомъ неутатию. М. 13. ако носъ зло оучини, да платимъ ш. З. 43. не мон се поухити, ако је намъ жалъ. П. 2. иде би богъ донесалъ твою дѣчу з наше кукю, богъ въ, ако ихъ не висмо съблюли. П. 42. хотимъ смо з некою скранити те ако наше глака. П. 69. — ако и, *et si*: и отъ мене, ако и грѣшнъ исми, да истъ проплеть. М. 76.

ако, градъ у Мацарској, који су јамачно Турци тако прозвали: 1683 царъ Моухамедъ дође оу ано градъ. Л. 86. рекао бих да је *Neuhäusel*.

акръ, градъ у Сирији. Д. 185. 170.

акъсага, гледај акъсага.

акъсага, гледај акъсага.

аньсажа, а може бити и аньсаж, гледај аньсаљ:
.д. аньсаже. М. 389.

аньсамитъ, holosericum, срл. exanetum и аха-
mit: приносе ските разанке, аньсамити, намдаври. П. 138.
црвенога азамита. П. 6. 104.

аньсаља,) мјера за тежину мања од унче, срл.
аньсаљъ,) exagium од грч. ἕξαγιον, cf. акьсага: .к.
азгага. М. 372. два аньсаги. П. 6. 50. 56. П. 152. а ске
потже .в. зиауе и азгага. М. 386. зиауу и акьсага. П. 86.
.л. зиауъ и азгага. П. 6. 99. три акьсага. П. 49. три
азгаге. М. 372. .ф. зиауъ и азгага .л. М. 406. у свемъ .рв.
литраъ и .ф. азгага. М. 394. .д. акьсага. П. 6. 79. .к.
азгаге. П. 6. 98. што на једном мјесту стоји зага П.
6. 100. не ће бити друго него погрјешка.

ани, uti: изведетъ аки свѣтъ правдоу твою. Ст. 14.

алваним, Albania: Стефанъ, царь всѣмъ сръбљимъ
и гркомъ и змладнои странѣ, рекоу же Алванин и по-
морню. М. 140. cf. алваним.

алваньдинъ, селу Вилској ишла је међа на
Алваньдиноу воденицу. М. 144.

алваним, Albania: Сенилю, Галию, Аланю. Д. 55.

алекьса, Alexius: цара гръгьскаго, крѣ Алексоу Ко-
мькити. Са. 2. оу цара Алексе. Са. 8. — Гледај Паштро-
вић. — Некога Алексв посла херцег Стјепан Вукчић,
те пліјени Конавље, може бити да је исти Паштро-
вић. М. 443.

алекьсаньдарь, гледај Алекьсаньдрь.

алекьсаньдрим, Alexandria: до Алекьандріе. Д. 187.

алекьсаньдрь, Alexander: неѣак цара бугарско-
га Михаила, њему краљ Стефан Дечански даде Бу-
гарску над погибе Михаило. Г. XI. 75. — 1566 вој-
вода молдавски Алекьсандр. М. 557. — 1736 калуѣер
Алекьсандарь. Г. IX. 256. cf. Алекьсеньдрь.

алекьсаньдрьским, alexandrinus: алекьандрьскаго
града дошѣдшииъ. Д. 187.

алекьсеньдарь, гледај Алекьсеньдрь.

алекъсьсандръ, Alexander: 1368 господинъ Кининъ и Авломъ Алекъсандръ. М. 178. 179. — Дубровчанинъ фр-тареъ Алекъсандръ 1465. М. 494. — Господар молдавски Алекъсандръ воевода 1566. М. 556. cf. Алекъсандръ.

алекъсини, гледај Алекъсини.

алекъсини, Alexius: Алекъсинъ цара гръбъкога. М. 5. Са. 4. Л. 60. царъ гръбъски куръ Алекъте. М. 126. — Гледај Урбинловинъ.

алекъсини, властелинъ кнеза Вука Вукићевића, кнезъ Иванъ Алекъсинъ 1429. П. б. 84. — Кнезъ Юри Алекъсинъ властелинъ синова војводе Радосава Павловића 1454. М. 472. — Степанъ Алекъсинъ човјекъ херцега Влатка. М. 545.

алекъсокидъ, Alexander. М. 178. може бити да је и погрјешка. cf. Алекъсандръ.

али, aut: кто дубровчанинъ зеникъ али посеуе з Босни. М. 101. или сими краљевства ми али кто отъ соудинику. М. 111. да би ти нашъ любакъ иже како смель али окринулъ. П. 66. — sed: али такои тръзвиз. М. 476. али при себѣ пѣнези не имасмоу. М. 506. онъ обитока да отправи, али ето не отправи нишоръ. П. 22. ово му је друго значење врло ријетко према првом. Као што је сложено од а и ли тако и значење обје те ријечи саставља у себи.

али, турско име мушко: синъ кнеза Ивана Влаховића, уеснегаръ Али бегъ 1470. М. 511. — Војвода Али бѣгъ Павловићъ XVI вијека земли господаръ. М. 557. — 1437 оугри разбѣше Али бѣга подъ Сиздереконъ. Л. 77. — Али паша 1651 оугре Сиокоу. Л. 85. cf. Уснѣгинъ.

алиберѣта, Albertus: 1439 оумрѣ краљ мацарски Алиберѣта. Л. 77.

алиберѣтинъ, Alberti: краљ Владислакъ, сими алиберѣтинъ. Л. 79.

алиириѣдъ, око 1273—1314 архипискупъ дубровъбъчки. М. 70.

аловизи, Aloysius: гледај Бафо, Гоуѣтинъ, Жоуниѣинъ. cf. Алоуѣнъ, Алевнъ.

акоуиъ, само један пут у споменику у коме више пута долази Аловиъ, за то мислим да је погрјешка у преписивању. П. 6. 117.

алоувиџовиѣъ, 1423 Витко Алвиџовиѣъ властелин дубровачки у избраном вијећу. М. 320.

алоувиъ, Aloysius, гледај Гоуџетиѣъ, Црквиѣъ. cf. Аловиъ, Алвиѣъ.

алоуѣскии, манастира Алуѣ у Светој Гори: алоуѣскии игоуѣиѣъ. М. 127.

альвани, Albania: Стефанъ царь вѣстиъ сръбскии и гръкомъ и зѣнадити страиѣ, реноу же Алкити и номору. М. 136.

альвиъ, гледај Алоувиъ. М. 448.

алькати, esurige: не прѣбоудимъ альџоуѣ, нѣ наџе наситим се нѣка доухокиа. М. 110.

альмишанинъ, Almissanus: инкакорѣ да дамо альмишаномъ ни свети ни вѣкѣ. М. 31. cf. ольмишанинъ.

альслава, Elisabeth: жена бана Иваниша кнеза џетинскога. М. 279.

альтини, село, које краљ Стефан Дечански даде манастиру Дечанима: Алтинъ заселькии и сѣ вѣстим мегимн, а меѣа је вѣсемоу Альтиноу ишла у Жръикоу, ноу Дьгоу, на Равѣниѣ, на Хьмиѣъ, оу Вратинџоу, оу Трѣскавѣъ надѣ Добри Доу, на Бръиѣъ, оу Хомориѣ. М. 94.

альтишанинъ, човјек из Алтина. М. 97.

альтомаговиѣъ: Ванишъ Алтомаговиѣъ, вѣк деспота Ваниш, лѣпсем кнезу Лазарѣ. М. 250.

альтоу, по свој прилици погрјешка мјесто Альтомиѣ, властелин цара Стефана. М. 152.

альуѣѣ, fames: игоуѣ и альуѣѣ. Д. 8.

альна, Helena, жена Вукашина краља. М. 180.

амальдаръ, у Турака exactor: много се соли продаѣ и оуѣ тѣтѣѣ, кои доносе, амальдаръ кединомъ џетномъ узимѣ. М. 474. амальдарѣ оуѣ друзѣѣ землѣи соу доносеки да не продаѣаю. М. 528.

Андроника. М. 79. — Црква је трескавачка имала њиве близу Андроника Арсенз. Г. XIII. 374.

андроушко, Andreas hup.: 1425 сестричић властелина дубровачкога Вукше Мишетића Андришко. П. б. 82. — Гледај Бобалјевић, Менџетић, Сорькоуевић, Цигзанић.

андринополю, Adrianopolis: у Андринополю. М. 363.

андри, Andreas, cf. Андри: краљ маџарски за времена Немањина: краља оугарскога, Андри рекомаго. Ст. 27. — Око 1234—1249 велики кнез хумски Андри. М. 24. 34. тога је кнеза Андри син био живанъ Радославъ. М. 44. — Моремъ на светаго Андри ишла је међа хиландарска. М. 131. — Гледај Влуквић, Златъ, Урџвић. cf. Андри.

андри, Andreas: између људи, које је краљ Стефан Дечански писао Дечанима да буду сокалници, једном је у Комаранима било име Андри. М. 97. — Син кнеза Влатка, а брат војводе хумскога Иваниша 1452—58: кнеза Андрию. М. 454. — Гледај Бенџоудић, Влковић, Гонславић, Златъ, Маројкић, Поворић, Растић, Ратковић, Сорькоуеквић, Цигоулић, Урџвић. cf. Андри.

андрише, Andreas: син краља Вукашина: Андришеме. М. 180. — Гледај Добриновић.

анджоу, гледај Крикливић, Николић.

анька, Anna hup.: 1402—12 баница Анька, удовица бана Вука Вукчића. П. б. 49. 58. кћи јој је Катарина била: за војводом Сандаџем. Г. XII. 315. а Сандаџ је за то зове мајком: матери ми богомъ данионъ господ баница Анци. М. 274. госпогн баница Анци. П. 85. 111.

анькирд, Ансуга: воинствоуеъ въ Анькроду на Демирѣ. Л. 62.

анька, Анна: жена Стефана Немање. Ст. 3. Са. б. Л. 59. 69. — Жена Беле Уроша, кћи краља франџускаго. Л. 57. 68. — Жена великога војводе Оливера 1342. Г. XIII. 293. 296.

авѣстопъ, Antonius: 1406 Антона трѣмъвѣсташа. П. 82.

авѣстопъ, Antonius, гледај Боутковичъ.

авѣгелина, Angelina: жена деспота Стефана, који је био син деспота Ђурђа, а унук Вука Бранковића: препоруку ви мою Ангелини. М. 518. благоволеніемъ деспотице Ангелине. М. 540. отходитъ Степанъ въ Далматію, и тамо прѣмлетъ съвръстѣ дѣщеръ архитовѣхъ племени, Ангелиноу. Л. 63.

авѣгеловичъ, 1458 прѣимъ наувѣство сръбско Миханъ Ангеловичъ, бывши вѣликии воєвода деспотоу Лазароу. Л. 79. зову га и Абоговичъ.

авѣгеловъ, angeli: аггеловъ съвѣтъ. Д. 49.

авѣгелоподобнъ, angelo similis: аггелоподобныхъ житіемъ отъца. М. 129.

авѣгелъ, angelus: спасъ уловъскии постидитъ се его прѣдъ ангели. М. 17. авѣгеломъ славо. М. 67. аггелы дивнше се. М. 71. да се одрекъ бога и вѣре изъ вѣрзю, и анѣла правого на данъ судни. М. 275. у Дубровнику је био манастир за калуѣрице свете Маріе одъ ангели. М. 297. свете Маріе одъ анделовъ. М. 302. — Име цару грчкомъ: Авдроникоу Доуцъ Ангелоу Комизноу Палеологоу. Г. XI. 191.

авѣгелъкъ, hup. angelus: еданъ рѣзничъ на главѣ одъ ангеока. М. 498.

авѣгелъскъ, angelicus: уажъ пришьстени авѣгельска. Ст. 18. авѣгельска кониства. М. 57. въспрнети ми авѣгельски образа. М. 4.

авгоустъ, гледај авѣгоустъ: мисецъ августъ. М. 440.

авла, 1688 оузе Авла капетанъ Оужице. Л. 87.

авостооловъ, apostoli: авостоолоу авостоолова рекоу. Д. 55.

авостоль, apostolus: всѣхъ светыхъ авостоль. М. 11. великаго авостола и архинеремъ сръбскаго куръ Савы. М. 76. 82. cf. авостоуль, апоустоль.

авостольскын, apostolicus: обѣщанка ме створи устьваго и авѣгельскаго и авостольскаго образа. М. 5.

апостоу хъ, гледај апостоу: ~~рече~~ апостоуомъ своимъ.
М. 466.

априлини, aprilis: априла .и. днь. М. 536. cf. априль.

априль, aprilis: мѣсеца априла. М. 135.

априль, -лѣ, aprilis: мѣсеца априли. М. 159. апри-
ли .з. Л. 78.

априль, гледај априль: мѣсеца априла. М. 314. 538.
П. 63.

апоустоу, гледај апостоу: ва два на десете вр-
ховьнихъ апостоу. М. 273. врло често.

апѣтагъ, fasciculus actorum: показу намъ едно пи-
смо у литау хъ у канцеларни, како му је дѣлани братъ
твом. П. 111.

арагоньскимъ, Aragoniae: ни за страхъ царя тур-
скога ни краля угрскога ни краля драгоньскога. М. 446.

аранитовъ, деспотица је Анђелина била кћи ар-
анитовъ хъ племени. Л. 63.

аранъ, турско име мушко: 1689 изиде Аранъ паша
с воискомъ. Л. 87.

ардуъ, tributum: доходу хъ царьскимъ, соку и мамету
и ардуъ, да дѣла вьсла хъ улокъ хъ. З. 50. биће позвија
гласа. cf. хардуъ.

арашанъ, брдо близу Мухача које се сад зове
Харшанъ: 1687 разен Парфинъ херцегъ Соулиманъ везира
подъ Арашаномъ. Л. 86.

арни, Agius: везоуимъ Арни. Ст. 7. cf. Арни.

арнаде, Доментијан пише да су у султана ми-
сирскога били велможи арнаде. Д. 192.

арни, Agius: да је приуесини хъ Арни и Несторню. М.
135. cf. Арни.

арьванаси, село цркве богородичине у Архиље-
вици. М. 144. — још једно село близу Дубнице:
земљама је цркве трескавачке ишла међа селищемъ
Арванаси. Г. XIII. 378.

арьванасниъ, Albanus: приобрѣтоу одъ морьске
земле Зетоу и сь градовы, а одъ арьванасъ Пилотъ. М. 4.

самодръжца сръбскимъ и грчкомъ, влгаромъ и арван-
сомъ Стефанъ царь. М. 129. или из турчинъ или арван-
синь. П. 132. да могу ходити по морю и по суку, по
бугарској и по влашкој земли, по сръбскъ, по арван-
сехъ. М. 410. ходи царь оу арванасе на Скендера. Л. 81.
— Било их је много пастира, те се народним име-
ном зову и сами пастири између њих: арванасинь
да не има тоу зимовица. М. 27. потька влахомъ и арван-
асомъ .р. перьерь. З. 35. где прьстон владь или арван-
асинь на селъ, на томъзи селъ да не ставеть дроугъ,
за нимъ греде. З. 36. сф. арванашькимъ.

арванашьскимъ, albanus, само у једном спомени-
ку бугарски писаном: к зема арванаскаж. М. 3. сф.
арванашькимъ.

арванашьскимъ, albanus: краљ је Стефан Де-
чански дао Дечанима неколико селъ и катоуиъ влвашь-
кихъ и арванашькихъ. М. 91. по влвашькој земли и по
арванашькој. М. 525. арванашьку землю. П. 132. сф. пра-
вилније арванашьскимъ.

арванитьскимъ, albanus: Душан уставши на
оца въ арванитьскою прьходитъ землю, и тамо на кьсе
царьствѣ опасноеть се сьдръжанѣе. Г. XI. 77.

аргиропоуловъ, међу земљама цркве треска-
вачке била је и стась аргиропоулова у Кривогашта-
нима. Г. XIII. 372.

аргиропоуль, црква је трескавачка имала у Кри-
воштанима стась купљену оудъ Аргиропоула. Г. XI. 132.

армасла, селима, којима су имена Бреть, Соу-
хогрьль, Лзскокица, Витьус и Дринокъ, бјеше међа
Армасла. М. 63.

армата, exercitus, срл. armata: крь смо шир-
лили армату на градъ Шлинь. П. 129.

арменин, Armenia: прѣде въ Армению. Д. 195.

армьининъ, Armenius: око 1293—1302 у Стру-
мици Бале Ськса армьининъ, човјек манастира Хилан-
дара. М. 64.

дръмниохоръ, црква је трескавачка имала њиве въ дръмниохори. Г. XI. 136. Г. XIII. 374. и до пута, кон гредє к дръмниохоръ. Г. XIII. 374. сад село од Битоља на југ на ријечи Флорини. Hahn, geise 194.

дръссениѣ, Arsenius, гледај дръстник.

дръсениѣ, -и, Arsenius: црква је трескавачка имала њиву близъ Андронина дрсениѣ, и другу опет близъ дрсениѣ. Г. XI. 131. Г. XIII. 374.

дръсениѣвъ, Arsenii: међе земљама цркве трескавачке ишле су до меге дрсениѣ, и опет ѿтъ дола ертнска сѣзне дворина дрсениѣ. Г. XIII. 370.

дръславиѣ, турско име мушко: дрславиѣ паша Соколовиѣ погибе 1567. Л. 84.

дръстникѣ, Arsenius: 1261 прот светогорски. М. 48. — Архиепископ српски послѣје св. Саве: свѣтаго дръстника. М. 76. 83. Д. 180. Л. 52. — 1330 први игуман дечански дръстникѣ. М. 97. 141. Г. XI. 71. — 1333 епископъ призренски дрсениѣ. М. 104. — 1358 игуман хиландарски дрсениѣ. М. 167. — 1497 калуђер хиландарски. М. 521.

дрътофилахтъ, *χαρτοφυλάκτης*: 1613 при господарѣ мѣста Шивка Марку дрѣофилахтъ. М. 558.

дръхавъ ѣслово, archangeli: дръхавъгеловоу гласоу подокрє се. М. 67.

дръхавъ ѣсель, archangelus: у Скопљу црква арханђелу Михаилу, коју сазида Стефан Немања. Ст. 10. — у Зети црква архистратига Михаила, гдје св. Сава постави епископију. Л. 59. 69. — у Јерусалиму црква арханђела Михаила и Гаврила, създаи прародители царства ми, вели цар Стефан. М. 134. опустјела до 1497. М. 521. — у Штипу црква архистратига Михаила, коју сазида протосевасть Хрели, а краѣ је Милутин по жељи Хрејиној приложи Хиландару. М. 62. — у Призрену црква арханђелова, којој цар Стефан постави темелиѣ, и кад умрије, онамо прѣнесени быше мощи его. М. 135. 175. Л. 54. 61.

71. — близу Котора у садашњем селу Богдашићу црква светога Михаила, коју сазида епископ Теофит 1269. М. 50. а то је може бити иста црква арханђелова кь малом мору према отоку, коју цар Стефан потврди општини которској. М. 151. — у севастро-кратбра Бранка бјеше на баштини црква св. арханђела с три села Трстеникомь, Божаники и Тршиломь, коју синови његови приложише Хиландару. М. 172. ваља да се та црква помиње и овијем ријечима: писа се покељѣициъ господина Вѣлика кь домоу светыхъ архистратигъ Михаила Гаврила. М. 212. — црква арханђела Михаила у Љеснову, коју је зидао велики војвода Оливер 1341. Г. XIII. 295. 296. cf. архистратигъ.

арханђельскыи, archangeli: арханђельскыи воинства. М. 57.

архиепискоуповь, archiepiscopi: главъ элциньскы архиепископовъ. П. 38.

архиепискоупь, archiepiscopus: архиепискупъ сарскы. П. 38:

архидиаконь, archidiaconus: архидиаконъ Стефанъ. М. 74: архидиаконъ. М. 128. на печату.

архидиакъ, supremus notarius: архидиакъ Маринъ. М. 105. за архидиака. П. 97.

архидиакъ, код цркве св. Архидиа оу Моравицахъ постави епископију св. Сава. Л. 59. 69.

архидиакъница, мјесто у земли жегликовскои, која је била баштина севастократора Двана; он је у Архидиаци сазидао цркву ваведенију матере божије, и приложио јој своју баштину а цар Стефан потврдио. М. 143. ту је цркву са селом Архидиацицом и свима селима њезиним дала Хиландару царица Евдокиа сь синомъ Костадиномъ 1379. М. 191: ово ће бити црква за коју летопис каже да је зидала мати цара Уроша оу Урмиње Горы, выше Жеглигова. Л. 61. у Архидиаци је била још една црква св. Ни-

коле в Норун, коју је зидао мнихъ Неофитъ рекомын Германъ, и имала је половину села Норунъ и земље у Пршевз, што јој је приложио исти Неофит. М. 191.

архидиаконувьки, што припада Архиљевици: в квки архидиаконувькон. М. 192.

архидиаконувьски, што припада Архиљевици: матери божіен архидиаконувьскон. М. 143.

архидиаконувьскъ, гледај архидиаконувьскъ: выше Пеки архидиаконувьске. М. 143.

архидиаконувьскъ, гледај архидиаконувьскъ: архидиаконувьскъ дзбровькугоа. М. 70.

архидиаконувьскъ, *ἀρχιερατικός*. cf. архидиаконувьскъ.

архидиаконувьскыи, гледај архидиаконувьскыи.

архидиаконувьскыи, гледај архидиаконувьскыи.

архидиаконувьскыи, гледај архидиаконувьскыи.

архидиаконувьскыи, archiepiscopatus: да оузи-млетъ архидиаконувьскыи. М. 15. на реци Бистрици влизъ вьдникъ архидиаконувьскыи сръбскыи. М. 72. архидиаконувьскыи Жидую. Л. 51. cf. архидиаконувьскыи.

архидиаконувьскыи, archiepiscopi: ако је комоу чинъ дзжмиъ архидиаконувьскыи чловькы. М. 13. на архидиаконувьско станице. М. 563. вь хрисоволн архидиаконувьскыи. М. 115. cf. архидиаконувьскыи.

архидиаконувьскыи, archiepiscopus, cf. архидиаконувьскыи: да је оузилъ архидиаконувьскыи. М. 13. Стефан је Првовьдчани краљ уредио да се у Жичи поставлють вьси архидиаконувьскыи. М. 13. прьваго архидиаконувьска Савы. М. 48.

архидиаконувьскыиство, archiepiscopatus: прьдано е смъ архидиаконувьскыиство. Г. XI. 162.

архидиаконувьскыи, гледај архидиаконувьскыи: великому архидиаконувьску Николу. Г. XI. 49.

архидиаконувьскыи, гледај архидиаконувьскыи.

архидиаконувьскыи, *ἀρχιερεύς*: светители и архидиаконувьскыи. Ст. 2. архидиаконувьскыи христоку Николу. М. 26. архидиаконувьскыи ско-нго. Ст. 12. архидиаконувьскыи сръбскаго. М. 76. вьдстеле и про-

ѹи людѣ да не жеметь се не благословивши се оу сво-
его архіереа или оу доуховникъ. да благословеть се архіе-
рен поставленными З. 29. cf. архіерен.

асамъ, Асана и Асами. Д. 178. 199. гледај Астиъ.

асемъ, Асена и Асени. Д. 171. 173. гледај Астиъ.

аспида, aspis: шко аспыда на овакинка затьуе оуши
скон. Д. 118.

аспидъ, aspis: аспыдъ глухыи. Г. XI. 110.

аспра, нгр. *ασπρον* (т. ј. бијело, јер је била сре-
брна): .и. савуль, в всакомъ по три десети хлывда аспри.
М. 407. свыл аспрамъ тисык тисык аспри, коѣ тегле
3533 литръ, 2 зиве, 3 ахаге. М. 407. по том је до 290
аспри ишло у једну литру. ѣк,к аспри продало се к
соли. М. 476. на два се мјеста потврђује да је била
турски новац: аспра тврѹцяхъ 8564 аспре, а кестъ в
нихъ на потегъ 29 литаръ и 9 зивуъ. П. б. 59. П. 86. а
то опет показује да их је око 290 ишло у литру.
— pl. numi: примихъ аспри все, ке св виле в зивисяхъ
нихъ и нашихъ поставлене в владеть. М. 329. може би-
ти да је у том значењу и овдје: кекъ в нихъ нишо
не остало ни злата ни сребра глимскога ни сребра белого
ни аспри ни кова златога ни сребрнога. М. 477.

асвиъ, два цара бугарска: Асвиъ 1217—41. М. 3.
и син му Михайль Асвиъ 1253. М. 35. кѣи онога пр-
вога бјеше за краѣм српским Владисавом. Д. 178.
199. cf. Асамъ, Асенъ.

атаиасиѹ, Athanasius: за светога Саве јеруса-
лимски патриархъ Аѹиасѹ. Д. 186. — Митрополит
српски Аѹиасѹ 1441—56. П. б. 96. Л. 79. — Игуман
дечански Аѹиасѹ 1613. М. 558. 559. — Црква светми
Аѹиасѹ у селу Хоморанима. Г. XIII. 374. — Авра
светога Аѹиасѹ у Светој Гори. Д. 22.

атомаовниъ, 1462 загял конь Воѹиисга Тръиа
Марко Атомаовниъ. Л. 30.

атонъ, Athos: Светые Гори Аѹонд. М. 86. въ Аѹонд.
М. 116. въ Светоѹю Гороѹ Аѹонд. Л. 58.

амальдарьскыи, *тѡу амальдари*: безъ амальдарьске рѣчи нитко соли да не продака. М. 474.

амарьтоль, име једном рибару въ Прѣспѣ въ Никитцѣхъ око 1336—1346. Г. XI. 136. Г. XIII. 373.

амень, ашен, тако пишу само нека господа босанска, н. п. војвода Сандаљ. М. 274. а и Мустафа капетан дунавски: когъ дрижи клшз милость з гѡсподствѣ дльгоѡ амень. М. 553.

аминь, ашен, kneз дубровачки пише: къ имѣ оца и сына и скетаго дѣха аминь. М. 21. тако и велики бан босански Матије Нинослав. М. 24. тако и Јован Запоља, краљ маѣарски. М. 556.

амира, гледај амирь: велики амира Падзитъ. М. 182.

амирь, у Турака *imperator*: велики царь амирь свьлтаниъ Блазитъ. М. 534.

амоуратъ, цар турски Амурат II. М. 362.

амбориѡ, некако мјесто у Хлерину, гдѣ је манастир трескавачки имао цркву и земље: з Хлеринѣ з Амбори црквѣхъ светѣи Нѣколле. Г. XIII. 373. нива подъ Амбориѡмъ. Г. XIII. 374.

анастасиѡ, *Anastasia*: жена Стефана Немање Ана нарекуе се у калуѣерству Анастасиѡю. Ст. 12. Са. 6. Д. 39.

анатема, *ἀνάθεμα*: боуди именоу анатема. М. 10. ако би се тко азко потворишь, да е анатема, и да е проклетъ. М. 219. да естъ проклетъ и анатема да боудеть. З. 30. cf. анатема.

анатолия, *ἀνατολή*: да могатъ ходити по Романию и по Анатолию. М. 527.

анатѣма, *ἀνάθεμα*: анатѣма именоу боуди. М. 15. cf. анатема.

анепьсеи, *ἀνεψιός*, синовац: Радославоу, сыноу Стефановоу, анепсью же скетаго Слвы. Д. 126. сѣи гробъ (у Дечанима) Влишскѣ Алтомановикѣ, а кнѣжъ деспота Влиша, анепсеи кнезѣ Лазарѣ. М. 250.

ано, еп: ано мон улокѣкѣ, ано ваши аистъ. П. 6. 22. cf. а.

лиоухла, жена Михаила Чавловића а послѣје њега Ратка Добрковића. П. 6. 118.

лиъге-гледај лиъге-

лиъдага, некако посуђе, нао да је срл. *endica*, од *ἐνδίκη*: једна лидага. М. 408. П. 6. 97. 99.

лиъднихискии, *antiochensis*: андохискии патриархомъ. Д. 191.

лиъдохим, *Antiochia*: приде въ Андохію. Д. 191.

лиъдоним, *Antonius*: светаго Антонѣ. Д. 191. — Око 1293—1302 био је кепскоуиъ лилишииъскии. М. 60. — Око 1336—1347 један је Андоним био кашта манастира хиландарскога, и учитељ краљу Стефану Дечанском. М. 122.

лиъдре, -сте, *Andreas hup.*: шо су дъжин Андретъ. П. 49. Андретемъ. М. 287. — Гледај Боуниъ, Боунидиъ, Боуниниъ, Внунниъ, Влаховиъ, Вльускиъ, Вльунниъ, Гоуетиъ, Менъуетиъ, Соръгоуетиъ, Урвиъ. cf. Аньдри, Аньдроушко.

лиъдрем, *Andreas*, гледај Аньдри.

лиъдрета, гледај Аньдре: за Андретъ и за Сими. П. 49. само ту.

лиъдретиъ. 1415 властелин дубровачки Мико Андретиъ. П. 131.

лиъдрем, *Andreas*, гледај Аньдри.

лиъдрешъ, гледај Аньдришъ.

лиъдрии, *Andreas*, cf. Аньдри: између влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи једном је било име Аньдрии. М. 13. — Св. Аньдрии светитељ дубровачки. М. 35. — Брат војводе хумскога Иваниша Аньдрии 1458. М. 480. — Гледај Аньсиъ, Пештиъ.

лиъдрииниковъ, *Andronicus*: међу људна у Штипу које је краљ Милутин писао цркви арханђеловој у Штипу даровавши је Хиландару био је Долгилъ, аньдрииниковъ синъ. М. 62.

лиъдрииниъ, *Andronicus*, цар грчки: испросиъ оу господина ми родители, светаго цара гръубскога куръ

Андроника. М. 79. — Црква је трескавачка имала њиве близу Андроника Арсенџ. Г. XIII. 374.

ањдроушњко, Andreas hup.: 1425 сестричињ властелина дубровачкога Вукше Мишетића Андроушко. П. б. 82. — Гледај Ковалијевињ, Меньуетињ, Сорькоуевињ, Цигзелињ.

ањдрѣнополе, Adrianopolis: в Андрѣнополю. М. 363.

ањдрѣи, Andreas, cf. Андрѣи: краљ маџарски за времена Немањина: краља оугђарскога, Андрѣи рекомго. Ст. 27. — Око 1234—1249 велики kneз хумски Андрѣи. М. 24. 34. тога је kneзд Андрѣи син био живињ Радослав. М. 44. — Моремъ на светаго Андрѣишла је меџа хиландарска. М. 131. — Гледај Вљуевињ, Златъ, Урѣвињ. cf. Андрѣи.

ањдрѣи, Andreas: између људи, које је краљ Стефан Дечански писао Дечанима да буду сокалници, једном је у Комаранима било име Андрѣи. М. 97. — Син kneза Влатка, а брат војводе хумскога Иваниша 1452—58: kneзд Андрѣи. М. 454. — Гледај Бенџоулињ, Вљковињ, Гонслакињ, Златъ, Маројевињ, Поборињ, Растињ, Ратковињ, Сорькоуевињ, Цигоулињ, Урѣвињ. cf. Андрѣи.

ањдрѣишњ, Andreas: син краља Вукашина: Андрѣишнемъ. М. 180. — Гледај Добрѣиовињ.

ањжоуљ, гледај Крикамињ, Николињ.

ањка, Anna hup.: 1402—12 баница Ањка, удовица бана Вука Вукчића. П. б. 49. 58. кћи јој је Катарина била за војводом Сандаљем. Г. XII. 315. а Сандаљ је за то зове мајком: матери ми когомъ динои госпои баници Ањи. М. 274. госпои баници Ањи. П. 85. 111.

ањкирд, Anсуга: воинствоуеътѣ къ Анкроу на Демирѣ. Л. 62.

ањкил, Anna: жена Стефана Немање. Ст. 3. Са б. Л. 59. 69. — Жена Беле Уроша, кћи краља франџускога. Л. 57. 68. — Жена великога војводе Оливера 1342. Г. XIII. 293. 296.

амѣтонъ, Antonius: 1406 Антона тримѣсташа. П. 82.

амѣтоу, Antonius, гледај Боутковићъ.

амѣтелина, Angelina: жена деспота Стефана, који је био син деспота Бурђа, а унук Вука Бранковића: прѣпоручују ки мою Ангелини. М. 518. благоволеніемъ деспотице Ангелине. М. 540. отходитъ Степанъ въ Далматію, и тамо прѣемлюеть съврѣстѣ дѣщеръ аристокрѣхъ племени, Ангелиноу. Л. 63.

амѣтеловићъ, 1458 прѣимъ нацелство сръбско Михлаъ Ангеловицъ, бывши великимъ воевода деспотоу Ладароу. Л. 79. зову га и Абоговићъ.

амѣтеловъ, angeli: аггеловъ съвязъ. Д. 49.

амѣтелоподобниъ, angelo similis: аггелоподобныхъ житіемъ отъць. М. 129.

амѣтель, angelus: спасъ уловъски постидѣтъ се него прѣдъ ангели. М. 17. амѣтеломъ славо. М. 67. аггелы дивше се. М. 71. да се одрѣкъ бога и кире къ кирю, и ангела правого на данъ судни. М. 275. у Дубровнику је био манастир за калуђерице свете Маріе одъ ангели. М. 297. свете Маріе одъ анделокъ. М. 302. — Име цару грчкомъ: Амѣдроникоу Доуць Ангелоу Комизноу Палеологоу. Г. XI. 191.

амѣтелькъ, hyp. angelus: едѣмъ рѣвеникъ на глави одъ ангеока. М. 498.

амѣтельскъ, angelicus: уакъ пришьствни амѣтельскъ. Ст. 18. амѣгельска коньства. М. 57. въспрнети ми амѣтельски образъ. М. 4.

амоусть, гледај амѣгоусть: мисца амоуста. М. 440.

ампа, 1688 оузе Апа капетанъ Оужице. Л. 87.

апостоловъ, apostoli: апостолю апостолова рекоу. Д. 55.

апостоль, apostolus: всѣхъ светыхъ апостоль. М. 11. великаго апостола и архидіерѣя сръбскаго куръ Слѣы. М. 76. 82. cf. апостоуль, апоустоуль.

апостольскыи, apostolicus: обѣщѣника ме створи хъстьянаго и амѣгельскаго и апостольскаго образа. М. 5.

а постоуаъ, гледај апостола: ~~рече~~ апостоломъ сконмъ. М. 466.

априлинъ, aprilis: априла .и. днь. М. 536. cf. априль.

априль, aprilis: мѣсеца априла. М. 135.

априль, -ли, aprilis: мѣсеца априла. М. 159. апри-
ли .з. Л. 78.

апрѣль, гледај априль: мѣсеца априла. М. 314. 538.
П. 63.

апоустоаъ, гледај апостоаъ: ва два на десете врь-
ховнихъ днѣстоаъ. М. 273. врло често.

апѣтагъ, fasciculus actorum: показа намъ едно пи-
смо з дитазѣхъ з кнѣжеларинъ, како му је дльжанъ братъ
ткон. П. 111.

арагоньскыи, Aragoniae: ни за страхъ цара тур-
скога ни краля згрскога ни краля арагоньскога. М. 446.

аранитовъ, деспотица је Анђелина била кћи ар-
анитовѣхъ племени. Л. 63.

аранъ, турско име мушко: 1689 изиде Аранъ паша
с конскѣмъ. Л. 87.

аралуъ, tributum: доходѣкъ царьскыи, соки и иметъ
и аралуъ, да дава късакъ улукѣкъ. З. 50. биће позвија
гласа. cf. харалуъ.

арашанъ, брдо близу Мухача које се сад зове
Харшанъ: 1687 рази Парфинъ херцегъ Соулимали везира
подъ Аршаномъ. Л. 86.

аринъ, Agius: везоумиы Аринъ. Ст. 7. cf. Аринъ.

аримаде, Доментијанъ пише да су у султана ми-
сирскога били велможи аримаде. Д. 192.

аринъ, Agius: да је причесникъ Аринъ и Несторию. М.
135. cf. Аринъ.

арьванаси, село цркве богородичине у Архиље-
вици. М. 144. — још једно село близу Дубнице:
земљама је цркве трескавачке ишла међа селищемъ
Арванаси. Г. XIII. 378.

арьванасиинъ, Albanus: приобрѣтохъ одъ морьске
земле Зестоу и съ градовы, а одъ арьванаси Пилотъ. М. 4.

самодръжць сръблжмь и грѣкомь, влггиромь и арбана-
сомь Стефанъ царь. М. 129. или ж туриниъ или арбана-
синь. П. 132. да могу ходити по морю и по суху, по
взгарьскою и по влашиноу земли, по сръблехъ, по арбана-
сехъ. М. 410. ходи царь оу арбанадсе на Скендера. Л. 81.
— Било их је много пастира, те се народним име-
ном зову и сами пастири између њих: арбанадинь
да не има тоу зимовица. М. 27. потька влггшомь и арба-
насомь .р. перьперь. З. 35. где прьстон влггш или арба-
насинь на селъ, на томьзи селъ да не станиеть дроугь,
за нимь греде. З. 36. cf. арбанадшкьми.

арбанадшкьми, *albanus*, само у једном спомени-
ку бугарски писаном: к зема арбанадшкь. М. 3. cf.
арбанадшкьми.

арбанадшкьми, *albanus*: краљ је Стефан Де-
чански дао Дечанима неколико селъ и китоуиъ влггшъ-
кьхъ и арбанадшкьхъ. М. 91. по влашкькоу земли и по
арбанадшкькоу. М. 525. арбанадшкь землю. П. 132. cf. пра-
вилније арбанадшкьми.

арбанадшкьми, *albanus*: Душан уставши на
оца въ арбанадшкькоу прьходитъ землю, и тамо на кьсе
царьствѣа опасоуетъ се съдрьжанѣ. Г. XI. 77.

арггиропоуловь, међу земљама цркве треска-
вачке била је и стась арггиропоулова у Кривогашта-
нима. Г. XIII. 372.

арггиропоуль, црква је трескавачка имала у Кри-
воштанима стась купљену одъ Арггиропоула. Г. XI. 132.

армасла, селима, којима су имена Бръсть, Соу-
хограль, Лъсковица, Витьуе и Дрънокъ, бјелше међа
Армасла. М. 63.

армата, *exercitus*, срл. *armata*: крь смо оира-
лили армату на градъ Шминь. П. 129.

арменим, *Armenia*: арнде къ Армению. Д. 195.

армьининь, *Armenius*: око 1293—1302 у Стру-
мици Бале Ђкьса армьининь, човјек манастира Хилан-
дара. М. 64.

арѣмнѣохоръ, црква је трескавачка имала њиве въ Арѣмнѣохори. Г. XI. 136. Г. XIII. 374. и до пута, кон греде к Арѣмнѣохоръ. Г. XIII. 374. сад село од Битоља на југ на риједи Флорини. *Nahn, geise* 194.

арѣсениѣ, *Arsepius*, гледај Арѣстиниѣ.

арѣсениъ, -ни, *Arsepius*: црква је трескавачка имала њиву близъ Андроника Арсениъ, и другу опет близъ Арсениъ. Г. XI. 131. Г. XIII. 374.

арѣсениѣвъ, *Arsepii*: међе земљама цркве трескавачке ишле су до мегѣ арсениѣве, и опет ѿтъ дола екрѣнска сѣдне дворѣща арсениѣва. Г. XIII. 370.

арѣславиъ, турско име мушко: Арславиъ паша Соколовиъ погибе 1567. Л. 84.

арѣстиниѣ, *Arsepius*: 1261 прот светогорски. М. 48. — Архиепископ српски послѣје св. Саве: свѣтаго Арѣстини. М. 76. 83. Д. 180. Л. 52. — 1330 први игуман дечански Арѣстиниѣ. М. 97. 141. Г. XI. 71. — 1333 епископъ призренски Арсениѣ. М. 104. — 1358 игуман хиландарски Арсениѣ. М. 167. — 1497 калуђер хиландарски. М. 521.

арѣтофѣлахтѣ, *αρθοφλάχτης*: 1613 при господара мѣста Шинѣва Маркѣ Арѣофѣлахтѣ. М. 558.

арѣханѣѣеловъ, *archangeli*: арѣханѣеловоу гласоу подовѣше се. М. 67.

арѣханѣѣель, *archangelus*: у Скопљу црква арханѣелу Михаилу, коју сазида Стефан Немања. Ст. 10. — у Зети црква архистратига Михаила, гдје св. Сава постави епископију. Л. 59. 69. — у Јерусалиму црква арханѣела Михаила и Гаврила, сѣздама прародители царства ми, вели цар Стефан. М. 134. опустѣла до 1497. М. 521. — у Штипу црква арѣхистратига Михаила, коју сазида протосекасть Хрели, а крај је Милутин по жељи Хрелиној приложи Хиландару. М. 62. — у Призрену црква арханѣелова, којој цар Стефан постави темелиѣ, и кад умрије, онамо прѣнесени быше мощи его. М. 135. 175. Л. 54. 61.

71. — близу Котора у садашњем селу Богдашићу црква светаго Михаила, коју сазида епископъ Теофитъ 1269. М. 50. а то је може бити иста црква арханђелова въ маломе пору према отоку, коју цар Стефан потврди општини которској. М. 151. — у севастократбра Бранка бјеше на баштини црква св. арханђела с три села Тръстеникомъ, Бѣжинки и Тѣшиломъ, коју синови његови приложише Хиландару. М. 172. ваља да се та црква помиње и обвијем ријечима: писа се покедѣтѣмъ господина Вѣлка въ домоу светыхъ архистратигъ Михаила Гаврила. М. 212. — црква арханђела Михаила у Љеснову, коју је зидао велики војвода Оливер 1341. Г. XIII. 295. 296. сѣ. архистратигъ.

арханђельскыи, archangeli: арханђельскыи ко-
ништва. М. 57.

архиепископовъ, archiepiscopi: главъ илчинскыи
архиепископова. II. 38.

архиепископъ, archiepiscopus: архиепискыи кѣр-
еи. II. 38:

архидиаконъ, archidiaconus: архидиаконъ Стѣ-
фанъ. М. 74. архидиаконъ. М. 128. на печату.

архидиакъ, supremus notarius: архидиакъ Мѣ-
ринъ. М. 105. за архидиакъ. II. 97.

архидиакъ, код цркве св. Архилѣ оу Моравицахъ
постави епископију св. Сава. Л. 59. 69.

архидиакъвица, мјесто у земли жегликовскои, која
је била баштина севастократора Дзана; он је у Ар-
хиљевици сазидао цркву ваведенију матере божије,
и приложио јој своју баштину а цар Стефан по-
тврдио. М. 143. ту је цркву са селом Архидиакъви-
цом и свима селима њезиним дала Хиландару царица
Љвдока съ синоу Костадиномъ 1379. М. 191. ово ће
бити црква за коју летопис каже да је зидала ма-
ти цара Уроша оу Урмиње Горы, кыше Жегликова. Л.
61. у Архидиакъвици је била још една црква св. Ни-

коле в Норун, коју је зидао мињх Неофитъ рекомми Гермалин, и имала је половину села Норун и земље у Пршевѣ, што јој је приложио исти Неофит. М. 191.

архидиаконѣвѣ, што припада Архиевици: в књи архидиаконѣвѣ. М. 192.

архидиаконѣвѣ, што припада Архиевици: ил-терн вожіен архидиаконѣвѣ. М. 143.

архидиаконѣвѣ, гледај архидиаконѣвѣ: вше Пекн архидиаконѣвѣ. М. 143.

архидиаконѣвѣ, гледај архидиаконѣвѣ: архиди-аконѣвѣ дворовѣвѣ. М. 70.

архидиаконѣвѣ, *ἀρχιδιακόνος*. cf. архидиаконѣвѣ.

архидиаконѣвѣ, гледај архидиаконѣвѣ.

архидиаконѣвѣ, гледај архидиаконѣвѣ.

архидиаконѣвѣ, гледај архидиаконѣвѣ.

архидиаконѣвѣ, *archiepiscopatus*: да оузи-мать архидиаконѣвѣ. М. 15. на реци Бистрици близъ вѣликиѣ архидиаконѣвѣ сръбскиѣ. М. 72. архидиаконѣвѣ Жидую. Л. 51. cf. архидиаконѣвѣ.

архидиаконѣвѣ, *archiepiscopi*: ако је комоу унѣ дѣлѣ архидиаконѣвѣ уловѣ. М. 13. на архидиаконѣвѣ станицѣ. М. 563. в хрисоволѣ архидиаконѣвѣ. М. 115. cf. архидиаконѣвѣ.

архидиаконѣвѣ, *archiepiscopus*, cf. архидиаконѣвѣ: да је оузима архидиаконѣвѣ. М. 13. Стефан је Првовѣнчани краљ уредио да се у Жичи поста-вляють вѣсн архидиаконѣвѣ. М. 13. прѣваго архидиаконѣвѣ Слѣ. М. 48.

архидиаконѣвѣство, *archiepiscopatus*: прѣда-ное емѣ архидиаконѣвѣство. Г. XI. 162.

архидиаконѣвѣ, гледај архидиаконѣвѣ: великомоу архидиаконѣвѣ Николѣ. Г. XI. 49.

архидиаконѣвѣ, гледај архидиаконѣвѣ.

архидиаконѣвѣ, *ἀρχιερεύς*: светители и архидиаконѣвѣ. Ст. 2. архидиаконѣвѣ христовоу Николѣ. М. 26. архидиаконѣвѣ сво-его. Ст. 12. архидиаконѣвѣ сръбскаго. М. 76. властели и прѣ-

ѹи люде да не жеметь се не благословихи се оу сво-
его архіереа или оу доуховника. да благословеть се архіе-
рен поставлениими З. 29. cf. архіерен.

асань, Асана и Асани. Д. 178. 199. гледај Асань.

асень, Асена и Асени. Д. 171. 173. гледај Асань.

асида, aspis: шко аспыда на овакника затые оуши
скон. Д. 118.

асидь, aspis: аспыдъ глухым. Г. XI. 110.

аспра, нгр. *аспρον* (т. ј. бијело, јер је била сре-
брна): .к. самъль, в всакомь по три десети хилда аспри.
М. 407. свиа аспрамы тисыка тисыкь аспри, кою тегле
3533 литръ, 2 знуе, 3 ахаге. М. 407. по том је до 290
аспри ишло у једну литру. *кк* аспри продло се не
соли. М. 476. на два се мјеста потврђује да је била
турски новац: аспры твръцъхъ 8564 аспре, а кестъ в
нихъ на потегъ 29 литаръ и 9 знуаъ. П. б. 59. П. 86. а
то опет показује да их је око 290 ишло у литру.
— pl. *pumii*: примихъ асприн все, не свъ биле в злпнсъхъ
нихъ и машихъ поставене в кластель. М. 329. може би-
ти да је у том значењу и овдје: кекъ в нихъ мншо
не оцтало ни злата ни сребра глмскога ни сребра белога
ни аспри ни кока златога ни сребрънога. М. 477.

асань, два цара бугарска: Асань 1217—41. М. 3.
и син му Михаилъ Асань 1253. М. 35. кѹи онога пр-
вога бјеше за краљем српским Владисавом. Д. 178.
199. cf. Асань, Асень.

атамасиѹ, Athanasius: за светога Саве јеруса-
лимски патриархъ Аѹнасиѹ. Д. 186. — Митрополит
српски Аѹнасиѹ 1441—56. П. б. 96. Л. 79. — Игуман
дечански Аѹнасиѹ 1613. М. 558. 559. — Црква светми
Аѹнасиѹ у селу Хоморанима. Г. XIII. 374. — Авра
светаго Аѹнасиа у Светој Гори. Д. 22.

атомаовињъ, 1462 загнъз конь Воууниѹга Тръна
Марко Атомаовињъ. Л. 30.

атонь, Athos: Светые Гори Аѹона. М. 86. въ Аѹонъ.
М. 116. въ Светою Гору Аѹона. Л. 58.

атонаскын, Athonis: игоумьмь Свѣтѣ Горѣ и
лѣоньскіе вогородице хиландарскіе. М. 111. въ Свѣтѣ
Горѣ лѣоньскыи. М. 331.

аоугоусть, гледај лѣвоусть: мѣсеца августъ. М.
517. П. 50.

ахилъскын, Achilii: сын краля Драгутина Оуро-
шиць положень бысть въ митрополіи ахилскои. Л. 52. 62.
лѣтописацъ без сумѣе мисли садашню ужичку епи-
скопију, која се писала ахилска по цркви св. Ахилија.

ахирь, мѣсецъ у Турака: писанъ размыло ахиръ (т. ј.
између 9 марта и 7 апр.). М. 475. .ин. дань жумагель
ахиръ (т. ј. 24 марта). М. 484. на .сѣ. рѣвню-ль ахиръ
(т. ј. 24 маја). М. 529.

ахмать, мушко име турско: 1474 ходи Ахмать въ-
шад на Карамановика. Л. 81. 1501 Ахмать паша, везиръ.
М. 545. 1513 оудакъ царь Селимъ Ахмата и въсю братію
свою. Л. 82. 1552 прѣини Ахмать паша Темнишварь. Л. 84.

ахмедь, мушко име турско: цар турски Ахмедь,
сынъ мѣхмедовь. Л. 88.

ахметовь: цар турски Османь, сынъ ахметовь. Л. 88.

ахметь, турско име мушко: 1664 Ахметь паша Кю-
приликъ. Л. 86. 1595 Ахметь бѣгъ Флоузь. Л. 85.

аште, si: игоже аще кто обрѣтъ въ истиноу бла-
женъ. М. 9. да естъ кривъ, аще се оубѣе. З. 36. оукра-
сивъ ветискыи глаголы, аще кто инъ дрѣвнихъ любо-
моудрьць. Л. 63. — аште и, et si: аще и не достоинъ.
М. 5. мою аще и грѣшноу молитвоу. Са. 3. аще и прѣ-
шль еси оуть житіа сего, скръбн и болзми уедь твоіхъ
вѣсѣ. М. 244. — што је релативно бива неодрѣнено
овом ријечју као и ријечју годъ: приди на помощь
нашоу, идеже аще иси. М. 244. сѣ. ако, аѣе.

ашъ, мушко име турско: 1470 војвода Ашъ
бегъ восански санжак. М. 512. 513.

аѣе, гледај аште: аке кѣто оудь монастырскихъ людѣи
бѣжи или владъ подь велика жупана или подь много кога,
да се врдѣю. М. 6. акѣ усхоуе шо узети мати царьства

ми, нишо да се не узме безъ кили. М. 153. 175. аће ки
кон машъ уловкы ѿдамалъ, да е колды понти. М. 218.

баба, мјесто у Херцеговини близу Таре: Бога-
ваць з Бабе. П. 22.

бабе, f. pl. село које је краљ Стефан Дечански
дао манастиру Дечанима, међа му је ударала оу рѣкоу
Трњавоу. М. 93. 97.

бабина коука, селу је Грнчареву ишла међа
кыше Бабини Коукае. М. 95.

бабини нолк, мјесто на острву Мъету, које је
краљ Стефан Првовјенчани дао цркви богородичи-
ној на Мъету. М. 10. има и сад.

бабини лоугъ, селу је Грнчареву ишла међа низ
Врмошу конъ Бабини Лоуга. М. 95.

бабоука, црква је трескавачка имала земље в
Богомили в Бабоука. Г. XIII. 371. а Бабуна је планина
између Прилипа и Велеса и вода која близу Веле-
са утјече у Вардар. На једном мјесту мислим да пи-
сарском гријешком стоји оу Бабоука. Г. XI. 134. гдје
је иста црква имала село Хоморане.

бабоукаскии, има само у Душанову законнику
на једном мјесту, гдје се не може знати шта значи:
кто реуе бабоукаскоу реуе, аће коудеть властелинъ, да
платить .р. перперъ, аће ли себръ, да платить .ви. пер-
перъ, и да се вѣтъ стапѣмъ. З. 36. не могу пристати
да значи што друго него што је још Шафарик
(*Lezekögn.* 82) мислио: *carmen magicum*; у Пољака
је *zabobon* а у Маџара *babona superstitio*. Друга
рецензија законика Душанова има на том мјесту:
злв и безуаствив реуе. С. Л. 1859. I. 37.

баваць, међа је села Бръуели ишла ил Бавваць. М. 114.

бавъ желинъ, презиме властеоској породици у
Дубровнику: 1387 Юковъ Бавжелинъ. М. 205. пишу га
и Бавулики. — Тъдро Бавжелики 1403—19. М. 262. П.

45. 103. име му пишу и Тъдроѡ. П. 108. а презиме и Блѡжеликъ. М. 259. 299. 320. 347. и Блѡжвликъ. М. 299. — 1442 Никшд, којему презиме пишу само Блѡжеликъ. М. 419. 424.

бавѡуилићъ, гледај Бавѡжелићъ.

багдаты, мјесто у Азији: 1639 ходи царь Моураты на Багдаты. Л. 85.

багровидићъ, purpureus: ираморы багровидићини. Г. XI. 70.

багръ, purpura: царскыи багръ оуготокниъ. Д. 207.

багрѡница, purpura: урѡвљенице царскыи и багрѡнице. Ст. 29. ико багрѡницею царскою ѡдѡвѡше се крѡвью владичею. М. 262. царскою багреницоу ѡтѡргъ. Л. 56.

бадалъка, виљушке: ѡсамъ лажнѡ и десѡтъ бадалкъ. М. 408. .ѡ. бадалкъ. П. 6. 100.

бадваръ, презиме које се италијански писало Baduer: 1304 кнез дубровачки Маринъ Бадваръ. М. 66.

баило, међу власима које је краљ Милутин писао Хиландару био је Баило съ дѡтию. М. 59.

баио (Бајо), чѡвјек из Штипа, којега је с другим ѡудима краљ Милутин дао цркви арханђеловој у Штипу приложивши је Хиландару: Баѡ, ирѡткови зѡтъ. М. 63.

баково, 1341 село цркве св. арханђела у Ђесноу с црквом св. Николе: в Бакови. Г. XIII. 293.

бакоулићъ, чѡвјек госпође Владе и кнеза Ђурђа и Вукића Радославъ Баквлићъ. П. 20.

балл, између влаха које је краљ Стефан Првоујенчани писао Жичи једном је било тако име. М. 12.

балабаниъ, 1402—15 субаша крујски и рабански Балабаниъ бегъ. П. 43. 132.

баланиъ бродъ, село које је цар Лазар дао Раваници. М. 198.

баласѡтъ, мали баласъ: крѡвъ ѡдне пѡчице златѡ ѡданъ баласѡтъ. П. 6. 74.

баласиниъ, мали **баласъ**: съ **седмъ баласъ** и съ **шестъ баласинокъ**. П. б. 50. 56. 66. **шестъ баласинекъ**. П. б. 72.

баласъ, срл. balassus, фр. rubis balais: у **средн еднинъ баласъ** а **около .е. перала**. М. 496. **бронета** **една злата** съ **еднитъ баласомъ велицтмъ**. П. б. 50. **седмъ баласъ**. П. б. 50. 56. 66. 72. са .д. **баласи**. П. б. 103.

балъ, име **мушко**, **гледај Њиъса**.

баленовићъ, 1442 **Младошъ Баленовићъ** **имаше парницу у Дубровнику**. П. б. 106.

балестра, machina jaculatoria, срл. balestra: **оружие и балестри**. П. 113.

балилъ, **турско име**: 1515 **разви Балилъ** **всгъ Њиоша** **подъ Хаклоомъ**. Л. 83.

балиновићъ, **три влаха Балиновића** **дао је краљ Милутин Хиландару**. М. 59.

балиниъ, **име мушко**, **гледај Старъуићъ**.

балиниъ, адј. **међу власима** **које краљ Милутин даде Грачаници** **бјеху балини синови**, **Радомиръ и Мрша**. М. 564. cf. **Бали**.

балица, **између људи** **које је краљ Милутин дао Хиландару** **једном тако бјеше име**. М. 60.

балиш, у **Турана rusticus**, **долази као надимак**: **Есе балиш узвшъ баша**. М. 554.

балосиниъ, **име једном влаху** **којега краљ Милутин даде Хиландару**. М. 59.

балъде, **име мушко**, **гледај Гръгоурокићъ**.

балъдовниъ, Balduinus: 1328 **кнез дубровачки Балъдовниъ Двалфинъ**. П. б. 9. — 1333 **бјеше Балъдовниъ казилецъ краља српскога**. М. 104.

балъша, 1368—1385 **брат Срацимира и Ђурђа Балшића**: **Балша** **дѣка драуки**. М. 177. 183. 193. 202. П. 1. **мртав се спомиње 1386. Г. XII. 85.** — **Брат овога Балше Срацимир имао је сина Ђурђа**. М. 183. Г. XII. 161. 165. **за тијем је Ђурђем била кћи кнеза Лазара Јелена**. Г. XII. 218. 230. 248. а **љетописац и њега зове Балшом**: **трећа кћи Лазарева длаа оу**

Зетов за Балшоу. Л. 73. њера није било 1405. Г. XII. 218. његов је и Јеленин син био Балша. Г. XII. 216. 230. 235. 240. 241. 248. 262. 347. 352. 357. господи Њлз и господи Балшз. П. 58. 59. 63. 95. 104. 116. тај је Балша 1421 био мртав. Г. XIII. 45. оумрз Балша господи Зете 1422. Л. 76. без сумње се он мисли 1425 с презименом по дједу: Балша Срацимировић, кон виеше непријатељ господина дужа и филине вретухе. М. 326. његова је кћи била Јелена 1443 жена херцега Стјепана а мати херцега Владисава: кћи путенога спомензтва господина Балше. М. 425. — Син херцега Владисава 1497 Балша херцегъ свѣтаго Саве. М. 502. 572. ту се пише и Балша, а за што узимам једну годину за оба та мјеста, гледај код имена Владиславъ. — Син херцега Хрвоја 1400—1423: воєводи Хрвою и његовъ синъ кнезъ Балши. М. 248. пише се и презименом Херцеговић: кнезъ Балша Херцеговић. М. 256. мртав се спомиње 1423: покоини кнезъ Балша Херцеговниъ. П. 171. 172. сф. Балша.

балшиниъ, тоѣ Балша: воєвода Сидлаъ своѣмъ конскомъ и с конскомъ балшиномъ пазцока Конавцъ. П. 173.

балшииъ, породица Балшићи, која је за цара Уроша држала Зету: 1360 цар Урош допусти дубровачким трговцима да иду на Зету на Балшице. М. 168. али само једнога од те породице спомињу споменици презименом: 1373 и Гюрг Балшик, брат Балци, стриц Бурђу сину Срацимирову. М. 183. сконуха се Гюрг Балшик 1373. Л. 74.

бани, село у Конављу, које има и сада: в Банецъ в Конавлахъ. М. 443.

баница, ихог тоѣ бань: 1410 баница Анка. М. 274. П. 85. друга се не спомиње.

банице, f. pl. село које 1446 краљ босански Стефан Томаш Остојић даде синовима војводе Иваниша Драгишића с градом Кључем и многим другим селима. М. 85.

баницима, међу селима која је краљ босански Тома Остојић дао синовима војводе Иваниша Драгишића, бјежу и Пећи банике (св) селомъ Баницима. М. 439. сф. Пећи.

банићъ (Башић), 1249 Берислакъ Банићъ, војводинъ Матије Стјепана, великога бана босанскога. М. 33.

баниковићъ, 1412 дубровчанин Приемъ Баниковићъ. М. 111. у истом споменику презиме му је и Крањевски, те може бити погрјешка које год. — 1434 кнезъ Взукиа Баниковићъ, властелин синова војводе Радосава Павловића. М. 472.

баниовъ, тоѣ баниъ: в баниовъ владаню. М. 102.

баниъ, иже господару државном; имала га је Босна од 1189 до 1378. М. 1. 187. од 1234 до 1249 писао се и бани велики. М. 24. 32. — И Дубровник имаше поред кнеза 1253 једнога бана а 1254 другога: баниъ владѣ се за ксе властелинъ дворокѣуице. М. 43. 40. — 1409 помиње се и баниъ хрватски. П. 96. а ту се без сумње мисли кнезъ четински и омшски, који се 1416 пише баниъ не додајући какав. М. 279. — И грофа цилскога зове баномъ љетопис: цилскомоу баниоу Фрдихоу. Л. 63.

баниъ, -ни, тоѣ баниъ. сф. баниовъ: дитѣъ баниъ. М. 2. поклоуеъ баниовъ. М. 2.

баниска (Бањска). ријека: Стефан је Немања зидао цркву св. Николи баниъ скетине богородице на оусти рѣке Бањске. Ст. 3. а та је богородица била оу Топлици, на оусти рѣки рекомъ Косьльиница. Ст. 3. — Друга мислим да је рѣка Банска при граду Звечани на којој је зидао краљ Милутин цркву св. Стефану. Л. 53. 60. па се и црква та зове Бањска: иже кстаъ Баньска, идаже моши иго лежеть. Л. 70. 53. Банскад мѣстѣ именованому ради текућинихъ топлинихъ вода. Г. XI. 64. то је мјесто отац Милутинов био уписао другој цркви: баше Баньска оуписана въ оулици ми хрисовоуѣ (рекао бих Грачаница), па јој је Милу-

[The page contains several paragraphs of text that are almost entirely illegible due to extreme blurring and low contrast. The text appears to be organized into multiple lines and possibly paragraphs, but no specific words or sentences can be discerned.]

бани, гледај Бани.

блжелић, гледај Блжелић.

блжоулић, гледај Блжелић.

блшш, гледај Блшш.

блшш, мјесто које цар Стефан 1351 даде Которанима. М. 151.

бара, palus, за више се села казује како им међа иде на бару: селу Граду оу Плавк како дѣлѣ спада оу бароу и како бара пристаје оу Лимѣ. М. 91.

барабарь, aequalis: разкопаше га (град) земљомь барабарь. Л. 86.

баранинъ, човјек из Бара: 1333 био је Маринъ баранинъ архидиѣкь краља српскога. М. 105.

баранъ, име мушко, гледај Бљанѣић.

баратъ, у Турака diploma: књижицаме и баратъ. М. 484. — Као да је и мушко име: 1551 погине Барат. Л. 84.

барель, презиме једном Млечићу: 1376 Филип Барель вистѣкь. П. б. 27.

баринъуель, гледај Бьколѣић. сф. Баринусь.

баринъуень, гледај Бьколѣић.

барокъ, што припада Бару: црква Барока, до које је црква трескавачка имала земље. Г. XI. 131. Г. XIII. 369. 370.

баръ, име мушко: црква је трескавачка имала земље близъ пона Макрикѣ и Бара. Г. XIII. 375. ири Бароу. Г. XI. 131. сф. барокъ.

баръ, град на мору близу Скадра: градъ славиини Баръ. Ст. 8. въ велицѣмь Бари цркву св. Николе дарива Стефан Немања. Ст. 8. 10. в Баръ. Д. 416. П. б. 122.

баръбара, Вагвага: херцег Стјепан остави на смрти сину своме хаѣине госпоки Барваре. П. б. 125. ваља да је била жена Стјепану па умрла прије њега.

баръбаригъ, презиме једном кнезу дубровачком: Николаю Барваригъ 1362. П. б. 23.

барьбни, име мушко, гледај Кроуцић.

барьборић, властелин дубровачки: Вита Барьборић 1253 вијећник од вељег вијећа. М. 40.

барьдак, higne: две роменге и барьдак. М. 408. П. 6. 100.

барька, pavis mercatorum, срл. barca: за поносъ съ варне у кукю. П. 133. да висмо му дали барк. П. 164.

барьским, из Бара: архиепискоуи барьски. М. 60. П. 38.

барьтоло, Bartholomaeus: 1413—16 у Дубровнику лекар: за лѣкара за Бартола. П. 116. а краљ га босански Остоја назива и кнезом: кнезу Бартолу лѣкара. П. 134. — Брат војводе Иваниша, син кнеза Влатка, кнез 1452—58. М. 454. 480. — Гледај Гоуцетић, Жамановић, Живковић. cf. Барьтоло.

барьтоломие, Bartholomaeus: 1469 Бартоломие нотарь дубровачки. М. 506. П. 6. 129. може бити да је Живановић. cf. Барьтоло.

барьтоломзи, Bartholomaeus, гледај Грданић.

барьтоуо, -тоула, Bartholomaeus: брат војводе Иваниша, син кнеза Влатка, кнез Барьтоуо. М. 451. cf. Барьтоло.

басарака, један од племена које је владало Влашком: војводи Мирчи Басарака глагоу отсече 1442. Л. 77.

басарабини, човјек из земље којом су владале Басарабе, т. ј. Румун: окрѣстни езици, глаголю же татари, басараби. Л. 53.

басарабини, адј. што припада Басараби: оружија да не носѣ трговци дубровчани ни у вугаре ни у басарабини земљу. М. 146. 161.

басе, -есе, -ета, Basilius hup., гледај Биговић, Бьволнушћ.

басиани, Basilius, гледај Првканић.

басилевни, дубровчанин Франко Басилевни 1406—15. П. 75. 79. 99. био је кнез дубровачки 1415. П. 6. 62.

васиъ, *fabula*: изумоушајуће чрвонекъ славискиими
васиъми. Г. XI. 44.

вастањ, *βασταξ*, *bajulus*: хоникмо дати вастање,
мон те сирѣпати з фондану. П. 77.

вастъ, село које је војвода Јурај синовац хер-
цега Хрвоја 1434 вратио браћи Јурјевићима с дру-
гим селима што им бјеше узео војвода Сандаљ.
М. 378.

батало, 1392—1400 властелин босански, а 1392
—1393 и теплуни краља Дабише Батало. М. 222. 224.
225. 226. 230. 232. 234. 236. 249. на једном мјесту до-
лази му име у генитиву Батали. П. 6. 40. али што
на толико мјеста долази у формама по којима му
не може бити таки генитив, с тога ни то једно
мјесто, особито баш то, не ће ништа вриједити.

батаљ, 1254 Петрљ Батаљ изабрани властелин
дубровачки. М. 43.

батаръ, село које је 1446 краљ босански Тома
Остојић дао синовима војводе Иваниша Драгиши-
ћа. М. 439.

батина, село Жичу сь Батиниом даде краљ Сте-
фан Првовјенчани манастиру Жичи. М. 11. — А та-
ко је било име и једном између влаха које је исти
краљ дао истом манастиру. М. 12.

батинъ, једно од села између Кучајине и Мо-
раве што их је цар Лазар дао Раваници. М. 197.

батинъ, име мушко, гледај Мирковић.

батоуниа, мјесто и сада у Србији: 1689 Арап-
нашу разби Лоуи херцег на Батоуни. Л. 87.

батоуиъ, село које краљ босански Тома Остојић
1446 даде синовима војводе Иваниша Драгишића.
М. 439.

батоуџи, мјесто које је било 1322 близу Сухо-
дола и Скуланова и Ђапина, та села као да је Гра-
чавици дао краљ Милутин у замјену за Бањску.
М. 564 сад има село „Батуше“ близу Приштинае на

Ситници, а ондје је и Суходол и Скуланово. *Nahn, geise.* лако може бити погрјешка у Хана, али такође може бити лако да у споменику није добро прочитано, јер је баш на том мјесту оштећен, па мјесто завршетка си може бити да пише ш...

блтоуша, селу Брчелима цркве св. Николе врањинскога ишла је међа оу *Блтоушоу*, оу *Блтоуше* низь *Соуходоу*. М. 114. — А друго село *Блтоушоу* приложи царица Милица манастиру Дечанима. М. 265.

блфо, презиме кнезу и кашетану которском: *Аловизом Блфом*. М. 463. номинативу нема потврде.

бахоу, 1415 посланик Балабана бега к дубровчанима властелин *Бахоу*. П. 133.

бахъ, гледај *бахъ*.

баува, *dolium*: ако *зъмь* *баува* или *к. бауве*. П. 149. *Шафарик* је нашао и у књигама архиепископа *Данила*. *Lesek*. 74.

бауиць, } *pelvis*, срл. *bassile*: *бауиць* једань сь *зла-*
бауиць, } *меньиць* *вожводниць* *баль*, а *кестъ* *в* *немь*
 уетири *литре* и *једна змуд*. П. б. 55. исто то на другом мјесту *бауиць*. П. б. 49. једно ће које год бити погрјешка онога који је преписивао.

бауъ, једноме влаха које је краљ *Милутин* дао *Хиландару* бјеше тако име. М. 59.

бауъка, земља у *Мацарској*: пређе *везирь* оу *Блукоу*. Л. 87.

баша, у *Турака* војнички заповједник: *уазшъ* *баша*. М. 554. *Хадомъ* *баша*. Л. 77.

башлєкинь, которанин *Жьмъ* *Башлєкинь* 1351. М. 150.

башта, *pater*, тако се звао старјешина у *Хиландару*, али млађи од игумна. М. 74. 75. 78. 79. а старији од *иконома* и *еклисѣрха*. М. 79. 123.

баштина, *dominium*, добијала се од државнога господара и остајала породици с правима и дужностима што бијаху у држави као срл. *feudum*: *Добродоли*, що даа *крављєвство* ми *икономоу* *Радноу* и

неговъ братин оу бащиноу. М. 94. да имаю и дрѣже, и да уине ксѣскоу волаю и хотение имаю оудь своем бащине. М. 106. села, кои ми жсть записало царство ми, немъ и неговъмъ дѣцамъ оу бащиноу. М. 143. бащине вѣсе да соутъ свободне оуть вѣстхъ работъ и поданькъ царства ми, раздѣ да давають конне и конскоу да коюють. З. 33. поповъ, кон немаю бащине, да им се дадоу три шекъ. З. 31. кон се населъ на црковне бащине. М. 531. дарьвасмо воеводе Хръкою з Дзбровникъ полушъ з племенито и з бащинъ. М. 238. що съ бащине которскѣ з Дзбровникъ, да ихъ пократе ксѣхъ котораюмъ. М. 170. — могла се добити и за новце: бащине кон се купе къ живне нашом. М. 285. да купимо единъ бащинъ з нихъ котаръ. М. 349. — и људи су бивали овако добро: оthroке, што имаю властеле, да имъ соу оу бащиноу, и имихъ дѣца оу бащиноу вѣсноу да соу. З. 43.

баштиньиникъ, qui habet bonum баштина dictum, срл. feudarius: поповъ баштининици. З. 31. да си е конь бащинникъ да си поставитъ свога налогера. З. 33.

баштиньянъ, proprius, срл. feudicialis: села своа бащиньянъ. М. 143. цркъкъ нашъ бащинъ. М. 191. своу бащинноу землю. З. 31. хотѣсмо нимъ кратити и дати нихъ бащиньно. М. 217.

баштиньскимъ, гледај баштиньянъ: примити з свое рѣке и з своу областъ и за свое бащиньско више речене све бащине. М. 449. приложихъ планиноу илшоу бащинскоу. М. 531.

башьство, dignitas тоу баша: оузе царь Махмоутоу баше башьство. Л. 81.

башзатъ, гледај Башизтъ.

башизтъ, 1392 цар турски Башизтъ, син Муратов. М. 223. Л. 72. П. 25. — Цар турски Башизтъ, син султана Мухамеда 1481—1501. М. 526. Башзатъ. М. 545. Башзтъ. М. 550. cf. Башизтъ.

бевепоутићъ, 1415 дубровчанин Ђишша Бекензтићъ, који је држао царину приштевску у Ђурђа

ина Вука Бранковића. П. 6. 62. встом је презимѣ и Драгојевић. П. 6. 62.

беглеръ, у Турака gubernator: 1551 ходи беглеръ бегъ на Тисоу. Л. 84.

беговићъ, 1439 оузме се Беговиць и Авранезовиць покосръгане на Триполю. Л. 77.

беговъ, тоу бегъ: Мехмед беговоу. М. 555.

бегъ, у Турака dominus: царь ситань Мехометъ бегъ. М. 301. Скендеръ бегъ. М. 481. ѿть Херъцегове зѣмље санѣжакъ бегъ. М. 474. бѣгъ. Л. 85.

бѣжанинѣ, гледај Бѣжанинѣ.

беззавакъиць, non impeditus: може доѣти, стати и прѣйти в градъ Деврониткъ свободно, беззѣомзиѣ, беззавакѣ. М. 211. зѣмля ихъ да буде беззѣлнннн ѿдѣ съснѣдъ ихъ. М. 362.

беззаконниѣ, facinus legi repugnans: внагоуѣдѣннѣ твоѣ повѣднть мношьства беззаконнн монхъ. М. 245. да не сътвориМО никое лукавство или беззаконнѣ ѿ господннхъ Влкъ. М. 215. не може ни хоѣе нимъ бити ни кднѣ беззаконнѣ. М. 459.

беззаконннкъ, qui contra jus fasque agit: лоуѣ едннѣ твоѣе волю господню плаѣ ѿдѣ мношьства беззаконннкъ. Са. тип. ст. III. lesek. 120.

беззаконннъ, legi repugnans: да ходѣ беззѣ вслѣе съмнѣ и беззаконнѣ заврътнѣ. М. 485. свръзи тѣи беззаконннхъ царннхъ. П. 142. въ роуѣ беззаконннхъ тоуракъ. Л. 72. аще моу оууннн шо беззаконно. З. 41.

беззаконнствовати, contra jus fasque agere: мьсть бождѣ не нземагаеть гонѣ беззаконнствоуѣштнхъ. Д. 113.

беззѣожннъ, erga deum impius: ѿпоустѣло вѣше мѣсто снѣ ѿть беззѣожннхъ разѣонннкъ. М. 3.

беззѣожнствнѣ, impietas erga deum: ѿблнун беззѣожнствнѣ ихъ. Ст. 7.

беззѣомзиъннъ, intrepidus: да може прѣйти в Деврониткъ свободно, беззѣомзиѣ. М. 211.

безвѣстнѣ, *ἀδηλεια*, *incertitudo*: показдуюште سموу безвѣстнѣ сына его. Д. 10. *inscitia*: безвѣстнѣмъ крѣхоу его възлеги. Д. 212.

безвѣстнѣ, *inscius*: многоу оупитѣмъ безвѣстнѣ на гробѣ възлегиша и спавша. Д. 211.

безгоднѣ, *intempestivus*: смѣха безгоднаго извѣгас. Д. 5.

безгрѣшнѣ, *peccati expertus*: то да се исцѣрикла соудомъ правнѣмъ божѣствнннѣмъ, шкоре да е право и безгрѣшно правѣкствоу ми и вамъ. М. 20. да ѡи есамъ безгрѣшнн, правн и поутени сынъ. М. 274. тои се вамъ безгрѣшно видн. П. 121.

бездомнѣ, *domo carens*: бездомнѣ и проситель встрои се. Г. XI. 82.

бездоушнѣ, *exanimatio*: оумьрѣ и бездоушнѣмъ истинюуе. Д. 164.

бездоушнѣ, *inanimus*: вса встроени, видима же и невидима, одушевлена же и бездушна. М. 133.

бездѣла, *abusus*: сѣден на престоле славы и призирае въ бездѣны. М. 546.

бездѣлнѣ, *inefficax*: посрамленнѣ и бездѣлнѣ мени се. Д. 21. бездѣла оупноусти. Д. 201.

безметежнѣ, *imperturbatus*: житѣ ихъ безметежно. Д. 24.

безмълвнѣ, *silentium*: да въ безмълвнѣмъ прѣвоудеть. Ст. 19.

безмълвнѣ, *quietus*: безмълвнѣно и боговозгодно житѣ пожнѣ. М. 137.

безмълвнѣствовати, *tranquille vivere*: правнѣкше безмълвнѣствоуе съ дѣтищѣмъ. Ст. 17.

безмоужнѣ, *carens viro*: въ оутроби дѣвы Марѣе безмоужно възлѣштѣ се. Д. 162.

безмьрнѣ, *immensus*: безмьрнѣла мудрость вожи. М. 136. велике и безмьрнѣе шете. П. 85. любавъ, кою у всако крѣме безмьрнѣно простресмо и неговѣ господствѣ. М. 346.

тин дао замјену. М. 563. покоиницъ в Душани а покоиницъ в Банискицъ. П. 6. 117.

банискици, што припада Бањи, cf. Бани у Сухогрлу: до брега баниске земље. М. 123. — што припада Бањској: краљ се Милутин за то што је зидао Бањску и у њој лежи, зове: светим краљ банискици. Л. 54. 70. игоумень банискици. Л. 55. — На гласу је било злато баниско: глаголють яко презрѣвскицъ црквицъ патѣсь, и дѣуанскад црквицъ, и пенѣскад припрата, и баниско злато и ресавско писанѣ не ѡбрѣтаеть се нигдѣже. Л. 61. а то мислим да је златан накит у цркви Бањској св. Стефана.

баниѣтокати, срл. bandire, proscribere, multam imponere: да нашѣмъ щетѣ не учини и да ихъ не банѣмъ. П. 81.

бани, мјесто у Сухогрлу близу Кострца: Душан је дао Хиландару између осталогa оу Соухогрлѣ три стѣпни земље нодъ поутѣмъ кон гредѣ оудъ Бани в Кострѣцъ. М. 123. исто се мјесто пише и pl. Бање: Бани оу Соухогрлѣ, њих је краљ Милутин дао светому Николѣ иенискоупни дѣбрьском, а отац их је Милутинов био уписао Грачаници, па је Милутин за њих дао Грачаници замјену. М. 564. — Може бити да је тако у множини било име и мјесту въ скопском ѡбласти, у којем, оу Банихъ, бјеше црква светаго Никиты, коју краљ Милутин даде Хиландару съ сѣлмъ и с людмъ. М. 79. али тој форми, у којој долази то име, може бити номинатив и Банине pl. масъ., а село Бањани има и сад близу Скопља. Нанѣ, geise 157. 173. — И црква је трескавачка имала њиву оу Банию. Г. XI. 135. — Код једне је Бање 1454 Скопаникъ разбио Турке, а она ће бити негдје близу Крушевца: оубн Тоурке оу Банию. Л. 78. и та Бања може бити да је мјесто, гдје је цар турски Бајазит 1485 потврдио слободе дубровачким трговцима: на Бание. М. 535.

баник, гледај Баник.

блужелић, гледај Блужелић.

блужоулић, гледај Блужелић.

блoшa, гледај Бaлшa.

блoшкe, мјесто које цар Стефан 1351 даде Которанима. М. 151.

бард, palus, за више се села казује како им међа иде на бару: селу Граду оу Плякк како дѣлв спада оу бароу и како бард пристаје оу Лимь. М. 91.

бардбарь, aequalis: разликошае га (град) земљомь бардбарь. Л. 86.

баранинъ, човјек из Бара: 1333 био је Маринъ баранинъ архидиѣки краља српскога. М. 105.

баранъ, име мушко, гледај Вљивунић.

баратъ, у Турака diploma: ивизниѣнаме и баратъ. М. 484. — Као да је и мушко име: 1551 погине Барат. Л. 84.

барель, презиме једном Млечићу: 1376 Филипп Барель вистькь. П. б. 27.

бариньчель, гледај Бьколмунић. cf. Бариньчель.

бариньчель, гледај Бьколмунић.

баровъ, што припада Бару: црква Барова, до које је црква трескавачка имала земље. Г. XI. 131. Г. XIII. 369. 370.

баръ, име мушко: црква је трескавачка имала земље влизь нoшa Млврикe и Бара. Г. XIII. 375. при Бароу. Г. XI. 131. cf. баровъ.

баръ, град на мору близу Скадра: градъ славьини Барь. Ст. 8. въ велицъми Бари цркву св. Николе дарива Стефан Немања. Ст. 8. 10. з Барь. Д. 416. П. б. 122.

барьбард, Варбага: херцег Стјепан остави на смрти сину своме хаљине госпогье Барьаре. П. б. 125. ваља да је била жена Стјепану па умрла прије њега.

барьбаригъ, презиме једном кнезу дубровачком: Николаю Барьаригъ 1362. П. б. 23.

барьбин, име мушко, гледај Броусић.

барьборић, властелин дубровачки: Вита Барьборић 1253 вијећни од вељег вијећа. М. 40.

барьдак, *hirpea*: две ромеице и барьдак. М. 408. П. б. 100.

барька, *navis mercatorum*, срл. *barca*: за поносъ съ барие у кукю. П. 133. да писмо му дали барих. П. 164.

барьским, из Бара: архиепископић барьски. М. 60. П. 38.

барьтоло, *Bartholomaeus*: 1413—16 у Дубровнику лекар: за лѣкара за Бартола. П. 116. а краљ га босански Остоја назива и кнезом: кнезу Бартолу лѣкаръ. П. 134. — Брат војводе Иваниша, син кнеза Влатка, кнез 1452—58. М. 454. 480. — Гледај Гоуцетић, Жамановић, Жикаовић. cf. Барьтоло.

барьтоломие, *Bartholomaeus*: 1469 Бартоломие нотаръ дубровачки. М. 506. П. б. 129. може бити да је Живановић. cf. Барьтоло.

барьтоломци, *Bartholomaeus*, гледај Граданић.

барьтоло, -тоула, *Bartholomaeus*: брат војводе Иваниша, син кнеза Влатка, кнез Барьто. М. 451. cf. Барьтоло.

басарава, један од племена које је владало Влашком: војводи Мирчи Басарава главоу отсеуе 1442. Л. 77.

басаравени, човјек из земље којом су владале Басарабе, т. ј. Румун: окрѣстимъ езици, глаголю же татари, басарави. Л. 53.

басаравени, адј. што припада Басараби: оружјим да не носѣ трговци дубровчани ни у вѣгаре ни у басаравенин земљу. М. 146. 161.

басе, -ете, -ета, *Vasilius hup.*, гледај Бигковић, Бьколчић.

басилин, *Vasilius*, гледај Приглавић.

басилевни, дубровчанин Фрашко Басилевни 1406—15. П. 75. 79. 99. био је кнез дубровачки 1415. П. б. 62.

васињ, *fabula*: вълмоушатице црквиња блатискиими
васињи. Г. XI. 44.

вастањ, *βασταξ*, *bajulus*: хонкимо дати вастањо,
кон те сирџати у фондени. П. 77.

васта, село које је војвода Јурај синовац хер-
цега Хрвоја 1434 вратио браћи Јурјевићима с дру-
гим селима што им бјеше узео војвода Сандаљ.
М. 378.

батало, 1392—1400 властелин босански, а 1392
—1393 и тешким краља Дабише Батало. М. 222. 224.
225. 226. 230. 232. 234. 236. 249. на једном мјесту до-
лази му име у генитиву Батали. П. 6. 40. али што
на толико мјеста долази у формама по којима му
не може бити таки генитив, с тога ни то једно
мјесто, особито баш то, не ће ништа вриједити.

батаљ, 1254 Петар Батаљ изабрани властелин
дубровачки. М. 43.

батара, село које је 1446 краљ босански Тома
Остојић дао синовима војводе Иваниша Драгиши-
ћа. М. 439.

батина, село Жичу сь Батиниом даде краљ Сте-
фан Првовјенчани манастиру Жичи. М. 11. — А та-
ко је било име и једном између влаха које је исти
краљ дао истом манастиру. М. 12.

батини, једно од села између Кучајине и Мо-
раве што их је цар Лазар дао Раваници. М. 197.

батинь, име мушко, гледај Мирковић.

батоуина, мјесто и сада у Србији: 1689 Арап-
иашу разби Доуи херцег на Батоуини. Л. 87.

батоуињ, село које краљ босански Тома Остојић
1446 даде синовима војводе Иваниша Драгишића.
М. 439.

батоуси, мјесто које је било 1322 близу Сухо-
дола и Скуланова и Ђапина, та села као да је Гра-
чаници дао краљ Милутин у замјену за Бањску.
М. 564. сад има село „Батуше“ близу Приштинџе на

Ситници, а ондје је и Суходол и Скуланово. Нанп. geise. лако може бити погрјешка у Хана, али такође може бити лако да у споменику није добро прочитано, јер је баш на том мјесту оштећен, па мјесто завршетка си може бити да пише ш...

батоуша, селу Брчелима цркве св. Николе врањинскога ишла је међа оу Батоушоу, оу Батоуше низь Соуходољ. М. 114. — А друго село Батоушоу приложи царица Милица манастиру Дечанима. М. 265.

бафо, презиме кнезу и кашетану которском: Аловизом Бафом. М. 463. номинативу нема потврде.

бахою, 1415 посланик Балабана бега к дубровчанима властелин Бахою. П. 133.

бахъ, глѣдај бахъ.

баука, dolium: ако узмѣ бауку или .к. бауке. П. 149.

Шафарик је нашао и у књигама архиепископа Данила. Lesek. 74.

баунаъ, } pelvis, срл. baccile: баунаъ једнаъ сь зла-
бауниъ, } менѣмъ козводниъмъ баъ, а јестъ з ниѣмъ
уѣтри литре и једнаъ вна. П. 6. 55. исто то на другом мјесту бауниъ. П. 6. 49. једно ће које год бити погрјешка онога који је преписивао.

бауъ, једноме влаха које је краљ Милутин дао Хиландару бјеше тако име. М. 59.

бауъка, земља у Маџарској: пређе везиръ оу Баукоу. Л. 87.

баша, у Турака војнички заповједник: уашиъ баша. М. 554. Хадомъ баша. Л. 77.

башлекићъ, которанин Живъ Башлекићъ 1351. М. 150.

башта, pater, тако се звао старјешина у Хиландару, али млађи од игумна. М. 74. 75. 78. 79. а старији од иконома и епископа. М. 79. 123.

баштина, dominium, добијала се од државнога господара и остајала породици с правима и дужностима што бијаху у држави као срл. feudum: Добродоли, що дад краљевство ми иконому Радану и

неговъ братин оу ващиноу. М. 94. да имаю и дрѣже, и да унне ксѣскою волюю и хотеніемъ како оудь своимъ ващине. М. 106. села, кои мѣ мѣсть записало царьство ми, немѣ и неговѣмъ дѣцѣмъ оу ващиноу. М. 143. ващине вѣсе да соутъ свободне отъ вѣсѣхъ работъ и поданьки царьства ми, рѣзѣ да давають конне и конскоу да воюють. З. 33. поповѣ, кои немаю ващине, да им се дадоу три нивѣ. З. 31. кон се населѣ на црѣковне ващине. М. 531. дарьвѣсмо конькоде Хръкою в Дзвровникѣхъ полѣхъ в племенито и в ващинѣхъ. М. 238. що съ ващине которске в Дзвровникѣхъ, да нѣхъ пократе ксѣхъ которалиомъ. М. 170. — могла се добити и за новце: ващине коне се купе къ живле нашом. М. 285. да купимо едниъ ващинѣхъ в нѣхъ которѣхъ. М. 349. — и људи су бивали овако добро: отроке, што имаю властеле, да нѣмъ соу оу ващиноу, и нѣмѣхъ дѣца оу ващиноу вѣлноу да соу. З. 43.

ващиньиникъ, *qui habet bonum vaština dictum*, срл. *feudarius*: поповѣ ващининици. З. 31. да си е коньки ващининикъ да си поставитъ свога налогера. З. 33.

ващиньинь, *proprius*, срл. *feudicialis*: села своа ващиньина. М. 143. црѣкѣкѣ нашѣ ващиниѣхъ. М. 191. свою ващининоу землю. З. 31. хотѣсмо нѣмѣхъ кратити и дати нѣхъ ващиньино. М. 217.

ващиньиньскын, гледај ващиньинь: примити в свое рѣке и в свою областъ и за свое ващиньиньско више речене све ващине. М. 449. приложихъ пѣлѣиноу нашому ващинскоу. М. 531.

ващѣство, *dignitas toj* ваща: оузе царь Махмоутоу ваще ващѣство. Л. 81.

ващзатъ, гледај Ващзитъ.

ващзитъ, 1392 цар турски Ващзитъ, син Муратов. М. 223. Л. 72. П. 25. — Цар турски Ващзитъ, син султана Мухамеда 1481—1501. М. 526. Ващзатъ. М. 545. Ващзитъ. М. 550. cf. Ващзитъ.

векемоутиѣхъ, 1415 дубровчанин Шѣша Бекенитѣхъ, који је држао царину приштевску у Бурѣа

ина Вука Бранковића. П. 6. 62. истом је презиме и Драгојевић. П. 6. 62.

беглеръ, у Турака gubernator: 1551 ходи беглери бегъ на Тисоу. Л. 84.

беговићъ, 1439 оузме се Беговићъ и Аврамезовићъ ноковръгане на Триполю. Л. 77.

беговъ, тоѣ бегъ: Мехмед бегокоу. М. 555.

бегъ, у Турака dominus: царь сѣтанъ Мехомета бегъ. М. 301. Скендеръ бегъ. М. 481. отъ Херцеговине земље самѣжакъ бегъ. М. 474. бегъ. Л. 85.

бежанинъ, гледај Бежанинъ.

беззавѣтънъ, non impeditus: може доћи, стати и прѣйти въ градъ Девровицкъ свободно, безъвоинѣ, безъзавѣтъ. М. 211. земля ихъ да буде безъзавѣтънъ оудъ съснѣдъ ихъ. М. 362.

беззаконникъ, facinus legi repugnans: внагоуцѣдѣние твоѣ побѣдитъ множества беззаконнѣи моихъ. М. 245. да не сътворимо никое лукаство или беззаконие въ господниѣ Влкѣ. М. 215. не може ни хоће нишъ енти ни едне беззаконникъ. М. 459.

беззаконникъ, qui contra jus fasque agit: коуе еднѣи твоѣе колю господню пауѣ оудъ множества беззаконникъ. Са. тип. ст. III. lesek. 120.

беззаконникъ, legi repugnans: да ходе безъ вслѣе съмне и беззаконне заврътце. М. 485. свръзи теи беззаконнѣи царнѣи. П. 142. въ роуцѣ беззаконныхъ тоуракъ. Л. 72. аще моу оуцни шѣ беззаконно. З. 41.

беззаконствовати, contra jus fasque agere: мьсть божѣа не изнемагастъ гонѣ беззаконствоующѣихъ. Д. 113.

безбожникъ, erga deum impius: оуоустѣло вѣше место снѣ отъ безбожныхъ развонникъ. М. 3.

безбожественъ, impietas erga deum: оублунъ безбожественѣи ихъ. Ст. 7.

безвоинникъ, intrepidus: да може прѣйти въ Девровицкъ свободно, безъвоинѣ. М. 211.

безвѣстнѣ, *ἀδηλία*, *incertitudo*: покладѡште емоу безвѣстїе сына его. Д. 10. *inscitia*: безвѣстїемъ врѣхоу его възлега. Д. 212.

безвѣстнѣ, *inscius*: многомъ оупитїемъ безвѣстїю на гробѣ възлегда и спавша. Д. 211.

безгоднѣ, *intempestivus*: смѣха безгоднаго извѣгае. Д. 5.

безгрѣшнѣ, *peccati expertus*: то да се исправля соудомъ правымъ божествынымъ, шкоре да е прѣко и безгрѣшнѣ прѣлѣкѣствоу ми и мѣмъ. М. 20. да шн есамъ безгрѣшнѣ, прѣки и поутени смѣмъ. М. 274. тои се мѣмъ безгрѣшнѣ видѣ. П. 121.

бездомнѣ, *domo carens*: бездомнѣ и просителѣ зстрои се. Г. XI. 82.

бездоушнѣ, *exanimatio*: оумьрѣ и бездоушїемъ истиноуѣ. Д. 164.

бездоушнѣ, *inanimus*: вса зстроишнѣ, видима же и невидима, одушевѣнна же и бездушна. М. 133.

бездѣла, *abusus*: саден на прѣстоле славы и призирае въ бездѣмъ. М. 546.

бездѣлнѣ, *inefficax*: посрамѣннѣ и бездѣлнѣ шен се. Д. 21. бездѣла оуплоустн. Д. 201.

безметѣжнѣ, *imperturbatus*: житїе ихъ безметѣжно. Д. 24.

безмѣлнѣ, *silentium*: да въ безмѣлнѣмъ прѣбоудеть. Ст. 19.

безмѣлнѣ, *quietus*: безмѣлнѣно и боговозводно житїе поженѣ. М. 137.

безмѣлнѣствовати, *tranquille vivere*: прѣмѣлнѣ безмѣлнѣствоужѣ съ дѣтнѣмъ. Ст. 17.

безмоужнѣ, *carens viro*: въ оутробѣ дѣмъ Марїе безмоужно вѣлѣшть се. Д. 162.

безмьрнѣ, *immensus*: безмьрнѣ мудрость вождѣ. М. 136. велике и безмьрнѣ шете. П. 85. любавѣ, кою в всѣко вѣмѣ безмьрнѣ простресмо и неговѣ господствѣ. М. 346.

безумѣстїи, *absurditas*: ѿ безумѣстїа. Г. XI. 47. 79.
 безумѣждѣнїи, *spre carens*: да не възкраштоу се
 безумѣждѣнїи. Д. 206.

безумѣслии, *defectus initii*: Христоу слава, усть
 и безумѣслїе. М. 49.

безумѣслїи, *initio carens*: прѣвзумѣномоу безумѣ-
 слїи владыцѣ. М. 77.

безумѣдїи, *enormis*: подвїже безумѣдїи и нїкъда
 прѣво вїшїи царїи. П. 141.

безумѣнїи, *dementia*: аще что боудеть погрѣшено
 гроукоствїи моего безумѣнїи. М. 84. безумѣе зунїи. П. 138.

безумѣнїи, *demens*: не примѣшан се безумѣнїи.
 Са. 9.

безъ, *sine*: правїи сръцемъ дрѣжати е безъ всаког
 зълїи. М. 2. продлю вїио безъ коде. М. 17. бесъ влїко-
 сти. М. 45. беж негова хтении. М. 208. коке дїнарѣ безъ
 коке царевѣ. З. 49. трѣговци да грѣдоу безъ забавѣ по
 земли царевѣ. З. 39. седмѣ десетѣ антрѣ злата безъ уе-
 тири зїи. М. 479. безъ всакога ѡбвзроуенїа. П. б. 41.
 бе - уисла. Ст. 4. 22.

безъловїи, *innocens*: безъловїаго еси бога оуче-
 нїи. Д. 211.

безъловїи, *innocens*: светюж и безъловїиою
 нїе твою. Ст. 10.

безъловїи, *innocentia*: безъловїемъ и правдою. Д. 3.

безъствїи, *inexplicabilis*: ськажи ми, господи, безъ-
 ствїа и тїиїа премоудрости твоюж. М. 9. само ту, ми-
 слим да је погрѣшка мїесто безствїа, сѣ. изствїи.

белегъ, глѣдај блягъ.

белегѣ, мїесто у држави војводе Радосава Па-
 вловиѣа 1427: ѡдъ Белеге. М. 347. пишу га и Билѣѣа,
 које види.

беломъ, 1253 меѣа је Дубровнїику ишла како дрѣже
 горьре врьхъ Беломѣ. М. 38.

бемѣстїи, *venetus*: .р. перперѣ бемѣстїицѣхъ. М. 139.
 само ту, и може бити да је погрѣшка. сѣ. бемѣстїи.

венетънъ, venetus: како истъ приходилъ царъ Степанъ Никѡла Георгиу венетънъ. М. 180. cf. **венетънъ**.

венетъци, Venetiae: да стои у Бенетцехъ у дѣжда. М. 148. да га дамо до венетънъ. П. 93.

венетъуькми, venetus: дѣжда венетъуькога. М. 35. ѡвѣнниъ венетъуькои. М. 39. дѣкатъ венетъуькехъ. М. 528.

венешнѣъ, презиме властеоској породици дубровачкој: Амьдрѣи Венешникъ, вијећник од вељега вијећа 1253. М. 40. — Симонъ 1349—70. М. 153. 180. име му пишу и Симе. М. 153. — Динио 1375—99, којега бан босански назива кнезом. М. 184. 240. — Покре 1376, којему презиме пишу Бенешникъ. П. б. 27. — Метѡ 1419. М. 287. јамачно је исти 1420 записан Матко. М. 299. па ће му оно прво име бити погрјешна мјесто Матѡ. — Дмьшиъ 1468 кнез. П. б. 129.

венѣко, Benedictus, гледај Братослићъ, Гоуьдоулићъ. — Један је Бенко дубровчанин држао царину сребрничку у деспота Стефана Лазаревића. П. б. 64. 79. а то је исти Гундулић, јер му се на другом мјесту каже и презиме. П. б. 76. 80.

венѣул, манастиру је Дечанима краљ Стефан Дечански између осталого дао планину међу Плавом и Будимљом и она је ишла оузь врьдо међу Беню сь градѣукомъ мегомъ. М. 95. ваља да су биле двије.

венѣуоулићъ, презиме властеоској породици дубровачкој: Писакъ Бенѣузлићъ око 1100—1200. М. 7. — Маринъ, вијећник од вељега вијећа 1253, а презиме му је написано Бинѣузлићъ. М. 40. — Михаило 1253—1314. М. 69. њему пишу презиме и Бинѣузлићъ, а име и Михило. М. 40. био је вијећник од вељега вијећа 1253. М. 40. — Степанъ 1332, који рекао бих да је сам граматикъ ѡвѣнниъ дубровачке што је писао исправу у којој се спомиње. М. 102. 103. — Андреа 1390—99. М. 240. презиме му пишу и Бинѣузлићъ, био је кнез 1390. М. 215. — Довре 1405—29. М. 259. 262.

287. 304. 320. 347. име му пишу на једном мјесту и Добришко. П. 147. године 1429 био је кнез. П. б. 85. — Мирстоло 1419—42. М. 287. 320. 347. 423. долази и с презименом Биньузаник. М. 419. латински су се писали de Binzola.

берлине, селу Дабру које је цар Лазар дао Раваници ишла је међа оть Браинуски ил Берлине. М. 199.

берикоеквић, 1249 Дестин Берикоекник хумљанин, властелин великога кнеза хумског Андрије. М. 34.

берикоек, трескавачка је црква имала кноградь берикоек хоусарекц. Г. XIII. 376. исти је у другом споменику записан бирикоек. Г. XI. 137.

берило, тројици влаха што их је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи тако је било име. М. 12. 13.

берислав, међу власима које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи био је Берислав. М. 12. а тако је било име једном и од оних које је краљ Милутин писао Хиландару. М. 59. и двојици оних које је дао Грачаници. М. 564. — Неки је Берислав прије 1293 или 1302 зидао цркву св. Ђурђа ил селици Србьшори. М. 64. — Гледај Банић.

берихинин, селу је Камијеву које цар Лазар писа Раваници ишла међа прько потока за берихинин инеу ил Ђукине длаоке. М. 199.

берош, између 1389 и 1405 љубостињанин Берош бјеше међу људма који показиваше међу ливочку. М. 263.

берош, око 1336 и 1347 у Словињу отрок цркве липљањске дароване пиргу хиландарском. М. 123.

берошвић, међу људма које краљ Стефан Дечански уписа Дечанима за сокалнике бјеше у Чабићу Прялюк Берошвић. М. 97. — Војвода Нвань Берошвић и србљехъ 1421. П. 152. П. б. 74.

берь, долази само у једном споменику, и то цара Стефана, писаном пошљедњих дана његовијех, у ком се каже да је писан подь Берош. П. б. 24.

али знајући да нема доста јемства да је добро преписано, држим да је то погрјешка мјесто „подь Серомь.“

берьниксово, у граду Бериксову сједио је деспот Јован 1496. М. 542. сад је село у Сријему.

берько, име мушко, гледај Радованићь.

бескврньниъ, immaculatus: житје бескврњно. Д. 24.

бескопъуниъ, infinitus: бескопъуине кткы. М. 49.

бескопъунаго оуца. М. 120.

бескровиъ, tecto destitutus: ништинъ бескровиъ въ домъ къвсти. Д. 176.

бесловесъниъ, absurdus: не расшири урѣка мно бесловесна. Д. 95.

беспеуалииъ, securitas: беспепуалѣмь присно беспедлини. Д. 23.

бесплодъниъ, sterilis: бине (деспот Стефан високи и жена му) бесплодни. Л. 73.

бесплътъниъ, carnis expertus: бесплътъниисли. М. 133.

беспомоштьниъ, auxilio destitutus: градокъ безпомоштныхъ овертше. Д. 105.

бесправдѣниъ, injustus: хотише, безправдѣно да нимъ номете. М. 254. толкии щете бесправдѣне. П. 87.

бесправдѣниъ, гледај бесправдѣнѣ.

бесправдѣвати, injuriari: за всакого бесправдѣуема не лѣностиениъ. Д. 153. ниутже бесправдѣвашиаго. Г. XI. 90.

бесправдѣниъ, injustus: що је чинио безправдѣнио. М. 461.

бесправдѣнѣ, injuria: безъ суда овиена да не чинио нинобегаре бесправдѣнѣ улокъкъ земле твоє. М. 47.

бесприкладъниъ, incomparabilis: доводятелни его безприкладное. Г. XI. 63.

бестрастьниъ, non patiens: Христось бестрастьниъ. Д. 99.

бестрашнѣ, animus metu vacuus: бестрашнѣмь бо-жѣмь растанѣ доушоу скою. Д. 107.

бестревьць горьнини и дольнини, села која је цар Лазар с многима другим између Кучајине и Мораве дао манастиру Раваници. М. 196.

бестроудьнь, *facilis*: ѡбрѣтлюща се намь бестроудьнѣ. Г. XI. 57.

бестоуднѣ, *impudentia*: оугасе родителнаа топлота жени бестоудѣмь. Г. XI. 47.

бестоудьнь, *impudens*: множе Нана на бестоудьннѣ нирекъ вѣставъ. Ст. 7.

бестълеснь, *incorporeus*: житѣ възътълесно. Д. 24.

бесоумьнѣнь, *indubitatus*: да ходѣ слободно и възъсумьно. М. 485.

бесхарьнь, *impius*: аще ли кто иметъ сѣе светое (место) неумнѣ ѡвидѣти или разѡтлѣмь или бесхарьннѣ узимлѣмь нечеса ѡтъ сего светаго храма. М. 18.

бесцѣннѣ, *pretium vilissimum*: да моу коуплю продасть оу безъцѣнѣ. З. 39.

бесуедьнь, *orbis*: Владиславъ краљь оумръ безъеднѣ. Л. 70.

бесуннѣ, *nefas*: бнклема безуннѣ. Г. XI. 92. колнѣ си га недепсати за нѣгоко безуннѣ. П. 139.

бесунслень, гледај бесунслень: многне потреби бесунсленне. М. 104.

бесунслень, *innumerabilis*: соуцѣство безунсленно. М. 196. cf. беунслень.

бесунслень, *innumerabilis*: безъунсленаа милость. М. 257. безъунсленаа. М. 430. мислим да прво а стоји грижешком мѣсто и.

бесустьнѣ, *improbus*: безустьнѣ покажа се. Д. 105.

бесустьнѣ, *ignominia*: безустьнѣ намь ѡтъ васъ. Д. 16. cf. безустьнѣ.

бесустьнѣ, *ignominiosus*: сжезаниа безустьно того приведоу. Г. XI. 73.

бесъ, селу светаго Николе врањинскога Годнѣу ишла је међа оу Бесъ на връхъ Плаче, а селима исте цркве Гуглави и Крушевицама оу кирь оу Бесъ. М.

26. Годиње је и сад у Црници а близу је и градић Бес.

бесъсмрѣтьнѣ, immortalis: цароу славъ, едине бесъсмрѣтне. Са. 7.

бесъсмрѣтьство, immortalitas: иудинѣ (бог) ижеки безъсмрѣтьство. М. 546.

бесѣда, colloquium: тегиѣмъ нхъ бесѣдошъ ѿ мирѣ. М. 367. дослаше на мнѣ бесѣдѣ, що бяху бесѣдали с иезомъ и с властели двороклучцями. М. 368. проповидеше намъ милостиве бесѣде, що нмѣ биеше нарѣчно господинѣ конда Ступанѣ М. 430.

бесѣдити, colloqui: са всеми властели бесѣдинѣ. М. 254. иже и с вами по листѣ бесѣдинѣ. П. 50.

бесѣдовати, colloqui: бесѣдовахоу с инмѣ. Ст. 13. бехалиево, село које је цар Лазар дао манастиру Раваници, међа му је ишла на Мзенино и на Бзевѣцъ и на Нзрѣвѣцъ. М. 198.

бехарѣ, rosulum: два бехарѣ съ беригами и съ капѣцями. П. 169.

бещѣвнѣ, inaestimabilis: коупи единѣ вѣсерѣ бещѣвнѣго Христа. Са. 6.

беунслѣнѣ, innumerabilis: кѣто излѣутетѣ страсти твоѣ беунслѣнне. Ст. 25.

беуѣ, Vindobona: прѣстави се Стефанѣ воевода Шкии оу Беуѣ. Л. 82.

беуѣкерекѣ, мјесто у Банату: 1514 Петрѣ је златар Снедерекѣу окивао оу местоу Беуѣкерекѣу јеванђелије крушедолско, које је било владике Максима. М. 549. Беглер бегъ ирими Беуѣкерекѣ. Л. 84.

беуѣстинѣ, ignominia: великоѣ беуѣстинѣ приимѣ. Ст. 29.

бешкетѣ, турски мјесто пешкеш, donum: що самъ годѣ даѣ ѣ харѣу и ѣ дешкетѣ. М. 500.

бигла, мјесту Ливади у Светој Гори ишла је међа на великоу Биглоу и Бигломъ на Орѣшницѣ. М. 127. cf. бигла.

бигоръ, засеоку хростовичком Пријеном Лугу ишла је међа како рѣка теку међу село и оузе рѣкоу оу Бигоръ стоудѣмъцъ. М. 93.

бигреница, село које даде цар Лазар Раваници. М. 196. то ће бити садашња Бигреница не далеко од Раванице.

бигрѣиъ, име мушко, гледај Мрѣиъ.

билани, село које с градом Кључем краљ босански Томаш Остојић 1446 даде синовима војводе Иваниша Драгишића. М. 439. то ће бити садашње село у Херцеговини близу Стоца, које је на карти Кипертовој написано Биљани; ласно може бити да у споменику стоји писарском гријешком Билани мјесто Билани, али немам потврде ни онако да је доиста како пише на карти.

вилеѣа, мјесто у држави војводе Радосава Павловића: оуѣ Билеѣе. М. 349. помиње се уз Требиње и уз Врм, па ће без сумње бити садашње село тога имена близу Требиња, само што га пишу по картама Билеѣе. cf. Белѣа.

вило, jugum montis: земљи манастира Студенице ишла је међа виломъ на врьхъ на Шленицоу. М. 8. — tintinnabulum: повелевает оударити въ било. Д. 15.

вињѣа, бугарска Морава близу почетка свога тако се зове: село Ливоу на Бињѣа Моравѣ. М. 263.

вињѣоуѣа, име мушко, гледај Фосковић.

вињѣоуѣиъ, гледај Бенѣоуѣиъ.

виоѣаниъ, 1433 дворски краља босанскога Нланишъ Виоѣаниъ. М. 375. cf. Белѣаниъ.

виривоѣѣ, гледај Беривоѣѣ.

виръ, f. census clero graebendus: што се прилага снѣн цркви, снѣ да нема протопопа дворски никомре оуласти, нѣ што доходи нли оуѣ поповѣ нли оуѣ владѣ, нли земљна поповска виръ, што доходи оуѣ поповѣ, половина да се оузима снѣн цркви. М. 13. шо доходи оуѣ поповѣ нли оуѣ владѣ нли земљски люди, што е поповъ.

ска вѣрѣ, што се оуземле на людехъ, да се та вса оуземлю сѣи цркви. М. 13. да оузмиа протонопа дворски половинноу вѣри поповьске. М. 13. вѣрѣ дзвѣрѣкинула, њу приложи цар Лазар Раваница. С. Л. 1847. IV. 55. у томъ је споменѣку и мушкога рода, ако не буде погрѣшка у преписивању или штампању: вѣрѣ браинувекски и взуекски, приложи га цар Лазар Раваница на полѣ с штрѣполѣтомъ. С. Л. 1847. IV. 55. — давала се под закуп као и царина: крѣ љ дръжѣлѣ Никшѣ Соркоуекски з вратношѣ царниѣ нашѣ прицевьски з вѣри вѣрѣ по землѣ. П. б. 63. пише Бурађ син Вука Бранковића; и у пријеводу италијанскомъ стоји та ријеч: dellj birj par la contrata. П. б. 63.

висагѣ, mantica, срл. bisaccia. III. lesek. 74.

висерѣ, margarita: уѣстѣвѣни крѣсты висерѣ. Ст. 3. висерѣ. Ст. 3. књижица и уѣстѣвѣ крѣсты ѡковѣвѣниѣ и позлащенѣниѣ сѣ висерѣмъ и каменѣмъ. М. 91. са .лв. зрѣна великога висерѣ. М. 386. дѣне грѣвѣниѣѣ манѣга висерѣ. М. 386. плащѣ з висерѣмъ. М. 415. кѣци три з дробнѣмъ висерѣмъ. М. 498. ѡвоца два мала с малѣмъ висерѣмъ. М. 498.

висерѣнѣ, margaritae: двоѣ грѣвѣниѣѣ висерѣне. М. 386. с ѣщѣ висерѣнѣхъ зрна. М. 498. margaritis distinctus: венѣуѣѣ висерѣнѣ. М. 386. ѣщѣѣ висерѣнѣ. П. б. 35.

вискоупѣ, село које је цар Лазар дао цркви богородичиној у Ждријелу браничевском. М. 194. има и сада близу тога Ждријела.

вискоупѣ, гледај ѣвискоупѣ: вискѣвѣ. П. 39.

висрѣ, гледај висрѣ: висрѣмъ сѣвѣште се. Д. 67.

вистѣ, -ете, -ета, мушко име: 1328 кнез и рѣвничар краља српскога: посла краљѣвѣство ми кѣ вамѣ своѣга вѣвѣтрѣнѣга млѣстѣника кѣвѣ краљѣвѣства ми кнезда Вистѣта. П. б. 9. — Гледај Боуниѣ.

вистѣтиѣ, которанин Гроуѣ Вистѣтиѣ 1351. М. 150. — Властѣлин дубровачки Марѣ Вистѣтиѣ 1399. М. 241.

висти, име мушко, мислим да је погрјешка мјесто **Бисте**, гледај **Гиталдић**.

вистуе, краљ је босански **Стефан Твртко 1382** писао једну повељу на **Бисун** у **Подградју**. М. 202. а другу **Остоја 1418** у **Бишув**. М. 280. а војвода је **Сандаљ** имао једном војводе с **вонским** у **Бишув**. П. 150. за **номинатив** нема потврде; даљине ради и гласова ради не да се мислити да је данашње **Бишће**, иначе **Бихаћ**.

битва, као **жупа**, у којој је петнаест села поименце писао **Раваници** цар **Лазар**: у **Битви**. С. Л. 1847. IV. 54. по именима тијех села не може се сад наћи **Битва**, јер једна **вуку Чачку** а друга **чак Пожаревцу**; али у **Мачви** има „као **бара** која отјече из **Засавице** а извире у **Дубљу** и утјече у **Саву** на **Дреновцу**“ и зове се **Битва** (**В. С. Караџић**, рјечи. 27), и ту ваља мислити да је била она **Битва** једно ради једнакога имена а друго што се она са својим селима помиње послје села за која се каже да су у **Мачви**, по чему може бити да **Битва** није припадала у **Мачву**, и најпослије што се међу селима њезинијем помиње и село **Дреновци**, које би било једино између онијех петнаест које се одржало **пренесавши** име своје у једнину.

бити, rescutare: да се **бјет** **стапи**. З. 33. да се **бје** .р. по **тавани**. З. 47. — orrignare: **вн** **Бечу** .у. **дана**. Л. 86. — се, conflagere: **внше** се **Дрокници** сь **Деркиш** **вегом** из **Глцкоу**. Л. 85.

внхоръ, некакав град: прими царь **Внхоръ** оу **Злгору** 1455. Л. 79.

вншкочпъ, гледај **внскоупъ**: **придъ** **вншквномъ** **хварскимъ**. М. 450.

благан, град војводе **Сандаља** и сада у **Херцеговини** близу **Мостара**: у **граду** **Благану**. М. 328.

благанскимн, сумњам да је добро преписано: **мног** **намъ** **га** **припоручује** **благански**. П. 171.

благодарствовать, *gratias agere*: благодарственною светою трюноу. Ст. 21.

благодарственъ, *gratus*: благодарственною менти се. Г. XI. 60.

благодательница, *benefica*: богородице благодательнице. Ст. 12.

благодарить, *gratia*: изкозненнъ божественнъ благодарити. М. 74. благодарить пръскетаго своего духа на господство ми издѣа. М. 266.

благодаръжавъ, *bene regnans*: благодаръжавннъ Стефанъ князь Лазарь. М. 215.

благодаршнѣ, *mens facilis*: въскоу любовью и благодаршнѣ своею протости къ ннмоу показавъ. Д. 104.

благодаршествовати, *bono esse animo*: въ мирѣ благодаршествоушнн. Д. 177.

благодаршественнѣ, *salus*: оуиръпи мое исуднѣ въ благовернн и благодаршественнн. М. 265.

благодаршествовати, *salvum esse*: мало благодаршествованъ. Г. XI. 162.

благодатель, *beneficus*: желанноу слово принести къ своему благодаршестю. М. 186.

благодательница, *benefica*: богородици благодательнице. М. 10. Са. 2.

благодательственнѣ, *beneficentia*: великннхъ ради благодаршественнн. М. 334.

благодательство, *beneficentia*: педѣстонна такоу благодаршественнн. Г. XI. 59.

благодательствовати, *benefacere*: въсегда благодаршествоуѣ ѿ родѣ нашемъ. М. 539.

благодарть, *gratia*: ѡбръщета благодарть. Са. 4. поноужденъ божественною благодартию. М. 78. благодартию божнѣю процвѣтш ми. М. 133. благодарть пръскетаго своего духа на господство ми издѣа. М. 205. прнннхъ кожалственнѣю благодарти. М. 292.

благодартьннѣ, *gratiae*: много ннмъ благодартию благословнсмѣ тан градъ. М. 324.

благопримѣннѣ, asserptor: доуменользанныхъ словесъ и тѣлесныхъ оуурждененъ благоприменна. Д. 43.

благопримѣтнѣ, gratus: дѣло его божественное и благопримѣтное. М. 212. благопрѣтнѣ имѣ сему въспомоизтїю бившѣ. М. 263. се вѣрне благопримѣтно. М. 332.

благопрѣвѣвннѣ, salus: послѣднѣ житїю благопрѣвѣвннѣ ѿ Христа светнѣ царѣ. М. 134.

благопрѣвѣтнѣ, gratus: прѣдстоѣще прѣстолю и лицѣ вожднѣ благопрѣвѣтннѣ и благозвѣтннѣ ѿт сѣдмнннѣ ми зстраиють. М. 134.

благоразоумнѣ, intelligens: старца благоразоумнѣка. Д. 31.

благоразоумнѣ, intelligens: боголюбнѣ, благоразоумнѣ. Л. 51.

благораствореннѣ, refectio: вода подаетъ благорастворенїе тѣлоу. Г. XI. 69.

благороднѣ, nobilitas: высотоу благородїа. Д. 98.

благороднѣ, nobilis: за благороднѣго сына. Са. 2. въ дннн благороднѣго краля Стефана Оуроша. М. 84. съ вельможннн и съ благороднннн юношннн. Д. 5.

благосаднѣ, bene plantatus: дарова процнстн ми ѿтраслн блѣгосадннн къ родѣ моѣмѣ. М. 187.

благославлннн, benedicere: сего архїепискоупн блѣгославлѣетъ. М. 14. блѣгославлннхоу. Д. 47. блѣгославлннмо. П. 6. 81.

благославлннн, глѣдај блѣгославлннн: потвѣрднѣю и блѣгославлннѣ. П. 6. 25.

благословеннѣ, benedictio: по блѣгословенїю свѣтаго Сумсона. М. 48. събрѣхъ зъборъ сръбьскнѣ землнѣ архїепискоупн и єпискоупннн и нгоумѣннн и казннѣце и тенѣуннѣ и воєвожднѣ и слоугнѣ и ставнлѣце, и зъговорнѣхъ се съ ннннн, и прнѣхъ блѣгословеннѣ ѿт господннн ми ѿтца архїепискоупн Днннннн и вѣстѣхъ єпискоупнѣ и вѣстѣхъ нгоумѣнѣ и ѿт вѣсего събора сръбьскаго же ѿ прнлѣженннн храмоу семоу. М. 99. блѣгословеннѣмѣ божнѣмѣ дарѣванннн ми вѣстѣ царѣственнѣ. М. 136.

благоткорѣньнѣ, *beneficus*: да смо харини велнокон красотѣ дзѣрокъунокон и благоткорѣнне. М. 242.

благооувѣтъликнѣ, *asserius*: предстоище престола и лицѣ божию благопрѣмѣнна и благоувѣтанка отъ сѣдѣвшихъ ми устрѣмяють. М. 134.

благооугожденію, *gratia*: иже законъ полаген Моусезъ повелѣ сътворити скүйію, въ ишенже молемъ и моленіа къ благозгожденію того приносити. М. 196.

благооустроѣнію, *bona administratio*: да не тѣмо врѣменному семоу царствію прѣиминци боудемъ, нѣ и вѣчному наслединци отъ иже отъ сздоу благооустроѣніа вѣвѣреннаго имѣ слѣужбонауеліа. М. 333.

благооустроѣнѣ, *misericordia*: по благосрѣдомоу умоленію и благооустроѣнѣю къ есмѣ цркъвамъ. М. 138. благооустроѣнѣ твоѣ повѣдитъ множества безаконіи монхъ. М. 245.

благооустроѣньнѣ, *misericos*: видѣвъ благооустроѣноѣ смышленіе господина ми. М. 76. умоли иго благооустроѣнѣ. М. 569.

благооуханію, *suavitas odoris*: потекоше въ слѣдѣ благоуханна божьствнаго разоума. М. 570.

благооуханіньнѣ, *fragrans*: принеси благоуханнѣи моши светаго. Ст. 19.

благооухати, *bene olere*: благоухаѣ лежить. Д. 217.

благооуустьнѣ, погрѣшка или мѣсто благоуустьнѣ или мѣсто благоуустьнѣ: благоуустьно съблюде отъуство си. Л. 52.

благоуустьнѣ, *pius*: благоуустьникаго крали Стефана. М. 50. въ Христа бога благоуустьникою взроу деспотѣ Стефанѣ. М. 333.

благоуустьнѣньнѣ, *pius*: благоуустьнико и достолепно похваити. М. 186. богооугодно и благоуустьнико поженѣ. Л. 52.

благоуустьнѣ, *pietas*: желаніемъ благоууствіа изъшль ісї на змѣа. М. 243. да въ благоууствіи послѣужетъ тебѣ богоу. М. 265.

благѡуѡстѣнь, pius: прѡкославѣно и благѡуѡстѣно
жизнѣихъ. М. 134. благѡуѡстѣно житѣе проходѣше. Л. 64.

благъ, bonus: нго мое благо есть. М. 5. дѣль шѡихъ
благыхъ на земли богъ не видѣ. М. 65. благомоу ѡтѣцоу
небесномоу. М. 77. благоаго корене добра отрасль. М. 101.
благо слово въспрѣхъ. М. 126. ииунимже ѡстае благыхъ
ѡбнуан. М. 539. — neutr. благо, bonum: морално: дѣ-
тель благыхъ. М. 8. не створихъ блага на земли. М. 65.
небесныхъ блага сподобльшоу се. М. 142. къ всехъ бла-
гихъ възвеселнѣхъ еси въроуеннѣе ти христианин. М. 243.
материално, res, fortunae: брѣднѣти люде и ни хъ бла-
гѡ. М. 210. да би ѡнь сконѡмъ глѣкомъ и сконѡмъ бла-
гѡмъ, имливѣмъ и съ людемъ и ш ни хъ имливѣмъ хѡ-
тель доѣи з градъ. М. 211. да е не ѣз ѡстави ти ни за
уиуре волу ни за благо ни за граде. М. 274. да шогъ
(трговци) понти сконѡмъ благомъ и тръгомъ. М. 327. прѣ-
мисмо ниже реуемо благо: нанпрѣво прѣмисмо злата з
верьгахъ (толико и толико) и аспрѣ (толико и толи-
ко) и з судовехъ златехъ (то и то). М. 406. посла скѡ-
га блага и имливѣмъ влашнѣтога бром и потегъ, како се годъ
ниже нише. М. 497.

благенникъ, beatus: радн страждѡуѣихъ блажен-
ныхъ. Г. XI. 77.

благемъ, beatus: въсхотѣ ѡнь блаженъ. М. 3. раз-
оумѣвъ блаженѡю жизнь ѡтѣца моего. М. 9. при бла-
женнѣмъ и прѣподобнѣмъ отѣци нашемъ прѡтѣ скетогорѣ-
сѣмъ. М. 48. о блаженное ѡбѣщаннѣе, о блаженна на-
дѣжда. М. 72. блажено поумнѣшега. М. 19.

благенство, beatitudo: нъ вѣуноу прѣложн се
благенствѡу. М. 4.

благити, beare: въ смхъ всехъ блажю и славлѣю
Сакоу. М. 91.

благити се, offendere: аште полоуую бога нан
блажню се. Д. 157.

благенъникъ въ лазь, село које је цар Лазар дао
цркви богородичној у Ждријелу. М. 194.

власни, *Vlasius*: з светога Бласи, блаженога мученика. М. 28. само ту, гдје је номинатив мјесто акусатива. cf. *Власни*.

блато, *Iacus*: за многа се села каже да им међа иде на блато: селима богородице ртачке: како теуе стоудњиць Мостњиць оу ластовьско блато. М. 68. селу Трѣбѣун: оу Копани Брѣгъ на блатѣ. М. 95. селу Будрезима: низ Моравѣ до блата и оу блатѣ на Партешь стѣденць. М. 198. селу Живици горњи и доњи и селу Јабланима: гдѣ истеуе блато изъ Моравѣ и западѣ оу Моравѣ. М. 198. 199. црква је трескавачка имала њиву поредѣ блата. Г. XIII. 373. а за исту њиву стоји у другом споменику: поредѣ блатакъ кълѣомъ (толико и толико). Г. XI. 135. али ће бити погрѣшка, којом је писац два пута написао кълѣомъ. — манастир св. Николе врањинскога био је з блатѣ скадарскомъ. М. 463.

блатъ на жоу па, у држави босанскога краља 1422—35, у њој је био град Крушевац, у приморју између Омиша и Дубровника, њу је краљ босански Остоја дао војводи Бурђу и кнезу Вукићу. М. 386.

блатъце, *Iacusculus*: селу Љуболићима ишла је међа несредѣ Блатъца, а вода ком изъ (тога) Блатъца потеуе била је на поли Љуболићима и Ораховичићима. М. 93. црква је трескавачка имала њиву на блатъци. Г. XIII. 375.

бледити, *bugari*: бледеше оу коринѣмн. Л. 57.

ближника, *propinquus*: црѣ ближикоу сего. Ст. 23. свѣтоказъ се с властели нашими з братиномъ и з ближниками. М. 242. сь сконемн властели и ближниками ротих се. М. 312. 314. 382. 413. 470. 471. кнезь Влатко Поповић, ближника и родникъ кнеза Бранка Тезаловника и негѣе кѣре госпоге Слуге. М. 495. — Не потврђује се из споменика какав је род ближника, а долази и за рођенѣга брата: имла бити Радом Угловеник како брата и ближнике михилова. П. 6. 121.

блѣжихъ дѣластво, *propinquitas*: ни по ближнихъ дѣствъ ни по милошн. П. 6. 105.

блѣжихуѣство, *propinquitas*: ни по ближнѣтѣхъ ни по милошн. П. 6. 107.

блѣжнѣнь, *propinquus*: при монѣхъ ихъ селѣ утѣта мандѣ, да плати село ближнѣ. М. 52. Савоу, ближнѣнго ходатаѣ ѿ насъ къ богу. М. 125. ни съ мною ни по мнѣ съ ближнѣннми монѣми. Ст. 3. ихъ племѣнѣ, како ближнѣ кръкъ подаж. М. 284. или смѣнь нанъ вѣноукъ или кто ѿтѣ рода нашего ближнѣ или дѣлнн. М. 333. како естѣ Юран прѣли ближнѣ синовацѣ мнѣздѣ Брама. М. 544. — долази и у суперлативу: въ навѣближнѣмъ селѣ. П. 58. — бнѣ писарска погрѣшка: ближнѣи уловѣна. М. 525.

блѣзоу, *prope*: зъ Тызѣхъ блѣзу Платѣ. М. 203. естѣ тен поллатѣ блѣзу ѿ менѣ другѣ мое поллатѣ. М. 290.

блѣзѣ, *prope*: блѣзѣ ко господѣ вѣсѣхъ комѣнѣхъ се жѣго. М. 9. блѣзѣ селѣхъ монастырснннхъ. М. 80. на Топила блѣзѣ Коумѣтнцѣ. М. 126. — долази и нао суп-стантивъ съ предлогомъ: дво ли си къто излюби стати блѣзѣ ради или на Слннцѣ или гдѣ. М. 41. само ту.

блѣстѣннѣ, *fulgur*: блѣстѣнѣ и мѣлнѣ. Д. 135.

блѣудѣ, *adulterium*: дво кои (мнѣслимъ да је погрѣшка мѣсто кои) владннѣ блѣудѣ оуинннми своннѣ уловѣннѣ, да ннѣ се ѿбѣ роуѣ ѿтѣсноу и носовѣн оуѣрѣшоу соуднѣ. З. 49.

блѣуднѣ, *adulter*: дво и блѣудннн смнѣ. Са. 7. блѣуднѣ ѿтѣвлѣннѣ грѣхѣмъ подѣнѣ. М. 547.

блѣгдрннѣ, *Bulgarius*: нѣрѣ и смѣдрѣжѣцѣ срѣблѣмнѣ и грѣхѣмъ и блѣгдрѣмъ. М. 128. ѿрѣжнн да не мѣстѣ нн зъ блѣгарѣ нн зъ блѣдрѣннѣхъ земѣлю. М. 146. 161. — Име мушко: меѣу власннма које краѣ Мнѣлутнн писѣ Хнландару бѣеше јѣдан нѣмъ по нмену Блѣгдрннѣ. М. 59. тако је и презнменѣмъ бнѣ у Радосѣва жулана хумскога 1254 властѣлнн Сѣмѣюмъ Блѣгдрннѣ. М. 45.

блѣгдрѣсннѣ, *Bulgagogum*: вѣсе земѣ блѣгдрѣснѣ. М. 35. нѣромъ блѣгдрѣснѣ. М. 44.

блѣдѣсть, pallor: блѣдѣсть смъртнаа. Д. 137.

блюда, patina: една блюда (златна), тегли четири литре. М. 407.

блюсти, блюдоу, custodire: глаголы мое да блюдетъ каю срьдце. Са. 4. блюди се. Ст. 12. гряди да не рѣбѣтлю, ни га блюди. М. 52. да блюдоу стражоу. З. 46. да нхъ блюди и помагамъ. М. 183.

бо, epim: на те бо оучкаю. М. 10. долази и уз рижечи које и саме значе исто: за нѣ бо ти бѣхъ мой природителнѣ. М. 187. 233. 292. сега бо рѣди и си мнѣ многе гряди подѣмъ. М. 17. тако му остаје те значи само а: спѣ бо все писа. М. 16. и изједначује се с рижечима нѣ, да: не остави мене владика мой, плаче бо радветъ се ѿ грѣшницѣ каюци се. М. 5. плаче бо и съблазнь. З. 31.

бобалиевнѣ, презиме властѣоској породици дубровачкој, латински се писаше de Bobalio: 1370—99 Мише. М. 180. био је кнез 1392: кнезѣ Мишета Бобалиевнѣ. П. б. 34. име му пишу и Михаилъ. М. 187. 240. — Влькъ 1390—99. М. 215. име му пишу и Ввокша. М. 240. — Савинъ 1423 избрани вијећник. М. 320. — Андришко 1442—54, избрани властелин више година. М. 419. 424. 437. 466. судија. П. б. 118. — Влахоуша судија 1466. П. б. 129.

бобам, име једном влаху којѣга је краљ Милутин с другим власима писао Хиландару. М. 59.

бобешановъ, међу људма у Штипу које је краљ Милутин дао цркви арханђеловој у Штипу а с њом Хиландару био је Драганъ, бобешановъ смнѣ. М. 62.

бобинъ, селу Куманима, које је цар Лазар дао Раваницѣ, ишла је међа међѣ Државено и међѣ Уртоко на бобинѣ осоннѣ. М. 199. С. Л. 1847. IV. 52.

бобовѣцъ, град у Босни, столица банска а послије и краљевска: писано ѣ илшемъ (бана Твртка) градѣ ѣ Бобовѣцѣ. М. 185. подѣ Бобовѣцѣмъ. М. 185. ѣ Бобовѣци. П. б. 42. крѣ ѣи хотѣлъ ѿстои изѣ Бобовѣца

изити. П. 83. придоме на слави дворъ краљевства ми (Стефана Остојића) у градъ Бовокацъ. М. 282. 385. у нашемъ (краља Твртка) градъ у Бовокацъ. М. 398. 402. у нашемъ (краља Стефана Томаша) стономъ мѣстѣ у Бовокацъ. М. 450.

БОВОЛЕ, село које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи. М. 11. било је негдје близу Жиче, јер се помиње међу селима која су и сад ондје.

БОВОУША, Гадимљи је ишла међа на друмъ више Бовоуше. М. 182.

БОГАВЉАЦЪ, име мушко: 1399 Богавлацъ у Баве владъ у Херцеговини. П. 22.

БОГАВЉУЊЪ, властелин војводе Радосава Павловића кнез Будисавъ Богављуњъ 1423—39. М. 319. 323. 325. 341. 370. 375. 397. 399. на прва три мјеста долази без презимена, али не сумњам да је исти, јер с којим властелима долази на једном од та три мјеста Будисав без презимена, с истима долази на више мјеста Богавчињ поименце Будисав. — Властелин истога војводе кнез Савиљко Богављуњъ 1432. М. 368. 370.

БОГАПРЕДМАНЪ, a deo datus: отъ богापредманнаго стада. Са. 4. мислим да је писарска погрјешка.

БОГОРОДИЦА, гледај богородица. М. 113. само ту, за то мислим да је погрјешка.

БОГАТОПОДАТЕЉЪ, divitias dans: сѣа богатоподателемъ всѣхъ оуштедраста. Д. 42.

БОГАТЪ, dives: богатъи страстьми. Са. 10.

БОГАТЪНЪ, dives: земли богатъи дарѣноснѣ. М. 332.

БОГАТЪСТЕНЮ, divitiae: гдѣ такова богатъствени оубрѣсти. М. 58.

БОГАТЪСТВО, divitiae: имоуже отъуство грѣбъ и богатъство грѣси. М. 84.

БОГАТЪТИ, ditescere: богатъти дѣлаи благъми. Д. 175.

БОГАУДЪ, Хиландару је Стефан Немања дао пданиноу Богуюдъ. М. 6.

богѣта, име мушко: властелин војводе Сандаља жупан Богѣта 1411. П. 108.

богићъ, 1444—60 властеличѣи Томаша краља босанскога Когичъ. М. 483. — Селу Ораховцу које је Гргур син Вука Бранковића дао Хиландару ишла је међа подъ некоу помикъ Когичъ. Г. XI. 142.

боговлаженъ, *per deum beatus*: боговлаженин оуцѣтель нашъ Свѣа. Г. XI. 190.

боговорѣиъ, *cum deo pugnans*: богоборни бестрепѣиъ. Г. XI. 53.

боговорѣцъ, *cum deo pugnans*: богоборци зкездѣиъ прѣходѣше хитрѣсть. Г. X. 250.

богобомзѣиъ, *deum timens*: богобомзѣиинъ урѣпорѣци. Са. 8.

боговидѣцъ, *deum videns*: боговидѣцѣиъ Моисею. Г. XI. 190.

богѣвићъ, селима у Битви која је цар Лазар дао Раваницѣи ишла је међа на Коговића . . . хатаръ. С. Л. 1847. IV. 54.

боговъзлюбѣиъ, *deo gratus*: къ боговъзлюбѣенѣиъ градѣ Иерусалимѣ. М. 134.

боговѣнѣуанъ, *a deo coronatus*: ѿ боговѣнѣуанѣиъ. Г. XI. 53.

богоглаголикъ, *de deo disserens*: богоглаголикѣиъ ми оустѣ. Д. 110.

богоданъ, *a deo datus*: къ богоданѣиъ ми властѣи. М. 335. ѿтъ богоданѣиъ ми иланѣи. М. 557.

богодарѣиъ, *a deo donatus*: богодарѣиинѣиъ ми оуцѣиъ доухѣиинѣиъ оуниѣи. М. 72. богодарѣиинѣиъ ми царѣствѣи. М. 134. богодарѣиинѣиъ ми цѣрицѣи. М. 133. съ богодарѣиинѣиъ синомъ илю. М. 143. съ богодарѣиинѣиъ ми матерѣи. М. 189. съ съкѣтомъ господѣина патѣрѣрѣиъхѣи и късѣго богодарѣиинѣиъ ми събора. М. 571. съ богодарѣиинѣиъ ми кѣлѣиожиѣи краљѣкѣствѣи ми. М. 230.

богодѣиновѣиъ, *divinitus inspiratus*: богодѣиновѣиинѣиъ Стефанѣи. Г. XI. 53.

богозванице, *dei vocatus*: къ богозваницю наставникъ. Д. 75.

богозраучьнъ, *deo similis*: оть ижеже процкатоше въсьмъ кнѣзицн богозраучьнн. М. 136.

богонзредьнъ, *deo egregius*: богонзрединимъ житнемъ. Д. 81.

богохъпнъ, *deo conveniens*: своима прхуистнма роуками богохъпно възьмъ прьсть и оть прьсти създавъ наше врно тѣло. М. 166.

боголюбнъ, *dei amans*: боголюбнкому Іерискицѣ. М. 17. боголюбнка слышайѣ. М. 72. боголюбнваго Стѣфана крали. М. 72.

боголюбимъ, *deo carus*: съ боголюбнмомъ госпномъ кралицомъ. М. 225. боголюбнн градъ Двѣрочиннъ. М. 237.

боголюбнѣ, *amor dei*: боголюбѣемъ и брата своѣго въхислендѣ. Д. 120.

боголюбѣ, *dei amans*: съ боголюбннмъ подроуѣнемъ сконмъ. Ст. 3. скетаго корнѣе боголюбѣе вътѣн. М. 72.

боголюбѣнъ, *dei amans*: боголюбнн отьць нашъ. Са. 2. по изколжнню боголюбнвалго срьдъца еѣ. М. 137.

боголюбѣць, *dei amans*: скетымъ боѣнн боголюбѣе. Д. 53.

богоматн, *dei mater*: тебѣ богоматери. М. 58.

богомнѣ, црква је трескавачка имала стась оу Богомнѣхъ. Г. XI. 134. з Богомнѣи къ Бабуѣнѣ. Г. XIII. 371. номинативу нема потврде; и сад има село „Богомнѣ“ на риѣци Бабуни, близу манастира Трескавца. Hahn, reise 183.

богомръзостьнъ, *deo invisus*: богомръзостнне ереси. Д. 148.

богомръзькѣ, *deo invisus*: богомръскнн и лѣжнн пророкъ. Л. 88.

богомодрь, *pius*: богомодрьн Савл. Д. 47.

богносьнъ, *deum ferens*: призкахъ уьстнне и богносьнѣ отьце къ себѣ. М. 126.

богоотца, *dei pater*: богоотца Давидъ. М. 65.
 богоподобна, *deo similis*: богоподобно, яко мѡи
 Христосъ. Д. 98.

богопосланъ, *a deo missus*: отъ богопосланные
 рыбе. Д. 198.

богопоставленъ, *a deo constitutus*: богопосла-
 вленомъ Стефанъ Броще царь. М. 172.

богопотребенъ, *quem deus requisivit*: любезъ,
 козъ вистъ мегъ градомъ Дзевровинкомъ и съ богопотре-
 бнымъ господномъ жнаномъ Бланикомъ. М. 241.

богоприменъ, *deum excipiens*: Сѣмѡноу оно-
 му богопрѣминомъ другъ. Г. XI. 44.

богоприменъ, *deum excipiens*: Сѣмѡна богопри-
 емца. Д. 45.

богопротивенъ, *cum deo pugnans*: пророкъ бо-
 гопротивникъ. Д. 101.

богопустынь, *a deo immissus*: богопустыноу под-
 еше казнь. Г. XI. 91. мислимъ да грижешкомъ мѣсто
 ове рижечи једномъ стоји благопустынь: люте на мно-
 зѣ отъ бога показани быше отъ благопустыне изъвы. Л. 55.

богоразоуменъ, *deum noscens*: богоразоумно все-
 гда славу въсплати богоу. М. 136.

богородительница, *dei genetrix*: владычица именованъ
 госпожди и богородительница. М. 67.

богородица, *dei genetrix*; цркве богородици: у
 Архилевици, празникъ въведенне, сазида севлаторъ
 Давидъ, сѣ. Архилевица. — у Биограду, како љето-
 писи кажу, столица епископска, коју постави св.
 Сава. Л. 59. 69. — у Горици, зидала Јелена кћи ца-
 ра Лазара за свој гробъ, сѣ. Горица. — Градацъ на Мо-
 равѣ, сазида Срацимир, братъ Стефана Немање: сзидъ
 црковь богородици Градъць при рѣцѣ Моравѣ. Л. 59. ил
 Моравъ храмъ ѿ . в. стълна. Л. 68. сѣ. Градъць, градъцькии.
 — Грачаница између Приштине и садашњѣга села
 Липљања, у жупи која се звала Липљањ, за Стефа-
 на краља Првовјенчаного бјеше једанъ одъ четири на-

мастира краљевска (cf. краљевски) и писаше се богородица градњуска. М. 14. а за краља Милутина већ градњуска. М. 562. краљ је Милутин из нова сазида, а пређе бјеше опустјела. М. 562. празник велика госпођа. Л. 69. столица епископска, коју постави св. Сава. Л. 59. 69. а та се епископија прво зваше липљањска (М. 562) за то што се Липљањ зваше жупа у којој бјеше; а како епископија липљањска и епископ липљањски бјеше и онда кад Грачаница стајаше пуста (М. 562), може бити да ни из прва није у Грачаници била столица владици него у мјесту Липљању, па се послје или премјести у Грачаницу или јој се само име промијени. — у Дубровнику. М. 39. 108. — у Ждријелу браничевском код садашњег Горњака, који је сад мјесто ње, сазида цар Лазар. М. 194. празник кљевеник. М. 212. — у Ибру, празник кљевеник, на баштини Обрада Драгославића, који је с баштином својом писа Хиландару, али је не предаде, него одметнувши се деспоту Стефану и мајци му царици Милици, изгуби баштину, те је они дадоше Хиландару. М. 568. — на Кому у Зети, градише је родитељи Ивана Црнојевића, али за живота Иванова већ бјеше пуста, па земље њезине Иван писа цркви богородичиној на Цетињу. М. 533. — у Крушедолу М. 541. празник благокштеник. Шаф. lesek. 132. митрополија сремска. М. 541. — у мјесту Липљању, њу Стефан краљ потоњи цар приложи пиргу Хиландарском. М. 122. — на острву Мјету, њој је још краљ Стефан Првовјенчани дао цијело острво Мјет. М. 10. — у Призрену, столица епископска, коју постави св. Сава. Л. 59. 69. — на Рѣтцоу, земље јој даде краљица Јелена а син јој краљ Милутин потврди. М. 68. cf. рѣтѣвкыи. — у Скопљу, сазида је цар Урош, празник мала госпођа Л. 61. — Студеница у жупи Ибру на ријеци Студеници, сазида је Сте-

фан Немања. Ст. 9. Са. 2. Л. 51. 58. један од четири манастира краљевска. М. 14. столица епископска, коју постави св. Сава. Л. 69. 59. како ми је казано, празник је мала госпођа. — у Топлици на ушћу ријеке Косљанице, сазида је Стефан Немања. Ст. 3. Са. 2. Л. 51. 58. ово мислим да је иста црква богородичина коју спомиње св. Сава пишући да је мајка његова покалуђеривши се отишла к светли богородици оу Рась. Са. 6. а мислим за то што се више нигдје не спомиње тако како је спомиње св. Сава и што брат му Стефан пише за ону цркву на ушћу ријеке Косалнице да је Немања сазидавши је предао жени својој, те она уредила ондје манастир за калуђерице. Ст. 3. па ми се чини најприличније да је и сама покалуђеривши се отишла у тај манастир. — у Трескавцу близу Прилипа, њојзи Душан потврди прилоге старијих владалаца и сам јој приложи многа села. Г. XIII. 376. — у Хуму, столица епископска коју постави св. Сава, и то оу Стоне. Л. 69. или Столиц. Л. 59. или по ријечима трећег летописца у Захумљу. Л. 69. — на Цетињу, сазида је Иван Црнојевић, празник мала госпођа, митрополија зетска. М. 531. 533. — у Светој Гори: у Ватопеду. Ст. 13. празник благовјести. Д. 22. и друга ондје коју је зидао св. Сава, а празник јој је мала госпођа. Д. 33. у Џарејама. Д. 42. у Милејама, сазида Стефан Немања. Са. 9. у Хиландару, из нова сазида Стефан Немања, а пређе бјеше опустјела, празник њеведение. М. 5. Ст. 13. 14. Л. 58. — и јоште: на Синају, која је имала годишње прилоге од српских владалаца. М. 159. у Цариграду. Ст. 10. и близу Јмкни храмъ глаголтмы де Лорига. М. 530.

богославъ, у Смедереву бјеше Богославъ, којег а опкиномъ и з вашиномъ цар Лазар даде Раваници. С. Л. 1847. IV. 55. — Гледај Михондрвићъ, Немонкићъ. сф. Богославъ.

богосадањиъ, а deo plantatus: трбомъ приемихъ вожи-

СУВАНЮ ВЛЮДЪТЪ ПРОЦНСТИ ИИ ОДРАСЛИ БОГОСАДЪТЪ КЪ РОДЪ МОЖЬ. М. 203.

БОГОСАЛНЬ, дубровчанин Юлюкъа Богосални по-
којни 1415. П. 130. сф. Богосалнѣ.

БОГОСАЛНЬ, гледај Хрипокиѣ. сф. Богосалѣ.

БОГОСАЛНЬ, властелин војводе Радича Санко-
вића 1399 Хрбеланъ Богосални. М. 243. сф. Богосалнѣ.

БОГОСЛОВЕСЬНЬ, theologicus: богословеснымъ сѣ-
номъ. Д. 110.

БОГОСЛОВЬ, theologus: Јованъ богослова. Л. 72.

БОГОСЛОВЬНЬ, theologicus: богословнымъ сѣ-
номъ. Д. 139.

БОГОСЛОВЬЦЬ, theologus: Неланъ богословьцѣ. Г.
XI. 136.

БОГОСЪЗДАНЬ, a deo creatus: въ богосъздающимъ
Константине градѣ. Л. 53.

БОГОСЪЛАСЬНЬ, a deo salvatus: богоспаснаго мѣ-
ста Шивел. М. 558.

БОГООУБИЦА, qui deum occidit: съ богооубицомъ
Иудомъ. М. 192.

БОГООУГОДЬНЬ, deo placens: богооугодномоу иго
потѣшанню. М. 122. молитвами богооугодиныхъ тѣхъ ске-
тинъ родителъ. М. 136.

БОГООУПАСЬНЬ, a deo salvatus: богооупасеномоу
ниъ пасткоу. Са. 4.

БОГОУСТЬИЬ, religiosus: благоуханнаго и богоу-
стывадого ирали. М. 561. съ богоустьивкою и христованни-
кою царицею. М. 133.

БОГОИВЛЕЖИИ, dei apparitio: въ праздникъ бого-
ижежии. М. 90. црьковъ богоижежиѣ на рѣцѣ Лимоу сѣз-
да Дмитар жупан, син Вуканов, унук Немањин. Л. 72.

БОГОК, међу људма у Комаранима, које краљ Сте-
фан Дечански даде Дечанима да буду мађупци, бје-
ше Рѣко и братъ моу Богок. М. 97. — 1368 властелин
Александра господина авлонскога и канинскога. М.
179. — Гледај Богоутовнѣ, Брѣтомнннѣ.

богожевићъ, дубровчанин Раданъ Богожевићъ XIV вијека. П. 6. 26.

богожеко, селима на Морави која је цар Лазар дао Раваници ишла је међа на Тзтос Виллице Богоско. М. 197. — И селу Стријелцу манастира Дечана ишла је међа на Богожеко селице. М. 92.

богољубенимъ, dei amans (управо би било deo sagus): богољубени градъ Дзерьеникъ. М. 239. богољубимом госпoги. П. 17. cf. богољубенимъ.

богољинокъ, тоѣ Богољинъ: богољинокъ пристаъ. П. 79.

богољинъ, име мушко, гледај Прѣдожевићъ.

богољубивиъ, deiamans: богољубивом госпoги. П. 17.

богољмати, mater dei: богољматири. М. 15.

богољродница, гледај богородица: оѣдъ прѣтусте богородице. М. 219.

богољтокићъ, један од људи у Грнчареву, које краљ Стефан Дечански даде Дечанима да буду сокалници, бјеше Богоже Богољтокићъ. М. 97.

богъ, deus: тако ми богъ помяган. М. 2. богъ ни дани здракине. М. 7. къ Христа бога вѣрны краљъ. М. 19. ако ми богъ да. М. 19. з тошь богъ да расуди. М. 21. оумрѣло оѣтъ бога. З. 50. богъ с вама. П. 1. погыте з богомъ. П. 112. богъ ти и душа ти. П. 6. 126. — богъ ме, те dius fidius: богъ ме насъ твоомъ добротомъ з кем доври дѣла къ тебѣ хвезуеши. П. 30.

богъданићъ, 1253—1314 властелин дубровачки и парац опѣински Петръ Жива Богъданикъ. М. 39. пишу га и Петръ Живъ Богъданикъ. М. 41. а и без имена Жоуиъ: Петръ Богъданикъ. М. 69.

богъдапокикы, краљ је Стефан Дечански дао Дечанима Прокопиу Богъдапокику с браћом и са селом Плезеи оу брсковьскои жоуиъ, а то је село ваља да било тога Богдановића. М. 96. — Међу људма које исти краљ даде истом манастиру да буду сокалници бјеше у Истинићима Радославъ Богъдапокикы. М. 96.

— Херцег је Влатко 1468 примао од Дубровчана више пута новце по Радичу Богдановићу, којег неколико пута назива и кнезом. М. 504. 505. у истога је херцега Влатка 1469 био Радиков дичић Богдановић. М. 506. ласно може бити да је то исти Радич, а презиме му пишу и Богдановић, које види.

богданъ, између влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи двојици је било име Богданъ. М. 12. 13. — Жупан Богданъ 1249 син великога кнеза хумскога Андрије. М. 34. — Међу људма које краљ Милутин даде Грачаници бјеху три братијенца: Филинъ, Стефанъ и Богданъ. М. 563. — Међу људма које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима да буду мађупци био је у Комаранима Богданъ првухти. М. 97. — Међу људма који око 1389—1405 показиваше међу ливочку бјеше Богданъ ис Цернице. М. 263. — 1405 логофетъ а 1428 протокистаръ деспота Стефана. М. 269. 355. — 1445 логофетъ деспота Ђурђа. М. 436. 437. — Гледај Докромирѣ, Киѣиѣ, Красцириѣ, Крикодзко, Милепокиѣ, Млхокиѣ, Морржиѣ, Морржиѣ, Непомкиѣ, Пежинокиѣ, Нижинокиѣ, Правослакиѣ, Радокиѣ, Стефанокиѣ. — На једном се мјесту под овим именом мисли Карабогданска: 1628 идеше тоурци на Богданъ. Л. 85. сф. Карлобогданъ.

богданъуека земља, сада Карабогданска, Moldavia: ходи Мехмедъ на богдануекъ земљу. Г. X. 275. у другом љетопису пише Карлобогданъ, а опет у другом Богданъ, које види.

богданъуиѣ, 1397—1415 властелин кнеза Павла Радиновића Лезина Богдануиѣ из приморја: М. 229. П. 100. 131. 148. 159.

богъде, -дете, -дета, нур. Богданъ, гледај Петровиѣ. богдановиѣ, 1470—72 властелин херцега Влатка кнезь Радиков Богдековиѣ. М. 508. презиме му пишу и Богдановиѣ. М. 509. и Богдановиѣ. М. 515. а и Богдановиѣ, које види.

богѹиниѣ, 1399 дубровчанин трговац Мирослав Богѹиниѣ. П. 22.

богѹинковиѣ, 1417 Милтошъ Богѹинковиѣ трговац дубровчанин. П. 136.

богѹиниѣ, име мушко, гледај Корзиниѣ. cf. Борѹиниѣ.

богѹипѣ, 1409 дубровчанин Мирослав Богѹиниѣ. П. 100. биће исти којѣга пишу и Богѹиниѣ.

богѹша, име мушко, гледај Ратиковиѣ.

богѹша, име мушко, гледај Михокиѣ, Радмиловиѣ.

богѹшиѣ, XV вијека Юри Богѹиниѣ, син Божише Михојевиѣ, имао је два брата: Вуклиши и Балиши. М. 544.

бодаѹиѣ, гледај Боѹдаѹиѣ.

бодиниѣ, између влаха које је краљ Милутин писао Хиландару једном је било име Бодиниѣ. М. 60.

бодовиѣ, црква је трескавачка имала њиву подъ Амбориѣмъ при цркви бодовиѣ. Г. XIII. 374.

бодроѹшиѣ, син Стјепашина Брајовиѣ 1414. П. 121.

божиѣ, између влаха које Стефан краљ Првовјенчани даде Жичи једном бјеше име Божиѣ. М. 12.

божидарѣ, 1453 херцега Стјепана димѣ Божидарѣ. М. 460. 463. — Гледај Вљковиѣ, Гроѹблѹевиѣ.

божини, dei: носитѣлениѣмъ божиѣмъ. М. 4. милостию божию възвѹдѹи краљ. М. 13. рѣѣ божини. М. 26. скѣта божи сѣлѣгѣлѣни. М. 28. мати божини. М. 68. стрѣхомъ божиѣмъ. М. 80. божиѣмъ милостию. М. 217.

божинковиѣ, дубровчанин Иванъ Божинковиѣ 1406. П. 79.

божитѣко, име мушко, гледај Милковиѣ. cf. Божиѣко.

божитѣковиѣ, 1413 дубровчанин Ратко Божитѣковиѣ. П. 117.

божица, тако је било име једном влаху којѣга је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи. М. 12.

божичько, гледај Брљичь.

божичьскъ кръсть, селу је Лубишу у Пеку ишла међа на раскръстѣ кодъ Божиева кръста. М. 199.

божиць, Christi natalitia: да ти дамо до вожица. М. 23. до прькога божица рождьства хрестова. М. 314. — Мушко име, гледај Добреновиць.

божицько, име мушко, гледај Колиць.

божокиць, 1417 Яриель и Приемил Божожениць браћа дубровчани. П. 137.

божьственъ, гледај божьственъ: красоти божьствене не наслаждоуѣ. М. 133. божьственимъ црквицамъ. М. 134. божьствена благодеть. М. 430.

божьство, divinitas: въ единомъ божьствѣ. М. 77. но ипности его божьства. М. 235. ирленишь сконьмъ божьствомъ всь населенью. М. 311. сконьмъ божьствомъ. М. 322.

божьствень, divinus: божьственимъ моденгъ се доухомъ. М. 3. божьствакого телгасе. М. 72. божьствакиномъ рнеуью. М. 406. божьствениномъ рчуью. М. 367.

бон, рупна: з тврлукниць бонь. М. 226. где се окрцеть оубинство, оизи, кон боудеть зарькаль бон, да есть кривъ. З. 36. въ тожде лето бон высть деснотогъ съ Гюргьнемъ и с тоурци. А. 75.

бонко, међу људма које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима да буду сокалници био је у Чабићу Бонко. М. 97. — Селу Ораховцу, које је Гргур син Вука Бранковића дао Хиландару, ишла је међа на њиву Бонка дикова. Г. XI. 142.

бонковъци, село севастократора Дијана, које је цар Стефан на молбу Дијанову с многим другим селима његовијем даровао цркви богородичиној у Архиљевици. М. 144.

бонѣ, бана босанскога Твртка димъ Држеславъ Бонѣ 1367. М. 176.

бокларь, lagena, ит. boscale, срл. baucalis: два боклара срьбрьна. М. 372. едани бокларь велики. М. 394. cf. боуларь.

бокета, *hignula*, cf. *broneta*: бокета едина, у средини
 ѿ (*joj*) еданиъ баласъ а ѿколо .е. перала и еданиъ дна-
 мили(т)ъ малыханъ и еданиъ рзениникъ на глави ѿдъ ангио-
 на; бокете уетирн с пачо енсеринихъ зрнл. М. 498.

болати, *signare*, срл. *bolare*: що би се годи нашло
 у кога нихъ тръговаць или слуга сребра неволали, да му
 се не шоре нио узети сребро него ѿноликко само колико
 се миде сребра неволали, а ѿнои, що е болати, да повесе
 на слободнх или му у Дубровиникъ или нишда, куда му
 драго. М. 487.

болатиниъ, 1253 судија дубровачки Матер Бола-
 уникъ. М. 39.

болестъ, *morbus*: преге съм бил у велике болести
 и скръби. М. 518. не жалу мое болести и смърти. М.
 518. ере съм много болн и нешки ѿд болести мое. М.
 518. болестъ ѿд ногъ. П. 130. болести. П. 170.

болестаниъ, *aegrotus*: келе болестаниъ. П. 6. 126.

болини, *maior, melior*: и большаа придавати. М. 75.
 за болю сведоухъ и теръгавъ. М. 230. да наглавити лѣ-
 дне и боли присегъ. М. 218. нека је миѣ цѣна бола нере
 мному, нере съмъ едшь, а нека је моѣму уловѣку бола
 цѣна нере многа уловѣка. М. 247. ниткошрь не може би-
 ти боли стежиникъ съемзи миру колико господинъ крадлъ.
 М. 367. ѿ вашемъ болюму много несмо весели. П. 58. да
 би змножилъ ѿдъ добра на боли. П. 95. — *adv. magis,*
melius: ѿновнихъ скою дѣдиноу, и больше оутерѣдихъ.
 М. 4. да си му је милость краљевства ми ходити ско-
 бодно по моѣи земли како и дружинъ вашинъ дубровча-
 номъ па и боли. М. 67. ѿше и боли тога. М. 174. више
 и боли всѣхъ сконхъ прѣгнихъ кестъ любѣлъ града Дѣ-
 бровинѣка. М. 210. где се нимъ боли видѣти възде. М. 507.

болиниъ, између људи које је краљ Милутин дао
 Грачаници једном је било име Болиниъ. М. 564.

боликъ, 1393 властелин госпође Станисаве Бо-
 жинко Боликъ. П. 6. 38.

болъ, *aegrotus*: живъ боудеть болъ. Ш. *lesek*. 82.

больница, valetudinarium: больницы хиладарском.
М. 195. болнице сьунинше се. Л. 52.

больнь, debilis: ере сьм много больи. М. 518.

большими, magis: коу науе болшими потерьждати.
М. 278. нь науе и краица потерьждениу бити болшими.
М. 569.

болзновати, aegrotare: вьдзтише болзноватье.
Г. XI. 115.

болзнь, morbus: мок ради болзнии. М. 89. dolor:
сирьки и болзнии ѿбеше вьзновлениа ти уеда. М. 244.

болзниць, morbi: за помплованіе царьства ми ма-
тере боже иже вьздвигши ѿть одра болзньнаго нуболих
принести дарь сми. М. 143. болзньмаиъ. Г. X. 259.

болзти, laborare: aegrotare: науеть болзти прь-
подокьими. Ст. 18. ѿгнницею болзть. Г. XI. 82. in sol-
licitudine esse: сице ѿ доуши моеи болзнии и трюднии
се. Д. 45.

болидинокиъ, царице Милице и сина јој кне-
за Стефана кифалии Петра Божидинокиъ. II. 6. 44.

болкринъ, optimatum unus: кельможамъ и болк-
ромъ. Ст. 29. болкре малые и великие. Са. 3. кластеле
мон и болкре. Са. 5. сь многими урльци и болкри. Са.
13. ѿдтеса да ия ни ѿдь погаре села ми болкриноу ни
сопальникоу ни попоу. М. 98. кто люво ѿдь колдрь кра-
левьства ми. М. 20. иштше болкрини итноего срькини.
Л. 56. ѿть болдрь Мрьмакуевики оубьенъ вьста. Л. 71.

болкьць, међа је земљама цркве трескавачке
ишла на Болкьць. Г. XIII. 371.

болкмирь, име једноме између људи које је
краљ Милутин дао Грачаници: Болкмирь. М. 564.

болкслакьць, село у Босни, које је краљ босан-
ски Стјепан Томаш дао с градом Кључем синови-
ма војводе Иваниша Драгишића: Болкслакьць. М. 439.

болкслакиъ, између 1100 и 1200 дубровчанин
Рвсинъ Болкслакиъ. М. 7. — Кнез дубровачки Петръ
Болкслакиъ 1234. М. 19. — Дубровачки вијећници од

веџега вијећа **Жива Болеславниъ** и **Павла Болеславниъ** 1253. М. 40.

болеславъ, 1289 човјек краљице Јелене суди Болеслава. М. 56. — Међу људма које краљ Милутин даде Грачаници бјеше један Болеславъ. М. 565.

бонд, пѣть мислите имати къ Бонѣ на станакъ. П. 169. пишу дубровчани војводи Сандаљу 1422.

боравъць, име мушко, гледај Усеровниъ.

боретиъ, 1422 Радмиъ Боретиъ писар Радича из Сокола. П. 162.

борило, име мушко, гледај Раднѣвниъ. — Тако је било име и цару бугарском за времена Стефана Првовјенчаного: црѣ бѣгарьскаго Борила. Ст. 21. Д. 104. али номинативу његова имена нема потврде.

бориславъ, између влаха које је краљ Милутин дао Хиландару једном је било тако име. М. 59. — Гледај Вонслиъ.

боришиъ, дубровчанин Рахъць Боришиъ 1410. П. 100. 101.

боришъ, властелин Александра господина авлонскога и канинскога Боришъ 1368. М. 179.

бориѣ, pinetum: селу је Врмоши ишла међа низъ Бориѣ оу Радошевѣ ками. М. 95.

бориъ, мушко име, гледај Сладновиъ.

ворока прѣсѣка, селу је Урѣнлобъцоу ишла међа длаомъ ѣ вороку прѣсѣку оу средѣхъ Стѣвѣцѣ. С. Л. 1847. IV. 54.

воровиниъ, презиме властеоској породици у Босни: кнез Тврѣтко 1419—36. М. 294. 375. П. 171. 172. П. 6. 84. 89. 90. 93. ту се пише кнез босански, за њим је била Катарина кћи Балше сина Хрвојева. П. XXXI. на крају. — Властелин војводе босанскога Радосава Павловића а по том и сина му Иваниша и род им кнез Тврѣдславъ 1423—42, име му пишу и Тврѣдславъ. М. 325. 370. 400. 413. За цијело су двојица овај Тврѣдсав и Тврѣтко, јер је на миру који

је учинио Радосав Павловић с дубровчанима потписан Тврдисав, а на потврди којом је краљ босански потврдио тај мир потписан је Твртко. — Властелин истијех војвода и род им кнез Остом 1423 — 42. М. 325. 341. 370. 400. 413. — Властелин војводе Петра и кнеза Николе, синова војводе Радосава Павловића, и род им кнез Взимиръ 1454. М. 471.

борожкѣци, заселак селу Радановцима. М. 198.

бороуисими, неки крај у Бугарској бјеше бороуиски хор. М. 3.

боръ, рѣка: Алтину је ишла међа подъ Дягоу оу боръ, оуѣ вера оу Сланин Потоку. М. 94.

боръкоко, Грачаница је краљ Милутин дао Боркоко мѣсто, цо се паходи оу Подарзеху. М. 564.

боръкъ, село у Јелцима, које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи. М. 11. — На једном мјесту пише Боркъ мјесто Корлуъ, гледај Корлуъ.

боръушоуъ, тоу Боръуниъ: тоу сз рѣку боръушоу, т. ј. Борчина Корјенића. П. 97.

боръуниъ, име мушко, гледај Коръуниъ. — Синовац попа требињскога Боръуниъ у другој половини XIV вијека. П. 6. 27.

боръуниъ, 1412 Мирослау Боръуниъ, као да је дубровчанин. П. 114.

боръуъ, жуца коју је Стефан Првовјенчани дао Жичи. М. 13. — Град стони деспота Стефана: њ славиуъ градъ Борух. М. 269. царъ Моурауъ ирши Борлуъ и Рѣкиноу 1438. Л. 77. други летописац каже да је то било 1436 и пише Боракъ мјесто Борлуъ. Л. 77. од тога ће града бити зидине код садашњег села Борча у Србији у Грузи. — Стони град војводе Радосава Павловића и синова му. М. 310. 312. 314. 325. 376. 405. 472. П. 106. П. 6. 111. з славиу градъ Борлуъ. М. 402. ирде ва славиу дворъ госпоцтва ми з Корух. М. 412. изъ Борух. П. 6. 113. то ће бити код садашњег села Борча у Херцеговини, које је

испод планине Чемерна, гдје извире Неретва. Магаз. 1861. 52.

боруџиџин, из Борча: Дабижив кнезь боруџиџин, властелин војводе Радосава. М. 399. П. 6. 93.

босиа, држава српска од Дрине до мора, којом су најприје владали банови а послије краљеви: в Босиџ. М. 30. в Босне. М. 101. Босана. М. 255. ту и у другим ријечима стоји а мјесто њ.

босиџскиџин, из Босне: бань босиџски. М. 1. бань босиџски. М. 24. господомь босиџскиомь. М. 102.

босота, *pedum nuditas*: босоты ради ногоу его. Д. 24.

босъ, *non calceatus*: ходещоу ономуу босоу. Ст. 3. босиџа ногам. Д. 22.

ботиџь, у Али-бега 1470 Шишмань дикк Ботниџь одь Слех. М. 512.

бохориџь, црква је трескавачка имала стась въ Бохориџь. Г. XI. 132. XIII. 376. номинатив није за-свједочен.

бохориџи, заселак Љуболиџима, које је с њим дао Дечанима краљ Стефан Дечански. М. 93. исти ће бити заселак што га је царица Милица повратила Дечанима. М. 265.

боуџиџь, име мушко, гледај Прасетиџь.

боуџиџиџиџь, 1253 два властелина дубровачка тога презимена Герьваси и Дамџиџь, вијеџиџици од ве-лега вијеџа. М. 40.

боуџи се, *gingi*: боуџь се и прџь се. Са. тип. Ш. *leseck*. 85.

бошиџкь, гледај бошиџиџиџь: за име бошиџиџе. П. 46. само ту, па лако може бити погрјешка мјесто бошиџиџе.

бошиџиџиџь, *Bosnensis*: ано има дубровџаниџь коју прџедъ на бошиџиџиџь. М. 101. добриџи бошиџи. М. 440.

боштвениџь, гледај боштвениџь: боштвениџю ти славию вџаждю. М. 322.

бошџиџь, *timor*: велю тоуџоу и бошџиџь прџехъ. М. 8. да ходе по земли кралевьства ми вежъ бошџиџи. М. 50.

съставени на деле потоци и коукокоу и бранушени. С. Л. 1847. IV. 53.

браншини лазь, седима Сламодражи, Добродољанима, Непробиштима, Момуши и Бијелој Цркви ишла је међа оу Браншини лазь оу Бели Брегъ. М. 87.

браншини њи, селима, казаним под ријечи Браншини лазь, ишла је међа одъ Браншиниць дѣломъ, како се ками ками. М. 87.

браншињь: 1406 Милославъ Браншињь као да је дубровчанин. П. 79.

браниь, connubium: не висть причестань второкоу бракоу. Са. 6. бракъ да не биваеть безъ вѣнчанья. З. 29.

бранињьскии, цар је Лазар дао Раваници цркву бранињьскоу св. Николе. М. 197. сад имају два села Брањине у Србији, једна алексиначка а друга крушевачка под Сталаћа на лијевој страни Мораве; како је према овој другој на десној страни Мораве манастир св. Николе (Hahn, *reise* 131), мислимо да је то она црква бранињьска у споменку.

бранинкои, име мушко: 1404 син госпође Вучице. П. 52.

бранило, име мушко: 1368 властелин Александра господина канинског и авлонског. М. 178.

браниславъ, име мушко: властелин и ризничар Маре жене Вука Бранковића и синова јој Гргура и Ђурђа 1402. П. 36. — Војводе Њесе бега слуга Браниславъ 1457. М. 480.

браниити, defendere: да има ирдѣвѣство ми оуь тога ниць браниити. М. 188. узвати, оваровати и браниити живъ. М. 218. — impedire: да е водамъ понти, а ми да не бранимо ни зло зунимо томъи уловѣкѣ. М. 219. а ко годи би врине тога реуемога дна Комакли нимъ ратъ не бранила краља босанскога и угарскога и цара турскога и насъ реуенимихъ господовати и зжикати. М. 290.

бранинуево, земља која је од Мораве допирала до Дунава: цар бугарски Асен II допусти да ду-

бровчани слободно тргују по његовој земљи, до ком
лико земљ или хорџи доида, или до Бхдѣнѣ или Брани-
уѣка. М. 3. цар је Лазар дао Раваници девет села
з Браниуѣка. М. 198. епископију постави св. Сава оу
Браниуѣкоу кь храма свѣтаго Николѣ. Л. 59. 69. отеръ-
же се Бремѣ оу Голоуѣноу 1428, и даде се тоу рѣцѣмъ, и
пѣхнѣше Браниуѣко. Л. 76.

браниуѣкскимъ, што припада Браничеву: цар
Лазар сазида св. богородици цркву кь мѣста реко-
момъ Ждрело Браниуѣкскомъ. М. 194. 212. вѣрѣ брани-
уѣкскѣ. С. Л. 1847. IV. 55.

браниошъ, име мушко: 1461 краља босанскога Сте-
фана Томашевића динѣ Браниошъ. М. 488. 489. 490.
491. — Гледај Успрѣнѣнѣ.

браниошѣвиѣ, 1412 дубровчанинъ Прѣнѣлѣ Бранио-
шѣвиѣ. П. 111. 112. презиме му на једномъ мѣсту пи-
ше и Браниошѣвиѣ. П. 111. ако не буде погрѣшка.

бранишъ, г. ругна: кь вранишѣ помагѣши. М. 26. на врани
кѣрѣкѣства ми, прѣхѣти хѣте срѣбскоу земљу. М. 100.

бранишо, име мушко: 1305—1307 краља Милути-
на уѣлѣшѣвиѣ Бранио. М. 69. може бити да је исти 1351
цара Стефана кѣсѣрѣ Бранио. М. 152. тога секлѣстокра-
торѣ Браниѣка бјеху синови Ромѣнѣ калуѣер свѣтогор-
ски, Гргѣрѣ и Вѣлѣнѣ. М. 172. 223. тај је Бранко био
син Младена војводе. М. 227. — Бранко кѣфѣлини кѣр-
ѣкѣски 1389. М. 261. — Властѣлини царице Марѣ 1470.
М. 514. — Кнез војводе Радосава Павловића у Со-
колу. П. 162. 163. 166. 167. — Код Крушевѣца з Спѣ-
дѣхѣ бјеше Огнѣнѣ з Браниошѣвиѣ синомъ, којега је цар
Лазар дао Раваници. С. Л. 1847. IV. 55. — Влак кра-
ља босанскога 1399. П. 26. — Гледај Милоѣуѣвиѣ, Прѣ-
вѣнѣнѣ, Оуспѣнѣнѣ.

браниѣковѣ, међу људма које је краљ Стефан
Дечански дао Дечанима да буду сокалѣници био је
у Истинѣнѣма Прѣкоѣ Браниѣковѣ. М. 97. — Вѣлѣ Брани-
ѣковѣ 1356—98. М. 207. 215. 223. 224. пише се често

и без презимена. М. 212. 231. син севастократора Бранка, унук војводе Младена с браћом Романом калуђером и Гргуром. М. 172. зет цару Лазару по кћери Лазаревој Мари. Л. 62. 72. 73. прѣстави се 6 окт. (1398). М. 231. оу Белиградоу. Л. 74. остроукењь высть къ Млѣкдоне. Л. 73. — Раднѣъ Браниковићь, којѣга расниа кнезь Лазарь оу Браниуекоу 1379. Л. 74. — Човјек кнеза Павла Радосакъ Браниковићь 1413. П. 117. — Властелин војводе Петра и кнеза Николе, синова војводе Радосава Павловића, кнез Раднѣон Браниковићь 1454. М. 471. 472. — Властелин исте господа кнез Вѣкъ Браниковићь 1454. М. 472.

браниковъ, тоу Бранико: браникоко зупиенѣъ зло. П. 164. недкорѣниъ браниковъ. П. 167. мисли се кнез Бранко из Сокола.

браниѣъ, ad pugnandum firmus: сѣкъкоуѣъ браниое вѣсе. Г. XI. 73.

брани, име мушко: Брани бјеше име једном између влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи. М. 12.

братанъ, тако бјеше име једном од влаха које краљ Стефан Првовјенчани даде Жичи. М. 12. и још четворици, коју краљ Милутин писа Хиландару. М. 59. 60. 62. — Дубровчанин, као да је био брат Миладину Витићу 1417. П. 178.

братанѣъ, синовац: уетерѣты сынъ Стефана прѣвокиѣуанаго Владислаѣъ, краљь вѣкъ по оуеке синовани, братанѣъ скетомоу Сѣке прѣвокоу. Л. 60.

брателѣкићь, 1432—39 властелин војводе Радосава Павловића кнез Вѣтиѣи Брателѣкићь. М. 370. 400.

братемъ, између влаха које краљ Стефан Првовјенчани даде Жичи једном је било тако име. М. 12.

братешл, име једном од влаха које краљ Стефан Првовјенчани даде Жичи. М. 12.

братешъ, између влаха које краљ Стефан Првовјенчани даде Жичи двојици је било тако име. М. 12.

брати, братоу, сареге, долази само сложено, и. п. събрати.

брати се, борю, ригпаге: възврати боротршии се съ мною. Ст. 5. брак се на Носокоу. Л. 62.

братило, двојици влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи било је тако име. М. 12. и међу људма у Штипу које краљ Милутин писа цркви арханђеловој у Штипу дарованој Хиландару бјеше Братило коклуџ. М. 63.

братилъ, тако бјеше име једном од људи у Штипу које краљ Милутин писа цркви арханђеловој у Штипу даровавши је Хиландару. М. 62.

братиниръ, име влаху којегџа је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи. М. 13.

братина, између влаха које краљ Стефан Првовјенчани даде Жичи једном бјеше тако име. М. 12.

братинок, тоџ Братинъ: селима на Морави која је цар Лазар дао Раваници ишла је међа на Лесковичъ и отъ толе на Братинокъ вѣкѣв. М. 197.

братинъ, име једном од влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи. М. 12.

братница, име једном између људи у Штипу које је краљ Милутин писао цркви арханђеловој у Штипу даровавши је Хиландару. М. 63.

братиници, село у Мачви које је цар Лазар дао Раваници. С. Л. 1847. IV. 53. гдје стоји братиници, које мислим да је погрјешна.

братни, fratres: къ братни моени вишша ме менѣв. М. 9. Коннъ съ братномъ. М. 61. Грозо съ братниими си. М. 62. калуђери, који живе у једном манастиру: игоуменовъ и вѣномъ и вѣсею братнию. М. 74. људи међу собом једначећи се тако се зову од мила: зъгокорикъ се азъ (пише архиепископ Сава III) съ братнию своєю съ юнискоуны. М. 76. послаше (дубровчани) своѣ вѣстеле и братью свою. М. 104. потврьдисмо (пише краљ босански) вѣре с њомомъ братномъ и с њимии при-

тељин с властелинъ сь дубровьунини. М. 176. одь Сраци-
мира и одь Георги и одь Блше нашони любовником брати
и приителемь кнезу и судимь и властеломь дубровьу-
нинь. М. 177. посласмо мѣ нашѣ братью властеле (пишу
дубровчани). М. 310. cf. братъ.

братолюбиве, *fraterna caritas*: милостивное брато-
любиемь сътвори. Д. 198.

братолюбъ, име влаху којѣга краљ Милутин да-
де Хиландару. М. 60.

братолюбьзнь, *fratris amans*: братолюбиво съ-
твори. Д. 14.

братолюбьць, *fratris amans*: не во азъ есмь Ки-
пий братовьць, изъ Іосифоу другъ братолюбьць. Г. XI. 66.

братомилнѣ, међу људма које је краљ Стефан
Дечански писао Дечанима да буду социалници био
је у Чабићу Богою Братомилнѣ. М. 97.

братомиръ, име влаху којѣга је краљ Милутин
дао Хиландару. М. 59.

братонино, земље у Сухогрлу које је краљ Сте-
фан потоњи цар писао пиргу хиландарском биле су
до поутн кон гредѣ одь Роџдинѣ в Братониню и до брега
вѣнскихъ земле. М. 123.

братонин, планина која је припадала цркви тре-
скавачкој са селом Хоморанима, које је било близу
ње: обьемлюща планиноу Братоню. Г. XI. 134.

братонягъ, између влаха које је краљ Стефан Пр-
вовјенчани дао Жичи једном је тако било име. М. 12.

братосалиѣ, властелин дубровачни Бенко Бр-
тосалиѣ око 1448. Ц. 6. 113.

братосивъ, тако је било име једном од људи које
је краљ Милутин писао Хиландару. М. 60.

братославъ, између влаха које је краљ Стефан
Првовјенчани дао Жичи тројици је тако било име.
М. 12. — Кнеза Озора отрокъ Братославъ између 1240
и 1272. М. 54. — Између четири уљара на Биетрици
које је краљ Милутин писао Хиландару један је био

Братославъ. М. 58. — а између влаха које је исти краљ пишао истом манастиру тројници је тако било име. М. 59. 60. — тако је било име и једном у Сушици, којег је исти краљ дао Грачаница. М. 563. и двојници, коју је дао мискоујини илишиснои. М. 561. — Краља Вукашина логофетъ Братославъ 1370. М. 181. — Гледај Вликоаџи, Мѣни.

братославлићъ, 1330 човјек манастира Дечана Милошъ Братославлићъ съ родомъ оу Трѣпци бјеше постављен да заглазъ владѣ Дечанима. М. 97.

братосъподоблиникъ, *exaequatio fraterna*: вѣсноминне смѣу братосподоблиникѣ. Д. 110.

братотворникъ, *fratris conciliatio*: братотвореніе прѣвѣдѣ. Д. 107.

братоубица, *fratricida*: да истаъ причѣтеъ Нюди братоубицеу. М. 100.

братѣла, име једном влаху којег је краљ Стефанъ Првобјенчани дао Жичи: Братѣла. М. 12.

братошѣ, *тобъ* Братошъ: братошѣ приставъ. П. 79. мисли се дубровчанин Братошъ.

братошъ, село које је краљица Јелена дала а сиѣ јој краљ Милутин потврдио манастиру богородице рѣчке. М. 68. — Име дубровчанину 1406, који као да је био братъ Богулину Прдојевићу. П. 79.

братошѣ, 1417 дубровчанинъ Прислаъ Братошѣ. П. 136.

братошѣ, *frater patruelis*: или и братъ мой или стрѣцъ ми или братошѣ ми. М. 20. кнезь Томашъ братошѣ присли коеводи Иванишъ. М. 451. 454. аце се окрѣтеъ оу негова рода до третѣго братошѣ. З. 33.

братъ, *frater*: излѣдохъ (Радославъ) прѣдъ братошѣ ми Владиславомъ. М. 19. зетъ тако зове шурака свога од милости: оу господина и родитѣли ми (писче краљ Милутин) цара грѣцкаго, крѣ дѣдрѣниѣ, и оу вѣлюбиваѣ сина ѣго, брата краљѣства ми, цара грѣцкаго, крѣ Микѣла. М. 74. рекао бих да ради срод-

ства налик на ово братом назива цар Душан севастократора свога Дијана: братъ цдрьства ми севастократоръ Дѣлиъ. М. 143. и цар Урош кнеза Воисава: з братомъ цдрьства ми с кнезомъ Конслакомъ. М. 169. од милости назива човјек човјека братомъ једначећи се с њим, тако Стефан Душан назива дужда млетачкога братом. М. 153. Срацимир, Бурађ и Балша називају поклицара дубровачкога братом. М. 177. властеле и вса ѿићина града Дзврокника приимше и записаше мене, кнеза Павла Радновића, за свога брата и грађанина. М. 229. ѿтъ Мзстахе коекодее капитана дзванскаго брата и приитеља и суседз моемз, господз капитаниз ѿстрогоскомз Петрз. М. 552. — тако се каже за калуђера по другим калуђерима с којима живи: брата хиландарьска. М. 116. маломз братз Никлаз и братз евокз Франђунскз. М. 69. сф. братиц.

братъковъ, селу је Словињу ишла међа до ниве братъкове преко рѣке на црквище варькарно. М. 123.

братъмиръ, између влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи једном је било име Братъмиръ. М. 12.

братъниучиъ, fratris filius: Радославъ, синъ Стефана деспота, братниучиъ светаго Сави. Г. X. 259. само ту, а тај је цео споменик врло непоуздан за језик.

братъиъ, -иц, fratris: братице единство. Д. 8.

братъскии, fraternus: ѿутешное братъскии ланисавъ. Д. 120.

братъство, collegium fratrum: ѿбетовасмо се все братцтво и племе господина конде Радослава з всакз любавъ имати. М. 320. на име реуенога кожеводе Степана и негова братцка и племена. М. 393. тако и за калуђере, који живе као браћа: сьвькоунихъ по малз времени братъства .с. Са. 12. ѿтъ настоужинихъ игоушенъ монастырскихнихъ и братъства. М. 81. — fraternitas: не хошемо Дзврокника ѿстанти и нихъ братъства. М. 176. зуннихъ миръ и правкоѿ милостивко и любокноѿ братцтво и приителство

с князомъ и владетели и са всоомъ ѿикинномъ града Дубровника. М. 368.

братъ ѿць, *fraterculus*: не прѣобиди братъ ѿа своего. Са. 5.

братъ ѿиць, *frater*: братъици, кон соѹ засадо оѹ едномъ коѹци, аще ихъ кто позове на дошоѹ, кон прѣидеть ѿтъ имхъ, тѣзи да ѿтири. аще ли га ѿврте на царекоѹ дѣроѹ или соѹдѣниоѹ, да прѣидеть и реуеть: дати ию брата старега на соѹдъ, да га дастъ, а сила да моѹ иастъ ѿтирати. З. 34. тремъ братъицемъ, Гръгъръ и мениз и деспотъ Лазаръ (пише Стефан сина Бурѣа деспота 1457). М. 478. скамоѹ ихъ трехъ братъица (о синовима херцега Стѣпана). М. 497. оѹдрѣжаше наусельство три братъици: Оугаиша и Вльиашинъ и Гоико. Л. 72. долази и у старијимъ споменицима, само што се у ѿима не засвѣдочава значење: тримъ братъици. М. 565. два братъица. М. 563.

браѹиинъ, *rappi genus*: идиъ велуѹцъ иисерлиъ по урѣленомъ браѹиинъ. М. 386. за браѹиинъ що смъ узель у иега иеть на десете литаръ сребра този ихъ платите. П. 6. 64.

браѹиинъ, *conjugalis*: иsproшена вихъ по законуѹ браѹииноѹ. Ст. 7.

брашеско, гледај Брашоко: ходи царъ Моѹратъ на оугръ подъ Брашеско. Л. 76.

брашоко, град у Ердѣљу Kronstadt: оѹхити Текелн графъ Анзера подъ Брашокомъ. Л. 87.

брашъно, *edulium*: ѿтроци, кто с игоѹшномъ грѣдъ по црѣковномъ работъ, да се црѣковнымъ брашномъ хрании. М. 98. с тези голии не изълази размитъ идиъ уловѣиъ, и ивникъ си иацо брашна тѣи уасъ поиде ѿпет на голию. П. 64. — *farina*: короѹ растри и сѣткови ико брашно. III. *leseck*. 130.

браи, име влаху којега краљ Стефан Првовѣнчани даде Жичи. М. 12. и једномъ којега краљ Милутин даде Хиландару. М. 60. мјесто брати М. 59. стоји Браи у пријепису који има у народној библиотеци у Биограду од истога споменика.

брдиковацъ, село негдје између Мораве и Кучајине, које је цар Лазар дао Раваници. С. Л. 1847. IV. 47. оно је у М. 106. наштампано Брдиковацъ.

брдинокъ, тоѣ Брдинъ: дѣца брдинове. П. 4. т. ј. Брајана Ненадића.

брдинъ, краља босанскога Твртка дитиъ Брдинъ 1375. М. 185. — Слуга госпође Витаче 1399. П. 24. — Брдинъ дитиъ војводе Сандаља и жене му Јелене 1403—23. М. 251. 321. П. 6. 69. 73. 75. 76. 78. — Синовац Младоша Баленовића 1442. П. 6. 106. — Гледај Баремкића, Гръгоурића, Ненадића.

брдињъ, име влаху којег краљ Стефан Првовјенчани даде Жичи. М. 12. и једном од уљара на Бистрици које краљ Милутин писа Хиландару. М. 58.

брекелегъ, privilegium: зно е нислино къ старихъ книгахъ брѣкелеги. М. 39. chaco se vzderzi v gnih starih listih i breuelezih. М. 279.

брѣдникъ, мас. рl. црква је трескавачка имала земље в Брѣдникъ. Г. XIII. 374. Г. XI. 131. в Брѣдникъ. Г. XIII. 376.

брѣзко, гледај безко: nigedne zauertize ili brezakongia. М. 280.

брѣзъ, sine, cf. безъ: брѣзъ натрашна. М. 365. живъ родитељ нашъ брѣзъ разлога и правде зче. М. 445. брѣзъ божие милости. П. 14.

брекока, у Мачви село Брекока, које је цар Лазар дао Раваници. С. Л. 1847. IV. 53.

брековица, селима у Мачви, која је цар Лазар дао Раваници; ишла је међа за Брековицу. С. Л. 1847. IV. 53.

брековице, село у Мачви које је цар Лазар дао Раваници. С. Л. 1847. IV. 53.

бревдиуъ, Brundisium, *Βρανδέσιου*: къ пристаништи града Бревдиуъ нарицаемога. Д. 182.

брединиъ, vitreus: брѣдинеъ гоусли. Д. 148.

бреуиъ, 1409 дубровчанин Стоиць Бреуинъ. П. 100.

бригантинъ, ит. brigantino: иже бригантини и
млади скратили се на отомъ. П. 58.

бридъкъ, асег: оиъ же не сладъкъ, иъ и еште бри-
дъкъ ишлише се. Д. 109.

брипоути, сугаге: кон бринешъ за вском иашъ дльгъ.
П. 30.

бретка, између људи у Чабићу, које краљ Сте-
фан Дечански даде Дечанима да буду сокалници,
једном бјеше име Бретька. М. 97.

бродарево, Дмитар жупан, син кнеза Вукана,
унук Стефана Немање сазида къ мѣстѣ Бродарево оу
Босна при рѣци Лиму цркву богојављењу. Л. 60. 72.
и сад има манастир Бродарево (пуст?) на Лиму у
садашњој Херцеговини. А. Гилъфердингъ, Рус. Вес.
1859. II.

бродаревихъ, 1417 дубровчанини Жинко Бродаро-
вихъ. П. 136.

бродаръ, град војводе Иваниша 1442: на планини
на Бзичиъ прима иашемъ граду Бродаръ. М. 414.

бродова, portorium: ни да ишлию царине ни про-
дое. М. 203. плаће иаше иаше прале законне царине
и продокъ. М. 485.

бродъ, vadum, trajectus: да ииъ се не къметъ ни-
коре дане ни на вратехъ ни на мосте ни на броде ни на
изти. М. 37. иис потокъ до брода. М. 264. три је така
брода на Морави дао цар Лазар Раваници и то на
Ракломъ, на Обрасецехъ и на Гложисехъ. С. Л. 1847. IV.
55. од такихъ бродова зову се тако и мјеста код
којихъ су: в Нореху на Бродѣ 1370. М. 181. на Бродѣ
славскомъ на Грдичихъ 1465. М. 494. — navis: мръ влсмо
послани по иу бродѣ. П. 12.

бродъници, Папраћани су међили съ Броушекцехъ
и съ Броднички. М. 92. може бити да би требало чи-
тати Броднићи, а тада би и номинатив био други.

брон, plumbeus: на немъ броемъ влсера 230 зрна.
М. 386. на брон толико и толико. П. 6. 67.

бронти, *pumegare*: да поунисе бронти ѿды данасъ до годища. М. 411. кон мѣ є дѣмате даль и бронль из свое рѣке. П. 6. 43.

брокета, *hirnula*, ит. *вросса*: брокета една злата съ едиямъ баласомъ велицимъ и съ три баласе мале и съ три сѣфини и шесть зрьнъ висера великога и три зрьнѣ макога и кѣсть в всемъ уетрири зиче и уетрири лкъсагѣ. П. 6. 50. брокете дѣт сребрьне. П. 6. 56.

броѣно, жупа која има и сад у Херцеговини у љубочком кадилуку, а краљ је босански Стефан Остоја даде војводи Ђурђу и кнезу Вукићу: *Вроспо зипу*. М. 386.

броуса, *Brussa*: дори в Брѣсѣ. П. 10. в Брѣси. П. 33. гријешком стоји в Броси. М. 549. 551. гдје и у другимъ рѣчима има о мјесто оу.

броусъ, земљама које је краљ Милутин дао Грачаници ишла је међа надъ Броусъ и ѿды Броуса на Острынъ *Врѣхъ*. М. 563.

брѣдо, *mons*: оуправо оуз брѣдо на планиноу *врсиную*. М. 8. по брѣдоу, како се ками ками оу Годишнѣ. М. 26. низъ брѣдо. М. 131. ако боуде брѣдо поусто междоу жупами, села околима, ном соу околе тога брѣда, да блюдоу стражоу. ако ли не оузблюдоу стражоу, што се оуунни оу томоу брѣдоу, оу поустоши, щета, или гоусарство или крада, да плате околима села. З. 46. село Ливадицу на Морави и полокиноу брѣда дао је цар Лазар Раваници. М. 198. — сѣ. Гола брѣда, Ново брѣдо.

брѣдѣнь, *montanus*: брѣдѣна вода. Д. 24.

брѣдѣце, *monticellus*: оу брѣдѣце. М. 95.

брѣзда, *capistrum*: кони, оутворени златыми брѣздами. Ст. 29. ако брѣздами уелюсти срьдѣць нашихъ, не приближающтихъ се къ нѣмоу, страхомъ къ себѣ притѣзеть. Д. 102.

брѣзотнѣ, између влаха које краљ Милутин даде Хиландару једномъ бјеше презиме Брѣзотнѣ. М. 59.

брѣзь, *celer*: къ брѣзыхъ голѣхъ. Д. 181. брѣзо хоте

бити издани. М. 38. и брѣзѣ изърскоу. М. 89. ако би се могло згинути брѣзе. П. 19. — Име мушко: између људи које краљ Милутин писа Хиландару једном бјеше име Брѣзѣ. М. 60. и једном од људи који по допуштењу краља Стефана потоњегѣ цара од своје воље присташе да буду отроци цркви богородичиној у Лицѣању дарованој пиргу хиландарском. М. 123.

брѣзѣти, име једном од влаха које краљ Стефан Првовјенчани даде Жичи. М. 12.

брѣлићѣ, 1399 властелин војводе Радича Санковића Божукоу Брѣлићѣ. М. 243.

брѣлићѣ, Алтину је ишла међа оу Трасилѣвѣцѣ пдѣ Добри Дољ по дѣлоу и на Брѣлићѣ пд Оукъздноу оу Хоморне. М. 94.

брѣлици, мјесто у ком је живјела краљица Јелена, мати краља Милутина: з Брѣлицѣхѣ. М. 70. то ће бити садашње село Брѣаци у Колашину.

брѣлишта, селу Ораховцу које Гргур син Вука Бранковића даде Хиландару ишла је међа кимо идѣти погѣ оу Шленѣ и оу Брѣлиште. Г. XI. 142.

брѣсахѣ, 1434 кнез Петарь Брѣсахѣ властелин војводе Јурја, синовца Хрвојева, био је оу Землинѣ. М. 379.

брѣсеуеко, село у земљи оу Кирила до Стопа, које 1399 краљ босански Стефан Остоја даде дубровчанима. М. 234.

брѣсково, знатно мјесто трговачко још од Стефана краља Првовјенчаногѣ, на које је ишла трговина од Дубровника: краљ Стефан Првовјенчани допуштајући дубровчанима да гредѣ сѣ тргоу и з земљѣ његову вели: гдѣ гредѣ з носѣ мѣсто или з Брѣсково или нибѣз гдѣ годѣ, да ниѣ из никоегѣ неправѣде. М. 16. исти краљ допусти дубровчанима да продаю или безѣ воде и медѣ з зѣти з Брѣскоу з трѣгѣ његову. М. 17. краљ Урош 1254 допусти дубровчанима да трговци њихови гредѣ на Брѣсково, и давши десетак од соли

да иду слободно по земљи његовој. М. 46. исти краљ постави да је дубровчанима и у Руднику онаки закон какав имъ је з Бръскова отъ испрѣка, и да плаћају царину з Бръскова ако у њему растоваре робу, и кон кивци греду мимо Бръсково, а не събраку се з Бръсково, да имъ никто не име забавлати ни искати што. М. 52. 53. — 1399 било је у турској власти: на Бръсково. II. 27. cf. бръскоцѣкми.

бръсковацѣкми, била је бръскоцѣкми жочна и у њој село Палежи, које је приложио Дечанима краљ Стефан Дечански. М. 96.

бръстина, frondes: стаљци бръстиноу отъ лиске. III. Isek. 74.

бръудли, гледај Бръуели.

бръуели, село казанца Дмитра, које краљ Стефан Дечански на молбу Дмитрову писа манастиру св. Николе враџинскога да буде његово по сирти Дмитровој: село свом Бръуеле приложити. М. 112. дѣлъ село именовъ Бръуели. М. 113. а било је у Црмници. М. 113. гдје је и сада; на једном мјесту јамачно грижешном цище Бръудли. М. 112.

бръуело, селу је Брчелима ишла међа одъ Кира оузу Рѣкоу оу Томинъ потоку прѣко оу Бръуело тере оу Бѣли Кѣкѣ. М. 114.

бръуелицѣкми, што припада Брчелима: бръуелицѣкми хрѣсоколъ. М. 114.

бръшлиноу, heferae: листице бръшлиново. III. jahrb. 1831. bd. 53. anz. 116.

бръглиница, вода која тече поред Штипа и утјече у Вардар: 1293—1302 краљ Милутин даде Хиландару цркви скетоу Петиноу на Бръглиници са земљама њезиним. М. 64.

бръгъ, товъ: прѣно пѣли оупрѣкѣ оу каменъ оу Хоусть и вргоном на глѣкунцоу и на поутѣ. М. 86. коуцъ Бѣлошевѣ крагѣ оу дѣлѣ. М. 95. идио је Дринъ теклѣ подъ велики крагѣ. М. 96. до поутѣ, кон гредѣ одъ Роудини з Брѣ-

тотино и до врега вдињске земље. М. 123. гира: низ Мораву на Кладу оу врегѣ оу Моравѣ. М. 197.

бразока, село које је са засеоцима у Лодиници дао краљ Милутин Хиландару. М. 59.

бразова рѣкѣ, селу Граду у Плави ишла је међа како вара пристаје оу Ами, и пакъ гора оуъ браздо оу Бразокоу рѣкѣ. М. 94.

бразоки рѣкѣ, селу Уршиловицоу у Храштанима ишла је међа пољуъ оу Станѣи оу Зехоки потоку, длавоу у Бразоки рѣкѣ. С. Л. 1847. IV. 54.

бразѣна, Жичи је краљ Стефан Првовјенчани дао у Хвосну зимне паше одъ Бразѣ докоу низ Соутскоу. М. 12. сл. Бразѣнице.

бразѣнице, испод планине Жељина, као да је било село: међу планинама које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи било је оу Хвосѣтиѣ Славо Пола съ Умаскиѣ Гвоздоу, надъ Бразѣницама Жељинѣ, а зимне паше одъ Бразѣ докоу низ Соутскоу съ ѣским пашама, шифра прѣзме прѣкоѣна међа, съ ѣским пашама по дну сръѣз Котлицима. М. 12.

бразѣниѣским, метох хиландарски бјеше у струмичком крају планина Штржидеѣ и планине Уршене Палѣна, сифоръ Василици, сифоръ Стѣвци и Драѣшѣи и Петроко и Слѣпѣица и Книгѣи на бразѣниѣским пољу. М. 64.

бразѣ, опис: идежа на кораблю бразѣ изложити. Д. 185. велики толаръ носѣи на своѣмъ раменоу, или краљу бразѣ. М. 555. приложиѣ дреѣ, склаѣ коѣи по .и. бразѣ. М. 582.

бразѣ, краљ је Стефан Првовјенчани дао Жичи село Рибѣицу съ Бразѣ. М. 11.

бразѣ, luteus: иже бразѣ тѣло. М. 166.

бразѣтаѣи, село које манастиру Крушедолу даде деспот Јован 1496. М. 541.

бразѣтиѣ, ulmaricum: селима Граѣчаници и Сушици и Селѣица што је краљ Милутин дао Граѣчани-

боубалженићъ, гледај Ковалженићъ: по зуповѣди кнеза Мишета Бѣвалженића. П. 6. 36.

боубана, (може бити да би требало Боубани) име мушко, гледај Мигла, Петровићъ. сѣ. боубанинъ.

боубанинъ, тоѣ Боубана: у Хлијевну су у осам села имали Војинићи одъ третине третиноѣ, и међу тимъ дијеловима била су друга два: један галешинъ а други вѣланинъ. М. 249.

боубоѣна, гледај Бѣоѣна.

боубѣць, име мушко: човјек госпође Јеле и сина јој Балше: по Бѣѣць. П. 95.

боудаѣићъ, презиме властеоској породици дубровачкој: Мѣѣи 1234—40. М. 23. — Тѣдѣрь 1253—54, коме име пишу и Тѣѣдѣрь и Тѣдѣрь, 1253 био је вијећник од вијећа умољена. М. 39. 41. 43. — Маринъ 1399—1405, којега пишу и Марѣнъ. М. 240. 259. — Климоѣ 1399—1427, избрани вијећник а 1411 и кнез, име му пишу и Климе, а презиме и Кодаѣићъ. М. 241. 259. 262. 295. 299. 320. 347. П. 101. 134. зуповѣдню господина кнеза Климета Бѣдѣици. П. 105. 106.

боѣдела, име мушко: 1391 жупан Бѣлѣици и војвода Радич Санковићи називају браћом Бѣделѣ и Сѣлѣици а биће им братучеди. М. 219. — Гледај Боѣткоѣићъ.

боѣдимилоѣићъ, 1417 Вѣлѣиць Боѣдимилоѣићъ дубровчанин. П. 141.

боѣдимиръ, између људи које краљ Стефан Дечански даде Дечанима да буду сокалници једном у Чабићу бјеше тако име. М. 97.

боѣдимли, сада село близу Сјенице: Дечани су имали од краља Стефана Дечанскога земље међу Влакомъ и Боѣдимломъ. М. 95. къ Боѣдимли је Првосав брат Стефана Немање сазидао цркву св. Ђурђу. Л. 59. 68. столица епископска коју постави св. Сава: оѣ Боѣдимли. Л. 69. оѣ Боѣдими. Л. 59.

боѣдимљескии, из Будимље: епископъ боѣдимљескии 1293—1302. М. 60.

боудимъ, Buda: оу Боудимоу је деспотица српска Јелена 1502 поклонила Хиландару по 100 дуката на годину. М. 547. прими моу Боудимъ стоимъ градъ. Л. 83.

боудимъскии, budensis: хоуди Хроустиаъ наша боудимскии на Херделъ. Л. 84. — тако пише један летописац и мјесто боудимъскии. Л. 54.

боудимъ, између влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи једном бјеше име Боудимъ. М. 12.

боудимъ, гледај Боудимъ: 1414 био је дубровчанин Андрија Маројевић в Бздинъ в велицихъ послехъ господина деспота. П. 175.

боудиславъ, име мушко, гледај Богавъуиъ, Гонслииъ, Милъшииъ.

боудиславиъ, 1333 бана босанскога Стефана усоникъ хлапъ Нелиъ Бздиславиъ, био је одъ Зхвршиа. М. 102.

боудиславъ, између влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи једном је било тако име. М. 12. — Гледај Оупорънииъ, Хвалъуиъ.

боудиъ, међу људима у Словињу које је краљ Стефан потоњи цар дао пиргу хиландарском био је Драгни Боудикъ. М. 123.

боудона, селу Камијеву које је цар Лазар дао Раваници ишла је међа на дремискиъ долину на вршииъ здеъ вздобаъ изскака за гонуиъ инез оу вара. М. 199. С. Л. 1847. IV. 51. ријечи неразговјетне.

боудожигъ, селима св. Николе враџинскога Гуглави и Крушевици ишла је међа оу Будожигъ. М. 26.

боудрези, -регъ, село које је цар Лазар дао Раваници; међа му је ишла отъ Клокота на Моравъ, на врхъ Высоуице. М. 198.

боудризи, -игъ, ливочка је међа ишла путемъ крајискимъ к Церницъ, и вс тѣи пътъ в мегіе в. хрестникъ и на онои страни на рѣцъ Шелька, и одъ Шельке подъ Вљуи Громъ и на пътъ, конъ греде к Бздригомъ. М. 264. то ће бити садашња два села на бугарској Морави близу самога извора. Hahn, reise 170.

боудько, боудьковичъ, гледај Боудио, Боудиковичъ,
боудичинъ, између људи које је краљ Стефан
Дечански дао Дечанима да буду сокалници био је
у Чабићу Коико Боудичинъ. М. 97. — Селу Кошпанови-
цеш ишла је међа на Будичина потоњ. М. 198.

боун, stultus: српскиио се вецоумлемъ боуихъ дикъ. Д. 67.
боуство, stultitia: прастати отъ прости боуства
своого. Д. 109.

боуилла, гледај боуиларъ: .г. взила. П. 6. 90. само ту.
боуиларъ, lagena, сф. бокаръ: .г. взиаръ (од сребра),
потезе 37 литръ и виуъ. М. 407.

боукиа, fagus: на кратинокъ ввизъ. М. 197.

боуковица, село које је краљ Стефан Првовјен-
чани дао Жичи. М. 11. — Друго село Боуковицоу до-
ио даде цар Лазар Раваници. М. 196. а селима која
је с тијем селом цар Лазар дао Раваници ишла је
међа отъ Квтанис на Ствкце, на Церови Рѣтъ, на Мо-
стице и отъ толе оупракъ на Буковицъ на хатаръ и отъ
толе на хатаръ на третин надъ Буковице и от-оле и на
устерътин хатаръ подъ Буковицъ надъ Шловелокце. М. 197.

боуковъ, fageus: селу Истинићима била је пла-
нина Плтшъ на Боукови стоуденицъ до стрлатке меге.
М. 92. — Међа је земљама цркве трескавачке ишла
отъ пошти Боудека Дола в Селитице. Г. XIII. 376.

боуковѣкъ, цар је Лазар дао Раваници село Буко-
вићъ између Мораве и Кучајине. М. 197. С. Л. 1847. IV. 48.
сумњам да је добро преписано, аколи би иу оригиналу
било тако, опет бих рекао да гријешном стоји њмјесто џ.

боукоуръ, петорици влаха које је краљ Стефан
Првовјенчани дао Жичи тамо је било име. М. 12. 13.

боукоуръ, име влаху у Хвосну којег краљ Ми-
лутин даде Хиландару. М. 61.

боулики, село које је цар Лазар дао Раваници,
било је између Мораве и Кучајине. М. 196. има и
сада близу Раванице.

боуликиъ, име мушко: међу људима који по на-

редби царице Милице показиваше међе ливочке бјеше Бзичињ ис Цермиче. М. 263.

боунило, име двојици влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи. М. 12. и једном којега је краљ Милутин дао Хиландару. М. 59.

боунињ, селима која је цар Лазар дао Раваници између Мораве и Кучајине ишла је међа на Бзичињ пећ и отъ толе на Лесковицъ. М. 197. П. Ј. Шафарик I век. 82 мисли да је то fognax calcaria, ја бих прије рекао да је пећ каквога Буђе, која је могла бити calcaria.

боунињ, презиме властеоској породици дубровачкој, латински се писаше de Vona: Марнињ 1349—1411. М. 146. 153. 157. 158. 161. 164. 240. 259. име му пишу и Марнињ. М. 261. П. 6. 20. и Марок. П. 106. 108. изабрани властелин, и 1403 капетан. П. 48. а 1411 судија. П. 106. волуњ која је пређе била његова дубровчани 1399 дадоше краљу босанском. М. 240. — Бисте 1362: Бистетъ Бзичињ. П. 6. 23. — Симе 1386—1414. М. 204. пишу га и Смико. М. 240. 259. П. 49. изабрани властелин, а 1413 био је судија. П. 117. а 1414 кнез: кнезъ Сместа Бзичињ. П. 6. 61. — Лњка 1390—1414, изабрани властелин. М. 215. 240. 259. 262. 276. П. 121. име му пишу и Лњка. П. 119. — Михоњ изабрани властелин, 1405. М. 259. 262. — Ињша 1412. П. 112. — Андре 1419 изабрани властелин. М. 287. — Влањша 1413—19, био је син Лњше Бзичињ. П. 119. 121. име му пишу и Влањо, 1419 властелин изабрани. М. 287. — Томко 1419—27 у изабраном вијеђу. М. 287. 295. 320. 347. — Пирњко, којега пишу и Пирко, а један пут јамачно гријешком Прњко. 1419—45 у изабраном вијеђу. М. 287. 419. 423. 431. — Жомко 1423—45 у изабраном вијеђу. М. 320. 423. име му пишу и Жњико. М. 347. 419. — Жњпанњ 1442—54. М. 419. 424. 466. изабрани властелин а 1445 кнез. М. 431. — Марок 1442, за разлику од старијега уз име му долази ил. (мла-

ћи). М. 419. 424. а и без тога додатна. П. 6. 113. 114
изабрани властелин. — Шикша 1447—70. П. 6. 110. М.
503. 505. 544. судија 1462. П. 6. 117. 127. — Неко 1470.
М. 514. 524. — Влахо 1478, коме је отац био Шиш-
ко. М. 520. иначе се Шишко не спомиње. — Сико
1513, презиме му је записано Боњић. М. 549. гдје и
у другим ријечима долази о мјесто оу.

коуиъ, тројици влаха које је краљ Стефан Пр-
вовјенчани дао Жичи тако је било име. М. 12. 13.

коуиъдиъ, презиме властелској породици ду-
бровачкој: Петроша 1253 вијећник од вељета вијећа
а 1254 један од дванаесторице властела. М. 40. 43.
— Андре 1420—27 у изабраном вијећу. М. 299. 320. 347.
— Марош 1439. М. 402. cf. Боуиуиъ.

коуиъуиъ, властелин дубровачки Михао, синъ
Марош Бзиуика, без сумње Бундића 1454. М. 472.

коурд, procella: да оутишши коуроу лютоуо доуше
и тлаа монго. М. 244.

коурш, procella: хастоуишица иси христииномъ и ти-
хом пристанише влишкшмиъ коуреш грахокиом. М. 58.

коусроманинъ, мусломан, Moslem, који вјерује
Мухамедову вјеру: тако узсроманинъ ико назривъ. М. 511.

коутл, име једном између влаха које краљ Сте-
фан Првовјенчани даде Жичи. М. 12 — Селу Невр-
гокоу цркве трескавачке ишла је међа узлазеше на
Боутоу. Г. XIII. 371.

коутииъ, селу је Невргокоу ишла међа на Мехио
Станоу подь Боутииъ. Г. XIII. 371. а селу Хоморани-
на оукииуше исти Боутииъ. Г. XI. 134.

коутко, име мушко, мјесто Боудко: 1386 Ђурђа
господина зетскога логофетъ Бутко. М. 204.

коутковиъ, тога презимена бјеху три дубров-
чанина: Пришко 1406. П. 76. — Антош 1411. П. 101. 103.
107. — Буда 1411. П. 103.

коутовъць, селина која је краљ Милутин дао
Грачаници ишла је међа оу Боутовъць на Коуманю гла-

боу. М. 563. и по дѣлоу мегю Моуштаи и мегю Кроу-
шкаѣцъ право по дѣлоу и на Боутовица. М. 564.

боуцѣтъ, ваѣа да је срл. buza, lagenā: взцѣтъ едлинъ
серпентиниъ наприѣлиъ златомъ. М. 498.

боуцѣнѣъ, 1399 властелин дубровачки Никиш Кв-
циъ. М. 241. cf. Поуцѣнѣъ.

боуцѣкѣтъ, име влаху нојега краљ Стефан Прво-
вјенчани даде Жичи. М. 12.

боуцѣти, strerege: земли боуцѣашѣ. Г. XI. 111.

боуцин, мислим да је што припада Боуцию (ноје
гледај): селу манастира Дечана Бабама ишла је ме-
ђа зъ Добруциъ Доломъ на Нокосъ студениць, боуцинъ
поуцѣтъ, или испѣада боуцин поуцѣтъ. М. 93.

боуциниѣъ, 1419 избрани властелин дубровач-
ки Андре Буциниѣъ. М. 287. рекао бих да је погрјеш-
ка мјесто Буциниѣъ, cf. Вьуциниѣъ.

боуцинѣъ, село прѣве трескавачне. Г. XI. 132. Г.
XIII. 372.

боуцинѣуниѣъ, презиме властеоској породици ду-
бровачној: Маринъ 1399. М. 240. — Мило 1442—45 иза-
брани властелин. М. 419. 423. 431. П. 6. 108.

боуцинѣ, селу манастира Дечана Комаранима ишла
је међа с Рибарима прѣзъ потоку треснакѣуцини оузь
рѣкъ прѣко поспѣдъ Боуцини. М. 95.

боуцѣъ, име влаху нојега краљ Стефан Првовјен-
чани даде Жичи. М. 12.

боуциъ, планина близу Бродара: на планини на
Бумиз прѣма граду Бродарѣ. М. 414.

боуцинѣ, између људи које је краљ Стефан Де-
чански дао Дечанима да буду бокалници у Чабићу
једном је било тако име. М. 97.

боуцѣл, 1333 бјеше с краљем Стефаном Дечанским
у Пологу и записа се на краљевој повељи: Никола
Буци. М. 105. био је цару Стефану ризничар (comes
camerarius). Г. XI. 364. 438. исти се још прије спо-
миње презименом Боуцѣнѣъ, ноје види.

боуѣдиниѣ, 1409 босанскога краља Остоје *дог-Фетъ* Томашъ *Бѣжиниѣ*. М. 273. *сѣ*. Боуѣдиниѣ.

боуѣдиниѣ, 1410 босанскога краља Остоје властелин, кнезь Томашъ *Бѣжиниѣ*. М. 273. а то је јамачно исти Боуѣдиниѣ, којега види.

боуѣниѣ, 1328 Никола *Бѣжиниѣ* држао је под закуп с друговима својим царине у краља српскога. П. б. 8. *сѣ*. Боуѣн. — Которанин властелин цара српскога *Михо* Боуѣниѣ 1351. М. 150. Г. XI. 447: — Трипе *Миховиѣ* Боуѣниѣ 1357 властелин и ризничар цара Уроша: *Трипѣтъ* *Миховиѣ* *Бѣжиниѣ*. М. 156. мјесто *Миховиѣ* на једном мјесту пише *Михо*. М. 156. био је без сумње син онога которанина *Миха* Буѣниѣ. П. б. 8. Г. XIII. 9. помиње се и само по имену. М. 158. њему је и *Басету* *Биволичиѣ* исти цар дао острво *Млет*. *сѣ*. *Биволичиѣ*. — *Мироуѣ* *Бѣжиниѣ* *Протоѣвистарскиѣ* судија которски 1454. М. 465.

вѣдростъ, *alacritas*: дивити се тогѣ вѣдрости и тѣшатию. Г. XI. 50.

вѣдръ, *alacer*: вѣдръ въ поединанин. Ст. 24. *иниѣ* вѣдрѣ оио. Ст. 26.

вѣдрѣниѣ, *alacer*: вѣдрѣно сказати. Д. 1. вѣдрѣно оио. Д. 16.

вѣдѣниѣ, *Видин*: *Бѣдѣниѣ*. М. 2. *Бамзѣ* *извѣдѣ* *цара* *Срациниѣ* *оудѣ* *Бѣдѣниѣ*. Л. 74. *прини* *царѣ* *Памзѣ* *Бѣдѣниѣ*. Л. 74.

вѣдѣниѣ, *vigilantia*: творещиѣ вѣдѣниѣ *нощѣ*ноу. Ст. 20.

вѣдѣти, *vigilare*: вѣдѣти *вн*. Г. XI. 192.

вѣиетѣкъ, *Venetiae*: *оудѣ* *Босне* и *оудѣ* *Хрѣватѣ* и *оудѣ* *Вѣиетѣ*. М. 274. — *Venetus*: или *вѣиетѣ* *дѣвровуанинѣ* или *вѣиетѣкъ* или *ниѣ* *кѣ*. М. 153. *вѣиетѣ* *оудѣ* *кѣ* *кѣ* *рѣ* *оудѣ*. П. 10. — Као да је било име једном дубровчанину, и то *Бавжелиѣ*: *ношѣ* *изѣ* *оудѣ* *кѣ* *кѣ* и *дѣ* *дѣ* *кѣ* *кѣ* да *дѣ* *дѣ* *кѣ* *кѣ* *Вѣиетѣ* и *Тѣдѣ* *оудѣ* *Бавжелиѣ* ... *Вѣиетѣ* *дѣ* *дѣ* *кѣ* *кѣ* *а* *Тѣдѣ* *оудѣ* *дѣ* *дѣ*. П. 108.

вѣстѣци, Venetiae: из Бистакъ. П. 38. М. 465.
гредѣ в Бистке. П. 64. оу Бисѣтѣхъ. В. пр. 13.

вѣстѣтъкъми, venetus: ѿлькинѣ вѣстѣтъкъм. М. 43.
перперѣ вѣстѣтъкъхъ. М. 104. двѣмѣ златѣхъ вѣстѣтъкъхъ.
М. 549.

вѣстѣтъкъски, venetus: дрѣка вѣстѣтъкъска. М. 54.

вѣхнѣ, селу монастира Дечана Доброј Ријеци
ишла је међа ѿдѣ Лима оу Лоуѣннѣ Кръстѣ, ѿдѣ Лоу-
ѣннѣ Кръста оу Бѣхнѣ, ѿдѣ Бѣхнѣ по ртоу Прѣквинѣ оу
планиноу Стѣвѣнцоу. М. 96.

вѣхѣ, с предлозима оу (къ), на, съ додаје се нега-
цији, те долази јача: земли црѣковна да се оу вѣ(хъ)
никомоу не дака. М. 98. да се не взима царина вѣхнѣхъ
трѣговцемѣ, тѣкмо да си ходе скободно скрозѣ нашѣ зе-
млю, а да нѣмѣ нѣе на вѣхѣ тежи царине ни нѣе кое зѣ-
дѣке. М. 177. таи царина да е проста всакомѣ вѣсѣ, да
се не взима на вѣхѣ до нашега живота. М. 177. рѣкоше
кѣрѣ з вѣхѣ вѣмѣца зѣ платѣ не те бити рѣзѣмѣ зѣ главѣ.
П. 101. — оудрѣти оу вѣхѣ, negare: гдѣ комѣ дамѣ двѣ-
брокѣуѣннѣхъ скон добѣтѣхъ, комѣ годѣ трѣговѣцѣхъ, терѣ нѣмѣ
ѿдѣ нѣмѣгѣ в вѣхѣ здѣрѣтѣ, да се кѣлѣхъ лѣтнѣннѣхъ зѣ този.
М. 147. 162. здѣрѣше в вѣхѣхъ. П. 6. 119. ако ли тѣко здѣрѣ
в вѣхѣ, да се зѣклѣнѣюѣтѣ по зѣкономѣ .в. М. 527. тѣко здѣрѣ
в вѣхѣ. М. 525.

вѣкати, esse: оустрою семоу вѣкѣмоу. М. 5. с ко-
га рѣзѣмѣрѣмѣ нѣедна корѣстѣ не вѣкѣлѣ. М. 367.

вѣколѣуѣнѣхъ, 1357 цар Урош даде острво Мѣет
Басѣтѣ Барѣнѣуѣлѣхъ Вѣколѣуѣнѣкѣю и Трѣпетѣ Мѣховѣнѣкѣю Вѣ-
кѣнѣкѣю, својѣма вѣлѣстѣлѣнѣнома. М. 156. а обојѣнца су бѣ-
ла у службѣ царѣвој, која се и из ближѣ зна, јѣр
на другомѣ мјѣсту помѣнѣуѣћи их цар само по имени-
ма каже да су му то два укуѣна вѣлѣстѣлина и кнѣ-
за. М. 158. а таки је вѣлѣстѣлин бѣо рѣзѣничар, со-
тѣмѣ самѣрагѣиус; како се за Буѣиѣћа зна да је бѣо
котѣрѣанин, ласно може бити да му је и друг Вѣ-
волѣичѣхъ бѣо котѣрѣанин, а како је бѣо судѣја ко-

торски Бивочић, које ће бити погрјешка мјесто Биволичкић, готово нестаје сумње да је овај Биволичкић био которанин.

бивољъ, -ли, *bubali*: селу је Брчелима ишла међа низъ Соуходољ, тере оу Бивољъ Слэдъ, а одъ Бивољъ Слэда оу Прѣхноу. М. 114. — Црква је трескавачка имала у селу Крпену њиву која је ишла на Бивољъ Бродъ. Г. XI. 135.

бивољикъ, Дечанима је краљ Стефан Дечански дао земљу Бивољикъ, а она је ишла до праве црсте и до Быстрице и до коде, ком тече Кроушекцоу, и до Парликини прѣко до Быстрице. М. 92. а ту је на Бивољикъ саградио манастиру воденицу поп хаџи Јован 1613. М. 559. био је близу манастира.

бивоуићъ, 1454 судија которски Никола Трипкоичић Бивоуићъ. М. 465. ваља да је син Трипета Биволичкића, којег види.

бигла, гледај бигла.

бивољикъ, 1351 властелин дубровачки Басе Бивољикъ. М. 150.

биволикъ, coll. neutr. herba: биволи дивикъ. Д. 24.

биволика, herba: ѡврсте биволикъ. Г. X. 228.

бистрица, вода која тече поред Пећи и која се даље зове Дрин: виноградъ оу Пећи, Шоуитли кѣше Пећи архѣпископове, Захари на Бистрици писао је краљ Милутин Хиландару. М. 58. та мислим да је Бистрица, за коју пише краљ Милутин да је кѣ Хвосит и близъ вилики архѣпископѣ срѣпскиѣ и на којој је он сазидао св. Николи цркву, коју приложи Милешеву. М. 72. — Друга Бистрица, која тече поред Дечана и утјече у ону прву: до Быстрице је допирао Бивољак, земља тога манастира. М. 92. ѡтъ реке Быстрице. М. 558. създа црковь прѣкрсноу свѣтаго възнесѣна на рѣцѣ Быстрици на Дечанъхъ. Л. 61. — За цркву коју је цар Стефан зидао арханѣлима у Призрену каже један љетопис да је оу Бистрици, кѣше Призре-

ништитъ вѣтъ и въ вѣдоушемъ. М. 10. оу си вѣтъ и оу
воудоуки. М. 20. адвербијално тијем значењем зна-
чи и узрок: вѣдѣти пренорзускѣнъ. П. 6. 120. — нала-
зи му се и partic. praet. pass. с таком формом дру-
гих глагола: вѣта дана. П. 6. 119. вѣто взето. П. 50.

вѣтнѣ, *et esse*: ѿтъ невьтѣа въ вѣтѣе приездъ. М. 116.

вѣтънѣ, *facultates*, cf. довьтънѣ: дахъ ѿдъ вѣтънѣ
уѣто може. М. 6. што долази само на том једном мје-
сту, и што пред собом има предлог одъ у оригина-
лу скраћен тако да над ѿ стоји д, па може бити
да ѿ стоји мјесто два о, а слово над њим једно мје-
сто два иста, као што често бива, ва то бих ре-
као да је требало прочитати ѿдъ довьтънѣа, дакле
да рјечи вѣтънѣ нема.

вѣглицѣ, *fuga*: въ поустыни вѣглицѣ. Г. XIII. 261,

вѣгати, *fugere*: ѿтъ вѣси въ вѣсъ вѣгас. А. 57. ве-
га мѣ. П. 6. 45.

вѣглицѣ, *profugus*: вратнше вѣглицѣ. Г. X. 276.

вѣгота, између влаха које је краљ Стефан Пр-
вовјенчани дао Жичи двојици је тако било име.
М. 12. 13.

вѣгоуиѣ, *profugus*: мѡѣ сьгрѣшенѣе вѣгоуна ѿтъ ме-
не сьтвори те. Д. 205. иже и вѣгоуиѣ вьмаеть. А. 55.

вѣгстѣо, *fuga*: вѣгстѣоу себе вѣдѣсть. А. 57. вѣг-
стѣоу. А. 80.

вѣда, *res advenae*: въ вѣлцѣхъ вѣдахъ скоро помѣ-
глин. М. 26. въспоменоуше ми вѣды свое на мори, слоу-
чающе се нмѣ ѿтъ коурысарѣ. М. 66.

вѣдити, *urgere*: вѣсѣхъ молити ѿ немѣ вѣдитѣ. Д. 57.

вѣдѣва, *opera serva*: вѣдѣоу да имамъ (меронси),
и шо оуѣороу вѣдѣоу, този да се вѣдѣоу и стезин.
М. 98. меронѣхъ ѡре .ф. иати, а сѡкдѣнѣнѣ .с. и хма-
ниѣомъ вѣдѣоу плѣтѣ .г. мѣти да ѡроу . . . и да носе
вѣдѣоу нѣкоениѣомъ. М. 565.

вѣдѣнѣ, *difficilis*: ѿ мнѣ стрѣстѣнѣнѣмъ вѣдѣнѣмъ. Ст. 5.

вѣдѣнѣнѣ, *fugitivi*: вѣдѣнѣнѣ, воѣ сѣ поѣвѣа и вѣше

тврђице. П. 125. и прво су божинице утјудиле: прѣдъ си-
комъ з њиме тврђице. П. 125.

бѣжинице, село које је цар Лазар дао Раваници:
Безанице. М. 197. у С. Л. 1847. IV. 49. стоји Безанице.

бѣжинице, fuga: въ поустыню бѣжинице. Д. 141.

бѣжинићи, село које је припадало цркви архан-
ђеловој на баштини севастократора Бранка, а ње-
гови га синови дали Хиландару и цар Урош 1365
потврдио. М. 172.

бѣжини, име једноме влаху којег је краљ Сте-
фан Првовјенчани дао Жичи. М. 13.

бѣжити, fugere: кто одъ манастирскихъ люди бѣжи
подъ великаго жупана. М. 6.

бѣла, некако мјесто, које је 1351 цар Стефан
дао Котору: Бѣла, Крушевци. М. 151. као да је би-
ло исто мјесто које је 1419 војвода Сандаљ обећао
Алекси Паштровићу, ако му преда неки град: да
не кожевода Сандаљ дати Алекси за њиме речени градъ
Бѣла. П. 147.

бѣла водица, село цркве богородичине у Архи-
љевици, коју је с осталим селима њезиним царица
Јевдокија са сином Костадином 1379 дала Хиланда-
ру. М. 191. — Село цркве трескавачке. Г. XIII. 374.
приложио га је тепачија Градисав. Г. XI. 136. cf.
бѣловодичини.

бѣла селишта, 1405 бјеше краљ босански Тврт-
ко Твртковић на Бѣлихъ селиштихъ з Трстивеници. М. 257.

бѣла стѣна, мјесто у садашњој Србији: 1458 при-
ми Махмодъ бѣла Вмшеславоу градъ и Голоубецъ и Ре-
славоу и Белоу стеноу. Л. 80. Г. X. 274.

бѣла оурошь, синъ Анкини и Константине, сестре
цара Костадина, дјед Стефана Немање по летопи-
сима. Л. 57. 68. — Летописацъ каже да је и краљу
Урошу хрпавом било име Бѣла Оурошь. Л. 60.

бѣла црква, село које је краљ Стефан Дечански
са селима Сламодражом, Добродољанима, Непроби-

штима и Момушом дао Хиландару, а међа им је ишла
о̄тъ села Трѣни богородице студеничке. М. 86. сѣ. вѣ-
лоцрѣковскѣи. — Село цркве трескавачке. Г. XIII.
371. Г. XI. 130.

вѣлень, -ни, 1340 кнез дубровачни Филииъ Вѣ-
лень. П. б. 48. италијански се писао Belegno.

вѣлиградъ, гледај Бѣльградъ: оу Белиградѣу прѣ-
стави се Вѣлькѣ Браниковиъ. Л. 75. опоустинше о̄тъ вѣсоу-
доу славни градъ Белиградъ. Л. 83. Белиградъ неколико
оуѣри предадоше. Л. 83. на Врѣхороу подѣ Бѣлиградомъ.
Л. 85. — Стони Биоград у Маѣарској: изиде Ахметъ
наша Кюпринлиъ, и вѣзеть градъ Хоугдваръ, и прѣзидше
въ Белиградѣу. Л. 86.

вѣлилинѣи, *fullo*: Петаръ Белилинѣи, иже и прѣи
оумисли миро на црѣкви ѡскетити. Г. X. 245.

вѣлимиръ, тако бјеше име једном између кра-
јана који потврдише мир с Дубровчанима 1247. М. 32.

вѣлицѣ, Стефан је Немања од грчке земље осво-
јио Аѣвѣуе, Бѣлицѣу, Аѣпениѣу. М. 4. Са. 1. а та је
Бѣлицѣ за сина његова Стефана краља Првовјенча-
нога била жупа и краљ је даде Жичи. М. 13. — Муш-
ко име, гледај Бѣльхалинѣи, Ижесалинѣи.

вѣлиушѣи, између села која је краљ Милутин
дао Хиландару једно се звало Бѣлиушѣи. М. 58. јама-
чно Бјеличићи; биће близу Пећи, јер се с њом помиње.

вѣликовѣ, *тоу* Бѣликовѣ: пѣвати вѣликовѣ. М. 219.
мисли се Бѣликовѣ Сѣльковѣи.

вѣликовѣ, име мушко, које пишу и Бѣльковѣ и
Бѣльковѣ: средњи син Божише Михојевића прозвано-
га Хвала. М. 544. — Гледај Сѣльковѣи.

вѣлић, 1442 Степко Белић као да је дубровча-
нин. П. б. 106.

вѣловодућѣи, што припада Бијелој Водици:
земље цркве богородичине у Архиљевици ишле су
нис потоки, кои испада у вѣловодућѣи потокъ, теръ нис
потокъ вѣловодућѣи, где исходи долина Клепала. М. 144.

БѢЛОПАВЛИЊИ, у Црној Гори племе као и сада: сазнањем се БѢЛОПАВЛИЊИ. П. 104.

БѢЛОТА, име влаху којег је краљ Стефан Прво-вјенчани дао Жичи. М. 13.

БѢЛОЦРЉКОВСКИМ, што припада Бијелој Цркви: селу је Зерзеву манастира Дечана ишла међа с Брсточињем како потече вара из Дрима и одъ варе на Илиноу цркви на пољу бѢЛОЦРЉКОВСКИМ. М. 96.

БѢЛОШЕВИЊИ, властелин краља босанскога Дабише кнез Стипацъ Билошевић 1395. М. 227.

БѢЛОШЕВЪ БРЪГЪ, селу Великој манастира Дечана ишла је међа с Ръжаниномъ оу Петковоу цркви и коњ БѢЛОШЕВЪ БРЪГА ОУ ДЪЛЪ. М. 95.

БѢЛОУТЪЦИ, на хрѣдъ з БѢЛОУТЪЦЕ ишла је међа селу цркве трескавачке које пишу Сленишци. Г. XIII. 371.

БѢЛЪ, albus: иможе влади глаго ево више бѢЛИ. Л. 57. сребро виела два десети и деветъ савѣлѣ. М. 406. сѣ. сребро. сребрне се ствари зову бијеле кад нијесу позлаћене: два на десете улаша окрѣглехъ срьбрьнихъ, одъ коихъ сѣ десети позлаћенихъ, а две виеле. М. 372. два на десете ладница вилахъ срьбрьнихъ. М. 372. уетрири уаше бѢЛЕ. П. б. 49.

БѢЛЪ, -ли, gausape (то мислим да је према садашњем значењу те ријечи, али се из споменика не зна ни за номинатив је ли таки): обвзели нѣ трѣга, сѣкана, кожь и бѢЛИ. П. 135.

БѢЛЪГРАДЪ, садашњи Биоград у Србији, сѣ. БѢЛГРАДЪ: цар бугарски Асен II око 1217—1241 допуштајући дубровчанима да тргују по свој земљи његовој вели: куда год пођу или до БѢЛИМ или Браниуѣва и БѢЛГРАДА или до Трѣнова, свуда слободно да купују и продају. М. 3. у том је БѢЛГРАДОУ код цркве богородичине била епископија, коју пишу да је поставио св. Сава. Л. 59. въ БѢЛГРАДОУ. Л. 69. БѢЛГРАДЪ. Л. 86. Биоградъ. Л. 86. погрѣшка је без сумње штампарска БѢЛГРАДЪ, премда долази на пет мјеста.

Л. 77. 79. 80. — Град у Карабогданској: ходи царь Пашитъ на Карабогдана, и прими Келѣе и Бельградъ на мороу, градохъ Стефана медоксного. Л. 82.

бѣльградъскими, тоѣ Бѣльградъ: славяноу смедеревьскомъ, велградскомъ. М. 553. 554.

бѣльковъ, црква је трескавачка имала земље до пута кривогажскога и старога потока мегѣе вѣликовъ. Г. XIII. 375.

бѣльска, мјесто тога мислим да гријешком стоји Бѣлска. В. пр. 21. садашња Биоска, ријека у Србији.

бѣльханићъ, 1405 властелин краља босанскога кнез Бѣлица Бѣльханићъ. М. 257. сф. Биоханићъ, Бѣльханићъ.

бѣльханъ, име мушко: 1249 великога бана босанскога вазуиць Бѣльханъ. М. 33.

бѣльуићъ, 1253 дубровчанин, вијећник од вељега вијећа Русинъ Бѣльуићъ. М. 40.

бѣльуоуѣъ, apulus: четири вѣлуѣзи. П. б. 102.

бѣльуоуѣиць, apulus: вѣданъ вѣлуѣиць. М. 416. П. б. 121.

бѣльшиъ, гледај Бѣлишиъ.

бѣлми, 1470 властелин и љекар царице Марѣ: крауъ Бѣли. М. 514.

бѣлми вѣтѣъ, селима Сламодражи, Добродољанима, Непробиштима, Момуши и Бијелој Цркви, која је краљ Стефан Дечански дао Хиландару, ишла је међа њеѣ Бѣлишииць дѣломъ, како се ками ками, оу Бѣлишииъ лѣзѣ оу Бѣли Брегъ. М. 87. — Мјесту Ливади ишла је међа поутемъ на гоуице, гдѣ има доуѣъ, про се зоке Каладендра и ками поутемъ, и оузима на дѣсно на Бѣли Брегъ. М. 127.

бѣлми илѣиъ, селу је Брчелима ишла међа оу Бѣли Кѣлиъ, сѣ Бѣлого Кѣлиа прѣко на Дрѣиъ. М. 114.

бѣлми потокъ, селу је Грнчареву манастира Дечана ишла међа хѣ Гоуицеиномъ ииць Волскоу оу Бѣли Потомъ посредъ Годилие. М. 95.

вълнн стоуденьць, селу манастира Раванице Уршиловцоу у Храштанима ишла је међа отъ Уркенен странами з Дренску страну и отъ толе на Дрекенникъ з Бели студеньць. С. Л. 1847. IV. 54.

вългга, pars pecoris educati pastori debita: видъ краљевство ми, юре даје светаа цркви на годише по .кн. ждрьвца пастыромъ вълггоу, того ради приложихъ влахе, и ние влахе изъбрахъ отъ црквиныхъ влахъ, да пасоу кобиле црковне, а да не оузимаю отъ цркве вълггоу ништо. М. 61. сф. вълггъ.

вълггъ, signum: мегя темъзи седомъ отъ села Трѣни прѣви велегъ Горлуниъ Лоугъ. М. 86. що е годе ише мегъ по вълггъхъ, кон соу поставлени. М. 532. зтврѣдисмо знамениемъ и вълггомъ царьскимъ и въ мѣсто злата своеручно сие подъписасмо. М. 192. тко донесе листъ с печатю ш негокъмъ велегомъ. М. 409. како е наредио с вами за вѣлггъ. М. 426. оучинише доубровуани ш ними велегъ заради вѣрковниа доукать разсеуен на троє. М. 521. бѣше се зкажалъ вълггъ одъ волести. II. 170. — Гледај вългга: влахъ, кто кобилас пасе, да не оузмиа вългга одъ кобилъ. М. 98. — Има на једномъ мѣсту и женскога рода, без сумѣе гријешкомъ: велегъ законнъ. II. 26. — Заселак дечански: Вълггъ. М. 92. оу Вълггъ Ирославъ Оубративскии сокалник манастира Дечана. М. 96.

вългжити, signare: ховемо е вележити. М. 38. вългжити смо и дали смо тѣи куѣю. II. б. 33.

вължево, црква је трескавачка имала њиву на Бѣлевѣ. Г. XIII. 370. 376. оу Бѣлевѣ. Г. XI. 133. и воденицу въ Бѣлевѣ. Г. XI. 133. међа је селима те цркве ишла дрвомъ з Бѣлеко. Г. XIII. 370. Г. XI. 130. принадлеало је селу које пишу Юленѣсци: съ Бѣлекомъ. Г. XI. 133.

вължевскыи, што припада Бѣлевоу: међа земљама цркве трескавачке бјеше рѣка глгоровьска и Белевска. Г. XI. 132.

вължевьштица, ријека која је била међа селу цркве трескавачке Юленѣсци. Г. XI. 133. без сумѣе

иста, која се зове и **блжскыи рѣка**: **водѣница на Блжскыи (ници)**. Г. XI. 133. у истом споменнику мало ниже пише **блжскыица**, које лако може бити погрјешка.

блжскыи, **daemoniacus**: **аще кто разоритъ блжскыиимъ навлженіемъ**. М. 167.

блжскыи, **daemon**: **гонимъ блжскыи бжжше**. Ст. 20.

блжскыи водѣница, село **Блжскыи**, које је краљ Милутин дао Хиландару, ишло је **прѣзъ Лоукилицоу на Блжскоу Водѣницоу**. М. 63.

блжскыи се, а **daemone agitari**: **аще ли ѿ себе сама ниетъ блжскыи се, ѿставляющи своѣго моужа**. М. 14.

блжскыи, а **daemone obsessus**: **блжскыи доухи прогонсѣ**. Ст. 20. — **rabiosus**: **ѿтъ блжскыи хл. III. lesek. 129.**

блжскыи, **tibiale** (према садашњем говору): **къде бжжмо видѣти да се блжскыи могу достоинно и безъ паше велике шкоде добити, и вежж него ли блжскыи ради бжжмо ти прикористити**. II. 142.

ва, утврђује узрок у **поишкарѣ**, које види. **сѣ. ве. вавилла**, **вадина** **зетски 1485**: **спискоупомъ куръ Вавиломъ**. М. 533. **архиепископ зетски и митрополит 1494**. М. 538.

вавлоньскыи, **гледај авлоньскыи**: **кефалии вавлоньскыи**. М. 178. **црнинъ вавлоньскыи**. II. б. 62.

важерьци, мјесто које је било у **жупи Хлијевну**: **Прѣдисавъ изъ Влжерацъ**. М. 248.

вакьхъ, тешко је мислити да је садашњи **вакуп**, а најприје бих рекао да није добро преписано: **сѣградѣи воденицъ и приложи подъ мжю, що доведе кьноуѣрѣ монастыра (Дечана), да е вакьхъ сѣ лоциемъ вше реуеннымъ подъ мжз, да се мжз не вьрдѣи**. М. 559.

валетниъ, 1318 **Хлани Валетниъ** као да је **дубровчанин**. II. б. 45.

валин, име **мушко**, **гледај Проклѣтиъ**.

валанти, volvere: по врьдоу како се ками вали. М. 26. како ками вали. М. 73.

валица, 1253 дубровчанин вијећник од вељега вијећа Валица. М. 40.

валити, volvere: валиюцаго се вь тинь сластьити. Ст. 27. како се ками вали. М. 131. то је пошљедње из познијега пријеписа.

валико, ваља да је садашње Ваљево у Србији: трговце наше, које тръци взеше в Валико. П. 17.

валишевъ, тоѿ Валишь: сѣи гробъ валишевъ. М. 250.

валишь, мушко име, мјесто Иванишь: дјед Валиша Алтомановића, деспотъ Валишь. М. 250. сѣ. Алтомановићъ.

варабићъ, 1399 властелин дубровачки Мартиъ Варлениъ. М. 241.

варадниъ, град на Дунаву у Сријему: 1526 взетъ царъ Султанмиъ Варадниъ на Доунавоу. Л. 83. .

варадъ, град у Маџарској Велики Варад: в граду Великому Варадоу. М. 554. 555. 556. прѣими Али паша Великии Варадъ. Л. 85.

варати, praecedere: не видиши ли оубо юмьхъ, потрѣбьхъ себъ ишоуць и варлюць те. Ст. 11.

варашовъци, село у Витви које је цар Лазар дао Раваницѣ. С. Л. 1847. IV. 54.

варелекићъ, на крају XIV вијека Брлмиъ Варелекиъ дубровчанин. П. 6. 26.

варити, coquere: на вьслим поменъ да се вари пьшеница. М. 570.

варити, praecedere: прѣдѣтекъше варити поуць сии. Ст. 11. везъ года варинькъ. Ст. 9.

варовати, custodire: да вздѣть спасени и варовани. М. 36. всега тога да се варземо. М. 47.

варошь, urbs: градъ Клуць и варошь Нодьмьлуць. М. 439. златара оу жоупи да вьсть, разъке оу вароши. З. 49. само у тијем споменицима, а и у пошљедњи је без сумње дошло у новије вријеме.

каръ, aestus: отъ каръ савѣтаного. Д. 154. — calx: не тѣмъ отъ скетинѣхъ поштенъ мурѣ истѣпати, нѣ и отъ соухаго камене и каръ. Д. 72.

каръкаръ, Barbara: селу цркве трескавачке Хоморанима ишла је међа на ск. Баркароу. Г. XI. 134. међа земљама цркве трескавачке ишла је до зркица светые Барбары. Г. XIII. 370. оубѣдѣ все правине хоморавине и светоу Баркароу. Г. XIII. 371. и сада село близу Скопља. Hahn,reise 179.

каръкаринь, Barbarae: селу је Словинѣу ишла међа на црквице каркаринно. М. 123.

каръкаринь, barbarus: победеу подкизам на противнымъ каркарин. Ст. 8.

каръдаръ, вода која тече у море близу Солуна: рѣка велика Варьдаръ варинцема. Д. 106.

каръдишта, селу Граду у Плави ишла је међа прѣзъ Висеторъ оу Соуха бора низъ Мръкми Доль прѣма Варьдищемъ. М. 94.

каръдиштаинь, човјек из Вардишта: кметъ карьдишине, које је краљ Дечански дао Дечанима. М. 96.

каръдишнь, срл. guardianus: понизни варьдишь и оилъ Нларѣонъшъ. М. 559.

каръдишь, 1423—54 кнез Радекънъ Варьдишь, властелинъ војводе Сандаља а по томъ и сновца Сандалева херцега Стјепана. М. 319. 393. 468. — Властелинъ херцега Стјепана инезъ Икль Варьдишь 1454. М. 468.

варьлаамъ, Barlaam: 1347—48 манастиру Ксенофѣу у Светој Гори бјеше игуманъ Варьлаамъ. М. 127. 132. — Између 1369 и 1405 бјеше игуманъ дечански Варьлаамъ. М. 567.

варьилъ, град на Црномъ мору у Бугарској: погылъ краљъ Владисавъ на Варьилъ. А. 78. ср. Карьно.

варьилъки, Barnabas: међе су земљама цркве трескавачке ишле оубѣдилюце Варьилъоу. Г. XI. 131.

варьинца, fornax calcaria: и тоуи има варьинцоу на гори шора. М. 127.

варьмо, } гледај Варьма: оуби царь Моуратъ кра-
варьнокъ, } ли Владислава на Варьмоу. Л. 78. на
Варьмоу. Л. 78.

варьсамо, *βαλσαμον*: дастъ سموу въ поухъсть варьса-
мо елеш. Д. 192.

варьтоломъи, *Bartholomaeus*, гледај Градлиннъ.
cf. Варьтоломъи.

васлица, међу земљама које је краљ Милутин
дао Хиландару у струмичком крају био је и синору
Васлица. М. 61.

васликъ, *Basilius*, гледај Леонъдиускиъ.

васликъкъ, *Basilii*: старъкъ киръ васликъва у Хи-
ландару. М. 263.

василь, -ли, *Basilius*: међу власима које је краљ
Стефан Првовјенчани дао Жичи био је Василь. М.
12. — међу људима у Штипу које је краљ Милутин
дао цркви арханђеловој у Штипу дарованој Хилан-
дару био је Василь Драго. М. 62. — црква је треска-
вачка имала њиву на Блехъ, купљену отъ киръ Ва-
слии. Г. XIII. 376. — Војвода руски: 1667 развине
тоурци Уехринъ градъ московски, и стиже Василь во-
вода с конскоу. Л. 86.

васликъкиъ, дубровчанин Марко Васликъкиъ и
брат му Мате, који држаше трг новобрдски и при-
зренски у цара Стефана П. б. 18.

васликъкъ, *Basilii*: л. дньъ усинаръ месеца на Вас-
ликъ дньъ. М. 495. П. б. 80. — Црква је трескавачка
имала земље до киръ васликъва мегъ. Г. XIII. 370. и њи-
ву на Блехъ отъ киръ васликъва сына. Г. XIII. 370. а
селу Доупиниу цркве трескавачке ишла је међа оин-
рающе къ киръ васликъва. Г. XI. 130. имала је и село
Юленъски с киръ васликъва дѣломъ. Г. XI. 133.

васта, у запису на зиду у Сопоѣанима; ваѣа да
је име зидарево, ако је добро прочитано. А. Гиль-
фердингъ, Рус. Бес. 1858. III.

вастелинъ, гледај вастелинъ: вастеломъ дѣрш-

ватушемъ. М. 105. съ извръженими вистелн. М. 189. вистелниъ и извѣнниъ града дивровинни. М. 324.

васъниче: када хѳугахомо понти (пише војвода Хрвоје) на згре господниъ краљу Шигъмиздѣ змирикъше се ш нимъ, тада з Васъничахъ на ти пѣтъ гредениъ замсмо з госногие Юлене им властитихъ изнеди. П. 176.

ватацъ, цар грчки за времена св. Саве Клоѳоулиъ Ватацъ. Д. 171.

ватауекъ, што припада Ватацу: земље цриве треснавачке ишла су у Бучину на ватауекоу водзичоу. Г. XI. 132.

ватоуъ, мјесту је Ливади ишла међа на ватокоу кроушкоу. М. 127.

ватопедъ, манастир у Светој Гори: изъ Ватопеда. М. 4. пишу и Ватофедъ. Ст. 11.

ватопедъскимъ, манастира Ватопеда: богородице ватофедъске. Ст. 13. cf. Ватопедъ.

вахтеръ, презиме: вавсъ златакъ на вавтарели црвени, црвекъ унино Равботъ (Вахтеръ). М. 498. cf. Равботъ.

ваштакъ, мислим да је погрјешка мјесто востани, т. ј. воћњак: вѳногради и вѳшаци. М. 151.

ваштина, ludibrium: великиъ вѳштинъ зуминли. П. 13. великиъ прикоръ и вѳштинъ нашемъ вѳсудъ зуминли. П. 163. вѳштинъ вѳштинъ и вѳштинъ изсте ради. П. 164.

вашъ, vester: кака е вѳшъ правни. М. 7.

ваѳенариъ, деспот Стефан давши Хиландару неколико села за неколико ѳелија, које би он могао дати својимъ калуѳерима, пише да те ѳелије буду съ ложикиъ и с вѳпоуѳрами и съ вѳгѳенариши. М. 570. ваѳа да је hortus olitorius.

вѳ, утврђује узрокъ казанъ ријечју вѳр: уздамо да тон з скоръ вѳде, вѳр вѳ ихъ по малъ змири. П. 29. рѳци е повратити, вѳр вѳ съ толико патили. П. 138. само на та два мјеста. cf. вѳ.

вѳдѳвѳсати, рупиѳе: да ихъ вѳдѳвѳса црква по замону. З. 30.

вєгдаѣти, глєдај вигаѣти.

вєзданьє, ligatio: и ми и дѣтѣца наши да имаме вєзданьє и гисекъ оудъ напѣ. М. 39.

вєздати, ligare: терє га вєздѣте. М. 7.

вєзирь, у Турака доглавникъ царєв: царь Мурат бєгъ и негодѣтъ вєзирємь. М. 369. вєзирємь. М. 410. вєзирь. М. 524. вєзирь. М. 545.

вєлє, multum, valde: вєлє много. М. 106. вєлє малѣхъ. П. 6. 74. вєлє дєкѣтъ. П. 6. 120. вєлє тои смисливъ и добрє разумисливъ. М. 308. вєлє кратъ є кнѣ прѣдѣ нашимъ госпоцѣтомъ. М. 327. оуѣ тогданъ поклада ни малѣ ни вєлє не оста у кнєзѣ. М. 512. вєлє милостивомъ. М. 205. вєлє възможного свѣтъма. М. 526. вєлє драго и лѣкнѣмъ поздравленѣе. М. 556.

вєлєгласнѣ, altam vocem habens: моудрѣсть вєжѣа кѣ вєстѣмъ вєлєгласнѣ вѣнѣтъ. М. 136.

вєлєможа, глєдај вєлѣможа: с хотнѣнемъ вѣдѣстєлѣ и вєлєможѣ. М. 234. с вєлєможѣми крѣлєкѣстѣкѣ ми. М. 488.

вєлєможнѣ, praepotens: вєлєможнѣ силѣо прѣсвєтѣгоу дѣхѣ. М. 237. 465.

вєлємоштѣнѣ, praepotens: вєлємоштѣнѣ силѣо прѣсвєтѣгоу дѣхѣ. М. 203. вєлємоштѣнѣ. М. 366.

вєлємоудрѣнѣ, magnanimitus: вєлємоудрѣнѣ и зѣлѣо кротѣкѣ доуша. Д. 94.

вєлєртѣувєкѣти, magna loqui: жѣко сѣ вєлѣкнѣмъ глѣкомъ на нѣ вєлєртѣувєтъ. Д. 32.

вєлєртѣувѣнѣ, magna loquens: вєзѣ страха вѣжѣа вєлєртѣувѣкѣе дѣлѣкѣтѣ. Д. 153.

вєлєтѣнѣ, сєлѣма која є Стефанъ Урош дао Грачѣницѣи ишла є мѣђѣ оудъ Острога Крѣкѣ на Кєлєтѣнѣ мєгѣо Соушѣцѣ и мєгѣо Гоуцѣрѣнѣю. М. 563. ина и сад сєло близу Пришѣтинѣ. Hahn, geise 165.

вєлѣни, magnus: вєлѣи живѣли. М. 1. вєлѣи зѣстѣувѣнѣнѣ. Ст. 26. вєлѣнѣю тоугоу и бѣмъзѣи прѣнєкѣ. М. 8. азѣ грѣшѣни Стефанѣ, вєлѣни вѣрдѣ. М. 9. и кнєзѣ вєлѣи хѣлѣмъскѣи Дѣвѣрѣнѣ. М. 24. вѣна Инославѣ вєлѣнѣга вѣснѣснога.

М. 24. одъ властель кралеѣства ми ми одъ велихъ ми одъ малихъ. М. 85. вса ѡбикниа градскія одъ мала до велик. М. 47. цркви царскыя да не подлагують се подъ цркви велие. В. 31. поутемъ велимъ. М. 563. оу велик брьдо. М. 95. да имъ се цркви не уземле ми одъ мала ми до велик. М. 19.

величество, *magnitudo*: хоте быти вьрдани твоему велиству. М. 38.

велика, село које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима, међла је с Ржаницом: Велика, меѓе Велица, оу Велица. М. 95. 97. има и сад не далеко од Дечана. — Међа земљама цркве трескавачке ишла је на Великоу. Г. XIII. 373. та је црква имала њиву на Велица, мјесто чега писарском погрјешком стоји Велица. Г. XIII. 373. то је вода Треска, која се тако зове од извора својих до половине. Hahn, reise 176.

великодушник, *magnanimitas*: великодушѣ(емь) ѡдроклени. Д. 43.

великодушник, *magnificentia*: вьстъ мьри великодушнѣю сьстѣни твое. М. 547.

великодушникъ, *magnificus*: вьлгоуствено и великодушно. М. 142.

великоможа, гледај вьлгоможа: с властели и с великоможами кралеѣства ми. М. 283.

великомоушеникъ, *μεγαλόμαρτυρ*: св. великомоушеника Гьоргиа. М. 167.

великомоушеница, *ή μεγαλόμαρτυρ*: великомоушеницоу Приноу. Л. 56.

великославникъ, *valde laudabilis*: великославниаго архѣстратига. М. 62. въ великославникъ градѡу Прилани. М. 139.

великосръдудникъ, *intimus*: великосръдудникъ приизанъ. М. 313. слати и великосръдудникъ поутемъ приизанъ. М. 311.

великость, *magnitudo*: ѡтъ великости кралеѣства ми змилени просише. М. 293. вьша великость зила. П. 71.

великоцѣннѣ, pretiosus: трѣгоци и цѣнки тен великоцѣнне потребе. II. 138.

великъ, magnus: Стефанъ великаго жупана. М. 6. банъ босански велики. М. 24. великаго господина цара Стефана. М. 207. великому кнезу Лазарю. М. 569. Хрѣвое велики слави коескода босански. М. 253. велики велики. М. 269. Слѣ, светаго великаго архіепископа срѣскаго. М. 334. великаго Савлоа бога нашего. М. 239. великаго мученика и архіепископа Стефана. М. 201. ни великожа ни архіепископъ ни ниъ кѣто ни малъ ни великъ. М. 18. дѣмо в знаніе всакому малому и великому. М. 330. .и. хрѣва великаго висера. М. 386. да ниъ је скокода оѣт всѣхъ рѣботъ господства ми и малихъ и великихъ. М. 334. шо кога судъ оѣсѣди ни и велику ни и малъ. М. 460. покладъ вас колникъ оѣдъ мала до велика. М. 512. — велики дѣнь, festus dies paschalis: ѡпѣина дѣвровѣаука да ми дае на всако годише на велики дѣнь .е. сѣтъ перперь. М. 104. да се два оѣдъ велика дѣни до велика дѣна на всако годише петъ сѣтъ перперь. М. 159. шо јесть двѣно на всако годише на велики дѣнь на вѣскрѣсеніе. М. 166.

великирь, двојици влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи тако је било име. М. 12.

великати, extollere: ѡ сконѣ прѣмоудростехъ не великати се. Са. 4.

великиѣ, magnitudo: проповѣдъ великимъ. Ст. 25.

великѣствіе, magnitudo: кѣто изъглаголетъ великѣствіа силн твою. Ст. 14.

великѣство, magnitudo: дондоше великѣствѣ краљеста ми. М. 231. егоже проповѣдаемъ благодѣаніа великѣство. М. 539. великѣство ни зман. II. 14. шо кѣ бѣтъ на славу великѣства ти. II. 41. — augmentum: богъ зна да смо ми весели всакому нашему добру и великѣствѣ. II. 30.

великици, у хумској земљи село које је краљ босански Стефан Дабиша дао кѣри својој Стани: Великиѣ. М. 225.

великъ, 1406 Мхрѣ Великъ као да је био човјек
војводе Сандаља. П. 81.

веложици, у Битви село које је цар Лазар дао
Раваници. С. Л. 1847. IV. 54.

велоуџь, holosericum, срл. velutum: помъ на ве-
лутъ. П. 86. помса узносита два позлакима а друга два
нисна, одъ ихъ два на велутъ а едмъ на урлени кожи
а едмъ на сенили тиници. П. 6. 56.

велоухъка доим и горим, два села између Ку-
чајине и Мораве која је цар Лазар дао Раваници.
М. 197.

вельблудъ, samelus: хождаше са вельблуди. Г. X. 246.

вельблуждъ, град који је био близу града Ср-
дъца, cf. Вельбоуждъ: градъ Вельблуждъ освоји Стефан
Немања. Ст. 8. цара Михаила оубихъ и ниниъ цесаре раз-
вихъ (вели краљ Стефан Дечански) на мѣста реко-
мѣ Вельблуждъ. М. 100.

вельбоуждъ, гледај Вельблуждъ: на мѣста Вель-
боуждъ, къ Срднким прилежени. Г. XI. 72. з Вельблуждъ
бјеше црква рекома Госногнково Поле. М. 191. на Вель-
боуждин. Л. 61. на Вельбоужоу. Л. 71. Палаузов (Юго-
востокъ Европы) вели да је то садашњи Кестендил.

вельмал, valde: вѣома двалимо. М. 560.

вельмин, valde: вельмин мила сбѣтъ села твои. М. 65.
гекори велми мудро. М. 230. веоми умлено и велми въ
всемъ поучено молн. М. 230. вельмъ мудро. П. 4.

вельможа, optimatum unius: съ вельможамн скон-
ни. Ст. 7. вельможамн юго и болдромъ. Ст. 29. да не
имл надъ нини область ни вельможа ни архиепискупъ. М.
18. с властели и вельможамн краљевства ми. М. 221.
все вельможе веомиъске. М. 254. са властели и са вео-
можамн. М. 317. cf. вельможъ.

вельможанинъ, гледај вельможа: тви бихъ власте-
ле и вельможаме краљевства ми. М. 273. добри вошмале
властеле и веоможаме. М. 318.

вельможъ, гледај вельможа: мою е краљевство и

вельможи ризага босанскога ишлии. М. 276. како би вельможици висте били на кизи и навет се ризушлии. П. 54.

вельможица, *graepotens*: вельможица господина воеводе Храдон. М. 237. вельможица велики воевода. М. 252 (ту често стоји и мјесто њ). славишех и вельможице. М. 257.

вельможица, *graepotens*: вельможица сила прясветаго деха. М. 319. вельможица сила прясветаго деха. М. 420.

вельможица, *optimum unus*: старыца и вельможица. Ст. 6.

вельможица, између влаха које је краљ Стефан Провјенчани дао Жичи једноу бјеше тако име. М. 13.

вельможица, *dicere*: не хоте вельможице погнениши, на веле вельможица смисти се. М. 9. такоу вельможица и вельможица. М. 467. како они веле, ако би такоу било, да буде. М. 475. такоу ми вельможица Сандалъ вельможица, а хла вельможица зумишица, вельможица ми господина не вельможица. П. 162. ако га кто поткори, и вельможица: то е моу. З. 45. да моу се не вельможица вельможица, што вельможица. З. 47.

вельможица, *Benedictus*, гледај Црквица.

вельможица, *Venetiae*, cf. Вельможица: на града Венеција. В. пр. 16.

вельможица, *venetus*: .р. перисеръ вельможица. П. 71.

вельможица, *arag*: вельможица се на вельможица. Г. X. 237.

вельможица, 1253 дубровчанин, вельможица од вельможица вельможица Матеръ Вельможица. М. 40.

вельможица, *catena*: два вельможица съ вельможица. П. 160.

вельможица, *catenula*: два вельможица сребръка съ вельможица. П. 6. 64.

вельможица, *virga*: вельможица хлата и вельможица десеть вельможица: вельможица .д. вельможица .же., вельможица сто и вельможица .и. вельможица .д. вельможица; вельможица .в. вельможица десеть и вельможица, вельможица сто и две вельможица .г. вельможица .д. вельможица. М. 406. вельможица .д. вельможица и .ж. вельможица и .и. вельможица хлата. М. 479.

вельможица, *hilare*: вельможица се доушею и вельможица. М. 90. вельможица вельможица. М. 403.

веселіе, *laetitia*: радскаго веселіи. М. 88. с великимъ весельемъ. М. 324.

веселость, *laetitia*: велику веселость имамо. М. 551. како вѣ не богъ дала великую радость и великую веселость. М. 555.

весель, *hilaris*: весело зписахъ. М. 241. всакѡмъ вашему добру весели смо. М. 250. нмх кнть весел и добри приятель кюѣи и мѣстю, коєга не днѡмннкъ. М. 324. да да богъ семзи пнсаниу ѡбрести кн живѡѡ и здаркоѡ и веселоѡ. М. 545. ми смо весело. П. б. 32.

весло, *remus*: бргентинъ би хрль на весла. П. 38.

весма, *veg*: землнкьснн весма благоуханїа. Г. XIII. 350.

вєстн, *vedo*, *ducere*: да ю кеде оу мѣрѡнхє. М. 98. сїа ѡт рода оного кедеше се. Л. 62.

вєстн, *vezo*, *vehere*: въ Константинъ къ градъ цорьскъ вєзѡмъ ѡбрѣтъ. Д. 195.

вєстольнїе, *vestalium*: живнлн Строе Вєстольнїю. М. 1. може бити да се не може добро прочитати.

вєтннскїи, *rhetoricus*: вєтннскїи глаголы. Л. 63.

вєтѣхъ, *vetus*: парте вєтѣхє. П. б. 74. кавєца два фрнза злата не вєтѣх. М. 498.

вєуднѣскїи, *Phoenice*: кєфалнн вєуднскн. П. 25. не ѣе бити добро преписано.

вєуєра, *soena*: сладкыє вєуєре. Д. 9.

вєуєратн, *soenare*: да ѡвѣдоує или вєуєра. З. 40.

вєуєрь, *vespera*: къ вєуєрю бывшоу. Са. 11. клстелнн вєуєрь да не познвєлєтъ се. З. 34. дце єсть на ѡвѣдє, да моу єсть рокъ на вєуєри. З. 36. до вєуєра. П. 136.

вєуєрнн, *vespertinus*: вєуєрннємоу славословїю. Д. 84.

вєштнн, *major*: вєштнннмъ стрѡхомъ. Д. 212. вєшѣ. М. 39. cf. вєѣи.

вєштѣ, *res*: науєло въскон вєѣи. М. 17. разумннє вєѣи. М. 194. ѡ ннѣхъ вєѣєхъ. М. 213.

вєѣи, *major*: ннога прнмєлн не нмлютъ вєѣєга ѡдъ нєга. М. 211. за вєєє вєрѡванїє сїѣ лнстѣ покєлєсмѡ пєуѣтнн. М. 238. — *plures*: како се вєєє кѣлноу и кога вєєє

оправе. З. 42. — neutr. веће, augmentum : што би било за наше веће. П. 21. — adv. веће, plus, magis : ушто веће докесоу. М. 99. аше ли веќе оузме. З. 32. кеке и коле поткръгвю. М. 430. еданъ или два или кеке. М. 361. веће несе краљъ. **Остож моћи ће бити вриданъ и корнстанъ нашемъ господнимъ.** М. 252. како е вьзда било од наше коле и памети и напреде веле веће. М. 325. долази с ријечју и у титулама над се набрајају земље од којих је ко господар па се не кажу све, et caetera : и веће. М. 377. 429. 448. с предлозима одъ и съ значи што и без њих (види у мојој синтакси 247. 305) : керъ нхъ смо нидли вьзда за многосръднѣ а съде за нашъ любавъ и одъ кеке. П. 31. еси нидмъ добри пришетъ и одъ кеке керъ пишешъ. П. 46. и са веће послахъ слъгъ. М. 546. cf. по. — jam, amplius : веће .г. пѣти. М. 247. да ние кеке ѿ томъ усноменихъ. М. 276. този ксе да кестъ просто, и кеке за този да се не нше до кѣни. М. 170. кеке да не ѿбладаеть прьковію тою. З. 33. да тога кеке не уние. П. 2. cf. кеѣ.

в е ѣ и л ь, турски vicarius : кнезь Андришко Соркоуекићъ како векиль, кон естъ реченихъ Влатковича. М. 537.

в е ѣ и н а, augmentum : бисмо весели ѿ вслкон вашон кекини. П. 129. ѿдъ кога се годе кекина види, тѣмъ пѣтемъ да вуните. М. 475.

в е ѣ љ, jam : да сѣмъ приходилъ прѣдъ вашъ градъ веѣ двацѣ. М. 247. — praeter : ние помоћи не нма веѣ бога. М. 560.

в е ѣ љ м а, magis : науеше кеѣма стрѣлѣти. П. 38.

в и г л и ѣ т и, дубровчанин Монaldo Виганти 1466. П. б. 126. 128. пишу га и Веганти. П. б. 127. 128.

в и г л а, погрѣшка у првом штампану која је и у друго прешла мјесто вигла, које види. М. 130. 131. у пријепису у народној библиотеци у Биограду, одакле је по свој прилици и штампано први пут, стоји вигла.

в и г н е к и ѣ љ, 1410 кнез Хрѣвоу Вигнекићъ властелин краља босанскога. М. 275. не ће тако гласити како је написано. cf. Хрѣвоу.

видишъ, град на Дунаву сада у Бугарској, cf. Бѣдишъ: не прими Видишъ. Л. 87.

видошъ, v. Viti: прѣкъ конуиноу кнѣзѣ Лазарѣ Ювид .сѣ. на видошъ дѣшъ. Л. 72.

видославъ, син деспота Оливера. Г. XIII. 294.

видошъ, 1388 писар дубровачки Видошъ. П. б. 31.

видоушъ, црква је трескавачка имала оу Нортуи манастирици свете богородице съ пламниами и съ Видоушемъ. Г. XI. 134.

видъ, visus: снмюше мко славъце, и оудивляюше уловѣуьскын видъ. Ст. 29. — genus: разлнуныхъ видоѣхъ истоукиныхъ. Л. 61.

видъ, Vitus: црква светого Вида на острву Крку коју краљ Стефан Првовјенчани даде цркви богородичној на Мъету. М. 10. cf. Витъ.

видѣниѣ, visus: боголюбивка слышанѣи и видѣнѣи. М. 72. да таи полауа буде кини реуенѣи лѣно направѣна и украсѣна славно и поуѣно, како да је на видѣниѣ да је госпоцка полауа. М. 302.

видѣниѣ, село које је краљ Милутин дао Хиландару. М. 58. и цар Стефан потврдио а било је у српској земљи: село Видѣниѣ съ Петрушемъ и съ Грабовницомъ. М. 141. по овим ријечима ваља мислити да је било близу Петрча и Грабовнице, које види.

видѣти, videre: дивно възрѣниѣ тко и дымъ ми бысть видимо. М. 5. азъ видехъ. М. 18. що ми се видело, тон писахъ. М. 102. ако би ми се що видѣло одълуунти кѣдѣи нашнѣмъ. М. 462. що ми се види прѣкоѣ. М. 500. намъ се тако видѣ за право. П. б. 110. не мон ин за зло видѣти. П. 33.

вида, некако мјесто: в Вице 1471 Мухамед II писа потврду да је примио од дубровчана харач. М. 514. номинатив није засвједочен.

вицолиѣ, 1253 дубровчанин, вијеѣник од веѣга вијеѣа Пологринъ Вицолиѣ. М. 40.

викалиште, селима која је цар Лазар између

виноградънъ, vineae: виноградна насажденни. М. 79.
винопитиѣ, vini potio: не беше до потопа вино-
 питиѣ. Г. X. 215.

виноужлихъ, 1395 логофет господина Костадина
 Раднуъ Жилнъ Виноужлихъ. М. 228. мислим да је у
 тој ријечи саставио са својим презименом ријеч ви-
 ноу хотећи само показати да жели да и у напредак
 једнако живи.

вињина, vini: да имъ не понеса никога ни житнога
 ни вињнога. М. 61. река млеуна и виња. Г. X. 248.

вињца, црква је трескавачка имала њиву з Ви-
 цехъ. Г. XIII. 374. 375. по среѣхъ Коуцкохънъ з Вицехъ.
 Г. XIII. 375. Вињцехъ. Г. XI. 131.

виоиниѣ, 1451 властелин краља босанскога
 кнез Стипаниѣ Виоиниѣ. М. 450.

вирь, vortex, то је било име и мјестима: Кру-
 шевицама је ишла међа съ Гоммлице... оу Рѣкоу и
 съ Рѣковъ право оу Вирь оу Бесъ. М. 26. Грччареву је
 ишла међа оу Лоукин вирь. М. 95. Брчелима је ишла
 међа одъ Лисе Стане прѣко оу Вирь, одъ Вири оуъ Рѣ-
 коу. М. 114. цар је Лазар дао цркви богородичиној
 у Ждријелу браничевском између других села Вирь
 више Пореуа. М. 194. селу Бехалијеву ишла је међа
 на Сзекцъ и отъ толе на Изрѣкиа на вирь и отъ вири на
 раскрѣстѣ на столове. М. 198. у Звижду је био Вирь
 Господинъ на Думлекъ. С. Л. 1847. IV. 53.

висарнонъ, 1485 митрополит зетски. М. 533.

висоуѣн, град у босанском краљевству у при-
 морју: града Висѣкиа и с ѣнѣмъ цо је приморни подъ
 Висѣки било. II. 50.

висѣти, pendere: о семъ бо пророци висѣть. Са. 5.
 partic. praes. act. f. висоуѣн за печат, pendens: подъ
 ишомаъ висѣхомъ псуатью. М. 273.

вита, мушко име: 1253 дубровчанин, вијеѣник
 од вељега вијеѣа Сосенъ Вита одъ Урѣсте. М. 40. —
 Фрадъ Вита, малъ братъ, претемансторъ изъ Котора 1335

зидао цркву дечанску. М. 109. — Гледај Барборићъ, Гетаљдићъ, Доброславићъ.

виталина, жупа покрај Конавља: села и земље Виталине. М. 218. Вѣталиномъ. М. 346. Вѣталини. П. 6. 24.

виталинѣскимъ, што припада Виталини: жупе кондалѣскихъ и виталинѣскихъ. М. 218.

виталинѣциниъ, човјек из Виталине: ако би не телн конавлане и виталинѣне. М. 218.

витаковићъ, око 1406 два дубровчанина Палко и Лукиа Витаковики. П. 77.

витањъ, име мушко, гледај Тихорадићъ.

витахово, село у Јелцима које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи. М. 11.

витаухъ, 1399 госпођа Витаухъ. П. 24.

витежѣскимъ, equester: присегаљъ си вѣромъ витежѣскомъ. П. 143. шрѣпа два витешка. М. 498.

витежѣство, dignitas equestris: в витештвоу избранномъ витезѣ. М. 555.

витезѣ, eques: ми кнезѣ дубровачки кнезѣ Паскож Расткиъ, витезѣ прѣсветлога господина краља Жигмидѣ. М. 287. 292. 294. 310. кнеза Прибисава Похвалића, властелина војводе Саудаља, дубровчани често зову витезомъ. М. 356. 358. 359. 360. 361. 364. 366. 372. 374. 380. 384. тако и кнеза Прибисава Вукотића, властелина херцега Стјепана: витезѣ кнезѣ Прибиславъ. М. 496. и кнеза Ђурђа Чемеревића, властелина херцега Влатка. М. 508. 509. а краљ босански Томаш Остојић тако назива властелина дубровачкога кнеза Ђлѣвиѣ Гвѣстнића. М. 448. краљ Стјепан Томашевић каже за Јакова Гундулића витезѣ кнезѣ. М. 486. а краљ маѣарски Јован Запоља каже турчину Ферхату витезѣ. М. 555.

виту, viere: на витоу глинцоу ишла је међа селу Ленишковцима. М. 199.

витаинѣскимъ, bithynius: вѣ страдахъ вѣтнийскимъ. Л. 56.

витурѣвским, селу Комаранима ишла је међа с Рибарима одь витурѣвскога потока призь Комарѣ-шицоу. М. 94. и селу је Великој ишла међа низь потоць витурѣвским. М. 95.

витуѣ, 1417 дубровчанин Миладниъ Витиць. П. 178.

витуѣ, machina: кодениць .в. витуѣ. М. 559.

витомиръ, у некога је Витомира краљ Дечански купио Оуждноу, и дао је Дечанима. М. 97. — Оубы Црепъи Витомиръ тоурьке на Доубракици 1381. Л. 74.

витомиѣ, 1253 дубровчанин, вијећник од вијећа умољена Урле Витомиѣ. М. 39.

витордиъ, 1689 оде Витордиъ и не врши Видниъ. Л. 87.

вितослава, кћи Угљеше Ненадића Драгиѣа иначе Витослава, сестрица Олнкере деспота, а жена Бранка Іс-пала умрије 1374. М. 184.

виту, Vitus: на дњиь свѣтого Витѣ. М. 35. cf. Видъ.

витуко, Vitus hup.: 1373 логофет Бурѣа Балшића Витко. М. 184. — Властелин деспота Стефана војвода Витко 1422. П. 164. — Гледај Алоуѣнзковиѣ, Гоу-етиѣ, Растиѣ.

витуѣе, једно од села која су била пуста па их населио краљ Милутин и приложио цркви арханѣ-ловој у Штипу давши је Хиландару, међа је тијем селима била Ђрмасам. М. 63.

винуѣцо, Vincentius, гледај Вљковиѣ.

винуѣковиѣ, 1403 дубровчанин Франко Винуѣ-ковиѣ. П. 48.

винуѣниѣ, 1423 дубровчанин, вијећник у избра-ном вијећу Андре Марѣтола Винуѣниѣ. М. 320. рекао бих да је погрјешка мјесто Вљунниѣ, које види.

винуѣ, гледај веѣниѣ: како винуѣ. М. 538.

влада, име женско: 1399—1409 госпођа Влада у бо-санском краљевству, у држави јој бјеше мјесто Дрије-ва, спомиње се с кнезом Бурѣем и Вукиѣем, као да им је мати: госпоги Влади и кнезу Гургиу и Вљкиѣу. П. 20. тако и с Владиком, која ваља да је била удовица

којега сина њезина: госпогин Влади и Владници. П. 95. била је у размирици с херцегом јамачно Хрвојем (П. 95), па како је синовац Хрвојев војвода Јурај 1434 повратио браћи Јурјевићима и кнезу Вуку Вукићевићу добра, међу којима бјеше и царина дријевска (М. 377), ови ће Јурјевићи и Вукићевић бити синови поменутога кнеза Ђурђа и Вукића, а ова Влада њима баба; а како је бан и потоњи краљ Твртко имао брата Вукића и обојица била синови Владисава брата Стефана бана (ср. Владислав), ова ће Влада бити жена тога Владисава а мати краља Твртка; што се мати Тврткова зове и Јелена (М. 189), то не би сметало ништа, могла је имати два имена.

владавць, гестор: Фратъ Александра дзбровукинина, опатѣ од Телки владавца. М. 494. ср. владальць.

владальць, гестор: да не има тоу власти ни мон властелинъ ни мон владальць ни жоуплининъ. М. 27. мон њмети и мон людне и мон владальци да ви любе. М. 28. 33. да га позове прѣдъ господина бана или прѣдъ негова владоца. М. 101. да нмъ никто не забави, ни властелинъ ни владальць кралевѣства ми. М. 119. тогази закона да не волиъ потворити кепалинъ ни владальць ни ш Влькъ. М. 209. кнезокъ и прѣмникѣте и владальци и прѣстаници и телници, кон се ѡбрѣтають сели и катоуни ѡбладающе, тизнъ всн да се кажоуть ѡбразомъ выше писанимъ, аще се ѡбрѣщеть оу нихъ татъ или хоусаръ. аще ли соу владальци ѡповѣдали господаремъ, а господарѣ се помевѣдали, да се тизнъ господарѣ кажоуть како хоусаръ и татъ. З. 41. 42. коупци, кон приходе ношю на лежище, ако и не припоусте владальць или господаръ села того, да ѡвлегоу оу селоу коупци по законуу царевоу, ако што нзгоуен коупць, ѡни господаръ и владальць и село все да плати. З. 46. да се соуде прѣдъ владальци градьскимъ. З. 48. — били су и црквени: ѡ напастехъ изконъ или ѡ неправдахъ да ихъ (људе црквене) ѡгледяю и ѡговаряю цръквинъ владальци. М. 62. аще

овершеть се кон владальць црьковны възьмь шьто, да се расипають. З. 31. 50. cf. владальць.

владаниѣ, *dominium*: дзвэрокуане, кире ходе по моему владанию тръгуюне. М. 2. кон на ихъ земле еихъ дръжали некое владаниѣ. М. 35. да ншамъ ихъ владаниѣ блюсти и оубькарокати оудъ гусе, оудъ тадъе, оудъ всаке злобе и силе. М. 188. ако се разукне дръко дзвэрокуко з приморню з владанию господства ми. М. 206. да дзвэръ владаниѣ нъ себи, осидинке племенице луде. М. 248. испратити са ксмы изъ нашега владаниѣ. П. 7.

владани, f. гледај владаниѣ: кудъ куде мои владани. М. 178. само ту.

владатель, у једном споменику мјесто властелинъ: съ связчаніемъ... владатель землѣ сръбскіе изволисмо дати. М. 541. 542.

владательница, *domina*: пръскетимъ богородице владательнице хиландарьскимъ. М. 71.

владати, *imperare*: пръзвгарь да не влада надъ ним. М. 16. кога богъ изволи владати землѣю сею. М. 72. нада би нмъ рать бранила не владати градомъ Соколомъ. М. 303.

владѣ, -ствѣ, име мушко: Стефана Твртка краља босанскога логофет Владе 1378. М. 190.

владимириѣ, властелин босански кнез Радославъ Владимириѣ 1419—32, род војводи Радосаву Павловићу, који га назива братом. М. 294. 325. 341. 370. — Властелин истога војводе кнез Вукашинъ Владимириѣ 1423—32. М. 325. 341. 370. — Властелин истога војводе кнез Юрко Владимириѣ 1427—33. М. 341. 370. 376. сва ће ова тројица бити браћа, и то најстарији Јурко а најмлаћи Вукашин, јер гдје су сва тројица записана, први је Јурко а пошљедњи Вукашин. — Син Радосава Владимириѣ, кнез Радок Радославиѣ Владимириѣ 1439—61, пише се и Радок Радослава Владимириѣ. М. 401. 413. 414. био је дворьски кнезь краљу босанском Стјепану Томашевићу. М.

488. имао је брата којему име бјеше Юри. М. 414. — Кнез Визасъ Владимирићъ 1454 властелин синовима војводе Радосава Павловића. М. 471.

Владимиръ, за некога Владимира 1238 клеше се дубровчани краљу Владисаву да није с њиховијем знањем плијенио његове земље. М. 21.

Владислава, кћи Брајила Михајевића, жена Иваниша Пићевића. М. 544.

Владиславъ, гледај Владиславиъ.

Владиславићъ, 1395 краљу босанском Стефану Дабиши отъ двора пристае Вълкциъ Владиславићъ. М. 225. — Властелин босанскога краља Томаша Остојића кнез Стимилиъ Владиславићъ 1446. М. 440. — Властелин истога краља кнез Тврѣтко Владиславићъ 1446. М. 440. cf. Владиславићъ.

Владиславль, -ль, adj. тоѣ Владиславъ: кралица Владиславльа. М. 30.

Владиславъ, син краља Стефана Првовјенчаного млађи од Радослава, краљ српски 1234, писао се Стефанъ Владиславъ, а други га пишу и само Владиславъ. М. 19. 21. 25. 27. 27. Д. 177. 178. Л. 51. 60. 60. помиње се жив не само 1253 него и 1264 за владе млађега брата својега Уроша. М. 36. 561. а за краља се Милутина помиње међу мртвима. М. 72. за њим је била кћи цара бугарскога Асена. Д. 199. а његова је кћи била за кнезом Буром. М. 54. а један летописац каже да је био безудни. Л. 70. — Син краља Драгутина Владиславъ. Л. 62. други летописац и њега зове краљем. Л. 70. изгнаниъ вистъ двуганскимъ краљемъ на оугрз и тамо конѣцъ прѣемлѣтъ. Л. 52. 70. — Властелин краља Милутина између 1305 и 1307 жоупаниъ Владиславъ. М. 69. а то ће бити онај син Драгутинов, синовац Милутинов. — Унук краља Драгутина, а син кћери Драгутинове Јелисавете, брат Стефана бана босанскога, а отац Тврѣтка бана и Вукића, Владиславъ. Л. 62. Владиславъ. Л. 70. у угово-

ру између краља Твртка и Дубровника каже се да је Владислав родитељ Твртков. М. 210. — Син херцега Стјепана Владислав 1435—87 из прва кнез, послије господар хрмски и приморски, каскода кослиски, по том велики каскода русага кослискога, најпослије херцега скетога Саве. М. 380. 394. 403. 415. 425. 430. 443. 444. 457. 461. 466. 493. 496. 506. 507. 510. 519. 522. 537. П. 6. 92. 121. 125. 129. пишу га и каскодић, које види њега спомиње међу мртвима године .уџз. (1467) један споменик. М. 502. али је ту .з. (60) погрјешка, мјесто њега у споменицима штампаним у Биограду 1840 (бр. 171) стоји .з. (6), које очевидно не може бити, па га је Миклошић замијенио бројем .з. (60); али ни то не може бити добро, јер послије те године спомињу споменици Владисава жива; како тај споменик у споменицима у Биограду штампаним стоји иза споменика од 1488, и како је издавач под њим додао годину 1497, мислим да је он у оригиналу нашао годину добро написану и добро је преписао, и то да је била .уџз. (1497), па штампари, који нијесу ни имали броја .с., а јамачно га ни знали нијесу, ставише мјесто њега .з. (које су учинили и споменику штампаном под бр. 172, а у споменику штампаном под бр. 170 мјесто .с. ставили .з.). да тај споменик није од 1467, дакле да те године није био мртав херцег Владисав, него да је од 1497, томе има и друга потврда: у Миклошића под бр. 497 (на страни 572) има почетак од једнога споменика; што се каже да је у том споменику исто је што је у оном по ком 1469 не би било херцега Владисава; штампани је почетак исти као и у овом, и мјесец је и дан исти у оба; по томе не могу сумњати да је то један споменик два пута штампан, па како му је први пут у години погрјешка, а други пут има годину 1497, ваља узети да му је ово друго права година. — Херцега Влатка

дими Владисавъ 1460—66. М. 483. 505. а 1465 херцега Владисава. М. 493. — Краљ неапољски Владисавъ 1405—9. П. 67. 69. 97. — Три краља маџарска: погубъ краљ Владисавъ на Варнон 1444. Л. 78. оумрѣ краљ Владисавъ сынъ алибертинъ 1458. Л. 79. оумрѣ краљ Владиславъ 1516. Л. 83. — Гледај: Вљкисинъ, Вљкокинъ, Вљкунинъ, Галешинъ, Гоууетинъ, Доубракинъ, Дининъ, Клешинъ, Урнунинъ.

владиславинъ, 1378 властелин краља босанскога Твртка Вљкѣ Владиславинъ. М. 189. cf. Владиславинъ.

владићъ, име мушко: у Стефана Остојића краља босанскога димъ Владићъ 1419. М. 284. а 1421 у краља босанскога Твртка Твртковића. М. 318.

владокъ, 1326 краља Стефана Дечанскога тепъун Владокъ. М. 85. — Између људи у Великој које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима да буду мађупци једном бјеше име Владокъ. М. 97. — Гледај Држожкинъ.

владѣ, двојици влаха које краљ Стефан Прво-вјенчани даде Жичи тако бјеше име. М. 12. и међу људима у Штипу које краљ Милутин даде цркви арханђеловој у Штипу приложивши је Хиландару један бјеше Владѣ, димковъ сынъ. М. 62. и међу власима које исти краљ писа епискоупини липланиској један бјеше Владѣ. М. 564. — Војвода влашки: 1442 скезаше тоурѣци Влада коескодоу и поставише Мирѣу. Л. 77. вьсть царь Мехмедъ на влахе на Дрскоулика Влада 1462. Л. 80. оуки Мехметъ бегъ Влада коескодоу на власехъ. Л. 82. cf. Дрскоулинъ.

владѣко, мушко име, cf. Влатко: влах краља босанскога Остоје 1399. П. 26. — Човјек госпође Владике 1419. П. 145. — Човјек војводе Радосава Павловића Влатко крѣстининъ 1421. П. 156. — Кнез Влатко, отац војводе хумскога Иваниша и кнезова Марка, Жарка, Радивоја, Андрије, Бартула и Тадије, 1452 покојни. М. 451. — Син херцега Стјепана Влатко 1435—1476, из прва кнезь а послѣ херцегъ светога

Сакс. М. 380. 416. 431. (гдје гријешком стоји Блатка) 484. 499. 501. 503. 507. 511. (гдје стоји Владько) 516. 517. П. 6. 92. 121. 124. 129. 130. — Гледај Вльковиъ, Кожкодиъ, Галуиъ, Добриѣскиъ, Докрокожиъ, Клаштиъ, Марошъ, Обрадоксиъ, Оцътокиъ, Поповиъ, Похеллиъ, Тертковиъ, Тоумълиъ, Юрскииъ.

владьковиъ, сѣ. Влатковиъ, властелин краља босанскога Дабише кнез Вльуиѣ Влатковиъ 1392. М. 222. сѣ. Вльуиѣ. — Властелин краља босанскога Томаша Остојиѣа кнез Вькиъ Влатковиъ 1444—46. М. 428. 440. — Истога краља приставъ ѿдъ двора, дворьски кнезь Ступанъ Влатковиъ 1444—46. М. 428. 440. — Властелин херцега Стјепана и краља босанскога Стјепана Томашевиѣа, војвода Нвлиншъ Влатковиъ 1454—61. М. 468. 488. сѣ. Нвлиншъ. — Војвода хумски Агустинъ Влатковиъ 1488. М. 538. — Војводе Жарко и Таднъ Влатковиъ 1488. М. 538. сва су ова тројица браѣа поменутом Иванишу; другу им браѣу види код имена очина Владько, а сви се чешѣ спомињу без презимена, па им гледај и имена.

владьковъ, тоѣ Владько: днѣ влатковъ. П. 126. т. j. Влатка сина херцега Стјепана.

владьна, с мужем Михојем мати кнезу Брајилу, Вукосаву и Божиши. М. 544.

влады, partic. praes. act., коме би инфинитив био власти, али га нема, regnans: владыуствомъ его владѣушоу Стефанѣу. Са. 13. вьсть влады, и землею царьствоуиен. М. 562. или кто ѿдъ сильныхъ или ѿдъ владѣушихъ. М. 68. — gestor, сѣ. владальць: или кепалии или властелини или ниъ тко любо владѣшии зъ земли царьства ми. М. 135. или и царь или патриархъ или властелини или властелниини или кепалии или кнезь или севасть или цариникъ да или кто любо ѿтъ владѣшихъ, по земли царьства ми же се ѿбрътаю. М. 157. 192. у томъ смислу још М. 138. 145. 153. тако и за старјешину општине дубровачке: владѣшемъ и владелемъ и суднимъ и вькинкомъ

и ксон ѡпкинѣ дѣвровѣукимѣ. М. 174. владѣшемѣ града дѣвровѣукога, властелемѣ и ѡпѣини. М. 185. ѡдѣ владѣщаго дѣвровѣукаго кнезѣ. П. 2. и за сам дѣвровникѣ врло често: кнезѣ, властеле и всѣ ѡпкинѣ владѣщаго града дѣвровникѣ. М. 373.

владыка, rector et gubernator: когѣ прѣимлостикѣ оутѣрѣди грѣке царѣмѣ и оугре кралѣмѣ, и когожде езника раздѣланкѣ и законѣ дѣлѣ и правѣ оуставѣ и владыкѣ надѣ инми. М. 4. инѣ владыкѣ прѣлежѣмо нослоушахоу его. Ст. 3. жоупина великаго Неманиѣ, владыкѣ сръбскаго. Д. 3. кто боудѣ владыка по мнѣ. М. 10. Стефана Неманиѣ, владыкѣ бывшаго самодрѣжавѣна сръбскыѣхъ землѣ. М. 110. сидѣ на прѣсто како царѣ и владыка всемѣ стѣжанию светѣхъ монѣхъ природитѣль. М. 317. у том смислу и за Христа: изволенѣмѣ владыкѣ моего Исоу Христа. М. 5. господѣ моемѣ владыци Христѣ. М. 486. и за богородицу: прѣсветѣ богородицѣ владыкѣ Марию. М. 28. царици нашеѣ владыци богородици. М. 140. — по том значеѣу и епископѣ: владыкѣ Мазими. М. 549. прѣстѣки се Мазимѣ владыкѣ. Л. 83. — mulier nobilis: како мѣ (дѣвровнику) прѣмю владыкѣ, кое сѣ з града, тако да га и ѣ (красица Јелѣна) люблю. М. 69. аще себѣрѣ възметѣ владыкоу по силѣ, да се ѡбѣситѣ. З. 33. ако кон (мислим да је погрѣшка мѣсто кон) владыка влоудѣ оуѣинимѣ своимѣ уловѣкомѣ. З. 49. вѣри, на коиѣ сѣ възда владыкѣ приходилѣ. П. 91. како ѣ полухѣ прѣво владѣ госпогѣ Филинѣ наше владыкѣ. М. 238. — Име женско: госпогѣ Влади и Владичи 1409. П. 95. госпогѣ Владичи и кождѣди Павлу 1419. П. 144. тако име мислим да је и на овом мѣсту: да се то село не ѡдинѣмѣ госпои Стѣнѣ за не жикѣта, а конѣ не жикѣта то село дѣмо кнезѣ Юрию Радикѣекѣнѣхъ и неговѣ кѣтинѣцѣ а не кѣри госпои Владичѣ и нѣю дѣтѣци 1395. М. 225. а та је Владика унука Дабиши краѣу босанском од кѣри му Стѣне.

владѣуница, као и владыка, али само за богоро-

дицу: владунце наше богородице. М. 5. владунце наше госпожде богородице. М. 10.

владушьнъ, -нъ и -нъ, тоу владыка: владушьнемъ глаголомъ. М. 4. милосръднѣ владунокъ. Ст. 13. слово владушьнѣ. Ст. 23. страшнаго създа владуна. М. 192. крѣню владушьнею. М. 568. гласъ владушьнъ. М. 558.

владушьскими, mulieris nobilis: за разьком владушьскими. З. 49.

владушьственнѣ, principatus, власт: стежающоу се владушьственнѣ твоемоу. Ст. 7. земля: възвращьшоу се светомоу въ владушьственнѣ спокъ. Ст. 6. ѿбои владушьствениа испракати. М. 187.

владушьство, principatus, власт: миръ и тишина бысть въ дъни владушьства его. М. 9. краснѣиши молитвами владушьства ти. М. 309. земля: миръ и тихость въсьпримьшоу владушьствоу моемоу. М. 4. възвращьшоу се въ спокъ кмюу владушьство. Ст. 8.

владушьствокати, impetare: постави мене владушьствокати надъ ками. Са. 3. владушьствующемоу. М. 48.

владѣти, regnare: владѣтъ .мъ. лѣтъ. Л. 82.

влин, име мушко, гледај Доброкожениъ.

власеница, село у Мачви Власеница, које је цар Лазар дао Раваници. С. Л. 1847. IV. 53. сад има у оном крају село Власаница, које може бити да је исто, премда није управо у садашњој Мачви.

власни, Blasius: дама светаго Власни. М. 106. — Гледај Нарнилиъ, Ристиъ, Роусниовиъ, Улиъкнииъ.

власниинъ, Blasii: кон ми съ дужитъ давати ѿ власниинъ светъцихъ на трѣти днѣ месеца фрекара. М. 232. на власниинъ днѣ. М. 28 3.318. 428. 487. II. 6. 37.

власни, Blasius: светаго Власни. М. 32. номинативу нема потврде.

властелинъ, vir nobilis: властеле мои и воцаре. Са. 5. господско задръженнѣ бысть, не раздоуцати се моужоу ѿтъ жене. аще ли котори ѿбръщеть се сню страшноюу днѣвѣдъ престоупае, аще боудеть ѿтъ властель,

да оуземлетъ се на немъ краљу .з. конь; аще ли отъ нинхъ конинь, да оузимлетъ се на немъ по .в. коня; аще ли отъ оубогихъ люди створитъ се, да оузимлетъ се на нихъ по .в. волн. М. 14. придохъ оу Доубровинь, кнезь и съ ксми властель оубькиновъ градъсковъ приеше ме съ поучстию. М. 19. вси людие ихъсъ едначи: ихъсъ властеле и ихъсъ кметини како то в срьбляехъ и по всемъ скятъ. П. 3. — властелима се зову и велики дворани и жупани и војводе и кнезови и црквени поглавари: властелиномъ краљевства ми протосекастомъ Хреломъ. М. 64. тоу бине съ краљевствомъ ми властели: архиепискоупъ барьски Маринъ и казничъ Мирославъ и епискоупъ хльмьски Ноданъ и епискоупъ зетъски Михалъ и уельинькь Браико, дядъ Мирославъ, жоупанъ Владиславъ, пискоупъ которьски Доуимъ. М. 69. с властели краљевства ми: с коеводомъ Хрвоємъ, с кнеземъ Стипоємъ Хрватинишемъ, жупаномъ Радоемъ Радосалишемъ, з дворьсцимъ Ставицемъ Прькушишемъ. М. 222. — били су велики и мали: одъ властель краљевства ми ни одъ велихъ ни одъ малихъ. М. 85. одъ властель великихъ и малихъ. М. 113. 114. и съ властельми ксми мълыми и велицими. М. 143. късеми властели царства ми, малими же и великими. З. 29. властеле велици да позивають се с книгомъ соудиномъ, а проути сь неутатию. З. 34. властеле мали и големи. М. 152. — велики као да су били они који су имали још какво име, као кнезови, војводе: велики властелини стьгоноше и помала властелини. З. 46. та се разлика не налази у дубровачкој властели, а што српски краљ једном пише: всемъ властеломъ дубровьуцимъ велимъ и малимъ (М. 117), то је могао учинити према својој властели или у обичномъ значењу. — у Дубровнику су били изьбрани властели, који су вршили државне послове: с властели изьбраными. М. 347. — своје су властеле имали не само државни господари него и господари од повећихъ крајева: ни властелини царства ми ни краљевъ. (т. ј. царева си-

на) властелинъ. М. 146. и кнезь если хльмьскы съ вст-
ми властелы сконни. М. 24. ми бани Терьтко и пашы
властеле. М. 176. и Алемъхендръ господинъ Канинъ и Ае-
лонъ послахъ мога властелина. М. 178. ми воевода Радо-
славъ съа избравитми властели госноцтва ми. М. 370. и
кнезь Владисавъ по мохъ властелихъ. М. 444. — с вла-
стелима су се договорали владаоци: царьство ми
згорори се съ царцею царьства ми, и съ сыномъ пашю,
и съ патриархомъ и съ встми митрополити и епископым
и игъмены и съ властельми встми малыми и велицыми,
и съ встми съборомъ срьбьскые и поморьскые землє
грьбкые, и дрѣва и записа царьство ми сын хрисоколы
матери божіи архілежвской. М. 143. тако и дубровач-
кимъ трговцима дајући Душан слободе по својој зе-
мљи, згорори се съ сыномъ и съ властели. М. 146. тако
је законик поставленъ съ прѣоскереинимъ патриархомъ
и вьсемн архіерен и црковинки, малыми и великими, и
мною благочривимъ Стефаномъ, и вьсемн властели царь-
ства ми, малыми же и великими. З. 29. — властели су
имали землє и на њима људе: поплъ кон годѣ отъ скога
господара ни камо да не отходить. аще ли га господарь
не иметь хранити по законоу, да испокъсть скоемоу ар-
хіерею, и архіерен да възвѣстить ономоуи властелиноу, да
хранить попу по законоу. З. 32. властеле и ныи людїе,
кон имаютъ цркви башинныє въ своихъ башинахъ. З. 33.
властеле, кон краица дрьже, кон вонска отъ тоудоу ми-
не и пленн землєю царевоу, пакы приде опеть на нихъ
землєю, ты властели вьсе да платє, прѣко кое дрьжаве
приде. З. 43. сѣ. властельскы. — властели су и судили
својимъ људма, али не за свашта: аще соу отроци, да
се соудеть прѣдъ сконни господари, како любеть, за свое
дльгове, а за царекъ да гредоуть прѣдъ соудїе: за кровь,
за враждоу, за тати, за хоусаръ и за прѣмь людскым.
З. 38. у распри између властелина и његова човје-
ка судио је царев суд. З. 41 (§ 119). сѣ. властелинунѣ.
властелинунить, гледај властелинунѣ.

властелицима, *vir nobilis inferioris ordinis*: милостъ створи кралевство ми властелицима дубровачкимъ. М. 16. ту се властелицима зову они који се иначе свуда пишу властели; мислим да је то отуда што у Дубровнику није било великих властели онаких како су били по осталим земљама па српски краљ Стефан Првовјенчани изједначује властели дубровачке са својим малим властелима, као што последице, кад се у Босни умножише велики властели, босански краљеви зваше властели дубровачке кнезовима, изједначујући своје кнезове с дубровачким властелима; у том смислу као да су и дубровчани сами узимали то име, јер и сами према врло ријетко називају тако гдјекојега грађанина својега, за којега се зна да је био властелин, тако 1405 властелицима називају Андрију Вучевића, којега 1390 пишу властелин и који је 1419 био и кнез дубровачки. М. 215. П. 61. 147. тако властелицима сами називају три Гучетића и Тодора Мласнонића. П. 164. а кад у Дубровнику није било разлике између властелина и властелицима и кад су босански краљеви властели дубровачке звали кнезовима, онда се може разумјети како је могао краљ босански 1439 назвати два властелина дубровачка и властелицима и кнезовима пишући дубровчанима: првдоше к намъ властелицима наши, кнезь Марок Бзидикъ и кнезь Климоу Гучетикъ. М. 402. — По осталијем земљама разликују споменици властелина од властелицима, узимајући без сумње првога за великога властелина а другога за малог, према ријеч властелицима долази врло ријетко према ријечи властелин, ријетко, јер се у ријечи властелин мисли и властелицима, па се изријеком каже само онда кад га треба разликовати: властелима и властелицима хрисокоде. М. 143. аще ли се ѡбръщеть единое село оу ѡноузи жоуиъ, оу кога годѣ властелина, или естъ царства

или или естѣ црквино село, или властелинѣша. З. 35. вла-
 стеломъ и властелинѣомъ, кониъ естѣ дао царь зе-
 мляю и градоке. З. 45. како естѣ царство ми ниниъ
 властеломъ и властелинѣомъ записао кѣшине. М. 156.
 ми властелинъ и властелинѣи. М. 157. 188. записаоти
 хрисовиле нрѣко скетиниъ и божьстенинѣи црквиамъ, по
 томъ властеломъ и властелинѣомъ и ниниъ проуиниъ. М.
 161. 164. веселешъ ми се съ възлюбленни властели и
 властелинѣи царства ми. М. 172. тамо из послати мое
 властелинѣе, да ми се закльнете како се съмь и (кнез
 Вонслакъ) камъ закляеъ. М. 174. тамо съмь послала вла-
 стелинѣи царства ми Влькшъ да ми узда. М. 175. с ине-
 ми мнози властели и властелинѣи нашега кралекьства.
 М. 230. послахъ къ камъ (краъ Твртко к дубровча-
 нима посланика) нашега властелинѣи Гошка. П. б. 28.
 прѣдъ кралекьства ми властели и властелинѣи. П. б. 39.
 естѣ властеломъ и властелинѣомъ и всаке крѣсте лю-
 демъ хумске земляю. М. 457. или е кто властелинѣи или
 властелинѣи кола кметѣи. М. 458. нашъ (краъа бо-
 санскога) властелинѣи Богѣи. М. 483. наимаишешъ
 властелинѣию в Боснѣ не вимо хоти жалъ зунити. П.
 33. — А каква је била разлика између властелина и
 властелинѣи, показује се само на овом мјесту:
 властелинѣи, кон ѡпсоуе и ѡсрамоти властелинѣи, да пла-
 ти .р. перперъ. и властелинѣи, аще ѡпсоуеъ властелина,
 да платитъ .р. перперъ, и да се вѣтъ стани. и аще вла-
 стелинѣи или властелинѣи ѡпсоуе себѣ, да плати .р. пер-
 перъ. аще ли себѣ ѡпсоуе властелина или властелинѣи,
 да платитъ .р. перперъ, и да се ѡсмоудитъ. З. 33.

властельскимъ, *viri nobilis*: да имамо властельскъ
 потребу. М. 7. властельскимъ навазаниемъ да навазоуе
 се. М. 14. да твзи властельскъ свадъ. М. 170. люде вла-
 стельци, кон съдетъ по црквикиниъ селѣхъ и по ватоу-
 ниъ, да походи всакъ къ своему господароу. З. 31. що
 съ платитъ царекъ, да соу царекъ, а црквикине црквиамъ,
 а властельске властеломъ. З. 36. уловъкъ царекъ или цр-

ковны или властельскы. З. 38. села црковина или царева или властельска. З. 46.

властельство, nobilitas: да бисмо господина вондз Радосава поутовдан властеоствомъ. М. 319. т. j. да би му дали дубровачко властеоство, да буде и дубровачки властелин.

властитъ, prorgius, само neutr. адвербијално с предлогомъ на, praecipue: на властито хотеће платити воеводи Хръвою. М. 248. а на властито сада. М. 323. на властито за сеп работе. П. 21. всакомъ, а на властито людемъ господства ти. П. 78. cf. влаштитъ.

власть, potestas: дастъ нмъ власть на всти твари скоен. М. 4. приложномъ поводъ власть сиен цркви. М. 13. да не имать власти. М. 75. властю ошосоуетъ се. Л. 58. човјек, коме је дана каква власть, као и латинска ријеч иста: мнози въ вась иудеинци и власти, ипаты же и воеводы. Д. 142. нарекъ въ ннхъ царе же и власти. М. 125. тоужили на власти господства ти. П. 137. provincia: донде краинике власти него. Ст. 16.

властько, 1404 слуга госпође Вукаве. П. 55.

властѣнникъ, magistratus, cf. владѣлецъ: да га не оуставели господство ни, ни властѣнникъ господства ни. М. 435. ни властеѣ монхъ и ни власника ни царника нашихъ. М. 487. воеводамъ, кнезѣкомъ, жупаномъ, царникомъ и всаке врьсте власникомъ нашимъ. М. 489. вша милость зиа како сте кингъ зписалъ вашемъ властѣнникомъ да ошраве, да ето досле несъ нмъ ишфоръ ошравели. П. 81. кто ли се оверте изъгнавъ метохию на нерошншоу, и првслоуша законъ царьскы, тъзи властѣнникъ да се распе и накажетъ. З. 32.

властѣнѣ, qui potestatem habet: да икъсть властѣнѣ никто поставлѣти старшинѣ. М. 135.

власъ, capillus: смоуже власи глѣт его быше блан. Л. 57. по једномъ мјесту вајало би узети да је у номинативу и власа: да не оурветъ ни едина власа калогѣра. З. 31. али прије може едина бити незаконит

генитив који на то нагони, или само писарска погрешка.

власъ, гледај Власни: скетога Власа. П. 6. 42.

власно поле, Чабићу је селу манастира Дечана ишла међа са Штитарицом на пољу, кон греде изъ Јељшанице првио Власнога Поля оу призорнскоу црстоу, кон греде изъ Трзвуче, а Штитарици зъ Гурьгекиномъ по дзлоу, кон спада мимо Власно Поле. М. 93. 94.

власниъ, silicinus: ноужднихъ власнихъ роуць. Д. 24. fem. власна, vestis silicina: хоудю власниоу довољниъ быкаше. Д. 26.

влатко, гледај Владько.

влатковиъ, гледај Владьковиъ.

влахо, Blasius: црква је трескавачка имала въ Хлерниъ цркву св. Николе, коју приложи Влахо кепи-снонь. Г. XI. 136. Г. XIII. 373. — Гледај Боуниъ, Доушомекиъ, Жоурьговиъ, Кавоужниъ, Сорькоуекниъ. cf. Влахоуша, Влахъ.

влахониъ, два властелина дубровачка: Жмико Влахониъ 1412. П. 110. 111. и Андре 1420 изабрани властелин. М. 299. — Син кнеза Нкля Влахонка, Али бегъ уеснегръ соуатан Мехмеда 1470. М. 511.

влахота, Blasius, гледај Крикальдиъ, Кризмиъ, Миљениовиъ, Храпковиъ, Цоуготиъ.

влахотиъ, 1402 дубровчанин Никша Влахотиъ. П. 42.

влахота, Blasius, гледај Сорькоуекниъ.

влахоуша, Blasius: дубровчанин Влахуша 1403. П. 51. — Сестричиъ Вукше Мишетића 1425. П. 6. 82. — Гледај Бобалевиъ, Боуниъ, Гроуветниъ, Живьковиъ, Жоурьговиъ, Латиничиъ, Мдрнокиъ, Мишетиъ, Сорькоуекниъ, Тамариъ. cf. Влахо.

влахъ, Romanus, човјек од старих насеља римских по оближњим крајевима, с тога кад кад и дубровчанин, а по главној радњи онијех првијех и сваки који ради око стоке, rescarius; ово пошљед-

ъе значење долази најчешће и најприје: од влахъ
 радоко соудство и дъргево, а скете влахъ .ро., и дахъ
 одъ вѣтъка уѣто моге, и оу Зета кобыле. и аке кѣто
 одъ манастирьскихъ луди вѣжи или влахъ подъ велнега
 жупана или код (без сумѣе погрѣшка мѣсто подъ)
 многа кога, да се вѣркаю ѡиеть. М. 6. а се власн уѣто
 сѣмо дали стн црѣкки. М. 12. що доходи ѡтъ поповъ или
 ѡтъ влахъ или земльскн люди, уѣто є поповска вѣрь, уѣто
 се оуземле на людехъ, да се та вса оуземлю стн црѣкки.
 М. 13. въ нихъже села и власн и пашинца ѡбрътъ кра-
 лѣвство ми једно потремо а дрѣго изъгоубавиено. М. 58.
 коудѣ ихъ дрѣжакѣ кралѣвства ми, кто доходе изъ стоу-
 ге земље къ скетон црѣкки соуцини людие тезн земље,
 или є пѣрникъ или є влахъ или кто либо тоугоземляниниъ,
 да сѣ є има црѣкки. М. 60. видѣ кралѣвство ми, јере
 дає скетан црѣкки на годище по .vi. ждрѣца пастыромъ
 вѣльгоу, того ради приложихъ влахе, и ние влахе изъбрахъ
 ѡтъ црѣквинихъ влахъ, да пасоу кобыле црѣковне, а да не
 оузимаю ѡтъ црѣкве вѣльгоу ниуто. М. 61. 62. съ селы
 и с лудын и с влахы. М. 79. .в. катоуна влахъ. М. 97.
 влахъ, кто кобыле пасе, да не оузима вѣльга одъ кобыль,
 нь да се храни мѣсеуинномъ, а кѣто ѡвце пасоу, да оузи-
 маю на геѡргиевъ дѣвъ ѡвцоу съ игиетемъ. М. 98. сръ-
 биниъ да се не жени оу власѣхъ, ако ли се ѡжени, да ю
 кеде оу мѣропѣхе, и да јен є мѣропѣшькы законъ и оуноу-
 унию јє. М. 98. власн законьноу соль да носе одъ до-
 ходѣка црѣковнога, а уѣто кеке донесоу, да јестъ поло-
 вина црѣкки а половина влахомъ. М. 99. людѣ црѣковны,
 кон дрѣжеть црѣковна села и земљу црѣковноу, а про-
 гвали соутъ луди црѣковне или влахе, ѡинзи, кон соу
 разъгнали луди, да се скежоутъ. З. 32. потѣка междоу
 сельми .и. перперь, а влахомъ и арбанаѡмъ .р. перперь.
 З. 35. где прѣстон влахъ или арбанаѡннхъ на селѣ, на томъ-
 зи селѣ да не станеть дроугы, за нимъ гредѣ; аще ли по
 силѣ станеть, да платитъ поткоу, и що є испасль. З. 36.
 ѡни, власн вѣде, попамѣ те нмъ зунити. П. 26. да вла-

си греду по местехъ старехъ, гдѣно ієсть законно да се соль продава. П. 11. дає кѣрѣ господинъ Гюргъ властеломъ дѣвробаукимъ, трѣговцымъ, попоинкомъ, влахомъ, кто годѣ гредѣ на Славо коли имѣхъ вѣтемъ в Дѣвробиницѣ, кѣра наша поимъ в Дѣвробиницѣ слободно и изустни изъ Дѣвробиника. М. 185. в сехъ три годицѣ да ни си дрѣжливъ скано годице изети твои власи дестъ тисыкъ товаръ соли. М. 246. влахѣ Драгобратике. М. 564. влахѣ Кошкинѣ и Прикиновнѣ. М. 378. власи Никшики. П. 22. на једномъ између горњихъ мјеста (сръбинъ да се не жени оу властѣхъ) стоје Срби на супрот овакимъ власима јамачно по својој радњи: кад се народнимъ именомъ прозваше они који око стоке раде, оста да се другимъ народнимъ именомъ зову други; по томе мислимъ да су оваки власи и овдје: поткрѣднско ихъ в всемъ, в уемъ ихъ застасмо, в дрѣжанью или сръбинъ или влахъ. М. 378. да мислимъ волимъ устакити инедне мое люди ни влахѣ ни сръбле слободно ходити в Дѣвробиницѣ трѣговати. М. 445. тко се годѣ зговорн дѣвробаукимъ или трѣговцацъ дѣвробауки за понесениѣ кареина или кога годѣ поноса, да га имѣ волимъ скръћи дрѣзги ни влахъ ни сръбинъ. М. 467. а та мјеста мислимъ да не даду тражити другога каквогъ значења ни на овијемъ старијимъ и потежимъ: да не оузима Дѣвробиницѣ дѣвробаукомъ ни цѣрнице да ни коега доходѣка ни трѣговцѣ дѣвробаукомъ ни влахъ ни сръбинъ да ни комъ, и кто гредѣ в Дѣвробиницѣ (и) изъ Дѣвробиника. М. 117. кто любн нти изъ мое земле в Дѣвробиницѣ или сръбинъ или влахъ или уи годѣ уловѣкѣ на куплю, всамъ да гредѣ слободно. М. 206. 209. 268. 271. 354. 435. не кашите мнѣ цѣне ушнннти нако влахъ вола приморанинъ вола хълмшннннъ, кѣре сымъ в једнѣмъ оу влахъ, а ни сте в момъ владани колко ш. М. 247. тко гредѣ в Стомъ или дѣвробаукимъ или влахъ или сръблннъ или тко ннн, и такође н- Стома, да плаћа цѣрнннъ. М. 281. — Међу такимъ се власима помињу и кнезови. М. 12. 59. а то није ништа друго него свједо-

чанство да су и над тијем власима били властели. — Дубровчани се без и какве сумње мисле на оввијем мјестима, и то не само пастири дубровачки: да ходе власи слободно, ихъ добиткѣ, тако како соу ѣ бани Кълини ходили; ... ако вѣроуе сръблннѣ влаха, да се при прѣдѣ кнеземъ (дубровачким); ако вѣрѣе влахѣ сръблнни, да се при прѣдѣ баномъ (босанским). М. 24. 25. 29. 33. — РІ. Власи, мјесто близу Дечана, које се тако звало јамачно само за то што су онуда били власи т. ј. пастири: Штитарици је зѣ Гюрьгевникомъ ишла међа прѣдѣ доль Длъбоуакѣ, оу зѣ дроуги дольцѣ на Влашкѣ ки лѣзѣ и оу зѣ дѣль надѣ Влахе на возинкѣ, кон гредѣ по дѣлоу мегю Ресникѣ и мегю Толановиноу. М. 94. — А у најстаријем значењу долази у летописима за садашњу кнежевину влашку: плсни влахе соултанѣ. Л. 76. оуби Мехметѣ бегѣ Влада воеводоу на власехѣ. Л. 82.

влахѣ, Blasius: 1376 човјек господина Бурђа и Балше милостинкѣ Влахѣ. П. б. 27. — и Душојевићу стоји име Влахѣ у истом споменику у којем му је име записано и Влахо. П. 114.

владѣ и ти, trahere: владѣше по себѣ ноуѣ свои. Ст. 21.

влаштѣ и ти, prorgius: посла свога влага и имѣнѣ влаштѣга. М. 496. скономѣ рѣкомѣ влаштѣомѣ. П. б. 128. neutr. с предлогом на адвербијално, праесирѣ: на влашито. М. 315. 507. cf. властѣ и ти.

влашница, међе су земљама дубровачким ишле како држе горе, коѣ гредѣтъ врѣхѣ Жърновъницѣ дери до Влашнице, а одѣ Влашнице, како држѣтъ горѣре, коѣ сѣтъ врѣхѣ Шизметѣ. М. 38.

влаштѣ и ти, prorgius: мон ѣ конѣ влашн. М. 102. свое праве и влаше влашнѣ. М. 218. наше влаше влашнѣ. М. 218. ipse: не висмо хотни да се господинѣ кнезѣ хѣге не зѣнни воликѣ намѣ влашѣмѣ. П. 14. адвербијално на влашн и на влаштѣ, праесирѣ: а на влашн саде. М. 308. на влашѣ зѣ ти поставѣ. М. 402.

влаштѣ и ти, prorgius, само neutr. адвербијално

с предлогом *на*, *граесирие*: *неговихъ прѣгнхъ а на влашиѡ господина Стефана бѣла*. М. 210.

владшъ кын, што припада власима (ср. *влахъ*): *єлико ми бысть възможно приложити селъ и катоуиъ владшъ кыхъ а арбѣлашъ кихъ*. М. 91. *земљама цркве трескавачке ишла је меѣа ѡтъ поутъ влашкога з Кладороуѣмъ*. Г. XIII. 373. Г. XI. 135. *по вугарскои и по влашкѡи земли*. М. 410. *воевода влашки*. Л. 74. *fem. владшъ ка*: *изиде оу Влашкоу*.

владшъ кын лазъ: *Штитарици је ишла меѣа на Влашки лазъ*. М. 94. ср. *влахъ*.

клати, *fluctibus agitare*: *тихож пристанище владшъ номъ*. Ст. 26.

владшъ кинъ, 1378 *властелин краља босанскога Твртка ставица Тврѣтко Благшъ кинъ*. М. 189.

владшъ кава, 1404—7 *госпоѣа владшъ кава у босанском краљевству*. II. 55. 91.

владшъ кинъ, син Стефана Немање, велики кнез. Са. 4. *кнезъ всон Зете*. Л. 51. — *Земље цркве трескавачке ишле су на хришћански поутъ до стана Владшъ кинъ*. Г. XIII. 375. — *Слуга војводе Сандаља Владшъ кинъ* 1405. II. 64. 65.

владшъ киншъ, *гледај Владшъ кинъ*.

владшъ кинъ, 1247 *из Крајине Разшъ кинъ Владшъ кинъ*. М. 32. — *Два властелина босанска Милошъ и Владшъ кинъ* 1332. М. 102. *први и* 1333, *а презиме му пишчу и Владшъ кинъ*. М. 107.

владшъ кинъ, 1249 *властелин босански Владшъ кинъ*. М. 33. — *Властелска породица дубровачка*: *Жеми* 1326—34. М. 85. 107. — *Лавре* 1348 *који је држао трг руднички у цара српскога*. II. 6. 19. *ком је подала прѣб владшъ кинъ властелъ Владшъ кинъ*, *а по томъ календерицъ св. Марне ѡдъ анделовъ з Дубровиниъ* (1420). М. 302. II. 155.

владшъ кинъ, 1423—27 *властелин војводе босанскога Радосава Павловиѣа војвода Владшъ кинъ*. М. 325. 341. *а то је или Владимириѣ или Прибиловиѣа*, *па је на*

тијем мјестима записан само по имену. — Гледај Владимирић, Нклинић, Моуџићи, Прнелиовић.

вљкашинић, 1351 писа хрисувољу по заповијести цара Стефана Вљкашинић. М. 152. то је јамачно потоњи Вљкашинић краљ. М. 181. 182. погине Вљкашинић и Оуглеша въ Македонѣи на Марици 1371. Л. 54. 72. cf. Исаија у Микл. S. Joan. Chrysost. homilia 69. — Краља босанскога Стефана Остоје властелин војвода Вљкашинић 1398. М. 232. то ће бити Милатовић, па му презиме није казано. — Кнез Вљкашинић, брат војводе Вукмира 1403—13. П. 46. 47. 115. 127. cf. Вљкширић. — Исти може бити да је 1423 властелин војводе Радосава Павловића кнез Вљкашинић. М. 319. 323. а 1445 властелин великога војводе босанскога херцега Стјепана. М. 429. — Писар Маре Вуковице 1424. П. 6. 81. — Исти може бити да је 1425 човјек деспота Стефана. П. 6. 82. — Човјек Јована деспота пачъ Вљкашинић 1496. М. 542. — Син Божише Михојевића. М. 544. — Гледај Владимирић, Гыздакић, Доукојевић, Зенслић, Златососовић, Зоупровић, Милатовић, Милтковић, Мозолић, Раднуевић, Савковић, Соуџлиуић.

вљкићевић, 1429—34 кнез Вљкъ Вљкићевић, у чијој је држави било мјесто Дрѣк. П. 6. 84. земље му поврати војвода Јурај, синовац војводе Хрвоја: кнезъ Вљкъ Вљкићевић. М. 377. cf. Влада. — Војводе Иваниша дѣкъ Раднуъ Вљкићевић 1452. М. 453.

вљкић, 1398—1405 кнез Вљкић. П. 15. 20. 61. а то ће бити Вљкић брат бана потоњегга краља Твртка. Л. 62. 70. П. 126. отац им је био Владисав, којегга види. cf. Влада. — Гледај Вљдковић, Диниуић, Тихуиновић.

вљковица, ухог тоу Вљкъ: госпођа Мара Вљковица, сестра деспотоу Стефану. Л. 76. cf. Мара.

вљковић, властелин Андрије великога кнеза хумскога Братеславъ Вљковић 1249. М. 34. — Власте-

лин дубровачни у вијећу умољеном Амдрет Вельне-
 нињ 1253. М. 39. — Краља босанскога Твртка вла-
 стелин војвода Влатко Вљковињ 1378—82. М. 189.
 202. војвода је Сандаљ имао стрица војводу Влат-
 ка, који је 1397 био покојни. П. 11. како је оцу
 Сандаљеву Храњи било презиме Вуковић, па му је
 и стрицу само тако могло бити презиме, без сумње
 је овај војвода Влатко Вуковић био стриц војводе
 Сандаља а брат Храње Вуковића; исти мислим да
 је 1392 као властелин краља босанскога Стефана
 Дабинише записан само по имену: коеккода Влатко зсор-
 ски. М. 222. 224. — Властелин истога краља Храни
 Вљковињ 1378. М. 190. — Два брата Икани и Сладок
 Вљковињки, кнезови, род војводи Сандаљу Храњићу,
 први 1419 и 1420 сам, а од 1429 до 1438 и други,
 пишу их и Коновињ. М. 291. 304. 357. 360. 365. 373.
 383. 395. П. 6. 86. 89. како је Сандаљ имао брата
 Вука, ова ће два Вуковића бити синови тога Вука,
 синовци Сандаљеви а унуци Храње Вуковића. —
 Синови Вука Бранковића: Грљгоур Вљковињ. Г. XI.
 141. Воуковињ, сиону се 1408. Л. 75. Мадур Вљковињ,
 змла га Моуца оу Пловдипноу 1410. Л. 75. Гурьг Вљ-
 ковињ 1415—23. П. 125. П. 6. 80. призмилуе идуелъ-
 ство сръвско 1428. Л. 73. 76. чешће им долазе без
 презимена сама имена, која види. — Краља босан-
 скога Стефана Томаша Остојића измеђ Владисав Вљ-
 ковињ дгорьски 1451—61. П. 453. 488. — Херцега Влат-
 ка писар Вукша Вуковић 1476. М. 517. — Војвода Бе-
 жидар Вуковињ отъ Гурниъ подгорнуанинъ штампао у
 Млецима црквене књиге од 1519. В. пр. 12. 15.

вљковъ, тоѣ Вљкъ: властеле вљкови. М. 209. ми-
 сли се Вука Бранковића, тако и М. 223. 231. — пе-
 улт вљковъ. М. 291. мисли се Вука брата Сандаљева.

вљкомирићъ, властелин војводе Радосава Па-
 вловића 1439 а 1442 војводе Иваниша кнез Радосавъ
 Вукомирињ. М. 400. 413. гдје стоји Вукомирињ.

вљкорим, 1400 краља босанскога Стефана Остоје динкь Вукорин. М. 250.

вљкосавићь, 1407—16 кнез Грѓгьр Вљкосавићь. П. 90. 133. пишу га и Вљкосавићь, које види. сф. Грѓгьрь.

вљкосавь, између влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи двојици је било име Вљкосавь. М. 12. 13. (гаје пише Вокосавь). — Војвода Вљкосавь 1410. П. 100. и кнез Вљкосавь 1420. П. 147. рекао бих да је један човјек. — Писар херцега Влатка 1467—70. М. 504. — Гледај Говеднићь, Кобылауићь, Мирьковићь, Михожићь, Николићь, Познаковићь, Станьчићь, Стефковићь, Тандрићь, Тешьчићь.

вљкосавићь, 1418—35 кнез Грѓгьр Вљкосавићь, коме је држава била око Стона. М. 281. 382. П. 126. сф. Вљкосавићь. — Ђурђа Кастриота динкь Ниньць Вљкосавићь 1459. М. 482. — Али-бега Павловића глауца Радое Вљкосавићь, М. 557.

вљкота, име мушко, гледај Костадинићь, Милоутокнићь, Прикнићь.

вљкотићь, 1249 властелин Андрије великога кнеза хумског Вонмирь Вљкотићь (које мислим да је погрјешна мјесто Вљкотићь). М. 34. — Краља босанскога Стефана Остојића приставь дворски кнезь Вљкоть Вљкотићь 1419. М. 283. 294. — Коморник херцега Стјепана кнезь Привсавь Вљкотићь 1466. М. 496. П. б. 126. кажу му дубровчани витез. П. б. 129.

вљкь, lupus: вљкьружникь се силою крьстьною бравити вљкомь стада ткогьго. Ст. 26. комоу боуде коуь оуцмьль или вљкь вьзде. З. 50. — Име мушко: син цара Лазара 1396—1410. П. 7. М. 228. 244. 246. 262. 264. 269. 335. 568. Л. 62. пишу га и презименом Кнежићь. Л. 72. 75. и Кнежевићь. Л. 75. замла га Моуџа оу Пловьдиноу 1410. Л. 75. — Царице Милице и синова јој уелькииь Вљкь између 1389 и 1405. М. 263. — Војвода је Хрвоје имао брата Вука бана 1393. Г. XII.

137. — Син госпође Вучице 1404. П. 52. — Нећак краља босанскога Остоје 1412. П. 112. — Брат војводе Садаља и кнеза Вукца, син кнеза Храђе Вуковића, кнез 1419—23. М. 284. 288. 296. 300. П. 6. 65. Г. XIII. 149. име му ницу и Вѣкъ и Вѣоъ; мртав се спомиње 1435. М. 381. он може бити да је и у М. 545. — Деспот Вук: 1476 прими Мателаш краљ и Коџа деспотъ Заслонъ градъ. Л. 81. а 1485 прѣстави се владѣвъ .кв. лѣтъ. Л. 82. — Гледај Коваликићъ, Браниновићъ, Вљкићевићъ, Вљкѣуићъ, Десиславићъ, Нѣмиуићъ, Покраниуићъ, Призиковићъ, Рогатићъ, Роѣуѣуићъ, Соѣићъ, Тенуићъ, Оѣзипокићъ.

вљкѣманъ, 1447 великога војводе босанскога Стјепана кнез Вѣокиманъ. П. 6. 111. — Великога војводе босанскога Владисава сина Стјепанова дитѣ Вѣкиманъ 1469. М. 507. — Гледај Југовићъ.

вљкѣмирѣићъ, 1249 великога кнеза хумскога Андрије а 1254 жупана хумскога Радосава сина Андријина властелин Прѣдслава Вљкѣмирѣићъ. М. 34. 45.

вљкѣмиръ, 1400—21 краља босанскога Остоје а по том краља Твртка Твртковића властелин од Ђсоре којекода Вѣкирѣићъ. М. 250. 350. 318. брат му је био кнез Вукашин, имали су два братучеда, који се заробише на Косову и који бјеху нећаци војводи Хрвоју. П. 46. 47. 115. 158. тај је Вукирѣићъ без сумње исти коме се у латинском споменику наже и презиме: Јурјевићъ. Г. XII. 211. — Гледај Борокѣићъ, Семѣковићъ.

вљкѣсава, 1405 госпођа Вљкѣсава тражаше уточиште у Дубровнику. П. 61.

вљкѣславѣићъ, 1249 великога кнеза хумскога Андрије властелин Галѣцъ Вљкѣславѣићъ. М. 34.

вљкѣславъ, између влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи једном бјеше име Вљкѣславъ. М. 12.

вљкѣцъ, име мушко, гледај Владиславићъ, Вљко-

тић, Костановић, Мартиновић, Хранић, Хрватинић, Урнотговић.

вљивѣд, име мушко, гледај Вљивсовић.

вљивѣић, бан Вљк Вљивѣић, муж банице Анке, отац Катарине жене војводе Сандаља, 1407 покојни. П. б. 49. 52. 58. на једном мјесту презиме му је штампано Вљивић. П. б. 55. — Барањ Вживић, којег је био узео војвода Сандаљ браћи Јурјевићима, а војвода им Јурај синовац Хрвојев вратио 1434. М. 378. — Син кнеза Вукца Храњића, синовац војводи Сандаљу, Стипањ (Стјпанъ, Стефанъ) Вживић, прво кнез, послѣје велики војвода босански а најпослије и херцег 1446—52. М. 440. 448. 451. 454. чешће се спомиње без презимена само по имену, које види. — Властелин краља босанскога Томаша Остојића 1451 кнез, а 1461 краља Стјепана Томашевића војвода, Владисавъ Вживић. М. 450. 488.

вљивѣшд, између 1356 и 1367 властеличић цара српскога Вљивша. М. 175. — Дубровчанин трговац Вљивша 1397. П. 9. — Попъ Вљивша 1427. М. 336. — Великога војводе босанскога Стјепана димъ Вживша 1443. М. 425. може бити да је презименом Вуковић. — Гледај Ковалѣкић, Вљивовић, Глоуић, Мишетић.

вљивѣшић, 1439 Радшић крстјанин Вживић посланик великога војводе босанскога Радосава Павловића к дубровчанима. М. 397. 399.

вљивд, fluctus: вь вљивдхь морскыхь. Д. 182.

вљивовати, fluctibus agitare: ако вь пристаништу оуть иштеты вљивоуемн вь ишмоу привзгадоу. Д. 65. море вљивоуште се. Д. 196.

вљивити, fluctibus agitare: вљивитиимъ боурею грядовною. М. 58.

вљивѣић, властелин херцега Влатка Радона Вживић. М. 545.

вљивѣв, tagus: звяздошъственю сь вљивѣв уюдеще св. М. 58.

вълховѣство, *magia*: люди, носъ съ вълховѣствомъ изнимають изъ гробовъ. З. 31. една зла жена инокимъ вълховѣствомъ естъ тои смела. М. 546.

вълхускиѣ, презиме властеоској породици дубровачкој: Андриа 1390—1419, био је судија 1416, а 1419 кнез дубровачки. М. 215. П. 61. 134. 147. ту му име пишу и Андре: по заповѣди Андриета Вълхускии. а на једном се од тих мјеста каже заъ да је властеличиѣ. — Жике 1399—1414, и он је био судија 1411: заповѣдию судие Жикета Вълхускии, а 1414 и кнез дубровачки, презиме му је на једном мјесту записано Вълхускии. М. 240. П. 105. П. 6. 61. — Овога презимена мислим да је и дубровчанин 1253 вијеѣник од веѣга вијеѣа Жвиѣ којему је презиме у П. Ј. Шафарика, *Ramátky, Listiny*, стр. 20 наштампао Вольхуиѣ, а у Ф. Миклошиѣа, *Monumenta*, стр. 40 Вольхуиѣ.

вълхускии, што припада Вучју, *cf.* Вълхум: селу Вучју цркве трескавачке ишла је меѣа где се стае вълхускиа рѣ(и)а съ Люковѣицомъ, та по крѣдоу на поутѣ вълхускии. Г. XIII. 372. она се ријека звала и Вълхускиица.

вълхускиица, ријека код села Вучја: где се стае Вълхускиица и Люковѣица. Г. XIII. 373. *cf.* вълхускии.

вълхускии, што припада Вучјем Доу, *cf.* Вълхум Доу: селу је Вучјем Доу ишла меѣа отъ Доунака на Роукомѣе и на хълмѣноу доуерленукоу и на воуедолскоу хълмѣноу. М. 199.

вълхуста, 1399 човјек госпоѣе Владе живиѣ Вълхуста. П. 20.

вълхустиѣ, 1398 човјек краљице босанске Тврѣтио Вълхустиѣ. П. 6. 42.

вълхум, *lupi*: вълхумъ въ стадо вълхѣ. Г. XI. 54. вълхумъ ивѣлка. III. *lesek*. 130. у Словака *aristolochia*.

вълхумъ громъ, ливочка је меѣа ишла одъ Швѣлие подъ Вълхумъ Громъ. М. 261.

ководи, као да је неко мјесто и то близу Дубровника, ако је добро преписано: знате како смо гокорили да се ставимо; да ако сте наше пријетелне и ако хокете да есте мегъ нами житъкъ прѣви, да вздите у понедељникъ у Ководи ти властеле (мјесто чега штампарском погрјешком стоји власте), ки хоте с нами говорити. П. б. 15.

вода, aqua: да си продаю вино безъ воде. М. 17. теръ имъ не даде излазити клянь тръга на водъ. П. 20. съ встми мегами и водами и дрѣвѣми. М. 284. да доведеть водъ отъ реке Быстрице. М. 558. fluvius: до воде, кои тече оу Деуане. М. 92. преко Рабе воде. Л. 86. — ucina: ѣгда не можеть уловтък водоу поустити. Ш. jahrb. 1831. bd. 53. anz. bl. 116.

водити, ducere: наказавъ ю (жену), да ю водить. М. 14. правдъ, кою кѣ водити съ Когзлномъ. П. 79.

водица, aquila: кыше морѣ има водицоу и трѣсть. М. 127. гдѣ естъ водица. М. 130.

воднѣиинкова глава, селу је Вилској ишла меѣа на Воднѣиинковоу главоу, отъ Воднѣиинкове главе оу правъ на у погоръ на Гльбокии Долю. М. 144.

водокръште, lustratio aquarum: у недѣлю на водокръще. П. 50. cf. богомвѣщенне.

водопинѣъ, 1411 дубровчанин Никша Водопинѣъ. П. 109. — У Дубровнику је била полауд Шкъше Водопинѣъ која је послѣје била Живка которанина, а 1452 дадоше је дубровчани војводи Иванишу. М. 454.

водопоустъ, canalis: ѣгда не можеть уловтък водоу поустити. стенице растлъкъ добръ и полаган ихъ въ сами водопоустъ. Ш. jahrb. 1831. bd. 53. anz. bl. 116.

водослаиънѣъ, aquarum salsarum: водослаиного гробъ. Д. 185.

водънѣъ, aquarius: прѣвози водите. М. 541. селима на Морави која је цар Лазар дао Раваницѣи ишла је меѣа отъ Копривѣъ... на водѣии панѣъ. М. 197. тако и селу Бехалијеву. М. 198.

кoнлo, између влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи једном је било име **Кoнлo**. М. 12. и међу људима које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима да буду сокалници био је у Чабићу **Кoнлo** зет Мирнов. М. 97.

кoнлoкo, селима у Пеку која је цар Лазар дао Раваници били су метоса отъ Жръшенице.... између **Кoнлoкo** на Жръшеницъ. С. Л. 1847. IV. 53. то ће бити садашње село Војилово у Србији.

кoнникръ, тако је било име једном влаху којег је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи. М. 12. — Гледај **Балкoтoвъ**.

кoнникъ, miles: отъ нихъ **кoнникъ** М. 14. на **квaстелъхъ** и на **кoнникъхъ**. М. 15. **квдa** прѣдетъ с **кoнникo** **кoнникъ**. З. 34.

кoнникъдa, militia: **oскoдихъ** **oдъ** **рлoтъ** и **oтъ** **пoздa** и **oтъ** **сoкa** **тъ** **нъ** **кoнникъ** и **длeкa** **гoспoдствa** **нн**. М. 571. **дa** **ннъ** и **слoвнa** **oтъ** **всѣхъ** **рлoтъ**, и **oтъ** **кoнникъ** и **oтъ** **гвдoздвднл**. М. 334 cf. **кoнскa**.

кoнникъкн, militaris: **кoнн** **кoнникъкн**. II. 65.

кoннъ, miles: **кoннoдн** и **кoннн**. Ст. 12. **кoннн** **кoнстaнтинoвъ**. Л. 52. — Име мушко: тако је било име једном влаху којег је краљ Стефан Првовјенчани писао Жичи. М. 12. а између влаха које је краљ Милутин дао Хиландару тројици је било тако име. М. 59. 60. 61. — **Клнјевъанин** **Кoннъ** з **Бистрица** 1400. М. 248. — Гледај **Стрaцннoкнъ**.

кoнникъскн, militaris: **къ** **кoнникъскнъ** **oврaдъ**. Ст. 6.

кoнникъствo, adolescentia: **нлoмeнъ** **скoтaгo** **Съмeонъ** **третъ** **нъ** **рoдъ** **състaртнoу** **сe**, и **чeтвртoмъ** **къ** **кoнникъствo** **въстaннoу**. М. 49. — **exercitus**: **арлaгeрeлскa** **кoнникъствa**. М. 57. **нeбeсннхъ** **кoнникъствъ** **кoскoдo**. М. 166. 521. на **Мaрнцъ** **всe** **кoнникъствo** **пoтoннeнo** **квстъ**. Л. 61. — **bellum**: **дoкoлнo** **кoудн** **ннъ** **съ** **кaмн** **квдннъствa** и **кoнникъствa**. Д. 37. **сeгo** **Стeфaнa** **кoнникъствa** **мoужъствo**. Д. 38. **нe** **бeзъ** **прaднa** **нaшe** **кoнникъствo** **съдeлaтe**. Д. 113.

коннѣствовати, *militare*: съ нимъ коннѣствовати въ Авгурѣ. Л. 62.

коннѣствѣнь, *militaris*: многими отъ коннѣствѣнь. Д. 216.

коннѣци, међу селима која је цар Лазар дао Раваници било је село Коннѣци. М. 197. још је једно село Коннѣце у Пеку цар Лазар дао Раваници. С. Л. 1847. IV. 52. междѣ Кооннѣце. С. Л. 1847. IV. 53.

коннѣтъ, између влаха које краљ Стефан Прво-вјенчани даде Жичи једном бјеше име Коннѣтъ. М. 13.

коно, гледај кожекода, од којегга је хурос.: ꙗко ми си речеко коно. М. 417. гдје стоји гријешком Коно, јер се то каже војводи Стјепану. молю те коно. П. 56.

консавъ, гледај Консавъ.

консликъ, 1332 Стефана бана босанскога властелин Станицъ Консликъ. М. 102. — Краља босанскога Стефана Остојића и Твртка Твртковића властелин кнез по том војвода Юри Консликъ ѿ-д-омихъ краи 1419—21. М. 283. 305. 318. то ће бити синовац херцега Хрвоја, син кнеза Војисава, пише се и без презимена самим именом, које види. — Војвода Петръ Консликъ властелин краља босанскога Стефана Томаша 1451. М. 450.

консликъ, 1240 властелин великога бана босанскога Матије Нинослава, Бориславъ Консликъ. М. 29.

консловокъ, 1332 властелин бана босанскога Стјепана Гонсавъ Консловокъ. М. 102.

конска, *exercitus*: конска краљевства ми гдѣ люво находи люди ваше, да нимъ ниноегаре зад не зупни. М. 46. люо нме хтати краљ послати конску на Дубровини. М. 69. конска, конъ греде по земли цареку, гдѣ падне оу комъ селоу, дроуга по ѿмом идоукѣ да не падне оу томзи селоу. З. 40. с конскомъ. М. 451. *castra*: писмо ел уеститио консци краљевства ми в Дольмехъ Краи. М. 222. — *militia*: ни винограда да теже ни нме никое работе, ни конске да не терлю. М. 19. да моу и(хсть) конске ни царь-

снога злата ии киногрда. М. 26. (т. ј. да није дужан ићи на војску). да не ходе на конске. М. 52. њсково-дихъ ѡтъ позова и ѡдъ конские и ѡдъ киногрда. М. 113. 123. 138. конскоу да коюють по запоноу. З. 33. нѣда прѣидеть властелинъ с конске. З. 34. да е слободниъ ѡтъ конске ѡтъ тоурске (т. ј. против Турака) и ѡдъ ине ѡда кские. М. 481. — у том значењу долази мјесто рата, bellum: када госпоцтко ни греде нашомъ гликомъ на нею конскоу. М. 481. вьсть задарсна конскя 1645. Л. 85.

конслакъ, cf. Конслакъ, између влаха које краљ Стефан Првовјенчани даде Жичи једном бјеше име Конслакъ. М. 12. тако и тројици влаха које је краљ Милутин дао Хиландару. М. 59. — Властелин цара Стефана и Уроша, кнез Конслакъ 1351—62, пишу га на једном мјесту и Консакъ и ту му се не каже да је кнез, цар га Урош назива братом а Млечићи му кажу comes et magnus procer imperatoris, држава му је била близу Балшића и Котора. М. 152. 168. 169. 174. Г. XII. 43. — Међу људима који су показивали међу ливочку око 1389—1405 био је Конслакъ Петроуниъ уловтиъ. М. 263. — Кнез Конслакъ властелин босанскога краља Остоје 1399. М. 237. исти мислим да је кнез Конслакъ брат херцега Хрвоја, отац Јурја војводе Доњих Крајева, међу мртвима 1434. М. 377. а исти ће бити и кнез Конслакъ, којега пишу презименом Кожводићъ, јер међу којима се властелима краља Остоје пише само кнезь Конслакъ, међу истима се исте године пише кнезь Конслакъ Восводићъ. М. 234. 237. — Гледај Кожводићъ, Мрњетићъ, Радосевићъ.

конслалићъ, у Словињу међу људима које је Душан дао пиргу хиландарском био је Петръ Конслалинь. М. 123.

контановићъ, 1419 Влъкъць Контановиць и брат му Радослакъ из Драчевице. П. 145.

кондъна, између влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи двојици је било име Кондъна.

М. 12. тако и једном омијех ноје је краљ Милутиа дао Грачаница. М. 565. и међу власима које је исти краљ дао Хиландару био је кнезъ Вонхиа, и још један Вонхиа стриц Крајисаву и Војисаву. М. 59. тако је име било и једном између људи које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима да буду сокалници оу Приштихъ. М. 97. — Бесар Вонхиа отац Јефимије калуђерице, којему су кости 1399 лекале у Хиландару. М. 245. cf. Г. V. 300. — Деспота Бурђа логавствъ Вонхиа 1428. М. 355. исти може бити да је коме се 1402 само име каже, у подручју деспота Стевана. П. 37. — Гледај Зелашниъ.

вонхашниъ долъ, Добродолима је ишла међа оу Слатокоу Пахиноу и низъ конхашниъ долъ оу Шккивоу. М. 94.

вонхашниъ, у Хлијевну су имали Вонхашниъ нека добра, које се свједочи 1420. М. 299. — Влахе Конкниће потврди Јурај војвода Доњих Крајева Павлу, Николи и Влатку Јурјевићима 1434. М. 378.

воншамовџи, село које је цар Лазар дао Раваница, међа му је ишла на рѣку Загумици. М. 198.

вонштаниъ, bellicus: постоношъ ржкомъ конштаношъ и огнемъ. М. 448. заведземо се напридокати конштанима наушномъ. М. 448.

волетниъ, 1392 човјек краља босанскога Дабиче Јури Волетниъ. П. 6. 35.

волати, velle: уисла къ насъ не водимъ бити. Са. тип. III. lerek. 119. елима аште водими оъ мене врсити. Д. 204. cf. волати.

волевѣнъ, вошт: соупроуѣгъ волевѣнѣхъ. Д. 9.

волоуѣи, у Звижду село Волоуѣи које је цар Лазар дао цркви богородичиној у Ждријелу браишчевском. М. 194. и сад има то село.

вољъ, bos: да оузима кенискоушимъ едиъ вола. М. 15. да плати господнимъ близъ есани шесть волова на скоу глазу. М. 102.

колянь, spontaneus: пражими страсть коляноу. М. 25. — cui liberum est: да се колии зидати. М. 106. да несть што колянь штиети жи едино шти сихъ. М. 145. да га несть колянь штигати. З. 32. да е бокаша понти. М. 218. да је њиъ колянь есема покладомъ. М. 357. то-мзи ми ивнесмо колии М. 368. да нмъ трыгоуци ходе ко-лно по сени земли. М. 363. поглаша. М. 494.

коляска, Гринчареву је ишла међа хъ Гоусиноу шти Шени оу Антоу Станоу оу Клене Строчте нмъ Вол-сноу оу Блани Нотоу. М. 95.

коли, voluntas: шо ми кшто да сионоу колосъ. М. 2. шо боли дие шо поужди. М. 79. ако га што прими нехъ коли царекс. З. 48. шо нмъ езде на колю и вако нмъ драго. М. 240. да нмъ је на коли и шо нмъ годе. М. 268. ми за колга улоекс колю. М. 287. како се згоди и чини размире и рлтъ и зла кола небу Дзвровникомъ и ме-лу кескodomъ Радоскомъ. М. 375. да ея чинили мира и дээръ колу с кескodomъ. М. 375. бирни притхельство и адниство у волъ и у неколу сшротниъ керъцети. М. 448. хотеће или не хотеће или хъ колю или за неколу. М. 458. колико је волъ божи. М. 518. ми з драге колу да дамо дреко. П. 44. — vel: волъ да да кривъце кола да плати. М. 16. школна села кола градъ. М. 85. елахъ кола приморанинъ кола хлъшанинъ. М. 247. нъебъ жита, волъ перьеръ днаръми. З. 59. или к што елстелинъ или елстелинъ кола кметиъ. М. 458. с виногради, си-вокошамн, лнекадамн и кола кимъ мз драго именомъ ко-ристини званни. М. 494.

коляти, malle: колнсмо гласъ нашемъ. М. 249. ко-лимо да ти шпрелишъ. П. 26. колван еисмо да к шегю камн шира. П. 43.

коми, odor: блага коми. Са. 9.

корниъ кокиъ, 1374 дубровчанин Двмои Корни-ковниъ, који је држао тргове госпoде зетске Бурџа и Балше. П. 6. 26.

косиъ, sera: си. коиъ шговаренихъ коси. П. 22. з

Дзвровини олово, сина, црквица и коси да не иде.
М. 475.

вошановџа, село које је цар Лазар дао цркви богородичиној у Ждријелу браничевском. М. 194, гдје гријешком стоји Вошановџа, јер онако пише у пријепису, који је мјесто оригинала и с којег је први пут штампано. и сад има то село.

вожкати, ругнаге: да не вожу уловки из Стона на земљу краљевства ми. М. 108. ми пзти тзлау, ми воиске воюю. М. 135. да св дљжин кожкати. П. 48.

вожкити, село Вожкице дао је краљ Стефан Дечански цркви св. Николе у Добрушти даровавши је Хиландару. М. 111.

вожкода, belli dux, cf. вожеода: призвак вожеодн и конны. Ст. 12. на вьсанон воисцџа да џбладдуют вожеода волико и цдрџ. и соудове мали и велици, кон соу на воисцџа, да имь соудџ вожеода, а имь инкто. З. 40. вожеода дигеломь и архидигеломь, архидигела Михаил. М. 133. то значење, по ком војвода бјеше у државној служби и управљаше војском, оста до постања босанскога краљевства, а и послје се држаше по другим земљама; тому је свједочанство што за те војводе нема потврде да су им се и синови звали војводе; таке бјеху војводе у великога бана босанскога Матије Нинослава 1240 Юришџ. М. 28. а 1249 Пврџа. М. 33. у краља српскога Стефана Дечанскога 1326 Младџи. М. 85. а 1333 Грдиславџ и Деџи Млџи. М. 104. таке војводе мисли исти краљ пишући: свьрахъ зьборџ срьбьскиџ земље архидигелскоуџа и испискоуџни и игоуџмени и казиџце и тепџиџе и вожеоды и слоуџгы и ставџиџце. М. 99. таки бјеше у Стефана бана босанскога 1332 Владисавџ Глешниџ којег пишу велики вожеода. М. 102. у Александра господина канинскога и авлонског 1368 Продџи. М. 178. у Ђурџа господина зетскога 1386 Никола. М. 204. у Вука Бранковиџа 1387 Пранџи. М. 209. у деспота Стефана 1405 Милтошџ.

М. 269. у Гргура и Ђурђа, синова Вука Бранковића, 1405 Лоцилау. М. 272. у деспота Ђурђа 1428 Радослава. М. 355. да су такве војводе биле властели потврђује се тијем што се изријеком називају бољарима или властелима људи с којима се спомињу; у том се смислу помињу неке војводе и у летописима, као Гојко брат краља Вукашина, Дмитар Радојевић, Дмитар и Стефан Јакшићи. Л. 72. 79. 82. тако се називају и турске старјешине војничке: 1399 Сархали. П. 21. и Памант. П. 25. 1420 Ислак. М. 301. 1536 Мустафа. М. 552. и др. — У босанском краљевству поста од војвода овога првога значења особит ред властеле тијем што се и синови војводски зваше војводе али тек по смрти очиној и то не сви него само један, ако ли не би било сина, или би био нејак, војводство прелажаше на најближега у роду; те су војводе биле веће од кнезова, а тому је свједочанство што се за живота очина зваху кнезови и што им се браћа за живота њихова такође зваху кнезови; тако најстарије војводе у босанском краљевству Влатко Вуковић, Вукац Хрватињић и Радич Санковић, којему и отац Санко и старији брат Бјељак и стриц Градоје бјеху жупани, бјеху још онога првога значења, или се не може на њима засвједочити друго; а војвода Хрвоје имаше сина Баошу, који умрије кнезом јамачно прије оца, те војводство Хрвојево допаде синовцу му Јурју Војисаљићу, сину кнеза Војисава; војвода Сандаљ Храњић имаше браћу кнезове, и војводство његово допаде синовцу му Стјепану, сину кнеза Вукца Храњића, а војвода Стјепан, који бјеше и херцег, имаше синове кнезове Владисава, Влатка и Стјепана, од којих се по очиној смрти зваше Владисав војводом а Влатко херцегом, последије се и Владисав прозва херцегом, а брат им Стјепан једнако бјеше кнез уз њих; војвода Радосав Павловић, син кнеза Пав-

ла Радиновића, бјеше војвода по смрти брата својега војводе Петра Павловића, а послѣје њега син му Иваниш, који за његова живота бјеше кнез. М. 390. 411. а послѣје Иваниша војводство пријеђе на брата Иванишева Петра, уз којег брат Никола бјеше кнез као уз Иваниша обојица. М. 420. 469. војвода Иваниш Влатковић бјеше син кнеза Влатка а синовац војводе Петра, којег Петра син Павлао бјеше и тада кнез, као и други братучедн и браћа Иванишева (М. 451), а послѣје се и браћа Иванишева Агустин и Тадија и Жарко Влатковићи писаку војводе. М. 537. 538. Највише се овијех војвода зваше и велике војводе а неке и херцези, и иваше међу својим властелима друге војводе. М. 325. 341. 468. 471. Осим свијех именованијех бјеху још многе војводе у босанском краљевству за мало времена докле трајаше, од 1378 до 1463, за то времена помиње их се у споменцима преко тридесет, и само у једном споменику 1461 као свједоци уз краља долазе деветорица. М. 487. За све се њих не може посвједочити што рекох, јер како је босанско краљевство мало трајало, није се оно могло ни навршити на свакоме, а лако може бити да су многе биле и онога првога значења. — Између страних владалаца зову се војводама влашки и молдавски. М. 556. Л. 63. 64. и Сябињанина Јапта зову ердељским војводом. Л. 79. 83. — Погрјешке у штампачању или у преписивању држим да су: *вокода*. М. 285. *воєда*. М. 422. *векода*. II. 6. 129. 130.

вожководинца, *ихог тоѿ вожкода*: *госпогѣ вожководинци*. II. 6. 51. мисли се жена војводе Сандаља.

вожководиња, *тоѿ вожкода*: на некога кари на *вожководици*. II. 27. да се да *госпогѣ блєне вожководице*. М. 413.

вожководиња, *filius тоѿ вожкода*, на једном се мјесту каже *вожководиња* као презиме властелину краља босанскога Твртка или ушраво његове матере и

је била око садашњег мјеста Враше на горњој Морави више Љесковца.

Крлнина, острво Врашина у блату скадарском, ту је била црква св. Николе с манастиром, коју је зидао за св. Саве владика зетски Иларијон, и по његовој жељи изузео је св. Сава испод власти владике зетскога и ставио под власт самога архиепископа. М. 17. а краљ јој Стефан Дечански потврдио и приложио земље. М. 112. 113. њу је цар Стефан писао цркви арханђела Михаила и Гаврила у Јерусалиму. М. 134. к њ милосрђију светог Николи, иже оу Краини. М. 113. од манастира св. Николе од Краине, кон нест з блатз скадарском. М. 463. а као што се и сама црква зове св. Никола, тако се и тај св. Никола зове Врашина: приложи светог Никола Краини. М. 134.

Крлнинь доль, на Лабу село Краиниь Дољ, које је Гргур син Вука Бранковића 1413 дао манастиру св. Павла у Св. Гори. М. 278. биће и сада близу Приштине. Nahn, reise 135, гдје пише Vrandol а на карти Vranidol.

Крлниньскии, што припада Врашини: Николз Крлниньскомоу. М. 112. Николи Краинискога. М. 135.

Крлнинь стани, селу Ораховцу које је Гргур син Вука Бранковића дао Хиландару ишла је међа за Краиниу Стану. Г. XI. 142. сф. Краиньстанискии.

Крлниньи, међу селима која је краљ Милутин дао Хиландару били су и ови Краини. М. 58. то је потврдио цар Стефан додајући да су та села по земли српској. М. 141. као да су били негдје око Љесковца, јер се помињу једном иза Петрча а другом иза Петрча и Љесковца.

Крлновк стани, селу је Прилепници ишла међа за Краиниу Стану. М. 198.

Крлновк, согви: путнцемь Краинькомь. Д. 197.

Крлновкца, селу је Војинцима у Пеку ишла ме-

ѣи отъ Мръвокинице на кракоутимъ мѣденихъ на оградѣ Коусма . . . на оградѣ Кривокуца. С. Л. 1847. IV. 52.

Кривокуца, име једноме између људи у Штипу, које је краљ Милутин дао цркви арханђеловој у Штипу даровавши је Хиландару. М. 63. ту је иста на штампано Кривокуца, али у пријепису који је у народној библиотеци у Биограду стоји Кривокуца, и ово држим да је добро а оно погрешка.

Кривокуца, град у Босни под планином Ораковицом и сада, у њему је 1446 сједио босански краљ Томаш Остојић. М. 440.

Кривокуца, Ливочи је ишла међа иштењ крајислици к Церинци. М. 264.

Кривокуца, селу Прилепници које је цар Лазар дао Раваници ишла је међа на кривокуца путу. М. 198.

Кривокуца, што припада мјесту које се звало Кривокуца: врело потока кривокуца. Г. XI. 142.

Кривокуца, р. п. рогта: да нис се не уздметъ ишоре дивне ни на кривокуца ни на шосте ни на броче ни на путу. М. 37. какво знаменје хомете да ви се постави на кривокуца ваше полуге. П. 80. — Мјесто кривокуца М. 180 (у врсти 36) стоји кривокуца у пријепису који је у народној библиотеци у Биограду и из којег је по свој прилици и штампано први пут. Штампарска погрешка мислим да је и кривокуца М. 242. мјесто кривокуца.

Кривокуца, јанитог: кривокуца слепог просветије. Г. X. 268. — Град који је 1434 Јурај војвода Доњих Крајева дао браћи Јурјевићима. М. 378. војвода је хумски Иваниш 1453 сједио у граду Кривокуца. М. 453.

Кривокуца, гледај Кривокуца.

Кривокуца, син Дмитра жушана, син кнезу Вушану сину Стефана Немање, Кривокуца кнез, а овај Кривокуца бјеше отац Вратка кнеза. Л. 60. Г. X. 264. а по другоме бјеше Кривокуца син Дмитров, а Кривокуца син Вратков. Л. 72.

кратити, *reducere*: крѣто конскоу на Брделоу. Л. 87.
reddere, restituere: ако конете ни мѣшт мос лзди кратити.
 М. 42. да нѣмѣ наше землѣ крати. П. 52. и ошче ме ошеть
 кратитише з доходуи конявѣосни. М. 370. — се, *reverti*:
 да се може келки кратити ошководне домошѣ. М. 186. до-
 нѣсе се крѣте на слоу вашии. М. 455.

кратитица, између влаха ноје је краљ Стефан Пр-
 вовјемчани дао Жичи једном је било име Кратитица. М. 13.

крато, селу манастира Дечана Доброј Ријечи
 ишла је међа по дзлоу на Крато и на дзлоу тразавѣне
 пданине. М. 96.

краток, име мушино, гледај Радоици.

кратъ, *vicus (maris)*: погоше, и кома зми на не-
 терасномъ кратѣ, тѣм изидоше шмазе с конскомъ терѣ по-
 уеше стрѣлити з накраи на нишѣ. П. 38. само ту.

кратѣцо, 1333 краља Стефана Дечанскога вла-
 стелин жупанъ Кратѣцо. М. 104. — Цара Стефана вла-
 стелин кнезъ Кратко 1351. М. 152. П. 6. 20. — Кнез
 Кратко син Вратисава кнеза, по њему увук Дмитра
 жулана, а по њему праунук кнеза Вукана, Нема-
 њина сина, отац кнегиње Милице. Л. 60. 62. Г. X.
 264 други летописец дружније, сф. Вратиславъ.

кратѣница, Алтину је ишла међа оу Вратѣнцоу и
 по дзлоу оу Траславѣцѣ надъ Добри Доли. М. 94.

кратарево, гледај Крауаръ. не зна се номинатив.

кратуаръ, поље код Биограда: 1595 Турци саже-
 гоше св. Саву на Крауароу подъ Бланградомъ из аври-
 ла. Д. 85. на Крауарекоу. Д. 85. сф. Крауарево.

кратуе, село које је цар Стефан дао цркви бо-
 городичиној у Архиљевици а по жељи севастокра-
 тора Дијана, на чијој је баштини било. М. 144.

кратуеванинѣ, *curatio*: мзды кратуеваниа. Д. 100.

кратуевати, *curare*: помаиѣти кратуевати сф. Д. 158.

кратуевъскын, *medicatus*: кратуевъскимъ помаиѣ-
 ши. Д. 99.

кратуевѣцѣ, земље су дрѣте траславачке кне

(код Прилипа) поутемь на Врлескѣ, . . . оже емлюще Врлескѣ и цркви скетин вранеке. Г. XIII. 370.

враненъе, curatio: да ихъ нѣсмо колни послать елиъ града нигдѣра на враненъе. П. 116.

вранъ, medicus: властелин царице Маре вранъ Бѣли. М. 514. — Црква скетин вранеке (близу Прилипа) припадаше цркви трескавачкој. Г. XIII. 370.

вранъба, medicina: враноу иши въспеть. III. les. 129.

вранъство, curatio: не прѣходешадо къ вранъствоу кто оукраюють. М. 58.

вранѣти, reducere: ако ли одъ жупанихъ люди прѣходе з манастирске люди, да се вранѣю ометъ. М. 6. кога молимо да га въезде здраве носи и врани. П. 92.

враненъе, reversio: да би госнодастеъ ки з докри улъ пошастъи и враненъе. П. 169.

врескѣсимъ, црква је трескавачка имала днориче з Бредивнискѣ близу Врескии. Г. XIII. 374.

вроула, fons: тоуи нма вроулоу. М. 127.

вроутици, 1537 село Вроутици на води Биоској под планином Пониквама. В. пр. 21. и сада у Србији.

врѣва, salix: оу врѣвоу. М. 95. нма з врѣве. Г. XIII. 375.

врѣвниа, жупа под градом Котором: градомъ Которомъ и жупомъ Врѣвниомъ. П. 176. изъ Врѣвниа. П. 176. града Котора съ ксомъ жупомъ Врѣвниомъ) пристонномъ и служежомъ реуеномъ градъ. П. 176.

врѣвасъ, мјесто у Босни: изъ Врѣвниа Петаръ Непунъ. П. 176.

врѣвниа, salix dem.: селу је Приљепници ишла меѣа меѣгъ ови врѣвице. М. 198. може бити да су и села, како их се и данас зове више не далеко од Раванице.

врѣвниа, coll. salices: врѣвѣ исть житѣ. Г. XI. 115.

врѣвоинъ, мјесто у жупи Хлијевну: Снорокон з Врѣвоинка 1400. М. 249.

врѣвовъ, salignus: врѣвоу мздруу. III. lesek. 130.

врѣвоиникъ, у Хомољу је село Врѣвоиникъ дао

Конавляхъ, испратилъ славнога изъ Конавля, кавето врсинянина и друженуянина. М. 431.

врсиникъ, комадъ земље с неколико села до жупе монаваоске која је граничила с Трвинемъ и Врсинемъ. М. 218. а све је Врсине са врсини сели и засеопи дао Дубровнику краљ босански Томаш Остојић 1451. М. 449.

врста, ordo: племените люде и ине врсте докра леди. М. 248. трговцемъ и сваког врсте людемъ. М. 310. крѣмъ вѣстеломъ и вѣстелуићемъ и сваке врсте людемъ хумске землѣ. М. 457. какоѡ царѣ тако крали тако ине сваке врсте людин. М. 458. а или племенитъ а или когъ годѣ врсте улокѣкѣ. М. 459. коседомъ, везокомъ, жуяномъ, цариникомъ и сваке врсте вѣстинкомъ нашимъ. М. 489. всакомъ рѣке и врсте люди. П. 170.

врѣтогладѣићъ, мјесту Суботици које је цар Лазар дао Раваницѣ иица је међа на мѣстоу кода Морѣ... на каменъ на Врѣтогладѣићъ. М. 199.

врѣтоградъ, hortus: радѣи се, цвѣте стран исеснаго врѣтограда. Ст. 26. къ врѣтоградоу свитменскомъ. М. 131 (у пријепису који је у народној библиотеци у Биограду стоји црѣтоу). испљѣи врѣтоградъ вѣстрѣићъ кода. М. 558.

врѣтоломѣи, Bartholomaeus: око 1100—1200 била је у Дубровнику надѣрица отъ Врѣтоломѣи. М. 7.

врѣтъ, hortus: съ винограду, съ млины, съ врати. М. 138. съ врѣтовѣ. М. 181. нѣзъ врати. М. 198.

врѣтъиъ, vrelunca: видѣсмо въ тои светои горѣ живицаѣ сѣиѣи и врѣтъиѣи приподѣиѣићъ. М. 137.

врѣтъѣи, село у жупѣ Хлијевну: в Врѣтѣићъ. М. 249.

врѣтъѣиѣи, главѣица у Црној Гори: нао ходѣи потѣ отъ Цѣтѣиѣи къ Врѣтъѣиѣи. М. 532. ту мјесто къ стоји въ штампарскомъ гријешкомъ, јер и у С. Милутиновића Ист. Црн. Горе, одакле је прѣштампано, стоји къ.

врѣтъѣи, vertere: одъ потоиѣи сѣтѣи нѣ се толико сѣтѣи смѣѣи и врѣтъѣи колико сѣде. П. 57.

врѣтъѣиѣи, tributum fortasse capitis a presbyte-

gis episcopo pendendum: да оуздима протопопа дзорски по-
 локниноу бирн поповьскне, а юре ње врьховниа попомь, да
 ода тога не оуземле протопопа уесты, нь вьсе то пискоупь
 да оуземле. М. 13. 14. а попоме да даю врьховниноу, како ю
 сь и оу испискоупа давали, юре коупи ирляжьство ми тоузи
 врьховниноу оу испискоупа хвостьмьскога. М. 98. — Тако
 се звао комад земље у жуши Хлијевну: да ихь пи-
 таю тво ен ком племеншћине одь корена в хливалскои
 Врьховини и в жини, поуанши одь Завода до Врьховине,
 що пристон градь биструиноу . . . одь корена инунере
 нно ине Хливно и градь биструки, одь Завода поуанше
 до Врьховине, него твоюга прьвога . . . сьз Врьховиньз хли-
 валскь. М. 248. 249. и сад има Врховина у јајачкој
 нахији с неколико села. Zeml. Vos. 24.

врьховь и нкь, *supremus*: светихь апостолю .vi. врь-
 ховинкь. М. 118.

врьховь и нкь, *supremus*: врьховиньхь апостолю. М. 50.
 врьховноу апостолю Петру. М. 196.

врьхоу, *adv. supra*: с врьхьз инсанини властели. М.
 234. долази и с предлогом сь: прием сь врьхоу сьврь-
 жениноу ризоу. Д. 19. — *praep. supra*: на камень, иже
 вь врьхоу гроба. Д. 210. *in, contra*: врьхь Броша врага
 твога. М. 36. да такоуе клетки не паду врьхьз нась. М. 445.
de: свакога заклесмо врьхьз тестамента. М. 415. *cf.* врьхь.

врьхь, *vertex capitis*: крьститела Новаиа десинце,
 юже възложи на врьхь жнждителя, и крьсти. М. 11. рдоуи
 се иже своимь врьхьз своєю крькию вьнцьц исплеть. Г.
 XIII. 366. у том смислу: до врха доћи, т. ј. доћи
 главе: кон не слушаю, да ихь пократе; ако ли не ит
 се хамти, да нимь до врьха догьте. М. 529. *montis*: на
 врьхь на Цленицоу. М. 8. да се добра стража уини ода
 огаи по врьсьхь по закоуь. П. 149. пашинту је Ла-
 бићеву ишла међа на Вели Врьхь. М. 61. тако и се-
 лу Гринчареву. М. 95. *extrema pars*: молуьз на врьхь
 повинне влице. М. 454.

врьхь, *praep. supra*: горьре коуе гредуть врьхь Жьрь-

повѣнницѣ. М. 38. contra: да не приде краљъ насъ с ка-
шнимъ крагомъ. М. 24. ab: искати немоу пракину краљъ
когда геде уловѣка. М. 37. de: краљъ насъ око писанье
илель се. М. 40. in: да узамъ краљъ себе господина ко-
млоду. П. 51. per: краљъ душе свое илель се. М. 40. —
саставља се с другимъ предлозима: на краљъ Плавсѣ.
М. 26. на краљъ стражица. М. 198. оу краљъ долѣ. М. 87.
тако с предлогомъ съ постаје сьврьха, које види. —
нако ова значења прелазе једно у друго, види у
мојој синтакси 144—147. cf. крахоу.

крахъдолъ, село које је војвода Јурај синовац
херцегѣ Хрвоја 1434 вратио браћи Јурјевићима а
војвода им Сандаљ бјеше узео, као да је било у
Горској Жупи: Врхъдош. М. 378. сад има брдо четврт
сахата од манастира Житомишљѣћа у Херцеговини,
који је опет близу мјеста Метковића на аустриј-
ској граници. Магаз. 1861. 51.

крахълабъ, краљ је српски између 1240 и 1272 пи-
сао з Врхълабѣтрговцима дубровачкимъ слободе. М. 52.

крашнина, casumen: међа је Камијеву ишла на
древнишнѣ долини на крашнинѣ. М. 199. и Српцима на
клевовануоу крашнинѣ. С. Л. 1847. IV. 53.

крашнѣти, perficere: да този крашнѣ господинъ Влькѣ.
М. 216. що смо ѡбитокли цемо собомъ, да крашнѣмо и
да бунѣмо. М. 252. крашнѣ заповѣдъ. П. 14.

крашнѣтъа, trituration: ѡсководисмо ѡтъ всьхъ ра-
коть а поданнѣхъ господьскихъ, да имъ изъ градозиданинѣ
ли сдѣи ли жетѣ ли крашнѣти ли сѣли кошенинѣ. М. 192.

крашнѣцѣ, arx dem.: земљама цркве треснавач-
ке ишла је међа (код Прилипа) поутемъ подъ крашнѣцѣ
на Барокоу цркви. Г. XIII. 370.

крашнѣи, крахоу, јасеге, cf. крашнѣти, крашнѣти: да се
крашнѣ оу тѣмънѣоу. З. 47. насъ смо крашнѣи, да изъ вспо-
мѣнѣтъа. П. 100. конѣ је крашнѣно з море. П. 115. не да-
юне своѣмъ урѣдъ крашнѣи. П. 115.

крашнѣти, laedere: нитѣсомѣу крашнѣннѣхъ смѣти. М.

143. **връждень**, *vultus*: кто ицѣлнть мндоушескнми връждь. Ст. 18.
връждность, *valor*: з дрѣвнѣмъ з сѣдокохъ сръбрь-
 нехъ връждности 1000 дѣнать златехъ. М. 411.

връжднѣ, *dignus*, за добро и за зло: хотѣсмо ннмъ
 крѣпннть и дѣтн ннхъ вѣщнннѣно кнково естѣ връжднѣ и
 прѣво. М. 217. да не бѣдете за великѣ срднотѣ връжднн.
 М. 476. тѣмъ бѣде за змнннн, хѣннѣ неденсанъ бнть кнво
 бѣде връждно. П. 14. — *qui valet*, па се каже и колько:
 вѣсе тон бнло и на великѣ трѣ стѣ дѣнать връждно. П. 83.
 бѣде връжднѣ дѣнать по .мд. дннарѣ. П. 6. 108. тоган нн
 не бнсмо зпнсали за шо н връжднѣ дѣвровннѣ. П. 98.
 или се не каже колько, јер се мнсли много: моѣн бѣ бн-
 тн връжднѣ и корнстанъ (Павао Радншнѣ) крѣлю. М. 252.

връжднѣ, *poxius*: връждннхъ нзснѣн. Д. 5.

врѣло, *fontes*: оу потоки оу Плавнннѣ, съ Плавнннѣ
 прѣво оу врѣло. М. 94. — Ине мѣстннѣ: селу Плавн-
 ннѣ бнло је заселак Врѣло. М. 265. — друго мѣсто
 у Црној Гори рл.: Иван је Црнојевнѣ дао манасти-
 ру цетннѣском воденнцоу горню на Врѣла. М. 532.

врѣлнннѣ, човјек нз мѣста Врѣла у Црној Го-
 ри: еше прнложнхъ дрѣвнѣ нѣша змнннѣ, ѿ рождѣствоу
 хрнстовоу нѣмъ доносе врѣлнѣ и оугннѣ. М. 532.

врѣме, *tempus*: мнноукъшоу врѣменн. М. 5. з всѣко
 врѣменѣ. М. 441. — *tempestas*: вѣнде плакъ, и ѿпетъ се
 врѣменомъ златѣмъ врати. П. 73.

врѣменнѣ, *temporarius*: врѣменное сѣе црствѣ.
 М. 333. — *annosus*: вѣрѣ смо люднѣ врѣменнн и старн
 много, кѣдѣ и ѿвѣдѣ по градѣ ходнмо. П. 9.

врѣннѣ, *bullitus*: шоумъ, шко доухѣ врѣннѣмъ. Д. 87.

врѣсь, селу је Врѣчелннѣ ншла меѣа ѿтѣ свѣте
 Тронце ннзъ Врѣсь терѣ оу Бѣтоушоу. М. 114.

врѣтлннѣ, *Britannia*: Врѣтлннѣю. Л. 55.

врѣтн, *fervere*: вѣроуштнн слѣзѣмн. Д. 58. полагап
 на вѣрѣцоу вѣроуѣ. Ш. lesek. 130.

краткиште, *silicium*: скопчавъ и въ кратице. Ст. 21.
кратшти, *кратоу, јасере*, у сложеномъ къркшти. cf.
кратъи.

коула, *bullā*: и ту каменъ подокънь гроку и на немъ
кѣлѣ положисмо (постављајући међе). М. 131. и оу
толи прѣко въ крѣдо на Хероко на велики дѣлѣ, и ту по-
стависмо кѣлѣ оу каменѣ. М. 131.

коусиць, између влаха које је краљ Стефан Пр-
вовјенчани дао Жичи једномъ је било тако име. М. 12.

къ, *in, cum accus. et loc.* (како му се шири зна-
чење види у мојој синтакси 530—549. 635—643): въ
сию приде поустыноу мѣсеца носмера въ .в. дѣнь, въ лѣ-
то .р.зѣ. и .з. М. 3. въ кени. М. 19. ка кени. М. 103. ка
име оуѣца. М. 101. въ оуѣустѣт своємъ. М. 5. въ им-
нишнѣмъ кѣцѣ. М. 10. ка гради. М. 135. — још у први-
јемъ споменицима гласи као и данас оу: з Стѣмѣри.
М. 1. з име оца. М. 1. з дѣкадесети и десети дѣнь. М.
2. оу Призурѣи. М. 3. оу Скетоу Гороу. М. 6. ако оуѣ
жоупанихъ лѣди приходе з манастирьске лѣуди. М. 6. з не-
дѣлѣ. М. 7. не оу гивѣь коуди смѣзи дѣло момъ. Ст. 4.
оу шемъ. Ст. 4.

къкѣденикѣ, *introductio*: оубрѣтохъ манастирь въ-
коли бѣмѣши, зокомъ Хиландарѣ, къкѣденикѣ скетѣе ко-
городице. М. 5. оубкѣденикѣ. Г. XI. 196. cf. когородица.

къкѣденикъскии, *introductionis*: црква къкѣденска
на Ибру. М. 202. cf. когородица.

къкѣсти, *-кѣдоу, introduce*: въ прѣкоую породоу
къкѣдетѣ рѣиснаго кеселии. М. 88.

къкодити, *introduce*: нагѣе въ домъ сконъ къко-
де и оубкѣашѣ. Са. 1.

къкоништенити се, *militibus adnumerari*: Стефа-
ноу къкоништенити се лѣбѣште. Д. 112.

къкратшти, *-кратоу, injicere*: къкратшти не хоте въ
ровѣ. М. 110.

къкѣдѣти, *cognoscere*, cf. оубкѣдѣти: къкѣмо. М.
36. могло би се мислити да је писаръ гријешкомъ на-

писао въ мјесто оу, као што је више пута написао оу мјесто къ, али и сад има ријеч вавијест.

въвзрѣти, *credere*: иъльмаже самодръжць и владыка отьуьскомоу ждрѣкию въвзрѣнь оть бога вьнуахъ сѣ. М. 332. въвзрѣннаго намъ слоужьконауелѣа. М. 333.

въгилти, *compellere*: згьнаше вы в клетькѣ. М. 32. въгодити, *placere*: сьтунимъ въгодикъшемъ бога. М. 35. сѣ. оугодити.

въгодикъ, *placitum*: въгодѣе твореште отцоу. Д. 22. сѣ. оугодикъ.

въготовити, *parare*: а ми да сѣ въготовимъ. М. 36. сѣ. оуготовити.

въдавати, *dare*: въдаваеть емоу сестроу свою въ женоу. Л. 55.

въдати, *dare*: иже въдахъ въ даръ спасоу. М. 75. въ згьтоуеникъ въдасть мѣ. М. 90. въдакъ вѣмоу слоужьштомоу. Д. 70. въгствоу сѣбе въдасть. Л. 57. въдакъ вѣше дѣщѣрь свою въ женоу цдроу. Л. 63. сѣ. оудати.

въдавати, *dare*: заповѣдъ въдаю нѣа. Са. 11. въдасть емоу сестроу свою въ женоу. Л. 62.

въдекарати сѣ, *domicilium collocare*: въдекариють сѣ въ свѣтъ некеуерникъмъ. М. 570. сѣ. оудекарати.

въдовѣ, *vidua*: въдовникъ и нищникъ згьстоуникъ. М. 26. въдовѣе оное. М. 540. въдовѣи. М. 567.

въдовица, *vidua*: въдовице оиракѣа. Са. 1. оудовица. М. 13. 59. слышакъ вѣкоую въдовицоу дѣтма мѣдѣнищамъ приобратьшоу богатствѣа. М. 65. Аиэхла сталъ здовицоумъ .д. годища. П. 6. 120.

въдовнухъ, *viduae*: вѣроу въсприехъ въдовнуху. М. 245. въдовьство, *viduitas*: въдовство црькѣи. Д. 130. въдроузнити, *figere*: тамо въдръзисмо крьсть въ дѣвѣ. М. 131.

въдоухноути, *inflare*: Христось доухъ въдоухноу въ мѣ. Ст. 15.

въдоушевѣлѣиъ, *animatus*: да пришьдѣ къ нѣмоу пакы въдоушевѣлѣиина обрѣштоу. Д. 163.

въждельвати, desiderare: заухъ въждельвати и
пещи се ѿ доуши своен. М. 4.

въждельниче, desiderium: въ въждельни мноузъ
кѣше доуши ихъ. Д. 3.

въжделати, desiderare: въжделькъ ѿбрѣсти мѣсто
спасеніа. М. 4. въжделькъ небесныхъ сельъ. М. 63.

въждешти, -surgere, ascendere: ако кѣшь къ мнѣ,
прѣво зжди градъ. П. 149. како га нема у другој фор-
ми, не смијем узети да му је инфинитив уждита, не-
го држим да је ту контракцијом мјесто въждази. свѣ-
ште въужегше. Д. 58. сложено с предлогомъ възь.

въжешти, incendere: свѣтланикъ свои въжешъ. Ст.
13. аще кто оужешеть извнѣ села гоумно или стно, да
плати ѿколина, или да дастъ въжешаго. З. 37. оужего-
ше тоурци Милешеву. Л. 80. сложено с предлогомъ въ.

възалавати, esurire: възалавахъ. Д. 68. М. 541.

възвѣсти, repellere: юрь те се тръговци възвѣсти, те
не кѣ ѿлѣтитъ по царскѣ земли. П. 5. ходили съ били
тръговци, али се пакъ възвѣстише и уставѣше. П. 22.

възвѣлагодѣтънѣ, beneficia retribuens: възвѣла-
годѣтънѣ богоу и выхъ и боуду. М. 332.

възвѣрати, impedire: възвѣрати бороуцима се съ
мною. Ст. 5.

възвѣраннѣ, impeditus: тѣ да нѣсть възвѣраннѣ
господиннѣ ятѣрархѣмъ. М. 139.

възвѣратиши, impedire: възвѣратишоу юмоу. Ст. 15.

възбоудити, excitare: къ полоуноштїю възбоуденъ
бывъ. Д. 210.

възбоудати, excitare: ѿтъ съна того възбоудаше.
Д. 163.

възбѣноути, excitari: ако къ нѣкошъ оужашъ въз-
бѣноуши. Ст. 11.

възбѣсити, furore inflammare: димколь възбѣси-
вын братнѣю продати Пѣсифа. М. 89.

възвеличунти, extollere: вѣдын хлѣвъ мон възвели-
чунъ нѣсть на ме петуу свою. Д. 108.

възвесахти, exhilarare: въ всехъ члвчыхъ възвесахти еси въроуении ти Христуи. М. 243.

възвестн, -ведоу, evehere: сего на стоу оузде отъуственн яго. Ст. 4. отъ ада възведе истыство улобъуеином. М. 88. възведохъ оун мон. М. 137. надъшее улобнуе сущыство на небеса възведе. М. 220. 235.

възводити, promote: радоуи се, лстниче, възводещи уеда и люди scom въ небесыиимъ крокы. Ст. 26.

възвратити, reducere: да ю (жену) възврати въ домъ scom. М. 14. погнбьшии оубъце дому израилека на истинному възвращене више. М. 220. restituege: свята оуню мою възвратнеъ. М. 90. егда възвратихъ Лтшии хътитору попоу кура Венедиктоу. М. 571. — се, reverti: възвратнешоу ми се въ scom монастирь. М. 123. како буде можно купъцеиъ възвратити съ в градъ. М. 41. прими велику Севастию и павли и възврати се оубетъ. П. 33.

възвращати се, reverti: възвращаюшоу се пакн царыствоу ми въ scom си. М. 138. повелъ жити на земли и пакн въ землю възвращати се. М. 166.

възвращение, reversio: въ Светоюю Гороу възвращение. Д. 93.

възвращнии, fervor: възвращиенъ крьке. Г. XI. 75.

възвратити, -крьгоу, conjicere: възвраще себе на дхавию. М. 558.

възвысити, extollere: богъ прослави и възвыси господство ти. П. 123. хотихъ поутити и поутениемъ възвысити и уришити любелъ нашъ. М. 449. да толкани любелъ не буде потаптана науе възвышена. М. 466. възвышени господни иез. М. 464. възвыси. М. 210. стоји в мјесто и као родытели на истом мјесту.

възвышати, extollere: влукъ отъ вьсахъ възвышает се. Д. 37. възвышавъ се срьдцемъ. Г. XI. 162.

възвышение, elatio: за негоуъ уастъ и възвышение. М. 238. 261. възвышение. М. 241. възвышенеъ. М. 289. всакомъ нашемъ възвышенню есмо беседи. П. 7.

ВЪЗВѢСТѢТИ, *punciare*: дръзкоу хъ възвѣстѣти дрѣ-
жакъ твоюи. Ст. 6. възвѣсти Георгію. М. 244.

ВЪЗВѢШТАТИ, *punciare*: къ светомоу привѣгше, въса
ѿ нихъ быкъша възвѣштають. Д. 66.

ВЪЗВѢШТЕНІЮ, *puncius*: поуюдикъ се томоу възвѣ-
штенію. Д. 54.

ВЪЗВѢШТИ, *spirare*: възвѣшше вътри. Г. XIII. 359.

ВЪЗГЛАВЪНИЦА, *cervical*: оузглавница. III. Iselek. 81.

ВЪЗГЛАГОЛАТИ, *loqui*: дрѣугаа къ камъ възглаго-
лѣмъ. Д. 143.

ВЪЗГЛАСИТИ, *vocem edere*: не мошти емоу подо-
бнѣ възгласити людемъ. Д. 87.

ВЪЗГНѢЗДИТИ, *nidificare*: на каменѣхъ възгнѣзднѣ-
ше се. Д. 24.

ВЪЗГОВОРИТИ, *loqui*: за то възговорѣше с краликъ-
ствоу ми. М. 187.

ВЪЗГОРѢТИ СЕ, *accendi*: възгорѣнь се доухомъ. Са. 7.

ВЪЗГРАЖДАТИ, *condere*: разоренаа възграждаютьа.
Д. 45. по доуми оумилѣнїемъ възграждаше се. Д. 168. 189.

ВЪЗДА, *semper*: възда вѣла вѣсть срьдѣуана любѣкѣ.
М. 209. да сѣ слободни, како то сѣ и възда вѣли. П. 2.
вазѣда. М. 217. 312. възда, вада възѣ хотнети. П. 6. 109.

ВЪЗДАНИЮ, *fiducia*: много вѣхъ нисалъ камемъ госпо-
ствѣхъ мнозехъ ради взрѣк и ради възданїа и любѣкѣ, коу
смо нмалѣ. М. 518. нмалѣ възданїе ѿ скетнѣтельство вѣ,
кѣре кѣте ѿ томъ напранѣти. П. 1. ми смо трѣговѣце на
возданїе и на сѣлюдению господѣства вѣ послали, и
безѣ того не вѣ ихъ смо послали. П. 9. долази и у за-
коннику Душанову на једномъ мјесту, и мислимъ да
значи истѣ што значи иста латинска рїеч у рим-
ској правдѣ, премѣда је П. J. Шафарикъ Iselek. 81. су-
мѣао да не буде *occultatio*: оузданїа да вѣсть ми ко-
моу ми въ вѣсомѣ. кто ли се пооуздалъ за шо, да платнѣ
само седѣмо. З. 38.

ВЪЗДАНИ, -нѣ, *qui semper est*: како је нашъ възда-
ни наѣкъ. П. 160.

въздаріе, *retributio*: кое въздаріе прїимемъ. Д. 20
въздати, *dare, retribuere*: что ти въздашь, владыко
 мой Христе, за вса, иже ми въздасть. М. 90. егда прїдетъ
 въздати комужде по делом его. М. 417. П. б. 123. —
 са се и без ъега, *confidere*: оше се и въздашь в влшч
 прїмазанъ да ѣте уинити добръ. П. б. 43. въздамо в го-
 спода бога крь се намъ не кь ингдаре поткорити. П. 1.
 мы въздамо, то зендекъ господниъ Костадинъ, хоме по-
 рвунити да тога не уине. П. 2. крь се мы много въздамо
 в светительство ти. П. 2. како въздамо да кь внть. П.
 5. въздамо на ваше прїимательство. П. 11. въздамо да тон
 в скорѣ буде. П. 29. въздамо на доврога бога да се сми-
 лжк на насъ. П. 30. такои се и възданте в насъ за сваки
 влшч рлботъ, какоио сами в себе. М. 517. — *partic. praet-*
pass., *fidus*: въздавъ квою свою. М. 444. въздаие прїа-
 телю. М. 535. 536. — има оүздати се и у типіку св.
 Саве. Ш. *lesek*. 86.

въздаити, *dare, retribuere*: кинимъ господъ възды
 въздаиеть. М. 73. божаствъ ти славу непристанно въздаю.
 М. 311.

въздкигноути, *attollere*: възденигохъ погнѣвшюю свою
 дядниъ. М. 4. богъ мѣ госпоство въздениги. М. 513. *sus-*
citare: храми въздениже. Л. 51. въздениже рать на мене. Ст. 24.

възденигноутіе, *exstructio*: на възденигноутіе мо-
 настырѣ. Д. 77.

въздениженіе, *exstructio*: о въздениженіи црьккн
 оүсърдіе показаше. М. 196.

възденизати, *suscitare*: зръмше възденизліема храма.
 Ст. 10. браии възденизде. Л. 54.

възде, *ubique*: възде, дге будъ мори досеки. М. 306.
 да се неверьниъ възде назоке прѣдъ свакоемъ господи-
 номъ. М. 309. — *semper*: възде кьде онъ буде вгѣдно.
 П. б. 78. любавъ, кою е к намъ възде показивалъ. М.
 473. cf. възди.

въздръжаніе, *detentio*: обѣтѣемо се дати безъ
 нздного въздръжанья. М. 251. 322. безъ инедного въздръ-

жани. М. 387. — *conservatio*: сликно тежъ въсакомъ.
вранкѣе въздръжаніе. П. 121.

въздрѣжати, *sustentare*: въздрѣжати и вранкѣи градь
Дзѣрокниинь. М. 239. въздрѣжимо и вранкимо Дзѣрокниинь.
М. 309. како съ насъ въздрѣжали и поунтали. М. 239. въз-
дрѣжати га и помагати. М. 252. богъ въздрѣжи наше го-
сподьство възда. П. 6. 84. наше тръгонце люблеше и въз-
дрѣжаше къ всакон слоководьшину. П. 7. да насъ въздрѣ-
жашъ вь всьхъ старьхъ законьхъ. П. 11. ксе кше нисано
хоѣемо твердо въздржати. М. 291. 303. хоѣвъ въздржати и
вранкити вранкѣ люблѣ з братнѣомъ моомъ. М. 445. хонкѣ-
мо да си с мирѣомъ поунлѣмо и да се въздрѣжимо тръгомъ.
П. 66. — *detinere*: не заблѣнте нмъ, ако съ много сто-
шани, крѣ нхъ ми въздрѣжасмо. П. 37. кдѣ съ биле сме-
кѣ, дохѣдакъ въздрѣжали смѣ. П. 100. — *se, contineri*:
како се вь замиснхъ въздрѣжи. М. 445.

въздрѣжѣнъ, *detinendus*, само у негацији адвер-
бијално: не възѣримо ни въздрѣжимо. П. 123.

въздрѣжати, *dormitare*: да не въздрѣжати око твое.
Г. XIII. 367. и са се: на столѣ седе Стефанъ, въздрѣжа
се. Г. XI. 58.

въздоухъ, *aëg*: въздоухъ съжегѣми раздрѣшеть се.
Са. 14.

въздоушнѣ, *aërius*: разьганше прѣдъ тобою въз-
доушнѣи мьтаре. Ст. 16.

въздьхноути, *ingemiscere*: въздхноуць ѿ срьдъ-
ца. Ст. 20.

въздыхание, *gemitus*: оусоугоуѣлеть въздыханіѣ.
Д. 44.

въздыхати, *vispirare*: не прѣзрѣ моленіѣ его, еже
изъ глаукиимъ срьдца въздыхасмо. Са. 3.

въздѣ, *ubique*: тко е притѣль вьрнь, въздѣ е притѣ-
тель. М. 42. каздѣ да смо пореуеши и поунисѣти. М. 342.
371. да съ длъжни воѣкати въздѣ, кудѣ ю пошлѣмо. П.
48. — *semper*: въздѣ е ѿткорень билъ градь зъ такове ра-
ботѣ. П. 114. възди. П. 6. 81. cf. въздѣ, възди.

въздѣлати, *attollere*: роуцѣ къ богоу ѹесто въздѣлахоу се. Г. XI. 93.

въздѣти, *attollere*: въздавъ роуцѣ на небо. М. 100.

въземати, *sumere*: бирь, что се оуземле на людехъ. М. 13. да оуземеть се на немь кралю конь. М. 14. да нимь се царина не вземле. М. 19. да ви се не вземле ниутьто. М. 46. cf. **възямти**.

възети; **възмоу**, *sumere*: **възъмѣте** про мое на се. М. 4. да мѹ се все взъмѣ что има. М. 17. меднѹ книгѹ взель бани а другѹ книзѹ. М. 29. вино того лѣта да си е вземешь. М. 47. испакостникъ нимь или что взъмѣ одѹ нихъ. М. 53. како е взето Ѣрьсетски дръво. М. 53. онози взми на нихъ. М. 53. ако си оузлюбѣи оузети землю одѹ мѹропшьке землѣ. М. 98. отоке, ке смо взели одѹ бани. М. 106. ако си узлюбѣи взети коня, да си га взъмѣ. М. 147. да се нигдѣрь не взме ниждѣя царина на двѣрвоукомь ни на уемьре. М. 184. что нимь взме гвса. М. 206. да сѹ волинъ в ксако време взети поклѣдѹ одѹ насѹ. М. 215. този взехъ на себе, да ма тонь оть себе пакимъ твркомь. М. 223. оть тенъ землѣ взесмо десетани. М. 261. заратисмо и взесмо в рѣке в своѹ поль живне. М. 298. оьзтоваше взети насѹ в нихъ дрѣвнѣхъ. М. 339. да мѹ ихъ (дукате) смо дрѣжани взети в нашъ комзѣ. М. 346. землю да взмоу за себе. М. 532. вапине взъмѣ за дългъ. П. 121. да оузъмѣ царь на техъ соудѣхъ краждоу. З. 46. взеше градъ Которь. М. 326. оузе царь Боуднѣ. Л. 84. да моу се възметь поповьство. З. 31. — и о женидѣби се узимаю: **възе** евокоу дѣщерь за сына. Са. 2. аще кто скатенцоу прѣ-з-акомь оузме. М. 15. аще се оьзрѣшетъ полоуцѣрьцѹ възмѣ христанкоу. З. 30. да не имать оьласти (жена) оставивши своѹго моужа много оузети. М. 15. — мислимъ да гриѣшкомъ стоји мѣсто **възме**: да моу се оько оузъмѣ. З. 47.

възетнѣ, *sumptio*: милостинѣ **възетѣа**. Д. 98. посылнога дара и **възетнѣа** да нимь несть. М. 147. 162. да за оьни **възетѣа** правда позна се. П. 73.

възиграиѣ, saltus: самого улоктъскаго истаства
основаніиѣ и възиграиѣ. Г. XI. 167.

възидати, sumptio: аще кто иметь ѡбидети бесхарь-
минъ възидатиѣмъ нечеса. М. 18. за тои възидатиѣ. М. 475.

възидати, sumere, capere: бирь, что доходи ѡтъ
попокъ, полокниа да се оузима сими чръкки. М. 13. да
оузима протопона дворски полокниоу бири поновьске. М.
13. да оузимаеть се на немь по .в. кона. М. 14. оузима
(меѣа) на дасно. М. 127. възидати дукате. М. 251. жел-
зо да възидаютъ оу кратъхъ чръковныхъ ѡтъ ѡгни. З. 42.
сѣ. възети.

възирати, respicere: възираю платное митло. М. 114.

възискати, requisitio: посла ижезе свою на възис-
катиѣ ѡтроушита сего. Ст. 11.

възискати, requirere: уести погнеше възискади. М. 6.

възисковати, requirere: моши светихъ възискуе.
Г. X. 262.

възити, -идоу, ascendere: ни на срьдце улоктъкоу
възиде. М. 88. възиде царство ми въ кьнотръноуиѣше
монастыре. М. 137. када хтъ възити на небеса. М. 367. 465.
на небеса възиде. М. 438. 486.

възити, ascensio: къ възитію сподобьшомоу и
на нь богоу. Д. 23.

възлагати, imponere: на того възлагаю вськоу
помощь. М. 100. възлагаетъ на се вѣмьць краликства сръб-
скаго. Л. 54.

възлазити, ascendere: оуздазеше на ноутъ присадь-
скы. Г. XI. 134. възлазеше. Г. XI. 134.

въздежати, decumbere: младенць въ ислехъ въз-
лежеть. М. 58.

възлетати, evolare: въспрь възлетъвше. Ст. 10.

възлещи, възлегоу, decumbere: како и въ гробѣ
ми възлещи. Са. 11. къ ижеже възлеже слово съ литию.
М. 140. — concumbere: кто по таковои женоу дастъ,
иже на име хътити свою възлещи, то и ты да оунидаеть
оу такоже наказаниѣ. М. 15.

възложеніи, *impositio*: възложеніемъ роукоу. Д. 114.

възложити, *imponere*: деснице, юже възложи на връхъ жилищителя. М. 11. възложи на не расоу. Са. 11. на того самого възложихъ сие мое създание. М. 75. на юже ми все зпованіе наше възложихомъ. М. 190.

възляганіи, *accubatio*: палте възлеганію. Г. XI. 76.

възлягати, *accumbere*: на златныхъ и мекыхъ възлягася. Д. 57.

възлюбити, *diligere*: любеніи възлюбленіи боудеть оубо мнѣ мнѣ и азъ възлюблю и. М. 72. възлюбленнаго сына юго, брата крадекъства ми. М. 74. са възлюбленнми синоми. М. 272. възлюбленною матерію моею. М. 543. *libet*: колико възлюбении пржейти ѹ насъ, да си пржедешн. М. 22. ако си кто възлюбен стати. М. 41. ако си оубо възлюбен оубо земли. М. 98. ако ли цркъка оубо възлюбен, и този да имъ оубо оубо. М. 99. cf. възъ.

възлюбленіи, *dilectio*: ненависть за възлюбленіи. Д. 108.

възмагаги, *posse*: пати тебе не възмагаю. Д. 74. *conrogorari*: егда немощны есмь, тогда пауче въ богу възмагаю. Д. 62.

възместн, -метоу, *turbare*: въ странѣ тои възметеш се езици. Са. 13.

възможити, *potens*: господо възможити. М. 542.

възможны, *possibilis*: юлико ми куть възможно. М. 78. юже не възможна выше кинсати се. М. 79. юлико оубо възможно было комоу приложити. М. 116. *potens*: съ всеми властели веле възможнми. М. 156. прже високога и възможнаго господина краля востискога. М. 209. прже свѣтлому и възможному господину кралю востискому. М. 294. приснати и възможн господин краля Тертко. М. 318. възможному и славному господину Сидлаю. М. 327. меѣ оубо оубо и възможн градомъ Дверовникомъ и меѣ оубо оубо и възможн мужемъ крадекъства нашего востискому Радоскому Павлокиемъ. М. 375.

възможити, *conrogorari*: потрудихъ ѿ томъ и възмо-

гохъ и уставихъ оцше житиѣ. М. 245. готѣомъ възмогшѣ-
нѣмъ. Д. 105. posse: ништоже سموу соупротивити се възможе.
М. 530. cf. възъ.

възмъзднѣ, praemium: приимъ възмъзднѣ про-
тивкоу трюдомъ св. Ст. 17.

възмъвозможи, augere: богъ да възвозможи господство
нѣ. М. 542.

възнемлакидѣти, odisse: възнемлакидѣкъше въсего
земельнаго поневеннѣ. М. 88.

възнемъштевати, gerutare: да не кто възнемштоу-
еть. Д. 101.

възнесениѣ, ascensio: цркве томе празнику Хри-
стову: Жича, сазида краљ Стефан Првовјенчани.
Д. 77. Л. 69. cf. Жича. — Милешева, сазида краљ
Владисав, син Стефана Првовјенчаного, и у њој
положи кости св. Саве. М. 72. Д. 178. — Дечани,
сазида краљ Стефан Дечански. Л. 61. 71. по не-
разговѣтнимъ ријечима једнога љетописца као да
је исти краљ зидао и на Велбужду једну цркву томе
празнику. Л. 71. cf. Дѣтљани. — Раваница, сазида цар
Лазар. М. 196. Л. 72. — близу града Штипа 1385. М.
203. — Мркшина црква. В. пр. 17. cf. Мркшнина црква.
— у Светој Гори у Хиландару, зидао краљ Милу-
тин. М. 74. 76. и у Свѣмену. М. 543.

възнести, evehere: господъ възнесъ се на небеса.
М. 71. на висотоу възнескъмъ оун. М. 77.

възникнути, ascendere: земельнамъ земљи оста-
къше прѣднѣ, възникнѣмъ. М. 77.

възноситель, qui evehitur: възносителью елесомъ-
скомоу. М. 72.

възносити, evehere: възносен се смѣрѣеть се. Ст.
4. молитва крилома доуховнѣма илсъ на висотоу възно-
ситъ. Г. XI. 192.

възносить, elatus: помси възносити. П. 6. 49. едланъ
помсъ възноситъ а други низакъ. П. 6. 58. П. 86.

възорати, exagare: чо оузороу. М. 98.

взоръ, aspectus: взор же прѣкъ ѡни зрѣннхъ троуждаетъ. Л. 61. не мого сатрѣпети взора его. Г. X. 247.

взрадовати се, laetari: възрадовавъ се доухомъ. Ст. 12.

въразити, evertere: въразити грѣдло. Г. XI. 74.

върастати, crescere: въра върастаетъ. Д. 126.

върасти, -растоу, succrescere: върастьшоу кмюу до ѡтроднии. Ст. 2. само погрѣшка у писащу мислим да је върацьшоу ми. М. 136. мѣсто върацьшоу.

върастити, augere: Павль насади, боги върасти. Д. 146.

върасть, aetas: ѡтъ юностиаго ми въраста. М. 331. — **statura:** красна дрѣва върастоу и плоди. Са. 8.

въраштити, augere: ни ѡтъць мом, насадинымъ етродю вась, ни азъ, напамеи ѡуенѣемъ, есакъ что, ни въраштитен вась боги. Д. 146.

въраштити, amplificatio: Светые Горы въраштити. Д. 172.

възрѣкиновати, aemulari: възрѣкиновать. М. 538.

възрокъ, causa: да не кони възрокомъ вестѡрять ю истокю. М. 18. ни кони възрокомъ да не раздрѡшнимо сие клетке. М. 23. безъ великаа ѡузрака и дела да не нишмасть се. М. 75. дати нмъ върокъ кривни. М. 109. да се не мого вържати за ваданъ върокъ. М. 251. безъ виднаго нашега възрака. М. 260. да върока не ћемо зунити. М. 274. зла вода, конъ н с оного върока била. М. 275. нмашъ бнхъ сѣ възрокомъ ѡтъ тебе искати. М. 500. мнозехъ ради върокъ. М. 518. за тѣи върокъ ѡдѣкранию се. П. 26. да вуде върокъ ѡшь веие любе. П. 53.

възроуни, dubius: разлоге инунире не шрьбе ни прѡроуни не въроуни. П. б. 39. само ту.

възрѣни, intuitus: днкъно възрѣни акъ и дмъ ми кмсть видно. М. 5.

възрѣти, intueri: кима ѡунма ѡмрауенимъ азъ смѣю ѡузрасти къ высотѣ небеснхъ. Ст. 5.

възоунити, clamare: възоунити изъ слоунимъ срьдѣ.

ца мѣсто. Ст. 24. игда на соудѣ твоёмъ възвѣщаютъ ангели. М. 90.

възъ, праер. cum accus. juxta (како му се значење развија види у мојој синтакси 549—553): въс краи Лѣте свръшаоу житіе. Д. 189. оузъ брьдо. М. 8. 68. 93. оус потокъ. М. 61. оузъ хридь. М. 87. оузъ дель. М. 87. оузъ рѣкоу. М. 93. оузъ Соухи Доль. М. 93. оузъ рѣть. М. 95. оузъ доль. М. 95. меги оузъ хроусовоуль светостефлискни. М. 95. вс краи мора. М. 104. оузъ гороу на брьдо. М. 127. оузъ мегоу стальнуькоу оузъ доль веліи. М. 144. — вс то посла свѣга блага. М. 496. да е дръжимѡ възъ реуемѡ благо. М. 496. — рго: не въздлати зло възъ зло. Д. 176. да мѣ работамъ възъ еговѣ поухъсть. М. 21. да свѣтъ не реуе да смо мѣхари Дѣврокинкѣ възъ голѣмъ любѣнь. М. 242. любакъ кою е к намъ показикалъ а възъ мѣмъ к нисмѣ. М. 473. — мислим и възъ пъть (М. 264) да треба читати вс тѣмъ пъть у првомъ значењу, и у пошлѣднемъ оузъ дѣло мѣсто въздѣло. П. 40. 42. — Глаголи се несвршени слажу с овијемъ предлогомъ у садашнемъ времену, те од њега добијају инхотативно значење, којимъ постају свршени у реченој форми: ако не оузълюдоу стражоу, што се оуинни щета, да плате ѡкольна села. З. 46. ако ми се щета възъиди, нисинсавѣше да ми пошлете. М. 474. възъ се трьговцемъ ласниѣ възъиди, а ѡни те ходити. П. 15. ако шо намъ за тѣмъ дльгованѣмъ възъговоре, хѡкѣмо ви дати възъмати. П. 168. шо годе възъговоре ѡдъ наше стране, да нѣмъ възъдете. М. 536. шо ви възъговоре ѡдъ насъ, наше св рѣчи. М. 537. да храни .г. калоуѣре, кои правило оуздръже. М. 533. ако възъмаю кою прѣ саси з дѣвроуани, да се суде како и срѣбле. М. 205. 208. 267. 270. 353. 434. тези за сѣдѣ гласове нѣмамо; ако коѣ напредъ възъмамо, хѡкѣмо теѡщи любѣвъ зписати. П. 25. ѡбѣтъѣмо дати за нѣга змѣтѣвъ уловѣка ѡдъ сужанѣ, коѣ възъмамо. П. 49. ако ви тѣко замъ възъше, да смѣ и за теѡзи. П. 6. 20. ако кои възъше да поиде предъ кадию, да нѣмъ кадиѣ суди. М. 411. ако

си взлюбил взети кони, да си га взме. М. 162. аке не вз-
 можемо ни ти на помокъ ти, то да си взимашь все. М. 23.
 аке нмь не взможе кралекъство ми дати нмь взрокъ кри-
 вине, да ми се одьклань. М. 109. уелиды да се помилуе,
 колико се взможе. М. 416. тоган нимо искати, що се вз-
 море. П. 127. повелѣхъ дао, да нитко не взможе ни сити
 буде усномензти. М. 370. господа молимо да стадо оуз-
 можешь оууювати. М. 559. да оми хѣе потерѣдати, нѣда
 любо ошѣнна тѣи вспроси. М. 210. кѣга оды насъ встрѣ-
 взешн помокн по морѣ, и пондемо ти на помокъ, да ми
 простишь тога лѣта все. М. 23. кѣди ки га встрѣвие, да
 га сте подати. П. 6. 5. зунне ли ми правѣду, и всьхоте
 нматн усть кралекъствз ми, да стою кинимъ з томъ обе-
 те. М. 41. что н ище оускою дати кралекъство ми, или
 що старьць самъ притежин, кѣсе да не въ область стар-
 цоу. М. 80. что исть дѣло кралекъство ми, и ище что
 усцоу дати, да нема надъ тѣмъ оласти нгѣмень. М. 123.
 да ми се дѣа вѣзда, нѣда усците. М. 380. кто ихъ не оузы-
 хринитъ, да отлоуунтъ се отъ сана. З. 31.

въ зъ м ѣ , расcha, само pl.: ере смо згекорили станикъи
 о зъмѣхъ. М. 7.

въ зъ в а т и , exclamare: оудиклѣнїемъ възвѣхоу. Д. 87.

въ к л а д а т и , immittere: з то ш номъ не мѣшамо ни
 зкладомо нѣднога уловѣка. П. 176. сѣ. оукладати.

въ к о р т и н т и , radicibus firmare: въкорѣникъшоу се
 злокъзньномоу. Ст. 7.

въ к р а л и т и , regem facere: въкрати се сынъ его. Л. 69.

въ к о у с и т и , gustare: не въкоуси хлѣба ни воды. Са.
 11. отъ снѣ (рибе) лште въкоусил быхъ. Д. 196. сьмрътъ
 въкоусникъше. М. 100.

въ к о у с ѣ , gustatio: въ въкоусъ прншѣдъ разоумѣ ске-
 тмихъ книгъ. Д. 5. еже вода прѣжде въкоусѣ красоканїе
 подаетъ лицоу. Г. XI. 69.

въ к о у ш а т и , gustare: хлѣба и воды поскоудно въ-
 коуше. Д. 26.

въ к о у ш т ѣ н ѣ , глѣдај оукоуѣнь.

вълагати, *inferre*: силоу якоуоу усрѣдѣ въ тѣхъ срдца вълагаше. Г. XI. 64.

вълазити, *ingredi*: оудъ ис-прѣва из оулазила протопопа. М. 14. уны въ годѣ влазила кош зла колѣ меѣхъ реуенивъ господѣ. М. 458. ми не влазило мею краля бо-самьскога и мею краля згрьскога. П. 28. в тои ми инва-да нѣсмо влазили ни влазимо. П. 126.

въливати, *infundere*: вльмы въливахоу се. Д. 183.

въложити, *imponere*: книга, еже въложи въ скетоую цркви. М. 561. въложикъ прѣдатею въ срдьце прѣдати господѣ. М. 89. въложи доушоу въ мѣ. М. 106. да не зли людѣе меѣу нас вложе зледѣ. М. 38.

вълоуити, *assignare*: вълоуити емоу землю докольноу. Са. 4. — *adipisci*: желдемаго вълоуити нѣкогого мина. Са. 8. cf. оулоуити.

вълести, -лзоу, *ingredi*: оувлзоше оу отъуствие юго. Ст. 5. твое царство вълезе въ срьпскы земли. М. 36. вълези въ радость господина свога. М. 559. влезе самъ. П. 36. в ови тредѣ влзосмо. П. 150.

въмѣнити, *putare*: вса мира сего уѣсть ни въ у-тоже ми въмѣнена бысть. М. 5. яко не оудовѣ слышати ни въ оумѣ улокѣкомъ въмѣнити. М. 90.

въмѣнати, *putare*: синонима своимъ въмѣнѣ. Д. 45.

въмѣстити, *capere*: еже не въмѣсти бездоумна. Ст. 8.

въмѣштати, *collocare*: въмѣштахоу се и охрѣстныхъ градѣвъ прѣдрѣжеште. Д. 105.

въмѣштеніе, *collocatio*: лѣжа въмѣщенѣ въ люб-ви не имать. Г. XI. 167.

вънезапоу, *subito*: вънезапоу побѣди се царь вль-гарьскыи. М. 100.

вънести, -несоу, *inferre*: не повихъ нѣкихъ въне-сохомъ. Г. XI. 192. нѣди го(дѣ) се ю кош исхра мею нини внесла. П. 127. мислим да је погрѣшка мѣсто възнесьшоу: на престоуль богу не вънесишъ. М. 196.

вънети, вънмоу, *attendere*: вънми о пемъ. Са. 4. са-реге: въ смѣ правкоу оушеса на слышаніе приложити

подоумѣ и въ рѣзоумѣ вѣстѣа. М. 72. гдје мислим да је погрѣшка што стоји вѣстѣа.

вѣнимати, *attendere*: моуж глаголы вѣнимати. М. 9. Са. 9.

вѣннѣти, вѣнндоу, *intrare*: сподоби ме вѣннѣти недо-
стопнаго. Ст. 12. вѣнндоше лугарени. Л. 83. в земаю зин-
демо. М. 176.

вѣносити, *inferre*: рѣзслаблениаго въ цркви въ-
носитѣ. Д. 98. не сизю такоуе рѣун мегю примѣлаю зно-
снѣти. П. 35.

вѣноузнѣти, *defigere*: гвоздѣа вѣноузнѣти. Г. XI. 88.

вѣноуна, *peptis*: момъ вѣнка. М. 416.

вѣноукъ, *peros*: оуноукъ свѣтлаго Смиѣопа Немани.
М. 19. ни снѣ мон ни оуноукъ мон. М. 27. 29. снѣноу
можмоу или снѣноуцоу можмоу или вѣноукоу можмоу.
М. 75. прѣвѣзѣнѣ и вѣвѣнѣ. М. 104. вѣвѣнѣ. М. 317. —
тако се у Босни звао XV виѣка свѣштеник, и то
вишѣга реда, јер је био и сторонникъ, а као да је био
млађи од госта, јер иза њега долази: старѣцъ Радосавъ
вѣвѣнѣ. М. 472. само ту. сѣ. дѣдѣ.

вѣноутра, гледај вѣноутра: що се находити вѣтра
Рѣта. М. 106.

вѣноутра, *adv. intra*: иже на потребу вѣноутра. М.
74. оукрѣснѣхъ вѣноутра и извѣнѣ. М. 562. праер. *cum*
gen.: иже соутѣ вѣноутра цркви. М. 75. вѣтра цркви.
М. 18. в листѣ, кон вѣше вѣтра кажега листа. П. 47.
кон је вѣтра сега листа. П. 82.

вѣноутрањѣ, -нѣ, *internus*: дрованинѣхъ мноу вѣ-
нѣтрањѣхъ домоу и вѣнѣшнѣхъ. М. 73. въ вѣноутрањѣнѣ
монастыре. М. 137. *intimus*: посла краљѣвство ми вѣн-
трањѣга милостина ивѣ краљѣвства ми. П. б. 9. днѣнѣ
неговѣ вѣнѣтрањѣ. М. 500. 505. хѣнѣтра же и вѣноутра-
нѣнѣ. М. 331.

вѣноутрашѣнѣ, -нѣ, *internus*: елико вѣнѣшнѣнѣ илѣ
уловѣнѣ ѣбетѣвѣдѣтѣ, толико вѣнѣтрашнѣнѣ ѣвѣнѣвѣдѣтѣ се.
Г. XI. 51.

вѣноууе, -уеѣ, *peros*: моемоу оуноууеѣтѣнѣ. М. 6.

въпасти, -падоу, *incidere*: **въпадохомъ** въ плать мно-
племеньныкъ. Ст. 19. аще въ престоупленіи закона въ-
падетъ. М. 14. и са се: **въпаде** се въ шмоу. Ст. 6. сѣ.
оупасти.

въперити, *erigere*: **видѣти** ми бѣ юго оумъ **въпе-**
ривша на вышьяи. Ст. 10. на высоту **възвнестъ**
оум, и разоумъ **въперимъ**. М. 77а къ немоуже и намъ лъ-
по юсть **въперикше** срьдѹиши и доушевѣиши оумъ самы-
сильно разоумѣти. М. 88.

въписанию, *inscriptio*: **оуписаниа** господовъ. М. 26.
по семь нашемъ **зписаню**. М. 321.

въписати, *inscribere*: **иже** соутъ **въписана** въ хр҃со-
воулахъ. М. 63. **уто** смо **зписали** здѣ. М. 23. **како** би **зпи-**
саль, **уто** с егояк вѣла. М. 54. **да** с **зпишъ** подѣ оишѣ
листь. М. 499. сѣ. **оуписати**.

въписовати, *inscribere*: **въписоуютъ** себе къ по-
мень съ царн. Д. 43. сѣ. **оуписовати**.

въпити, *clamare*: **молю** се **въпне** сице ти. М. 9. **въ-**
пиахъ. Ст. 24. **вапню**. М. 562. **да** с **придръженъ** к оинишъ,
кон **вапиахъ**: **пропи**, **пропи**. М. 379.

въпль, *clamor*: **въпль** многъ. Ст. 18.

въпльтити се, *incarnari*: **богъ** **въпльтити** се въ
прѹнствю си матеръ. М. 9. **въпльтити** се оть дѹха све-
таго и богородице. М. 547.

въпльштеніи, *incarnatio*: **лѣта** **въпльшениѣ** госпо-
да нашего. М. 35. **въпльшениемъ** снмъ. М. 245. **зильше-**
ниѣ. М. 28. **зилькениѣ**. М. 103.

въправо, **въправъ**, **гледај** **оуправо**, **оуправъ**.

въпрашати, *interrogare*: **въпрашаше** юго. Ст. 6.
въпрашаюштимъ. Д. 112.

въпросити, **гледај** **оупросити**.

въпросъ, *interrogatio*: **въпросы** и оувѣзты. Д. 194.

въпрошеніи, *interrogatio*: **въпрошеніемъ** и **веса-**
дми. Д. 188.

въразоумити, *monere*: **оутерди** бо и **въразоуми**
вастъ срьдѣца. Са. 1.

вѣрѣзѡумлѣти, *ponere*: иже вѣрѣзѡумлѣиши и илючѣиши въ сѣтѣхъ славоу полоучиши. М. 88.

вѣринуѡти, *intrudere*: вѣринуѡти ꙗко въ дѣло адово. Ст. 1.

вѣроуѡдѣти, *commendare*: вѣроуѡдѣтъ деспотство сестричюу своему. Л. 73. томоу вѣроуѡдѣтъ правити крамство отъустка си Л. 52.

вѣроуѡнти, *commendare*: въ всехъ благыхъ възвесахъ и сѣ вѣроуѡченнѣ ти христианин. М. 243. иже когу възвѣнше. М. 263.

вѣсадити, *insere*: ꙗко оуѡчении вѣсѣди въ разоумѣ нашѣ. Ст. 26. *imponere*: сѣхъ ꙗко иже вѣсѣждѣ. Д. 11.

вѣсѣдѣникъ, *qui conscendit*: кони вѣсѣдѣникъ вѣсѣсть. Д. 42. cf. вѣсѣдѣникъ.

вѣсѣкон, *omnis*: въ всѣкое достоинѣе. М. 145. все и всѣкое повелѣе. М. 261. ꙗко всѣкоемъ поутенѣю. М. 288. сѣ всѣконни правниаи. М. 289. ѡдѣ всѣкогѣ насилнѣ. М. 289. ꙗко всѣкохъ слободѣинахъ. М. 318. вѣсѣкон добри законъ. П. 19. вѣсѣкою добротѣ. П. 21. терѣ иже вѣнти вѣсѣкон уасѣ рѣуѣ. П. 26. могу вѣсѣкон послѣ слободно поки. П. 28. cf. вѣсѣкъ.

вѣсѣкомѣ, *varius*: вѣсѣкомѣ когу строе на оуѡчѣна уловѣкомѣ. М. 4. ѡ всѣкомѣхъ правниахъ. М. 161. все и всѣкомѣ повелѣе. М. 413.

вѣсѣкоюдѣ, *ex omnibus partibus*: мене недостоннаго и оуѡчѣнаго вѣсѣкоюдѣ. Са. 9.

вѣсѣкъ, *omnis*: ꙗко вѣсѣкъ дѣмѣ. Са. 11. вѣсѣцѣмъ хрищенѣмъ храни свое срьдѣце. Са. 9. ѡтѣ всѣкогѣ зла. М. 4. ꙗко всѣко време. М. 9. въ всѣцѣхъ вѣдахъ. М. 26. вѣсѣкъ за се. М. 32. иже вѣсѣкъ да дѣе. М. 98. вѣсѣкъ уловѣкъ. З. 29. вѣсѣкомѣ. П. 6. 35. вѣсѣкомѣ. М. 217.

вѣсѣкъ, *omnis*: вѣсѣкъ оставѣвъ домѣ. Са. 2. вѣсѣкъ моужѣ. М. 14. вѣсѣкъ дѣмѣ. П. 10. да възвратитѣ се вѣсѣкъ въ хрищенство. З. 29.

вѣсѣлъскѣ, *omnis*: вѣсѣлъскѣ оудѣвѣлютъ се. М. 9. творѣтъ вѣсѣлъскѣмѣ. М. 88.

въсвѣлагъ, *optimus*: въсвѣлагымъ владыко. М. 142.
 въсвѣлагымъ богъ. М. 332.

въсвѣлаженъ, *omni ex parte beatus*: всвѣлаженнаго Слѣмъ. Д. 1.

въсвѣогатъ, *ditissimus*: въсвѣогатѣ благости. М. 333.

въсвѣидѣць, *omnia serpens*: въсвѣидѣць царь слава. М. 520.

въсвѣинишь, *omnium auctor*: въсвѣинишь животу въсвѣтрина моудрость. М. 136.

въсвѣтришь, *fidelissimus*: всвѣтриши госте. М. 3.

въсвѣгда, *semper*: си въсвѣгда да будѣть цркви. М. 10.
 10. веселешъ ми се въсвѣгда. М. 172. да си взимаю длагове свое, гдѣ ихъ имлю, въсвѣгда. М. 525.

въсвѣгдашь, -ни, *sempiternus*: въсвѣгдашнее въсвѣнакиѣ. Г. XI. 71.

въсвѣоуцительшь, *perniciosissimus*: всвѣоуцительномуу дивелюу. Ст. 1.

въсвѣдръжителъ, *omnipotens*: оу дъ господѣ бога въсвѣдръжителъ. М. 10.

въсвѣдръжителъкъ, *omnipotentis*: настоителъ оумтели въсвѣдръжителъки, т. ј. монастыра Дечана, којему је празникъ спасовъ дан. Г. XI. 61.

въсвѣдѣтельшь, *omnia creans*: всвѣдѣтелине яго деснице. М. 110.

въсвѣдоушь, *omni animo*: потѣщахъ се въсвѣдоушие и въсвѣдръдѣуме оувети мое исплнити. М. 531.

въсвѣзритель, *omnia serpens*: въсвѣзрителью владыко. Г. XI. 46.

въсвѣзрительшь, *omnia serpens*: въсвѣзрительномуу окоу. Г. XI. 72.

въсвѣкоушь, *extremus*: оноу въсвѣкоушю оувети оустрѣи се. Д. 178.

въсвѣкрасшь, *decorus*: оу тоу имѣ въсвѣкрасшь плодъ. Г. XI. 189.

въсвѣлти, *collocare*: въ мѣсто си въсвѣлти се. М. 4.
 4. въсвѣлти тѣ неколимо црквиоризѣць. М. 17. ни ѣ всвѣлти

въ сеоскештенъ, *sacratissimus*: всеоскешени епискупъ. М. 104.

въ сеплодию, *omnis generis fructus*: мно въсплодѣа жрътвоу прѣть. Г. XI. 50.

въ сеподагельнъ, *omnia praebens*: богоразумно и всеподателно. М. 193.

въ сепоуштенъ, *honoratissimus*: всепоушени влстеле града Дубровника. М. 158. умлено и всепоушено прошенне. М. 305.

въ сеправохърнъ, *fidelissimus*: за всеправохърно и срьдуюе поработанѣ царства мн. М. 143.

въ сепръскетъ, *sanctissimus*: всепръскетаго духа. М. 229.

въ серазоумнъ, *omnibus intelligibilis*: добродѣтелно и всеразумно съ истинною царскаго словеси поставимъ царство мн. М. 158.

въ сескетъ, *sanctissimus*: всескетни матери бога моего. М. 547.

въ сескештенъ, *sacratissimus*: всескештенинъ Слава. Д. 217.

въ сескетъа, *illustrissimus*: всескетамъ хрисоколь. М. 143.

въ сеслинъ, *omnipotens*: всеслинаго, всемоушаго оуца. М. 120.

въ сеславнъ, *celeberrimus*: всеславнию апостолю Петра и Павла. Ст. 9.

въ селаднъ, *dulcissimus*: вселаднаго господа. Д. 198.

въ сесрьдъ, *intimus*: едиоушно и всесрьдоу приимю М. 323. дасю доброволю и всесрьдо. М. 340.

въ сесрьднъ, *intimus*: всеело и много всесрьдоу зписанъ. М. 241.

въ сесрьдуднъ, *intimus*: въ всесрьдуднехъ оуаниехъ. М. 306. всесрьдудноу любовю. М. 456.

въ сесрьдуюмъ, *intimus*: всесрьдуюно и оу вседоуше порекновласю. М. 136. всесрьдуюноу и брату царь-

стел ми. М. 143. въсърдъуинимъ желатию. М. 143. въсърдъуна любовь. М. 189. съ въсърдъуинимъ синомъ царьстел ми. М. 190. въсърдъуинъ молимо. М. 534.

въсесьжеженію, *δοχαύτωμα*: въсесьжеженія тѣлеснаго. Д. 67.

въсехвалнмъ, *laudabilis*: по всехвалнмъ яго милости. М. 161.

въсехвалнмъ, *laudabilis*: всехвалнаго апостола. М. 558.

въсеунсть, *purissimus*: въсеунстаа джеад. Д. 135.

въсеуловзвумъ, *omnium hominum*: на всеуловзвумномъ съборни. Г. XI. 84.

въсеустьнень, *honoratus*: въсеустьнскомъ госноги. П. 1.

въсеустьнень, *honoratus*: въсеустьнн игоумень. М. 86. въсеустьнн кели. М. 138.

въсештедръ, *valde misericors*: късештедрого и благо соудіе. Д. 68.

въседьць, *omnia devorans*: меснаго къседьца. Гильф. бос. 276.

въсеѣ, *ubique*: всеге вѣдъ .ро. М. 6. — *semper*: любь всеге ѡдъ добро на повольше рати. М. 38.

въснати, *resplendere*: родителъ нашихъ въснмешнхъ ѡтъ нидъ и царьствовавшнхъ. М. 89. въснн намъ сльнѣце. М. 332.

въскликновенію, *vociferatio*: страшнаго въскликновенія. Д. 112.

въскликноути, *clamare*: весель бивъ, къ нисмоу въскликнѣаше. Д. 106.

въсклицати, *clamare*: страшномъ стелннѣсмъ въсклицѣ. Д. 111.

въсклонити, *reclinare*: ѡнъ же въсклонъ се. Ст. 18. не могу оусклонити се. Ст. 21.

въскоути, *resilire*: ѡтъ гробя светлаго въскоуѣ. Д. 210.

въскрилію, *supercilium*: къ въскриліи горы. Д. 23.

въскриуати, *exclamare*: въскриуа Титъ, оукриуаше кое свое. Г. X. 222.

въскриумити, *enutrire*: уѣда сномъ оускриуми въ вѣдъ

говори. Ст. 4. игоже приимъ мно сына, въскръсшихъ иже. Ст. 22.

въскръсенію, resurrectio: утѣмъ въскръсенію. М. 78. на великъ днь на въскръсеніе. М. 166. в недѣлю прѣдъ въскръсеніемъ. П. 129. въскръсенію. М. 367. 465. въскръсенію. П. 64.

въскръсноути, excitari: измрътъмныхъ въскръсе. М. 77. въскръснѣти, excitare: смръдѣща же въскръсн. М. 58. въскресн брата. Г. X. 260.

въскръщенію, excitatio: въскръщенію краљевства ти усмо весели. П. 4.

въславити се, piti: въславиющимъ се на ю. Са. 5.

въслонити се, piti: комъ ен се твою работа на шль вслонила, ми есмо зунили колнию за нашъ дѣшъ. П. 11.

въслоужитель, famulus: слоуженію такоюу жена въслоужитель. Г. XI. 45.

въследовати, sequi: въследова Христоу. Ст. 13.

въследствовати, sequi: свѣтаго Слѣмъ въследствовоуе словесемъ. Г. XI. 191.

въсмръдѣти се, male olere: да не въсмръдит се. Г. X. 248.

въспеть, retrogum: възрашшимъ се имъ въспеть. Ст. 11.

въсписати, rescribere: въсписа юмоу. Ст. 13.

въсписовати, rescribere: въсписоу ти. Ст. 14.

въспитанію, nutritio: како дѣвоудуу благад оуспитанію твою. Ст. 15. alumnus: не оубѣдѣвъ ѿ жнеотѣ любилимо ми въспитанію. Ст. 11.

въспитати, enutrire: тми въспита мѣ. Ст. 15.

въспитанію, nutritio: въспоминиле въспитанію. Д. 110.

въспитати, enutrire: уѣда моя въспитанію мною. Са. 3. въспитанію пѣтице свою. М. 65. иже въспитанію свѣты родителію мон. М. 89.

въсплакати, flere: въсплакунте съ мною. Г. XI. 116.

въспоменувати, commemorare: да мѣ вспоменію за ѡкозѣ. П. 46. вспоменію. П. 62. цю пише ва-

вълагати, inferre: силоу мноюу вьсрѣдѣ въ тѣхъ сръдцѣ вьлагаше. Г. XI. 64.

вълазити, ingredi: оудь ис-прѣва нѣ оулазила про-топопа. М. 14. уны вѣ годѣ вьлазила нощъ зла волѣ меѣхъ реченихъ господѣ. М. 458. ми не вьлазило меюу крали бо-самьскога и меюу крали згрьскога. П. 28. в тои ми нивѣ-да нѣсмо вьлазили ни вьлазило. П. 126.

въливати, infundere: вьны вьливѣхоу се. Д. 183.

въложити, imponere: книгъ, еже вьложи въ ске-тоюу цръквѣ. М. 561. вьложны прѣдѣтелю въ сръдцѣ прѣдати господѣ. М. 89. вьложи доушоу въ мѣ. М. 106. да не зли людѣе меѣу насъ вьложе злѣдѣ. М. 38.

вълоуунти, assignare: вьлоуун емоу землю доволь-ноу. Са. 4. — *adipisci:* желлѣмага вьлоуун нѣкогого мни-ла. Са. 8. cf. оулоуунти.

вълѣсти, -лѣзоу, ingredi: оулѣзоше оу ѡтъуьственѣ юго. Ст. 5. твое царьство вьлѣзе въ сръпнскѣ землѣ. М. 36. вьлѣзи въ радостѣ господина свога. М. 559. вьлѣзе самѣ. П. 36. в ѡвѣ трѣдѣ вьлѣзосмо. П. 150.

въмѣнити, putare: всѣ мира сего уѣсть ни въ уѣ-тоже ми вьмѣнена бысть. М. 5. яко не оудобѣ слышати ни въ оумѣ улокѣкомѣ вьмѣнѣти. М. 90.

въмѣнѣти, putare: сынокима скои вьмѣнѣе. Д. 45.

въмѣстѣти, capere: еже не вьмѣсти безоумѣни. Ст. 8.

въмѣштати, collocare: вьмѣштахоу се и ѡкрѣстнѣхъ градѡвѣ прѣдрѣжеште. Д. 105.

въмѣштеннѣ, collocatio: лѣжа вьмѣштенѣа въ люб-ви не имать. Г. XI. 167.

вънезапоу, subito: вьнезапоу побѣди се царѣ вь-гарьскѣ. М. 100.

вънести, -несоу, inferre: не новѣхъ нѣкынѣхъ вьне-сохомѣ. Г. XI. 192. вѣди годѣ) се ю комъ испра меюу нѣми вьнесла. П. 127. мислимъ да је погрѣшка мѣсто вьвнесьшоу: на прѣстолю богѣ ме вьнесшѣ. М. 196.

вънѣти, вьнѣмоу, attendere: вьнѣни ѡ немѣ. Са. 4. са-реге: въ смѣ правокѣрѣю оушеса на слышанѣе приножити

подобити и въ разоумъ вѣстѣа. М. 72. гдѣ же мыслим да је погрѣшка што стоји вѣстѣа.

вѣннати, *attendere*: мое глаголы вѣннати. М. 9. Са. 9.

вѣннати, вѣндоу, *intra*: сподоби ме вѣннати недо-
стопнаго. Ст. 12. вѣндоше дегарени. Л. 83. в землю вѣн-
демо. М. 176.

вѣносити, *inferre*: разслабленнаго въ црковь вѣ-
носити. Д. 98. не сизю такоу рзун моего приходели вно-
сити. П. 35.

вѣноузити, *defigere*: гложѣа вѣноузити. Г. XI. 88.

вѣноука, *peritis*: моя вѣнка. М. 416.

вѣноука, *peros*: оуноука скетаго Симеона Немана.
М. 19. ни снѣ мой ни оуноука мой. М. 27. 29. снѣмоу
моемоу или снѣвѣцоу моемоу или вѣноукоу моемоу.
М. 75. правѣнѣи и кавѣи. М. 104. вѣвѣи. М. 317. —
тако се у Босни звао XV вијека свештеник, и то
вѣшега реда, јер је био и странник, а као да је био
млађи од госта, јер иза њега долази: старѣи Радосавъ
вѣи. М. 472. само ту. сѣ. дѣдъ.

вѣноутра, гледај вѣноутра: що се находити вѣноу-
тра. М. 106.

вѣноутра, *adv. intra*: иже на потребу вѣноутра. М.
74. оукасихъ вѣноутра и извѣи. М. 562. праер. сит
ген.: иже соутъ вѣноутра цркви. М. 75. вѣноутра цркви.
М. 18. в листъ, кон вѣше вѣноутра вѣшега листа. П. 47.
кон је вѣноутра сега листа. П. 82.

вѣноутрань, -ни, *internus*: дрволивнихъ мною вѣ-
ноутранихъ домоу и вѣшнихъ. М. 73. въ вѣноутраноутише
монастыре. М. 137. *intimus*: посла краљевство ми вѣ-
ноутрана милостинна вѣи краљевства ми. П. 6. 9. днѣи
неговъ вѣноутрани. М. 500. 505. хиторъ же и вѣноутрань-
ни. М. 331.

вѣноутраньшнь, -ни, *internus*: елико вѣноутрани иша
уловѣи ѡбѣтавѣеть, толико вѣноутрани ѡбѣтавѣеть се.
Г. XI. 51.

вѣноууе, -уе, *peros*: моемоу оуноууеи. М. 6.

тєвъ и уведомъ твоимъ и вноуѣстомъ. Ст. 14. .мос оуноу-
ує. М. 20. 30.

вѣноуѣнца, *perpicula*, али гдје долази може би-
ти да је *proneptis*, cf. Тодора: моиѣ визунѣ. М. 415.
П. 6. 121.

вѣноуѣнѣ, *perpotes*: наши визунѣ. М. 33. визунѣ.
М. 29. оуноуѣню ює. М. 98. визунѣю ихъ. М. 104.

вѣнѣ, *foras*: да се изърение вѣнѣ. П. 32. *cum gen.*
extra: не дате нимъ излазити вѣнѣ трага на водѣ. П. 20.
проганикиѣ вѣна кралевѣастаѣ. М. 252.

вѣнѣсти, -нѣзоу, *defigere*: вѣнѣсти стрѣлы въ срьдѣ-
ца ихъ. Г. XIII. 367.

вѣнѣ, *foris, cum gen.*: шко вѣнѣ шира соуѣѣнимъ. Са. 14.

вѣнѣти, гледај вѣнести: ако би все благо визѣ со-
бомъ. П. 33. шо би се могло вѣсно се пошеднан визѣти.
П. 127. само у тим формама.

вѣнѣшнѣ, -нѣ, *externus*: вѣнѣтрѣнѣхъ и вѣнешнѣхъ.
М. 73. красотаѣн вѣноуѣтрѣнѣнѣн и вѣнѣшнѣнѣн. М. 91.

вѣнѣзюдоу, *extrinsecus*: вѣнѣдо се, юда како ошта-
нешн вѣнѣзюдоу тѣлкоуѣѣ. Ст. 12.

вѣнѣгда, гледај югда.

вѣображати, *formare*: молю те и вѣображаю те.
Са. 11.

вѣображенѣ, *imago*: оѣтъ светѣнѣхъ вѣображенѣн,
ндеже вѣхоу написанѣн. Д. 123.

вѣобразити, *formare*: Христа въ доушахъ вѣобра-
женѣ зреште. Д. 23.

вѣороужати, *armare*: на танковѣе моужѣ вѣоружа-
ти се. Д. 17.

вѣороужити, *armare*: вѣороуживъ оѣдѣ славѣнѣхъ
сконѣхъ. Ст. 7.

вѣоуєсити, *inoculare*: слѣпаѣго вѣоуєснѣнѣн. Г. XI. 58.

вѣоунѣти, *inoculare*: слѣпаѣго вѣоунѣнѣн. Г. X. 267.

вѣпадати, *incidere*: да оупадаѣтъ оу такоже нака-
занѣнѣ. М. 15. *pertinere*: многаѣ вѣпадаюштаѣ емоу шко
каѣ вѣвѣнѣшѣ. Д. 60. cf. оупадати.

въпасти, -падоу, *incidere*: въпадохомъ въ плъкъ мно-
племеньныкъ. Ст. 19. аще въ престоупленіе закона въ-
падеть. М. 14. и са се: въпаде се въ умоу. Ст. 6. cf.
оупасти.

въперити, *erigere*: видѣти ми въ него оумъ въпе-
ривша на вышьямъ. Ст. 10. на высоуу възвнесымъ
оуми, и разоумы въперимъ. М. 77А къ немоще п намъ ле-
по юсть въперивше срьдѣуми и доушевѣити оуми сьмы-
слно разоумати. М. 88.

въписанию, *inscriptio*: оуписаниа господова. М. 26.
по семь нашемъ зписаню. М. 321.

въписати, *inscribere*: иже соуть въписана въ хрїсо-
воудѣхъ. М. 63. что смо зписали здѣ. М. 23. како ви зпи-
саль, что е егова вола. М. 54. да се зпишъ подь оузи
листь. М. 499. cf. оуписати.

въписокати, *inscribere*: въписоуютъ себе въ по-
мень съ царя. Д. 43. cf. оуписовати.

въпити, *clamare*: молю се въпне сице ти. М. 9. къ-
пишѣхъ. Ст. 24. влпню. М. 562. да е придржеши к оинимъ,
кон влпнѣхъ: пропни, проини. М. 379.

въплъ, *clamor*: въплъ многахъ. Ст. 18.

въплътити се, *incarnari*: богъ въплътити се въ
праунствю си матеръ. М. 9. въплътити се оуть духа све-
таго и богородице. М. 547.

въплъщенію, *incarnatio*: лѣта въплъщенія госпо-
да нашего. М. 35. въплъщеніемъ сына. М. 245. влпше-
ннѣ. М. 28. влпкеню. М. 103.

въправо, **въправъ**, **гледај оуправо**, **оуправъ**.

въпрашати, *interrogare*: въпрашаше яго. Ст. 6.
въпрашаюштинъ. Д. 112.

въпросити, **гледај оупросити**.

въпросъ, *interrogatio*: въпросы и оубъзты. Д. 194.

въпрошенію, *interrogatio*: въпрошеніемъ и бесѣ-
дми. Д. 188.

въразоумити, *ponere*: оутвърди бо и въразоуми
всѣхъ срьдѣца. Са. 1.

въ райоумлѣти, *topere*: ниже въ райоумлѣтими и илюуамми въси светым славоу полоуише. М. 88.

въ риноути, *intrudere*: въриноути и въ дѣло адово. Ст. 1.

въ роууати, *commendare*: въроууаетъ деснотство сестриунку своему. Л. 73. томоу въроууаетъ правити краивство отъуства си Л. 52.

въ роуунти, *commendare*: въ всехъ благыхъ въдеселнахъ иси въроууенне ти христанн. М. 243. иже когу въруише. М. 263.

въ садити, *insere*: иго оуенни въсади въ разоумь машь. Ст. 26. *imponere*: сихъ на ионие въсаждь. Д. 11.

въ садниикъ, *qui conscendit*: кони въсадниикъ въласть. Д. 42. cf. въсадниикъ.

въ сакон, *omnis*: въ всакое достоиние. М. 145. все и всакое повеле. М. 261. в всакоемъ поуенью. М. 288. са всаконни правниами. М. 289. одь всакоега насилнхъ. М. 289. в всаконхъ слободѣрниахъ. М. 318. въсакон добри законь. П. 19. въсакую доброть. П. 21. терь ие внти въсакон уась рзуь. П. 26. могу всакон послн слободно покн. П. 28. cf. въсакъ.

въ саконнъ, *varius*: въсаконко богъ строе на оуиша уловккомъ. М. 4. ѿ всаконнихъ правниахъ. М. 161. все и всаконке повеле. М. 413.

въ саконюдъ, *ex omnibus partibus*: мене недостоннаго и оумаленнаго въсаконюдъ. Са. 9.

въ сакъ, *omnis*: на въсакъ днь. Са. 11. въсактм храниетемъ храни свое срьдце. Са. 9. отъ всакога зла. М. 4. на всако време. М. 9. въ всактхъ вѣдахъ. М. 26. въсакъ за се. М. 32. ивнетноу въсакъ да дие. М. 98. въсакъ уловкн. З. 29. въсакомоу. П. 6. 35. въсаконхъ. М. 217.

въ сакми, *omnis*: въсакми оставнѣть домъ. Са. 2. въсакми моужь. М. 14. въсакн днь. П. 10. да възвратитъ се въсакми въ христанство. З. 29.

въ сактскъ, *omnis*: въсактская оудивляють се. М. 9. творць всактскимъ. М. 88.

въсєблагъ, *optimus*: въсєблаги владыно. М. 142.
въсєблаги боги. М. 332.

въсєблаженъ, *omni ex parte beatus*: всєблаженнаго Сакм. Д. 1.

въсєбогатъ, *ditissimus*: въсєбогатѣе благости. М. 333.

въсєкидѣць, *omnia cernens*: въсєкидѣць царь слава. М. 520.

въсєкниинь, *omnium auctor*: въсєкниинь животу безвѣрнѣи мѡдрѡсть. М. 136.

въсєвѣрнъ, *fidelissimus*: всєвѣрнѣи гѡсте. М. 3.

въсєгда, *semper*: снѣ всєгда да видѣть црѣкви. М. 10. всєлещѣ мнѣ сѣ всєгда. М. 172. да снѣ узнѣша дѣлѡе свое, гдѣ нѣхъ мнѣлю, всєгда. М. 525.

въсєгдашнъ, -нѣ, *sempiternus*: всєгдашнѣе въсєдѣннѣе. Г. XI. 71.

въсєгѡубителнъ, *perniciosissimus*: всєгѡубителнѡмоу днѣволоу. Ст. 1.

въсєдръжителъ, *omnipotens*: ѡдѣ господа бога въсєдръжителѣ. М. 10.

въсєдръжителѣвъ, *omnipotentis*: настѡителѣ ѡбѣтѣнѣ въсєдръжителѣвѣнѣ, т. ј. манастира Дечана, којѣму јѣ празникъ спасѡв дан. Г. XI. 61.

въсєдѣтелнъ, *omnia creans*: всєдѣтелнѣе нѣго десннѣе. М. 110.

въсєдоушнъ, *omni animo*: потѣщахѣ сѣ въсєдоушнѣе нѣ всєсрѣдѣнѣе ѡбѣтѣ мое исплнннѣи. М. 531.

въсєзритель, *omnia cernens*: въсєзрителью владыно. Г. XI. 46.

въсєзрительнъ, *omnia cernens*: въсєзрительномоу окоу. Г. XI. 72.

въсєкомъухъ, *extremus*: ѡного въсєкомъуно оубнѣтн оубрѣннѣ сѣ. Д. 178.

въсєкраснъ, *decorus*: ѡтѣ того намѣ всєкраснѣе плодѣ. Г. XI. 189.

въсєслити, *collocare*: въ мѣсто снѣ въсєслитѣ сѣ. М. 4. въсєслѣ тѣ нѣсколино црѣвѡрицѣ. М. 17. ннѣ всєслѣнѣ

ни скръбень никдннх улокъхъ. М. 108. з нашху память из се было никде вселило. П. 97.

въселяти, collocare: въ кклѣяхъ въселмет се. Д. 44.

въселяица, terra habitata: гласъ мой въ вѣсоу въселенноюу изиде. М. 65. вси населени. М. 104. населенюу основа земля. М. 253. въ вѣселенон. М. 308. населену своєю волюу основа. М. 486. писарском грижешком са є мѣсто ь у споменику гдѣ има и ь мѣсто є: населенон. М. 319.

въселяици, habitatio: мѣсто населенїа слави твоею. М. 140.

въселяиьскыи, universalis: вселенискыихъ съборъ. М. 139.

въселяиьныи, dilectissimus: вселяиьномуу царьства ми кнезѣ дѣровькукомъ. М. 159.

въселяиьзыи, benignissimus: вселяиьзыи Ісоу се. М. 120.

въселяиьствыи, benignissimus: вселяиьствыи комоу его призраию. М. 433.

въселяиьствыиь, benignissimus: вселяиьствыиь комоу его призраию. М. 160.

въселяиьрныи, universalis: вселяиьрныи съставленїе. М. 272.

въселяиьр, part. omnipotens: кога вселяиьроща. М. 89. вселяиьр кога. Г. XI. 192.

въселяиьрныи, heres ex asse: когаиѣ Елауи како вселяиьрныи кнезѣ Бранка. М. 495.

въселяиьрныи, part. semper praesens: снѣ извѣстнѣи п вселяиьрныи златопечатнѣи слово царьства ми. М. 145.

въселяиьрныи, totius hebdomadis: триднѣиьно и петоднѣиьно и вселяиьрныи поштенїе. Д. 28.

въселяиьрныи, immaculatus: вселяиьрныи дѣи. Д. 162.

въселяиьрныи, regno: вселяиьрныи стоиїенїе. Д. 58.

въселяиьрныи, gravis armatura: съ вселяиьрныи стѣиьмъ сконнѣ побѣждаше се. Г. XI. 74.

въ своскештень, *sacratissimus*: ксеѡскешени епискупъ. М. 104.

въ сеплодию, *omnis generis fructus*: ино късеплодѣа жръткою прѣть. Г. XI. 50.

въ сеподательнъ, *omnia praebens*: богоразумно и сеподателно. М. 193.

въ сепоухтень, *honoratissimus*: сепоухтени влстеле града Двурокнина. М. 158. зиндено и сепоухтено прошенне. М. 305.

въ сеправокърнъ, *fidelissimus*: за сеправокърно и сръдуюе поракотантѣ царствя мн. М. 143.

въ сепръскеть, *sanctissimus*: сепръскетаго духа. М. 229.

въ серазоумнъ, *omnibus intelligibilis*: добродѣтелно и серазумно съ истинною царьскаго словеси поставляеть царство мн. М. 158.

въ сескеть, *sanctissimus*: късескетам матери бога моего. М. 547.

въ сескештень, *sacratissimus*: късескештеними Ска. Д. 217.

въ сескятль, *illustrissimus*: късескятлими хрисоколь. М. 143.

въ сеснлнъ, *omnipotens*: всеснлного, кескомъуного ѡтьца. М. 120.

въ сеслакнъ, *celeberrimus*: късеслакнню апостолю Петра и Павла. Ст. 9.

въ сесладкнъ, *dulcissimus*: късесладкаго господа. Д. 198.

въ сесръдъ, *intimus*: едиѡдушню и кесръдѡ приинсмо М. 323. дасмо доброкониѡ и кесръдѡ. М. 340.

въ сесръднъ, *intimus*: кесело и много късесръдно зписакъ. М. 241.

въ сесръдъуанъ, *intimus*: ѡ късесръуанехъ ѡтаннехъ. М. 306. късесръдъуанѡмъ любекѡмъ. М. 456.

въ сесръдъуьнъ, *intimus*: късесръдъунои и ѡть ксе доуше порекнокласмо. М. 136. кесръдъуноуи и братъ царь-

СТЕЗЬ ИИ. М. 143. ВЪСЕРЪДЪУШНЫМЪ ЖЕЛАНІЕМЪ. М. 143. ВЪСЕРЪДЪУНА ЛЮБОВЬ. М. 189. СЪ ВЪСЕРЪДЪУШНЫМЪ СЛОВОМЪ ЦАРЬСТАЯ ИИ. М. 190. ВЪСЕРЪДЪУНЪ МОЛИМО. М. 534.

ВЪ СЕСЪЖЕЖЕНІЮ, *όλοκαύτωρα*: ВЪСЕСЪЖЕЖЕНІА ТЯДЕСНАГО. Д. 67.

ВЪ СЕХВАДНМЪ, *laudabilis*: ПО СЕХВАДНМЪ ИГО МИЛОСТИ. М. 161.

ВЪ СЕХВАДНМЪ, *laudabilis*: ВЪ СЕХВАДНАГО ИМОСТОДА. М. 558.

ВЪ СЕУНСТЪ, *purissimus*: ВЪ СЕУНСТАА ДЪКАА. Д. 135.

ВЪ СЕУЛОКЪУМЪ, *omnium hominum*: НА СЕУЛОКЪУМЪ СЪКОРИШИ. Г. XI. 84.

ВЪ СЕУЪСТІВЪ, *honoratus*: ВЪ СЕУЪСТІВЪ ГОСНОГЪ. П. 1.

ВЪ СЕУЪСТІВЪ, *honoratus*: ВЪ СЕУЪСТІВЪ ИГОУМЪ. М. 86. ВЪ СЕУЪСТІВЪ ИЕЛЪ. М. 138.

ВЪ СЕШТЕДРЪ, *valde misericors*: ВЪ СЕШТЕДРАГО И БЛАГАГО СОУДЪ. Д. 68.

ВЪ СЕШДЪЦЪ, *omnia devorans*: ВЪ СЕШТАГО ВЪ СЕШДЦА. ГИЛЬФ. БОС. 276.

ВЪ СЕЪЕ, *ubique*: ВЪ СЕЕ ВЛАХЪ .РО. М. 6. — *semper*: ЛЮБЕВЪ ВЪ СЕЕ ОДЪ ДОБРО НА ПОБОЛЪШЕ РАСТИ. М. 38.

ВЪ СІИТИ, *resplendere*: РОДИТЕДЪ НАШІХЪ ВЪ СІИТИВЪ ОТЬ НИХЪ И ЦАРЬСТВОВЪШИХЪ. М. 89. ВЪ СІИТИ НАМЪ СЛЪВЪЦЕ. М. 332.

ВЪ СКЛАНКОВОЕНІЮ, *vociferatio*: СТРАШНАГО ВЪ СКЛАНКОВОЕНІА. Д. 112.

ВЪ СКЛАНКОВУТИ, *clamare*: ВЪ СЕЛЪ БЫКЪ, КЪ НИМОУ ВЪ СКЛАНКОВАШЕ. Д. 106.

ВЪ СКЛАНЦАТИ, *clamare*: СТРАШНОМЪ СТЕПАНІЕМЪ ВЪ СКЛАНЦАЕ. Д. 111.

ВЪ СКЛОНИТИ, *reclinare*: ОНЪ ЖЕ ВЪ СКЛОНЫ СЕ. СТ. 18. НЕ МОГЪ ОУСКЛОНИТИ СЕ. СТ. 21.

ВЪ СКОУТИ, *resilire*: ОТЬ ГРОБЪ СВЕТАГО ВЪ СКОУЪ. Д. 210.

ВЪ СКРИЛІЮ, *supercilium*: КЪ ВЪ СКРИЛІИ ГОРЫ. Д. 23.

ВЪ СКРИУАТИ, *exclamare*: ВЪ СКРИУАТИ ТИТЬ, ОУКРИЛІМЕ ВОЕ СКОЕ. Г. X. 222.

ВЪ СКРИМТИ, *enutrire*: УЕДА СВОМ ОУСКРИМЪ КЪ ВЪД-

говари. Ст. 4. игоже примиь мно сьмил, въскрьсеньи мго. Ст. 22.

въскрьсенннх, resurrectio: утьемь въскрьсеннх. М. 78. на великъ днь на въскрьсенге. М. 166. в недѣлю прадь въскрьсеннх. П. 129. въскрьсеню. М. 367. 465. въскрьсеннх. П. 64.

въскрьсн оутн, excitari: изурьтенихъ въскрьсе. М. 77. въскрьсннх, excitare: сьмрьдеша ме въскрьсн. М. 58. въскрьсн брата. Г. X. 260.

въскрьшеннх, excitatio: въскрьшеннх прадьвствнх ти юсмо кеселн. П. 4.

въскланнх се, niti: въскланнющнх се на ю. Са. 5.

въсклоннх се, niti: комь кн се твою работа на нашъ зсклонна, ми юсмо зуннхн колнко за нашъ дшнх. П. 11.

въсклоужнтель, famulus: склоуженнх такоу жею въсклоужнтель. Г. XI. 45.

въсклздовати, sequi: въсклздока Христоу. Ст. 13.

въсклздствовати, sequi: скетаго Слвы въсклздствоуе словесемь. Г. XI. 191.

въскмрьднх се, male olere: да не въскмрьднх се. Г. X. 248.

въскнеть, retrogum: въскнетьшнх се нмь въскнеть. Ст. 11.

въскннхн, rescribere: въскннхн юмоу. Ст. 13.

въскннсовати, rescribere: въскннсоу ти. Ст. 14.

въскннннх, nutritio: како зкбоудоу блгах оусннннх твою. Ст. 15. alumnus: не оуквдкь о жнкох любуемлго ми въскннннх. Ст. 11.

въскнннати, enutrire: тыи въскнннати ме. Ст. 15.

въскнннннх, nutritio: въскннннх въскнннннх. Д. 110.

въскннннати, enutrire: уеда моя въскнннннати мною. Са. 3. въскнннннх пннннх скю. М. 65. нхже въскнннннх скету родннннх юю. М. 89.

въскннннати, flere: въскнннннх съ мною. Г. XI. 116.

въскнннннати, commemorare: да нх въскнннннх зк оюю. П. 46. въскннннннх. П. 62. цо ннннх въ-

на придежь вспомензѣ любаѣ. П. 125. вспоменюмо. П. 26.

въспоменовеннѣ: commemoratio: благопрѣстоу мнѣ семоу въспоменокеннѣ бывшоу. Г. XI. 138.

въспоменути, commemorare: оуспоменувъ оуни- самни. М. 26. да не вспоменемо никогарѣ дълга. М. 47. вспоменуште ми вѣды скою. М. 66. вспомензше царь- ствѣ ми ѿ милостехъ. М. 161. да ти вспоменѣ за наше дълга. П. 55. — се, meminisse: да къ вспоменѣти се ѿдъ наше службѣ. П. 87.

въспоменутиѣ, commemoratio: благопрѣтнѣ намъ сему вспоменѣтию книшъ. М. 263. вспоменутиемъ доу- хѣниаго настаѣннѣ. М. 122. вспоменѣтиѣ. М. 172. да ине кеке ѿ томъ вспоменѣтъ. М. 276. вспоменѣти. М. 307. — memoria: дѣрѣга вспоменѣтии господина Сте- фана. М. 210.

въспоминаниѣ, commemoratio: въспоминаниѣ. М. 72.

въспоминати, commemorare: въспоминѣе тогда царствовавшнхъ. Л. 63.

въспосылати, mittere: на всѣхъ лѣта въспосылаѣе шже въ потребу господиноу. Ст. 14.

въспрѣнути, exurgisci: доушемоу, въспрѣни. Ст. 11.

въспрѣити, -принюу, accipere: миръ и тихость въспрѣнѣшоу владнѣствоу нѣшоу. М. 4. шже въспрѣнѣа ѣси ѿтъ бога. М. 244.

въспрѣитиѣ, accipere: надеждѣю укрѣплѣет се боу- доушею ради жизни въспрѣитнѣю. М. 262.

въспрославити, celebrare: ты е въспрослави. Д. 144.

въспрь, surga: богъ на небеси въспрь. Г. X. 229.

въспрѣтити, tinari: силнаа роука твоѣ въспрѣтитѣ на ме подвижающнхъ се. Д. 108.

въспоуштати, emittere: яснѣмъ ѿтъ срѣднѣаго органа въспоуштѣмнѣ. Г. XI. 85.

въспѣваннѣ, celebratio: въ въспѣданнѣе того въспѣваннѣе. Г. XI. 71.

вспнзвати, canere: ятси испнзвають. Д. 83.

вспнзати, celebrare: кто докоди испнзати силъ твою.
Г. XIII. 361.

вспнзати, suscitare: Каниа на Авела възспнз. Д.
79. тѣсе се вспнзати елннство. Л. 56. деснотъ не вспнзати сямене. Л. 62.

вспнзати, suscitare: гоненіе вспнзати. Л. 56.

вспнзати, surgere: надоме, мы же вспнзати. Ст.
19. existere: вѣста въ Костантинн Градѣ ннъ царь. Ст.
8. insurgere: ннплеменици вѣсташе на ме. Са. 3. да
на ме не вѣстане ннкѣторъ. М. 29. 30. 33. оустаноу на гра-
блннѣ. З. 45.

вспнзати, surgere: отъ одра вѣстаетъ. Д. 57. in-
surgere: вѣстающе на ме. Ст. 28.

вспнзати, соѣгсере: отъ всаного тоука вѣсте-
гноу и. Д. 62.

вспнзати, соѣгсере: стоудомъ вѣстежаю се. Д. 78.

вспнзати, oriens: сморъ поуннн отъ вѣстока. М. 126.

вспнзати, orientalis: царѣствоующею юмоу вѣсто-
унннн странннн. М. 48. поморню вѣстоунннн. М. 172.

вспнзати, secessus: отъ бога вѣздоу прннметъ
вспнзати ради отъ сконхъ см. Са. 7.

вспнзати, tuba canere: вѣспнзати. Г. X. 222.

вспнзати, ingredi: вѣ коннство вѣспнзати. М. 49.

вспнзати, ascendere: на ннже (лѣствнцу) тѣ-
шаше се вѣстоунннн вѣспнзати къ зокоушоу и. Ст. 18.

вспнзати, с предлогомъ одъ, undique: тнхость вѣспн-
зати вѣспнзати вѣспнзати вѣспнзати отъ вѣсоуда. М. 4. Са. 2.

вспнзати, quoquo versus, ubique: вѣспнзати вѣспнзати
вѣспнзати. Са. 12. с предлогомъ одъ, undique: отъ
вѣсоуда. Са. 1. отъ вѣсоуда. Л. 83. с предлогомъ по,
ubique: какъ е законъ по вѣсоуда. М. 533.

вспнзати, ubique: тамъ вѣсоуда егова ннлостннн до-
стнже. Л. 52.

вспнзати, quoquo versus, ubique: кон ходе вѣспнзати
по земли вѣспнзати нн. М. 51. да помагамъ вѣспнзати гра-

гнниихъ всѣхъ, кудѣ овладѣмъ. М. 183. да стоемъ вои гредѣ всѣхъ спокодно. М. 268. всѣдне, кудне наша моцѣ море досеки. М. 312. въсѣди, кѣди. М. 314.

въсхвалити, celebrare: кими похвалами въсхвалены твою дѣвство. М. 67.

въсхвалити, celebrare: народомъ пѣснями въсхваляющими. Г. XI. 75.

въсходити, proficisci: изицѣмъ, конъ въсходе поткоенъ земли. М. 23. ascendere: въсходеще на връхъ. Г. XI. 134.

въсходъ, ascensus: лѣстницею оуготова въсходуу възновельнаго. Ст. 18.

въсходѣнь, ascendens: на стерь оудовъ въсходиѣнъ. Гильф. Бос. 275.

въсхожденіе, ascensio: на высотѣ божествѣнаго въсхожденіи. М. 562.

въсхотѣти, velle: въсхотѣ оиъ блаженъ. М. 3. въгси въсхокени понти. М. 22. властеле въсхотѣше потвердити. М. 187. въсхотѣхъ да иста любѣвъ старѣ мегю нами. М. 204. оусхотѣ господство ни. М. 271. cf. възъ.

въсхранити, conservare: отъ смърти спасши, въсхраниша же и оугосподиша. Д. 107.

въсхытити, parere: въсхыщено кистъ овуе. Са. 4. оустръни се въсхытити отъубство его. Л. 53.

въсхыштати, parere: вса егова въсхышлетъ. Л. 62.

въсхыщеніе, partus: отъ неправедна въсхыштеніѣ богатъ. Д. 176.

въсь, omnis, по броју и по величини: въсьмъ градамъ дѣровѣуамъ. М. 1. безъ въсѣга зьлога помысльа. М. 2. оставихъ къса мор. М. 5. господниъ въсье сръбьске земли. М. 9. отокъ въсь. М. 10. въсь Рать. М. 106. въсь же вѣснхъ. М. 233. въсь отъ невѣтнѣ въ бнтье сѣсталена вѣше. М. 282. вѣси властеле. М. 319. въсь наша днѣ. М. 340. въсь покладъ. М. 356. вѣсемъ писанномъ. М. 365. въсь вѣсемъ, progus: тебе имамо въсьемъ колнокъ дѣшоу нашу. П. 28. въсь вѣсемъ сръдуомуу намъ приителю. П. 29. въсь колникъ, totus quantus: всѣ колникѣ поставе.

М. 396. покладъ вас колниъ. **М. 512.** васъ колниъ дох-
дкнъ. **М. 517.** — у падежима у којима између в и с
испада њ, па они гласови дођу један до другога,
мијељају мјеста: са скнемъ. **М. 106.** ѿ скемъ. **М. 284.**
скемъ племениъ. **М. 297.** сва проклетства. **М. 309.** а мје-
сто къ долази и оу у таким падежима: все. **М. 39.**
всени. **М. 36. 38.** къ всен. **М. 36.** всомъ. **М. 36.** всон. **М.**
66. 67. всега. **М. 219.** всемъ. **М. 548. 549.** а један пут
и обоје заједно без сумње гријешком: все. **М. 219.**

късь, praedium: Горажда късь. **М. 11.** ѿтъ къси къ
късь крше се. **Л. 56.** ѿтъ къси къ късь вѣгае, и къ кшоен
къси привѣтъ къ храминоу. **Л. 57.**

късьма, proventus: късьма малъ не ѿпадъшии. **Ст.**
21. късма. **Г. X. 228.**

късылати, emittere: пшиє богъ късылаетъ. **М. 133.**

късыпати, infundere: оу роуноу оуспнлю. **М. 565.**
роњ томоу житоу да се оуспна. **З. 50.** къспнлн жераѣе.
Ш. lesek. 129.

къседати, conscendere: на нон не къседаше. **Д. 31.**

къседъникъ, qui conscendit: кони къседникъ. **Д. 163.**

къседсти, conscendere: на нонне къседше. **Д. 12.** къ
кореблн къседше. **Д. 170.**

късвати, inseminare: късвати се пазкелоу. **Ст. 7.**
радимирѣ међз нами всятѣ. **М. 466.** оуспнѣ жито. **М. 531.**

кътнцати, influere: въ негоже късеръки кътнютѣ.
Г. XI. 112. како втнѣ Рибникъ з Дрин. **М. 61.** како оути-
ѣ Люкижва оу Дринъ. **М. 61.**

кътишати, quiscere: кътиша блажены старьць. **Са. 12.**

къторицею, secundum: вторицею животъ дрово-
ни се. **М. 334.**

къторьникъ, dies martis: да ми се носе параканъ
въ всакѣи вторникъ. **М. 547.** оуторникъ. **Г. XI. 196.** **М.**
275. **Н. 6. 124.** **Л. 78.** мислим да је погрјешка у пре-
писивању втори. **П. 161.**

къторын, alter, secundus: аше второу женоу пон-
метъ. **М. 14.** Стефанъ Оурошъ къторын. **М. 78.** ка стра-

шлп. свдъ ваторого принастениа сына вожи. М. 417. ваторого. П. 6. 128.

вътъцати, *influere*: како оутеуе оу Ситинцоу. М. 563.

въходити, *inire*: въходите въ дворы яго. М. 74.

въходь, *introitus*: богоу матере въходь въ скетаз скетынхь. Д. 50. пражде овздоу въхода. Д. 207.

въцарити, *regem facere*: въцари се сынъ яго. Л. 71.

въуера, *heri*: богъ единыйъ въуера и данась. М. 103. богъ единыйъ въуера и данась. М. 316.

въуерашьнъ, -ни, *hesternus*: въуерашьни дънь. Д. 212.

въуести, -уьноу, *incipere*, с ънимъ постаје futur.: кое имашь, или кое зучьнешь имати, гдѣ мы зучьнемо силъ имати. М. 43. кое зучьнъ имати. М. 44. како зучьнемо змьти. П. 6. 31. ако зучьнъ мони. П. 174.

въунсти, -уьтоу, *adnumerare*: къ котороуе унсло въуьтеньъ вьдоу. М. 4.

въуловзуюению, *humanitas*: къ инхъже образъ господа бога по въуловзуюениу написуют се. М. 190. въуловзуюениемъ нераздълна. М. 265.

въуловзунти се, *hominem fieri*: въуловзунти се изъколн. М. 99.

въшьдъ, въшьль, *partic. praet. act. I и II*, којима се нахвабају те форме глаголима възити и въинти: въшьдшоуъ кшоу на гороу. М. 562. ушль. П. 41. cf. шдъ.

въшьсткнѣ, *ascensio*: къ богоу въшьсткѣ. Д. 116.

въ, *vos*: правъ притель быти вамъ. М. 2. възделькъ за въ шерьсти въ мѣсто спасенїа. М. 4. въ Радослакъ давше рѣкъ. М. 7. богъ въ днъ здравнѣ. М. 7. оуь тога въ оскоблгъ кралевство ми. М. 19. — доцније долази и за једно чельаде поштовања ради, али рѣјетко, и мијеша се једнако с јединномъ: ѿ томъ светнтельство ти доврѣ знѣе и молимо буднѣе въ прѣпорзуюени. П. 2. разумьнемо шо намъ зписасте говорекн дѣ си поставилъ постлѣ въ Дзвѣрокннхь. П. 4. зпнши намъ ткоу къ камъ рѣкъ. П. 5. како сте въ похитнли за наше прительство и да будешь нашъ грагнннхь. П. 11. молимо господство

ви, еди ти мнѣсть. П. 17. — погрѣшка је тако ви. М. 274 (вр. 34), јер у оригиналу који је у ученога друштва у Биограду стоји тако.

виноу, *sempre*: виноу хвала југо е ђустяхъ твоихъ. М. 9. виноу бога оудрите. Са. 8. кистехъ вины да држимо. М. 23. вины да дяю доходякъ господски. М. 41. виноу да дастъ сведъ. З. 44. одъ вины камъ е кслао ерме отворени ксмо вины. П. 114. — *iterum*: вины прихртланиць. П. 6. 26. и пани вины чуннихъ мнѣсть другъ. П. 6. 26.

висаторъ, селу Граду у Плави ишла је међа како кара пристае оу Лимъ и дялоу оу Лисъць прѣзь Висаторъ. М. 94. cf. Висаторъ.

висити, *elevare*: висити се дмъ недри. Ст. 23.

виситоръ, планина у садашњим Висојевићима или близу њих: селу је Трѣвљу ишла међа оу Виситоръ. М. 95. мислим да је то и Висаторъ једно име, па је Висаторъ погрѣшка.

вискательиць, *hinniens*: коиъ вискателми. Гилъф. бос. 275.

вискати, *hinnire*: коиъ вискаду. Г. XI. 111.

високоуоудрѣстковати, *superbire*: не високоуоудрѣстковати заираштатъ. Д. 175.

високоуоумие, *superbia*: високоуоумиеть и рѣсновожѣть, виже слмъ нсаде. Д. 79.

високъ, *altus*: високо твое царѣство. М. 36. високо прѣше, М. 57. на високу порѣтъ дошаде. М. 484. еъ ердни моки вишша ме мкинь. М. 9. — селу је Трѣвљу ишла међа на Високии Крѣшъ. М. 95.

високии, град у Босни, сад село на утоку Лепенице у Босну, а више њега на брду зидине (*Zeml. bos. 34*), ту су сједјели краљеви босански Остоја и Твртко Твртковић: подъ Високииць. М. 273. писано подъ Висоцкииць. П. 50. писано у Високоиць. П. 6. 84. на Високоиць. П. 6. 93. у исто вријеме над се то мјесто овако звало име му је и срастало с предлогом подъ,

ратъ. М. 444. и съ ише реломе. П. 6. 120. и съ ише рете. П. 6. 128. и оудъ ише хожимо послати нашего уло-вни. П. 46.

вишеградъ, на Сятници Вишеградъ дао је краљ Милутин Грачаница. М. 565. — други је на Дрини: 1688 изгнимо (Срби) подъ Вишеградомъ оу Косин на Дрини. Л. 87.

вишеслав, град, као да је био негдје близу Голупца: 1458 прии Махмоутъ влши Вишеславоу градъ и Голоубица. Л. 79. други летопис вели Вишеслав. Г. X. 274.

вишеслав, гледај Вишеслава.

вишњица, село у Пеку које је цар Лазар дао Раваница: Вишница. С. Л. 1947. IV. 52.

вишњи, -иц, qui supra est: ви хъгани вишњега господа. М. 28. вишнюю славу. М. 227. — долази у једном споменику адвербијално мјесто више: вшњи реуени господињ. М. 210.

виши, collum: прикжита же о своем виши. Са. 4. високоу вию виоуце моудроуиѣмъ. Л. 57.

видрица, hydria: диквидрице. М. 408. видрице. П. 6. 98.

видиши, cognitio: ни съ ишнемъ скетомъ ни съ ишнемъ видениемъ. М. 30. да ви о томъ дамъ виданье. М. 44. тоо видниимъ донде Дзвровику. М. 201. дажмо ва виднию славоу. М. 364. дажмо на виднию славоу. М. 368. видниши. М. 372. нека е виднию сиемъ. М. 538.

видѣти, поссеге: тебе видѣ. Ст. 17. ты го вѣши. Ст. 11. едниъ боъ вѣсть. Са. 3. да е видемо всакоу. М. 17. ви вѣсте. М. 54. да е ведомо. М. 55. ви вѣсте кон е мон доходанъ. М. 185. не вѣдетъ что твореть. М. 201. да вѣшь крѣ згивнимо. П. 6. боъ вѣ. П. 7. докря вѣите. М. 247. дажмо видити всакоу. М. 248. не вѣишь. М. 503. мјесто трећега лица садашњега вр. једн. долази и само вѣ с трећимъ лицемъ глагола бити: боъ вѣ. П. 3. 6. 16.

вѣжда, palpebra: вѣжди твои да помазаетъ вѣждема. Са. 9. сѣ. вѣди.

вѣкоу вѣуьнъ, *aeternus*: записасмо нашимъ поемъ и книженуимъ даниемъ. М. 378. дажемо книженуимъ закономъ. М. 494.

вѣкъ, *aevum*: притель быти еамъ оудъ селе и до вѣка. М. 2. въ книжнѣмъ вѣцѣ и въ вѣдоущемъ. М. 10. да не звеззана въ си вѣкъ и въ вѣдоущии. М. 15. угодиньше богу оуть вѣка. М. 22. да имлю миръ съ вами в вѣки. М. 24. в вѣкъ. М. 39. да соуть цркви до вѣки. М. 565. до вѣка вѣкома. М. 106. до вѣки вѣкома. М. 106. до вѣки. М. 159. до вѣка вѣкомъ. М. 176. в вѣке вѣкомъ. М. 176. вѣкъ вѣкома да есть за племенито. М. 225. да не вѣки вѣки. М. 236. слава съкръшителю богоу вѣки. М. 246. да е наше в вѣке. М. 255. на млик не имл доѣи вѣки вѣкома. М. 456.

вѣнѣцонименитъ, а *corona nominatus*: вѣнѣцонименитаго брата, Стефана. Д. 143.

вѣнѣць, *corona*: моуениномъ вѣнѣць. М. 67. цароу Стефаноу, обновльшомоу прѣвыи царьскым вѣнѣць сръбском земли. М. 143. кон из тръновъ вѣнѣць на главѣ стахидъ. М. 447. вѣнѣць великога вѣсера. П. б. 103. вѣнѣць еданъ вѣсерамъ, що не носимъ господнимъ херцега. М. 498. — *culmen montium*: оуз вѣдо по вѣнѣцоу, а оудъ вѣнѣца оу шапътинскоу силдоу. М. 68.

вѣнѣуавати, *coronare*: вѣнѣуаветь брата своего устью и вѣнѣцемъ крадевства. Л. 60. кроме вѣгослопенѣи и молитев жены повѣшнихъ вѣнѣуавати повѣтвельеть. Д. 151.

вѣнѣуаница, крај гдје је било и сад је село Вошановац близу садашњегга манастира Горњака у Србији: в Вѣнѣуаници село Вошановъць. М. 194.

вѣнѣуание, *coronatio nuptialis*: ни едниъ бракъ да не вѣуаветь безъ вѣнѣуанѣ. З. 29.

вѣнѣуати, *coronare*: вѣнѣуати прѣки краљъ. М. 11. милосрѣднемъ прославльшаго те и вѣнѣуавльшаго те. Ст. 5. вѣнѣцемъ крадевства сръбскаго вѣнѣуавъ быхъ на крадевство. М. 90. Радослава крадевствомъ вѣнѣуавъ. Д. 166.

вѣнѣуькын, што припада Вјеначцу: вѣнѣукою и

рѣдинкою епархією свѣтительствующѣ митрополиту иер
Серафиму 1632. В. дан. 1. 24.

вѣнчульникъ, coronam gestans: сего вѣнчумника.
Г. XI. 60.

вѣнчульць, corona: ошъ еддиъ вѣнчульць висеранъ
по урленомъ крауннѣ, а потеза ошъ вѣнчульць .г. зна-
та и .л. ахага. М. 386. 387. са единемъ вѣнчулемъ ошъ
висера. М. 498. — На Невесињу је био 1435 град који
ее тако звао: подъ градомъ Вѣнчулемъ на Невесиню. М. 383.

вѣра, fides, која се даде да се не би требало
бојати за што: правъ гонъ дрѣжати съ камы и правъ вѣ-
ру. М. 2. правокъ вѣровъ и правымъ сръцемъ дрѣжати е.
М. 2. дѣкше свою рѣку и свою вѣру. М. 21. да му нѣ
внере ни рѣкѣ ошъ господина кама. М. 102. на мою вѣру
на кралевѣ. М. 120. даде мнѣ царство ми ошъоуи зѣни-
саннѣ и мою вѣру царскѣ. М. 168. в конѣи е вѣра вѣль
с нимъ нашъ стрѣць господинъ банъ Стѣпанъ, ошъензи вѣ-
ре потвѣрдисмо. М. 176. взеше на цѣркви вѣри наше трѣ-
гокце. П. 22. не моремо томъи ошъоуи вѣре дати. П. 56.
за дѣль вѣре не моремо дати. П. 65. вѣра му главн и
трѣгъ и среквѣ. П. 103. у трговини: шо дѣа дѣврову-
нинъ сръбинъ свою ишданнѣ в вѣру. М. 208. вѣроу юти,
credere: утѣ говорн, шмѣте му вѣру. М. 54. црквена:
да си сѣткори црънькѣ по своѣи вѣре. М. 216. да ви
се ошърѣкѣо внере. М. 230. заклек се вѣромъ кою вѣрѣю.
М. 274. да не буде усилочанъ ошъ никогаръ визити изъ
вѣре, кою вѣрѣю. М. 473. да рече своѣмъ веромъ и дѣ-
шомъ. М. 208.

вѣрованнѣ, fides: шже по вѣрочини и по крѣштени
подоблетъ творити. Д. 150. за велико вѣрованнѣ поста-
висмо нашѣ печатъ. М. 229. за кѣнѣ вѣрованнѣ ошъ зѣ-
писъ печатисмо ишнинъ печатинъ. М. 304. с листомъ ошъ
вѣрованнѣ. М. 326. верованнѣ. М. 380.

вѣрочати, credere: всѣмъ вѣроующимъ къ нѣмѣ юго.
М. 88. вѣромъ кою вѣрѣю. М. 274. а кралевство ми не
нѣмѣ вѣрочати юре юсть синози. М. 108. да моу се не ве-

роуе ница, што вели. З. 47. соудје тоу книгоу да не вѣроујуть. З. 49. да томъ вѣржете. М. 403. що не говоритъ, ѿ вѣскемъ да га вѣржете. М. 442. що годе вѣговоре, да ниъ вѣржете. М. 536. — са се: ако ли се в този не вѣржете, а ви нашъ реците да ви дамо ѿдъ сръбляль, кога ви вѣржете. П. 19. — *firmare, fidem facere*: в томъ все книше писанѿ и именованѿ вѣровахъ и повздихъ три ѿдъ слѣгъ моухъ. П. 6. 126. — у трговини: како мѣ ие дѣлѣхъ 367 дѣлатъ за трѣгъ, що мѣ ие вѣровахъ. П. 34. — *partic. praet. pass.* осимъ правога пасивнога значења значи јоште и вриједанъ онога што се у њему наме, као што је и одъ другихъ глагола и у другимъ језицима: да ие кинга правда, да ие веровани. М. 102. да се кахъ латининъ за този, да вѣде вѣровкахъ. М. 147. кога веки ѿпраке, тѣзи да соу вѣровкахъ. З. 42. да ниъ несть порета вѣровкахъ уловѣци. З. 47. листоукии вѣровкахъ. М. 357. подъ негокомъ вѣровкахъ неутѣю. М. 364. нашъ вѣровкахъ логофетъ. М. 391. вѣровкахъ поклѣсарѣ. М. 430. да пондоу уловѣци вѣровкахъ, да оуѣне опетъ вѣслѣгъ. М. 522. за веѣне вѣровкахъ хѣпѣуѣтисмо нашомъ неутѣю. 376. — *accusare, cf. прѣти*: ако вѣроуе сръбляльи вѣлаха, да се при прѣдъ кнеземъ (дубровачкимъ); ако вѣрѣ вѣлахъ сръбляльи, да се при прѣдъ вѣномъ (босанскимъ). М. 25. 29. 33. ово значење рѣнао бихъ да је изашло изъ мисли: тражеѣи вѣроваѣе својој ријечи устѣти на кога томъ вѣромъ својомъ, као што је у горѣимъ примѣримъ, гдѣ има акусѣтивъ, главна мисѣо: вѣромъ се својомъ ослонити на кога.

вѣровкахъ, *fide dignus*: с листоукии вѣровкахъ. М. 251. подъ негокомъ вѣровкахъ неутѣю. М. 360.

вѣрѣностъ, *fidelitas*: докѣ ми стоѣ в послѣхъ и в вѣрностѣ. М. 458. скорѣи ви се ѿбратѣли на вѣрностѣ. П. 96.

вѣрѣнь, *fidelis*: вѣ Христа вога вѣрѣи крѣль. М. 19. Стефанъ вѣрѣи цѣрѣ. М. 169. вѣрѣи. П. 6. 5. вѣрѣимъ приѣтелемъ. М. 20. сруѣниъ любѣль и вѣрѣи поработѣнѣ. М. 104. да вѣде Дѣвѣрѣкии вѣрѣи. П. 53. тѣо-

33. крѣ сте кѣсакомъ добромъ законѣ кѣши. П. 60. да се кѣши и да приправни кѣдѣ. П. 148.

кѣдѣ, palpebra: кто крѣкию помажетъ нстрѣгъ кѣдѣ класи. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116. cf. кѣждѣ.

кѣдѣ, consilium: никакорѣ да дамо алынишаномъ ни свѣтъ ни кѣш. М. 31. с кѣкомъ кѣше рѣченихъ крѣлькѣ-ство ми даде. М. 293.

кѣдѣти, deliberare: ми смо кѣшили и бесѣдили за ѡван тѣон дѣлѣ. П. 132. хотѣсмо се крѣхъ тоган кѣ-кѣтъ. П. 178.

кѣдѣ, consilium, дружина која виѣжа, била су три у Дубровнику: мало, consilium minus, у ком је било 6 виѣжника 1253: кѣвѣници ѡдѣ малогѣ кѣул. М. 39. оумољено, consilium rogatorum, у ком је исте године било 6 виѣжника, или их се барем именује толико у истом споменику: ѡдѣ кѣка оумољена. М. 39. кѣлѣ, consilium majus, у истом се споменику именују 73 виѣжника ѡдѣ кѣлѣгѣ кѣул. М. 39. помиње се и виѣже изабрано: изабранѣмъ кѣкѣмъ. М. 295. 320. мѣ-сто њѣга се често каже и изабрани властѣле кѣкѣи нашѣго. М. 423. 431. ту се очевидно мисли виѣже у које су се бирали виѣжници, а тако је мало и умољено; али ни једно ни друго не може бити да се мисли само, јер у виѣжу које се тако помиње долази по 12 виѣжника (М. 295) и по 24 (М. 431) и 38 (М. 320) и 41 (М. 423), а толико их није нигда било у малом виѣжу, умољено пак, ако је и имало по 45 виѣжника (П. XXVII), опет није само радило онијѣх послова у којима се помињу изабрани виѣжници, па за то ваља узети да се именовано изабрано виѣже и изабрани виѣжници мисле оба виѣжа заједно: мало и умољено. тако се виѣже помиње често и без и какога додатка у ком би се казало које је: ѡдѣ заповѣди кѣсѣдѣ дѣвровѣуѣногѣ и кѣсѣдѣ кѣкѣи. М. 102. кѣсѣдѣ дѣвровѣуѣномъ и кѣсѣдѣ кѣсѣдѣ. П. 6. 110. — виѣжаѣше, до-говор: вѣунишмо кѣкѣи класи властѣле дѣвровѣуѣци. М. 319.

вѣѣииникъ, *consiliarius*, у Дубровнику, *ср.* вѣѣ: кнезь дубровѣуьки и сѣдѣци и кекѣици. М. 21. сѣдѣци, кетѣици и вѣса ѡвѣиини. М. 32. вѣѣици ѡдѣ малога кеуа. М. 39. кекѣици ѡдѣ кельега кеуа. М. 39. записасмо коеводѣ Хръвом и негоке синове, да сѣ наши властеле и вѣѣици како и ми властеле дубровѣуци. М. 238. тако и краља Твртка Твртковића. М. 261. да буде з шиз з коеводи Радослѣв и з шиз ми кнезѣ Иканишѣ властелинѣ и кнезѣ и вѣѣици и сѣдѣи како з коемь годѣ властем дубровѣуцихъ дрѣгом на десете. М. 337. 314. 421. по заповѣди господина кнеза и изгоктѣ вѣѣицихъ изабранихъ. М. 473. вѣѣиинѣ. М. 324. вѣѣиинѣ. М. 276.

вѣѣиинѣ, *domus ubi congregatur consilium*: вѣѣиинѣ Рѣско догофетѣ з молѣте и вѣѣиинѣ града Дубровника. М. 238. писаниѣ ва избранихъ вѣѣиинѣ града Дубровника. М. 380.

гавела, *vestigal*, *срл.* *gabella*: дрѣвѣске гавеле дѣо, ми сѣ дрѣжали. М. 378. да изсамѣ коланѣ ми да могу зѣиинѣ гавеле ѡтѣ продѣе соли нигдѣрѣ з ксемь нашемѣ котарѣ рѣзѣи ѡдѣ ѡицѣхъ, гдѣ сѣ изредѣла госнода старѣ. М. 446. и ѡдѣ вѣѣиинѣ и ѡдѣ гавеле. М. 500.

гавѣрѣ, *caprinus*: прѣко шоѣме оѣ мали гавѣрѣ. М. 87. гавѣринѣ, } *Gabriel*: архангѣла Гаврила. М. 133. — гавѣрилѣ, } Гавѣрилѣ Лѣсновскии, светац, гроб му је био у цркви архангѣловој у Леснову. Г. XIII. 295. — Калуѣер у Милешевѣ Гавѣрилѣ, прѣетѣ моѣуѣиѣ вѣѣиинѣ 9 окт. 1639. Гильф. бос. 313. — Српски патриархъ .ср. Гавѣрилѣ. Г. XI. 165. презименом Рајѣиѣ. Г. VI. 44. *ср.* архангѣлѣ.

гавѣже, име мушко, глѣдај Поѣѣиѣ.

гадѣиинѣ, *aenigma*: не вѣ гадѣиѣи, из лицеѣмѣ из лице приповѣдетѣ богови о мѣсь. Г. XI. 117.

гадѣиинѣ, село и сада измеѣу Приштине и Качаника на потоку истога имена воји тече у Сѣтѣи-

је међа првио Галитини прокосомь оу локкоу и прво поуга призренскога оу Гордунинь Лоугъ. М. 87.

галлиа, Gallia: владоушоу Константа Галлю. Л. 55. о Галлахь британскихь. Л. 56.

галлопъ, 1400 Галлопъ одъ Бръдовъ хлијевъчанин. М. 248.

галъ, 1467—70 диниъ херцега Влатна: Галъ. М. 504. 506. Гаѡ. М. 506. — Цар римски Константа имаше женоу Феѡдору, оуъ ижеже имаше сини Галл, Далматиа. Л. 55.

галъца, име мушко, гледај Вльксаниць.

галъуићи, село у Попову које је краљ маѡарски Матија дао Фратру Александру дубровчанину. М. 494.

галъуиць, кнеза Павла Радиновића два властелина Гонць Гаѡуиць и Кукша Гаѡуиць 1397. М. 229. — Војводе Радосава Павловића властелин кнез Сливѡ Гаѡуиць 1423. М. 325.

галииць, дубровчанин вијећник од вељега вијећа Маринь Галииць 1253. М. 40.

гамо, дубровчанин Миха Гамо око 1100—1200. М. 7.

гамоушнь, од свите начињене од камиље длаке, срл. samisum: з ѡдноу тоболѡу галишнѡ. П. 6. 57.

гамоць, између људи у Штипу које је краљ Милутин писао цркви арханђеловој у Штипу приложивши је Хиландару био је Братиць, гамоць зетъ. М. 62.

галигоулиць, дубровчанин вијећник од вељега вијећа Петръ Галигалииць 1253. М. 40.

гао, гледај Галъ.

гаѡже, гледај Гавъже.

гаѡуиць, гледај Галъуиць.

гаръно, селима између Мораве и Кучајине која је цар Лазар дао Раваници ишла је међа првио Гарнога на Далатию. М. 197. у С. Л. 1847. IV. 49. стоји Горнога.

гатаљдиць, дубровчанин Бисаги Гатаљдиць између 1100 и 1200. М. 7. cf. Гатаљдиць.

гатакка, гѡка (то бих рекао да је): да взде мир з виске изъ гатке и зде воле. М. 370. само ту.

гатыско, крај у Херцеговини: 1597 више се дробници и никшићи и пивљани са Деркиш вегомъ на Гацкоу. Л. 85.

гаоуџе, гледај Галџе.

гацко, гледај Гатыско.

гауићъ, дубровчанин вијећник од вељега вијећа Паљма Гауићъ 1253. М. 40.

гашинаръ, име мушко, гледај Дикиншевѣћъ.

гаџ, у Затону село Гаџ, које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи. М. 11. Вукомановић у Г. XI. 158 каже да је прочитао Гаџе.

гвоздин, и гвоздиџ, slavus: два гвоздиџа въ грѣтанъ въноузти. Г. XI. 88. да стави всакон воденици гвоздиџ и камы јединъ. М. 563. каменѣ и гвоздиџа и жлѣбы и коло и покровъ и проудъ ордџа за воденицу. М. 559.

гвоздъ, silva: селу је Великој ишла међа до хрисокоула скетостефанскога и до гвозда оу Грохотъ. М. 95. а Врмоши оуџъ брѣдо мегю Бенюу . . . по дѣлоу кроузъ гъвоздъ. М. 95. само у том споменику. — slavus: ѡбретоме уастѣѣ гвозди. Г. X. 240.

гвоздѣиъ, ferrus: ножа .vi. гвоздениехъ. М. 498.

гвоздиница, два села која је краљ босански Томаш Остојић 1446 дао синовима војводе Иваниша Драгишића с градом Кључем: Гвоздиница и другъ Гвоздиница. М. 439.

гкоуаница, између села која је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи једно је било Гкоуаница са Поулавини. М. 11.

гдо, гледај кѣто: гдо је никакъ рекаъ. П. 40.

гдѣ, ubi, интѣрогативно и релативно: гдѣ си кѣто хонѣ крѣкати. М. 2. видѣхъ кѣре не има гдѣ тежати. М. 18. гдѣ прода, тѣ и царинѣ да плати. М. 52. гдѣ такова богатыстѣи ѡврѣсти? М. 58. гди годи ѣ взмогъ дохитити. М. 220. — над стоји релативно, може узети к себи проном. демонстративни оно, те му бива јаче показивање које је у њему, а прономину отпада први

глас: да греду по местехъ, гдѣмо мѣсть дикомно да се соль
 предака. П. 11. ѡнамо, гдѣмо си били. П. 60. — долаам
 и с предлозима одъ и до: оу царскъ владениць, ѡдъ гдѣ
 се и зачело. Г. XI. 134. до гдѣ могаше досени. П. 62. —
 quando, релативно: гдѣ кому дае дубровѣудиниъ скон
 довитиъ, тере из ѡдъ иста вь бакъ здригъ, да се илѣит
 латининиъ за този. М. 147. гдѣс радимне иингъ иинѣ пи-
 сани. М. 464. гдѣе ки ки хотѣниъ, взесте исс. П. 99.
 чешће с предлогомъ до: до гдѣ годѣ Дубровѣниниъ дрѣ-
 жи Стомъ градъ. М. 167. да се колъниъ иинѣснѣ ѡногади
 скезати и дрѣжати, до гдѣ плати. М. 206. 268. къ вса
 лѣта, до гдѣ су господству ми вь ирлкомъ прииѣстелству. М.
 355. до гдѣ се живѣ. П. 6. 98. сѣ. нѣде.

ге- које ријечи с овијем почетком не би биле
 овдје ѡних ваља гледати код ле-

геръго, међу људима у Штипу које је краљ Ми-
 лутин дао цркви арханђеловој у Штипу приложив-
 ши је Хиландару био је Геръго коваць. М. 62.

геръговица, међу људима у Штипу које је краљ
 Милутин дао цркви арханђеловој у Штипу прило-
 живши је Хиландару бјеше и Геръговица. М. 62.

геталъдињъ, дубровчанин вијећнин од вељега ви-
 јећа Витѣ Геталъдиниъ 1253. М. 40. сѣ. Геталъдињъ.

гижликъ, два дубровчанина Пѣлаъ Гижликъ и Пѣ-
 ро Гижликъ у средини ХІУ вијека. П. 6. 22.

гиманюкињъ, властелин которски Гергуръ Гима-
 новињъ 1351. М. 150.

гиноко бръда, у Црној Гори: како ходи поутъ ѡтъ
 Четиниъ къ Врѣтаци, десноу страноу ѡтъ Гинова Бръда.
 М. 532.

гиожинокъ, тоу Giezi: приме проказу гиожинокъ. М. 135.

глава, carut: узачение главе Новаина крститѣла. М.
 2. да плати дубровѣудиниъ безъ пристаицине, а господниъ
 банъ всаки шестъ колока на свою главу. М. 102. смениъ
 негоу ѡдъ мушке главе. М. 106. да греду сконни гла-
 вами, и манииъ сконнѣ. М. 146. ѡнъ сконнѣмъ гдѣкомъ

и сконии илестали дође на том пресеци. М. 210. да би господина краљ скопсима главоу хотѣлъ доћи у Дивре-
китъ. М. 211. да уважише иткоу кездионне о главе го-
сподина Елнѣ. М. 216. не шедѣше скопхъ главе за влѣс.
М. 226. да му имамо двѣте свезу за .ви. главе. М. 258.
за про би достоинно именовитимъ лудемъ главе одѣсити.
М. 378. да му влѣшиа у шоракъ, а да му главе господѣ
педислю. М. 459. — често међе иду на нау главу,
и мислим да је collis: Алтину съ Раканин на Хльмьоръ,
съ Хльмьца на велию главе. М. 94. Грнчареву оу за-
кодичноу главеу на велию врѣхъ. М. 95. Вилској на Ко-
дуниниоу главеу. М. 144. Пасијану одъ Илнине главе
... посредѣ дола на Попокъ главе и во дѣла ... и посредѣ
главе Илнине. М. 263. Грачаници на Коуманю главеу. М.
563. Ораховцу на Ковылю главеу. Г. XI. 142. — Име
сељу које се сада зове Дрвенглаве у Србији: на мѣ-
ста именованомъ Глави умрѣје деспот Стефан висо-
ки. М. 335.

главатъ, capitо: иже Осодора Главата. Г. XI. 132.
Г. XIII. 375.

глакешекъ, између људи које је краљ Милутин
писао Хиландару један бјеше Добромиръ, братъ гла-
кешекъ. М. 60.

гладнѣва, capit, vitima: ижевиномъ наусе и гла-
нѣва Лазаръ. Г. XIII. 359.

гладнѣцъ, collis: Комаранима је ишла међа оу гла-
нѣцоу оу рткою Урѣнѣцоу. М. 95.

гладнѣнѣцъ, collisulus: селима Слямодражи, Добро-
дољанима, Непробнѣтима, Момуши и Вијело; Цр-
нѣви ишла је међа врегомъ на гладнѣнѣцоу и на поутѣ,
иже иде прѣко слатнѣнѣне шарѣ. М. 86.

гладнѣнѣ, човѣк господе зетске Вурѣа и Балше
Тиратио Главнѣа 1374. II. 6. 27. — Жупни Радосава Гла-
нѣнѣа 1422 у подручју војводе Радосава Павловића.
II. 107. 168. 169.

гладнѣнѣнѣ, capitis: власи гланѣнѣнѣ. Д. 208. capitalis:

коликке ти се су биле згодне велике гласне погнети. П. 143. ирѣ нѣ намѣ з велику гласнѣ харѣ вѣти. П. 161.

гласѣци, село у жупи Хлијевну: з Кокоши Гласѣцихъ. М. 249.

глаголати, loqui, dicere: слышавъ прѣсладнѣ гласѣ глаголющѣ. М. 3. наустѣ глаголати ирѣши ирѣши. М. 77. аза грѣшила кѣишѣ и глаголюшѣ. М. 547. наустѣникѣ синосими, глаголюшѣ Михаилъ царѣ. Л. 53.

глаголь, verbum: послѣдокати владѣтѣшѣ глаголюшѣ. М. 4.

гладѣ, селу је Велиној ишла меѣа с Ржаницом оу Грохотѣ конѣ Носл оу Салѣуе гладѣ прѣко оу Стражишѣ. М. 95.

гладѣшѣкъ долѣ, селима Сламодражи, Добродољанима, Непробѣштѣма, Момуши и Бијелој Црквѣ ишла је меѣа на Бомновѣ Хриѣ и прѣко Гладѣшѣка Дола на Илѣиноу Главоу. М. 87.

гладѣ, famem: гладомѣ ирѣморѣкъ. Д. 101. гладѣшѣ. Д. 80.

гладѣшѣ, famis: кѣстѣ гладѣни годни. Л. 73.

глажѣ, у Босни као да је била жупа: з Глажѣ градѣ Глашки и подѣ нѣ Сриѣдѣ карошѣ 1446. М. 439. ирѣ Глажѣ Илѣанишѣ Петровѣнишѣ 1413. П. 176.

глажѣшѣки, меѣу селима која је црквѣ богородичиној у Архиѣвѣници дао севастократор Дијан а потврдѣно цар Стефан било је село Глажѣшѣки. М. 144. а све је то послѣје дала царѣца Ћвдокии Хиландару. М. 191. то ће бити садашѣне село Глажѣшѣки близу Куманова. Hahn,reise 155.

глажѣшѣкии, глѣдај глажѣшѣкии.

глажѣшѣкии, долази за сребро, мислим да је од грѣ. *γλάση*, *gramiae*, па ће бити нем. *blicksilber*, најчистије сребро: деспот је Бураѣ дао Дубровнику на оставу срѣбра глажѣшѣкога дѣлѣ сѣкѣли, и срѣбра вѣсла дѣлѣ дѣсти и дѣветѣ сѣкѣли. М. 406. П. 6. 97. ирѣ рѣчѣма дѣлѣ сѣкѣли рѣчѣма да је глажѣшѣко. М. 406. П. 6. 99. гдѣ се још помиѣне, помиѣне се само исто Вурѣвево. М. 477. 478. 479. cf. сребро.

гласавим, вох: гласлим и осудавѣ. Сл. 9.

гласитѣ, гашовин: мегю гласитвин граднн. М. 288.
гласитого спонснвум господина Радосава Накловни. М.
418. много гласитого господина косоде Савдла. М. 509.

гласъ, вох: првладнѣ гласъ. М. 3. швоже грянца
оуглашаву дѣри гласомъ. М. 65. — vincius: да нш
давъ гласъ прѣко тога на шестъ мѣсецъ. М. 170. да си
дасть жена моужоу гласъ, да гредеть на соудъ. З. 38. до
ере гласоке назаше. М. 319. нмамо зн гласе, шр се тѣр
чи нвнѣ на Зетъ. П. 25. — гаша: колнсно гласн шашѣнн,
да цѣате одъ послѣдннхъ. М. 249. да снѣ поретени з глас
сн. М. 288. хѣлншнш поутеннн сланнога н велнкога гласн
господьства тн. П. 21. кон те сконнъ злобншнствомъ Дѣ
кронннкн дѣри гласъ погнннтн. П. 42. — modus: охтовнхъ
отъ .д.го гласн. М. 538. — без сумѣе грнѣшномъ мѣс
сто гласоке стоји далсоке. П. 25. такоѣе бнѣе погрѣш
на .д. уаше з гласехъ. М. 394. мѣсто згласѣ.

гласънъ, slagus: веле гласно глаголаше. М. 568.

глашкнн, што припада Глажу: з Глажъ градъ
Глашкн. М. 439.

гледати, азрнсеге: нко гледа оу морѣ. М. 68. не гле
дае г когъ нн н прнлдн. М. 444. глуда. М. 127.

гледнѣ, дубровчаннн внѣѣннн од велѣга внѣѣа
Жннъ Гледнѣ 1253. М. 40.

глигоревъскнн, гледај глигоревъскнн.

глигоревъци, село у комъ је црква трескавачка
нмала њнве: з Глигорекцехъ. Г. XIII. 375. сф. Глигоровъци.

глигорнн, гледај Грггорнн. Г. XI. 198.

глигоревъскнн, што припада Глигоровцнма, сф.
глигоревъскнн: рѣка глигоревъскн. Г. XI. 132. мегн рѣка
глигоревскн н костанскн. Г. XIII. 375.

глигоревъци, село које се нше н Глигоревъци:
земље су црнве трескавачне ншле поутемъ оузъ брдо
Глигорекцемъ до коднннцѣ раднмнкоке. Г. XIII. 370.

глизкн, црква је трескавачка нмала близу Хра
штана њнве до Глизкн. Г. XI. 131. Г. XIII. 375.

глоба, *mulcta*: где годѣ се при цркви или уложити на ирелект судѣ, да и глоба црковна и послухъ и роука. М. 565. ако буде склада коштинна з дзворокутинномъ з Дзворокици, да суди ишезъ и суди, а глоба оинни. М. 101. що и одъ Прываке до Лонца, и судьце и глобе и крѣи з мирѣ, да буде на нихъ колю. М. 106. оскороди и царьство ми... отъ стюкоше, отъ глобе и поданна, престо реши отъ ксѣхъ работъ келихъ и малихъ (т. ј. да се глоба не плаћа цару). М. 138. ако се наге златаръ оу градоу коке динаре безъ колю царекѣ, да се златаръ иждеже, а градъ да плати глобоу, што реуе царь. З. 49. да оирле доушеници отъ глобе, ако ли га не оираке доушеници, да плати зъ глобомъ. З. 49. те глобе да се оузимаю на црковныхъ людехъ, како е поставио господиць царь законъ по земаи. З. 50.

глобарь, *qui mulctas colligit*: глобарь, кои стѣе при соудѣхъ, што осоуде соудѣ, и оуписанше даде глобаремъ, ты глобѣ да оузимають глобарѣ. З. 49. зновѣдамъ воеводамъ, кнезевомъ, жупаномъ, царициномъ, глобаромъ, катунаромъ и кснога ставиць людехъ сазгамъ нашинемъ. М. 485.

гловица, заселак који је 1314 припадао цркви арханђеловој у Љеснову. Г. XIII. 293.

гловока гредѣ, селима у Битви која је цар Лазар дао Раваницѣ ишла је међа на Глогоку Гредѣ зѣ Црњи Млакѣ. С. Л. 1847. IV. 54.

глоговица, међу селима која је цар Лазар дао Раваницѣ била су два тога имена: Глоговица доиѣ и Глоговица горѣ. М. 198. то ће бити садашње двије Глоговице: једна у окр. алексиначком а друга у крајинском. — Још једну Глоговицу близу Новога Брѣа даде Хиландару деспот Стефан 1411. М. 570. и то село има и сад. Hahn, *reise* 169.

гложане, *pl. masc.* брод на Гложанехъ на Моравѣ дао је цар Лазар Раваницѣ. С. Л. 1847. IV. 55.

глотина, *frumentum quoddam*: Иван је Црноје-

вић одредио да манастиру четинском даје свана ку-
ћа по старь глетиве соим. М. 531.

глоубина, profunditas: кѣнишше изъ глоубины срѣ-
дубѣише. Ст. 5. възденгни ме изъ глоубини грьховиши.
М. 562. cf. гльбина.

глоубокии потоки, гледај гльбокии потоки.

глоубоуица, гледај Гльбоуица.

глоумѣць, scenicus: ѿ то послѣхъ мое гльице Ра-
доръ Вькосалиѣа зъ дръжвомъ на вѣше скетце, нека вѣше
сте кесели. М. 557.

глоухавица, немо мјесто, на које је ишла трго-
вина изъ Дубровника и у којемъ 1396 бјеше мидија
и царина: в Глухавици. П. 5. погрјешка је на једномъ
мјесту Глухавица. П. 4.

глоухота, surditas: отъ глоухоте. III. jahrb. bd. 53.
anz. bl. 116.

глоухъ, surdus: слоужити глоухимъ поумиромъ. Ст. 1.

гльбина, profunditas: божи мнѣсряди гльбина
ѿтирѣении. Ст. 1. изкедѣша ме изъ гльбини рока прѣис-
подѣниго. М. 112.

гльбоки, profundus: гльбоки на кеуери закѣснѣв-
шимъ. Д. 15.

гльбокии доли, селу је Вилској ишла меѣа ѿ
Бодмункоѣ гльва ѿиравъ на вьогоръ на Гльбокии Доли.
М. 144.

гльбокии потоки, земљама манастира Хиланда-
ра у Светој Горѣ ишла је меѣа врько Гльбокии По-
тока... на равниноу... на Великоу Биглоу, и тоу мѣстѣ
нами гльбокии Молнидоуза. М. 127. у другомъ спо-
мениу гдѣ се казују исте меѣе стоји врько Гльва-
иа Неюка. М. 131. а у пријепису који је од тога
споменика у народној библиотеци у Биограду и изъ
којега је по свој прилици први путъ и штампанъ стоји
доубокога.

гльбость, profunditas: молитвѣ ѿ гльбости срѣдѣ-
ца къ богоу прѣдѣлагать. Д. 23.

ГЛЪБОУЛИИ, приви је трескавачкој припадало селиште Глоулини. Г. XIII. 371.

ГЛЪБОУИЦА, пише се и Глоуоуица, комад земље што од грчке земље приокрете Стефан Немања, као да је била близу Хвосна између Липљања и Ријепа, јер се спомиње међу њима: Лазар с Липљанинъ, Глвоуицоу, Рике. М. 4. Лазар, Липљанинъ, Глвоуицоу, Рике. Са. 1. по ријечима Стефана Првовјенчаног њу је Немања добио на дар: цар грчки отлоуицеъ кмоу отъ земле своје дастъ кмоу рекомоу Глоуоуицоу. Ст. 3.

ГНАТИ, женоу, persequi: женъ. М. 2. да су дзжи тирати (и) гнат-и-хъ. М. 347. поутъ гнаше. Д. 12.

ГНИЛМИЕ, masc. pl. село близу Ливоче: међу људима који су по заповијести царице Милице показивали међу ливочку био је Радиков из Гниклини. М. 263. по тој форми друкчији би био номинатив, али прије сумњам еда ли је добро преписано. cf. Гниклине.

ГНИЛА, у Јелцима село Гнила, које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи. М. 11.

ГНИЛИЦЕ, међу прилозима што је цар Лазар приложио Раваници била је и воденица на Гнилицяхъ среднихъ. М. 198.

ГНИЛИШТА, село у Лици у хумској земљи које је краљ маџарски Матија дао братру Александру дубровчанину. М. 494.

ГНИЛИНЪ, putris: селима у Мачви која је цар Лазар дао Раваници ишла је међа отъ Саве крме Поповицъ на рѣкеницъ, на крестоношињ храстъ на гниоши, на кокошекъ границъ. С. Л. 1847. IV. 53.

ГНИЛИНЕ, masc. pl. без сумње исто мјесто којему је име наштампано и Гниклине: ливочка је међа ишла по дзлз како дзлз дзлз Гниклиномъ и Ликѡуи. М. 264.

ГНОНИНЪ, stercoreus: прохода гнониног. Г. X. 245.

ГНОНИНЕСИТЬ, a stercore nomen habens: Константино Гнонинеситяго. Г. X. 251. *Κοπρῶνυρος*.

гноусл, једном од уџара које је краљ Милутин дао Хиландару било је име Гноусл. М. 58.

гноушати се, abominari: не гноушати се прикљачи уловљенојеноу твојмоу заклоуждѣше. Ст. 14.

гитѣвѣ, ига: да приме гитѣвѣ и накладише оѣт крадектва ми. М. 16. иѣмамо гитѣвѣ на кы. М. 51. оѣдѣкрати оѣни гитѣвѣ оѣдѣ иасѣ. П. 30. ако не кисмо дошли на ииѣхъ длопкнѣдѣ, тада да смо з гитѣвѣ. М. 452. гитѣвѣ. М. 105.

гитѣвѣликѣ, iracundus: гитѣвѣликѣ иѣкнѣвѣ крагѣ бы-влаше своемоу тлоу. Д. 26.

гитѣздо, pidus: еда оѣрѣла грѣлица сеѣз гитѣздо. М. 65. Сламодражи, Добродоѣаннима, Непробиштима, Момуши и Биѣлој цркѣви ишла је меѣа на црѣноко гитѣздо прѣко Галнѣвнѣкѣ. М. 87.

гобѣзовати, abundare: вѣстѣми благами гобѣзоуе. Д. 3.

говедѣниѣѣ, војвода Воуносѣвѣ Гокѣдѣниѣѣ 1456. Л. 79.

говедо, bos: или оѣвѣце или козе или говеда и ксе ѣо је длоо крадектво ми на име пирѣгоу. М. 80. издѣка прѣставѣ: оѣт говедеѣта .д. днѣдрѣ. З. 38. да даѣа трѣвѣноу оѣт .р. говедеѣ говеда. З. 50. оѣт говеда. З. 50.

говеѣли бродѣ, селу је Дабру манастира Равѣнице била меѣа Говеѣли Бродѣ. М. 199.

говорѣниѣѣ, locutio: и видѣѣвѣ негоѣо добро говорѣниѣѣ. М. 202. тоѣаи кѣи говорѣниѣи и писѣаи мноѣгоѣ видѣо. М. 500.

говорѣити, loqui: коѣо видѣѣ гогорѣити. Са. 12. ѣо видѣѣ хотѣѣѣ кѣѣ вѣмѣ гогорѣити. М. 42. иѣкѣ се з записѣ гогорѣи. М. 105. гогорѣише царѣстѣвѣ ми о крѣвѣнѣдѣ. М. 158.

говорѣѣ, colloquium: коѣ се згоде на самѣрѣти моѣи дѣвѣонѣѣ, да иѣѣ се да прѣкнѣѣ, колиѣо се може, з гогорѣомѣѣ, како да се здоѣе. М. 416. али мислим да је погрѣѣшка што је тако нашѣампано и да би треба-ло згогорѣомѣѣ.

говѣнѣѣ, село Говѣнѣѣ дао је Хиландару краљ Милутин. М. 58. било је близу Дрснѣкѣи и Петрѣа.

гоѣтннѣ, religiosus: подовлет епископоу быти гоѣтннѣ. Д. 140.

гоѣтннѣ, pietas: гоѣтнѣ и любовѣ. Ш. Іезек. 119.

годилнѣ, селу је Грнчареву ишла меѣа зѣ Гоусиномѣ низѣ Волскоу оу Бзлиннѣ Потокѣ посредѣ Годилнѣ. М. 95.

година, annus: да се илнлннѣ на годннѣ тисоуки перьперѣ, и тоуи тисоуцоу перьперѣ да дакаю доуерокудиѣ на ксанѣ годннѣ храмѣу архангела Михаила. М. 167. да се даю кьсанѣу годннѣу цркви. М. 532. гладна година. Л. 73. — tempestas: и ѣнетѣ се илнлѣ врати зломѣ годннѣ. Ш. 73.

годннѣцѣ, селима св. Николе Враѣнскога Гуглави и Крушевицама ишла је меѣа илнлѣ Годннѣцѣ по сраде Девелмака. М. 26.

годннѣ, светомѣ Николи Враѣнском дао је краљ Владисав село Годннѣ. М. 26. има и сада у Црној Гори на блату скадарском.

годннѣ се, accidere: куннѣцѣмѣ дьуровьуьннѣмѣ годннѣ се сьмарѣть. М. 37.

годннѣтѣ, annus: ирѣкнѣть кѣ Горѣ Скѣтанѣ годннѣтѣ и .е. илнлѣ. Са. 8. кьси ирѣкнѣ на кьсанѣ .к. годннѣтѣ да понокннѣмѣ снзи ротѣ. М. 31. даѣ скѣтаѣ цркви на годннѣтѣ по .кѣ. ждрѣца пастыромѣ вьлзгоу. М. 61. да даѣ кьсанѣ ннхѣ у годннѣтѣ три дни ѣрлннѣ. М. 191. годннѣтѣ. Г. XI. 203. да кунннѣмѣ цркви которскѣмѣ за три годннѣтѣ. М. 246.

годннѣтннѣ, annus: шесть сѣть злѣтѣхѣ двѣтѣмѣ ирѣкога реки илнлѣ а ирѣкѣ годннѣтннѣмѣ цркви дрѣкьскѣ. Ш. 6. 85.

годннѣтннѣ, annus: годннѣтннѣмѣ поменѣ. М. 570.

годоиннѣ, поле Годоиннѣмѣ ннлѣ Смедерева: разьѣннѣмѣ Длнлѣга подѣ Смедерекомѣ, на Годоиннѣ. Л. 77. разнѣ Длнлѣга на Годоиннѣ. Г. X. 271.

годѣ, tempus, само с предлогѣмѣ вѣзѣ, intempesitive: вѣзѣ года вѣрннѣ. Ст. 9. — с предлогѣмѣ кѣ и глаголомѣ быти, placere: сьвѣтъ монѣ боуднѣ ти кѣ годѣ. Д. 158. — глѣдаѣ годѣ: монѣ годѣ уловнѣ. Ш. 41. само ту.

годе, с глаголом быти а и без њега, пласеге: иже тебѣ не годѣ, и нитѣ не творѣ. Д. 153. да те продасть; како мноу годѣ. М. 14. маи мнѣ, що мнѣ не годѣ. М. 37. гдѣ люко нисмѣ годѣ будѣ. М. 211. ано мнѣ ни не годѣ. П. б. 26. то ли би годѣ да кудѣ ѡма дѣл. П. б. 26. да мнѣ не на коли, що мнѣ годѣ. М. 206. како ти годѣ. П. б. да самѣ волинь сталати ком ми годѣ днѣ. М. 339. да смо волинь продати комуе намѣ годѣ дверокулинѣ. М. 341. взети кажда кажда нон будѣ годѣ. П. б. 103. да мнѣ не на мнѣ коюю како мнѣ годѣ. М. 435. — долази уз ријечи релативне, које од његова значења бивају неодређене тако да обузимају све што значе: или ниндѣ гдѣ годѣ. М. 16. ѡтѣ коудѣ годѣ. М. 80. каде годѣ. П. 2. до гдѣ годѣ Доубровинѣ дръжи Стомѣ. М. 167. гдѣ се годѣ взима цѣрина. М. 184. з космѣ годѣ сзда. М. 16. или кралско или уне годѣ. М. 52. властелинѣ или итѣ годѣ. М. 69. кога годѣ пошла. М. 108. що годѣ будѣ ѡтавнѣти. М. 256. кажда би мнѣ годѣ рать брашна. М. 313. до коли годѣ будемо дръжати. М. 339. коюга годѣ господина. М. 373. како годѣ могаше. М. 444. — у том смислу постаје као и коли *vel*, али само на два мјеста: гдѣ си кѣто хоке крѣвати, годѣ си кѣто мнѣ. М. 2. не паати тръжць, годѣ не ѡбѣкаровати владанинѣ. М. 188. мислим да гријешком мјесто ове ријечи стоји *golie*. М. 385. сѣ. годѣре.

годѣмѣ, име мушко, гледај Кранириѣ.

годѣре, гледај годѣ, уз које се јоште сачувало ре (же), које припада релативним ријечима, које су пред годѣ и које њим и постају релативне: що је годѣре Стипана Добриновиѣ. М. 249. на кою годѣре странѣ. М. 449. тко годѣре ѡдѣ нихѣ. М. 525. сѣ. годѣрь.

годѣрь, гледај годѣре, од којѣга је само отпао крајњи глас: що је годѣрь његово било. П. 50. що годѣре се з старѣхѣ новѣлахѣ здръжи. М. 368. тко годѣрь би поговорно. М. 375. кажда годѣрь би послани. М. 499. кон годѣрь будѣ. М. 527.

гозна гласа, село Нотшићи имало је планину
Витиш до Гозне Гласе. М. 92.

гон, рак: прави приатељ бити ками и краљ гон
држати са ками. М. 2. потваргисне кошкоде Радосана
Шикловниџ да гон зинисни и потваргисни од Кошакли
кошкоде Сладали. М. 313. cf. гонь.

гонкима, међу власима које је краљ Милутин
дао кинскоуни динлавишкоу била је и говина жена у
детици. М. 364.

гонко, брат Вукашина краља: три братови: Оу-
гласи и Вљакшињи и Гонко кошкода погибоше на Мар-
ци 1371. Л. 61. 72. cf. Исакја у Микл. Joap. Chrys. hom.
69. — Гледај Сиrotовић. — Помиње се и Gojko Mar-
pavitius, којему 1394 даде племство краљ босански
Дабича. М. 224.

гоншира, међу људима које је краљ Стефан Де-
чански дао Дечанима да буду социалници био је у
Чебићу Гоншира. М. 97.

гонь, quietus: тргокац не море бити и нио не
море разкити мирис и гонь земљу. II. 43. тргокац не море
разкити где је гонь земљи. II. 44.

гонсак, жена војводе Радича Санковића 1391.
М. 220.

гонслак, име мушко, гледај Гонсловић, Довро-
мировић.

гонсалић, властелин Стефана бана босанскога
Будисављ Гонсалић 1332. М. 102. — Никола Гонсалић
бјеше узео пиргу Василијеву нешто земље у Ли-
вочи, па му је врати царица Милица. М. 263. — Кнез
Драгиша Гонсалић род војводи Садаљу 1429—33. М.
357. 361. 365. 373. II. 6. 86, 89. године 1438 помињу
му се синови као да он већ није био у животу. М. 395.

гонславић, два дубровчанина: Андрић Гонсла-
вић 1253 вијећник од вељег вијећа. М. 40. — Иво
Гонславић посланик дубровачки Јелени краљици срп-
ској 1289. М. 56. њега пишу и Гонславић.

гославлићъ, дубровчанин Пяро Гославлићъ 1289 посланик краљу српском. М. 55. cf. Гославлићъ.

гослакъ, цара Лазара нефадин Гослакъ 1387—8. М. 207. П. 6. 31. — Гледај Кроусићъ.

гонганићъ, 1417 дубровчанин Прѣканица Гонганићъ. П. 137.

гонунинићъ, 1405 Ноклиъ Гонунинићъ диниъ краља босанскога Твртка Твртковића. М. 257. а 1419 краља босанскога Стефана догопетъ. М. 294.

гонунинъ, селу је Кампјеву ишла међа за гонунинићъ. М. 199.

гоншићъ, властелин босански кнез Нкланишъ Гоншићъ 1432. М. 367.

гонѣ, име мушко, гледај Галъуићъ.

гонъшници, међу селима која је 1379 царица Њеѣдекии дала Хиландару с црквом архиѣвском било је село Гонъшници. М. 191.

гола брѣда, селу је Словињу ишла међа до поути, кон греде отъ Голнихъ Брѣдъ. М. 123.

големокићъ, 1463 оумра отъ Њежекоу конъ Сереза Оливеръ Големокићъ. Л. 81. cf. Оливеръ.

голнуъ, село у Горској Жупи које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи. М. 12.

голишеско, од четири уљаника што их је Стефан Немања дао Хиландару један је био у Голишевъ. М. 6.

голни, планина у Херцеговини: изгнкоше срѣбли на Голіу 1688. Л. 87.

голни, γαλέα, trigemis: въ врьзыхъ голлахъ. Д. 181. голню посласмо у Стари Градъ. П. 38. изсмо на адше по-трѣзъ пошедали и голни и критентне плше. П. 113.

головрѣхъ, у Хомољу село које је цар Лазар дао цркви богородичиној у Ждријелу браничевском. М. 194. ту стоји Головрѣхъ, али у пријепису који је мјесто оригинала и из којега је први пут штампано стоји Головрѣхъ.

голоздовиць, властелин краља босанскога Остоје кнез Драгић Голоздовиць 1409. М. 273.

големокъ, у Винцехъ је била ивица голомока која је припадала цркви трескавачкој. Г. XIII. 374. cf. Големокиць.

голоубинь, -ни, columbae: доухъ скетивъ зракомъ голоубинимъ съходешть. Д. 167.

голоубьць, град у Браничеву: 1428 отеръже се Ермиа оу Голоубцоу, и даде се тоу рцемъ, и платише Браничево. Л. 76. 79. — Град у Босни: 1464 царъ прѣими Голоубьць и Ђице и име градова косињске. Л. 80

голь, rudus: ерь слми оно (скитє) разъдмалъ ии-колицимъ, а друзи ми голи сиде. М. 545.

голькласъ, међу људима који су показивали међу коњушку по заповијести царице Милице бјеше изъ Лицадина Петръ Голькласъ. М. 264.

гольма, magnus: съсоуди злати и сребрѣни и иила мала и гольма. М. 75. и иво все мала и гольмо. М. 80. выкъшен рати гольми. М. 100. що се залоге зложеногъ кога любо мала и гольма изъ землѣ царьства ми. М. 148. властеле мали и големи. М. 152. иика гольмога стрѣло-педарха. Г. XIII. 375. да е вѣдомо всакомъ маломъ и гольмомъ. М. 242. уз гольми любькъ. М. 242. къ име келниаго саклота, големога господина нашего. М. 257. 260. 315. всакомъ маломъ и голномъ. М. 313. иудиа роменца голема. М. 407. како ми би заповѣдъ оудъ големаго царя. М. 515. да сияжу ске малою и големо. М. 546. що и гламо ихъ иилини мало и гольмо. П. 43.

гомилл, collis: селу је Дечанима ишла међа оудъ Урькенога Брѣга на Гомиллоу оу рѣкоу. М. 92. и селима у Мачви која је цар Лазар дао Раваници међа је ишла оудъ грооблицъ на гомилл. С. Л. 1847. IV. 53.

гомиллица, селима Гуглави и Крушевицама, што је краљ Владисав дао св. Николи Враѣинском, ишла је међа како поутъ греде на Гомиллицоу, право съ Гомиллице низъ Бауькъ. М. 26.

гласавник, vox: гласавне и осезаніе. Са. 9.

гласити, fatus: мегю гласитими градми. М. 288.

гласитого споменута господина Радосава Павлокина. М. 418. много гласитого господина воєводе Сяддала: М. 509.

гласъ, vox: прѣсладкі гласъ. М. 3. ижеже гралица
оулашають дѣри гласомъ. М. 65. — pupcius: да имъ
дамъ гласъ прѣко тога на шесть мѣсець. М. 170. да си
дасть жена моужоу гласъ, да гредеть на соудъ. З. 38. до-
бре гласове казаше. М. 319. ишамо зи гласе, ирѣ се тѣр-
ци иже на Зета. П. 25. — fama: колисмо гласъ ишабма,
да цвѣте одъ послѣднихъ. М. 249. да смо пореуеми з глас-
си. М. 288. хвалаше поуѣнне славнога и келмога гласа
господства ти. П. 21. ком те сконмъ хлѣвмъсткомъ Дѣ-
вровскимъ доври гласъ поугента. П. 42. — modus: охтенъ
отъ .д.го гласа. М. 538. — без сумње гријешком мје-
сто гласове стоји далсоче. П. 25. такође биће погрјеш-
ка .д. уаше з гласехъ. М. 394. мјесто угласе.

гласъиъ, clagus: веде гласно глаголаше. М. 568.

гласкии, што припада Глажу: з Глажу градъ
Глашини. М. 439.

гледати, aspice: иако гледа оу море. М. 68. не гле-
дае г богъ ни к правди. М. 444. глады. М. 127.

гледниъ, дубровчанин вијећник од веѣга вијећа
Живъ Гледникъ 1253. М. 40.

глигорекъскимъ, гледај глигоровскимъ.

глигорекъци, село у ком је црква трескавачка
имала њиве: з Глигорекцехъ. Г. XIII. 375. cf. Глигорекъци.

глигорин, гледај Григорин. Г. XI. 198.

глигоровъскимъ, што припада Глигоровцима, cf.
глигорекъскимъ: рѣка глигоровска. Г. XI. 132. мегю рѣка
глигорекска и мостаска. Г. XIII. 375.

глигоровъци, село које се пише и Глигоревъци:
земље су цркве трескавачке ишле поуѣмъ оуз врьдо
Глигорекцемъ до воданице радимамоке. Г. XIII. 370.

глизти, црква је трескавачка имала близу Хра-
штана њиве до Глизти. Г. XI. 131. Г. XIII. 375.

глоба, *mulcta*: где годъ се при црквиим уловѣи на краљевъ судъ, да је глоба црквиим и послоуки и роука. М. 565. ако буде складъ кошпанина з дуброваниномъ з Дуброваници, да суди између и суди, а глоба шинини. М. 101. що је ода Пртепаке до Лонца, и судѣце и глобе и краји з ширъ, да буде на нихъ колаю. М. 106. ѿсководи је царство ми... ѿтъ стнокоше, ѿтъ глобе и поданиа, просто реши ѿтъ всахъ рлкотъ великихъ и малихъ (т. ј. да се глоба не плаћа цару). М. 138. ако се наге златаръ оу градоу нове динаре безъ волиъ цареве, да се златаръ иждеже, а града да плати глобоу, што реуе царъ. З. 49. да шираке доушеници ѿтъ глобе, ако ли га не шираке доушеници, да плати зъ глобомъ. З. 49. те глобе да се оузимаю на црквиимыхъ людехъ, како е поставио господиъ царъ законъ по земли. З. 50.

глобаръ, *qui mulctas colligit*: глобари, кои стоје при соудѣхъ, што ѿсоуде соудѣ, и оуписавше даде глобаремъ, ты глоба да оузимають глобарѣ. З. 49. зловѣдмиъ воеводмиъ, кнезюкомъ, жупаномъ, цариникомъ, глобаромъ, катидаромъ и всакога станихъ людехъ слугамъ нашоимъ. М. 485.

глобница, заселак који је 1314 припадао цркви арханђеловој у Љеснову. Г. XIII. 293.

глобова греда, селима у Битви која је цар Лазар дао Раваници ишла је међа на Глогова Греду за Цркви Малки. С. Л. 1847. IV. 54.

глоговица, међу селима која је цар Лазар дао Раваници била су два тога имена: Глоговица доми и Глоговица горни. М. 198. то ће бити садашње двије Глоговице: једна у окр. алексиначком а друга у крајинском. — Још једну Глоговицу близу Новога Брда даде Хиландару деспот Стефан 1411. М. 570. и то село има и сад. Hahn, *reise* 169.

гложаице, *pl. masc.* брод на Гложанехъ на Морави дао је цар Лазар Раваници. С. Л. 1847. IV. 55.

глотица, *frumentum quoddam*: Иван је Црноје-

вић одредно да манастиру цетинском даје свана ку-
ћа по старь глетине соим. М. 531.

глоуѣина, profunditas: кѣнише изъ глоуѣины срѣ-
дѣиши. Ст. 5. въздигни ме изъ глоуѣины гървоиши.
М. 562. cf. глѣина.

глоуѣокии потоиъ, гледај глѣокии потоиъ.

глоуѣоуица, гледај Глѣоуица.

глоуѣица, scenicus: ѿ то послахъ мое глѣице Ра-
дохъ Висолиѣа з дружоми на камѣ скетце, нека вава
сте весели. М. 557.

глоуѣавица, немо мјесто, на које је ишла торго-
вина из Дубровника и у којем 1396 бјеше мидља
и царина: з Глѣавици. П. 5. погрјешка је на једном
мјесту Глѣавици. П. 4.

глоуѣота, surditas: отъ глоуѣоте. III. jahrb. bd. 53.
anz. bl. 116.

глоуѣъ, surdus: слоужити глоуѣиши коуширомъ. Ст. 1.

глѣина, profunditas: бошим милосрдим глѣина
ѿтираениш. Ст. 1. изведѣша ме изъ глѣиши рова прѣкс-
подѣишиго. М. 112.

глѣокиъ, profundus: глѣоки на вечери хлѣисѣи-
шиш. Д. 15.

глѣокии доиъ, селу је Вилској ишла меѣа ѿдъ
Водушикоице глѣа оуириѣ на з погоръ на Глѣокии Доиъ.
М. 144.

глѣокии потокиъ, земљама манастира Хиланда-
ра у Светој Гори ишла је меѣа прѣко Глѣокии. По-
тока... на равниноу... на Великоу Биглоу, и тоу мѣста
нами глаголиши Молиѣоуза. М. 127. у другом спо-
менику гдѣ се казују исте меѣе стоји прѣко Глѣо-
кии Потока. М. 131. а у пријепису који је од тога
споменика у народној библиотеци у Биограду и на
којега је по свој прилици први пут и штампан стоји
доубокога.

глѣокии, profunditas: молити ѿ глѣокии срѣдѣ-
ца на когоу прѣдлагати. Д. 23.

гльвоуани, приви је трескавачкој припадало селиште Гльвоуани. Г. XIII. 371.

гльвоуица, пише се и Глоувоуица, комад земље што од грчке земље приобрете Стефан Немања, као да је била близу Хвосна између Липљања и Ријека, јер се спомиње међу њима: Лабъ с Лъллнсмъ, Гльвоуицоу, Ракс. М. 4. Лабъ, Липлсмъ, Гльвоуицоу, Ракс. Са. 1. по ријечима Стефана Првовјенчаног а њу је Немања добио на дар: цар грчки отлоуиувъ кмоу отъ земље своје дастъ кмоу рекомоу Глоувоуицоу. Ст. 3.

глати, жемоу, persequi: жемъ. М. 2. да су дужи тирати (и) глат-и-хъ. М. 347. поутъ глатше. Д. 12.

гинвлмне, masc. pl. село близу Ливоче: међу људима који су по заповијести царице Милице показивали међу ливочку био је Радков из Гинвлмни. М. 263. по тој форми друкчији би био номинатив, али прије сумњам еда ли је добро преписано. cf. Гинвлмне.

гинла, у Јелцима село Гинла, које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи. М. 11.

гинлаице, међу прилозима што је цар Лазар приложио Раваници била је и воденица на Гинлаицкхъ средина. М. 198.

гинлаишта, село у Авци у хвиској земљи које је краљ мацарски Матја дао братру Александру дубровчанину. М. 494.

гинлаиъ, putris: селима у Мачви која је цар Лазар дао Раваници ишла је међа отъ Саве къше Поповицъ на ркеницъ, на крестоношннхъ храстъ на гинлаиъ, на конотекъ глинцъ. С. Л. 1847. IV. 53.

гинлаице, masc. pl. без сумње исто мјесто којему је име наштампано и Гинвлмне: ливочка је међа ишла по длаъ како длаъ длаъ Гинвлмномъ и Лгвоуи. М. 264.

гионнъ, stercoreus: прохода гионнаго. Г. X. 245.

гионнмемитъ, a stercore nomen habens: Константина Гиременигата. Г. X. 251. *Κοπρῶννμος*.

гиоуца, једном од уџара које је краљ Милутин дао Хиландару било је име Гиоуца. М. 58.

гиоушати се, abominari: не гиоушамъ се прикляцим улобѣолоубеню теожмоу заблоуждѣшеж. Ст. 14.

гизекъ, iga: да приме гизекъ и изказание отъ краљевства ми. М. 16. измамо гизекъ на кы. М. 51. одѣрати ѡни гизекъ ѡдъ насъ. П. 30. аки не вѣсмо дошли на нидъ зливидѣ, тада да смо з гизекъ. М. 452. гизекъ. М. 105.

гизкълникъ, iracundus: гизкълникъ измакъ крагъ вывалше своемоу тѣлоу. Д. 26:

гизздо, pidus: едѣ ѡбрѣла грѣлица сѣтъ гизздо. М. 65. Сламодражи, Добродоѣанима, Непробиштима, Момуши и Бијелој цркви ишла је меѣа на црѣново гизздо прѣко Галлуника. М. 87.

гобъзокати, abundare: вѣстимъ благимъ гобъзоуе. Д. 3.

говедниитѣ, војвода Коуносакъ Говедниитѣ 1456. Л. 79.

говедо, bos: или ѡвце или козе или говеда и все що је дао краљевство ми на име ипрѣгоу. М. 80. издѣла пристаеъ: отъ говедета .д. динари. З. 38. да дава травноу отъ .р. говедѣ говедо. З. 50. отъ говедѣ. З. 50.

говеѣни бродѣ, селу је Дабру манастира Раванице била меѣа Говеѣни Бродѣ. М. 199.

говорение, locutio: и видѣвъ негово добро говорение. М. 202. тоганъ вѣ говоренимъ и писма многоу видѡу. М. 500.

говорити, loqui: кого видѣ говорити. Са. 12. що вѣхъ хотѣлъ къ камъ говорити. М. 42. икъ се зъ записъ говори. М. 105. говорити царствѣ ми ѡ крикиидѣ. М. 158.

говорѣ, colloquium: коу се згоде на самѣрати можѣ десонке, да имъ се да прѣинитѣ, колико се може, зъ говоромъ, како да се здоме. М. 416. али мислимъ да је погрѣшка што је тако наштампано и да би требало зговоромъ.

говѣнѣ, село Говѣнѣ дао је Хиландару краљ Милутин. М. 58. било је близу Дрсника и Петрча.

гоѣтннѣ, religiosus: по довет епископоу быти гоѣтннѣ. Д. 140.

гоѣтннѣ, pietas: гоѣтнѣ и любокѣ. Ш. 1.сек. 119.

годилик, селу је Грнчареву ишла меѣа зѣ Гоуспнѣмъ ннзѣ Волсноу оу Ктлнн Потокѣ посрѣдѣ Годылкѣ. М. 95.

година, annus: да се наплѣм на годннѣ тнсоукм перьперѣ, и тоуи тнсоушоу перьперѣ да даклѣ доуѣрокѣ уанѣ на вскоу годннѣ храмоу архангела Мнхлнла. М. 167. да се даю всакоу годннѣ црѣккѣ. М. 532. глѣдѣна годннѣ. Л. 73. — tempestas: и ѡнетѣ се плѣкѣ врати зломѣ годннѣмъ. П. 73.

годиныцѣ, селнма св. Ннколе Враѣннскаго Гу глави и Крушевлцама ишла је меѣа ннлѣ Годнныцѣ по срѣде Девелнлн. М. 26.

годннѣ, светомѣ Ннколн Враѣннском дао је краљ Владнсаѣ село Годннѣ. М. 26. нма и сада у Црној Горн на блату скадарском.

годити се, accidere: кнпнцѣмъ днѣрокѣуѣкннѣмъ годитѣ се смѣртѣ. М. 37.

годиште, annus: прѣвѣсть вѣ Горѣ Скѣтлн годнше и .6. мѣсецѣ. Са. 8. вснн крамнѣ на всако .6. годнше да поновнмо снзи ротѣ. М. 31. даѣ скѣтлѣ црѣккѣ на годнше по .61. ждрѣвца пастыромѣ вѣлѣгоу. М. 61. да даѣ всакн ннхѣ у годншн трн днн ѡрннн. М. 191. годнше. Г. XI. 203. да кнпнмо цѣрннѣ которскѣ за трн годншѣ. М. 246.

годиштина, annus: шѣсть сѣтѣ златѣхѣ двѣкѣтовѣ прѣвога рока плѣкѣ а прѣкѣ годншннѣ цѣрннѣ дрѣкѣскѣ. П. 6. 85.

годиштынѣ, annus: годншннѣ поменѣ. М. 570.

годоиннѣ, поље Годомнн ннже Смедереѣ: разѣвнше Алѣсѣга подѣ Смедерскомѣ, на Годомннѣ. Л. 77. разѣн Алѣсѣга на Годомннѣ. Г. X. 271.

годѣ, tempus, само с предлогомъ безѣ, intempes- tive: безѣ года варннѣ. Ст. 9. — с предлогомъ вѣ и глаголомъ быти, placere: свѣтѣ мон боудн тн вѣ годѣ. Д. 158. — глѣдај годѣ: мон годѣ уловѣкѣ. П. 41. само ту.

годѣ, с глаголом быти а и без њега, плавеге: иже тѣх не годѣ, и нитѣх не творѣ. Д. 153. да ю продасть, како иже годѣ. М. 14. ман иже, що иже не годѣ. М. 37. гдѣ иже иже годѣ буде. М. 211. аже ли иже не годѣ. П. 6. 26. то ли иже годѣ да буде ѡма дѣа. П. 6. 26. да иже не на коли, що иже годѣ. М. 206. како ти годѣ. П. 6. да самѣ колѣши стлѣти кон иже годѣ дѣо. М. 339. да сѣо колѣши продати кому сѣо иже годѣ дѣоуоуанинѣ. М. 341. взети кажда када нон буде годѣ. П. 6. 103. да иже не на иже колѣо како иже годѣ. М. 435. — долази уз ријечи релативне, које од његова значења бивају неодређене тако да обузимају све што значе: или иже дѣ гдѣ годѣ. М. 16. ѡтѣ колѣде годѣ. М. 80. иже годѣ. П. 2. до гдѣ годѣ Добровиниѣ дръжи Стѣнѣ. М. 167. гдѣ се годѣ взима царина. М. 184. з колѣ годѣ судѣ. М. 16. или краљско или иже годѣ. М. 52. властелинѣ или иже годѣ. М. 69. кога годѣ пошле. М. 108. що годѣ буде ѡтачнѣти. М. 256. када иже иже годѣ рѣтѣ вранинѣ. М. 313. до коли годѣ будемо дръжати. М. 339. кога годѣ господѣни. М. 373. како годѣ иже годѣ. М. 444. — у том смислу постаје као и коли vel, али само на два мјеста: гдѣ си кто колѣ крѣати, годѣ си кто иже. М. 2. не платѣ трѣжцѣ, годѣ не ѡбѣкарѣати владѣни. М. 188. мислим да гријешком мјесто ове ријечи стоји golie. М. 385. cf. годѣре.

годѣиѣ, иже мушко, гледај Кранмириѣиѣ.

годѣре, гледај годѣ, уз које се јоште сачувало ре (же), које припада релативним ријечима, које су пред годѣ и које иже и постају релативне: що је годѣре Стипѣли Добровинѣиѣ. М. 249. на коју годѣре странѣ. М. 449. тко годѣре ѡдѣ иже. М. 525. cf. годѣрѣ.

годѣрѣ, гледај годѣре, од којѣга је само отпао крајњи глас: що је годѣрѣ ижего вѣо. П. 50. що годѣрѣ се з старѣх повѣдѣх здрѣжи. М. 368. тко годѣрѣ иже ижего. М. 375. када годѣрѣ иже ижего. М. 499. кон годѣрѣ буде. М. 527.

гозла гласа, село Нотшићи имало је планину
Влашъ до Гозне Главе. М. 92.

гон, рак: први приатељ бити ками и врак гон
држати сь ками. М. 2. потварски кожде Радослава
Никловики за гон зинети и потварски одъ Кошкел
кожде Сидлаи. М. 313. cf. гониъ.

гонимиъ, међу власима које је краљ Милутин
дао мискоушим динлашској била је и гонимиъ жена у
дацима. М. 564.

гонко, брат Вукашина краља: три братовци: Оу-
гласи и Кљакшии и Гонко кожде погубоше на Мари-
ци 1371. Л. 61. 72. cf. Исанија у Микл. Јоан. Chrys. hom.
69. — Гледај Сиретковиъ. — Помиње се и Gojko Mar-
navitius, којему 1394 даде племство краљ босански
Дабича. М. 224.

гонмира, међу људима које је краљ Стефан Де-
чански дао Дечанима да буду социалници био је у
Чабићу Гонмира. М. 97.

гонниъ, quietus: тргокац не море бити и ино не
море разет миром и гонниъ земљу. П. 43. тргокац не море
разет где је гонниъ земља. П. 44.

гонска, жена војводе Радича Санковића 1391.
М. 220.

гонслак, име мушко, гледај Консловиъ, Докро-
мировиъ.

гонславиъ, властелин Стефана бана босанскога
Будислава Гонславиъ 1332. М. 102. — Никола Гонславиъ
бјеше узео пиргу Василијеву нешто земље у Ли-
вочи, па му је врати царица Милица. М. 263. — Кнез
Драгана Гонславиъ род војводи Сандаљу 1429—33. М.
357. 361. 365. 373. П. 6. 86, 89. године 1438 помињу
му се синови као да он већ није био у животу. М. 395.

гонславиъ, два дубровчанина: Андри Гонсла-
виъ 1253 вијећник од вељег вијећа. М. 40. — Иво
Гонславиъ посланик дубровачки Јелени краљици срп-
ској 1289. М. 56. њега пишу и Гонславиъ.

гонславићъ, дубровчанин Пјетро Гонславићъ 1289 посланик краљу српском. М. 55. cf. Гонславићъ.

гонслакъ, цара Лазара кефалин Гонслакъ 1387—8. М. 207. П. б. 31. — Гледај Кроуџићъ.

гонталићъ, 1417 дубровчанин Прѣзивица Гонталићъ. П. 137.

гонунићъ, 1405 Новакъ Гонунићъ дичиъ краља босанскога Твртка Твртковића. М. 257. а 1419 краља босанскога Стефана догопета. М. 294.

гонуниъ, селу је Камнјеву ишла међа за гонуниъ нивъ. М. 199.

гоншићъ, властелин босански кнез Нелишиъ Гоншићъ 1432. М. 367.

гонѣъ, име мушко, гледај Галѣуићъ.

гокѣшницъ, међу селима која је 1379 царица Љвѣдокии дала Хиландару с црквом архиѣвском било је село Гокѣшницъ. М. 191.

гола брѣда, селу је Словињу ишла међа до поутѣ, мон греде отъ Голѣихъ Брѣдѣ. М. 123.

големовићъ, 1463 оумрѣ оу Љежекоу конѣ Серезѣ Оликерѣ Големовићъ. Л. 81. cf. Оликерѣ.

голанѣъ, село у Горској Жупи које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи. М. 12.

голишеко, од четири уљаника што их је Стефан Немања дао Хиландару један је био у Голѣшеку. М. 6.

голиш, планина у Херцеговини: изгивоме сръбли на Голѣю 1688. Л. 87.

голиш, *γαλέα*, trigemis: въ врьзѣхъ голѣхъ. Д. 181. голѣю посласмо в Стари Градѣ. П. 38. изсмо на вѣштѣ пострѣз пошедали н голѣи н бригентѣише наше. П. 113.

голоквѣхъ, у Хомаљу село које је цар Лазар дао цркви богородичиној у Ждријелу браничевском. М. 194. ту стоји Голоквѣхъ, али у пријепису који је мјесто оригинала и из којѣга је први пут штампано стоји Голоквѣхъ.

голоухлокићъ, властелин краља босанскога Остоје кнез Драгићъ Голоухловићъ 1409. М. 273.

големока, и Вишњехъ је била мика голомока која је припадала први трескавачкој. Г. XIII. 374. cf. Големокићъ.

голоубиниъ, -ни, columbae: доухъ светли зракомъ голоубиниимъ съходешть. Д. 167.

голоубъць, град у Браничеву: 1428 отераше се Еремѣа оу Голоубцоу, и даде се тоу рцемъ, и иланише Браничево. Л. 76. 79. — Град у Босни: 1464 царъ прѣими Голоубъць и Шанце и име градова воевьшеске. Л. 80

голя, nudus: ерь самъ оно (скитѣ) разуднамаъ иноклицима, а дрззи ми голи сиде. М. 545.

голякласъ, међу људима који су показивали међу коњушку по заповијести царице Милице бјеше изъ Анекимъ Петръ Голькласъ. М. 264.

голтмъ, magnus: съсоуднъ злати и сребрѣни и нила мала и голтма. М. 75. и нно все мала и голтмо. М. 80. вывѣшенъ рати голтмѣти. М. 100. що съ залоге зложеногъ кога любо мала и голтма изъ землѣ царьства ми. М. 148. властеле мала и голтми. М. 152. нила голтмога стратопедарѣа. Г. XIII. 375. да е вѣдомо всакому малому и голтмому. М. 242. уз голтми любкъ. М. 242. къ име великаго саклота, голтмога господина нашего. М. 257. 260. 315. късакому малому и голтмому. М. 313. једна роменуа голтма. М. 407. како ми би заповѣдъ оудъ голтмога царѣа. М. 515. да сѣажу ске маломъ и голтмо. М. 546. що и тамо ннхъ иланима мала и голтмо. П. 43.

гомилѣ, collis: селу је Дечанима ишла међа оудъ Урѣвенога Брега на Гомилѣ оу рѣкоу. М. 92. и селима у Мачви која је царъ Лазаръ дао Раваници међа је ишла оудъ гроублицъ на гомилѣ. С. Л. 1847. IV. 53.

гомилѣца, селима Гуглави и Крушевѣницама, што је краљ Владисав дао св. Николи Врађинском, ишла је међа како поутъ греде на Гомилѣцоу, право съ Гомилѣце низъ Бауць. М. 26.

гомола, селу Свештних цркве трескавачке ишла је међа на гомола. Г. XIII. 371.

гонозноюти, effugere: токою смърти гонозноюти оуноклешь. Д. 183.

гонити, persequi: гонитиго ншоу постигнути. М. 567.

гоноць, међу људима у Штипу које је краљ Милутин писао цркви арханђеловој у Штипу даровани је Хиландару бјеше Доброславъ, гоноць сынъ. М. 62.

гонома, 1399 човјек у подручју турском Дингаръ Гонома, који ошлијени дубровачке трговце. П. 26. 27.

гоноделићъ, гледај Гонодоулићъ. М. 549.

гонодолићъ, гледај Гонодоулићъ. М. 548.

гоникниѣ, persecutio: въздигше на христаны гоникниѣ. Л. 55.

гора, mons: како дрѣше горѣре, кое съ краць Корна. М. 38. како поуть гредѣ оуць гороу оу Кешоутоу. М. 96. и горе и лодим. М. 106. оукраць оуць гороу на крьдо. М. 127. подъ гороу Нокци. М. 144. сѣстше гори Десид. М. 172. в гору Куулишъ. М. 197. и земьле и горе и ише. М. М. 218. с нози и зъ горами, страдими. М. 449. или в землям или в лодѣ или гора или вода. М. 531. — silva: що прѣсаетъ, ошоу земьлю да не тежи, тькмо да стѣн поустѣ, да расте гора. З. 44. лако може бити да је тога значења и на ком горњем мјесту.

горажда, село у Хвосну које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи. М. 11. мислим да ће тешко бити садашње Горажде, које види; требало би да је гдјегод ближе Пећи.

горажде, мјесто и сада у Херцеговини на Дрини: в кшешь трѣгъ в Гораждъ. П. 130. cf. Горажда.

горауекъ, пашиншту Лабихеву, које је краљ Милутин дао Хиландару, ишла је међа оу горне чело Горауекѣ на поуть, како гредѣ поуть посредъ Горауекѣ оу Любичио. М. 61. три човјекѣ на Горауекѣ дао је ноти краљ пирьгоу хиландарском да воздоуть оуанирше. М. 62.

горњих лугъ, свалима Слагодражи, Добродо-
љанима, Непробиштима, Момуши и Бијелој Цркви
ишла је међа на Горњих Лугъ. М. 86. 87.

горестъ, amargities: въ последни горести сръдца.
Д. 18.

горни, deterior: горњи нестрожи менише сс. М. 89.

горци, мјесто у ком је била црква св. Ђурђа,
којој је Јелена удовица војводе Сандаља дала оло-
ва за 200 дуката да се мокрије: у Горци. М. 416.
исто рекао бих да је мјесто у ком је уста Јелена
савидала цркву богородици за свој гроб: у Горци.
М. 416. П. б. 122. па је наштампано у мјесто и ре-
као бих за то што је преписивач рђаво прочитао
свраћену ријеч, а и на више је мјеста наштампано
у истом споменику у мјесто и; рекао бих да је то
садашња Горца код Подгорице; ано ли обје по-
менуте не би биле једна, онда би она прва с цр-
квом св. Ђурђа могла бити садашња Горца на Бо-
јани близу Садра, јер близу ње и сада има црква
св. Ђурђа (на карти Карачајевој); а јамачно ону
другу с црквом богородичином код Подгорице по-
миње и Иван Црнојевић: што је имала црквица ком-
сиа и Горца, које су без цркве сградили родите-
ље Ивана Црнојевића уз име прауисте, па су запу-
стјеле, то је Иван приложио цркви богородичиној
на Цетињу. М. 533. — Помиње се село Горца и у
жупи требињској које је краљ маџарски Матија дао
братру Александру дубровчанину. М. 494. то је без
сумње садашње сеоце Горца близу Стона код се-
ла Ошља. Schem, ghag. 1862. 37. — Село цркве св.
Андрије коју је издао Андријаш син краља Вука-
шина близу Скопља. Г. VIII. 142.

горњани, мјесто у којем је удовица Сандаљева
Јелена писала тестаменат, и којему име у спомени-
цу има у мјесто и посаје р (ср. Горца): у Горња-
нскъ. М. 417. у Горњанскъ. 415. П. б. 121. 123. мисли

да је садашње село Горичани на Морачи близу Жабљана.

горьгнучекъ, гледај дорьгнучекъ.

горьгоусъ, црква је трескавачка имала з Вичехъ њиву голомокоу при Горгоусъ. Г. XIII. 374.

горькъ, атагус: горькы чась смьртныи. М. 86. горькыи доушею. Д. 109. горькыи клететинци. Д. 176. селима Сламодражи, Добродољанима, Непробиштима, Момуши и Бијелој Цркви ишла је међа отъ Костръца оудъ дьль на Горкоу Урешню. М. 87.

горькъ, земље које је црква трескавачка имала близу Прмилипа ишла су поутемъ под Горьк, и отъ тоудъ слазеше на поутъ доушъинькуи, кон граде з Марморане. Г. XIII. 370. у истом мјесту, оу Горьцъ, бјеху садови цркве трескавачке. Г. XI. 133.

горьниця, земљама цркве св. Бурђа на селици Срвкъшори ишла је међа на Горьницюу. М. 64.

горькъ, -иъ, зирегнус: отъ Хотьун, долиа и горьи. М. 59. оу горие чело Горьчекъ. М. 61. одъ горьнега града. М. 94. на негю горие Анкоус. М. 264. одъ горьнега рьивниа. М. 563.

горьска жоупа, краљ је Стефан Првовјенчани дао Жичи оу Горскои Жоупъ Голнъ. М. 12. ту се она помиње послје прилога у Зети, по томе ваља мислити да је била негдје на оној страни. — Gorgschu Zirri, може бити другу, дао је или на ново потврдио краљ босански Остоја војводи Бурђу и кнезу Вукићу (Vuchichiu). М. 386. а браћа Јурјевићи, без сумње синови тога војводе Бурђа, војвода Павао и кнез Никола и кнез Влатко, и без сумње син онога кнеза Вукића, кнез Вук Вукићевић имаху земље з Горьскои жини, које им бјеше увео војвода Сандаљ, а војвода им Јурај Војисаљић синовац херцега Хрвоја повратио 1434. М. 378. у њој или близу ње бјеху села Драглан, Козица, Храштани, Врхдол, Захођани, Живогишта, Макар, Баст, од ко-

јих су нека и сад у Далмацији близу Омитца и Макарске, по том је та Горска Жупа била ондје.

горьскимъ, montanus, долази неразговјетно: некисти, ѿ горьци слава кралвества междуу вратома кнези. Д. 177.

горъ, virga: горъ оудъ врьдо. М. 68. 94. исходи горъ на делани камень. М. 127. sachо сто гори rechli. М. 280. узима и предлог съ, с којим га у штампалу највише састављају, али се опет враћа у исто значење (а како, види у мојој синтакси 303 и даље): все згоре реуено. М. 249. како и з горь реуено. П. 6. 70. како се згоре пише. М. 310. покладъ згоре реуени. М. 506. а тада прелази и у генитив и тако долази прије и чешће: како и згора писано. М. 106. како з гора рекосмо. П. 6. села згора писана. М. 234. узевши тај предлог узима предањ још и одъ: нина поредъ тежи ѿтъ згора. Г. XIII. 373. како и одъ згора зписано. П. 6. 130. узевши та два предлога губи сугласно у првом, те постаје ѿзгора. П. 89. иза предлога съ има и форму с наставком оу: згоръ именованимъ госпоги. П. 176. а и губи сваки наставак: како се згоръ пише. М. 340. згоръ реуени покладъ. М. 365. П. 6. 107. одъ згоръ именовани. П. 6. 128. мјесто съ узима и предлог изъ: то мислим да је на овом мјесту гдје је наштампано и згоре: како самъ из горе рекло. М. 389. па и предањ узима одъ: одъ изгоръ. М. 92.

горю, вае: горю томоу. М. 81. горе томъ. М. 336.

госна, domina hup.: госпо. П. 28.

госнода, coll. domini, cf. господињъ: како и закомъ вно мегю господомъ косанскомъ. М. 102. госноде срцьске. М. 187. госнода рашьна и хемсна взеше. М. 217. племенита госнодо. М. 542. святихъ госнодъ родитель монахъ. М. 71. вичинихъ госнодъ. М. 180. съ всеми рашькимъ госнодами. М. 201. въ всехъ госнодахъ земльинихъ. М. 243. на једном мјесту pl. dat. госномъ. М. 69. може бити само у писању скраћено.

господарства, domini: до хазяин господарства. М. 199. пришиник господарств. М. 460. да не ставит се глумень отъ шизде, тѣмъ отъ монастырске братіе съ стѣхтома господарствъ. С. А. 1847. IV. 55.

господарь, dominus, cf. господинь: ако ми хотъ да, и коѣдоу господарь, илио самъ биль. М. 19. з нога се шѣдите луда штроки, тере шо кому испиности, да з тома господаря не ищъ. М. 52. илико се находе людие оу цркви те, да га (шгумна) слоушаю илио и вьсакоего господаря. М. 116. вуду господаря шконзи земли. М. 184. людѣ властель(с)цим, кон садеть по црквикиниахъ селѣхъ и во ватоуицѣхъ, да походи вьсиль нъ своемоу господароу. З. 31. господарь села того. З. 41. што зло оутиивить, краль нлн смнъ или родимъ, кон соу оу единомъ коуци, вьсе да плати господаря коуцины, или да дастъ, кон с зло оутиивилъ. З. 35. скето воуишного виеца Амхара, господаря сръхлемъ. М. 386. господина деснота Гюрга, господаря сръхскон земли. М. 406. господина Стананъ, кожниомъ милостъ керцегъ скетога Сале, господаря хемьски и приморсиц. М. 441. господаря хетски Ниланъ Црквиоскии. М. 534. и велики господарь и велики амйра султаны Амхратъ кегъ. М. 362. Алексаньдаръ коскода, господаря земли меддокон. М. 556.

господинонь, domini: госпѣдинова пзакрапога поглакъма и кезера. М. 545. рожаства господинова. П. 6. 112. гласъ господиновъ слышнить се. М. 559. на оба се пошѣдѣа мјеста мысли Исусов.

господинь, dominus, старјешина државин, тако и самъ себе зове и други га тако зову, а уз то име само каже му се и држава: азъ грашынъ Стефанъ, велии краль, намѣстнынъ господинь вьсе сръхьске земде. М. 9. ако вудешъ господинь в зсен земде сръхьскон. М. 38. Стефанъ .и. Ърошь, господинь вьсе сръхьскіе земде и поморьскіе. М. 73. постави ме господина вьсемоу стежанию отьца моего. М. 90. господина вана Станана, господина скемъ землями востисѣмъ. М. 102. господинь

Митинъ и Диловъ. М. 178. самодържавни господниъ срѣ-
 вљемъ и подвизакию Стефана ивезъ Ладара. М. 195. госпо-
 динъ Гюргъ ксон зетскою и номорскою земли. М. 203. го-
 сподинъ ксон земли срѣвљемъ и номорѣи и подвизакии
 отрдимиъ деснотъ Стефана. М. 269. господинъ срѣвљемъ
 Гюргъ. М. 352. господина скете врне зградске али госпо-
 динъ турскога али заморскога али космскога. М. 357. —
 исто тако и без државе а и за тале државне ста-
 рјешине којима је држава била дно другој, као што
 је и напријед у гдјекојимъ примјерима: тешъ, госпо-
 динъ краљу Владиславу. М. 22. славани властелинъ го-
 сподинъ Марсилу Герваги ивезъ двуброутии. М. 39. го-
 сподинъ жтаниъ Радославу. М. 45. господинъ кавъ. М.
 101. господине царъ. М. 158. господинъ Гюрга (Валши-
 ња). М. 184. или господинъ Кавъ. М. 231. и господинъ
 Костадинъ. М. 228. господина кевкеде Хрѣном. М. 237.
 господинъ Навлу Радимиѣ. М. 252. господинъ Гръгъръ и
 господинъ Гюргъ. М. 260. или господинъ кевкеда Сандала.
 М. 228. — између таких и старији за млађе тако на-
 жу: родитељи за дјецу: са синомъ краљевства ми, го-
 сподиномъ Стиваномъ. М. 272. господина ми и сини кев-
 кеде. М. 416. врло ријетко старјешина државни на-
 же за кога другога из својега подручја осим цр-
 квених главара: посласме нашега слугъ господина прѣ-
 тоскестира Жорета (нише краљ босански). П. 6. 37.
 а за црквене главаре скоро свагда: господина ми, прѣ-
 ѡсвещениаго архиепископиа. М. 26. съ благословениемъ
 господина ми и отъца Давида. М. 91. да истаъ казурлиномъ
 господиномъ и отъцемъ нашимъ патриархомъ. М. 139. го-
 сподинъ стараць Дмитаръ. М. 251. господина дѣда Радо-
 шара. М. 253. — за све се тале каже тако и по смр-
 ти њиховој: господинъ скете поучакии дѣдъ ти. М. 23.
 господина дѣда ми крали Стефана. М. 71. правноуѣ скет-
 аго господина Симеона. М. 562. молитвами господина и
 скетителя нашега кура Сакы. М. 76. господина ми скет-
 аго Сакы. М. 334. съ когосотаркииъ господиномъ жу-

иномъ Бѣлиномъ. М. 291. ми господиѣхъ воевода Радославъ, снѣхъ господина князѣ Пакла. М. 387. — каже се и два пута, али тем у новије вријеме: взможнога господина господина ми херцега Стѣпана. М. 460. по заповади господина ми господина краля Стѣпана. М. 489. по заповади господина господина ми князѣ и влаетею дубровачинскѣхъ. М. 497. од два пута један пут га замјенује и ријеч господар: великога господара господина цара турскога. М. 468. тако и за женско господин поред ријечи госпођа, али само у једном споменнику: ми господиѣхъ госноз херцежица Цицилиѣхъ. М. 501. менше господиѣхъ госное херцежица Цицилиѣхъ. М. 501. — долази и за бога: з господина бога възсвѣдѣжителя. М. 30. з господина бога нашего Исѣ Христа. М. 32. да е проилеть оудъ господина бога. М. 105. господина Исѣ Христа. М. 252. — и за свеце: господина скетого Николе. М. 463. господина скетого Марка. М. 465. сѣ. господарь, господь. господиѣхъ, -иѣ, domini: на частномъ крѣсти господина. М. 290. на скетомъ евангѣлию господина. М. 305. ва лито господиѣхъ 1419. П. б. 66.

господниѣхъ, dominus: оста с колиномъ господина воеводе Степана господниѣхъ а синокомъ речевога господина Степана. М. 391. дошады на вриеме господниѣхъ оудъ .дѣ. лѣтъ. М. 394.

господниѣхъ иѣ, dominula: господниѣхъ Каталене о-воцѣхъ. М. 415.

господовати, dominari: нѣда господовахъ Зетомъ. М. 112. да сѣ коли . . . господовати градъ и живѣ. М. 218. господа ноз сѣ господовала до мене. М. 236. да не вздемѣ моиѣхъ зжитати и господовати речевиѣ живѣ. М. 295.

господь, dominus, сѣ. господиѣхъ: за бога: оудъ всѣхъ творѣца и господа. М. 5. по изколению господина бога. М. 562. господа нашего Исѣ Христа. М. 35. за свеце: господа моиѣхъ свети Гисѣрге. М. 540. за људе: господа и вратниѣхъ. Ст. 10. заповады господа и оца своѣго. Ст. 19. вѣсь господиѣхъ прошеу. М. 81. царь царемъ и

господь господень. М. 88. господь Костадинъ. М. 212. великаго господа дмиръ сзатапа Махеметь бега. М. 409. оуписанимъ господень ми и родители. М. 26.

господень, -иъ, domini: крѣсть господень. Ст. 15. 16. М. 24. 30. 43. кто доколь изъглаголати силни господние. М. 9. къ занокядехъ господнихъ. М. 9. възнесе-ниа господни. М. 72. лето господие. М. 294. крижу госпоиъ. М. 401. крѣсть госпоиъ. М. 468.

господьскимъ, dominicus: господско запрящениѣ крѣсть. М. 14. доходень господьски. М. 41. на трѣге господьске. М. 41. отъ всѣхъ работъ и поданикъ господьскихъ. М. 192. да сме нѣмъ наше село господско. М. 225. на нри ми узето на госноскои. М. 255. да съ госноцке полхуе. М. 285. дахъ мою рчуъ госноцкъ. М. 489. сою, кою ми си узѣо на госноциомъ моръ и в госноциомъ дрѣвъ. М. 501.

господьсткнѣ, dominium: висотѣ земнаго господьства. М. 243.

господьство, dominium, власт: мноствѣ створи господство ми доуерокъукииъ трыжинкомъ. М. 16. боу-доукоу ми оу мѣсѣ господьства. М. 20. прѣѣ госнодство семъ земльѣ кралъ Вльишннъ. М. 182. молнше госнодство ми. М. 205. водъенти подѣ госноцтво и овлать дуброваукъ. М. 218. вгда госнодъ когъ прѣиниуе са кншнаго госнодства скогго на мѣне рѣка скогго. М. 248. зкнте, кое съ нилли в повеллахъ са госноцтвомъ рлшнннъ и сръпъскимъ. М. 317. в рѣке госнодства дуброваукога. II. 109. по занокнеди госноцтва дуброваукога. М. 385. когъ зиножи госноцтво кн. М. 442. — земља под том влашћу: и с ошкен и с ошкен стране Неретвъ всега госнодства моѣга. М. 458. да ннъ хоѣу за моѣга жнкѣта распрѣднн и разреднн правѣо на полн госноцтвѣ моѣ. М. 462. теръ кнсмо не могли ослободнн сръпъскога госноцтва. М. 481.

господьствокати, dominari: свѣтителемъ и госнодствоуѣиимъ. М. 15. на властѣхъ и на конннцѣхъ,

да оуземлють на нихъ ослоухе господствоуши, а иже соуть оубожи... подь шкелстнио ихъхъ илнскоупни, да оузна илнскоупни еднъ колъ, а дроуги да оузна господствоуши. М. 15. аще кто скаткиноу пръ-х-лномъ оузме, аще боудеть отъ влаетель или отъ колнниъ, да оузнамлетъ ослоуху господствоуши по .к. воли. М. 15. мнъ съ бегомъ господствоушоумоу тогда крилю. М. 72. ижеже богъ изъволии господствокати сръсннннмъ кракель-сткомъ. М. 81. госноцтккати. М. 104.

господьши, *domina*: жене да не шкележу оу цръ-кен, рахъкъ господьши (царица) и крилицъ. З. 50.

госножда, *domina*: съ госнождомъ матерню или крилицомъ Еленомъ. М. 60. за матер божью: праскетин госножди богородици. М. 5. Са. 6. сѣ. госножа.

госножа, *domina*: госноги женъ ткоси. М. 22. госпоги ми мати, крилица Юлена. М. 68. госнога Мара. М. 215. госноге Филлие илше владие. М. 238. свето ируннше госпоге и манке ми, крѣ Ефросины. М. 268. госноге крилице Елине. М. 281. како влкъ ес и ѡиъ (војвода Радосав) хилео и (съ) спномъ госногомъ. М. 402. госноги госнодина деснота. П. 6. 100. за матер божью: иконоица съ шкразомъ госноги ирхисте. П. 6. 50. 66.

госножини, *domina*: вѣде ти ирнти з илше грядъ или госногини крилици. М. 47.

госножиново поле, црква у Велбужду рекомни Госножиново Поле. М. 191.

госножинь, *dominae*: до госногина днѣ. П. 104.

госнож, гледај госножа: госнож крилица крѣ Дороед. М. 189. с госножмъ крилицомъ. М. 189. госнож влнннцѣ Лици. М. 274.

гостиньарьскии, из Гостивара, који је сад мало мјесто на Вардару близу Тетова: илшчмнъ гостиньарскии. А. 55.

гостило, између влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи четворици је било име Гостило. М. 12. 13.

гостило, н. цркви св. Николе Врањинскога дао је св. Сава земље у Плавници где стои крста, које се трговица исе Плавници и онамо у Лесковца, кои потонь отъ Гостила теуче. М. 18. сф. Плавница.

гостимирь, између влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи двојци је било тако име. М. 12. 13. — међу власима које је краљ Милутин дао Хиландару био је Гостимирь синовац Братанов. М. 59.

гостинициъ, сауро: гостиници. Г. X. 232.

гостинициъ, саурониум: въ гостиницию. Д. 98.

гостини, између влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи једном бјеше тако име. М. 12.

гость, гостевъ, који се дочекује радо, јер је мно, по том пријатељ, друг, socius: у Стефанъ Владиславъ ... краљъ ксаха рашкиъ земль ... обекнѣаю се намъ (дубровчанима) гостемъ дядиниъ ми и ѡукиъ ми и мовиъ. М. 25. боуди намъ приснии гость. Д. 157. шо се вѣду зинилие кои любо утете у сиюзи рать ѡдъ Дубровника с царьствомъ ми а или с кнезомъ Конславомъ и ш негостин людми, кто гостъ а или ниъ приитель, кто вѣде ниъ помагалъ, този все да кста просто. М. 170. тако рекао бих да је и овдје: да ниъ не имамъ на мене прѣти ни за многа удовека кою ми за кдаго тако гостиница нашего или госта удовека, или еи нашего господина. крали згарьскога или господара турьскога. М. 432. — у том смислу као поуздан човјек долази за свједока, pater: призваше на ѡво наши поклицарие гости людми, и бише ниъ семзи занисъ сведоци по ѡбуваю. М. 398. 399. наши кнестеле призваше по ѡбуваю гости людми за свједоку. М. 429. томи бише ниже именовани занисли гости свѣдоци. М. 508. 510. — кога треба дочекати, странац, peregrinus: идрнують ниныхъ гости и приишѣе. З. 31. нѣда си понде ѡузи гость, да моу прѣда станишииъ ксе, шо моу боуде прѣдѣл. З. 39. кои се и дубровулиниъ хвалциниъ у Нокѡмъ Брѣдѣ, тѣзи да кне градь, и да убка; кои ли сѣ гостие и шесъ

се збланили, да имъ је па бѣли, що имъ годѣ. М. 206. 208. 268. 271. 354. у том се смислу зваху тако старјешине црквене некога реда у Босни, може бити само калуђери: међз конемн страници бѣде господниъ гостъ Радниъ. М. 459. њему дубровчани обеѣаше да може свагда слободно доћи у Дубровник и стајати а да не ће бити услованъ изити изъ вѣре; кою вѣрѣ. М. 473. од редовниковъ моужъ господниа гости Радниа и господниа митрополита Давида. П. б. 126. наши много поутени страници господниъ гостъ Радославъ Брэдиевннъ и господниъ стараць Радославъ звнць. М. 472.

гостъ бѣ, convivium: гоуѣв сатнори сего рѣди. Г. X. 259.

готинъ, Gotthus, тако се у нашим споменицима зову стари прави Бугари: отъ тогожде племѣне гофи, идреконмаго българьскаго. Ст. 22. бѣ и тѣ гофнъ. Д. 104. ѿ ѿнонъ поль рѣкы Доунава живоушихъ готѣ. Г. XI. 71.

готовати, parare: готовати намъ вѣнць царьства небеснаго. М. 99.

готовити, parare: гробнаѣ готовештнъ. Д. 161. готови се къ срѣтению юго. Ст. 20.

готовѣ, paratus: конъ готовѣ на брамъ. Д. 111. приложнхъ поль винограда, да се дѣе вина готовѣ половина црѣкы. М. 531. да преда жито готово оу монастырь. М. 531. кѣда соу зложилн, и ш нимъ дѣо готовѣ динаре. М. 532.

гоци, презиме породици дубровачкој, гледај Гоуѣтиъ: Цорьци дѣ Гоци 1430. М. 362. Николъ дѣ Гоци 1442. М. 410.

гоуѣтиъ, гледај Гоуѣтиъ.

гоуѣко, име мушко, гледај Гоуѣтиъ.

гоуѣкъ, име мушко, гледај Драгосалиъ, Драгошевиъ, Лалковнъ, Мирѣшевиъ.

гоуѣковъци, село цркве богородичине у Архилевници коју је са селом дала Хиландару царица Јевдокија са сином Костадином. М. 191.

граблѣниѣ, gartus: ако оустаноу на граблѣниѣ. З. 45.

грабовъница, Хиландар је имао у српској зе-

мљи изшећу осталога село Видѣикъ съ Петруѣемъ и съ Грабовницомъ. М. 141. сад има близу Ђесковца ријека и село Грабоница. Hahn, geise 134. 145. како се у споменику споминѣ уз Ђесковац, мислим да ће бити та.

грабовѣци, село у Сријему које је Јован деспот дао Крушедолу. М. 541.

грабъ, agrinus: оѣъ Костраца оуѣ дѣлъ на Горкоу Урешню оу рѣтъ граба. М. 87. рекао бих да је само то и овдје: селу Брчелима међа съ Љсъковѣца на Грабъ, съ Граба на Бѣвѣцъ. М. 114.

грабѣцъ, селу Њлъшаници које је цар Лазар дао болници Хиландарској био је заселак Грабацъ. М. 195. Г. X. 139.

градѣнићъ, гледај Градѣнићъ.

градѣниште, castrum: 1636 писана је једна књига въ некомъ хѣдем градѣници въ белице стѣны зовом Љѣстица, въ подрицѣю горы Шкудра и Кавлара на рѣцѣ Моравѣ. В. дан. 1. 14.

градѣна, hortus: с нивѣиѣмъ, з градѣномъ. Г. XIII. 372.

градѣниѣ, coll. horti: манастир је Трескавац имао стасъ въ Кривогаѣанехъ коупѣиѣца оѣъ аргироноуѣла з градѣниѣмъ. Г. XI. 132.

градѣниѣ дѣлъ, селима је цркве богородичине у Архиѣевици ишла међа на Градѣниѣ дѣлъ. М. 144.

градѣславићъ, 1397 властелин кнеза Павла Радиновића Усвръмѣ Градѣславићъ. М. 229.

градѣслакъ, 1333 краља Стеѣана Дечанскогъ воевода Градѣслакъ. М. 104. — Тепачиѣа Градѣслакъ, од којега је манастир Трескавац имао селиште Бѣлоу Водѣноу 1336—1346. Г. XI. 136. Градѣслава тепачѣиѣ, може бити истога, било је село Њлъшаница, које је цар Лазар дао болници хиландарској. Г. XI. 139. гриѣешком по првомъ штампѣу гласи то мјесто у М. 195: село Сѣуаниѣцъ, Градѣслово, Тѣпачѣиѣ. — Гледај Соушѣиѣиѣца, Тоуѣвѣиѣиѣ.

градити, aedificare: оу монастире оу Светоу Героу, шо соу наши прадди градити. М. 521.

градити, име мушко, гледај Ходомириштѣ.

градити, међу селима која је краљ босански Томаш Остојић дао синовима војводе Иваниша Драгишића било је село Градишћа. М. 439. Биће негдје у Херцеговини у приморју близу Неретве, јер ондје имају друга села која је исти краљ дао истима. — Околна нека у истом крају: исти је краљ истима дао село з Градишћкѣ не именујући га. М. 440. — Мјесто на Сави код Брода: на Градишћкѣ је на Броду савском дао краљ маџарски Матија диплому братру Александру дубровчанину. М. 494.

градити, пашишту Лабићеву које је дао Хиландару краљ Милутин ишла је међа на Вели Брѣх прѣд Поворѣ на Градишћ. М. 61. а селу Лојану које је исти краљ дао Хиландару с црвом био је заседак Градишће без сумње друго. М. 64. — Још једно близу манастира богородице ртачке: селима која је краљца Јелена дала томе манастиру ишла је међа отъ Прѣсѣне оу Градишћ. М. 68. — Једно близу Дечана може бити оно прво: селу Стријелцу које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима ишла је међа на Богомво селице, на три орде и оу рткоу и на Градишћ. М. 92. исто се без сумње мисли и овдје, гдје се још више наже гдје је било: селу Верзезу које је краљ Дечански дао Дечанима ишла је међа са Постепљина несрѣдъ Градишћа оу Дривѣ. М. 96. — Још једно на Дунаву: селу Раваници у Пеку које је цар Лазар дао Раваници ишла је међа одъ Дривѣ и отъ Градишћа на мзвине. С. Л. 1847. IV. 52. на исто је Градишће ишла међа и селу Војинцима, које је исти цар дао истом манастиру. С. Л. 1847. IV. 52.

градити, презиме властелиној породици дубровачкој: Паспа 1253, један од двојице, ни држе доштити свѣте богородице. М. 39. — Жити 1378. М. 187. —

Митро 1399—1442. М. 240. 266. 269. П. 75. изабрани властелин више година. М. 202. 287. 299. 320. 347. П. 147. ту га пише Митро; судија 1413 и 1417. П. 117. 121. и кнез 1442. М. 423. — Марта 1404—27. П. 49. изабрани властелин више година. М. 262. 295. 299. 320. 347. и кнез 1413. П. 117. на првом и мошљед-њем мјесту име му је записано Марок. Други ће бити Марок, који се помиње 1478 ако није погрјешка у години. М. 520. — Сине, дубровчанин 1419 дадоше војводи Саваљу молбу које су прије биле Симета Градиња. М. 280. име му је у тој молби гријешном написано Симета мјесто Симете. М. 285. — Жонко 1442—45. изабрани властелин. М. 419. 424. 431. може бити да је поменути Жонко. — узг з примерно кће велико стадо људск Градиња. М. 443.

градооблюденниє, custodia urbis: снм васа дарокани (села и људе) вомьстнѣномъ храмъ ѡкозодисмо ѡтъ всьхъ рькоть господьскихъ, да имь нѣ градоуданна ни градооблюденна. М. 192.

градоуданниє, munitio: створиш милость селомъ тмь (даннм манастиру Милешени), шко нѣтъ годани да имь нѣ свобода ѡтъ всьхъ рькоть господства ми, и ѡтъ воинице и ѡтъ градоуданна. М. 334.

градю, међу људима које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима да буду сокалници био је у Великој Градоу. М. 97. — Жунам Градоу, стриц жулана Бланина и војводе Радича 1391. М. 219.

градъ, locus munitus, urbs: приократохъ ѡдъ морьске земле Зестоу и съ градоу. М. 4. ѡшкннѡмъ сьлѣкнога града нашега Дукроуника. М. 35. створи милость граду дукроулькомъ. М. 55. з Призренѣ з градо. М. 55. ѡтъ Цинѡу градоу. М. 62. да граду дукроутиамъ с трьгомъ и съ вьзломъ свободою во земли и во градоуцъ царьствѣ ми и во трьгоуцъ. М. 157. munimentum: сьздахъ вьрѡтъ великѣ и терьдѣ съ градоу ѡколо. М. 74. где се граду ѡворнѣтѣ или коуца, да га вьправѣ граждѣне. З. 40. ѡдъ дрьва съ

града сѣдилаи. М. 515. — замјењује се њим радња којом постаје: града да не работаю (трговци дубровачки по српској земљи), ни га блудѣ. М. 52. краљевство ми освободи (људе дане цркви) отъ малихъ и великихъ работъ, да имъ мѣсть ни града ни позова. М. 63. освободи мѣ царство ми отъ хара, отъ града. М. 138. — Село Градъ у Плави које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима, а међа му је ишла одъ горниѣга Града пострѣдъ Медьязге Глаке оу доуѣ, и како дѣла снада оу бароу, и како бард пристае оу Лимь. М. 94. а заселак је том Градоу био Шре. М. 94.

градъ, grando: градомъ одъждикъ. Д. 155.

градънъ, urbis: но стѣгнлѣ градънѣмъ. Ст. 22. освободи ихъ (људе манастирске) краљевство ми отъ позова, граднѣхъ работъ, конске. М. 123. граднѣи пѣтъ. М. 194.

градънѣ, grandinis: именовѣ граднѣго. Д. 156.

градъсѣмн, urbis: градъскои опъкинѣ. М. 7. прѣци градъци. М. 39. градъскаѣ землѣ. З. 39. о работѣхъ градчѣнѣхъ. М. 168. гратцѣе полѣуе. М. 240.

градъчѣ, између градова што их је Стефан Немања освојио од Грка и раскопао био је и градъ Градъчѣ. Ст. 8. Л. 69. мислим да је био ондѣ гдѣ се послѣје подигла Грачаница. краљ је Урош отац краља Милутина зидао цркви великѣ, Сопонѣи и Градъчѣ. Л. 52. и ту бих рекао да се мисли Грачаница, премда је још за краља Првовѣнчаного била један од четири манастира краљевска. сѣ. богородица, Грачаница, градъчѣмѣнѣи, градъчѣсѣмнѣи. — Манастирна Морави (јамачно српској) који је зидао брат Стефана Немање Срацимир: сзда црквицѣ богородици Градъчѣ при рѣцѣ Моравѣ. Л. 59. игоуменъ моравѣскаго Градъчѣ. Л. 55. — Селу Трѣбѣи манастира Дечана ишла је међа са селом Досуѣем оуѣ доль мегю Градъчѣ. М. 95. ваља да су била два. — Мјесто гдѣ је бан босански имао трг: Градѣчѣ. П. б. 22. ово би могао бити садашњи Градац у Херцеговини близу Имотице. —

Још једно мјесто као да је у Банату: 1685 оузеше немци Градџџ и Липокоу, и Херделъ ѿскоише. Л. 86.

градџџаница, гледај Граџџаница: испискоунии Градџџани(ци). М. 564.

градџџанииниъ, човјек манастира Грачанице: шо соу градџџанини ѿдиркни ѿдъ Шликера. М. 563.

градџџањскимъ, тѣс Градџџаница: краљ Милутин 1322 видјевши рздрушении и падении храма светие богородице градџџањскимъ, испискоунии липањскимъ, сазида га ѿтъ ѿсновании и пописа и оукраси каноутра и извѣиа, и хрисокоуле створене природителн и родителни својим светни богородици градџџањскои понови. М. 562. епископѣи градџџањскимъ. Л. 53. оу рѣкоу градџџањскоу ишла је међа селима те цркве. М. 562. cf. градџџѣскимъ, градџџањскимъ.

градџџѣскимъ, соѣ Градџџѣ: за краља Првовјенчаного између четири манастира краљевска бјеше света богородица градџџѣскимъ. М. 14. то је јамачно иста која се послѣје писала градџџањскимъ, cf. градџџањскимъ. селу је Врмоши манастира Дечана ишла међа оуѣ врьдо мегю Кеню сь градџџѣкомъ мегомъ. М. 95. тако и Коинма до градџџѣкога хроусекоула. М. 96. и на та оба мјеста држим да се мисле међе земљама манастира Грачанице. тако и епископъ градџџѣскимъ. Л. 54. игумень градџџѣскимъ. Л. 55. други осим игумна морѣвскога Градџџѣ.

градџџѣтакъ, miles praesidiarius: Бранко ись Сокола сь градџџѣци зунинише кедръ. II. 164. како кѣмо мори смирѣмъ ѿдъ тѣхъ градџџѣтакъ ѿидѣ стоить. II. 165.

градџџѣниѣ, 1313 и 1320 кнез дубровачки Вартоломѣи Градџџѣниѣ. II. б. 2. презиме му пишущу и Градџџѣниѣ. II. б. 1. а име и Вартоломѣи и Бартоломѣи. II. б. 1. 2.

градџџѣанинъ, гледај граџџѣанинъ: или властелинъ (дубровачки) или граџџѣанинъ или людикъ. М. 106. где се градџџѣ ѿворитъ, да га направѣ граџџѣане того града. З. 40.

грамада, cumulus: мјесту је Ливади ишла међа

на великоу грамадоу и по ниже на мори на древоу грамадоу. М. 127.

граматица, grammaticus, notarius: Десет граматигъ бана Нинослава великаго босньскога 1234—40. М. 24. Стенанъ Бенузаникъ граматигъ ѡпкити дубровачки 1332. М. 103.

граматинъ, гледи граматигъ: Маринко граматинъ дубровачки 1462. П. 6. 118.

грама, mago: уловаци нашлаци да примоути мади, или ишеть на законѣ светицъ ѡтцъ, кьградскихъ грамацъ да моуесть се иже и колми оушница. З. 37. — маcander (у веау, нао да је то): вронте два среврьне сь устри камени цандени и сь шестъ граме ѡврьне среврьне. П. 6. 50.

граница, terminus: селу је Трѣкьли ишла меѣа оу границоу оуца дель. М. 95. селу је Проциновцима била меѣа граница шаранова. М. 198. селу је Ленигвошцима ишла меѣа на китоу границоу. М. 198. други селима у Мачви на прикомезъ границѣ. С. Л. 1847. IV. 53. все що пристон жити новакальсони, и сь ѡстни мезми и границами ... до шее и границе драгускутине. М. 218. до своидь мез и границѣ. М. 218. все границѣ, кое сь сталеие, все тон ѡблужисмо и правимо да сь допре и явне границѣ. М. 242. да речеми шани ѡстале словодли ... манастирѣ ... са всеми неговиними разлози и з границами. М. 464. ако хоте доми на граници поди ѡстати дошомъ. П. 6.

графъ, нем. graf: оушити Тенсли графъ Андерл. А. 87.

граховишта, меѣу селима која је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи била су Граховища вьса. М. 11.

граулица, село ноје је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи: Граулица. М. 11. помнише се меѣу селима која су и сад око Жиче, за то ишелим да је била у оном крају. — Село које је краљ Милутин дао мркви богородице градъуискине близу Приштинѣ. М. 562. и сама се та прива с манастиром

зоше Граганица: оу Граганица св. Сава постави епископију. Л. 59. 69. св. когоредња, Градуганица, градуганским, градуганским. међу људима који су по запо-
вијести царице Милице позивали међу ковушку
била су двојица одъ Граганица, јамачно исто. М. 261.
гдје без сумње гријешном стоји Граганица.

грауганским, тѣс Грауганица (код Приштине), св.
градуганским, градуганским: међа је ковушка ишла
до меге грауганске на три шморта. М. 261. епископио
грауганскоу. Л. 70.

грађа, селима у Битви која је цар Лазар дао
Раваници били су хатари: по среда Гвѣроа поља з
аџера и грађа сѣ ниже Трона. С. Л. 1847. IV. 54.

грађанинъ, civis: њскимъ грађанимъ двороуџамъ. М.
1. онога самога грађанина. М. 32. него грађанина осуди
свѣлимъ судъ. М. 48. грађане грађа Мотора. М. 150. тада
грађане пондохе з твердо мѣсто. М. 217. примише (ду-
бровчани) и записахъ мене, кнезѣ Павла Радивоџића,
за своа брата и грађанина. М. 229. грађанъ. II. 6. 93.
св. грађанинъ.

грађеник, aedificatio: основодихъ оџа равотъ го-
снодѣствѣ ми, одъ грађенинѣ коуџи и дворомъ. М. 571.

грекенарекъ, манастир је Трескавац имао гре-
кенарено дворнице на Бредниџахъ. Г. XI. 131. Г. XIII. 374.

грекениъ, мјесто које је цар Лазар дао цркви бо-
городичиној у Ждријелу браничевском: Киръ каже
Норетѣ и Грекени. М. 194.

греџенинъ, међу селима у српској земљи која
је краљ Миутин дао Хиландару а цар Стефан на
ново потврдио било је и Греџенинъ. М. 58. 141.

греџениъ, селу је Словкију ишла међа до стѣпна
греџенога више Добротина. М. 122. ваља да је verulcri.

греџици, мјесто у жупи Хлијевцу: з Греџица. М. 249.

греџи, гредоу, iге: да греџи сѣ трогомъ з земљу
иравноствѣна ми. М. 16. како поутъ греџе на Гошманцоу.
М. 26. комъ китџо греџи имао Крџско. М. 53. отроци,

што с игоушномъ на поутѣ гредоу. М. 98. да гредеть на соудѣ. З. 34. гредемо в Которѣ. М. 246. трягокци гредяхъ съ трязми. П. 63.

грибъ, заселак селу Јелшаници које је било Градислава тепачије а цар га Лазар дао болници хиландарској: Грибъ. М. 195. Грибъ. Г. XI. 139.

грибъница, collage: две грибънице манага вилера. М. 386. грибънице вилера. М. 386.

григорин, гледај Григорин.

григорин, Gregorius, cf. Григорин: око 1275—1321 епископъ рашки Григорин вѣтери. М. 83. — За кнеза Лазара уѣстихисни къ иноцѣхъ старѣхъ курь Григорин синитѣ съ сконми калугеры потруди се ѿ въздвиженни и сздания храма св. когородице у Ждријелу браничевском. М. 212. — Око 1389—1405 игуменъ хиландарским, курь Григоріе. М. 262. исти ће бити око 1399—1408 старѣхъ отъ лавры хиландарскимъ Григорин. Г. XI. 141. — Игуман дечански у другој половини XIV вијека Григоріе Цамъзлакъ, који је писао живот Стефана краља Дечанскога. Л. 61. Г. XI. 43. — Гледај Нешниновић.

григоринскъ, у Светој је Гори била Григоринска обитель. М. 127. брати григоринска, т. ј. Григорија синанта. М. 214.

гринизъ, purpura, итал. cremisi: иловизъ еданъ царвена гриниза. М. 498. шваа цалина гриниза. П. 6. 125.

гриномъ, између влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи једном је било име Гриномъ. М. 13.

грисстальдъ, cristallus: две изпе з грисстальдомъ срьбраве, две жилице з грисстальдомъ срьбромъ. М. 408. ножа .з. отъ гриссталда и еданъ пирзиъ одъ гриссталда. М. 498. соко еданъ отъ гриссталда илуниенъ срьбромъ. М. 498.

гроблице, f. pl. може бити да су само foveae: селима у Мачви која је цар Лазар дао Раваници ишла је међа междѣ Власиницѣ и междѣ Гурезнино на гроблице, и отъ гроблицѣ на гомила. С. Л. 1847. IV. 53.

гробъ, sepulcrum: змоује отъуство гробъ. М. 84.

люди, кое съ вълховъствомъ изиимають изъ гробовъ. З. 31. кою самъ (цркву) зунимила за мои гробовъ. М. 416. грѣхъ. М. 416. — fossa: селу Стријелцу међа на Косиљуе лже оу планиноу до гроба шегънога. М. 92. то може бити и овдје: селу Вилској међа подъ гороу Нокицъ оуправъ надъ Дроузетиниъ гробъ, отъ Дроузетини гроба з на погоръ з раки. М. 144. селу Прилепници међа на пзть къ Панхелъ оуправъ на туриниовъ гробъ. М. 198.

гробъница, sepulcrum: сїю гробиницъ оградни кландика смедерекиси кир Станкестра. В. дан. 1. 26.

гробъниъ, sepulcra: гробное положенїе устимишь пощемъ его. Са. 14.

гроздию, p. coll. uvae: да щете не будъ уинити з гроздию. П. 149.

гроздь, uva: грозде съзрѣлимъ. Ст. 27.

грозо, између људи у Штипу које је краљ Милутин дао цркви арханђеловој у Штипу, а с њом Хиландару један је био Грозо, драгобратовъ сынъ. М. 62.

грозъница, febris: отъ грознице. Ш. Ievsek. 129.

грозъниъ, horribilis: грознаго испитанинъ. Ст. 10.

громула, међу селима одъ Курила дери до Стона која је краљ босански Остоја 1399 дао Дубровнику било је село Громула. М. 234. има и сада близу Затона код села Клишева. Schem. ghag. 1862. 24.

громовъ, tonitrus: рече Јованъ громовъ. Г. XI. 167.

громованиъ, tonitrualis: громовишиъ-плауемъ. Д. 64.

громогласниъ, vocem tonitruī similem habens: громогласнишиъ-плауемъ. Д. 122.

громъ, tonitru: ильниъ и громъ велици. Д. 155.

грохотъ, селу је Великој ишла међа с Ржаницом до хрсокоула светостефанскога и до грозда оу Грохотъ. М. 95. мислим да није ништа, више него што је и данас, sahum.

гроуба, име женско: 1399 краљица босанска. П. 18. П. б. 43. а тада је краљ био Остоја.

гроубановъци, селима у Битви која је цар Ла-

зар дао Раваници били су хатари между Белосица и между Грѣбаници. С. Л. 1847. IV. 54.

гроуѣвлицѣ, име мушко, гледај Хлявѣуиѣ.

гроуѣвѣскиѣ, 1468 Божидаръ Грѣвѣскиѣ у којега је херцег Влатко узимао новаца. М. 506.

гроуѣвѣ, име мушко: динѣ војводе Саудаѣа. М. 299. 304. — Гледај Дѣвѣуиѣ, Юнаковиѣ.

гроуѣвѣ, -ѣте, име мушко: с једним је дубровчанином Грѣвѣтеѣ држао под закуп тргове краља Стефана око 1320 Андрија Пештиѣ. П. б. 8. — Гледај Бѣтѣтиѣ.

гроуѣвѣтиѣ, презиме властеоској породици дубровачкој: Никша 1399—1411, избрани властелин а 1411 кнез. М. 241. 262. 276. П. 101. 106. 107. — Влахша 1442—45, избрани властелин. М. 419. 423. 431. — Динко 1442 избрани властелин. М. 419. 424. — Спомиње се и Дабише краља босанскога *marsalcus principis Joannes Grubetitius*. М. 224.

гроуѣвѣши, име мушк., види Гоуиѣдоулиѣ. cf. Гроуѣвѣши.

гроуѣвѣшиѣ, властелин дубровачки Пиро Грѣвѣшиѣ 1345. М. 117.

гроуѣвѣстиѣ, *rusticitas*: дѣе што коуѣтеѣ воуѣрѣвѣно или гроуѣвѣстиѣ или ведоуѣмѣниѣмѣ. М. 84.

гроуѣвѣом, властелин Александра господина авлонскога и каиниског Грѣвѣом 1368. М. 179.

гроуѣвѣ, *inurbanus*: ѣте издвога господина рѣвѣжѣнога тѣмѣмѣ грѣвѣмѣмѣ не примѣсмо. П. 135.

гроуѣвѣкиѣ, 1423 слоуѣга и динѣте тѣвѣкиѣ војводе Саудаѣа Грѣвѣкиѣ, а 1436 писар удовице Саудаѣевѣ. М. 329. 359. биѣе исти који је на једном мјесту записан и презименом Доврѣвѣкиѣ, које види.

гроуѣвѣкѣлиѣ, 1443—70 Радѣуѣ Грѣвѣковиѣ, властелин херцега Стјепана и у служби у њега, од 1468 кнез, а 1470 у служби у синова Стјепанових херцега Влатка и кнеза Стјепана. П. б. 104. 111. М. 441. 442. 504. 505. 506. 508. 509.

гроуѣшиа, међу власина које је краљ Милутин дао Хиландару био је Гроуѣшиа брат Првосаву. М. 60. и још један Гроуѣши. М. 61. и међу људима у Штипу које исти краљ даде цркви арханђеловој у Штипу а с њом Хиландару бјеше један Гроуѣши. М. 62.

гроуѣшиниѣ, селу је Коретину оу Топољницишла међа одъ Гроуѣшина изваца. М. 565.

гроуѣшиниѣ, међу људима које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима да буду сокалници бјеше у Чабиху Станко Гроуѣшиниѣ. М. 97.

гроуѣшиа, име мушко: Грѣшиа нехариниѣ великога бана босанскога Матије 1249. М. 33. — Властелин дубровачки Грѣшиа 1281. М. 54. cf. Гроуѣшиа.

гроуѣди, rectus: 'показати гроуѣдми. III. lesek. 129. до гроуѣди. Г. XI. 88.

гроуѣжѣ, мјесто и сада близу Дубровника, Грѣвова: з Грѣжѣ 1467. М. 505.

грѣвѣиѣ, gibbosus: селу је Вилској ишла међа на Грѣвкоу Кроуѣшноу, отъ Грѣвѣиѣ Кроуѣшнѣ право подъ гороу Моквицѣ. М. 144.

грѣвѣшиѣ, међу власина које је краљ Милутин дао минскоуцини линишнѣскоу бјеше Хрѣиѣ Грѣвѣшиниѣ. М. 564.

грѣвѣѣ, жупа између Котора и Будве: жупѣ Грѣвѣѣ доми и горѣи дао је краљ Урош Котору а цар Стефан потврдио. М. 151.

грѣвоуѣ, село које је цар Лазар дао Раваници: Грѣвоуѣ. М. 198. мјесто тога стоји у С. Л. 1847. IV. 49. Грѣвоуѣ, и то мисли да је добро а око прво погрѣшнѣ у преписивању.

грѣвоуѣ, Gregorii: прнесмо одъ света некалди трети дѣо Грѣвоуѣ, т. ј. Гргура сина деспота Ђурђа. М. 479.

грѣвоуѣрѣкиѣ, херцега Стјепана војвода Мариоу Грѣвоуѣрѣкиѣ 1454. М. 468.

грѣвоуѣрѣкиѣ, дубровачини Брѣиѣ Грѣвоуѣрѣкиѣ 1406. М. 79.

грѣвоуѣрѣкиѣ, између 1199 и 1200 дубровачини

Билде Гръгоровић. М. 7. — Гръгоровић. Л. 75. погрјешка мјесто Гръгуръ Вљковић, син Вука Бранковића.

гръгоровъ, Gregorii: трети део Гръгоровъ властеле држао се у себе, т. ј. Гргура сина деспота Ђурђа. М. 477.

гръгуръ, Gregorius: међу власима које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи један бјеше Гргууръ. М. 13. — Из Крајине Гръгуръ 1247. М. 32. — Гръгуръ син севастократора Бранка, брат Романа и Вука Бранковића 1365. М. 172. исти се јамачно мисли и на ова два мјеста: како ми сте повуали по логофету царства ми по Демију и по Гръгуръ. М. 174. потврдиџењемъ ... собора царскога Ге(р)гурџа несади Бранка и Радовама. М. 152. — Син Вука Бранковића 1390—1413. М. 215. 223. 269. П. 36. 42. 43. 62. 75. 79. Г. XI. 62. Л. 62. 73. 75. на једном га мјесту летопис зове деспотом, а на једном се мјесту пише Стефанъ Гргууръ. М. 278. cf. Вљковић. — Син Ђурђа деспота 1445—59. М. 433. 437. 477. 478. 479. Л. 63. 73. у калуђерству Германъ. Л. 63. когџа се Гргууръ прџименовани Германъ 1459. Л. 80. тијело му пренесоше у Хиландар. Л. 63. — Војвода Гргууръ у босанском краљевству 1407. П. 85. — Кнез Гръгуръ, који је држао Попово у Херцеговини и био у завади с дубровчанима ради царине коју им је узимао 1418. П. 141. 142. 143. 149. а то ће бити презименом Вукосавић. — Херцега Влатка и брата му кнеза Стјепана слуга Гръгуръ Сегединацъ 1467—70. М. 504. 506. — У Трстивници је била црква скетџа Гргуурџа. М. 190. — Гледај Вилхџанић, Вљкосавић, Галешнић, Гимановић, Држетић, Коурљковнић, Милатовић, Николић, Петровић. гръдановъ, Чабџу је ишла међа на дџа и под гръдановџу никоџу. М. 94.

гръданъ, међу власима које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи један бјеше Гръданъ. М. 12.

гръданџацъ, Стефана великога војводе босанскога властелин кнез Држџић Гръдџицацъ 1435. М. 383.

грьдовиѣ, један од влаха које је краљ Милутин дао Хиландару био је Десиславъ Грьдовиѣ. М. 59.

грьдомиль, великога бана босанскога Матије Стефана казуица Грьдомиль 1249. М. 33.

грьдостъ, *superbia*: разгнеше еговоу силоу и гръдостъ. Л. 86.

грьдошъ, између влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи двојици је било тако име. М. 12.

грьдоуь, међу власима које је краљ Милутин дао Хиландару био је Грьдоуь стриц Војисаву. М. 59.

грьдъ, *superbus*: шко гръди зпрудни се. М. 83. гръдоуь кыю. Д. 113. — *horrendus*: кѣто стрълнѣ гръдоу а стръшноу соуднѣ иго. Ст. 9. стръшнѣго и гръдоу соуднѣ. Ст. 9. *compr.* гръди, рејог: ѡше ви хѣкю и гръди зупити. П. 167. — Име мушко: међу власима које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи био је Грьдъ кѣмѣхъ. М. 12. и међу власима које је краљ Милутин дао Хиландару тројици је било тако име. М. 59.

грьднѣ, *superbia*: гръднѣкю рикле. Д. 107.

грьклинѣ, *gemitus turturis*: шкоже и гръклицъ гръклинѣмъ сконѣмъ ѡглашѣтъ дѣри. М. 65.

грькѣ, гледај гръкнѣ: или гръкѣ или срѣкнѣ. З. 48.

грькнѣ, *graeca*: шѣхѣмъ скоемъ грѣкнѣ. Л. 70.

грьклицъ, *turtur*: подове се поуѣшнѣмъ кѣзѣти гръклицѣ. М. 65. Са. 8.

грько, *guttur*: ако не има унѣмъ платити, да се да самъ по герълѣ. М. 31. да мѣ унѣмъ правнѣмъ ѡдъ игоу докитѣмъ или ѡнога самога градавинѣ дамо по герълѣ. М. 32.

грьли, 1336—1346 Плиснѣмъ Грьли. Г. XIII. 375. Г. XI. 131.

грьлинѣ, *fruticetum*: и с пашѣмъ и з дрѣвѣмъ и з дѣрѣвѣмъ и з грънѣмъ и сѣ всѣмъ ннѣмъ достѣтнѣмъ. М. 234. 289. сѣ грънѣмъ. М. 301. з горѣмъ и с подошѣмъ и с шѣнѣмъ и сѣнокѣмъ и з грънѣмъ. М. 340. з грънѣмъ. М. 346.

грьлинѣ, *masc. pl.* у Попову село које је краљ

маџарски Матија дао братру Александру дубровчанину: Грмчелѣ. М. 494. гријешком стоји и као дужати у иџом споменину.

грмчелѣ, село које је дао Дечанима краљ Стефан Дечански, а Грмчелѣу је ишла међа са Ливљини и са Дрљкодломѣ оу Јушмицоу. М. 93: 97. и сада има то село близу Дечана. А. Гилѣ. Рус. Бес. 1858. IV. само што му се ту гријешком каже име Грмчелѣ.

грмѣ, село Грмѣ које је било у Мачни и царга Лазар дао Раваницѣ. С. Ј. 1847. IV. 53.

грмѣти, tonare: въздоухъ грмѣше. Г. XI. 111.

грмѣли, sativus: злато къ грмѣли. Г. XI. 59.

грмѣца, olla: вѣложѣ ка грмѣца. III. Iesek. 129.

грмѣцарѣво, село које је дао Дечанима краљ Стефан Дечански, међа му је ишла з Досоуџиѣи и за Гоуѣиноѣ оудѣ Пеки оу Анѣоу Стѣноу оу Камене Стрѣге, низъ Колсноу оу Бялини Петомъ посрѣдѣ Годѣмѣ, ивѣзѣ Врѣмоѣоу, оу Трѣнокаѣицоу. М. 95. 97.

грмѣцарѣвѣски, што припада Грмѣцарѣву: до планине грмѣцарѣвѣске ишла је међа Дѣврон Раѣца оудѣ Ливѣ. М. 96.

грѣбуѣ, мјесто старѣјега Грѣбуѣ, глѣдај Грѣбуѣ.

грѣсти, rugillus: грѣсти грѣца. Г. X. 234.

грѣтали, guttur: вѣзѣкъ оуразѣ оу грѣтали иго. Ст. 7.

грѣуниѣ, gnaeus, cf. грѣкъ: Мидѣила грѣуниѣ. Ст.

25. оутѣради грѣне царѣни. М. 4. коѣ сѣ ѣ изѣ грѣли

дѣвѣ. М. 59. ка. градѣ Мѣлиѣца з грѣцѣоѣ. М. 135. Сте-

фанѣ на хрѣста вѣга илѣгѣиѣриѣи краљѣ и сѣмодрѣжѣцѣ

срѣблѣмъ и номѣриѣу и грѣкоѣмъ и вѣлѣгарѣоѣмъ. Г. XI. 137.

сѣмодрѣжѣцѣ срѣблѣмъ и грѣкоѣмъ Стефанѣ царѣ. М. 125.

иѣтрѣарѣоѣмъ срѣблѣмъ и грѣкоѣмъ, иѣрѣ Сѣкоѣмъ. М. 143.

— Иѣме муѣшко: међу ѣудѣиѣа у Шѣтѣиѣу које је краљ Милуѣтин дао црѣви архѣанѣловој у Шѣтѣиѣу приложивѣи је Хиландару помѣнѣу се двојѣнца којѣниѣа је бѣло иѣме Грѣуѣниѣа. М. 62.

грѣуькимъ, } грѣсися: ода грѣуьске земле. М. 4.
 грѣуьскимъ, } цра грѣуьнога. М. 5. земли сраснои
 и грѣуьком. М. 161. градоме грѣуасѣи. З. 45.

грѣсти, грѣзоу, mordere: зѣи своии рѣки грѣзоу.
 В. дан. 1. 13.

грѣхонань, recessati: тихом пристанище вѣнникомъ
 боурю грѣхонном. М. 58.

грѣхонденни, recessatum: милости вѣсирити про-
 снма о вѣннихъ грѣхонденни. М. 277.

грѣхъ, recessatum: милости просе и прощению грѣ-
 хомъ. М. 67. ако се по иномъ грѣхоу нѣссе погорати
 мнѣстирю. М. 98. аще кто поплесеть жито грѣхомъ (in-
 vitus). З. 35. 49. сина ми безъ грѣха. М. 417. да свое
 издала изъ грѣха. М. 465.

грѣштити, recessare: кѣде заиде доваръ улованъ, заи-
 де и гдѣи зъ много. П. 163. recessatis onerare: вѣди ти
 милость не грѣштити дѣши. П. 129.

грѣшники, recessator: не приходъ призвати пра-
 ведники и грѣшники къ покаяние. М. 5.

грѣшникъ, recessans: мѣне грѣшникаго. М. 4. азъ грѣш-
 никъ. Стефанъ, велии краљь. М. 9.

гоубакъуа, Чабифу је са Штитарицомъ ишла ме-
 ља ода Гоубакъуа потома. М. 93. а Штитарици зъ Гюрь-
 геникомъ оу Гоубакъуа потома, кон походи изъ Штинис.
 М. 94. — Душамъ је дао пиргу хиандарскомъ полъ ки-
 нограда Гоубакъуа оу Соухогрѣла. М. 123.

гоуентельскимъ, regniciosus: не гоуентельскимъ иъ
 сѣсна. Д. 132.

гоуглаки, цркви је св. Николе Врањинскога дао
 краљ Владисав Гоуглакоу и Кроушевнице, којима је ме-
 ља ишла оу Врѣ оу Веса. М. 26.

гоуглаъ, у Моравицана је села дѣла Гугла дао Сте-
 фанъ деспотъ Милешевн. М. 334. биће садашнѣ село
 Гугаъ у сразу моравичномъ у Србији.

гоуггота, межу власима које је краљ Стефан Пр-
 вовѣнчани дао Жичи једномъ бјеше тако име. М. 18.

гоуделићъ, прије 1419 Цвѣтно Гуделићъ као да је дубровчанин. П. 145.

гоуделикићъ, 1444 Младниъ Гуделикии из сусједства дубровачкога. П. б. 110.

гоудреун, село у Пеку које је цар Лазар дао Раваници. С. Л. 1847. IV. 52. биће без сумње садашњи Кудреш (ако га данас добро пишу) у Звижду, јер је тај Кудреш сада једна општина са Житковицом, а у споменику Гоудреун иду иза Житковице.

гоудоулићъ, властелин дубровачки, вијећник од вијећа умољена Грвкеша Гудулићъ 1253. М. 39. може бити да је исти, али без презимена између 1240 и 1272. М. 51. cf. Гоуьдоулићъ.

гоулерикићъ, бан кнеза и општине дубровачне Мартола Гулерикићъ 1253. М. 40. cf. Гоулерикићъ.

гоулоу, 1411 дубровчанин Ратио Гулоу. П. 104.

гоултрекићъ, између 1100 и 1200 дубровчанин Жамъ Гултрекићъ. М. 7.

гоуминшта, селу је Вилској ишла међа на Уста Гумишта. М. 144. — Манастир је Трескавац имао њиву ка Гоуминшехъ, а то као да је било ка Хлеришъ. Г. XI. 135. Г. XIII. 373.

гоумино, агеа: лије оужежеть коуно или гоуино. В. 37. селу је Приклинци ишла међа на Ђшоко гмино. М. 198.

гоуметићъ, великога бана босанскога Матије Стефана властелин Домиславъ Гуметићъ 1249. М. 33.

гоуиъ, vestis quaedam: ћелији св. Саве у Кршћхъ приложи цар Стефан да се даје ња коуке његове на свако годише осим осталогa .i. гоуиъ и .i. коуку. М. 139.

гоуиьделићъ, гледај Гоуиьдоулићъ. М. 207.

гоуиьдолокићъ, гледај Гоуиьдоулићъ. М. 157.

гоуиьдоулићъ, презиме властеоској породици дубровачкој: Жике Николе Гвиьдвалики сими 1357—62, пишу га и без имена очина, име му је на једном мјесту написано Уиис. М. 159. 161. 164. 171. 174. през-

име му је у једном споменику и Гвидоловић. М. 157. а у једном и Гвидловић. М. 158. — Никола 1378—1411, презиме му на једном мјесту пишу Гвиделић, изабрани властелин 1390 и 1405, а 1388 кнез. М. 187. 205. 207. 215. 259. П. 6. 31. П. 56. 108. — Ђе 1386—1413, име му пишу и Ђета, изабрани властелин 1405, а 1399 кнез, 1403 капетан, 1413 судија. М. 204. 240. 259. 262. П. 44. 48. 117. — Палко 1391—1411, име му пишу и Пало и Пало а један пут и Палк, изабрани властелин више година а 1393 кнез. М. 218. 220. 240. 259. 262. 276. П. 44. 105. 106. 108. П. 6. 40. — Марин Ђете Гвиделић синь 1419—29, име му пишу и Марин и Марок, изабрани властелин више година, а једне године и кнез. М. 282. 287. 295. 299. 310. 347. П. 6. 64. 85. он може бити да се помиње и 1400 именован Марок. П. 33. 36. али се за цијело не види, јер није назано чији је син а има још један Мароје. — Живко 1411—32, изабрани властелин 1427. П. 101. 128. М. 347. 352. 367. — Жованко 1411. П. 108. — Давид 1415. П. 131. — Николић 1421—83. М. 317. 474. 528. П. 158. — Белић, Пера (а на другом мјесту Петра) Гвиделић синь 1423—49, пишу га и без очина имена, изабрани властелин више година. М. 320. 347. 419. 423. П. 6. 76. 80. 115. други мислим да је био Белић 1512. М. 548. гдје му презиме пишу Говдоловић, као и у другим ријечина о мјесто оу. — Федерик 1423 у изабраном вијећу. М. 320. — Паладић 1435. М. 381. — Никша син Павков 1445—66, у вијећу умољеном 1445. М. 431. П. 6. 127. 129. — Марок син Белков 1440. П. 6. 115. — Ђета 1461—1513, кнез 1466. презиме му пише Говделић у споменику гдје и у другим ријечима долази о мјесто оу, а име Ђета у истом споменику. М. 486. 491. 549. П. 6. 127. — Тромин, који је имао штампарију у Биограду 1552. В. прим. 19. — cf. Гоудоулић.

гоуш доулокић; гледај Гоушдоулић. М. 158.

гоуци, намеђу људи које је краљ Стефан Прво-
вјенчанин дао Жичи једном је било име Гоуци. М. 13.

гоуца, manus praedatoria, incurvio, срп. cursa:
градоњ твојом да не истребиш ни истревиш ни гусока.
М. 23. ако име хути краљ послати конскз на Дзберок-
нинь или гусу, да е ѿд мене вѣданне з града. М. 69.
ѿбѣровати ѿд гусе, ѿт тадѣе. М. 188. ни гусе ни
татѣе. М. 205. 208. 270. киде нѣдз дзберокчане по земли
господства ни с трѣгомь, где га зване гуса, или амо га
покрадз з села, да ниѣ плати ѿколини чо ниѣ зуме гу-
са и чо ниѣ се украде. М. 208. 208. 267. 270. ср. коурьса.

гоусарь, praedo, срп. cursarius: ере га (коња)
иствь кзнилъ з туги земљи и не зума тати и гусаря. М.
147. 162. да ишоутъ и гоусаре и тати. З. 46. да востаке
страже но кьсехъ поутехъ, и иефиліамъ да вѣдѣде поу-
токе, да паду стражани да нога гоусари не оуѣио. З. 46.
гоусарь, кон ходи изъ тоуге земље, или тѣ оузуме ѿ
царевон земљи, конь е поутема дошѣо тат гоусарь и
ѿдшѣо яленикши, тѣ дрѣжжа и села да плате кьсе. З. 49.

гоусарьство, praeda: что се оуини оу поустоши;
или гоусарьство или крада или кое зло. З. 46.

гоусина, мјесто, с којим је међило Грнчарево,
село манастира Дечана: зъ Гоусиноомъ. М. 95. долази
оамо у тој форми, а и она може бити да гласи Гу-
сином, и тада би био ном. Гоусини. биће садашње
Гусиње бливу Насојевића.

гоусинь, име сину деспота Оливера. Г. XIII. 294.

гоусити, praedari: что се гоуси или оукраде. З. 49.
ѿмогази кони кѣо жклати, и реуе: украдеи ми е или
гумешь, да се љдѣкѣне дзберокчанинь, или ни състѣда
ѿмомеи коню ни гусе ни татѣе. М. 205. 208. 267. 270.

гоусин, сѣнага: тѣмьшани и гоусьшани или ѿмутьи
самодрѣжчешь влѣгроднихъ веселаше. Д. 122.

гоуты, podagra. III. lezek. 75.

гоуустинь, презиме властеоској породици ду-
бровачкој, које ишшу и Гочинь: Книже Гочинь 1833.

М. 104. — Други Климс, којему име пишу и Клиџос а презиме Гоустињ и Гхустињ 1390—1439, изабрани властелин 1390 и 1399. М. 215. 240. 402. — Паскв Гхустињ, име му на једном мјесту гласи Паскв, без сумње гријешком мјесто Паскож, 1326—45. П. 6. 7. М. 117. — Марок Гоустињ у служби цара српскога 1354—56. П. 6. 22. 23. — Други Марок син Живана Гоустиња 1422—42 презиме му пишу и Гоустињ. М. 412. П. 164. на овом му се другом мјесту каже властеличињ. — Витко Гхустињ, 1373. М. 184. умрљо прије 1395. П. 3. 4. — Други Витко Гоу(стињ) 1419—20 изабрани властелин. М. 287. 299. — Драгож Гхустињ 1382—92. М. 201. П. 6. 33. 35. — Алвизињ, брат Драгојев, име му пишу и Аловињ а презиме и Гоустињ 1392—1451, изабрани властелин више година. П. 6. 35. П. 104. 110. 114. М. 259. 262. 287. 295. 320. 347. 448. — Рафанљ Гхустињ, име му пишу и Рафанљ и Рапанов, а презиме и Гоустињ 1392—1427, изабрани властелин више година, а 1417 и 1423 кнез. М. 221. 229. 287. 320. 347. П. 6. 62. 79. — Никола Гхустињ, презиме му пишу и Гоустињ 1399—1427, изабрани властелин 1427 а 1410 кнез. М. 233. 254. 261. 276. 323. 325. 329. 347. — Андре Јурь Гоустињ 1399—1420 изабрани властелин обје те године. М. 240. 299. — Симс, име му пишу и Симио а презиме и Гоустињ 1399—1410, изабрани властелин. М. 240. 259. 262. 276. П. 104. 110. — Жхко 1415—42, презиме му пишу и Гоустињ, изабрани властелин више година а 1429 кнез. Ц. 131. П. 6. 85. 90. М. 299. 320. 419. 423. — Живидњ, презиме му пишу и Гоустињ 1419—45, изабрани властелин, а 1423 кнез, а на једном му се мјесту каже и властеличињ. М. 287. 320. 347. 423. 431. П. 164. П. 6. 80. — Гоудо 1422. П. 164. гдје му се каже властеличињ. — Влдицињ 1466, презиме му пишу и Гоустињ. П. 6. 127. 129. — Бартоло, син Живанов, по чему га пишу и Живановињ, презиме му пишу и Го-

тетниъ 1466—70. П. 6. 119. 126. М. 505. име му не долази у номинативу. — латински се писаху de Goziis.

гоуштернице, међе су земљама манастира Студенице ишле на Гоуштернице. М. 8. сада заселац села Брезове у срезу студеничком у Србији.

гоуштернице, селу је Словињу ишла међа отъ Гштермуа птсѣмъ, кон греде по дѣлоу мегю Гштермуемъ и мегю Словкинемъ . . . и подъ цркъвъ, кон кестъ кыше Гоуштермуа по срдѣ доли. М. 122. на исто је мјесто ишла међа селима Грачаници, Сушици и Селцу: одъ Шстрога Врѣха на Велетниъ мегю Соушицъ и мегю Гоуштерню по дѣлоу. М. 563. то су садашња два села близу Приштине Гуштерица горња и доња. Нанн, reise 83. 165.

гоуштерово полю, селима у Битви која је цар Лазар дао Раваници ишла је међа по срдѣ Гштерова Поли. С. Л. 1847. IV. 54.

гмиѣнъ, село које је 1446 краљ босански Томаш Остојић дао синовима војводе Иваниша Драгишића: Гмиѣн. М. 440.

ггноути, shovege: никѣда се не гъязмо свироткѣ нгровъ поутенню. П. 87.

гъблти, -блю, periclitari: хотиѣмъ гъблштихъ. Д. 59.

гъбѣль, interitus: не хоте уловѣтьснои гъбѣли. Са. 1. М. 4.

гыздакнѣъ, 1487 Вукашинъ Гыздакнѣъ. М. 537.

гыздакъ, comtus: боудеть гыздакъ, благообразнѣъ. III. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

гъгноути, perire: да нмъ нмхъ рѣвотица не гинѣ. М. 546.

гю- гю- гледај ље- љоу-

да, ut, том се ријечју жели или наређује оно што се наже у реченици у којој је: ако ли кѣто сме прѣтвори, да моу е соупъръница света богородинца. М. 6. у тѣде дѣмъ да се станемо. М. 7. снѣ всѣгда да будѣтъ.

цркви. М. 10. смь да иша протонон дкораси ником-
ре овласти. М. 13. да есть кждомо кслиномоу. М. 50. да
дзате. М. 174. тко ли поткорн, да су все клетк на нъ
нале. М. 294. богъ да прости. М. 567. ано ти наамъ ик-
си драгъ; да еисмо ми къси богъ не еили дрази. П. 41.
— у том се смислу веже њом у сложеноеј реченици
уметнута за главну желећи оно што је у уметну-
тој и њега ради чинећи оно што је у главној: от-
прии оуи мон, да разоумно уюдеса. М. 9. нине кралеж-
ство ми, ксмиъ да е з складине. М. 16. сьмрьдеша ме
къскркен, да и о миъ прославити се име твое. М. 59.
придахъ ие пирьгоу, да коудоуъ оулидрне, да есть сьт-
ша снасоу. М. 62. сие ханиса кралежство ми, да и терь-
до и неразортиноо до кнн. М. 118. оуизн кн землю да-
ка царство ми, да есть кнша. М. 174. тон да е кзрок-
но, постакисмо нашъ печать. М. 177. ако не узмогъ нил-
ти кривца, да га дамъ властеломъ, а и дд нмъ плаку. М.
183. посла старинине, да нмъ одьтешу мегие. М. 263. —
по том се у сложеноеј реченици њом веже за главну
уметнута и онда кад се уметнутом каже само шта
се врши главном, а то опет или тек мисли бити,
ц: кн ни сте рекли да се станимо на (о)ион странъ. М.
7. на те оупокаю да ты ми просвятниши оумъ. М. 10. ми-
лостъ створи господство ми доуероувьчанимъ трьжинкомъ,
да ходе по моимъ земли свободно. М. 16. и смь ишалъ
и камъ оветъ да притиъ томъ граду. М. 21. кльнемо се
да имамо миръ с камн з кнн. М. 34. кше се су закле-
ли кралежствъ ми властеле дзброкьчъци да прьбика попь
срькьски и да пое з црьквяхъ, кое су з Столз и з Рьтз.
М. 108. повеля царство ми да поге смь с кзирини люд-
ми да ю (межу) теше. М. 144. тамо кн есть писало цдрь-
ство ми кингъ свободнъ... да гредете свободно. М. 175.
ен хтанне нмъ... да будъ единый оудъ дзброкьчанъ. М. 178.
моле кралежство ми и просе да твзи з томъ шьста не
постави кралежство ми слянице. М. 201. Дзброкьникъ нмъ
законъ... да з приморню не буде нигдъре поставкисъ мо-

ли трагъ. М. 201. какаѣн да естъ любокъ старъ царъ да-
ши. М. 202. оше се охотѣхмо стѣорити да лудне пансе-
гъ. М. 218. да вѣру свою, да свѣки дубровѣчанинъ ходи сво-
водно. М. 220. този внесмо искани ода ники, да имѣ
чунне. М. 229. насъ моли да висмо рѣши да не буде ца-
рѣва. М. 230. веде насъ скѣтока да висмо примилъ за
миръ. М. 367. божи се да не загине. М. 409. рече ми
да ће бити складанъ. М. 461. или веѣ јест, quod: про
се мѣге да сѣмъ дѣжанъ. М. 203. або се слухи да се радъ-
бне дрѣво дубровѣко. М. 203. да не видимо вслкомъ, ко-
му се подога, да извола краѣвѣство ми. М. 225. да свѣтъ
не рече да смо нехариш. М. 242 и то добръ вѣнте да сѣмъ
приходила прѣдъ каиъ градъ. М. 247. оно изманде да не
ваше. М. 249. изко да не на видение да су господѣне по-
лаха. М. 285. смислѣкъ да нишофъ ине угонне богъ не-
го ли царъ. М. 367. речеше да не глумско. М. 406. виде-
ће да нашъ родитѣль чунни нимъ велине утете. М. 445. —
долази и по два пута: аке ли тога не чуннимо, да др
е на насъ клетка смѣ. М. 22. хтне да толна милостъ и
любакъ да нехарѣна не ехде. М. 239. и с ријечју крѣ,
која и сама исто значи: просише ерѣ да ходе. М. 362.
такѣ и уз оно, како, које види. — што по главном
значењу наређује оно узима те пристаје наъ вежу-
ћи га за што друкчије, licet: хоте изкою да и малою
уастъ приети оѣт мене. Ст. 29. да юже слышала есмъ
еже еси благословила насладѣе свое, ма и выни свое по-
сладѣише благословенѣе дѣждъ имъ. Са. 11. — отуда што
по главном значењу наређује, оно поставља за кон-
дицију, si: и да дубровѣчане понду на ѡльмѣшаме, ми
кардинале никакорт да дамо алышнѣиома ни свѣтъ ни кѣ-
ки. М. 31. а да неки крапинѣ на про искати да дубровѣ-
чанинѣ, прѣди ома кардинѣиъ в Дубровѣчаникъ. М. 32. и да
прѣдѣтно в Дубровѣчаникъ, да на насъ не устане никиторѣ.
М. 33. а да се изкоз крапинѣ меѣю илии чунни, да се
с крапинѣкъ исправи в старъ законъ. М. 34. да кон даѣга
еде меѣю мѣиши дѣдѣми и меѣю дубровѣчани, или да

мон мѣсти се вѣстни в мирѣ маѣтѣ или в маѣтѣ дивро-
 удин, да се то исправи съ правиноу по старому закону.
 М. 45. да бы ми дѣлали .с. перьеръ на годиче, мѣла бы
 ми платили. М. 347. — по главному значенію утврђују-
 љи мисли чини пријелаз од једне на другу, од ко-
 их једна преиначује другу поправљајући је и по-
 шућавајући а и обарајући над јој је супротна; тако
 се изједначује с ријечју а (коју види), па иде и да-
 ље изједначујући се и са садашњим него, аан, ве-
 рити; у том послу долази врло често: вестн еге по-
 ритѣше елѣснахъ, и ѣмѣоцихъ и де изволенію владѣ-
 нице когородице, и да, ере испросихъ вѣрне оу вѣра оу
 Нондрѣнѣ, да дахъ оудъ мнѣхъ мамастроу. М. 6. да и ти
 сьрадоуи се о мнѣ. Ст. 12. не кемо вти нѣ камъ ма оу
 страни; да ако кемо правомъ станихъ, з ми дѣна, дѣра-
 декъ дѣнѣ, з тѣде дѣнѣ да се ставимо з Затонѣ. М. 7.
 да га похика с кралекѣмъ пѣуатию нѣ кралою; да ако не
 доиде по пѣуати, то тоузи да се оунисоуи пѣуати оу кр-
 алѣ и да не оунима архиепискоуи сѣва. М. 13. да и вѣре
 да соу оу протопонѣ свободне и .д. мамастрии крале-
 сци. М. 14. бы се сте обекали и рекали: да св сте теоз
 села свободнѣ и тѣон людне; да и смѣ вѣмѣ рекаль моннѣ
 люднѣ да се не кое вищаре; да бы вѣмо си се сте на-
 учили по вѣстѣхъ наша села и вѣше воштры смати, тѣмо-
 хи сте и мнѣ чинили; да з томѣ когъ да расуди. М. 21.
 да ере сте рекали, ми дрѣжимо вѣрѣ и вѣривѣство те-
 бе, то, вѣстеле, не моги за пошати. М. 42. архіерей да
 вѣзвѣстнѣ ономѣмъ вѣдстваниоу, да хранитѣ пола по
 закону. да вѣре господѣрѣ не послѣоушѣте епископа, да
 естѣ понѣ свободнѣ. З. 32. с кама дѣламо вѣдѣти да бы не
 вѣслѣзѣте нигдѣ дѣвнѣмъ оудѣмъ дѣвровиннѣ. да и този вѣ-
 смѣ могли чинити кѣсь ради; да бы вѣдѣте вѣрѣ смо вѣ-
 дѣне старн много. П. 9. вѣламо вѣдѣте за чѣрнѣхъ. да бы
 вѣмога не вѣривѣмо рахѣ ханисалине. П. 1. не оудъ села,
 да оудъ вѣлаки вѣривѣне. П. 14. бы вѣсь вѣдѣте вѣдѣти,
 да келе довро вѣдрѣжамъ. П. 40: бы вѣсь смо вѣстивѣмъ, да

ни ихъ усталишо. II. 2. да не узима Дабичиць дзвонъ-
 тайомъ ни царине, да ни когга доходьки ни трьгоцъ дз-
 врьсцькоцъ ни владъ ни срьбниъ, да ни коумъ. М. 117.
 да имъ никто ѿ нишо не узма по силъ ни забави, ни вла-
 стелинъ царства ми ни кралиць властелинъ; да ни кто
 любо въ земляхъ царства ми и кралиць. М. 146. да има
 се не узима царина на Тревни, да ни на едъношъ пзути
 ни на бродъ. М. 146. да имъ изъ волюъ никто забавити
 да ни задръжати. М. 157. ако да царство ми приходи у
 тръгъ, да ме поунтую. М. 162. и такомъ ми съда не ви
 ирзуно, да тамо къ послати мое властелинске. М. 174.
 а за Жарна що ви естъ узель, изъ змяло царство ми, ни
 ми сте казали; да пошлите ми добре люди, да позовъ
 Жарна предъ царство ми. М. 175. потрдихъ ѿ томъ и
 усталихъ обеще житие въ немъ; да егоже изволи богъ по
 мне въ немъ науельствовати, шолоу яко да не разоритъ.
 М. 245. да ма драга братие. М. 247. мон лудие не те
 понести жита, да мъ ѿзъдати мога жита. М. 247. закле-
 сме се господниъ вонде Слудалю и кнезу Взицъ и кнезу
 Взокъ и Стинанъ, синъ кнеза Взокца, да ихъ ѿсталеъ
 и ихъ племешъ. М. 284. да пошлю свое люди своимъ ли-
 стовьми подъ ихъ псуатьми, да тако како да имамъ изъви-
 дати. М. 357. томъ ми внесмо волни; да довро ви, да
 висте дослали свое люди. М. 368. тоганъ ви говорениъ и
 писма много ѿ кнѧо. да мъ ѿзъ рѣчи що ми се види пра-
 ко. М. 500. и преге съмъ вна зъ велике болести и сирѣви,
 да лео внию, ере приходи коунниа моа. М. 518. и да ето
 пишемо. II. 30. да ето смо порзуили. II. 37. изъедначуе
 се с а толино да долази и онда надъ би могло бити
 и безъ а, тада по главномъ значењу утврђујући мисао
 даје бесједи снагу, али врло ријетко: кнезу да вла-
 дичешъ града дзвоньника. II. 6. 42. тако је и ово рѣје
 је реченица већ везана ријечју да у другомъ смислу:
 носила кралицьство ми къ камъ своѣга змьтръниѣга ми-
 хостиниа кнеже кралицьства ми, да да ми сте дали до-
 ходьки немъ сте длажи. II. 6. 9. cf. де, да.

дабе, између влаха које краљ Милутин даде Хиландару једном бјеше име Дабс. М. 61.

дабнжикъ, властелин краља српскога, кнез Дабнжикъ на Требињу 1320—45. П. 6. 2. М. 117. — Син деспота Оливера. Г. XIII. 294. — Кнез борачки, властелин војводе Радосава Павловића 1437—38. М. 390. П. 6. 93. — Син Калођурђа Ђурашевића 1454. М. 464. — Гледај Латиница, Милкокић, Унхорић, Шавс.

дабнша, 1392—95 Стефан Дабнша краљ срълеме, Босиа, приморию, хльмьсцъ земли, долинныи краемъ, гдѣ надитъ странамъ, ѓсоръ, Сели и подринию, краља Твртка назива братом старијим. М. 221. 224. 226. П. 6. 34. 37. 39. године 1396 није га било. П. 4. М. 230.

дабншић, властелин херцегу Влатку кнез Хрвѣшкы Дабншић 1460—66. М. 483. 505.

давожикъ, 1388 дубровчанин Кудалин Давоскић. П. 6. 31.

дабъць, 1351 кнеза Вратка димъ Дабъць. П. 6. 21.

дабъунъ, 1403 Грзлауъ Дабъунъ люциулини. П. 48.

дабъшоръ, Стефан је Немања дао Хиландару улаик оу Дабъшоръ. М. 6. номинативу нема потврде.

дака, само на једном мјесту у законнику Дуцанову, па мислим да је познија глоса турска, гѣха: роуке на соудоу да не има и опаданѣ и дабе. З. 44.

давати, даге: дака царство ми. М. 2. сега архиепископуъ благославлеть, а краља давати емоу ѣзъ. М. 14. азъ же Слза хановедъ дакаю, да не поразофено будеть сѣ скетомъ место. М. 18. подовантъ ко есакомъ цѣ царькии прилагати и давати. М. 19. давъ, што даште за Ръкоу. М. 19. остависмо икъ, аа да дакаю цръккии скиде за есако годифре. М. 97. помоге да даю врьховниъ, како ю сѣ и оу епископуи давали. М. 98. земан цръковид да се оу вѣхъ никомоу не дава. М. 98. да моу дака оу годифроу нерпероу царскоу. З. 34. давали кѣрз мою господьскъ. М. 231. даемо знати есакомъ. М. 274. давалима на званѣ есакомъ уловни. М. 476. мјесто давали има и

ци код Кучајине ишла је међа на Далацију на крајини,
у истоњу з ипнокану, премо з гору Кучајини. М. 197.

далеуе, longe: оудальшоу ми се далеуе. Ст. 24. иже
не далеуе оудь нихъ палтью, на пракънзиъ и кланзиъ. М. 104.

дйлеуъ, longe: иже не далеуъ оудь нихъ нутю. М. 317.

далеуънъ, longinquus: оудь суснедъ илижиноу или
далеуънхъ. М. 363.

даллуда, Dalila: прилоуи се Радослакоу прилю жени
Даллада оуп, или рещи новы Сзакель. Л. 51.

даллимари, 1417 Свинско Даллимари нао да бјеше ду-
бровчанян. М. 178.

далъмашътинъ, гледај Далъматинъ: Діокилтиѣ и Дал-
матіѣ и Захълънѣ. Л. 59. само ту.

далъмашътинскии, Dalmatiae: ѿиномъ прилаъ зръ-
сиѣи, хръватскѣи, далъматіасѣи. М. 533. далъматіескии. М. 555.

далъмашътинъ, Dalmata: далъматинъ з ише место
прикоде. П. 67.

далъмашътинъскии, Dalmatiae: Митиашъ, прилаъ згар-
ски, далъматіескии и дрѣтци. М. 494.

далъматинъ, Dalmatia: Стефанъ, велии прилаъ, на-
мѣстѣиномъ господинъ все сръбскѣе земле и Диокилтиѣ и
Далъматинъ и Тракоуинъ и хълънскѣе земле. М. 9. все-
ми сръбскии землини, еже глаголют се Діокилтиѣ, Дал-
матіѣ, Тракоуинѣ. Д. 3. Далматіѣ и Діокилтиѣ прилеп-
ствоу (св. Сава). Д. 187. сѣ. Далъмацинъ.

далъмашътинъскии, Dalmatiae: ваниъ Диокилтинъ и далъ-
машътинъскии страны и оудъстѣиномъ свѣтаго Сумѣоид. Ст. 24.

далъмацинъ, Dalmatia: ваниъ прилаъ все
сръбскѣе земле, Диокилтинъ и Тракоуинъ и Далъмацинъ и
Захълънѣ. М. 11. Диокилтиню и Далъмациню, оудъстѣиномъ и
рожденію Стефана Немашъ. Ст. 8. Стефанъ Владислакъ
прилаъ велии рѣшиноу земле и Диокилтинъ и Далъмацинъ и
Тракоуинъ и Захълънѣ. М. 25. з нинхъ градохъ оудъ Далъ-
мацинѣ. М. 328. Стефанъ Томашъ прилаъ сръбскѣи, Далъм-
ци. М. 429. з граду Дубровникъ з Далмацинѣ. П. 176.

далъла, remotus: што оудь рода нашего ближши или

длаки. М. 333. да не загине на длаки путь. М. 409. то-
лико ближи уловекъ колико длаки. М. 411. длаки. М. 525.
погрјешка је длаки. П. б. 100 мјесто длаки. М. 409.

длаџфинь, презиме једноме кнезу дубровачном,
Delfino: Ђковъ Длаџфинъ 1249. М. 32. cf. Длаџфинь.

длаџкиниъ, rannus damascenus: плашъ царьско-
га длаџкиниа. П. б. 125.

длаџиниъ, Damianus: око 1293—1302 епискоупь
призрискимъ Длаџиниъ. М. 60. — Калуџер Длаџиниъ, који
је писао шишатовачки апостол 1324. М. 84. — Син
деспота Оливера. Г. XIII. 294. — Гледај Бенешинь,
Боуишунь, Жоуишунь, Мешустинь, Соргоуекинь.

длаџинокъ, Damiani: братъ длаџинокъ, т. ј. Да-
мјана Жуџевиџа. П. б. 117.

длаџинь и длаџинь, гледај Длаџинь.

длаџмокъци, међу селима код Кучајине која цар
Лазар даде Раваници бјеше и село Длаџмокъци. М. 197.

длаџинь, Daniel: 1293—1302 владика звечански: епи-
скоупомъ Длаџиномъ. М. 60. — Архиепископ српски 1330:
архиепискоупомъ Длаџиномъ. М. 94. мјесеца декемра .џ. пр-
стаки се архиепискоупь Длаџинь. Г. XI. 193. један га
споменик спомиџе и године 1351. М. 150. али ће би-
ти погрјешка у тој години, јер је тада већ био па-
тријарах Јаниџије; исти га споменик назива и па-
тријархом, а то ће бити погрјешка у преписиваџу.
— Патријарах српски око 1403—5: курь Длаџинь. М.
568. cf. Длаџинь.

длаџишескъци, селима у Битви која је цар Лазар
дао Раваници ишла је међа между Длаџишеске и между
Твроко. С. Л. 1847. IV. 54.

длаџинь, vestigal: весь вьсакъ десџине и весь ни-
керъ имьне длаџинь. М. 28. 33. продакљоке и кинџоке безъ
вьсакое длаџинь. М. 37.

длаџинь, donatio: истоупниъ вьскломоу длаџиню. М. 8.
потирьдсно имь и длаџно машинь ковимь длаџинь село.
М. 226. длаџинь. М. 285. — vestigal: да имь се не безъ-

меть никоре даньс ни на вратехъ ни на мосте. М. 37. да ми будемо дрѣжани ѡкѣмъ чинити правенихъ безъ сѣтѣниа и безъ даньс. М. 37. да нмъ ѣ свобода ѡтъ всѣхъ даннѣи господства мн. М. 334.

дань, *vestigal*: дань, што дайте за Рякоу и за затокьские винограде и за полнукѣ винограде, ѡдъ тога емъ ѡсвободеи кралевство мн. М. 19. да не работая работѣ никоре господствующомъ, ни данн даю. М. 135. домас дакамо данн тврномъ. М. 223. що сѣ и дань господокали и дрѣжали з тоижи жупе. М. 296.

дань, -ни, град Дань у постојбини Стефана Немање, који га поврати у своју државу од Грка, послѣје бјеше у држави госпoде зетске Балшића, био је негдје близу Скадра и Дривоста, јер се с њима спомиње. Ст. 8. Г. XII. 174. Г. XIII. 46. сию нмъ кралевство мн (краљ Дечански) записа милость на Дани 1326. М. 85. за царинь, кою смо (Балшићи) поставили на Дани. М. 177. на Данию и на Кривѣ Ракѣ да плакнѣ (царину дубровчани). М. 193. тръговци, кон минзю з сръбле на Данию, да не платѣ ниша. М. 203. да нмъ нѣ на Данию царине ни нидѣ нигдѣ з моши землн (пише Бураѣ господин зетски 1386). М. 204. кон сѣ законн и слободѣниае вѣхда еиле на Данию. П. 2.

дань, 1440 оумрѣ Дань воскода. Л. 77.

даньдоль, } 1234—40 Жани Даньдоль, кнез дуброданьдоуль, } вачки. М. 22. Жани Даньдоль. М. 24. Жани Даньдолоу. М. 24.

данькь, *tributum*: како кнѣмо платити данькѣ тврномъ. М. 223. кон сѣ населѣ на црьковне вѣршине, да педнога данькѣи госпoцкога не даю никомоу. М. 531. сии сѣла ѡсвободихъ ѡдъ работѣ и данкѣ господства мн. М. 571.

дантъль, *Daniel*, гледај Гоульдоулинь. номинативу нема потврде.

даривати, *donare*: даровахъ и даривахъ ѡпѣтннн града Дзвровинна Врьсинѣ. М. 449. даровасмо нѣз и дасмо, мауе даривамо и дасмо. М. 494.

дароклѣннѣ, donatio: мое приношеннѣ и дароклѣннѣ хрѣмоу. М. 100.

даровати, donare: дароклѣннѣ нашннѣмъ прадѣдомъ ѡбладати снѡукъ земловъ сръвскоу. М. 4. семоу манастирю снѣ дароую. М. 10. богоу дароклѣннѣмъ вѣннѣчемъ крѣлевастѣк сръпскаго вѣннѣчѣмъ вѣхъ. М. 90. дасмо и даровасмо в блѣннѣхъ людѣмъ дѣвроблаукнѣнѣмъ вѣсѣ Рѣтъ. М. 106. да ме поунтвю и дарвю. М. 147. уѣстиннѣмъ даровѣ дарвѣмъ ихъ. М. 172. даровѣ даровати госноду богу. М. 190. дарвасмо вѣжекоде Хръвою полахъ. М. 238. како нѣ дѣвроблѣннѣ даровати жвномъ. М. 241.

даровѣннѣ, donationis: даровѣннѣмоу приложеннѣю. М. 122.

дародатель, donator: вѣлагодародатель богу. Г. XI. 192.

даролюбѣннѣ, largus: даролюбѣннѣмъ дарѣ даровашѣ се пророкомъ. М. 136.

дароноснѣ, munera offerens: кнннѣмъ вѣлагодѣтнѣмъ дароноснѣмъ и тебѣмъ вѣлю се. Д. 211.

дароносити, munera offerre: землѣмъ боужѣстѣннѣмъ покелѣннѣмъ богѣтнѣмъ дароносити. М. 332.

дарославъ, межу ѣудима у Штѣпу које је краљ Милутин дао цркви арханѣловој у Штѣпу приложнѣннѣнѣ је Хиландару бѣше дарославъ, поударѣвъ смнѣ. М. 63.

даръ, donum: приноснѣмъ даръ спасоу нашѣмоу. М. 11. великнѣхъ даровъ наследнѣхъ се ѡтъ тебѣ. Са. 10. длнѣмъ мноу вѣ даръ господѣннѣ. М. 73. послнѣнога дара и вѣзѣтнѣмъ да нѣмъ нестѣ. М. 147. поклѣсарнѣ дѣвроблѣннѣмъ ѡбрѣтоше царѣстео нѣмъ в Призрѣннѣмъ з даромъ. М. 161. дасмо нѣмъ дѣвроблѣннѣмъ даромъ. М. 439.

даснѣ, неко мѣсто: херцѣг Владисав приими од дубровчана доходак, вѣдѣннѣ на Даснѣ. М. 520. писаннѣ на Даснѣ. М. 520. то мѣсто мнѣснѣмъ да се помнѣнѣ нѣ у ова два споменикѣнѣ: приими на Даснѣ. М. 500. 505.

датель, dator: датель вѣлагнѣхъ. М. 8.

дати, dare: дати нѣмъ вѣзѣтъ и помокъ. М. 2. дастѣ нѣмъ вѣластѣ. М. 4. моудростнѣю, данокъ нѣмъ ѡтъ бога. М. 4. вѣсѣмъ елнѣко дахъ манастирѣннѣ. М. 6. богу вѣмъ дѣмъ здравнѣ.

М. 7. кто по такоукомъ женоу дастъ. **М. 15.** яко ми богъ да, и боудоу господарь. **М. 19.** давше свою ризъ и свою върхъ. **М. 21.** яко се развратитѣ съ кралемь, да кась не дамь, науге да ви зхранѣ. **М. 29.** давше десетъкъ оудъ соли. **М. 46.** дадохъ нма старе законуе. **М. 169.** да ншъ дамь гласъ. **М. 170.** дашъ в нашемъ граду Благою. **М. 328.** стоити за скакого и не дати мзъ зле зунити. **М. 258.** что буде дзвровуанинъ сръвниъ своеи нманѣ в върхъ даль. **М. 353.** яко ви мзъ когъ сини даль. **М. 356.** да ми свою рьнесу. **М. 415.**

да финовъ, *δαφνινος*: дафиново коренѣ. **III. lev. 129.**

дашннѣ, *datio*: дашиѣ и приложенѣ. **М. 543.**

дашн, *dare*: сьмзренннмъ оьвѣща дашннѣ нлагодать.

Ст. 23. *cf.* давати.

два, *duo*: два кннорзда. **М. 6.** днне покелле. **М. 107.** сл два. **П. б. 92.** по дннею зовекъ. **П. б. 113.** две ста. **М. 31.** днъ сти. **П. 77.** днъ тисоуки. **М. 50.** *cf.* десеть.

двадесетнн, *vigesimus*: двадесетн дннь. **М. 232.** двадесето мнто. **М. 305.** *cf.* десеть.

дваннаесте, } *duodecim*: дваннаесте уаша. **М. 372.** оудъ

дваннаестъ, } дваннаестъ амостола. **М. 152.** *cf.* десеть.

двашн, } *bis*: ннсамо дваши. **П. 167.** в дваши. **П.**

дваштъ, } **б. 71.** да сьмъ приходнль кеѣ дваши. **М. 247.**

дверь, глздаѣ дврь: дверн олтара. **Д. 30.**

дннгоути, *movege*: оьвнзю днннгути конскѣ нмше и послати е в хэмаску хэмалъ. **М. 252.** яко ли ви се кдди кон рать на Дзвровннн дннгла. **М. 338.** *cf.* дннгоути.

дннзати, *movege*: кон нме пакостннн томоу мнстоу, что здннса кралннество ми, нли оу пашннрнхъ нли оу тѣговннрнхъ, нли нме кон соудъ дннзати на црьковъ оу тои землн, да платн кралннествоу ми тисоуку перьперь. **М. 68.** *cf.* дннзати.

днннн, *movege*: в три днн да се ншлю дннннн н нспрнть са всьмъ нзъ нашего владаннн. **П. 7.** *cf.* днннгоути.

двои, *binus*: двѣе крщенѣ прѣе. **Са. 14.** тѣло его прнеть двѣе сьхранннѣ. **Са. 14.** на двою грннннце. **М. 386.** ксть вснмъ людемъ двою царнне плнкатъ. **П. 23.** двою

изикъ. П. 130. прѣдрътъ на три кошате и сѣшиленіи на двомъ.
П. б. 61.

двоиниа, duplum: ако ли не платеть на рѣнь, да даде двоничъ. М. 104. домле плати двонимомъ. З. 50.

двоица, bini: ѿ двоице богонзєраниа. Д. 217.

двокрокъиъ, tabulationes duas habens: имате двокроки. Д. 33.

дкоранинъ, domesticorum unus: ѿ дкораниехъ. З. 43. дкораме властельсѣи, ако оуини кое зло ѿтъ инхъ, кто боуде проиниревникъ, да га ѿираде ѿуина дружина поротомъ, ако ли юсть себьрь, да хвати оу котль. З. 44.

дкорити, officia praestare: ѿтъ великости кралекьства ми змилєно просише, дворише и молише. М. 293. ерь смо зледно слзжили и дворили з господина вєскоде Радосака. М. 544.

дкоритише, agra, ваља да је то: изволи се приложити, иже юсть коупилъ мѣсто оу Шиноу градоу или дкорича или кодтинунье или винограде или ииникъ. М. 62. дкоритише Шизца Коньцина. Г. XI. 131. с кокацєкьтъ дкоритише. Г. XI. 131. скъме дкорича арсенска до дкора петраляхова. Г. XIII. 370. — Мјесто гдје је бан босански имао трг: дръжахота Дрика и Шстрзжицъ и Градець и Дкоритише, устрии терге мож. П. б. 22.

дкородръжица, qui res domesticas dispensat, као да је то, долази само на једном мјесту: Радивон дкородръжица у кнегиње Милице. П. б. 44. сѣ. двьрьдръжица.

дворь, aula: Стефан Немања оутврдникъ Которь, възнесе дворь свон къ мѣшь. Ст. 8. ако приду кьци дукрокьци з мон дворь. М. 69. аше ли га ѿкрате на царькоу двороу. З. 34. кон уловкь оутеує изъ соужьнства, сь уинь прїидеть на дворь царекь, с темзи да є снободнъ. З. 38. писано з Сутисци на славному дворь кралекьства ми. М. 237. боже мон, блаженни пръывляющєи къ дворьхъ твоихъ. М. 65. на славу Нсз Кръста, снаи кожнъ, и приуште матере негове, и всега двора ивєснога. М. 448. 450. ѿсвободихъ ѿтъ работъ господьства ми, ѿдъ гратєнни

коуки и двороуки. М. 571. — tribunal: да приде в Двурокининь, и в дворь двурокууки уни прелики. М. 31. и предь двурокууки дворь уни прелики. М. 31. приди в Двурокининь предь нашь дворь, да их уницо прелики. М. 32. — на двороу, foris: што годје властель, исз на дворь изь града по виноградихь. П. 24. ижко сз съде на дворь Двурокиника по тръзяхь а ижи сз зде в Двурокиник. П. 160. на дворь, foras: да га изьрене на дворь. П. 64.

дворьниъ, officiosus: наше дворно писаник. П. 168.

дворьскии, aulicus: смь да ижма протопова дворьски иннокре ѡбласти. М. 13. соудѣ дворьски. З. 48. — у босанском краљевству praefectus aulae, comes palatinus: први се помиње дворьски Влькославь Стефионикъ 1378. М. 189. кнезь Стипань Хлапутиъ, нашьга краљества дворьски. М. 232. кнезь Стипань Остоиъ, нашь дворьски. М. 273. долази му и додана рижеч пристав: приставь краљекства ми дворьски кнезь Вунацъ Вжотиъ. М. 283. приставь дворьски краљекства ми кнезь Петарь Клешиъ. М. 318. приставь ѡть двора нашь дворьски кнезь Стипань Влатковиъ. М. 428. имао га је и војвода Петар, син војводе Радосава Павловиъа: нашьга дворскога кнеза Раднуа Копнекиа. М. 470.

дворьштина, servitium: поушеномь дворьциномь илдоше. М. 292. що си сз они поушеномь дворьциномь издворни. М. 305.

двоуумниъ, dubius: не двоуумнымь помышленни колжати се. Д. 165.

двоу словьць, bilinguis: подобеть епископу быти не двоу словцоу. Д. 140.

двоу оумиъ, dubitatio: двоуоумнемь съдржжимихь. Д. 139.

двьрь, janua: женихь при двьрехь. Ст. 12.

двьрьдрьжица, долази само једаншут: Ринь двьрьдрьжица Александра господина авлонскога и канинскога 1368. М. 178. био би janitor, али прије мислим да је погрјешка мјесто двородьжица, којѣга види,

или мјесто двордръжца; у споменацима штампаним у Биограду 1840 стр. 75 стоји двордръжца.

дге, гледај гдѣ (ту је д преметнуто пред г као што је у тво преметнуто т пред њ, по томе се да нас говори ге одбацујући из почетка д као што се говори и ко одбацујући из почетка т): да сѣ волни задати задн, дг-и-смѣ хотненик. М. 106. вѣзде дге вѣду моки досеки. М. 306. дге уснотрѣвѣк. М. 344, дге. М. 345. да плакао, дге дого с трагома. 410. дге. 416. дге вѣде зписано. П. 6. 107. да ихъ нмамо узети з нашехъ дѣвехъ, дгне ми можемо. М. 422.

де, гледај дѣ, нем. *dasz*: клесѣмо се, де ми оцетованимъ и писанимъ, нѣ меѣз ни нестѣ, право и верно сѣмо дѣржали, . . . а за оцетованимъ поткѣрдимо, де за нашега свѣта Владимѣръ не изеноваѣ ткою землѣ. М. 21. *verum*: и да приду з Дѣвровѣнѣкѣ, да на ме не устане никторѣ, де м сѣмъ з скою землѣю седа, кѣто хоше нскати, нѣм. М. 29. 33. — *quia*: кѣто хоше нскати, нѣм, де м сѣмъ радѣ вѣредѣ зумѣ. М. 29. 33. змате ви, како кралиекство ми изкаше Николици жѣргола нѣти за тѣрѣге, де ми вѣсѣ повѣдели ире нѣ ошкѣнѣкѣ с Жѣргома. М. 66. *cf. dz.* — у презимену италијански *de*: Цорѣци де Гоци. М. 362. Никола де Гоци. М. 410. Пѣра де Пѣрмо. М. 410. крамѣ ирѣхнѣстѣ владѣхнѣце наше богородице вѣнѣз града глѣголѣмаго Шѣмѣ, глѣголѣмѣ де Лорѣта. М. 530.

дебелѣ, *crassus*: еше придожнѣхъ оѣтѣ соимѣ нашѣхъ .i. кѣкѣ соимѣ дебелѣхъ. М. 532. дѣветѣ сѣтѣ спѣдѣкѣ вѣдѣхъ дебелѣхъ. П. 81.

дебелѣмѣ, сѣлу Годињу црѣкѣ св. Николѣ Врѣнѣнскога ишла је меѣа надѣ Годињѣцѣ по сѣрѣде Дебелѣмака подѣ Малы Дебелѣмакѣ, како поѣтѣ гредѣ на Гомѣлицѣ. М. 26.

дѣведѣсетѣ, *nonaginta*. М. 407. *cf.* десѣтѣ.

дѣветѣ, *novem*: тѣсѣка и сѣто и ошѣмѣ десѣтѣ и дѣветѣ лѣтѣ. М. 2. дѣветѣ сѣтѣ дѣкѣтѣ. М. 504. *cf.* десѣтѣ.

дѣветѣмѣ, *novus*: дѣвѣдѣсетѣ и дѣветѣ дѣмѣ. М. 2.

десета десета и десето кучо. М. 343. тискица четри ста
и десето на десете лито. М. 291.

дегва, controversia, срп. dica: би рачу и дегва
мою краљство ми и властели дзеровъуцими да село
Лислац и дзсвоже Ниотница и Тръновицъ, ере не бику ии-
саме итенець у повели, говоре иишь краљство ми: плше
този ми, а говоре краљствъ ми властело дзеровъуци:
плше наше. М. 255.

дежевнице, мјесто у Босни: попка изъ Дежевницъ
да понде в Подлицани. П. 112.

денковъци, гледај Дењково.

деновъ, биће од мила мјесто Дејанов: међу љу-
дима у Штипу које је краљ Милутин дао цркви ар-
ханђеловој у Штипу приложивши је Хиландару био
је Гръуциъ, дсвокъ сынъ, и Петръ дсвокъ зеть. М. 62.

дексвръ, december: месеца декевра. М. 250. 294. 410.

декемъврни, december: декемвриа .л. прстаки се
пръви царь сръблемеъ и гръкошь нуръ Стефанъ. М. 155.
декемъврни. П. 4. М. 342.

декемъвръ, december: месеца декевра. М. 202.
273. 329.

декемъврни, december: месеца декевриа .л. пра-
стаки се Оуршоъ царь вѣтори. М. 177. декемъвриа. М. 272.

декемъврни, december: декевриа. П. 6. 54.

декемъвръ, december: на .л. декемъвръ. М. 424.

демиръ, турско име мушко: 1402 царь Демиръ оуби
царь Блвдита подъ Къвгоуромъ. Л. 75. 88.

демониъ, између људи које је краљ Стефан Де-
чански писао Дечанима да буду сокалници једном
у Грмочелу бјеше тако име. М. 97.

дењково, међу селима која је цар Стефан дао
севастократору Дијану а послѣје на молбу његову
цркви богородичиној у Архиљевици бјеше селице
Дењково. М. 144. послѣје тридесет година међу се-
лима исте цркве кад их је с црквом заједно царѣ-
ца Јевдокија прилагала Хиландару не домиње се

„Дениково“ него село Дениковици. М. 191. а без сумње је исто, па гријешком стоји или у првом имену и мјесто и или у другом и мјесто и.

дери, usque, за мјесто: горње које гредуць крахъ Жърниковици дери до Владице. М. 38. одъ Кзрила дери до Стопа. М. 233. 255. одъ Кзрила дери прико Имотице до села Длажи. М. 242. дери одъ ошуде посласмо. П. 138. — за вријеме, cf. докле: докле господниъ когъ хоже, а дери кзде жнкъ господниъ кожекодъ, да је оиъ колмиъ синемъ покладомъ. М. 373. 395. дери ише мјесто стоп. П. 38. cf. дори.

дериъ вишь, турско име мушко: 1597 кше се съ Деркии кегомъ на Гацкоу. Л. 85.

десаъ уиѣ, властелин великога кнеза хумскога Андрије Хрела Десауиуиъ 1249. М. 34.

десетеръиъ, decuplus: оиъ имъ дѣъ десетеръио тоган. П. 123.

десетъ, decem: одъ коухъ (чаша) съ десетъ позлачениехъ. М. 372. — бројеви кардинални од 10 до 20 казују се јединицама и десетицом, која узима пре да се предлог на, па иза њега има четврти падеж с наставком е, а врло ријетко једнак с првијем: прѣжде годишъ петъ на десете. М. 38. подъ петъ на десете пугатини. М. 248. дѣа на десете. П. 6. 74. М. 372. ослиъ на десете. П. 6. 69. петъ на десетъ тистѣъ. М. 523. десетица губи самогласно у другом слогу: дѣа на десте лѣвстолю. М. 273. едѣъ на десте зѣуъ. М. 389. а и све три ријечи срастају тако да пошлѣдња изгуби прво сугласно: дѣамлесте. М. 372. — они постају ординални кад им само јединице буду ординалне: вѣтори на десете. Ст. 12. други на десете. П. 6. 85. пети на десете. М. 252. третью на десете. М. 349. четврти на десете. М. 479. дѣкето на десете. П. 66. дѣкето на десте лито. М. 291. пети на десте. М. 389. а налази се у њих и десетица ординална, али на таким мјестима гдје могу прије мислити да је погријешено у штампању или у преписивању: дѣрго на десето. П. 137. дѣкето

на десето. П. 147. П. б. 65. — бројеви од 20 до 100 казују се јединицама и десетицом, која иза јединица већих од 4 стоји у другом пад. мн.: осамь десеть. М. 2. петь десеть. М. 23. а иза мањих од 5 слаже се у падежу с њима: два десети литрѣ. М. 278. П. б. 61. три десети. М. 364. 372. П. б. 74. четирѣ десети. М. 380. уз два узима десетица дуалну форму и онаку каква је у њега: насъ два десети. М. 248. и ту десетица губи самогласно у другом слогу: два дести. М. 407. 408. четир дести. П. б. 69. и уз четири стоји десеть као у већим десетицама, али није поуздано: четирѣ десеть. П. б. 67. 75. — њихови ординални бројеви постају кад се кардинална јединица и десетица сложи у једну ријеч, која постаје или истим наставком којим проста десетица постаје ординална: двадесето лито. М. 305. или наставком другим: тридесетьмо лито. П. б. 91. — кардинални бројеви између овајех десетица једнијех и других казују се кардиналним десетицама и јединицама које се вежу ријечју и: три десети и шездѣ литрѣ. М. 364. два десети и петь. М. 407. — они постају ординални кад им само привезане јединице буду ординалне: два десети и прько лито. М. 311. два десети и седмо. М. 350. два десети и третье. П. б. 80. два десети и четирьто. П. б. 82. два десете и декето. П. б. 88. два дести и декето. М. 389. два дести и четирти. М. 291. тисцино три ста и декеть десеть и декето лито. М. 243.

десетькъ, decima: да скободно ходите (дубровачки трговци) з моен (бана босанскога) земли, да ки нѣ десетна никогаре. М. 30. давше десетькъ одь соли, и по тола да си гредѣ крозѣ мою землѣ скободно. М. 46. виси да даю чрькви шькунѣ десетькъ. М. 192. и такоп оть теи землѣ взесмо десетань. М. 264.

десетькъ, decimus, долази у бројевима ординалним од 11 до 20 и у ординалним десетицама већим од прве, тако да се кардиналне десетице и једини-

це слажу у једну ријеч која постаје наставком њи:
лѣтоу .xl.тноу; Д. 6. тридесетно. П. 6. 91.

десетъ харъ, qui decimat colligit, као да је то:
Августинъ десетуръ и Илѣицъ десетуръ. М. 264.

десетъ штупа, гледај десетъиъ: да си ходите кесъ
късакъ десетине и кесъ кинтре њиъне дѣине. М. 28. десет-
шине. М. 33.

десетъи, decimus: тисцино и четирн ста и десета
лито. М. 275. десети дѣиъ. М. 331. neutr. decima: узели
мъ съ десета ода кожъ. П. 102.

десертатовъ, међу људима у Штипу које краљ
Милутин даде цркви арханђеловој у Штипу дарован-
ши је Хиландару бјеше Стефанъ десертатовъ сѣиъ. М. 63.

десло, између влаха које краљ Стефан Прво-
вјенчани даде Жичи једном бјеше тако име. М. 12.

десловокъ, тоу Десло: вразди десловоа. Г. XI. 135.

десниръ, између влаха које краљ Стефан Пр-
вовјенчани даде Жичи бјеше једном тако име. М.
13. и међу људима које је краљ Милутин дао Гра-
чаници бјеше један Десниръ. М. 563. — Гледај Ур-
измовиъ:

деснири, између влаха које је краљ Милутин
дао Хиландару једном бјеше име Деснири. М. 59.

десновокъ, тоу Десниъ: в рѣке десновоке. П. 88.

десниъ, 1407 дубровчанин Десниъ. П. 88. cf. Десниъ.

десислиъ, властелин великога бана босанско-
га Стефан кнез Вѣиъ Десислиъ 1435. М. 383. — Вла-
стелин херцега Влатка кнез Илѣиъ Десислиъ 1472.
М. 515.

десислиаъ, између влаха што их је краљ Стефан
Првовјенчани дао Жичи једном бјеше тако име. М.
12. и једном оних које је краљ Милутин дао Хилан-
дару. М. 59. — У краљице Јелене суди Десислиаъ. М.
56. — Гледај Грьдокиъ.

десо, међу власима које је краљ Милутин дао
Хиландару један бјеше Десо. М. 59.

десаѣ, Нисослава великога бача босанскога гра-
натиѣ Десое. М. 24.

деспина, *δέσποινα*, *domina*: деспини Ангелини. М.
572. — Име женско: сестра Јелене Сандаљевице, кћи
кнеза Лазара 1442—3. М. 416. П. б. 104. 122. 124. би-
ла је за царем Бајазитом. Л. 62. 73.

деспотица, *δεσποίτισ*: Ефимији монахи, некогда же
деспотица. М. 245. госпоги деспотица Ерина. М. 477. вл-
гоколинѣиъ деспотице Ангелине. М. 540. госпоги Елена,
милостию козѣиоу деспотица сръблемъ. М. 548.

деспотовати, *impegare*: деспотоваѣ леть .мн. Г.
X. 258. то каже тај летописац за Стефана Немању,
којега и назива деспотом.

деспотокица, *δεσποίτισ*: госпожда Елена вѣиши де-
спотокица. Л. 83.

деспотокиѣ, *despotae filius*: деспотокиѣ Сте-
панъ. М. 479. 519. деспотокиѣ Лазаръ. Г. X. 272.

деспотоки, *despotae*: сими деспотоки. Л. 73.

деспотъ, *despotes*, дворанин у српском двору, до-
лази од 1341: Оликаръ деспотъ 1341. Г. XIII. 294. де-
спотъ Јолиъ Угленш 1369. М. 179. Јолиъ деспотъ Драгашъ
1377. М. 186. деспотъ Драгашъ. М. 227. вѣицъ деспота
Влиши. М. 250. — послѣе пропасти царства српско-
га тако се зваше и државне старѣшине: деспотъ
Стефанъ. М. 266. милостию козѣиоу господиѣиъ вѣишъ сръ-
блемъ и поморию деспотъ Стефанъ. М. 335. Стефан син
Лазаревъ вѣишъ кздикии деспотъ сръбскимъ земли и зеть-
скомъ странѣиъ и космискомъ и оуграскомъ. Л. 72. господиѣиъ
сръблемъ деспотъ Гюргъ. М. 359. господиѣиъ сръблемъ де-
спотъ Лазаръ. М. 476. господиѣиъ деспотъ Стефанъ. М. 519.
тако се још зваху и синови тога Стефана: деспотъ
Георгне и деспотъ Нолѣиъ. М. 540.

деспотъскии, *despoticus*: сподоки се уѣсти деспот-
скаго саида. Л. 54.

деспотство, *δεσποτεία*: Стефанъ вѣиручашъ де-
спотство сестрицию своему Гюргю. Л. 73.

десноуѣ, гледај деснотъ: господина деснота. П. 174. 175.

десъвица, *dextra*: пръститед Нѡклиа деснице. М. 11. да естъ прокълетъ ѡтъ крѣпкы деснице владыкы нашего. М. 534.

десънь, *dexter*: на дѣсно на Бели Брѣгъ. М. 127. оуз доль келѣи десныи. М. 144. постаки ме о десноую теке стати. М. 265. да стѣе з деснюю ѡтъца кога. М. 367.

десънь, име мушко, гледај Бернкомѣнь. сѣ. Десниъ.

деферемъции, *differentia*: киме деференцие. М. 463.

децемьбрь, *december*: мѣсеца децембра. П. б. 62. деуани, гледај Дѣтуани.

деуемьбрь, } *december*: мѣсеца деуемьбра. М. 450.

деѣемьбрь, } мѣсеца деѣемьбра. М. 269. 355.

дивиза, срл. *divisa*: између више значења те срл. ријечи, која сам могао наћи, у нашим споменицима може бити само *insigne*: да ки здамо оне кѣше дивизе. П. 78. ѡдъ дивиза и ѡдъ пръстенокъ. П. б. 125. уѣтири дивизе. П. б. 125.

дивин, *ferus*: дикыи зѣтры. Ст. 29.

дивити, *stupescere*: дръзновеніе его дивит ме. Д. 69. — се, *mirari*: благокѣщенію дивеще се. М. 57.

дивити, *ferocire*: юнѣ диклющюу. Г. XI. 88.

дикомекиѣ, властелин краља босанскога Стефана Дабише кнез Доброславъ Дикомекиѣ 1392. М. 222.

дикомъ, име мушко, гледај Тихораниѣ, Тѣхорадовиѣ.

дикънь, *mirus*: дикомо кѣзъзрѣне тко и дымъ ми вьсть индимо. М. 5. уюдо дикитѣ и сладкитѣ вьсѣхъ уюдесъ. М. 100.

дикъство, *miraculum*: дикство ѡ семь вьсть. Д. 164.

дикъць, име мушко: 1419 човјек војводе Сандаља крѣстьянинъ Дикъць. П. 147.

дикъуиѣ, властелин војводе Радосава Павловиѣа а посліје ѡега сина му војводе Иваниша и најпосліје херцега Влатка, кнез Ружнеръ Дивукиѣ 1439 — 68. М. 401. 413. 420. 505. 545. — Властелин синова

војводе Радосава Павловића, кнез Михаила Дикитиъ 1454. М. 471. — Властелин исте господе кнез Радос Дикитиъ 1454. М. 472. cf. Доукутиъ.

диги оу ти, movege, —се, surgere: види се диже Српцимиръ и Гюргъ и наде на Мати, види идѣхъ на Карла. М. 177.

ди зати, movege: црѣкамаъ поноса да нѣсть, радѣхъ къда гредѣтъ камо црѣ, тѣдахи да га дижоутъ. З. 31.

ди ка, gloria: на славу и дикъ блажене дѣки Маріѣ. М. 559.

димитринъ, гледај Димитриѣ.

димитриниъ, црква је трескавачка имала димитриъ дохъ. Г. XIII. 371.

димитриѣ, Demetrius: црква св. Димитрија у Солуну. Д. 77. Турци је оучинише мѣститъ 1499. Л. 82 — Црква св. Димитрию оу Соушицаъ кањ Скопја, коју знадѣше синови краља Вукашина. Л. 61. — Црква св. Димитрија оу Коулицехъ у држави војводе Оливера. Г. XIII. 297. — Манастиру трескавачком метоухъ скетин Димитриѣ. Г. XI. 130. и још други къ градъ метоухъ скетин Димитриѣ. Г. XI. 133. спомиње се и село скетин Димитриѣ међу селима истога манастира. Г. XIII. 371. исто ће бити први од пошѣдѣа два. — Димитриѣ адрамерски владика за времена св. Саве. Д. 77. — Гледај Мешѣустиъ. cf. Димитръ.

димитръ, Demetrius, гледај Кралиновиъ, Шѣшѣиъ. cf. Димитръ.

димѣ, име мушко: властелин Александра господина канинскога и авлонскога 1368. М. 178. номинативу нема потврде.

димѣтъ, мјесто на Марици садашња Димотина: в Шдринъ и в Димѣт или в скопљскихъ дѣрж. М. 3.

димѣко, име мушко, гледај Бемѣшѣиъ, Гроуѣстиъ.

димѣутиъ, властелин краља босанскога Остоје одъ водзвн Драгнша Димѣутиъ 1400. М. 250. мислим да је погрјешка мјесто Димѣутиъ, које види.

дидаръ, denarius: послоухъ црѣкени .д. дидари, а роука .з. дидаръ, мѣхоскоуѣниа .з. дидаръ. М. 565. по-

слотъхъ, рочна, исунтъ .д. динари. М. 99. како є зупинилъ
 трагъ на Тръгъни, и узима одъ токара динарь. М. 117. да
 плакию царинъ, како с прько било по .в. динара одъ мли-
 тис. М. 193. да им се (кефалијама градским) прода-
 вать жито и вино и месо за динарь, що иномоу за два.
 З. 34. двикать .рѣн. и .мд. динари. М. 392. .сск. двикать зла-
 тихъ и .ки. динари срескра. М. 556. — бројили су се и на
 перпере: .р. и .з. и .и. двикать златихъ и динара .р. и .з.
 перперъ и .з. динара. М. 389. тискию и две сти и .зд. пер-
 пера динара. М. 394. — познат је један на којем пи-
 ше: влъковъ динарь, сребрн је и тежак 8-грана. Г.
 VIII. 269. а спомињу се и дубровачки и которски:
 два тисцири перьперъ динари дзбровачкихъ. М. 222. 236. 233.
 в двикатескъ златнескъ и в динарнескъ дзбровачцескъ. М.
 403. .мв. перпер динари которсцескъ. М. 464. године 1442
 бјеше вртданъ двикать по .мд. динарь. П. 6. 108. а 1470
 бјеше двикать в Дзбровачникъ по .ма. динарь. М. 514. а у
 перперу може се по једном мјесту судити да их је
 године 1469 ишло више од 50: пришихъ (у зајам) одъ
 кнеза и властела дзбровачцихъ перперъ .рѣз. и динара .в.
 дзбровачцихъ. М. 502. било их је „добријех“ и „зли-
 јех“: двикать златихъ седамъ сать, и динарь дзбровачцехъ
 доврѣхъ 1731 перьпера и динарь дзбровачцехъ злѣхъ 22
 перпере. П. 6. 30. — рѣ. пимі: да не колихъ загравити
 коуплю, а динаре моу силомъ наврѣи. З. 39. амо се наге
 златаръ оу градѣу нове динаре кезъ воде царске, да се
 златаръ ниждеже, а градъ да плати гловоу, што реуе царъ.
 З. 49. наша ошкниа нема ошкниа зашмакати никомъ дина-
 ре. П. 36. туждѣмъ динаромъ тръгѣю. П. 94. властеле (ду-
 бровачки) хакезаше се ирлакицетив ми давяти сръбьски
 доходамъ два тисцири перьперъ динари дзбровачкихъ келно
 године. М. 222. тај се доходаж у старијим спомени-
 цима кавује само перперама и то млетачким, па ми-
 слим да се овдје само узимају дубровачки новци
 мјесто млетачких, а не тражи се да се доходаж ис-
 плаћује баш у динарима.

двинца, име мушко: властелин краља босанскога Твртка жупан Двинца 1378. М. 190.

двинчић, властелин босански кнез а пославје и војвода Коклух Двинчић 1399—1419. М. 234. 237. 283. — Властелин босански кнез Владислав Двинчић 1405. М. 257. — Властелин босански жупан Драгиша Двинчић 1421. М. 318. 329. исти је без сумње записан само именом 1420. М. 305. а мислим да је он исти Драгиша, који долази 1400 с презименом Двинчић, па му презиме није добро прочитано. cf. Динчић. — Властелин војводе Иваниша кнез Жарко Двинчић 1442. М. 413. — Властелин војводе Петра и кнеза Николе синова војводе Радосава, кнез Кичић Двинчић 1445. М. 471.

диоклантински, Diocletiae: оу Зете, диоклантинскомь помероу. Л. 59. cf. Диоклантин.

диоклантин, земља која се у исто вријеме звала Зета (коју види): постојбина Стефана Немање Диоклантина. Ст. 2. 8. кь страни драуцети и нь поморни острока того великаго, иже прилежитъ близу Диоклантин и далматскихъ страни и отъустьени св. Сумени. Ст. 24. кнѣзъами краљь кесе срѣпскихъ земље, Диоклантин и Травуцине и Далмацине и Задарские. М. 11. Владиславъ, краљь ксехъ рашкихъ земль и Диоклантин и Далмацине и Травуцине и Задарские. М. 25. срѣпскимъ землями, еже глаголют се Диоклантиа, Далматиа, Травуциа. Д. 3. на задарское море кь Диоклантию пришеде. Д. 181. Далматце и Диоклантие архиепископъ (св. Сава). Д. 187. Божидар се Вуковић писао отъустьскомь одъ Диоклантие. В. пр. 14. а био је из Подгорице а Подгорица је у Зети. cf. Диоклантин.

диоклантиновъ, Diocletiani: смнъ диоклантиновъ. Л. 55.

диоклантиновъ, Diocletianus: цар римски: из Диоклантианъ родомъ отъ Зете. Л. 55.

диоклантин, гледај Диоклантин: Стефанъ (Првобјан-

чани), велики краљ, милостивим господним крсе српске земље и Дубокине и Далматине и Трноуине и халмиске земље. М. 9.

дионисије, Dionysius: игуман студенички за Стефана Првовјенчаного. Ст. 20. постави га сам Стефан Немања. Са. 8.

дионисијева, Dionysii: у Светој Гори манастир Дионисијева обитала. М. 128. 132. — Селима око Кучајине која је цар Лазар дао Раваници ишла је међа на Дионисијева кнегограда Жидица. М. 197.

дишла, нека хаљина црквена, без сумње грч. *διπλή*: и зветси и фелони и дипломи и ескими красотами на просветљених домоу кожих. М. 92.

дипотинь, међу људима у Штипу које је краљ Милутин дао цркви арханђеловој у Штипу приложивши је Хиландару био је Миха, дипотинь зеть. М. 62.

дисни, гледајдись: дисни рекше западни страна. М. 129.

дискошь, *δίσκος*: дискошь и зькездицьми. М. 408.

дись, *δύσις*, *occidens*: западни стралиь, рекоу же Алекси и поморју и вьсемоу дисоу. М. 136. 140. 143.

дишкель, *diabolus*: зьам дишкель. М. 89.

дишкель, -иш, *diaboli*: итѣ навлаженѣма дѣлоима потащити се разорити сѣ. М. 139. да је прздаиь на великомь судишѣ у дѣшкеле рече. М. 230.

дишкельскии, *diabolicus*: дишкельскимь навлаженѣишья. М. 116.

дишдиша, *diadema*: вьспрѣити ми кьльцѣ цѣрствении дишдишоу. М. 155.

дишковиь, *тоу* дишкель: међу људима у Штипу које је краљ Милутин дао цркви арханђеловој у Штипу а с њом Хиландару био је Владь, дишковиь сын. М. 62.

дишконии, *διακονία*, само на једном мјесту и ту као да је *munus diaconi*: налогьрѣ, кон се соу постригьли топици, из метохме тежи цѣркве, да не жикоуьтѣ вь монастыри, нѣ да идоуьтѣ вь илѣ монастыре, да ишѣ се давати дѣлашѣи. З. 30.

диаконъ, *diacopus*: свештеник и диакон. Л. 50. село је Ораховцу које Гргур син Вука Бранковића даде Хиландару ишла међа на истоку Бонна диаконд. Г. XI. 142.

диакъ, *scriba*, први се помиње 1180 у Кулина бана босанскога диакъ Радое. М. 2. да су били и на српском двору потврђују само два мјеста: у краља Милутина Петрица диакъ. М. 60. комоу здпише (цар) село оу вациноу, да естѣ логофестоу .л. перперъ за хрисокоула, а комоу жоупоу, оуѣ вьсамога села по .л. перперъ, а Диакоу за писанѣ .с. перперъ. З. 40. многи се помињу у босанских банава и краљева. М. 176. 232. и у мање госпде у босанском краљевству, као у војводе Радича. М. 220. у кнеза Павла Радиновића. М. 229. у војводе Саудаља. М. 229. а у војводе Радосава Павловића бјеше диакъ надворин. М. 312. а у херцега Влатка диакъ зичтрини. М. 500. имала га је у дубровачна општина: Мадрињко диакъ 1455. М. 473. исти се 1466 пише: диакъ оуганин дзвровачини. М. 497. 500. помиње се и у Бурђа Кастриота: нашемъ диакъ. М. 462. и у турске госпде: Хамза бега диакъ Радона. М. 509. могло се и сумњати о писму на којем не би био потписан дијак: оубъ вашѣ листѣ видѣсмо да ние свршениѣ листѣ, за що диакъ в ниемъ не именѣ, ки га не писаль. II. 178. диакъ. М. 488. диакъ. М. 515.

диакманѣтъ, *adamas*: диаман(т)ъ или диаман. М. 498.

диакнишескиѣ, гледај Диакнишескиѣ.

диакл, *capillus*: не к томъ възрастѣ диакла. III. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

диакмоуѣ, крај у држави босанскога краља Остоје: в Диакмоу је имао град и земље Павао Клешин. II. 50. ваља да је садашњи Гламоч.

диакнѣ, *raita tapus*: поддръжитѣ крѣпкою диакнию оубъустевнѣ слою. Ст. 23.

диакбокни потоки, Чабинѣу је ишла међа с Гурьгекниомъ наѣзѣ Диакбокни Потокъ. М. 93.

длъбоуакъ, Штитарици је ишла меџа с Гюргевиномъ прѣзь доль Длъбоуакъ. М. 94.

длъбоуица, село цркве св. Андрије близу Скопља. Г. XIII. 142.

длъга, меџа је Алтину ишла подь Длъгоу. М. 94.

длъга късь, село цркве трескавачке. Г. XI. 133. Г. XIII. 374.

длъга гора, селу је Љубињу у Пеку ишла меџа на Дъгъ Горъ. М. 199.

длъге лоуке, Гринчареву је меџа с Гоусниномъ ишла на Драгоманъ Лазь конь Длъгнхъ Лоукъ низъ Кръмошоу. М. 95.

длъго, село између Курила и Стона, дао га је дубровчанима краљ босански Остоја: Дъльго. М. 234.

длъгокание, negotium: крѣ смо нарекли покласаре господнихъ кралоу за изкомъ наша длъгоканиа. II. 33. ки знате коу съди длъгокание по шонзи земли хѣди. и к камъ длъгокание понесоу коу вѣтъхъ, а надау се да иете ки кь шнъ болк. оудѣредите ми боли длъгокание. II. 135: како га послаате господьства ти длъгоканиемъ господьствъ вѣтаукомъ. II. 164. дъгокание. М. 402.

длъго полк, неко мјесто гдје је краљ Урош велики примио посланике дубровачке: на Длъго Поле. М. 51.

длъгота, longitudo: длъгота житїа. Са. 4.

длъготръпниие, longanimitas: божемюу длъготръпнию. Д. 124.

длъгъ, negotium: кои длъгъ буде меџу моими лъдми и меџу дъбровъчани, да се исправи съ правномъ по старомъ законъ. М. 45. за доуховни длъгъ късакъ уловкы да имать повинненїе кь скетомоу архїерею. З. 29. лице соу штроци, да се соудеть шрѣдъ своимъ господари за свое длъгоке, а за нарека да гредоутъ прѣдъ соудїе: за крѣвь, за краждоу, за тати, за хоусарт и за прѣмъ людскимъ. З. 38. суфра: ако бошманинъ хънти з дъбровъчанина за коши, а оиъ буде зкрадеиъ, а прѣди дъбровъчанинъ: мо-е коши влаши, воли прѣсеже самошестъ, уиствъ двога да буде. М. 102. debitum: ако бошманинъ буде дъожанъ; а повегне

изъ Босне зъ двогомъ, да мѣ нисе вмере ни рѣне оѡдъ го-
сподинахъ вана. М. 102. гдѣ годѣ си ималю дверовулие по-
кладѣ а или дългове зъ земли царьства ми, да си ихъ взни-
маю по законъ. М. 170. до коли се исплати вѣсь дѣгъ зго-
ра рѣенти. М. 232. ни за страхъ ни за дългъ ни за прѣ-
дължѣне. М. 330. що годѣ је ималъ по людехъ господьства
ти на дълзехъ. П. 118. да вихъ дѣгове платилъ. П. 175.

дългъ, longus: шлангахъ се дългъ уасъ. Са. 12. царѣ-
ка је земля велика, дълга и широка. П. 5. на дѣго разъ-
шмшляюке. М. 418. ихже соудъ вожин на дълзѣ не оста-
ви жнги. Л. 55.

дължи, село близу Имотице: оѡтъ Кирила дерн прѣ-
но Имотице до села, кое се имене Дължи. М. 242.

дължити, extendere: дължимъ повѣсть. Д. 105.

дължити, debito arguere: да ихъ не могъ дължити.
П. 6. 34.

дължиуинъ, у другој половини XIV виѣка Живь-
но Дължиуинъ, којега пишу и Дължѣуинъ, дубровчанин.
П. 6. 25.

дължѣникъ, debitor: дължинке наше. П. 6. 35 буди
ти милость запокидѣтъ ошнѣ дължинкомъ да платѣ ре-
уентъ. П. 37. двожинкѣ вдръ зъ бахъ. М. 410. — creditor:
чужъ продана дължинци. П. 18. оѡдъ вѣштѣхъ дължинкѣ, ко-
нимъ будете и есте дължин. П. 65. що је двожанъ дѣжин-
комъ. П. 6. 120.

дължѣнъ, debens: аио је комоу чинъ дължѣ архиепископукоу улокнѣ, да га познека с кралекомъ нечутнѣ
къ кралю. М. 13. аио запши, да ние двожанъ. М. 101. ко-
лино се люди нидѣ оѡдъ земле кралевьства ми, да есть
за ксе за то дължиа ошанина и градъ, да ихъ подаде уло-
вѣнъ кралевьства ми. М. 108. сего ради дължно есть съ
оусрѣдемъ чинсты и хвалити светые его домови. М. 125.
що се нигѣ да сѣмъ дължѣмъ трѣгоцѣмъ дверовауинимъ,
да нимъ испрѣлю. М. 203. що нимъ оѡста дѣжанъ братъ кра-
лѣства ми. М. 231. тѣнѣмо тво је дължѣнъ или чинъ крѣкъ,
ошнѣ да плати и плати. М. 271. да сѣ дължинъ вѣзвѣтъ. П. 48.

длъмиѣ, садашње Дувно, крај у Херцеговини близу Хлијевна: село Коло на Длъмини. М. 236. издѣише се колѣне на Длъмини. М. 236. писма на Дъинѣ. М. 232. в Дъини. П. 50.

длъфинѣ, кнез дубровачки Ђокоѣ Длъфинѣ. М. 34. сф. Ддлъфинѣ, Доуѣфинѣ.

дмнтрѣ, гледај Дмнтрѣ.

до, ad (како му се развија значење види у мо-
мојој синтакси 150—164): за мјесто и што се
узима као мјесто: ѿтѣ мора до мора. М. 19. сѣ кс-
ин мегмин до великога поуга и до воде. М. 92. царѣ
да прати жоуна до жоуне. З. 45. донде п до Геросла-
лима. Л. 72. листовошѣ носиламо до господина. П. 1. да
се разаспе до керенла. М. 467. ѿдѣ шла и до велики.
М. 19. за врѣме: ѿдѣ селѣ и до вѣка. М. 2. дѣри до
насъ до днѣсь. М. 20. до смрѣти своѣ. М. 116. да се дава
ѿдѣ велики дѣни до велики дѣне. М. 159. господа, на сѣ
господекала до мене. М. 283. до сада. М. 458. до колѣ
сѣмѣ жнѣ. М. 2. до данѣсь. П. 1. до вѣски вѣснома. М.
106. до гдѣ вѣлати. М. 268. до едно лѣто Соукимаѣ врѣ-
ни Бѣуѣ. Л. 83. пренесено: ако се ѿвратѣ до нека та-
кова вѣниа. М. 81. докле не бѣде до ниѣ, до мене да не
бѣде. М. 231. поумѣше до истине, да таѣ царѣни вѣниа
вѣни. М. 281. що вѣ наша правѣда до нека. М. 459. догѣ
до себе, що је зѣнино. М. 461.

дѣва, tempus: до сѣга дѣва сѣборѣнога. З. 44. ни сѣ
ѣ тон дѣва при насѣ вѣни. М. 329.

дѣваѣ, praestans: ижеже братѣни дѣваѣго Нѣсифѣ вѣ
ровѣ вѣкрѣгоше. Ст. 4. дѣваѣ вѣ ѿтѣуѣстѣтѣ своѣмѣ по-
каза се. Л. 53.

дѣваѣстѣкѣниѣ, praestans: дѣваѣстѣкѣниѣ вѣ всамѣмѣ
ѿвратѣ се. Д. 55.

дѣваѣстѣ, res fortiter gesta: сѣтвори хравѣокаѣниѣ
и дѣваѣстѣни. Л. 62.

дѣваѣ вода, мјесто у Босни: на Дѣваѣни Воде. П.
6. 104. 124.

добра водица, планина плавска, коју је краљ Стефан Дечански дао Дечанима. М. 95. 96.

добрава, име једном влаха које је краљ Милутин дао Хиландару. М. 59.

добра рџка, село које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима. М. 96. међа јој је ишла до Лима. М. 96. 97.

добрашевци, Гргур Бранковић с браћом даде манастиру св. Павла у Светој Гори село Добрашевце на Дренице. М. 278.

добрашнинь, човјек краља босанскога Остоје Добрашнинь крстљининь. 1404. П. 51. — Дубровчанин Добрашнинь 1411. П. 102. — Гледај Милашковићь, Милоушићь, Стефликовићь, Тврдавићь.

добрѣ, -ете, -ста, име мушко: двојица влаха које је краљ Милутин дао Хиландару. М. 60. и један између људи у Штипу које је исти краљ дао цркви арханђеловој у Штипу приложивши је Хиландару. М. 63. и један између влаха које даде епископији липљанској. М. 564. — Рибар кь Прѣспя кь Нивяцакь 1336—1346. Г. XI. 136. Г. XIII. 373. — Гледај Камѣвићь, Бенѣуѣлићь, којему је на једном мјесту погрјешка у имену: прѣдъ Дзвретомь. М. 304.

добрениовићь, гледај Добриновићь.

докретићь, између влаха које краљ Милутин одреди да пасу кобиле Хиландару један бјеше Драгославъ Дзвретикь. М. 61.

докретино, име мушко, гледај Доулићь.

докрешевићь, између влаха у Чабићу које краљ Стефан Дечански даде Дечанима један бјеше Бошко Дзврешевинь. М. 97.

добрни доли, планина коју је краљ Милутин дао Хиландару. М. 60.

докринь, између људи у Штипу што их краљ Милутин даде цркви арханђеловој у Штипу приложивши је Хиландару један бјеше Млиѣило, каленовь синь, сь зетемь си Добрикомь. М. 62.

добринко, једном од људи које је краљ Милутин дао Грачаници бјеше тако име. М. 564. — Гледај Рањковић.

добринљ, између људи које је краљ Милутин дао Хиландару један бјеше Добринљ. М. 60.

добринковић, гледај Добринковић.

добрини, село у Јелцима које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи. М. 11.

добриних, једном од људи које је краљ Милутин дао Грачаници бјеше име Добриниха. М. 564.

добринџ, име мушко, влах Добринџ з Бабе 1399. П. 22.

добринускић, човјек војводе Сандаља Грчко Добринускић 1423. П. 6. 69. cf. Гроубко.

добринш, име мушко: један између влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи бјеше тако име. М. 12.

добриншекић, херцега Стјепана димк Радикон Добриншекић 1454 а 1466 димк зивтрин херцега Влатка. М. 469. 500. 505.

добриншекић, властелин краља босанскога кнез Влатко Добриншекић 1419. М. 294.

добринџ, међу људима које је краљ Стефан Дечански писао Дечанима да буду мађупци био је у Комаранима Гурок Добринџ. М. 97.

добро, мјесто у жупи Хлијевну: Влатко Клашић з Доброга 1400. М. 248. — Мјесто у Црној Гори: Иван Црнојевић даде манастиру цетињском по винограда свога који је био на Добро, а било је доње и горње: што годк сз имали Остонки Ратко з братомъ и сз синоковимъ доик Добро, то Иван Црнојевић даде манастиру цетињском, а Остојинџима даде друго у замјену. М. 531. приложио је истом манастиру и стојинџ землз на горик Добро који му је био заложно Гурџ Мрџкић. М. 532. рекао бих да је садашње Добрско близу Цетиња.

добробон, мислим да је погрјешка мјесто Добро-

кон, властелин и димакъ Маре Вуковице и синова
јој. П. 36.

доброкићъ, име мушко, гледај Радоковићъ.

доброкићъ, дубровчанин вијећник од вељега ви-
јећа Петра Доврокић 1253. М. 40.

добровон, између људи у Грмочелу које краљ
Стефан Дечански писа Дечанима да буду сокалниц
једном бјеше тако име. М. 97. — Трећи син кне-
за Лазара. Ј. 72. Г. X. 265. Гилџ. бос. 151.

добровољњъ, *benevolus*: хотеће доброколио налати
ти комекди. М. 248. држеасмо милостино и доброколио
и всерѣдо. М. 340. и се зговорихъ келе доброколио и ми-
лостико с покласри дзбровачъми. М. 367. много змиле-
мо и доброколио проси ѿдъ насъ. М. 418. доброколиниъ
дромъ. М. 439. ѿдъ доброколиа срьдъца. М. 457. које мил-
ниъ доброколио принисмо и з нашъ комунъ постависмо.
М. 496. се ми даше з затъ доброколио. М. 502. и з томъ
мирлиъ и доброколиниъ ѿстахъ. М. 520.

добровољњъ, *bene olens*: доброколиныхъ др-
мать. Д. 58.

добровољкићъ, човјек Стефана бана босанско-
га Влатко Добровољкић од Завршја 1332. М. 102. —
Властелин краља босанскога Твртка кнез Влаи До-
бровољкић 1366. М. 176.

добродн, село које је Јован деспот дао Круше-
долу. М. 541. биће погрјешка.

добродоли, заселак Чабићу. М. 94.

добродоль, селу је Камијеву ишла међа на До-
бродоль. М. 199.

добродолниъ, *pl. masc.* село близу Призрена:
половину Добродолниъ даде краљ Милутин Хиландару
а друга је била богородице студеничке. М. 59.
и ту другу половину Добродолниъ даде краљ Стефан
Дечански Хиландару, а богородици студеничкој за
њу село Мрини на Нероу. М. 86.

добродольнство, *prosperitas*: къ добродольнствъ. Д. 3.

добродѣица, *beneficus*: довроденца. Г. X. 219.

добродѣтель, *beneficentia, virtus*: довродѣтель си
иестъ лювкѣ ради. М. 3. ише нше довродѣтели не створихъ.
М. 10. раздунушии довродѣтельни оуираснише се. М. 570.

добродѣтельнѣ, *beneficus, salutaris*: довродѣтел-
ниши дѣлы. Д. 189. достоѣниѣ и довродѣтельно и кого-
разбѣмно всегда слави въсилати когоу. М. 136. приносещѣ
двродѣтелише дары. М. 166.

двродѣтъ, *virtus*: дѣло лювкѣ, въсапоу довродѣтъ
ирити могоуше. Г. XI. 167.

двродѣиикъ, *beneficium*: многа довродѣиѣи и ми-
лѣстниѣ сѣкори. Л. 51.

дврорзрачѣнѣ, *preciosus*: въ дврорзрачѣнѣ ир-
мори. Л. 58.

дврормирѣнѣ, властелин великога кнеза хумског
Андриѣ Богданъ Дврормирѣнѣ хумлянин 1249. М. 34.

дврормирѣиѣнѣ, човѣи деспота Бурѣа сина Ву-
кова Гѣиславъ Дврормирѣиѣнѣнѣнѣнѣ 1415. П. 6. 64.

дврормирѣ, двојици влаха коѣе краѣ Стефан Пр-
вовѣнчани даде Жичи бѣеше тако име. М. 12. и дво-
јици влаха коѣе краѣ Милутин даде Хиландару. М.
60. и једном од људи у Штипу што их исти краѣ
даде цркви арханѣловој у Штипу приложивши је
Хиландару. М. 62. — Цркву на Пасуи сѣ пономъ Дв-
рормирѣиѣнѣнѣнѣнѣнѣ краѣ Милутин въ областѣ вѣискоу-
ниѣ липляиѣскиѣ. М. 563.

дврормислѣ, измеѣу влаха коѣе краѣ Милутин
даде Хиландару једном бѣеше име Дврормислѣ. М. 59.
— Гледај Повратовнѣнѣ, Штимлианинѣ.

дврормарѣоунѣнѣ, *felix*: слави и дврормарѣоунѣнѣнѣнѣ
градъ Дврормирѣнѣнѣ. М. 187.

дврормарѣкиѣ, *boni mores*: сѣ великиѣ послѣуш-
ниѣи и дврормарѣкиѣиѣнѣнѣнѣ слѣушати. Ст. 3.

дврормарѣнѣнѣ, *virtute praeditus*: дврормарѣнѣнѣнѣнѣнѣ
царѣ. Ст. 23.

дврормиѣ, име мушко: један од влаха коѣе краѣ

Милутин даде кинискоуни кинишискоу. М. 504. — Гледај Ломбардѣ, којему је име написано Доброга.

доброуѣзвѣтънъ, bene respondens: нъ днѣ страшии соуда възданиа доброуѣзвѣтънъ и благоуѣданинъ намъ поуѣсть. Д. 219.

доброплоднъ, fertilis: радоуи се, лозо доброплоднъ. Ст. 26.

добропобѣднъ, victor egregius: добропобѣдникъ твою юго. Ст. 28.

добро поле, село које краљ босански Тома Остојић 1446 даде с градом Кључем синовима војводе Иваниша Драгишића. М. 439.

добропослоушальнъ, obsequens: добропослоушникъ кусте. Д. 36.

добропозумнъ, bene intelligens: добропозумникъ. Д. 139.

добропороднъ, nobilis: не простымъ чловѣкомъ; нъ добропороднымъ. М. 540.

добросавъ, гледај Дикошеки.

добросалинъ, Радивен Добросалинъ на суду у Дубровнику 1442. П. б. 106.

доброславнъ, властелин дубровачки Вита Доброславнъ вијеѣник од веѣга вијеѣа 1253. М. 40.

доброславъ, између влаха које је краљ Стефан Првовѣнчани дао Жичи једном бјеше тако име. М. 12. и двојци између људи у Штипу које краљ Милутин даде цркви арханѣловој у Штипу приложивши је Хиландару. М. 62. — Властелин краља босанскога Дабише кнез Доброславъ 1393. П. б. 40. — Гледај Николић, Радовић, Раговић, Ракинић.

добросъмыслнъ, prudens: добросъмыслнаго Савоу. Д. 46.

доброта, bonitas, bonus: доброта зримихъ имоствъ кѣмъише. Д. 5. лезимо кѣмъ мира и кѣмъ доброта. М. 32. Адамъ и Исуса кѣспришиса прѣкоуо добротау, юже прѣстоуѣленинъ постоуиствъ. М. 67. кѣкономъ служъ.

бомъ и добротами храни смо кнзи. П. 129. pulchritudo Хиландаръ добротомъ прѣвѣсходитъ всѣхъ. Л. 60.

доброта, између влаха које је краљ Милутин дао Хиландару једном је било тако име. М. 59. — Мјесто близу Котора које има и сад; њу је цар Стефан потврдио Котору. М. 151.

добротеси, село које је цар Лазар дао Раваници; било је негдје између Мораве и Кучајине. М. 197.

добротинь, селу Словињу које краљ Стефан потоњи цар приложи Хиландару ишла је међа до стљина грбнога кнше Добротина. М. 122. од тога је Добротина деломъ ишла међа Гадимљи, коју Вук Бранковић приложи Хиландару. М. 181. то је село близу Приштине, које има и сада. Hahn, reise 161.

доброхкала, краљ Милутин даде Грачаници с другим људима и Доброхка, које мислим да је погрјешна мјесто Доброхкала. М. 563.

доброшескињь, властелин војводе Петра сина војводе Радосава, кнез Стјепанъ Доброшескињь 1454. М. 472. — Херцега Стјепана диниъ Радок Доброшескињь 1465. М. 492.

доброшъ, село које је царица Милица приложила Дечанима. М. 265.

доброшкнињь, међу људима у Сухогрулу што их Душан даде Хиландару бјеше Милюњ Доброшкнињь. М. 123.

доброутовъци, као да је био заселак селу Лојану које с њим даде Хиландару краљ Милутин. М. 64.

доброушл, мјесто или крај у држави господе зетске Ђурђа и Балше: на Добруши. П. 6. 27. то је сада село близу Цаптата и Груде. Schem. rhag. 1862. 31. cf. Добрушта.

доброушта, Стефан је Душан на Добруши потврдио дубровчанима Стоиски Рт и уредио да црквица поњь срѣбски и да поњь з црквицахъ које су з Стоисъ и з Рѣтъ. М. 109. а то мислим да је Добрушта, коју види, па је у преписивању погрјешено. — Исти краљ

дошавши къ мѣсто рекоме Добрица, нађе пуну цркви св. Николе, те је на ново сазида и приложи јој село Доброуштоу и друга села, и то све заједно даде Хиландару. М. 110. 111. то мислим да је садашње село тога имена на бугарској Морави близу Гилана, гдје има и поток који се тако зове. Hahn, geise 170. само што му је ту име записано у књизи Dobrudscha а на карти Dobruša.

доброуштѣским, што припада Добрушти, коју види: свету Никола доброуштѣским. М. 111. у том споменику пише и добреѣским.

доброушѣко, 1413 човјек у држави деспота Стефана као да је дубровчанин. П. 119. — Гледај Бенѣуѣлић.

добрѣ, bonus: добриѣ дѣтели. Ст. 10. да оузреть добра ваша дѣла. М. 73. игоумени да стакеть се добри улопци. З. 30. ѡскоубъ вѣрдоу властелиноу или доброу улопкоу. З. 37. узьдамо ил доброга бога. П. 29. добри приителю. П. 5. благога корене добра отрѣслѣ. М. 101. да св добре и праке границе. М. 242. ѡтѣрлите ихъ з добра дрѣвѣ. П. 6. 28. да ихъ придамо твоимъ царствѣ добромъ верокъ. М. 36. кльнемо се с монимъ добримъ хтѣниемъ з господниа бога. М. 44. без инедне силе, тькмо с моимъ добромъ колѣмъ. М. 178. да види и позна нашъ доврѣ колѣ к себѣ. М. 328. ѡбнути добри. М. 237. добре законе. М. 261. да вѣсмо нмъ добри благосокъ за тѣ градъ зуннили. М. 324. добре гласове. М. 319. добромъга успоменичимъ господниа Стефана кѣла. М. 210. з своимъ добромъ здраку. М. 415. вѣнса з добромъ свѣстѣю нѣнокѣ рѣчѣ. М. 425. добри срѣкю и илѣмъ. М. 553. да би з добри уасъ било. П. 41. ако дондѣ, будите добри дошли. П. 168. за тѣи хѣмле добримъ ѡбѣтѣкали нмъ се св. М. 233. наши прѣки еси нмъ за тѣи добромъ ѡбѣтѣи били. М. 293. добри люди, cf. люди. adv. добро и доврѣ, bene: то ки знате доврѣ. М. 49. доврѣ тѣмъ, иже живѣуть къ домохъ твоимъ (божѣимъ). М. 65. добро да видишо и знамо. М. 326. доврѣ смо. П. 6. 26. добри сте зуннили. П. 6. 42.

добра ризничкѣше. М. 516. — neutg. добре, бошит: морално: господь не лишитъ добра ходящихъ незлобою. М. 9. какѣмъ кашемъ доврѣ весели сме. М. 250. материјално: можешъ бити мирливъ главомаъ свономъ и нинемъ довромаъ свономъ. М. 500. кономъ пристоаъ тин добра (сребрни појас и чаша). П. б. 117. ска добра врата мога. П. б. 119.

добрѣко, име мушко: један од уџара на Бистрици које је краљ Милутин дао Хиландару. М. 58. — 1441 димѣ госнође Јеле Добрѣко. П. б. 102. то ће бити Маринић, којегѣ види.

добрѣковнић, 1400 дубровчанин Радина Добрѣковнић. П. 31. — Ратко Добрѣковнић. П. б. 118.

добрѣскин, што припада Добру: сѣздохено је сѣмѣ цѣтљивимъ и вѣсемѣ кметѣ добрѣсѣинемъ. М. 532. мислим да је погрѣшка мјесто добрѣсѣинемѣ.

добрѣцъ, између влаха које је краљ Стефан Првовѣнчанин дао Жичи једном бјеше тако име. М. 12.

добрѣунић, име мушко: двојица влаха које је краљ Милутин дао Хиландару. М. 59. — Гледај Храмућић.

добрѣуъ долъ, село је Бабе међило зъ Добрѣунић Долѣмъ. М. 93. као да је и он био село.

добрѣи долъ, Алтину је ишла међа оу Трѣскавицѣ надъ Добри Долъ. М. 94.

добрѣи шоръ, међа је земљама цркве архиѣвѣичке ишла на Добри Шоръ. М. 144.

добрѣковъ, село цркве арханѣлове у Ђеснову. Г. XIII. 293. али сумѣам да му је име добро наштампано: Добрѣков.

добрѣковнић, између 1389 и 1405 показивао је међу ковушку по заповијести царице Милице Кожикъ Добрѣковнић из Липљама. М. 264. — Краља босанскога Остоје датиъ Станиаъ Добрѣковнић, који се пише и Добриковнић и имао имаѣе у жупи Хлијевну 1398—1400. М. 232. 235. 249.

добъ, село Љубињу у Пену које је цар Лазар дао Раваници ишла је међа на Добъ. М. 190.

добыти, -возду, obtinere: що старца сямъ приче-
жши или докоуде или испроси. М. 80. 125.

добытии, iussum: оудь късе сови, ноу се продае,
положенна оудь добытья да има ськото ти царьство, а дру-
ге покониш да има оуныи дшеровьуна. М. 38. що имла-
те добыти оудь мене и оудь моихъ люди, на мою вьрѣ,
да ви ми дакали .с. перьперь на годише, идеа ки ни пла-
ћали. М. 247. fenus: шьтотасмо кнгузь Браниз двьати
на всько годише доити петь по кьитинарь до толя, до
кьоля вьдѣ стьоти ти рьсени дькати з наша комъи ил
добитъ. М. 330. кое смо (дукате) поставили з комъи
дшеровьуки на добитъ на .с. по кьитинаря. М. 397. да стьом
на добитъ з наша комъи на .с. по кьитинаря. М. 432.

добыть, fenus: до кьоля вьдѣ стьоти ти дькати з
наша комъи на добитъ. М. 330. шьсть тьски дькала
поставише з комъи дшеровьуки на добитъ. М. 349. iu-
ssum: кьоньра ю илль богъ кьелии радѣсть и добитъ
даиль з сьилога и уьстнгога царя жькоть. М. 554.

добытькь, facultates: кьноградн коуна оупь црѣ-
нѣиниш добытькомь. М. 10. оьтакалючи ськогьо моужа,
да аще има добытькь, добытькомь да напозоуе се; аще
ли добитка не има, то сьоньи тьломь да напозоуе се,
и може воудеть изволенне моужа же. М. 14. а хла да ти
не зуннимо никогаре ни тькь сьмомь господниш ни го-
споги жьнз тьоен ни дтци тьоен ни добыткь тьоемь всь-
номь ни болромь тьонь и ни вськомь никьомьре тьо-
емь, ни добыткомь нь. М. 22. ни дрьже добитекь ськьте
вогородице. М. 39. нано е зхьсто Брѣсстекь дрько и з до-
биткомь. М. 53. нишз наши трьгонци да имь си зхьла
добиткь. II. 33. ако бошипиниш изьме добитань дшеровьу-
ки на вьрѣ, и нишга вьдѣ з Дшеровьинци, да плати дшеровь-
улиниш. М. 102. да доходе сьководано с трьгомь з хьмлю
царьствя ми, и оупь да си походе сьоньи добытькомь вьзѣ
всакезавьбез Дшеровьиниш. М. 168. таки је добитакь и стьока:
да ходе кьлси сьководно, ихь добытькь. М. 24. илишца царниш-
ськьомь добытькоу. М. 60. жоупа жоупз да не попьсеть добитъ.

комъ нищо. З. 35. скодь новьскимъ или инымъ добыткамъ. З. 49. теръ нмъ не дате нмъ добыткою излазити на кодоу и на дрѣва и на пашу. П. 20. за пастира що твою милость нмше да не примакнѣ у насъ градъ съ добыткою. П. 32. а стока се зове и живъ добитакъ а остало све мртва, као што је и сад жива и мртва трговина: ушто смѣ далъ оть дома крадевьства ми живого или мрътвого добытка. М. 75. да крадевьство ми монастырю добытка живого и мрътвого. М. 79. што смѣ далъ одь моего дома или живого или мрътвого добытка, рекъше иже соуть въноутрь цръкве на слоужькоу и на оукрашенихъ црънокномъ, кнѣиге, иконе, такожде и изъкънъ цръкве или еноградн или маслице или кобыле или овецъ или козе или говеда. М. 80. — *vestigal*: джмо за Прѣлаку и за Стомъ .с. цать перьнера одь тогази добытка. М. 106. — *сепънъ*: цръкво до кола не изидега днне годичнѣ, да нхъ (новаца) не могу шитати ни узети нж нхъ комъна, а да ми длю за овне днне годичнѣ одь нхъ добытка. М. 369. и оше не оветъ вратнше у доходакъ монахъски и у добытакъ пивеху, кон съ у нхъ комънѣ. М. 370. примихъ .л. джкати заятъхъ одь .мн. джкати за добытакъ, кое смо поставили у комънѣ дверокуни на .с. по центинларѣ. М. 397. добытка нетъ по кантинларѣ. П. б. 83. сѣ. бытъкъ.

добягнѣти, *refugere*: ако не кон улобкѣ добягаль. П. 64.

довести, -ведоу, *adducere*: конъ (люде) си не изъ гръкъ докель. М. 59. конъ трѣговць доведе конѣе ичинѣ изъ тѣге земля. М. 147. да не шамъ довести у нѣтъ у свою ние (?) жене за кѣннѣ. М. 274. да доведеть коду оть реке Быстрице въноутрь Деуалинѣ. М. 558.

довести, -везоу, *advehere*: не смѣю соли довести. П. 11. керъ не соль доведема у Мокн. П. 12.

докантн се, *contentum esse*: молшаше своимъ доканти се. Г. XI. 110. трини доканти се. Д. 61.

докати, *sufficere*: не доказеть лто къ новѣданю. А. 61.

докодити, adducere: оудовѣнь поуть и къ вогоу докоден. Д. 67.

докозити, advehere: рождьстною христовоу исани меропяхъ да докози по козоу дряхъ. М. 585.

доколити се, satis habere: къстми да доколит се смнъ илю, и инуише осноуданъ коудеть. Д. 27.

доколь, f. sufficientia: съ оусрьданимъ хотзникемъ късанеу доколь испльниихъ имоу. М. 10.

докольна, sufficientes: кълоуи емоу хемлю довольноу. Са. 4. и то докольна изъглаголати силни господанъ. М. 9. потравями докольными. М. 66. да моу е късега докольно. З. 40. — contentus: широни сконни докольномъ выти. Ст. 24.

докольство, sufficientia: ширтакимъ царьствоу крпность и оутрнржденіе и докольствомъ достоиіе. М. 125.

доколи, satis: кръ и у наше място докола госноде келике дохюдило. II. 42. и с предлогомъ хъ, сѣ. задоволикъ.

договарати се, consultare: договарас се ш докромъ миръ. М. 406.

догокорити се, consentire: договорисмо се и шдльчунисмоу с кластемъ дварокаучиени. М. 466.

догокоръ, consensus: шстала усамидъ да се помилъ хъ договоромъ. М. 416.

догокорение, consensus: съ договореніемъ шддрюштіа могоу и смноу моихъ. М. 531.

догодати се, accidere: прядъ нога се догошда сан намъ ханисъ шгледати. М. 388. 397. II. 6. 107.

догодити се, accidere: ако ви се тькомъ догодило, да ви потрава вила покосди. М. 455. ако ви се догодило коше годасе разумире. М. 471.

дода, измеуу влаха које је краъ Стефанъ Првоиенчани дао Жичи једномъ бјеше тако име. М. 12.

додръжати, continere: шдленкъше дла на десеть дни, шо не додръжаше царине. II. 6. 35.

дода, измеуу влаха које краъ Милутин даде Хиландару једномъ бјеше тако име. М. 59.

домдати, *emprescare*: где домдѣт господина. Д. 19.
доукати, *advocare*: доукасмо прѣдъ насъ дѣшъ на-
шега владетельна. II. 3. доука до себе шѣ не учинишю. М. 461.

доухати, *observare*: тѣмже прасоты доухаты. М. 58.

донти, -идоу, *venire*: нѣ гробоу донти тѣштит се. Д. 121:
дондоше и царьствъ ни покласари диврокульсци. М. 171.
доге оудъ насъ Никола. М. 174. тою индѣинимъ донде Ду-
брокиннѣ. М. 201. да може доћи. М. 211. проклетко да
донде на омен. М. 219. делокѣ, шѣ ихъ донде. М. 347. да
не км погнѣтит ни на малѣ донти. М. 361. да толкни
любавъ на мамѣ донде. М. 445. када вѣдѣшъ дошкѣ на вре-
ме оудъ дѣ. година, да вѣдѣ присеган. М. 414. да имъ до
крѣха догате. М. 529.

донти, доу, *lactare*: донть сего крѣнню. III. jahrb.
bd. 53. anz. bl. 116.

донунѣ, намеѣу људи које је краљ Милутин дао
Грачаницѣ једном је било тако име. М. 564.

докла, *quousque*, релативно, за врѣеме: докла
стон сѣтѣт. М. 370. 463. докла ми стоѣ всаки нѣшъ и
посазѣ. М. 458. 463. за мѣсто: до мѣста, докла се оми
вѣде нанмно. М. 467. до мѣста згокорнега, докла е зго-
корсно. М. 468. cf. колѣ.

докле, *quousque*, релативно, за врѣеме: докле
ѣ оми живѣ. М. 149. да е колѣмъ живѣшъ и негомѣ судне
оногази сѣзати, докле плати. М. 209. докле сѣтѣт стон.
М. 234. за мѣсто: да естѣ ведоно докле естѣ меѣла мо-
настирске земле. М. 8. докле дѣла теуе. М. 144. cf. колѣ.

доклоу, гледај докле: докла вѣде сѣтѣт ти царьство
и ми. М. 39. докла живѣ право. М. 55. докла донѣ быти. М. 55.

доклѣ, гледај докле: доклашъ плати. М. 354. доклае.
М. 298. докли. II. 6. 69.

докомѣуати, *finire*: недокомѣуашъ нам мною. Г. XI. 190.

докоу, гледај докле: да имъ се не номѣтѣ, докъ стое
ѣ правдѣ кралеьствѣ ми. М. 17. докъ понде ѣ свое мѣ-
сто. М. 24. 34. да имъ не створю никогдѣ зѣла никимѣре
комѣчемъ, докъ не створю съ камѣ тѣрехъ судѣ. М. 25.

докъ, гледај доле; докъ когъ хѣмъ. II. б. 68.

дола, гледај дола.

долина, vallis: на долине камень постависмо. M. 131.
на дремињски долини. M. 199.

долоу, deorsum: олово, къ ѹсесоу прикезано, до-
лоу въ глауѣнноу казуеть. Г. XI. 192. одъ Бразне долоу
низ Соутъскоу. M. 12. како се нами кали дола к кино-
градомъ. M. 164.

доля, vallis: доломъ на цръккоу. M. 87. прѣко оу връхъ
дола. M. 87. прѣзъ доля Дльбоуакъ. M. 94. по срдѣ дола. M. 122.

долякъ, vallis dem.: ѡтъ толи доходи на долиа. M. 131.

доляни краи, pl. inferiores partes, бјеху дио др-
жаве босанске, још 1332 бан Стјепан бјеше господниъ
свемъ землямъ востисчемъ и хъмьсчемъ и Дошемъ Кра-
емъ. M. 102. послѣ се краљеви босански писаху:
краљ сръблемъ, Боснѣ, приморноу, хъмьсцѣ земли, Доля-
ниъ Краемъ, западниъ странамъ, Ъсорѣ, Соли и подри-
нию. M. 225. 486. у ѡима је било мјесто Лушци: ни-
сано ка ѹститот конци краљевства ми з Долянихъ Кра-
ихъ з Лушцихъ. M. 222. војвода је Хрвоје био ѡтъ
Долянихъ Краи. M. 225. па се писао и кнезъ Доляхъ
Краи. M. 250. одъ Доляхъ Краевъ. II. 58. а синовац се
Хрвојев војвода Јурај писао воевода Долянихъ Краи.
M. 377.

доляниъ, -ни, inferior: ѡвѣ Хотъли, долиа и гориа.
M. 59. на доляни поутѣ. M. 93. ниже рибника долега. M.
563. дошемъ. M. 102. селу је Хоморанима цркве тре-
скавачке ишла међа на долиню клисѡурѣ хоморанскоу.
Г. XI. 134.

доляни вѣсь, село оу Їльцихъ Доляна Вѣсь, коју
је с другим селима краљ Стефан Првовјенчани дао
Жичи. M. 11.

доляни гора, комад земље који је припадао жу-
пи конаваоској и био или до ње или јој био дио:
живе конавалъскѣ и зъ Доляномъ Горомъ и градъ Соколъ,
кон е з ном. M. 217. полъ живе Конавали з Дономъ Го-

рѡмъ и с Виталииѡмъ. М. 284. 289. 297. 301. 340. 346.
 з Долнои Горъ и з Виталии. П. 157. сад се тако зо-
 ве мјесто близу Цаптата, које се италијански пише
 Cilipri, и то ће без сумње бити остатак од ње. Schem.
 rhag. 1862. 30.

дољѡцъ, vallis dem.: селу је Штитарици ишла
 међа прѡзъ дољъ Дљьбоуакъ, оуѡзъ дроуги дољѡцъ на Влашъ-
 ки лѡзъ. М. 94. — Два се мјеста тако зваху: међа је
 земљама манастира Студенице ишла до Мсемице оупрѡ-
 ко на Долацъ. М. 8. а међу селима манастира Хилан-
 дара по земљи сриској бјеше село Дољѡцъ. М. 58. 141.

долъ, deorsum: мегъ ѡбъ врьѡнице долъ на Крапоуъ
 стѡвъ. М. 198. infra: за доли реуениъ живъ. М. 289. за
 дохѡдѡкъ долъ реуениѡвога днѡла. М. 338. илѡко з сѡмъ зѡ-
 писъ доле ниже пише. М. 418. узима преда се и пред-
 логе сѡ и изъ, који му додају своје значење: поуѡмше з
 доле одъ Зѡкода. М. 249. дондоше изъ доле. П. 134. али
 и уз те предлоге може остати при своме значењу
 (види моју синтаксу 303 и даље): з долъ писаниѡ рѡ-
 бѡте. П. б. 73. уз предлоге долази и у другу фѡр-
 му: кон сѡ з дола писани. П. б. 39. П. 106. како се из
 доѡла бѡде здръжѡтъ з ѡноу лѡстѡ. М. 368. коѡ именовѡ-
 мо из доѡла. М. 382.

долѡини, засѡлак селу Кѡсѡрићѡма у Хѡсоу: До-
 лѡини. М. 138. засѡлак селу Бучѡну: сѡ Долѡини. Г. XI. 132.

долаѡнокъци, село цркѡе богѡродѡчѡине у Архи-
 ѡлеѡвици, које је с том цркѡом и са свѡма селима њѡ-
 зѡиним дѡла цѡрица Јѡвдокија Хиландару. М. 191.

долаѡславъ, име мушко, глѡдај Гоуѡнѡтиъ.

долаѡнѡстѡниъ, } Dometianus: ученик свѡтога Са-
 долаѡстѡниъ, } ве Дѡметѡиъ ѡерѡмоуѡхъ у Хилан-
 дару 1261 написѡ живот Стефѡна Нѡмаѡе, св. Си-
 меуна. М. 49. сѡписѡно Дѡметѡиѡуѡ. Д. 1.

долаѡстѡнѡ, Dometius: свѡтогорски прѡтъ Дѡметѡе
 за времѡна св. Сѡве. Д. 75.

долаѡникъ, Dominicus: цркѡа св. Дѡминѡка код

Сплета: на кое ми присеже в скетомь Доминикъ при Сплеть. М. 501.

домоушниѣи, краљ Милутин даде Хиландару у Зети половину Каменица съ людьми који се зваху Домоушники. М. 59.

домъ, domus: мене избрлвъ домоу о҃тца моего быти ми намѣстникоу стола о҃тца моего. М. 9. кон боудеть поустилъ жепоу, да ю възврати въ домъ свои. М. 14. жикоушнии въ домоу прѣсветыи богородице хиландарьскыи. М. 74. уѣто смь даль о҃тъ дома крллекьства ми. М. 75. егда итеть моужа ее въ домоу. З. 38. кон естѣ сьгрѣшилъ, тогоу и домъ да платить. З. 33. да се може всаки о҃дъ нихъ вратить слободно домоу. М. 186. ако хоте доки воли о҃стати домоу. П. 6.

дѡмъ, скраѣено од dominus: протокнистичрѣ домъ Юванъ. П. 29.

домъкиоути, admove: намъ се тако видѣ за право, а каша милость томъи домъкии цю влмъ ю воли. П. 6. 110.

домыслити се, mente percipere: инако не мормо се домислити. П. 166.

донатевнѣи, два дубровчанина: Млтиз Донатевникъ и Пругль Донатевникъ 1253 вијеѣници од веѣга вијеѣна. М. 40.

донести, afferre: уѣто веке донесоу. М. 99. донесоше к немъ злицине. М. 207. с идианьмъ, коу би донесли. М. 276. еда ли висмо о҃вози згѣра реуено потгорели али на идие донесли. М. 321. ако га боу здрако докасъ донесе. М. 560. донѣше в Дзвровникъ. П. 51.

доносити, afferre: да продаю и коуноую, како моу трѣгъ донеси. З. 39. много соли донесе. М. 474. приложихъ дреа илша законад, о рождствоу христовоу коу донесе Крѣлине. М. 532.

доньдеже, } донес: доньдеже уловъуьскоу иетьство
доньдеже, } в о҃бнуан божьствьнии настаить се. М.
17. доньдеже стонть монастырь Хиландарь. М. 80. доньдеже. М. 543. сѣ. идеже.

допасти, *obvenire*: ако би ихъ комъ тешкоѣа допаа. М. 337. що ни допаде добытъ. М. 399.

доплатити, *persolvere residua*: що нмъ нне доплатиѣ родителъ мн. М. 489. изшо мѣ съ платили, а изшо мѣ изъ доплакиено. П. 18.

доплатити, -платоу, *appellere*: вѣси доплатишеш. Д. 172.

допльзати, *agrepere*: не можти емоу свое рокози-ны допльзати. Д. 210.

доповѣдати, *referre*: како вѣмъ хове вѣмъ властелимъ доповѣдати. П. 6. 113.

допроводити, *comitari*: Стисома къ грокоу допроводише. Д. 84.

допродати, *vendere quae restant*: буди ти милость наредити да оион соли, що съ до съде тамо довезли, да си допродадѣ, како съ поучали. П. 58.

допоустити, *admittere*: оѣдъ уеса богъ зилои и не доустити тога. М. 258. колико богъ доустити (живјети). М. 445. властеле се бѣхъ разбѣгли оѣдъ неколю, кою бѣше богъ доустити. П. 34. комъ богъ доустити, теръ се скупино. П. 29.

допоустити, *mittere*: властеле дзвровкаци да допоустяють на порѣтъ всако годище поклицара з дароѣмъ. М. 411.

допоустение, *permissio*: того (бога) доустениемъ. М. 308.

дори, *usque*, за вријеме казано падежем и предлогомъ: оѣдъ дѣдъ вѣшихъ и оѣдъ оѣтъцъ въ дори до вѣсь. М. 20. и за вријеме казано цијелом реченицом, сѣ. докле: дори иѣднѣ насъ теуе. П. 39. дори скѣтъ стон. М. 295. да мѣ продли дори прода. П. 110. дори годѣ соу ои живи. М. 543. — за мјесто и друго тако простираше казано падежем и предлогомъ или цијелом реченицом: емъше оѣдъ кавѣда дори до скиль. М. 46. оѣдъ извода родимьскаго дори како оутеуе оу Ситницоу. М. 563. дори з Крвсъ. П. 10. дори на маша врата принѣти. П. 168. Шафарикъ је нашао и у једномъ пријепису дјела Доментијанова. *Lesekörn*. 86. сѣ. дерн.

доротеи, калуѣер који је за цара Лазара зндао манастир оу Државѣи. М. 200.

доротеи, } жена краља босанскога Твртка 1378:
доротиѣи, } съ госпоѣи крлицѣи кѣра Доротеѣи.
М. 189. крлица Доротеѣи. М. 189. — Кѣи Балше сына херцега Хрвоја: госногѣ Доротеѣи 1423. П. 171.

досада, vexatio: аше такогѣи досади хотѣхъ ѡтъ него въспрѣмати, то ни име его хотѣхъ слышати. Г. XIII. 362. да съ мирѣи и ѡблюдовани, ни ѡтъ кога да имѣ не е хубава и досада. М. 550.

досадити, vexare: молити за досаждѣи имѣ. Д. 21.

досаждати, vexare: да не имать што досаждати паши окрѣли. М. 131.

досажденіе, vexatio: нажен хѣме, прѣмлетъ сека досажденіе. Са. 10.

досеѣи, pertinere: да помагамъ кѣшму граду и кѣшму градѣи икѣи икѣи ѡвладамъ, и икѣи могу досеѣи. М. 183. кѣи наша мошъ море досеѣи. М. 314.

досланиѣи, missio: дослашѣи и иеиѣ иеиѣ Радѣи Жикиниѣи. М. 398. дослашѣи. П. 6. 195.

дослати, mittere: досла ми ю. М. 178. да иеиѣ дослаи свое добре люди ѣ Дзвѣркиѣи. М. 368. и иеиѣ иеиѣ докъ дѣѣ дослаше. М. 479.

досле, } adhuc: иеиѣ досле хѣкомъ ѣно. М. 484. иеиѣ
дослен, } се съ хѣи иеиѣи дослен. М. 174.

доспѣти, pervenire: иеиѣ Меѣодиѣи и досиѣи кѣды-уѣстка сына иеиѣ. Ст. 16. иеиѣ не доспѣхомъ въспомѣнѣти. Л. 51. кѣиѣгда доспѣти въ сѣрѣшѣи ѣхѣрѣсти. Л. 58. аѣиѣ възмогъ доспѣти до сѣрѣвала. П. 174. — perfici: съиѣиѣ се хѣ .и. годишъ, и доспѣла е съ иеиѣиѣ црѣкомъ въ лѣто .сѣиѣиѣ. М. 109.

достигнѣти, assequi: достигнѣомъ нажити. Са. 8. достигнѣи гѣрѣѣские хѣмѣи. Л. 53.

достизати, assequi: Скѣтѣѣиѣи Гѣроѣи достизѣти. Л. 59.

достовѣжѣи, dignus qui beatus praedicetur: архѣрѣѣе достовѣжѣиѣи. Л. 51.

достокрѣнь, *fide dignus*: такокомъ достокрѣньномъ и всесръдѣуномъ и братѣ. М. 143.

достодивень, *dignus admiratione*: краснь и достодивень видѣнтьемъ. Л. 54.

достодльжьнь, *meritus*: великолюбно и достодльжьно. М. 142.

достоннь, *propius*: вса приобрате, достоннаа емоу. Са. 1. **debitus**, *justus*: похвалы достонны принести не могутъ. М. 58. право и достонно естъ всакомъ братити и дати скою правь. М. 217. када бзде снн мн з вѣременъ достонношомъ, да нн сѣ закуче. М. 376. за шо бн достонно племенитнмъ лудемъ главе оудьснн. М. 378. **dignus**: иже не оштантъ встѣхъ и въ слѣдъ мене не идеть, итѣсть мн достоннь. М. 3. аще и не достоннь рабъ Христоу нареши се. М. 5. уеса ие ннхъ тѣо достоннъ. М. 458. уѣсти и хвалъ достонннмъ. М. 516. всакон поушеном уѣсти достоннмъ. М. 535. по божиѣм милости достоннн дужь востаукн. М. 326.

достонньство, *dignitas*: достонньство его. Д. 129.

достолѣньнь, *decorus*: достолѣнно и добродѣтельно всегда славу вснмлати богуу. М. 136.

достохвалнь, *laude dignus*: ошталльше намъ достохвалннмъ памети. М. 88. монастырь достохвалнъ. Л. 62.

достонннѣ, *dominium*: господн мои скетнн, придоше иузнн въ достонннѣ твоѣ. Ст. 24. царе повѣднхъ, и възехъ достоннннхъ нхъ. М. 100. записа се и оутверди въ всакое достонннѣ и оутвержденіе цркви. М. 145. з дѣбракамн и з грнхнтемъ и са всакнмъ нннмъ достонннмъ. М. 234. а Лнсьць естъ оудъ достоннѣ и оудъ котара реуенога приморьѣ. М. 255. **meritum**: унне милости и записаннѣ всаконъ по достонннѣ его. М. 221. шо сѣ комъ дали, дали сѣ с правдѣомъ и з-достоннѣемъ. М. 508. оногом уловекѣ по достонннѣ да педешеть. М. 528.

достоннѣство, *meritum*: хоѣе намъ бити зунненѣ правда и достоннѣство. М. 328.

достоннн, чешнѣ са се, *deberi, pertinere, con-*

venire: скршено плати, що ихъ достоинше платити. П. б. 34. и нимъ даємо са користню и са любовю, како се достоин здръжати. М. 106. даємо видити есакому удовици, кому се достоин. М. 248. по закону, како се достоин. М. 496. що би се кому по тестаменту достошло. М. 496. захвезе-мо се похети рать са вѣсомъ нашомъ моѣю и нашими слугами и нашими приятелми на поли, како ми се госпоц-тви и королевствкы достоин. М. 448.

досоуѣє, село у Плави које је краљ Милутин дао Хиландару: Досоуѣє. М. 59. с тијем су Досоуѣемъ ме-ђла села манастира Дечана Грњицарево и Трѣбула. М. 95.

досоуѣьскии, што припада Досуђу: мимо досоуѣ-скоу планиноу ишла је међа селу манастира Дечана Доброј Ријеци. М. 96.

досѣкръшити, perficere: писаше се и досѣкръшити. М. 253.

досылати, mittere: досылахъ до насъ слугъ. М. 426.

досыть, satis (ако је добро преписано): вси рико-лови праздникоу и мноу що не досыть. М. 563.

дотла, ad id tempus: ако би дотла и не взео по-клада. М. 373. cf. дотле.

дотлаи, гледај дотла, којему је само додано и, да би било јаче, cf. и: дотлаи не взеть дѣль. М. 356. ако би дотлаи не взеть речени поклада. М. 395.

дотлаиъ, гледај дотлаи: дотлаиъ не взеть нихъ дѣль. П. б. 86. само у том споменику, па и он је само други пријепис од споменика у коме на истом мје-сту стоји дотлаи (М. 356), за то мислим да је погрјешна.

дотле, ad id tempus: дотле, докле коекогда з бра-тношъ буди намъ истомти, що се з занисехъ здръжи. М. 455. cf. дотла.

дотлеи, гледај дотле, којему је само додано и, да би било јаче: а дотлеи не взеть речени поклада. М. 373.

дооумѣкати се, scire, само с не: не дооумѣклатоу се, што себе сѣтворити. Д. 18. не дооумѣклемъ ѿ себя быль. Д. 178.

дооумити, scire, само с не: што и вареноу, нь истиноу не дооумлю. Са. 6. што съкорнтъ, съмыслити не дооумлюште. Д. 183.

дооумити нь, qui ratione comprehendī potest, у негацији: на поумити краи не имоушти ново оудокленноу рыкоу прнети штете, юже како не оудовъ ни дооумити обрести и подати вать. Д. 196.

дохни, *δοχετον*, hospitium, сада је довија culina: дондъ вода Косатица, и ѿтнесе Iгзымарію и дохю. В. дан. 1. 33.

дохимръ, један манастир у Светој Гори: Дохлаоу игоумень Ремилъ. М. 127. 132.

доходити, venire: што доходи или ѿтъ поповъ или ѿтъ владъ, или земљна поповска биръ, што доходи ѿтъ поповъ, половина да се оузима сменъ цръкви. М. 13. иди доходи Грвеша. М. 51. иди доходише помисари. М. 184.

доходъ, vide доходы: велкъ доходъ итмамо. П. 19. само ту.

доходъ иъ, reditus, tributum: ако си хоте ити зътъ землѣ с киндами своимъ, да си иду; не (нь) прѣге да гредѣ на трѣге краљевства ми, и подакъше доходекъ господски ми, тамѣже да ходо по землѣмъ продаюкъ. ако ли си нѣто ѡнекъ узлюбен стати влнзѣ ради или на Стеници или гдѣ, да си стане, и вилъ да даю доходекъ господски. М. 41. Коуцоко, съ винограды и съ доходы. М. 74. власи законноу соль да носе ѡдъ доходы цръковнога; а ушто вене донесоу, да иштъ половина цръкви а половина владомъ; ако ли цръква оузлюбен, и този да нмъ ѡдъкоуши. М. 99. а ѡиѣнна дзверѡваука да ми дае на всакѡ годише на великъ данъ .е. салъ перперъ вьстаукихъ ѡдъ тоганзи иштѣ (Стона) дѡхѡтка краљевства ми... и да посла краљество ми вилъ на великъ данъ взети дѡхѡданъ вине писани, како и дрзги дѡхѡданъ дзверѡвауки узима краљество ми. М. 104. и ѡтъ царине оу свѣтаго спаса на всакѡ годише .рн. перперъ да се дамъ доходекъ цръкви тон (св. Николе у Добрушти). М. 111. и цю има

в свѣтото Сръби доходька на всако годише .р. перьперь отъ църине царьства ми, приложи църкени иерусалимскои (арханѣла Михаила и Гаврила). М. 134. що есть дакино отъ доходька царьства ми изъ Доуброкиника на Юросолими на всако годише на великъ днь на въскресеиѣ петь съть перьперь доуброкукиныхъ и на дмитрокъ днь такожде другоу петь съть перьперь доуброкукиныхъ. М. 166. да послѣють митрополитѣ и клогера самодроугога по поповехъ, да исправитъ доухомо, и доходькъ църковны да възметъ отъ попова, кои есть отъ башине. З. 32. кифаліе да оузимають свои доходькъ закономъ. З. 34. захезаше се (Дубровчани) иралеѣвствъ ми (крялу босанском) дакати сръбьски доходькъ ден тисъщи перьперь димари дзвонкукиныхъ всако годише на дмитрокъ дань. М. 222. Хиландар је имао поковрьдъски доходькъ (100 литара сребра), који му је приложно цар Лазар а син Лазарев Стефан потврдио. М. 332. триста двакать златнехъ за доходькъ отъ .г. тисътъ дукать, ко-ю поставио коевкода Сидаль на добитъе петь по кентенаръ. М. 492. що годе с земль работимехъ, несколько или с драгоу църкнем да сама работа, или да дле на дохотие: и нто годе бы на доходькъ оуспашо жито, да дле църкнем устерьтоу. М. 531. тко съе, да дле църкнем устерьтоу, и на Цятнию дакино с третѣа доходька, а съда тон оушннисмо, да се дле църкнем устерьта. М. 532. или дохотъци отъ църине или отъ соли или отъ рьбе. М. 533. доходькъ. П. б. 5.

доходьуць, *dem. доходькъ*: да ошан дохотауаць длеге в тан два манастирѣ. М. 546. нисте имъ дали тошган дохотауца. М. 546.

дохранити, *conservare*: да си се дохрани старьць Іоанъ до смръти. М. 116.

дохитити, *assequi*: по всемъ момъ кладнию, и гди годи в възмогъ дохитити. М. 220.

доуекание, *receptio*: хвалимо на вашемъ доуеканию. М. 560.

доуекати, *expectare*: доуекать свое бръме. М. 250.

дошѣдъ, дошѣлъ, partic. praet. act. I и II, којима се накнађају форме глаголу дѣти (дондоу): дошѣдъшъ ии земли поморьскѣ. М. 187. дошадъ у Дзвровникъ. М. 281. иишъ пискоупишъ не соу дошле жоупе. М. 13. кон е (Котор) дошло у рѣке господниа дзжа. М. 326. аио би тко дошлѣ у Дзвровникъ. М. 347. шѣ би дошлѣо дзлз воскоде Иклинша. М. 501. вестъ по ноди биѣ дошлѣо. М. 513.

дошѣстию, adventus: да мз не слободиѣ дошастие. М. 473. хотни смо дошѣстью влшемъ. П. 69.

дои кь, селу је Коретину ишла међа на Доиъ. М. 565.

дои шъ ии, заселак селу Плашанима: Доици. М. 265.

дои и, гледај доити (дондоу).

драга, између влаха које је краљ Стефан Прво-вјенчани дао Жичи једном је било име Драга. М. 12.

драгалъкъкъ потоку, међа је Комоша ишла оу Драгалъкъкъ потоку. М. 96.

драганъ, између влаха које је краљ Стефан Прво-вјенчани дао Жичи двојици је било тако име: Драганъ, Драгиъ. М. 12. и један међу власима које је краљ Милутин дао Хиландару бјеше Драганъ. М. 61. и међу људма у Штипу које исти краљ писа цркви арханђеловој у Штипу приложивши је Хиландару бјеше Драганъ, андрониковъ зетъ, и још један Драганъ, бешаиковъ сынъ. М. 62.

драганъца, селу је Приљепници ишла међа на краљ Драганца. М. 198.

драгауевъ, селу је Љубињу у Пеку ишла међа на Драгауевъ винограду. М. 199.

драгашъ, 1377—95 Јулиъ деспотъ Драгашъ. М. 186. писаше се и без имена Јован: деспотъ Драгашъ. М. 186. 227. — Био му је без сумње брат господниъ Костандинъ, који се с њим потписује без имена Драгаш. М. 186. 227. а помињу га и с тијем презименом: прѣстакѣ се Костандинъ Драгашъ 17 маја (1395). М. 227. други је дан смрти обојици у летопису, гдје се помиње Костандин само именован а Јован само презименом: Мир-

уе воевода владини разбег цард Блазита на Рокниахъ. и погмез Марько Краљевникъ и Костадинъ и Драгашъ октом-
крѣа .л. 1394. Л. 74. исти мислим да је господъ Коста-
динъ. М. 212. — Гледај Косауићъ.

драгнини, име мушко: између људи које је краљ
Стефан Дечански писао Дечанима да буду сокални-
ци једном у Храстовици бјеше име Драгнини. М. 97.

драгнини, кћи Угљеше Ненадића, сестрична Оли-
вера деспота а жена Бралика Јекпала, Драгнини иначе Ки-
тослава, престава 31 јан. 1374. М. 184.

драгнуквићъ, краљу босанскоме Остоји приставъ
одъ двора Јурја Драгнуквићъ 1400. М. 250.

драгншиа, име мушко: властелин краља босанскога
Твртка Твртковића жупан Драгншиа 1420. М. 305. он је
јамачно презименом Диничићъ, које види. — Гледај
Гонсалићъ, Петровићъ.

драгншићъ, војвода Иванишъ Драгншићъ власте-
лин војводе доњиж крајева Јурја Војисаљића синов-
ца Хрвојева 1434. М. 379. спомиње се мртав 1446, си-
нови му бијаху кнезови Павао, Марко и Бурађ, који-
ма краљ Томаш Остојић даде град Кључ и многа
села. М. 439. — Синови Драгише Гојисаљића кнез Стъ-
пиль Драгншићъ и Радосавъ Драгншићъ Косута и Остои
Драгншићъ, род војводи Сандаљу 1437—8; да су били
синови поменутога Драгише, свједочи се тијем што
пишу да су примили сваки свој дѣо од блага које
им је оставио војвода Сандаљ у Дубровнику године
1429 и 1431, а тијех година пише Сандаљ да оставља
благо кнезу Драгиши Гојисаљићу и његовх осталих по-
мншких колтих. М. 357. 365. 388. 391. 392. — Власте-
лин краља босанскога Стјепана Томашевића кнез
Марко Драгншићъ 1461. М. 448. мислим да је то поменути
Марко, син војводе Иваниша Драгншића.

драгнини, у селу Словињу између људи које је Ду-
шан дао Хиландару тројици је било име Драгнини, је-
дном је између њих било презиме Боудикъ. М. 123.

драгићевићъ, кнез **Юри Драгићевићъ**, властелин босански 1419—44. М. 294. 305. 318. 428. — Властелин синова војводе Радосава Павловића кнез **Љврати Драгићевићъ** 1454. М. 471. може бити да је исти.

драгићъ, име мушко: слуга кнеза Вукашина и војводе Вукмира 1403. П. 47. — Слуга војводе Саудаља 1419. П. 146. 147. — Гледај Голозложнићъ, Грџдињцъ, Радичевићъ, Хрѣватинићъ.

драгланъ, (може бити да би требало Драглинъ) село у Горској жули, које је војвода довић крајева Јурај синовац Хрвојев вратио браћи Јурјевићима с другим селима што им бјеше узео војвода Саудаљ. М. 378. то је без сумње садашње село у Далмацији близу Макарске које на картама пишу Dragljanе.

драго, у повељи краља Милутина писаној у Котору око 1305—7 свједок Драго. М. 60. и једном између људи у Штипу које исти краљ даде први арханђеловој у Штипу приложивши је Хиландару бјеше тако име. М. 62.

драгобратићъ, влахе Драгобратине дао је цркви св. Стефана краљ Милутин. М. 564. — Међу људма које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима да буду сокалници бјеше у Љуболићима Мирадъ Драгобратићъ. М. 97.

драгобратовъ, међу људма у Штипу што их краљ Милутин даде цркви арханђеловој у Штипу приложивши је Хиландару бјеше Грозо Драгобратовъ синъ. М. 62.

драгобратъ, 1399 влах Драгобратъ з Базе близу Таре. П. 22.

драговићъ, међу људма које је краљ Стефан Дечански писао Дечанима да буду мађупци бјеше у Комаранима Драг Драговићъ. М. 97. — 1454 световни соудни которски Никола Маквић Драговићъ. М. 465.

драговаъ, у имању цркве трескавацке бјеше и стась драгова. Г. XIII. 376. а међе су њивама њезиним ипле до стоуденџа драгова. Г. XI. 131.

драговицъ, између влаха које је краљ Милутин

дао епископији липљавској једном бјеше име Драгованъ. М. 564.

драгоило, међу људма које краљ Стефан Дечански писа Дечанима да буду мађупци бјеше у Великој Драгоило. М. 97. а селу је Великој ишла међа с Ржаницом оу планиноу Драгоила, које може бити да је исти мађунац. М. 95.

драгоманъ, име мушко: један између влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи. М. 12. један између људи у Чабићу које писа краљ Стефан Дечански Дечанима да буду сокалници. М. 97. — 1288 сирак Драгоманъ писа вооучение сиаздиомеу Златоустомъ и низни светими оучители оу св. евангелиа. М. 561. — Властелин Александра господина канинскога и авлонског 1368. М. 179. — Цркви је трескавачкој приложио Комарљутне Драгоманъ кастрофилянъ. Г. XI. 136.

драгоманъ, -иъ, тоб Драгоманъ: међа је Грнчареву с Гоуциномъ ишла оу Драгоманъ лазъ. М. 95.

драгоманъ, interpres: Стенико Калогирекнъ књижевца и драгоман сариски у Котору 1454. М. 465.

драгомиль, између људи које краљ Стефан Дечански писа Дечанима да буду сокалници једном оу Призвехъ бјеше тако име. М. 97.

драгомировъ, међу људма које је краљ Милутин дао Хиландару бјеше Братослакъ, драгомировъ зетъ. М. 60.

драгомиръ, између људи које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи тројици бјеше тако име. М. 12. и међу власима које је краљ Милутин дао Хиландару један бјеше Драгомиръ. М. 59. — Александра војводе молдавскога писар Драгомиръ срѣбниъ 1566. М. 557.

драгославићъ, властелин краља босанскога Дабише кнез Гомиъ Драгославићъ 1392. М. 222. исте године бјеше истоме краљу дворски: Гомиъ, само што му је презиме написано Драгославићъ. П. б. 34. а на другом мјесту и име Гомиъ. П. б. 35. које пошљедње може бити да је погрјешна само у преписивауу. —

Властелин краља босанскога Остоје и Твртка Твртковића кнез Радос Драгославић 1399—1405. М. 234. 237. 256.

драгославић, гледај Драгославић.

драгославић, између влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи тројици бјеше тако име. М. 12. и петорици влаха које је краљ Милутин дао Хиландару. М. 59. 60. 61. и међу људма у Штипу које је исти краљ писао цркви арханђеловој у Штипу приложивши је Хиландару бјеше Драгославић, изглагољакъ сѣмъ, и још један Драгославић, рипетинъ сѣмъ, и трећи Драгославић, коукоуфовъ зетъ. М. 62. 63. и међу власима које исти краљ даде епископији липљањској двојици бјеше тако име. М. 564. — Краља Милутина слагъ Драгославић 1289. М. 55. — Цара Уроша логофетъ Драгославић 1357—60. М. 160. 167. 169. — Гледај Добретић.

драгославић, међу људма које је краљ Стефан Дечански писао Дечанима да буду сокалници бјеше у Љуболићима Михаило Драгославић. М. 97. — Властелин краља босанскога Твртка, кнез Хегенъ Драгославић 1378. М. 190. — Обрадъ Драгославић, које мислим да је погрјешка у првом штампању мјесто Драгославић, имао је баштину у Ибру за владе деспота Стефана, којему се одметнуо; на баштини је имао цриву, сѣ. когородица. М. 568.

драгосевић, краља босанскога Твртка посланик дубровчанима властеличић Гоцик, коме је презиме у латинском писму Dragosevich 1387. П. 6. 28. — 1411 Приближъ Драгосевић зван у Дубровник на суд. П. 101. 106.

драгошъ, име једном између влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи. М. 12. и једном између људи у Великој, које је краљ Стефан Дечански писао Дечанима да буду мађупци. М. 97. — Хлијевѣанин Драгошъ изъ Орѣвсъ 1400. М. 248.

драгоук, име мушко, гледај Гоуцетић, Лоуковић. драгоукић, дубровчанин Шима Драгоукић 1415.

П. 6. 62. њему је на другом мјесту презиме **Безенз-тић**. П. 6. 62.

драгошкѣ, *соѡ* Драгом: **Алокиѡв братѣ Драгошкѣ** (т. ј. Драгоја Гучетића). П. 6. 35.

драгошн, име мушко, гледај **Срѡдиновић**.

драгошљивић, човјек херцега Влатка, кнез Ра-
днуѣ Драгошљивић 1469. М. 504. 506. 545.

драгошн, име мушко: дубровчанин **Драгошн Мон-стрѣ** између 1100 и 1200. М. 7. — Један од влаха које је краљ **Стефан Првовјенчани** дао **Жичи**. М. 12. и један од влаха које је краљ **Милутин** дао **Грачаници**. М. 564.

драгоштин, син краља **Уроша I**, закраљивши се зваше се **Стефан** краљ. Л. 52. 60. 70. закраљив се године 1270. Л. 70. мало влада и сѣтрѣ ногоу подѣ **Слеуши** планиномѣ, за ње вѣста на оца своѣго. Л. 70. брату **Милутину** преда краљевство. Л. 52. а то је било 1274. Л. 70. а по другом љетопису **Милутин** се закраљив 1270. Л. 70. покалуђеривши се **Драгутин** назва се **Феокиста**. Л. 70. Г. XI. 39. зове се и **срѣмски**. Г. XI. 39. умрије 1317. Л. 52. зидао је цркву св. **Георгиа оу Ра-соу**. Л. 52. сѣ. **Стефан**.

драгошѣ, између влаха које је краљ **Стефан Првовјенчани** дао **Жичи** једном бјеше тако име. М. 12.

драгошѣла, међу власима које је краљ **Стефан Првовјенчани** дао **Жичи** била је и ошковица **Драгошѣла**. М. 13.

драгошѣ, између влаха које је краљ **Стефан Првовјенчани** дао **Жичи** седморици је било тако име. М. 12. 13. и међу власима које је краљ **Милутин** дао **Хиландару** бјеше **Драгошѣ** сѣмѣ **Кочиѣдатоу**. М. 60.

драгош, *carus*: **драгош** ми пријатељ. М. 42. *ker* би колѣѣ да би дражи билѣ. П. 40. *pretiosus*: не могу плаћити кожами, рѣзѣм сребромѣ, златомѣ и драгимѣ камењемѣ. П. 138. **драгош** каменѣ. М. 507. 516. *gratus*: ако буде драго сребрѣну узети свога конѣ. М. 205. *moliti* и сѣ,

да би имањ било драго уништи коду реуснога господина. М. 326. комекоди този не кие драго бити. П. 23. или има драже зледно или еслии нию з скомь диели вдуће, како има драже, такои. М. 462. libens: з драге воле да дамо. П. 44.

драгъшмань, између влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи једном бјеше име Драгъшмань. М. 12. — Планини Огражденоу и пашиштоу Урвкенои Полени у струмској области бјеше сивоурь Стљеница и Драгъшмань. М. 64.

драгъи дроужьца, село које је с градом Кључем краљ босански Томаш Остојић дао синовима војводе Иваниша Драгишића: Драги Дражца. М. 439.

дражамь, између влаха које је краљ Милутин дао епископији липљањској једном бјеше тако име. М. 564.

дражеславь, име мушко, гледај Бони.

дражетињь, 1416 кнез Гръгърь Дражетињь сусјед Дубровчанима, коме су у подручју били Омишани. П. 135.

драживокињь, 1332 Миотень Драживокињь властелин Стефана бана босанскога. М. 102.

дражинь, међу људма у Штипу што их је краљ Милутин дао цркви арханђеловој у Штипу приложивши је Хиландару бјеше Раџ, дражинь сими. М. 63.

дражо, између људи у Штипу што их је краљ Милутин дао цркви арханђеловој у Штипу приложивши је Хиландару један бјеше Дражо, пиловь сими. М. 62.

дражокињь, властелин херцега Стјепана кнез Павло Дражосвињь 1454. М. 468. — Дубровчанин Владом Дражокињь 1411. П. 101. 107.

дражоуько, селу је Куманима манастира Раванице ишла међа с Тополикињкомь мегз Дражеско и мегз Урџоко. М. 199.

дражмировьци, село између Кучајине и Мораве које је цар Лазар дао Раваници, оно је ваља да писарском гријешком записано Држмировьци. М. 197. С. Л. 1847. IV. 48. то је без сумње садашње село Дражмировци близу Раванице у срезу ресавском.

Драчко, име мушко, гледај Шлапрановић.

дракоулић, Владъ Драчлић, брат Радулов, војвода влашки 1462. Л. 80. сф. Владъ.

драуа, селу је Дьвроу манастира Раванице ишла међа издъ петуљскимъ киногордѣ из Драуоу, из Кленовицъ. М. 199. сф. Дьвръ.

драуекица, жупа код Конавља, и сад се тако зове: окоузи земљомъ приморскомъ, Трзениемъ и Копацкани и Драуекицомъ. М. 188. в Драуекици. П. 145. у њој је био град Нови: в Драуекици в Ивокомъ. М. 275. 404. П. б. 127. сви жини Драуекици даде краљ босански Томаш 1451 Дубровчанима. М. 449. а три села в жини Драуекици: Сѣт Сипан, Квти и Мокрине дао је краљ маџарски Матијашъ братру Александру дубровчанину. М. 494.

драуекиудинић, човјек из Драчевице: що је крашшанинъ и драуекиудинић. М. 287. 431.

драуекиуѣки, што припада Драчевици: въ примори въ жини драуекиуѣки. М. 201. до границе драуекиуѣке. М. 218.

драуић, два властелина херцега Влатка: Тврѣтко Драуић и Ивѣи Драуић. М. 545.

драуѣ, Dughaesium, Dugazzo: краљ Радославъ изгнавъ бистъ, и въ Драуѣ градъ привѣгастъ. Д. 177.

драуѣки, } што припада граду Драчу: въ стра-
драуѣски, } из драуѣци. Ст. 24. Балша, дѣва драу-
ки 1385. М. 202.

драш, име мушко, гледај Драговић.

дрекенић, гледај Дрекинић.

дреклиѣ, olim: ѿ сихъ дреклиѣ велъ гласно вецлше Дакидъ. М. 570.

дреклић, pristinus: дреклимоу цароу Константиноу. Ст. 16. дреклие вриѣ. М. 131.

дренд, гледај Дрина: подъ Вишеградомъ оу Босни из Дрени. Л. 87. само ту.

дренѣски, селу је Урѣниловцоу манастира Ра-

ванице ишла међа странами з дринску страну. С. Л. 1847. IV. 54. мислим да стоји мјесто дриньским.

дрин-, гледај дрин-

дрехловати, *tristem esse*: оуишль вьсь днь дрехлове идваше. Д. 134.

дрехль, *tristis*: оуишль и дрехль. Д. 45.

дрикоста, град у постојбини Стефана Немање, који га освоји од Грка. Ст. 8. и сад је на Бојани близу Скадра, Drivasto.

дринь, вода која се сада пише Дрин, а тако је записана један пут и у споменину у ком се зове и Дрим: Лабићеву је у хростьнском земли ишла међа како зтнуе Любичьнх оу Дримь. М. 61. а Зерзеву је ишла међа како потече крај из Дрина, и посредь Градица оу Дринь и по онои страни Дрина на Чхстьнх, како је Дринь текль воде велии брзгь. М. 96. cf. Дринь.

дринь, вода која сада дијели Србију од Босне: воева презь Дриноу на Босноу. Л. 80. cf. Дрени. — Као да се тако звало и мјесто или крај на води Дрини, јер се спомиње да су се двије кћери кнеза Браила Јелача и Владисава удале прва за Михаоу Ђткучића з Хотуа а друга за Иванша Пићенића з Даварь, и онте обзе умријеше, Јелача з Дринь а Владисава з Давь, па мислим да Дринь стоји мјесто Дринь као онте обзе мјесто онт обз. М. 514.

дриньско, кнез је Владисав син херцега Стјепана писао уговор с Дубровчанима з Дриньскь. М. 417.

дринь, гледај Дринь: Лабићеву је ишла међа како оутнуе Рибичь з Дрин. М. 61. само ту.

дриньским, *тѣс* Дрина: одь рвне дриньске до Неретьвх измерекь сольски да несть на нио место раськь вь Дубровьчаних. М. 38. херцег је Стјепан био кнезь дриньски. М. 441. дриньски. П. б. 113. 115.

дробьнх, *exiguus*: вьцих три з драбненьх кнсерошь. М. 498.

дробьнхци, мјесто у Херцеговини и људи из то-

га мјеста: више се Дровишци са Деркиш вегомь на Гац-
коу 1597. Л. 85.

дроуниъ, Алтину је ишла међа оу Дроуниъ ка-
ми. М. 94.

дроуга, *par femina*: аше себръ скою дроугоу възметь
по силѣ. З. 33.

дроугокиць, *alias*: терь ихъ хожимо тком неден-
сати, да дрогокиць такози не смяю зунити. П. 28. дръ-
говиць не мон взрокать. П. 152.

дроугокиштъ, *alias*: да дрогокиць камаю. П. 39.
само ту.

дроугокинь, властелин бана босанскога Матије
Стјепана Радое Дрогокинь 1249. М. 33.

дроугокии, *alias*: камирько (оузесмо) десеть тисць
двкать, з дрогокиъ узесмо десеть тисць. М. 503. сф.
дроугокии.

дроугоки, селу је Словињу ишла међа на Дрогоки
станиъ по средѣ Соуходола. М. 122.

дроугокии, *alias*, сф. дроугокии: дрогоки да ми не
гокорѣ. М. 530.

дроугонде, *alibi*: по отоцъхъ и дрогонде. П. 24. оиъ-
дѣ и дрогонде. П. 103. да не гредѣ з наше мѣсто по сѣль,
из да гредѣ дрогонде. П. 122.

дроугонци, *alias*: дроугонци и самъ послалашѣ. Д. 6.
дроуголюбъиъ, *amicorum studiosus*: дроуголюбъ-
но оуураждеть. Л. 63.

дроугоуъ, *alias*: дрогоуъ такогѣ замсѣ. П. 176.

дроугошекъци, село севастократора Дијана који
га је приложио цркви богородичиној у Архилѣвици
на својој баштини а цар Стефан потврдио, а по-
слије га царица Јевдокија са сином Костадином
даде Хиландару приложивши Хиландару и цркву и
остала села њезина. М. 144. 191.

дроугошь, у селу Словињу које је Стефан Ду-
шан дао Хиландару бјеше попь Дрогошь. М. 123.

дроугъ, *par*: ико не оутанло се кѣсть всьмь дроугомь

кравкѣства мн. М. 90. ако има складъ дѣброкуциниъ з дръгоуь скоумъ (т. ј. дубровчанином). М. 101. уловѣкъ оу крадѣ дроуга см. М. 565. socius: ѣрь мѣ ие дѣлѣшиъ съ дръгоуь. П. 136.

дроугини, secundus: утс. и дръго лѣто. М. 222. тисѣкъ и уетирн ста и седмъ десетъ и дръго лѣто. М. 514. у средњем роду с десет долази и за кардинални број 12: властеѡ дѣброкуциниъ дръгоѡ на десете. М. 337. 344. 421. alter: дроуго крѣщеніе пріемъшоу. Са. 14. .в. кнн: гѣ: ѣднѣъ кннѣъ узелъ бамъ велики Нинославъ, а дръгъ кннѣъ узелъ Николаѣъ Томисъто кнезъ. М. 29. alius: по-стакн ѡки царе, дроугне кнезе. М. 4. дроуги монастырь създа оу Топлицѣ. Са. 2. ѣднѣъ дръгоуь. М. 394.

дроугинѣе, гледај дроугини, којему је додано ѣе (ждѣ) да би било јаче: дръгнѣе ѡнакнѣе листъ. М. 433.

дроужина, societas, socii: коуѣнцемъ дѣбровѣуькнми годнть се смърть въ землахъ светога ти царѣства, а дръжннѣ си не бнхъ нмели, добнтке ѡнога мърѣца бздуть сплсена. М. 37. pates: да ие порѡта дѣброкуцнниъ негова дръжннѣ дѣброкуане. М. 205. да соу порѡтъцн средннми людемъ нхъ дроужннѣ. З. 42.

дроужоу, између влаха које је краљ Милутин писао ѣннскоуѣннн лнплицнскои једном бјеше нме Дроужоу. М. 564. и једном између људи у Великој које је краљ Стефан Дечански писао Дечаннма да буду мађупци. М. 97.

дроужѣва, societas, socii: Дрлгоиъ з вратнѡшъ и з дръжѣбомъ свнѡшъ дръжа царннѣ. П. б. 33. послахъ мое гавнѣе Радѡв Вѣкослѣнѣа з дръжѣбомъ. М. 557.

дроужннѣ, -нн, patis (ваља да је то): кто проко-днть дроужннѣга уловѣка въ тоуждѡу землю, да моу га дѣствъ самоседмога. З. 37. у другом пријѣпису гласн то мјесто: тко кога проковдн уюждаго уловѣка на уѣждъ землю, да га предае предъ седмн уловѣкн, да (до) коего лю-бо места прннде. С. Л. 1859. I. 38.

дроужѣство, societas, amor socialis: чунннѣ и

или велики радостъ и велико прѣительство и дружество. М. 554.

дружъць, гледај Драгын Дружъць.

дружътинъ, властелин Стефана бана босанскога Стефанъ Дружинъ 1332—3. М. 102. 107.

дружетинъ, селу је Вилској ишла међа надъ Дружетинъ гробъ. М. 144.

дроумъ, *via publica*, *δρομος*: међа је земљама цркве св. Бурђа на селици Србьшорн ишла на Горинцоу, та на дроумъ. М. 64. и Гадимли су ишле међе на дроумъ кыше Бокочше и дроумомъ мегю Скокранце и мегю Ровоцце. М. 182. дрвмъ. Г. XI. 135. 142.

дръвнѣ, *lignum*: дрвѣа, на нихже роукама опираде се по земли прѣсминаше се. Д. 211.

дръво, *lignum*: кто мене нмъ, рождьствоу христовоу всаки меропѣа да докози по козоу дрвѣъ. М. 565. оудь дрвѣа съ градъ създали. М. 515. еше приложихъ дрва наша законнаа, ѿ рождьствоу христовоу кои доносе Кралине и Оугнине, сваки коуки по .п. бремень. М. 532. ходили съ на нашу и з дрвѣа и на воду. П. 20. арбор: земле са всими сели и злсѣци и с лудьми и с ксими мезми и прѣкинами и с водами и с пашами и з дрвѣми и з дѣвѣрами и з гръмѣемъ и са всакимъ инымъ достоинемъ. М. 234. 242. *pavis*: ако ен се згодило, терь се нашаль на шоре, да га имамо з нашихъ дрвѣехъ прѣнести з Дѣвѣкиниъ. М. 345. аки се развѣе дрвѣо дѣвровьуко. М. 435. прво од ова два мјеста није поуздано, јер у том споменику често стоји ѿ мјесто з (кольно) и мјесто других самогласних. сѣ. дрвѣо.

дръжава, *imperium*, власт којом се држи: дрзноукъ възвѣстити дръжавѣ твоѣи. Ст. 6. що ксть комоу дано нмъ прѣ дръжавѣ моѣи. З. 43. буде вожемъ изволенемъ въ или дръжави. М. 257. прнемъ вси државѣ српские земле. М. 104. поставити е (дубровчане) з државѣ и з ѿвласть и з госноцтво. М. 218. — што се држи, што је под влашћу земаљскога госнодара: югоже вла-

гословиство бити емоу краљу вьсе снѣ дръжавѣ. М. 13. што од таке државе држи ко посебице: а приписане дедниѣ наше земле и села и дръжавѣ. М. 38. на вѣрѣ царьства ми да гредѣ или на Зетѣ на Балшикиѣ а или на дръжавѣ князѣ Конислава и в землю царьства ми. М. 168. ѿ влстелехъ, кон затираю дръжавоу свою. З. 45. налнине, што соу по земљи, цркви цароу, а краљу краљевѣ, а влстеломъ влстельске, што юсть оу ѹнен дръжавѣ. З. 49.

дръжавьнѣ, imperium tenens: дръжавные деснице господние. Д. 193. дръжавнаго и светороднаго господина краля. М. 50. вь .е. лѣто съ богомъ дръжавнаго владуьства юго. М. 561.

дръжаниѣ, possessio: да не узьмѣ никто залогѣ ни ѿдѣ влстелниа царьства ми ни краљева ни кога люво дръжаниа царьства ми и краљева. М. 148. кон ю градѣ бшо в дръжаниѣ нама. М. 301. що ю било в дръжаниѣ князѣ Павла. М. 346. потвьрдисмо ихъ в всиѣхъ нихъ племеньщинахъ и в дръжанью, в уемь ихъ здстасмо. М. 377. градѣ Вратарь с владинемъ и з дръжаннемъ. М. 378. що нмѣ ю било в дръжанию. М. 439. дръжаниѣ, кое сте дръжали. М. 500.

дръжатель, possidens: дръжатель нацелствѣ. Г. X. 250.

дръжати, tenere: правь гон дръжати съ влми и правь вѣрѣ. М. 2. правкоу вѣрокъ и правимъ срьцемъ дръжати ю (трьговце). М. 2. да ю (клетву) дръжимо твьрдо. М. 23. да вы дръжи вь законъ правды, како вы ю дръжали и ѿтцѣ ми. М. 25. богъ ю дръжи вь уьсти. М. 353. да га дръжимо вь всиоמוу поутемю. М. 481. царьство ти да дръжи нама стари законъ. М. 38. ми дръжимо скано прѣательство и нама. М. 537. да има и да дръжи господниа краля за свога влвшнаго прнителя. М. 211. да бѣдемѣ сьпротивь херцегѣ Стѣпанѣ и къ сьакѣмъ тѣмъ ю нимъ дръжаѣ. М. 451. соудѣ да занисоужѣ соудѣ, и да дръжи оу сѣбѣ книгоу. З. 47. да ю кольнѣ князьскаѣ ѿногази сьезати и дръжати, до где плати. М. 206. ѿдѣ Врѣщице, или дръжеть горьре. М. 38. — добро какво држати у својој власти, која може бити различна: кон на ихъ землѣ виху дръжали не-

кое владѣнїе. М. 35. црквиа да си дрѣжи то, що е дрѣжила по всѣхъ градѣхъ или писцихъ или манастире. М. 39. що си су дрѣжали винограде у господина ми сикте поумекшега краля, то да си и сѣде дрѣже. М. 56. да си га имаю и дрѣже како и всакъ свою сущюу бащицѣ. М. 156. людѣ црквины, кон дрѣжеть црквиныа села и землю црквиноу. З. 32. що кестъ комоу дано оу бащиноу, и дрѣже до даньскъ. З. 43. може та власт бити и само управе ради: и дрѣже добительскыте богородице. М. 39. кнезѣкѣ царствя ми, кон дрѣжеть кую царствя ми. М. 160. да не дрѣжаль црквины господствя ки, и да ки не оу дрѣжаль дѣжаль. П. 17. владетеле и кнефалѣ цареве, кон дрѣже градѣкѣ. З. 48. што дрѣжи тѣмъноу оу царскон земли. З. 48. тере не взможе господинъ Клячъ дрѣжати землю сръпскъ. М. 215. вѣрвали се Драгоутинь, и мало дрѣжаль братоу дастъ царство. Л. 70. — са се: дрѣжати се праковарины вѣры. Са. З. кон се ш нимъ дрѣже. М. 455 part. praet. pass. obligatus: да вздемо дрѣжати оуемъ уинити правниъ безъ сущенїе. М. 37. да самъ дрѣжаль крвнити. М. 445.

дрѣжнмиръ, кнез Дрѣжнмиръ из Крајине 1247. М. 32.

дрѣжитель, tenens: оу дрѣжати бога ксеми дрѣжителю. М. 234.

дрѣжихъна, између влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи једном бјеше име Дрѣжихъна. М. 12.

дрѣжиња, презиме властеоској породици дубровачкој: Живъ 1326. М. 85. — Михо 1360. М. 168. — Клане и Лоне 1362. П. б. 23. — Марој 1417. П. 137.

дрѣжъкокина, тако се звао један комад земље што је освојио Стефан Немања од Грка: Кострѣцъ, Дрѣжъкокиноу, Ситинцоу. Са. 1.

дрѣжъкъ, manubrium: .г. уша з дрѣжци. М. 394. .г. ножа съ дрѣжъкомъ оу дрѣжати. П. б. 74.

дрѣжати, audere: дрѣжати творити. Д. 47.

дрѣжъковенїе, audacia: за игоко дрѣжъковенїе. М. 116. дрѣжъковенїе имашн къ господоу. М. 244.

дръзновекънъ, audax: дръзновекънъ и оуспѣданъ
боудоу текъ оугодно работати. Д. 163.

дръзновекънникъ, audacia: имъ дръзновекънникъ къ смилъ
скомилъ. М. 191.

дръзнуѡти, audere: аше кто дръзнетъ разорити что.
М. 10. кто ли се дръзие прѣтворити. М. 16. дръзихъ врѣ-
мести и текъ. М. 547.

дръзъ, audax: дръзъи похва. Ст. 15.

дръманъ, име мушко: влах Дръманъ зъ Баве близу
Таре 1399. П. 22.

дръстънникъ, село и сада не далеко од Пећи на
Дрину: краљ га је Милутин дао Хиландару: Дръстъ-
нникъ. М. 58. и цар Стефан потврдио: село Дръстникъ.
М. 141. селу је Чабиху зъ Гюрьгънникомъ била межа оудъ
Игларска и где се стагта оуба поутти изъ Дръстъника и изъ
Гюрьгъника. М. 93.

дръва, мјесто које је било знатно трговином не-
гдаје у приморју: Бѣла Оуроша, на трѣдъи земли Здрѣль-
шии привагъ, ... сѣтвори цркъоу въ Дръвахъ къ имъ све-
таго Стефана прѣкомоуценина. А. 57. дръвахота Дрѣна и
Остружницъ и Градець и Дворѣше, четирѣ терге мое, пи-
ше бан босански Твртко. П. 6. 22. да нѣсамъ кодакъ
вунити гавелѣ оудъ овиныхъ, гди сѣ наредила господа стара,
а тои естѣ едно на Дрѣвахъ, а дръво зъ Дзѣровникъ, тре-
тѣ зъ Которъ, четвѣрто зъ Зети зъ светога Срѣла на Бо-
линѣ, пише кнез Владисав, сѣн херцега Стѣпана. М.
446. пише наши трѣговѣи зъ Дръва. П. 20. 33. донде к мѣ-
на Дръва. П. 6. 83. на Дръвахъ. П. 6. 83. мислим да гри-
јешком мјесто овијех Дријева стоји: на дрѣка. П. 54.
нако су браћа Јурјѣвићи, синовѣ војводе Бурѣа, има-
ли Горску Жупу и царину дријевску, по томе ми-
слим да су Дријева била или у Горској Жупѣ, коју
види, или са свим близу ње; чини ми се да то може
бити садашња Габела на Неретви. сѣ. дрѣвскѣи.

дръвѣи, lignum: дрѣвѣи помостѣи. Д. 106.

дрѣво, arbor: сѣкира при корѣни дрѣва лежить. Ст. 12. у реченомъ жъне са сѣкии сели и засеочи, с людьми, с пашами, с колами и з дрѣвѣни, з дѣвѣвами. М. 284. землѣ и винограде и дрѣвомъ и с каменомъ. М. 378. lignum: светими дрѣвѣи уѣстѣнаго крѣста. М. 11. петъ коматъ уѣстѣнаго дрѣва. М. 70. cf. дрѣво. navis, као и arbor и срл. lignum: да неки краминѣи съ нимѣи некое древо унии пре(з) са, що ѣсть зде писано. М. 31. како е узето Ър-сетекѣи дрѣво и з добиткомъ. М. 53. вѣдѣ на ны подѣ дрѣва заморскѣи. М. 54. що се разѣвѣи древо бенѣтъко. М. 147. отиравите ихъ з добрѣ дрѣвѣ. П. б. 28. поплаише оугри дрѣва тоурскѣи подѣ Кроушекѣи. Л. 77.

дрѣводѣла, село је Грмочел међило зъ Дрѣводѣломъ, и то мислим да је било село. М. 93.

дрѣвѣи, arboris: шоуномъ дрѣвѣиомъ оглашени. Д. 23.

дрѣвѣскии, тоу Дрѣва: примисно одъ негда нальи разлогъ одъ коморъ и одъ царниѣи дрѣвѣскѣи и фолокнѣи, пише кралица босанскѣи 1398. П. б. 42. Пѣрко Прикоинѣи плати кнезѣи Николи Гюргѣикую зъ дѣла царниѣи дрѣвѣске шо је дрѣжалъ одъ негда 1426. П. б. 83. шо сѣ дрѣжали царниѣи мою дрѣвѣскѣи, пише кнез Вук Вукићевѣи 1429. П. б. 84. примисно одъ общтинѣи дубровачкѣи шесть сѣтъ златѣи дѣкатоѣи прѣкога рока платѣи а прѣве годицине царниѣи дрѣвѣске, пише војвода Сандаѣ. П. б. 85. дрѣвѣске габеле дво и мире законѣи дрѣвѣске вратио је браћи Јурѣвићима војвода Јурај Војисаѣић синовац херцега Хрвоја 1434. М. 378. ако би када царниѣи дрѣвѣска и сонѣ дошла з наше рѣке пише војвода хумски Иваниш Влатковић 1452. М. 452. ако би дошла царниѣи дрѣвѣска з наше рѣке, пишу дубровчани 1452. М. 456. продаѣ је соли по .м. и .д. перѣнерѣ кентенарѣ дѣвѣроуки, ѣрѣ би дошло .з. и .з. перѣнерѣ кентенарѣ дрѣвѣски. П. 81. дѣветъ сѣтъ свѣдовъ велѣи дѣвелихъ дрѣвѣскѣи. П. 81. кѣниѣише царниѣи дрѣвѣскѣи. П. 112.

дрѣвѣѣ, сѣлу је Трѣвѣи ишла међа з Досоуѣи оу Кикѣио Дрѣвѣѣ. М. 95.

дрѣвѣниѣ, селу је Урѣмловоѣоу манастира Раванице ишла међа на Дресениѣ. С. Л. 1847. IV. 54.

дрѣвѣниѣ, ligneus: ушла една дрѣвѣна. М. 498. кѣни дрѣвѣне. II. 130.

дрѣвѣниѣ, мјесто гдје је била црква св. Јелисија, која је припадала цркви арханђеловој у Ђеснову: з Дрѣвѣни. Г. XIII. 293.

дрѣвѣница, вода крај Косова: село Добрашевици било је на Дресенице. М. 278.

дрѣвоѣскиѣи, тѣм Дрѣвоѣци: селу цркве треснавчѣке по имену Јулиѣтѣси била је међа до дрѣвоѣскоу междоу. Г. XI. 134.

дрѣвоѣци, село манастира Треснавца: Дрѣвоѣци. Г. XIII. 371. — Два села у Битви која је цар Лазар дао Раваницѣ: Дрѣвоѣци и доњи Дрѣвоѣци. С. Л. 1847. IV. 54. једно од ова два села може бити да је садашњи Дреновац. cf. Битва.

дрѣвоѣкѣѣ, селу су Гадимѣи ишле међе дилом мегю Смолоушоу и мегю Дрѣвоѣкѣѣ, а то мислим да је село. М. 181. — Селима у Мачви која је цар Лазар дао Раваницѣ ишла је међа на едниѣ граничу кодъ Дрѣвоѣца, а то ће бити вода. С. Л. 1847. IV. 54.

дрѣвоѣкуѣ, међу селима од Кучајине до Мораве која је цар Лазар дао Раваницѣ био је Дрѣвоѣкуѣ. М. 197. С. Л. 1847. IV. 48.

дрѣвоѣкѣ, једно од села која су била пуста па их населио краљ Милутин и приложио цркви арханђеловој у Штипу давши је Хиландару, међа је тијем селима била дрѣмасна. М. 63.

дрѣвоѣнолѣ, Adrianopolis: како з законом з Дрѣвоѣнолѣ. М. 525. з Дрѣвоѣнолѣ. М. 527. з Дрѣвоѣнолу је 1481 Бајазит II потврдио Дубровчанима трговачке правѣце. М. 528. Отманѣ прѣиши Дрѣвоѣнолѣ. Л. 72.

дрѣвѣниѣ, селу је Брчелима у Црмници ишла међа на Дрѣвѣниѣ, сѣ Дрѣвѣниѣ на Лѣскоѣкѣѣ. М. 114. у Сухогрлу бјеше пут кон греде одъ Жлокѣ на Дрѣвѣниѣ. М. 123.

овај други мислим да је ријека, а онај први може бити да је само cognus.

дрџиња, за цара је Лазара калуђер Доротије градио манастир у Дрџињи. М. 200. биће садашње село Дренча у Србији у крушевачком округу.

дрџињски, селу је Кампјеву ишла међа на дрџињски долињ. М. 190.

доуџица, село негдје близу Мораве, које је цар Лазар дао Раваници: Дџица. М. 198. исто је у С. Л. 1847. IV. 50. наштампано Дџица.

доуџице, тавс. рl. селу Ораховцу које је Гргур син Вука Бранковића дао Хиландару ишла је међа отъ Доуџиць. Г. XI. 142. — У Попову село које краљ маџарски Матијаш даде братру Александру дубровчанину 1465. М. 494. номинативу нема потврде.

доуџици, 1253 тужи се сусјед дубровачки кнез Урлимир како су му дубровчани ухватили човјека Дџици. М. 42. а то ће бити човјек из села које се звало Доуџице у Попову.

доуџови, селу је Стријелцу манастира Дечана ишла међа на Доуџови стоуџиць. М. 92.

доуџовица, село које је краљица Јелена дала а краљ Милутин потврдио богородици ртачној. М. 68. мислим да је гријешком записано Доуџовица мјесто Доуџовица; у латинском запису стоји Dubouiza. М. 69.

доуџово, село у Затону које је Стефан краљ Првовјенчани дао Жичи. М. 11.

доуџови, profundus, cf. доуџови дољ.

доуџови дољ, селу Ораховцу које је Гргур син Вука Бранковића дао Хиландару ишла је међа на Доуџови Дољ. Г. XI. 142.

доуџови поток, селима у Мачви која је цар Лазар дао Раваници ишла је међа на Дџови Поток. С. Л. 1847. IV. 53.

доуџера; petus: шраморъ изредъ доуџера. М. 92. дасмо и горе и волци, дџера, лнесъ, траве. М. 106.

между горъ и между дъбракъ. М. 198. с пашами, з дрѣми, з дъбраками, синокоси. М. 289.

доубравиниуькыи, селу Вучjem Долу (Кльуин Доль) ишла је меѣа отъ Доунака на селище на Роукомѣ и на хльмькоу доубравинкуоу. М. 199.

доубравкиница, неко мјесто: оуби Црѣниъ Витомиръ тоурьке на Доубравинци 1381. Л. 74. то ће бити негдје између Ражња и Сталаћа. cf. доубравиниуькыи.

доубравкинуькыи, између осталого што је цар Лазар приложио Раваници била је вѣрь дъбракинуукаа до Ражанъ и до Сталака. С. Л. 1847. IV. 55. cf. Доубравкиница.

доубравкыиъ, petropolis: драва дъбравила въсплауите съ мною. Г. XI. 116.

доубравкыць, између влаха које је краљ Милутин дао Грачаници једном бјеше тако име. М. 564.

доубравкуиъ, властелин краља босанскога Остоје Владислава Дъбракуиъ одъ домихъ краи. М. 250.

доубровкыиы, Ragusium: прядъ Доубровкыиномъ. М. 10.

доубровкыиуькыи, Ragusii: кнезъ дъбровкыиукомъ. П. б. 1. уаснога кнеза дъбровкыиукога. М. 363.

доубровкыуаниы, ragusinus: градъ дъбровкыуамъ. М. 2. въси дъбровкыуане. М. 2.

доубровкыуькыи, Ragusii: кнезъ дъбровкыуькомъ. М. 7. дъбровкыуькыиы тръжникомъ. М. 16. опкыиы дъбровкыуькомъ. М. 24. кнезъ дъбровкыуькыи. М. 101. властеле дъбровкыуькыи. М. 187. 188. ту стоји с мјесто у ради њ.

доубровкыуьскыи, гледај доубровкыуькыи: кнеже дъбровкыуьскыи. М. 21. властеле дъбровкыуьскыи. М. 47.

доубь, quercus, доста се често назује како меѣе иду на дуб: Годињу отъ доуба. М. 26. селу Граду у Плави посрѣдъ Медвѣтѣ Главѣ оу доубь. М. 94. селу Ораховцу које је Гргур син Вука Бранковића дао Хиландару на великыи доубь, и отъ доуба оу рекоу. Г. XI. 142. — argbor: а нинь дадохъ зменеюу лозоу за лозоу, доубь за доубь. М. 531. — Село Доубь на Млави које

је цар Лазар дао цркви богородичиној у Ждријелу браничевском. М. 194.

доубъница, село којег је половину имао манастир Трескавац: пољ Доубнице. Г. XI. 136. XIII. 373. къ Доубници је овој ишла међа земљама цркви прилипске дароване манастиру трескавачком. Г. XI. 131. XIII. 370. cf. Доубица.

доубънице, село које је с градом Кључем и синогим другим селима краљ босански Томаш Остојић дао синовима војводе Иваниша Драгишића. М. 439.

доубънић, властелин херцега Стјепана кнез Ружири Дубуић 1454. М. 468. само ту, јамачно је погрјешка мјесто Дубуић, које види.

доудъ, између влаха које је краљ Милутин дао Хилапдару једном бјеше име Доудъ. М. 59.

доудждъ, дух, само млетачки: едина (хрисовуља) да стои у царства ми, а друга у Бенецехъ у дужда. М. 148. cf. доужъ.

доужъ, гледај доудждъ: поклењемъ славнога дужа бенеџукога. М. 35. дужъ вистауки. М. 326.

доуимовић, властелин херцега Влатка Тврѣтко Дуимовић. М. 545.

доука, дух: Балша дужа драуки. М. 202. Хрвоје дуж спалички. М. 252. гдје стоји у мјесто а као и крадекаставъ мјесто краљкѣства. дуче. II. 6. 122.

доукашерекић, властелин Александра господина канинскога и авлонскога Згуръ Дужашерекичъ. М. 178.

доукатъ, срл. ducatus: 2550 дукатъ. М. 232. 500 дукатъ златихъ. М. 246. кога је (злата) продвана дитра по осамъ десетъ и уетири дукате. М. 479. прѣддоше у тежъ петъ сѣтъ перперъ динарь дубровѣчкихъ сто уетири десетъ и седмъ дукатъ; а тѣди (1470) бѣше дукатъ у дубровѣчкихъ по .мл. динарь. М. 514. тисвѣю и петъ сѣтъ дуката златѣхъ вистауѣцѣхъ. М. 525.

доукаџиниъ, Лека Доукаџиниъ брат Павлъ 1387. II. 6. 29.

доукожићъ, властелин великога војводе Радосава Павловића и краља Томе Остојића кнез Иканишъ Дукоскићъ 1427—46. М. 341. 440. — Властелин истога Радосава и великога војводе Стјепана кнез Стјепко Дукоскићъ 1427—35. М. 341. 382. — Властелин истога Стјепана кнез Взмашишъ Дукоскићъ 1435. М. 382. — Властелин истога кнез Мрѣшишъ Дукоскићъ 1435. М. 383.

доулафињъ, кнез дубровачки Балдовинъ Дзлафинъ 1328. П. б. 9. cf. Дзлафинъ.

доумнићъ, XIV вијека имао је у Шинианъ виноград Мариниць Думнићъ. П. б. 26.

доумица, између људи које је краљ Стефан Дечански уписао Дечанима у сокалнике једном у Чабићу бјеше тако име. М. 97.

доумони, Domnius, гледај Коринџковићъ.

доумоуишъ, Domnius: вислоупъ которьски Доуизинъ 1305—1307. М. 69.

доумъ, скраћено од dominus, cf. домъ: думъ Матзо Лузникъ, думъ Томашъ Крзиовникъ. М. 6. капелана думъ Мирна. П. б. 31.

доумъно, гледај Дзламно.

доунакъ, Danubius: на Млави и Дунакъ. М. 194. междоу книограде оу Доунакъ. М. 199.

доунакъскии, Danubii: на рѣцѣ доунавсци. Л. 57.

доунаискии, Danubii: канитанъ дзвинскога. М. 552.

доупила, селима св. Николе враџинскога Гуглави и Крушевицама ишла је међа оу Ктоунино на прѣкоръ медоу Доунилоу и мегоу Ктоунино. М. 26. то је без сумње садашње село Дупило у Црмници.

доупишуане, pl. masc. село цркве трескавачке: Доупишуа. . . Г. XI. 130. подъ Доупишуани. Г. XIII. 370.

доупишуаньскии, тоу Доупишуане: рѣка доупишуаньска. Г. XI. 132.

доуховьнићъ, veniae divinae interpres: светителъ да поставеть доуховице по вьсѣхъ мѣстахъ, по градохъ и по селохъ. и ты доуховици да соутъ, иже соутъ прѣели

благословеніе на доуховниѹство взяти и рѣшити. а ѿныи доуховници, конхъ иссоуть поставленнн доуховникѣ, да ижденоуть се. З. 30. Јелене удовице Саудаѣеве духовникъ Никандар старецъ невзслахисси. М. 415. 425. духовникъ Сака Геромонахъ. М. 556. духовника Григоріе. М. 560.

доуховъниѹство, officium тоѹ доуховникъ: иже соуть прѣли благословеніе на доуховниѹство. З. 30.

доуховъниѹ, spiritualis: ѿ всакомъ доуховномъ исправлени. М. 14. правило духовное светыхъ отьць. М. 49. доуховника ѡуми. М. 72. да се ижебра доуховниѹ моужъ попь урьниѹ. М. 80. доуховниаго наставника. М. 122.

доуховъниѹ, -ни, spiritualis: доуховниаго ми ѡтца старца Никандра. М. 417.

доухъ, spiritus: в име ѡца и сына и светога духа. М. 1. ѡтъкъьлени доухи царемъ. М. 88. вєсише доухи проговє. Ст. 20. ки свъ записени ѿдъ деховъ неустихъ. М. 559.

доуина глава, Истинниѹма је планина била Пляшь, која је ишла на Боукови стоуденьцъ до Гозне Главе на Доуиниоу Главоу. М. 92.

доуша, anima: доушоу порлеботающяго мира ижезгъ. М. 3. молити бога за доушоу кралевства ми. М. 80. що кєсть даль господинъ царь за свою душъ богородици сианскои. М. 159. да поделн за мою душъ. М. 416. да рече цариниѹ душомъ. М. 147. да рече дверокулиннъ своомъ веромъ и душомъ. М. 208. кои рекоше богомъ и душомъ. М. 415. овецякъ се къ господа бога и душъ. М. 173. да присегъ вкромъ и душомъ и клеткомъ. М. 218. ка душе наше ротисмо се. М. 256. да речеть попь на свою доушоу, како кєсть соуѹе црьковно. М. 566. да приме на се и на свою душъ ѡне клетке. М. 189. тлко ми оуниє и дєдинє душе. М. 528. богъ ти и душа. П. 6. 126.

доушаниа, гледај Доушаниѹ: иже иарнуєть се Доушаниа. Л. 71. царь Доушаниа. Л. 71.

доушаниовъ, тоѹ Доушаниѹ: Радиши слєзга душаниови 1402. П. 40. не види се који је то Душани; може бити да је потоњи логоѹет краља Твртка Твртковиѹа. сѹ. Доушаниѹ.

доушмань, син краља Стефана Дечанскога, по-слије краљ Стефан а по том и цар. Л. 61. 71. Г. X. 265. cf. Доушман. — Краља босанскога Твртка Твртковића логофетъ 1420. М. 305.

доушевѣникъ, који само по души суди, кад се не може ни по чему другом, arbiter: ако се приставъ ѡврте крнкъ, и не ѡираке га доушевѣници. З. 49. понашоу да плати, што рекоу доушевѣници. З. 49. што се гоуци или оуираде, томоу да даа сводѣника, да плати вѣсако само седѣмо. ако ли реуе: коуинхъ оу того земљи, да ѡираке доушевѣници ѡтѣ глобе. ако ли га не ѡираке доушевѣници, да плати зѣ глобомъ. З. 49. cf. доушѣникъ.

доушевѣниъ, animaе: вѣнеркше доушевѣни оуи. М. 88. доушевѣнаго ради спасениа. М. 122.

доушегоуѣниъ, гледај доушеоуѣниство: да ниъ се (љу-дима црквеним) не оузима ни позовъ ни доушегѣни. Г. XIII. 297. т. j. глоба за то дело да остаје цркви.

доушенолазѣниъ, animaе utilis: доушепользѣна сло-веса слышавъ. М. 137.

доушеоуѣниство, caedes: всака глоба, що се учини в црквиныхъ людех, доушеоуѣниство и распоусть и дѣвнѣуъ разгон, все да је црквено. Г. XIII. 376.

доушнѣти се, animam suam obligare, jurare: да је колъмъ ише мене узети и дати и ѡсвободити и дѣшнѣти се на мою дѣшѣ, какомо и самъ. П. 6. 25.

доушница, animula: за мою дѣшницѣ. П. 6. 124.

доушоужѣниъ, дубровчанин Влахо Душоужѣниъ 1407. П. 114. име му пишу и Влаха а презиме гријешком један пут стоји Душоужѣниъ. П. 114.

доушѣманъ, један љетописац вели да је од два сина Стефана Дечанскога једном било име Доушманъ а другом Доушманъ. Г. X. 265.

доушѣникъ, гледај доушевѣникъ: понашоу да плати, што рекоутѣ доушѣници. З. 35.

доушѣници, село које је било близу Мраморана: земљама је цркве трескавачке била међа ноутѣ кон

греде ѿт Доушникъ. Г. XIII. 370. и половину одъ Доушникъ имала је та црква. Г. XI. 133. cf. доушникъскыи.

доушникъскыи, што припада селу Душницима: до мегіе доушникъскыи. Г. XIII. 370. поутъ доушникъскыи, кон греде в Мрморлис. Г. XIII. 370.

доушникъ, anima: нилсно единство дивно. М. 421.

доушникъ, Доушма, Doimus, гледај Поналикъ: да плати Двишь, да да Двишь. П. 134.

дѣвскыи, заселак Плаванима. М. 265.

дѣбри, мјесто које један љетописац пише тако у множини а други га пишу у једнини Дѣбрь, које види: епископију постави св. Сава въ Дѣбрьхъ код цркве св. Николе. Л. 59. cf. Никола.

дѣбрь, vallis: грѣлица ѿгладшастъ дѣбри гласомъ. М. 65. — Село које је цар Лазар дао Раваници: Дѣбрь, а међа му је ишла дѣломъ ѿт Петке и ѿт Браинускл, а на Класовникъ. М. 199. — Друго мјесто које је било негдје у садашњој Херцеговини; у њему је била црква св. Николе и епископија: постави св. Сава епископа въ Дѣбрь, въ Дѣброу, въ Дѣбри. Л. 69. cf. дѣбрьскыи. може бити да се за исто мјесто каже у једном споменику да је у Перетви: в Дѣри в Перетви 1416. П. 134 исто мјесто може бити да спомиње споменик говорећи како се Владисава кћи кнеза Браила удала за Иваниша Пићевића в Дѣбрь и умрла в Дѣръ. М. 544. cf. Дѣри.

дѣбрьскыи, годъ Дѣбрь: епископномъ дѣбрьскыи 1293—1302. М. 60. светомъ Николѣ епископни дѣбрьскон 1322. М. 564. епископъ дѣбрьскыи. Л. 54. cf. Никола.

дѣждъ, pluvia: сидеть шко дѣждъ на роуно. Ст. I.

дѣлина, longitudo: приложихъ къ камъ дѣлиноу и шириноу. Са. 3.

дѣль, ulterior: къ вашемъ дѣленъ дѣльг и добръ животъ. П. 93.

дѣмитриис, Demetrius: великого поученика Дѣмитрииса. Ст. 10. светлаго Дѣмитрииса црква у Солуну. Ст.

10. у Полози цркве светог Димитрија даде краљ Милутин Грачаницу. М. 564. Димитрије. Г. XI. 196. cf. Димитрије, Димитриј.

дѣмитровица, мјесто у Сријецу: Махѣмоуѣ влашк плени Сремъ и попали Димитровицоу 1458. Л. 80.

дѣмитровиць, 1466 разложиниъ коморе дубровацке кнезь Марко Димитровиць. М. 497. — 1618 бискуп загребачки Петръ Димитровиць. М. 560. — Прије 1552 Радша Димитровиць имаше штампарију у Биограду, коју је по смрти његовој купио Тројан Гундулић. В. прим. 19.

дѣмитровъ, Demetrii: да даю на всако годише дѣк тисоуки верѣперъ на димитровъ дѣнь. М. 50. ѿ дѣмитрови днєви. II. б. 41.

дѣмитровици, деспот је Стефан купио кућу у Димитровцихъ у некога Миха. II. б. 61.

дѣмитръ, Demetrius: сиъ великога кнеза Вукана, унук Немањин, жупан Димитръ у калуђерству Давид. Л. 60. 72. пишу га и Димитрије. Г. X. 264. — Између влаха ноје краљ Милутин даде Хиландару двојици бјеше тако име: Дѣмитръ, Димитръ. М. 61. и међу људина у Штипу што их краљ Милутин даде цркви арханђеловој у Штипу приложивши је Хиландару бјеше Дѣмитръ, радонъ сынъ. М. 62. — Краља Стефана Дечанскога властелин казњѣць Дѣмитръ, који приложи село своје Бръуеле св. Николи врањинском, гдје бјеше и гроб себи начинио. М. 112. 113. — Царице Јевдокије и сина јој Костадина писар хартофилковичъ Дѣмитръ 1379. М. 193. — Син краља Вукашина. Л. 61. — Димитръ син Костадина, кмета унуцима калуђера Ђермана у Зерзеву близу Прилипа. М. 183. cf. Конѣстанѣтвиъ. — Човјек војводе Садаља и жене му Јелене, свештеник, стариць Димитръ, коме је један пут имену додано крѣстьиниць 1403—23. М. 251. 319. 321. II. б. 61. 69. 73. 75. 76. 78. исти може бити да је за кога се један пут каже само да је слуга госпође Јеле и господина Балше 1405. II. 58. —

Гледај Гонома, Крлєвнѣ, Мєнѣустнѣ, Радоекнѣ, Скамѣ-ша, Тихослєкнѣ, Томашнѣ, Тоудорокнѣ.

дѣнскѣнѣ, dignus: дѣнскннє и пошннє слѣужбѣмъ свѣршающа прѣдъ господємъ. Ст. 6.

дѣнєнолє, у Хвосну засєлак сєлу Косорнѣма, коє са свима засеоцима даде цар Стефан Ђелији св. Саве у Карєјама. М. 138. исто је без сумѣ послїє било село Днєнолє, коє царица Милица даде Дечанима. М. 265.

дѣно, fundus: вѣ дѣно доко. Ст. 1.

дѣнѣ, dies: десєти дѣнѣ. М. 2. вѣ дѣнѣ страшнєго свѣд. М. 4. вѣ дѣнѣ соудннѣ. М. 114. ннєколїже вѣ твое дѣнн вѣсхмѣєно бмѣтѣ ѡбѣс. Са. 4. мнрѣ и тншннє бмѣтѣ вѣ дѣнн владмѣствєа нєго. М. 9. ѡдѣ мнхѡлѣ дѣнє до гургєка дѣнє. М. 20. на дѣнѣ свѣтого Кнѣа. М. 35. в старє дѣнн. М. 45. оу прѣвєс дѣнн. М. 435. в дѣнн господннѣ мн ѡтѣд. М. 46. на дмнтрокѣ дѣнѣ. М. 50. на стєпанѣ дѣнѣ. М. 51. на крѣстоку дѣнѣ. М. 52. да ѡроутѣ дѣнѣ нєсєннє и дѣнѣ прѡлєтннє. М. 63. да дає всєкн ннхѣ в годннѣ трн днн ѡрннѣ. М. 191. по всє днн вєсєлєщн мн сє. М. 180. на знрѣлн дѣнѣ. М. 456. вѣ дѣнѣ снрѣтн. М. 291. до днн и до внѣа. М. 273. — вслнѣ дѣнѣ, сѣ. вслнѣ.

дѣнѣннѣа, lucifer: свѣзда дѣнннѣа. Л. 61. — Женско ннє: кѣн дєспѡта Олнѣера. Г. XIII. 294.

дѣнѣсѣ, hodie: ѡдѣ дѣнѣсѣ да нє покрнѣтє нн нєдѣнє пєдн нлн лѡзѡкѣ нлн жнтѡмѣ. М. 20. до дѣнѣсѣ. М. 20. ѡтѣ дѣнѣсѣ. М. 449. Нєз Хрнѣстѣ кѣуєрд н дѣнѣсѣ тѣждє н нл внєкн. М. 103. дѣнѣсѣ. М. 276. 306. дѣнѣсѣ. П. 45.

дѣнѣсѣкѣ, глєдај дѣнѣсѣ: дѣнѣсѣкѣ. П. 9. дѣнѣсѣкѣ. П. 6. 112.

дѣнѣшнѣнѣ, hodiernus: вѣ дѣнѣшннѣ дѣнѣ. Ст. 11. ѡдѣ дѣнѣшнєгд днє. М. 238. дѣнѣшннѣ. П. 12. дѣнѣшннѣ. П. 6. 66.

дѣхнѡкєннє, inspiratio: свѡннѣ дѣхнѡкєннѣмѣ жнѡтѡрєщѣлѣго доухѣ дѣхнѡуѣкѣ. М. 166.

дѣхнѡутн, inspirare: жнѡтѡрєщѣлѣго доухѣ дѣхнѡуѣкѣ н ѡжнѣн. М. 116. ѡргѣноу бѡгѡнѣ дѣхнѡутнѡмѣ. М. 560.

дѣштин, filia: дѣштина цари Андроника. М. 84. дѣштина князя Лазаря. М. 415.

дѣштина, tributum in singulas domos impositum, срл. fumale, focagium: и што есть дѣштина на людехъ црквиенныхъ, и такоу ю приложни царьство ми црквиен нѣрусалимской, да си скыпши црквиен нѣрусалимская на всако годище отъ Врлинисе што се швратя лѣтинисе, жита и вина, и отъ овечь и отъ конякъ, положениа отъ тога да се продае и да се носи у Нѣрусалимь. М. 134.

дѣшть, fumus: дѣштьно казѣрѣнне яко и дѣшть ми бысть видимо. М. 5.

дѣштинѣ, spiratio: въ негоже роукоу всако дѣштинѣ. М. 88.

дѣштинѣ, spirare: лежаше послѣднимъ дѣшть. Д. 57. на негоже хомтеть, дѣшть. Д. 92.

дѣ, quia: не кемо ни къ камъ на оуѣ странѣ, дѣ ни на законѣ, дѣ ни Радославу дакъше рѣкъ, тере га вѣзасте, да (а)ко кемо пракомѣ станикъ, у ки дѣнь, дѣрѣдѣкъ дѣнь, у тѣде дѣнь да се станемо у Затонѣ, дѣ нишо властельскы потребу. М. 7. да приду (ја) у Дѣвровьникѣ, да на ме не всташе никоторе, дѣ у сѣмь радѣ прѣвѣду чунисе. и ако пракъде не чунисѣ, да сѣмь крѣкъ. М. 30. не можте мѣ никакоре смѣсти, нѣ мѣ прѣданте или соль или злато, дѣ ни знате, ере у не къ пореки ниомѣ мое рѣуи а не тѣкмо Никоу. М. 50. ако ли имѣ хокете кою пакость чунити и укъетѣ, тои мѣнѣ чунитѣ, дѣ ихѣ е укъета моѣ и корысть ихѣ моѣ. М. 54. мѣтѣ мѣ вѣрѣ, кѣко сапомѣ Ошорѣ, дѣ мѣ свѣтет . . . М. 54. ријеч ова мислим да је једна с ријечју да а значење јој изашло из потврђивања које је у др. сф. де.

дѣва, virgo: богородице, дѣво Мариѣ. М. 67. светомѣ дикомѣ Мариномѣ. М. 379. скетѣ дѣвѣ Марию. М. 460.

дѣва, глѣдај дѣва: прѣскетѣ богородицѣ дѣвию Марию. М. 28. богородицѣ дѣвию Марию. М. 43. дѣвѣ. Д. 169.

дѣвѣнѣ крѣкъ, селима која је краљица Јелена да-ла и краљ Милутин потврдио богородици рѣчкој

ишла је међа отъ Прѣсѣке оу Градице и одъ Дѣкина
Врѣха, одъ Цѣпила оу Кальца. М. 68.

дѣвица, *virguncula*: дѣвице, вѣстани. Д. 123.

дѣкинићъ, властелин краља босанскога Остоје
кнез Милокон Дѣкинићъ 1416. П. 134.

дѣкинуъ, *virginis*: распоустъ и дѣнуъ разбон и роу-
ка, все да је црквино, т. ј. глоба за то. Г. XIII. 376.

дѣкинуъскимъ, *virgineus*: отъ крѣви дѣвицъскихъ.
Д. 169.

дѣковка, *virgo*: које се згоде на самѣрѣти можи де-
ковке, да ни се да прѣкини, како да се здоме. М. 416.

дѣвольскимъ, што припада граду Дѣволу, који
је био близу језера охридскога, у споменику бугар-
ски писаном: или к прилѣнскѣж или к дѣволскѣж ко-
рѣ. М. 3.

дѣвство, *virginitas*: дѣвства твоего. М. 58.

дѣвсткѣнићъ, *caelebs*: бмствъ Кѣлкъ (син цара
Лазара) дѣвсткѣнићъ. Л. 72.

дѣдина, *bona avita*: ѡбновихъ свою дѣдиноу. М. 4.
кѣздигохъ погнѣбшѣю свою дѣдинѣ. М. 4. ѡбновихъшоу
отъуиноу дѣдиноу. Са. 1.

дѣдинъ, *avi*: гостемъ дѣдинемъ ми и ѡуинемъ и мо-
нимъ. М. 25. тако ми оуине и дѣдине душе. М. 528. *avi-
tus*: дѣдинѣ наше земле. М. 38.

дѣдовъ, *avi*: прѣстољ дѣдокъ и отъуинъ. М. 48.

дѣдокъ дољъ, селу је Ораховцу које Гргур син
Бука Бранковића даде Хиландару ишла међа на Дѣ-
довъ Дољъ. Г. XI. 142.

дѣдољъ, између влаха које је краљ Стефан Пр-
вовѣнчани дао Жичи једном бјеше име Дѣдољъ. М. 13.

дѣдомириштъ, презиме породици коју 1247 кнез
Држимир крајанин зове браћом: отъ братѣ его Дѣдо-
мирищъ. М. 32.

дѣдославъ, име човѣку манастира Трескавца.
Г. XI. 132. XIII. 375.

дѣдожвѣци, селима у Битви која цар Лазар да-

де Раваница ишла је међа међу Дедојци и међу Дреновци. С. Л. 1847. IV. 54.

дѣдъ, avus: дарока нашимъ прадѣдомъ и нашимъ дѣдомъ. М. 4. како бы е дрѣжалъ дѣдъ и оубъ ми. М. 25. тако се XIV и XV вијека звао у Босни први старјешина свештенички, који је био владика, episcopus: дѣдъ Мирославъ. М. 69. въ дни епископства и наставника и свѣршителя цркви босанског господина дѣда Радомъра. М. 253. прѣдасмо господину дѣду и некогъмъ страниникомъ и есоя цркви босанског у нихъ руке и з нихъ ѡбавоу. II. 50. що не би ѡгледали господиномъ дѣдомъ и цркви босанскогъ и добримъ бошимами. и стимъ са ксимъ киме писанимъ прѣдасмо ихъ господину дѣду Милою и дѣду коимъ дѣда з руке цркви. М. 440. докла годѣ не бихъ ѡбискаѡ и ѡбикаѡ правѡ и цисло и истинноѡ господиномъ дѣдомъ цркви босанске. М. 459. на тои постависмо свидѣке и средителе кѣре наше дѣда босанског и ш нимъ .к. поглавникъмъ крѣстникъмъ. М. 461. да је био владика потврђује се и тијем што у једномъ споменику каже писац сам за себе да је епископъ цркви босанске, а испод његовијехъ ријечи власт дубровачка којој су писане каже да су дѣда босанског. II. 50. 51. — Име мушко: између влаха које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи једномъ је било име Дѣдъ. М. 13.

дѣство, efficacia: имать и има дѣства (срце од слијепога миша). III. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

дѣствовати, agere: аште оубъ бога кѣсть нами дѣствовемо. Д. 177.

дѣствѣнь, efficax: жико кѣсть слово божје и дѣствѣно. Д. 148.

дѣланию, actio: кѣ дѣланию таковогъ встроенїа. М. 558.

дѣлатель, operarius: дѣлатель винограда христова. Ст. 12. евангелскихъ заповѣди дѣлательнѣ. М. 569.

дѣлати, laborare: оубоу да помагамъ дѣлати. М. 98. на делаимъ нами заводи. М. 127.

дѣлити, *dividere*: како дѣль село Довродолане съ инши на поле. М. 86. дѣле милости. М. 233. да се дѣсли милостива. М. 416. кои за дѣши дѣле. П. 6. 119. вада сте се дѣлили, що є тебе дѣль дошлоѡ. М. 501. са се, *discedere*: ты уасъ дѣлише се и поидоше. П. 64. ми се не моремо ѡдъ пракде дѣлти. П. 25.

дѣлине, мѣсто подѣлинемъ стоји гриѣшномъ подъ дѣлинемъ. М. 194. гледај подѣлине.

дѣло, *opus*: ѡ всакомъ дѣлѣ блазѣ. М. 5. свѣси помысли и дѣлеса. Ст. 22. сизи ѡбеть да се никимьре деломъ и никимьре коньцемъ да се не рени. М. 29. безъ великаа оузрока и дѣла да не изимаетъ се. М. 75. ни за прошню ни за кзню ни за инедно дѣсло. М. 395. како смо и дръзъмъ зѣмъ взъ дѣло вѣннани. П. 42.

дѣль, *mons*: по дѣлоу. М. 26. оузъ хридь дѣломъ. М. 87. ѡтъ Костръца оуз дѣль. М. 87. прѣко дѣла оу великоу разьнады. М. 87. право оу дѣль и низъ дѣль оу прѣкы потоку. М. 94. докле дѣла теуе. М. 144. ту је гриѣшномъ наштампано Дѣла. — *pars*: два дѣла, галсшнны и бзванинъ. М. 249. дно ѡдъ земаль. М. 258. дѣль земліе. М. 258. да непримено инеднога на нашъ днелъ живне копакаоске. М. 320. неговъ дѣль. М. 324. ѡнес делове. М. 347. гриѣшномъ дѣлове. М. 347.

дѣлькѣ, *monticellus*: хридомъ на дѣлькѣ. М. 131.

дѣльники, *particeps*: кога је (мѣста) з всакомъ поушенью дѣшникъ. М. 324.

дѣльнѣ, *montanus*: на поуѣ дѣлимъ. М. 198. дѣшнимъ изтемъ. С. Л. 1847. IV. 53.

дѣли, *propter*: свѣтаго дѣла мѣста. Са. 7.

дѣвиниѣ, гледај Диньниѣ.

дѣте, *puer*: да изъ трѣтъ ни моємоу дѣтети. М. 6. дѣтемъ его благороднымъ. Са. 2. послахъ (у Дубровникъ по новце) слугъ нашсга, днѣте зкѣниѣ Грѣнка. М. 329. ирь си живѣль ѡдъ мала дѣтете з дворя господина краля. П. 32.

дѣтель, *opus*: нечи се имъ всакою дѣтелию. Ст. 3. всакою дѣтелию оукраинѣ (цркву). Ст. 5. ѡтъ всакою

дѣтели димкоме. Ст. 19. нишѣ докорми дѣтельми. Са. 10. дѣтелю скетаго доуха. М. 49.

дѣтенъце, puerulus: дѣтенце мос. III. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

дѣти се, abdere se: камо се дѣ господинъ нашъ. Д. 10.

дѣтишта, гледај дѣтићъ: прѣвѣкаше съ дѣтищемъ своимъ. Ст. 17.

дѣтићъ, puer: з нога се ѡврате лудъ ѡтрокъ, тере шо комъ испакости, да з томъ господара не нишъ, нь да синишъ кривца. ако ли кркъ зунин дѣтићъ, да га пода господаръ; ако ли га не пода, да плати господаръ кражду, како н саси платишю. М. 52.

дѣтъ, proles: въсѣхъ насъ яко н свою дѣтъ въспитѣхъ. Са. 3. изити ми ѡдъ знаниа моего н дѣти. М. 5. Грьдъ князъ н зъ дѣтию. М. 12. з дѣтию. М. 259.

дѣтъскъ, infantilis: въ дѣтъскомъ възрастѣ. Д. 5.

дѣтъца, proles: съвъкоупи благородноу си дѣтъцоу. Са. 3. ни госпоги женѣ твои ни дѣци твои. М. 22. господина Вѣка н госпою Марѣ н ихъ дѣцъ. М. 215. наша дѣца. М. 219. з дѣцѡмъ. М. 276.

дѣтъуани, мѣсто гдѣ је краљ Стефан Дечански зидао манастир који стоји н сада: въ мѣстѣ нареученъимъ Дѣтуани въ жоуиъ затрънавскомъ сазида цркву господскии пашѣдократороу. М. 91. създа црквицъ прѣкрасноу скетаго възнесенїа на рѣцъ Быстрици на Дѣтуанцѣхъ. Л. 61. идеже н мощи его лежеть. Л. 71. мѣсто въ прѣдѣлахъ хвостъискиныхъ Дѣтуани именовемо. Г. XI. 68. да подѣла црквицѣмъ подѣкииъ з Дѣтуани а подѣкииъ з Баньскиъ. П. б. 117. да доведеть воду ѡтъ реке Быстрице къпоутрѣ Дѣтуании манастира. М. 558. село Дѣтуани, које је исти краљ приложно реченој цркви. М. 92. 96. вода ком тече ѡу Дѣтуане. М. 92. ѡу Дѣтулахъ. М. 96. 567. Г. XI. 43. Дѣтуань. М. 92.

дѣтъуаниинъ, управо човѣк из Дјечана па долази н за виноград: винограда дѣтуаниинъ съ вскии мегами. М. 92.

дѣтъуаньскыи, што припада Дечанима: засельиъ

деуаньскы. М. 92. монастырь деуанскыи. М. 264. игоумена деуанскаго. М. 558. — Краљ који је зидео Дечане зове се Дечански: Владислак изъгнанъ бысть деуанскимъ краљемъ. Л. 52. 70. Стефана краља деуанскаго Оуроша третнега. Л. 70.

дѣтъуница, proles dem.: одъ неѣга и неѣгоке дѣтнице. М. 415. ш нениѣомъ деуиномъ. М. 481. момъ дѣтнице. М. 518.

дѣтиншескииъ, човјек херцега Хрвоја Гашваръ Динишескииъ и(зъ) Сале 1412. П. 176. — Властелин војводе Бурѣ Војисаљића синовца Хрвојева кнез Мартииъ Длиншескииъ одъ Сале 1434. М. 379.

дѣтииъ, краља Стефана Дечанскога властелин ко-свѣда Дѣтииъ Млѣиъ 1333. М. 104. без сумње исти бјеше Дѣтииъ 1349 севастократоръ цару Стефану који га назива достохрѣннииъ и много любилииъ и всеръдѣлииъ и братомъ, и за то мислим да је био род цару по жени, сѣ. братъ; он је имао баштину Архиљевицу и у њој сазидао цркву и њој приложио села своа Бачиѣиѣа, која је цар био дао њему. М. 143. исти јамачно Дѣтииъ 1362—65 бјеше цару Урошу логѣсти. М. 171. 173. 174. — Гледај Раткокииъ.

дѣтити, facere: мнѣ се дѣю. Д. 119. мнѣ се дѣи. М. 134. — с не у императиву, sine: не дѣите мене ити. Д. 38. не дѣи мене нѣ тишиѣ доухъ своиъ нѣ господѣу ѣтъдати. Д. 201.

дѣиѣ, гледај дѣиѣ.

еко, ep, сложено од е и око, показује ближе ономе, који говори: еко кто више стариници. М. 263. сѣди еко нѣмѣ праке да је било иѣше имании. П. 49. еко га ми уекѣмо. П. 87. еко смѣ узѣѣ. П. 89. еко пошѣ иѣкоѣ дѣкѣте. П. 108.

егенъ, име турско: посла царъ Соуѣимѣиъ Егенъ пошоу подъ Београдъ 1688. Л. 86.

егрикозъ, град који други летописац пише Не-

грипонитъ, које види: прими царъ Мехмедъ Ериванъ на море. Л. 81.

едивата, граду Арбанаској: ходи царъ на арбаласе. и прими Едикатор. Л. 82.

екъзаминати, examinare: сведоуѣба екзамината. П. 6. 110.

еръдель, -ли, Transsilvania: врати конскоу на Ерделоу. Л. 87. cf. Херъдель.

еспедиторни, expeditoria: како се въздръжи в еспедиторию. П. 6. 130.

ето, ep, показује ближе ономе којему се говори: ето ти греде штрокъ. М. 54. ето смо увли. П. 10. а ето и съде вѣше направанъ и великъ каръванъ, теръ се уставн. П. 16. шбитова да шпраки, али ето не шпраки. П. 22. ето повадамъ нашемъ господствъ. П. 6. 61.

жавница, село у Битви које је цар Лазар дао Раваници. С. Л. 1847. IV. 54.

жакова, у Сухогрлу земље које Стефан Душан даде Хиландару бјеху на путу који је ишао одъ Жакоке на Дрѣнъ. М. 123. ваља да је било село.

жалити, dolere: ѿ тлоковнихъ до смърти жалеть. Д. 27. колико жалимъ моеу Ангелине. М. 518.

жаловати, dolere: жалоующимъ ѿ разлоуени него. М. 88.

жалостивъ, tristis: жалостивые глаголы. Д. 119.

жалость, dolor: жалости и веселѣа ѿвѣстникъ. Д. 59. с великомъ жалостию. М. 518.

жалостьь, tristis: научеть плакати се жалостно. Са. 10.

жаль, dolor: немом се поуздити ако не имамъ жаль. П. 2. тере имъ веѣе на не жаль. М. 545. панманъшемъ не вѣсно хотни жаль зунити. П. 33. кѣко сте жаль примали одъ Вонна. П. 145. да одъ ѿиданъ уловѣла толнѣиъ ващнѣиъ и жаль примамо. П. 167. пѣкъ жаль. П. 36.

жамановиць, презиме властеосној породици ду-

бровачкој: **Фръсать**, име му пишу и **Фръсе**, а мисли да је исти коме је три пута наштампано име **Фхатъ** (М. 241. 262. 347.) а један пут и **Фххатъ** (П. 117.) 1399—1427, избрани властелин више година, а 1413 кнез. М. 241. 259. 262. 287. 295. 320. 347. П. 107. 117. — **Марьтоло** 1419—45, избрани властелин. П. 147. М. 320. 347. 419. 423. 431. — **Стипко** 1442—45, избрани властелин. М. 419. 423. 431. — **Барьтоло** 1456. М. 474. — **Михоуъ** 1462 судија. П. 6. 117.

жани, гледај **Жанъ**: азъ **Жани** **Длиьдоль**. М. 22.

жаниниѣ, властелин и дворанин краља босанскога **Твртка** **Узбриниѣ** **Жаниниѣ**. П. 6. 32.

жаниъ, **Јоаннесъ**: **Жани** **Михонъ**, кнез дубровачки 1243. М. 30. 41. — **Жани** **Кзринъ**, кнез дубровачки 1265. М. 49. — Гледај **Гоуѣрскиѣ**, **Длиьдоль**.

жаревъ, селима која је цар **Лазар** дао **Раваници** између **Мораве** и **Кучајине** ишла је међа на **Жарскъ** **кмети**. М. 197.

жарько, име мушко: између 1356 и 1367 тужише се **Дубровчани** цару **Стефану** на негога **Жарка** да им је нешто узео. М. 175. — Кнез **Жарьно**, који се писао и **Жарько** **хумски**, син кнеза **Влатна**, брат војводе **Иваниша** 1452—98. cf. **Владьковичъ**. М. 451. 453. 454. 480. 495. 500. 538. 542. 572. мјесто пето и пошљедње један је споменик, и то од године 1496, а броје се два погрјешком онаком каква је показана код имена **Владиславъ**. — Гледај **Диничиѣ**.

жвало, огеае: **жвало** **гвозьдено**. П. 6. 49. 56.

жде, гледај **ѣе**; — **же**: **рентъ** **жде**. М. 239. 257. 260. 275.

ждешти, **ждегоу**, **сѣмьигеге** (мјесто **сѣмьшти**): **конъ** **ѣе** **ждего** **кѣѣ**. М. 464.

ждрѣвен, гледај **ждрѣви**: **вредѣвиниѣ** **ждрѣвен** въ **роукоу** **господиѣ**. Ст. 23.

ждрѣви, **вогс**: **не** **въ** **ткон** **ждрѣви** **господь** **ѣтлоу** **тн** **ѣстрока** **того**. Ст. 24. **да** **стѣн** **сѣмьѣ** **на** **скѣмьѣ** **ждрѣви**. М. 99. **егоѣже** **пѣжѣли** **ждрѣви** **скѣтѣго** **дѣла** **нѣ** **кра**

лихъстекъ ми съмъстоѡлиникъ бити. М. 180. да имать ждрѣ-
би съ вѣстни, нже разориме божъстенад прѣдлинн. М. 333.

ждрѣвѣць, pullus: по .vi. ждрѣвца пастыромъ блѣ-
гоу. М. 61. ждрѣвци и кони да се не даваю по цркъовъ-
никъ селехъ оу храмоу. З. 43.

ждрѣло, мјесто код садашњѣга манастира Гор-
њана у Србији, гдје је цар Лазар зидао цркву бого-
родици: въ мѣстѣ рекомомъ Ждрело Брлинитескомъ. М.
194. 212. cf. Жрѣло.

ждрѣльскыи, тоу Ждрѣло: богородице ждрѣльскыи.
М. 213.

же, гледај а: пришьдъшоу же къ мнѣ трѣблжешомоу.
М. 3. и семоу же манастирю сиѣ дреоу. М. 10. да испи-
таетъ се на властелъхъ же и на конницъхъ. М. 15. ни кдиъ
улоктыи малъ же и великъ. М. 58. долази и са а, пре-
да је једнога значења: а мѣсеца же феврара. П. 8. —
њимъ ријечи постају релативне: иже; утврђује нега-
цију: иниктоже; и демонстративно: такоже. cf. ре.

жеглигово, сада мало мјесто код Куманова не
далеко од Скопља: летопис каже да је мати цара
Уроша зидала цркву богородици оу Уршице Горы вы-
ше Жеглигова. Л. 61. и да је краљ Милутин зидао цр-
кву св. Бурђу оу Нагорнуроу на Жеглиговоу. Л. 70. у
старијем споменику у том имену стоји и послѣје и
мјесто г, cf. жегликовъскыи.

жегликовъскыи, што припада Жегликову, мје-
сто којѣга долази Жеглигово, које види: оу земли же-
гликовскон, баштини севастократора Дијана, бјеше
мјесто Архилѣвица, у којој Дијан сазида цркву бо-
городици, cf. Архилѣвица. М. 143.

жегря, село оу Моравѣ које краљ Милутин даде
Грачаници. М. 565. међу људма који по заповијести
царице Милице показиваше међу ливочку бјеше Ра-
пашъ изъ Жегре исте. М. 263. и сад има то село близу са-
дашњѣга Гилана, $\frac{1}{4}$ сахата од Мораве. Hahn, reise 155.

жедати, desiderare: изъ юности моѣмъ жедахъ горѣ-

ниємъ срьдљивимъ владимъ моего зноукъдемъ послѣдо-
вати. Ст. 12. — sitire: блаженіи алчюще и жеждуще. Са. 8.

жежда, sitis: вода жежду зкрялююшти. Д. 24. прокла-
ди жежду свою. Г. X. 260.

жезль, гледај жьзль: длендовъ жезль. Ст. 1.

желание, desiderium: не оустави мене владника мои
и моего желаниа. М. 5.

желатель, desiderans: радуюмьхъ усесомоу желатель
сынахъ. Д. 7.

желательнъ, desideratus: такъ душами любемъ ет
и желатель. Г. XI. 64. желательнѣ ищущимъ синоуство.
М. 194.

желати, desiderare: жадемо емо видати. Ст. 3. веже
красоти и помоћи жадемо исладити се. М. 86. жадемоу сло-
ко. М. 186. дѣт жадемоу положумъ еси. М. 243.

желинъ, планина надъ Брѣзницани Желинъ, коју је
краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи. М. 12. без су-
мье је садашња планина Жељин у Србији.

жело, stimulus: где ти, дяволе, жело? Г. XIII. 364.

желуишта, половину винограда в Желуишцихъ
даде краљ Милутин Хиландару, а друга је половина
била богородице студеничке. М. 59.

желъзо, ferrum: да нмъ естѣ оправданіе желъзо. З. 42.

желъзна пловца, неко мјесто, ваља да близу Ду-
бровника: за распре између дубровчана и Срба би-
ваше суд на Желъзном Пловци. М. 148. 163.

желъзникъ, ferrugis: обьистоу оудами желъзники. Ст.
10. међе земљама манастира Хиландара у Светој Го-
ри ишла су на желъзнымъ крѣсть. М. 131.

желъзникъ, цар Стефан узе од Грка градъ Желе-
зникъ. Г. XI. 161. ваља да је садашњи Демирхисар,
који и сада иштани зову старимъ именованомъ, између
Прилипа и Призрена, гдје извире Црна Ријека. Hahn,
reise 186.

желание, desiderium: тога желаниа бога да мѣ не
допусти. П. 66. иаше желание. П. 69.

желати, desiderare: жемо желати да дошлимо. П. 3. много желимо да те видимо. П. 24. желатиоки како е влзуда било. М. 325. ми влзда желимо. П. 177.

жена, mulier: кон боудеть поустила женоу. М. 14. аще второу женоу понметь. М. 14. кто по таковоу женоу дасть, нше не име хътати свое влзлци. М. 15. влдеть емоу сестроу свою въ женоу. Л. 62. ни тева симоу господни (иражу Владисаву) ни госпои женъ ткоен. М. 22. мнъ и моен женъ. М. 54. негои жена, госпои Юрина. П. 6. 98. Томаи краи востанскога жени. М. 519.

женинъ, uxoris: прънио женинъ. П. 99.

женити, maritare: царъ влде име сына женити. З. 45. — се, uxorem ducere: сръини да се не жени оу влсхъ. М. 98.

женихъ, sponsus: женихъ при дкърехъ. Ст. 12.

женонеморникъ, mulieri obsequens: Радославъ краи женонеморникъ былъ. Д. 177.

женъскимъ, muliebris: влсели се въ оутрокоу женскоу неклъмстнии невеси. Ст. 1. по женскомъ колтихъ. М. 338.

жеравице, coll. grupae: влспили жеравице. Ш. les. 129.

жеравъ, манастир је Треснавац имао на међи храштанској њиву која је ишла на камен Жеравъ. Г. XI. 132. XIII. 375.

жестокиъ, aser, durus: оуъ каменнаго жестокаго поути. Д. 24. оуъ жестокаго камене цуромроуевателна сьткорн. Д. 90. спроуа тврдаа каменѣа и жестока. М. 558. жестокомуу зноу. Д. 154. житие жестоулише. Д. 61. жестоку зноувадъ. П. 7.

жестоуьство, durities: видъкъ дининеско жестоуьство. Л. 57.

жетва, messis: оскороди илъ краижество ми оуъ позова, орании, жетке. М. 123. да ншъ илъ гродоузданиа ни жетве ни врьшитке. М. 192.

жешти, гледај жешти.

жешти, што: што се оуьрате еретнигъ житъ сь христѣани, да се жешеть по оуьрадоу. З. 30. о еретницъ, кон тева

мрътвиниъ жегоути. З. 31. жегуће изће и триће киниграде. М. 444. науеше патнокати и жеѣн. П. 149. .с. плоуд срѣсра жежеми. П. 6. 97.

живнокитиъ, избрани властелин дубровачки Марок Живнокитиъ 1442. М. 419. 424. — Барстоло Живнокитиъ властелин дубровачки 1466—70, на једном мјесту поред тога презимена има и презиме Гоуустиѣ, по чему је био од породице Гучетиѣа. П. 6. 126. М. 503. 505. 544.

живниъ, име мушко, гледај Гоуустиѣ, Жоретиѣ, Лоукарскиѣ, Менѣустиѣ, Сидѣкестрокиѣ, Тимариѣ, Цигоулиѣ. за једнога се каже само живниъ смиъ 1431. П. 6. 81. а једном се није презиме сачувало цијело него само Марь . . ункъ. М. 431.

живе, -ете, -ета, име мушко, гледај Валуекитиъ, Валуиниѣ, Гоуцѣдоулиѣ, Жоуриговиѣ, Лоууниѣ, Менѣустиѣ, Паскетиѣ, Поуциѣ, Урѣкиѣ. — Један се помиње само по имену трговац дубровачки Живе. М. 246.

живиниунитиъ, властелин војводе Радосава Павловиѣа и синова му кнез а послѣје војвода Радок Живиниунитиъ 1439—51. М. 398. 402. 471.

живиниѣзъ, Genuensis: вистци, живиниѣзи и кси изци. П. 10.

живица, горњи и дољи, села у Брдинуѣвѣ која је цар Лазар дао Раваници, међа им гдѣ истете блато изъ Моравѣ и зидѣа у Моравѣ. М. 198. 199. и сада има село Живица на Морави близу Пожаревца.

живокати, vivege: з комиъ (Дубровнику) имамо живокати. М. 286. Дѣзрокитиѣ, з комиъ есмо живокати. М. 298.

живогоци, међу селима која је Јурај Војисалиѣи синовац Хрвојев вратио браћи Јурјевиѣима било је и село Живогоци з приморью. М. 378. а то је без сумње садашње село у Далмацији близу Макарске које на картама пишу Живогошће.

живодаровитиъ, vitam largiens: живодаровитоу дрѣвоу крѣстѣномоу поклонниъ се. Ст. 16.

живоноснѣ, *vitam ferens*: животномоу гробу. М. 125.

животворе, *vivificus*: животворещи тронци. Ст. 8. животворещаго крста. М. 10. уисомъ животворещемъ крствѣ. М. 456.

животворникъ, *vivificus*: животворничи гробъ слѣзми облобиздкѣ. Д. 170.

животворьца, *vivificus*: вѣзъмъ знаменникъ животорьца крста. Ст. 6.

животовати, *vivere*: како нма уѣкскѣ животовати. М. 507.

животонисъць, *pictor*: искоустишнихъ животонисъць призвакъ. Д. 135.

животъ, *vita*: вѣсе дни живота моего. М. 9. по животу моему какошь мене. М. 20. тогдаш оу моемъ животѣ не потъкнухъ. М. 81. како съ надкмили при животѣ брата моего. М. 193. да естъ старць за живота. М. 213. да поемо Вукъ понеделникъ на животѣ и по сьмръти. М. 231. да е не ѣз ѡстанити за живота моего. М. 274. да смо с тобою нераздуваю до живота нашего и твоего. М. 22. до живота своего твѣмъзи селомъ да се храпши идзмиць Дьмитрь, а по животѣ ягоу да естъ црьки. М. 112. тако ти моего живота. М. 53.

животънѣ, *vitae*: древо животно. Са. 5. животноа словеса. М. 560. написоушете се къ книги животное. Д. 43. да потребитъ (богъ) наметь его отъ животныхъ книгъ. С. Л. 1847. IV. 56. — **животно**, *animal*: насифающоу вѣсако животно благополукія. М. 333.

живоу, кнез Живоу син кнеза Влатка 1452. М. 454. **живоулиновъ**, *тоу Живоулиноу*: ѡправитележъ жезлиноке. П. 74.

живоулиноу, име мушко, гледај Станишиноу.

живъ, *vivus*: до колѣ сьмъ живъ. М. 2. злелех се богомъ живемъ. М. 274. живога или црътвога добытка. М. 75. cf. добытка. да да богъ семзи писания ѡбрести ки живоу и здравоу. М. 545. ми смо живоу и здравоу. М. 545.

живьки, име женско: слушкиња Петра Јамомета. П. 173.

живько, име мушко, гледај Бродаровић, Влаховић, Гоуњдоулић, Дљажнић, Лигатић, Мешустић, Мишлотић, Миловић, Цигоулић, Урткић, Шкетић. — У Дубровнику имаше двор **Живко** котораинић прије 1452. М. 454. — Трговац дубровачки **Живко** друг Симка Станића 1417. П. 138. — Поп **Живко**, који је штампao јеванђелије у Мрквиној цркви 1566. В. прим. 18.

живьковичь, цариник војводе Иваниша Владихиша **Живковичь** речени Педноукић. П. 6. 114.

живьковь, тоу **Живько**: половина **живькова**, т. ј. **Живька** Лигатић. П. 128. **кръ** је било **живьково**, т. ј. **Живька** Дљажнић. П. 6. 25.

живьти, vivere: хокимо с катомъ милостию добра живьти. П. 6. живьти међу има. М. 446.

живьлиекь, кћи војводе Мркише Стјепаница бјеше жена **живьлика**. П. 6. 117.

живьмоуиь, гледај **Живьмоуиьдъ**: краљ оугрскиаго **Живьмоуиьдъ**. Л. 74.

живьмоуиьдъ, гледај **Живьмоуиьдъ**: краљ **Живьмундъ**. М. 287. 294. П. 135.

живьмоуиьдъ, Sigismundus: краљ мацарски **Живьмундъ**. П. 19. cf. **Шивьмоуиьдъ**.

живьмоуиьта, гледај **Живьмоуиьта**: краљ **Живьмунта**. М. 292.

живьмоуиьта, гледај **Живьмоуиьдъ**: оумрз **Живьмоуиьта** краљ 1435. Л. 77. краљ **Живьмунта** (мјесто **Живьмунта**). М. 252.

живьдати, живьдоу, condere: хрмоу семоу живьдемоу. М. 100.

живьданик, село сцрквом св. Пантелије које је цар Лазар дао Раваници: **Живьданик**. С. Л. 1847. IV. 47. **Живьданик**. М. 196. има и сад село **Живьданик** у срезу ресавском.

живьданиць, селина између Кучајине и Мораве која је цар Лазар дао Раваници ишла је међа на **Дјони-**

сѣкъ винограда Жидица. М. 197. ваља да је био из Жидиља.

жидовскыи, *judaicus*: жидовскыи езикомъ. Г. X. 240.

жидьул, гледај Жидул.

жидитель, *conditor*: юже (десницу) възложи на връхъ жидителя. М. 11.

жизьмоудд, }
жизьмоудьда, } *Sigismundus*, гледај Жоуицкыи.

жизнь, *vita*: разоумекъ блаженуюю жизнь отца моего. М. 9.

жико, име мушко, нур. Живко, гледај Цигоулиъ, коме долази и име Живко, па како само заъ долази Жико, може бити да је и погрѣшка.

жила, *vena*: сьскежи жилицы плъти его. Д. 100.

жилица, међу посућем које је деспот Бурађ дао на оставу општини дубровачкој бјеху дѣк жилице з кристалдомъ сьребромъ. М. 408. тијех ствари нема у другом споменуку у ком је пописана иста остава. П. 6. 98. мислим да је погрѣшка мјесто жилице.

жилиште, *domicilium*: ранское жилище. Са. 2. створи жилище господски црьккы. М. 17.

жилицъ, логофет господина Костадина Раднуъ Жиликъ 1395. М. 228.

жилуица, земљи коју је краљ Милутин дао цркви св. Николе у Хвоспу бјеше међа надъ Жѣоуицоу клицы, отъ Жѣоуице косомъ. М. 73. у пријепису понижемъ.

жирокати се, *vesci*: жироче се съ скнытаны. Са. 7.

жирокыици, *census pro pabulo glandario*, срл. *glandagium*: тракыици, що је по ксьхъ истохнахъ, жирокыици, ксе то длетъ кралевьство ми црьккы. Г. XIII. 376.

жирокыицица, гледај жирокыици: реуенкии села оскободихъ отъ рьботъ господства ми, одъ тракыици кокъ, одъ жирокыице и одъ уьбрицъ. М. 571. — Село између Кучајине и Мораве које је цар Лазар дао Раваницы: село Жирокыицица. М. 197.

жиръ, *glans*: ако се оу жоупи жиръ роди, тога жиръ цдроу половиши, а томоу властелниоу, унд с дръжка, половиши. З. 49.

житель, *civis*: поустыишии житель. М. 137.

жительство, *civitas*: оу краснѣ иже къ нѣмъ жителство. М. 196.

жительствовати, *civem esse*: доказеть мнѣ же и тебе въ толицѣ широтѣ земляшии жителствовати. Г. XI. 66.

жити, *vivere*: жиоуишии оу красть его. М. 9. живеоу къ Скети Гора. Са. 8. како съ нами живѣ. Д. 36. како сте жили. М. 46. живу прако. М. 55. да имамо с крадежствомъ ти жити в любкѣ. П. 52. кашн ирѣви и илши ирѣви жили съ в великом любкѣ. П. 140.

житие, *vita*: красотоу житиѣ сего. М. 5. послѣди житю светихъ царѣ. М. 134. къ монастырехъ, где соу оубѣра житѣ. М. 533. оубѣраго житѣ законѣ. М. 533.

жито, *frumentum*: съberoу житѣ. Ст. 9. земле мое да не покритѣ ни едѣне неди или дозовѣ или житомъ или конемъ конь. М. 20. жито и кино, кое се науе продавати в градѣ, да се не подражи тконхъ ради люди. М. 47. да им се (ѣефалијама) продавати жито и месо за динарь, що иномоу за два. З. 34. аше кто повасеть жито или виноградѣ. З. 35. нѣбѣль житѣ. З. 50.

житоишскѣ, гледај Житоишскѣ.

житоишскѣ, град који је од Грна освојио Стефан Немања негдѣ у оном крају гдѣ је Софија и гдѣ је био Велбужд: градѣ Житоишскѣ. Ст. 8. Житоишскѣ. Л. 69.

житотрѣбѣишии, *purgatio frumenti*: итроишии работа: житотрѣбѣишии. М. 98.

житѣиокица, село које је цар Лазар дао Раваници а које је било до села Гудреча, с којим је сада једна општина близу Дунава. С. Л. 1847. IV. 52.

житѣкъ, *vita*: ако хонете да есте мегах илии житѣкъ праки. П. 6. 15.

житѣиница, *horreum*: да испѣмет се житѣице влю

множествомъ пшенице. Са. 5. да тоди прикинамо з житнице. М. 191.

житиѣ, frumenti: да нмѣ не поноса никогдѣ ни житнога ни вивѣнога. М. 61.

житѣуд, гледај Жиуа.

житиѣскимъ, vitae: житиѣскою бо҃рю прилоуѣше. Ст. 10.

житиѣ, име мушко, ако је добро преписано: отъ хеса кста Житиѣ з Бугаре повзгль. М. 172.

жица, linea: селу је Дубици била меѣа жицою до великаго пута. М. 198. путацѣ сребрѣнѣхъ на жицѣ сто и шесть десетѣ и осамъ. П. 6. 73.

жиуд, село које је Стефан краљ Првовјенчани дао цркви Исуса Христа коју је с манастиромъ уз њу и сазидао наредивши да се у њој постављають кси краликъ и архиепископѣ и пископѣ и игуменѣ, и која је и сада у Србији: Жиуа съ Батиномъ. М. 11. и сам се тај манастир тако зове: великою црковю въ Жити. Д. 97. въ цркви Христа спаса въ Жити. Д. 139. била је Жича столица архиепископска од почетка архиепископства српског. Д. 97. 139. Л. 51. 60. 69. и сама се та црква зове Жича: великою цркви архиепископѣ Жиудю. Л. 51. въ великою архиепископѣ Жиую. Л. 60. црковю епископѣ Жиую. Л. 69. празникъ јој је спасов дан. Д. 97. Л. 69.

жишѣмоуда, Sigismundus, гледај Жоуменѣ.

жица, cochlear, cf. ложка: двѣ жице сребрѣе пошлаѣне. М. 498. шесть жицѣ. П. 6. 125.

жльдати, desiderare: жльдающе тебе царѣ. М. 35. два пута.

жльдати, desiderare: жльдеће покрити старѣ любѣ. М. 210. много жльдимо. П. 42. cf. жоудати.

жльть, flavus: все мѣ самъ наятна жьтими дукати. П. 6. 43.

жльуѣ, bilis: ѿ уаши, горуде жльун намъ оуѣтотеклѣ. Д. 20.

жиаъъ; canalis: да се прележи мжа и каменѣ и гко-
зда и жлезы. М. 559.

жмалъдъ, encaustum, срл. smaldus, émail: кила
поздакена и съ жмалъдъ. П. б. 73. пица висерна съ жмалди
а едно безъ жмалда. П. б. 74. еднаа пушлица (съ) жмал-
домъ. М. 408. cf. змалъдъ.

жмиралъдъ, smaragdus, срл. smiraldus: съ шесть
баласниовъ и съ десеть жмиралдовъ. П. б. 56. 66. 72.

жмоулькъ, rosulum: .в. жмалак. П. б. 125.

жованъ, Joannes: Жованъ котонанъ дракни. П. 90.
— Гледај Тренилаѣскииъ.

жованъ, име мушино исто које је и Жоуанко, гле-
дај Боуниъ, Градиъ, Гоуиодоукииъ, Калиѣскииъ, Ци-
цоуловиъ, Урѣкииъ. — Један се дубровчанин Жовко по-
миње 1468 без презимена. М. 504. него ће бити Ци-
цуловиъ, који се 1469 помиње у истом послу. М. 506.

жоре, -ете, Georgius, cf. Жорета: дубровчанин Же-
ре протовистијар краља босанскога Дабише 1392—93.
П. б. 34. 35. 37. 39. а 1398—99 протовистијар краљице
Грубе. П. б. 41. 43. а 1397 или њезиа или удовице Да-
бишине Јелене протовистијар. П. б. 40. 1398 препо-
ручује га општина дубровачка војводи Радичу на-
зивајући га протовистијаром. П. 16. помиње се 1412
као да га већ није било: како и кила (царина Дри-
јевска) за протовистира Жорете. П. 112. а 1427 дадо-
ше дубровчани војводи Радосаву Павловику полку
у Дубровникъ, ком е кила протовистара Жорете. М. 337.
344. латински му пишу презиме de Bochsa. П. б. 37.
39. по томе би био Богшииъ. — Дубровчанин Жоре
Црњи 1369. П. б. 26. — Гледај Палмотиъ.

жорета, Georgius: дубровчанин којему име пишу
и Жоре и који бјеше протовистијар у Босни: 1397
бјеше протовистијар краљици Јелени удовици кра-
ља Дабише: Жоретъ нашега кралога слуга и протови-
стира. М. 230. пишу дубровчани за истога протови-
стира Жоретъ 1398. П. 16. cf. Жоре.

жоретинѣ, два дубровчанина властелина: Живанъ Жоретинъ 1472. М. 515. Никша 1473. М. 517. cf. Жоуретинѣ. жорѣги, кнез дубровачки Маринъ Жорѣги 1289. М. 56. пишу га и Жоурѣжи, које види.

жрькованъ, гледај Жрьновъ.

жрьково, селу Алтину манастира Дечана бјеше међа: Матерски Пръслоњ на Тлѣсто брьдо на киноградице кико оупада оу Жрьково. М. 94.

жрьлъ, мислим да је погрѣшка у преписивању или у штампању мјесто хрьлъ, које види: бригетиниъ би жрьлъ. II. 38.

жрьновнуѣкми, селу је Ленитковцима манастира Раванице нишла међа, на гаѣ на жрьновнуѣкми. М. 199. С. Л. 1847. IV. 51.

жрьновъ, град који су зидали Турци и који би по једном мјесту у летописима могао бити близу Биограда: вистъ ваши (Хадомъ ваши) подъ Белградомъ, и сьзидд градъ Жрьновъ 1442. Л. 77. то ће бити исти град, о ком пишу летописи: прии Махьмоутъ ваши Вишесакоу градъ и Голоубѣць и Жрьновъ и Ресакоу и Белоу Стеноу 1458. Л. 79. Г. X. 274. а по тијем ријечима, и јоште ако није без свезе с њим Жрьновѣница и жрьновнуѣкми, рекао бих да би га ваљало тражити ближе. Звижда. један га летописац пише и Жрькованъ: ходи Хадъмъ паша подъ Београдъ и сьзидд Жрькованъ. Г. X. 272. премда га исти пише и Жрьновъ. Г. X. 274. други га пише и Жрьнованъ. Л. 80.

жрьновѣница, мјесто близу Дубровника: киногради коуѣлъ ошатъ (мљетски) оу Жрьновѣници прѣдъ Доубровѣнникомъ. М. 10. праштаю њиъ могорише, што сь (дубровчани српским краљевима) дикали оуѣ Жрьновѣнице. М. 27. међе су дубровачкој земљи нишле како држе горе кое гредѣтъ врьхъ Жрьновѣницъ. М. 38. долази и рl.: записа и нотврѣди прѣдъ градомъ Дубровѣнникомъ ѣ Жрьновѣницѣ. М. 189. — Мјесто у Пеку које је било код села Воилова: селу Војинцима и другима која је цар

Лазар дао Раваници иште су међе отъ Жрѣвокиице на хрѣковлукн кладенѣць . . . подлѣнимъ иштеме между Коо-нице и между Коплоко на Жрѣвокиѣ (ово пошљедње мислим да је погрѣшка мјесто Жрѣвокиице). С. Л. 1847. IV. 52. 53.

жрѣвокиицѣ, што припада Жрѣвокиици, и то оној код Дубровника: за киограде жрѣвокиицѣкѣ дани да не даѣте. М. 20. за землию жрѣвокиицѣ како иште мѣсто дадо и записало царѣство ш. тамошн да имаю и држе: М. 170. кнезь жрѣвокиици. II. б. 106.

жрѣвокиицѣ, гледај Жрѣвокии.

жрѣтка, sacrificium: възмите жрѣтки. М. 74.

жрѣткѣницѣ, altare: киоутрѣ скетлго жрѣткѣницѣ. Д. 87. на скетемъ жрѣткѣнице. Г. X. 237.

жрѣвица, краљ Миутин наређујући како ће људи косити Грачаници ливаде вели: ливадоу надъ жрѣвицомъ дѣлѣке да косе. М. 565. ако је добро препи-сано онда мислим да није добро штампано него да би требало надъжрѣвицомъ, које би могло бити согв.

жрѣло, град у ком је писан апостол шишатовачки: оу Пеки къ градъ рекомъ Жрѣло. М. 81. — Један љетописац и Ждрѣло браничевско пише Жрѣло. Л. 61.

жоуванъ, Joannes: у Босни кикарь Жуванъ 1431. М. 379. — Жуванъ Уинѣвѣць (Genuensis) 1403. II. 45.

жоудни, Judaeus: да смѣхъ приѣстанъ жуднемъ, кон уинѣвѣць: проини. М. 447.

жоудити, desiderare: помок жодилѣ. М. 550.

жоулимиъ, селима на Кркру (који види) која је краљ Стефан Првовјенчани дао цркви богородичиној на Млету бјеше међа Жоулимиъ отъ морл до морл. М. 10. и сада има то мјесто Giuliana.

жоумазель ахирь, } турски мјесец: на лив. дань
жоумазинъ вѣль ахирь, } жвмзель ахирѣ. М. 481. писан
се мѣсѣцъ жвмзинъ вѣль ахирѣ. М. 515.

жоуиъ, -на, Junius, гледај Блашѣвицѣ, Богѣданицѣ, Вѣлѣсоинѣ, Вѣлѣсѣвицѣ, Гледѣицѣ, Градѣицѣ, Дрѣжицѣ, Жоу-

ишковић, Шоураговић, Иванковић, Лоцирекић, Пиноур-
рекић, Рамискић, Сорькоуевић, Стрљак, Урзенић. —
мјесец: мјесец жњив. П. 6. 83. П. 111. жњив. М. 556.

жоуињко, Junius hup., гледај Боудуић, Коуић.

жоуињковић, презиме властеоској породици дубровачкој: 1405 изабрани властелин Живекић, којему је од имена остало у споменнику само Ж, а мислим да је Жоуић. М. 262. — Жоуић 1413 судија. П. 117. — Марок, којему име пишу и Мартић 1441—50 (пошљедња година није поуздана), изабрани властелин 1442. М. 405. 419. 423. 443. — Живизда, којему пишу име и Жижизда и Жижизда и Шинизда, 1412—66, изабрани властелин више година а 1462 и кнез. М. 419. 424. 431. П. 6. 118. 126. 127. — Дамнић конкларс деспота Лазара 1457. М. 477. 478. 479. исти Дамнић бјеше покојни 1462. П. 6. 117. — Алковић брат Дамјанов 1461. П. 6. 117.

жоуињв, тоу Жоуић: дубровчанин Живан жњивевић снѣ имаше брата Степка, с којим држаше царину у Маре Вуковице и сина јој Ђурђа 1424. П. 6. 81.

жоупа, pagus: снѣ жупе приложивоу подь оубласть снѣ цркви. М. 13. и снѣ жоупе. М. 13. жоупа жоупа да не поласеть довитиѣвоу ниѣо. З. 35. помињу се жупе: Блатина, Борухъ, Броѣно, врсиковска, Балица, Виталина, Врѣаниа, Горьске двије, Грачанца, Драуевица, доубровѣука, затривѣвска, Нера два, ковалска, Кроушилинца, Лепенице двије, Лоугошира, Лѣвоу, любоклиѣска, Морка, Палоука, Расина, Трѣбник, Хлѣвно, Урѣна Стѣна, Њлшаница; потврду види код тих рјечи; било их је и више, само што се за друге не каже изриѣком да су жупе; — било је земаља са селима које нијесу припадале у жупу: ише кто оуцртъ, а имать едино село оу жоупѣ или междоу жоупами, шо се зло оуцртани томоузи селоу, вьсоу тоузи злокоу да имати школиѣ. З. 34. ише воуде врьдо поусте междоу жоупами, сѣли школиѣ, ком соу школо тога врьда, да вьдоу стѣшоу. З. 46.

давала се у банштину жупа или цијела или које село у њој: аще ли се ѡбръщеть единое село оу ѡпоузи жоупи, оу кога годе властелина, или естъ църкеста ми или естъ църковно село, или властелиншиа, ѡпомоузи селоу никто да не забранитиласти, да влсе коудъ и жоупа. З. 35. що записше господниъ царь влциноу, комоу записше село оу влциноу, да естъ логофестоу .л. парьеръ за хрисовоулы, и мемоу жоупоу, ѡтъ вьскога села по .л. пернеръ. З. 40. где се ѡбрѣтаю жоупе емесне, села църковни или цррека или властельска, и не боуде на тои жоупи едмога господари, нь ако боуде ксѣллѣ и соудѣ царене, да поставе страже по вьсехъ поутехъ, и ксѣллѣамъ да прѣдаде поуточе, да и влзъ стражамъ. З. 46. жупа је имала своју управу одвојену од државне, која је била по градовинама у жупама, а управа је њезина била у властелина чшја је била жупа или у више њих ако их је било више у жупи: да не работаю (људи св. Николе вражинскога) работе никомре господствующомъ, ни дати длю, ни консне коюю, ни ѣ живи приимлаю. М. 135. царь вьсакы да врати, коуде како помде, градъ вьскы до жоупе, и жоупа до жоупе, и пакы жоупа до града. З. 45. ако кто боуде нхъ жоупе при гражданина, да га при прѣдъ владальцемъ градьскымъ и прѣдъ църковнымъ или рисомъ по законуу. З. 48. по вьсехъ земляхъ и по градокоухъ и по жоупахъ и по крапцехъ хоусарь и тата да несть ни оу хѣсмъ прѣдѣлоу... оу конма се вьлзъ ѡбръщеть тать или хоусарь, ... господарь села того да се доведеть скезань къ цароу, да вллка вьсе що е оутинилъ тать и хоусарь ѡтъ испрька, и пакы да се влжетъ ако тать и хоусарь. З. 41. аще се що годъ лнцемъ оухватити оу нхъ, или аще се оухвати оу хоусъ или оу крагѣ, или нхъ прѣдадоу жоупи или селомъ, или господарѣ или властель, кон соу надъ нимъ, тизъ хоусарѣ и татѣ да се не помнолоу, нь да се ѡспяне или ѡбѣтъ. З. 42. ако хоусарь оукраде свинне царске, да влати ѡколнн. ако ли се оукрадоу свинне, да се соудѣи свиннаръ съ жоупомъ, что реуе соудѣ.

З. 40. град је дужна била жупа оправљати: где се градъ ѡкоритъ, да га направе граждане того града, и жоупа, що есть прѣдѣлъ того града. З. 40. разликује се жупа од натуна и од крајишта: лше оубѣе властелинъ северѣ оу градоу или оу жоупѣ или оу клатоуноу. З. 37. и по градѣноу и по жоупахъ и по краишехъ. З. 41.

жоупаница, ихог тоу жоупанъ: живил Строс Вестолмию. живаница его Сила 1114. М. 1. друга се не помиње.

жоупливъ, властелин вишега реда: први се помиње жупливъ Строс 1114. М. 1. и сами се државни господари из прва зваху жупани али велики, тако вели жоупливъ бјеше Стефан Немања. М. 1. 4. и син му Стефан докле се не закрали. М. 5. по свједочанству Доментијанову бјеше у то доба много жупана и то малијех и великијех: мнози кь клькь науслици и власти, инати и воєводи, мнози же жоупали или же и велици. не лхно есть, о боуѣ или ѡбладоуштоуоу сльомъ власти единомисниѣ быти же и увати се. Д. 142. велики жупан бјеше већи од кнеза, јер кад Стефан Немања бијаше вели жоупанъ брат му се Мирослав зваше кнез. М. 1. већи бјеше и од великога кнеза, јер кад Стефан син Немањин бијаше велики жупан брат му се Вуцан зваше вели кнезъ, које оста и кад му се брат закрали. сѣ. Влькль. али велики кнез бјеше већи од онога ко се зваше само жупан, јер велики кнез хумски Андрија имаше два сина Богдана и Радосава, које сам назива жупанима 1249. М. 34. осим помепутијех не помиње се више великијех жупана, а жупани се поименце помињу међу властелом још ови: син великога кнеза Вукана Дмитар. Л. 60. од 1254 до 1307 у краљева српских Стефанъ и Тврѣтко и Владиславъ. М. 46. 53. 69. у бана босанскога Краиша и Ниханъ Пръблѣвникъ 1332. М. 102. у краља српскога Кратко 1333. М. 104. у Витаљини Никола 1369. П. 6. 24. Рѣла 1370. М. 181. XIV вијека Сльько. М. 247. брат му Градѣс. М. 219. у краља босанскога Бранко Пръблѣвникъ

и Кзликъ Смиьковић и Влькыцъ Урнугокии и Диница 1378. М. 189. 190. син кнеза Вратка, брат царице Милице Никола. Л. 60. cf. Вратько. у цара српскога Петра 1387. М. 207. у краља босанскога Ткрдиславъ Тунца и Радое Радосалић и Юри Тихуновић и Влькмирь Семьковић 1392—95. М. 222. 226. у госпође Владе Вльуста 1399. П. 20. Шзрѣиъ 1399. П. 24. у војводе Радича Санковића Длѣживъ Уихорики и Божнучко Брлциъ 1399. М. 243. у краља босанскога Драгмиша Диниуић 1420. М. 305. 318. у војводе Сандаља Толиша и Богета 1405—11. П. 65. 108. у кнеза Петра Гьурга 1416. П. 134. у војводе Радосава Павловића Радосавъ Глвкыиъ. П. 167. у ова се пошљедња времена помињу највише како врше заповијести већих господара; тако се у подручју кнеза Павла и војводе Сандаља помињу жупании. П. 32. 55. 117. тако херцег Стјепан пише 1461: *заповѣдаиъ коскодаиъ, кнезовоиъ, жупаноиъ, царикииоиъ, глобароиъ, катвароиъ.* М. 485. — Име мушко, гледај Боуииъ.

жоупаниъ, -иъ, гоѣ жоупаниъ: оѣ жоупаниихъ люди. М. 6. селима Грачаница, Сушица и Селцу ишла је међа оѣ жоупаниъ стоудеиъ. М. 563.

жоупниште, *fovea*: кристалиште жоупнищъ оружја весли достигнуше. Гильф. бос. 275. ријечи неразговијетне.

жоуплинииъ, човјек из жупе: да не има тоѣ власти ни мон властелииъ ни мон владдальць ни жоуплианииъ оѣ соумежданикъ тахъ селъ. М. 27. сѣда се ходили мон жуплиане. М. 54.

жоупилъ, *sulphur*: кздиъ роѣди естъ, еже осоѣженноѣ быти комоѣ варъ уинити, или жоупилъ колати. Ш. *leseck*. 74.

жоуретићъ, властелин дубровачки Никша Журетики 1471. М. 514. он је у истом споменину записан италијански *Nicola de Palmota*, био је дакле од породице Палмотића, које види. cf. Жоретић.

жоурн, село које је Стефан Душан дао цркви св. Николе у Добрушти а с њом Хиландару. М. 111.

жоурьгокиѣ, превлине властѣоској породици дубровачкој: Жоурѣ се помиње од 1334 до 1427, али ће бити двојица и то један само 1334. М. 107. а други од 1398, изабрани властелин 1405, судија 1413, вијећник од малог вијећа 1419, а 1423 кнез, па опет изабрани властелин. М. 231. 233. 235. 259. 287. 320. 347. П. 117. 147. — Стине 1348, који је држао под закуп у цара српскога трг новобрдски и призаренски. П. 6. 18. — Жине око 1361. П. 6. 26. — Млесе 1378—97, име му пишу и Мате и Матен и Матко, а презиме му је и Жзрковиѣ на једном мјесту, изабрани властелин 1390. М. 187. 202. 215. П. 8. — Нимол 1390—1414, име му пишу и Никша, изабрани властелин више година. М. 240. 262. 282. 287. 367. 427. — Плако 1402—23, име му пишу и Плеко, изабрани властелин 1423. П. 38. М. 320. — Влахо 1423, име му пишу и Владхша. М. 323. 325. — Марьтоло 1417—27, изабрани властелин 1427. П. 141. М. 341.

жоурьгокѣ, тоѣ Жоурьгѣ: Николицѣ жьргова неѣ. М. 66. cf. Жоурьгѣ.

жоурьгѣ, Georgins: између 1100 и 1200 дубровчанин Журьгѣ Коториниѣ. М. 7. — 1304 други такође дубровчанин дуговаше краљици Јелени за трге, њему неки Николица дубровчанин бјеше нећак. М. 66.

жоурьжи, кнез дубровачки Маринѣ Журьжи 1289. М. 55. cf. Жорьги.

жоурьгокиѣ, гледај Жоурьгокиѣ, само на једном мјесту. П. 8.

жоурьго, село манастира Трескавца. Г. XIII. 374.

жоурхо, Joannes, гледај Гоуѣстиѣ, Какоуѣиѣ, Лоуѣстиѣ.

жѣдаги, жидоу, exheretare: господь жидеть тебе. Ст. 13.

жѣзлѣ, vscrio: краљ дѣлаѣтѣ своѣ (игумну) жѣзлѣ. М. 14. оубрѣсѣмѣ хлѣрикѣ оун, хождѣше са жѣзломѣ. Г. X. 267. жѣзлѣ старостѣ. Д. 42. pertica: жѣзѣн ѣстри ка проходѣ надришѣхѣ. Г. X. 224.

жѣлькѣ, fulcrum: дрoкoвeннeн жѣлькeннeн пoддeржe сe.
 III. lesek. 76.

жю на, глeдaј жoуна.

за, post, pro, (кaкo му сe рaзвнјa знaчeнјe, вндн у мoјoј снтaксн 165. 416. 583.) сum асс.: здa вждe- лeвкѣ зa вн oбeртeн кн нeстo снeсeннa. М. 4. дaнн, утo дaнeтe зa рeкoу. М. 19. вeдeл сe зa вcѣ лyднe. М. 45. зaмѣнн нe зa Ибeлaннцoу. М. 94. гoвoрншe зa сeдa. М. 86. зa пoпaшoу. З. 35. мeгa мe зa Пнскoвнцѣ. М. 199. Ивa- нншa нe рoтншe зa мaдoстѣ. М. 376. зa тo. М. 106. зa нe. М. 182. зa цo. М. 426. зa днe нeдeлe. М. 36. здa сe Слaвa зa Мнхoуa. М. 544. — сum instr.: зa кoннъждo oулн- зннкoмъ нo дѣвa yлoвннa. М. 6. кoнe oннннa пoшлe кoлн нoстaвн зa тaмъ. М. 210. вcтѣ вѣдaнa нa oугрѣ зa Зaгa- рeкeннкнeмъ. Л. 73. — сum gen.: зa нaшeгa свeтa нe плe- нoкaлѣ твoю зeмлю. М. 21. дa нeстѣ стaрцѣ зa жнвoтa. М. 213. зaкoнѣ кoн сѣ нмaдн зa гoснoдннa н рoднтeлнa нн. М. 437. зa крѣнoстн шнрa сeгo. М. 466. дa гo дaстѣ зa ютрa нa oбeдѣ. З. 36. с прнлoзнмa (aдвeрб.): зa сѣдa нe змнeснo нcaтн. М. 413. зa нaпрндa. М. 444. — нe- кoлнкa сe цутa нaлaзн н e ннфнннтнвoм у снoмe- ннцнмa у кoјe јe лaкшe мoглa прoдрнјeтн тa oсo- бннa лaтннскa oнoгa врeмeнa: зa згoднтн ннмъ тaкoн зунннcнo. II. б. 59. — пoгрѣшкa мјeстo сa: зa нзaврa- нeмъ кнeмъ. М. 382. 595.

зaбaкa, impedimentum: дa сн хoдe нo зeмлн крa- лeвcтвa нн бe- зaбaкe. М. 50. дa ннмъ нe зaбaкe нн oдѣ кoгдe. М. 55. ктo лн сe oбeртe зунннeкѣ вeкoу зaбaкe дзeрoвyанннeн нлн зeмaлнннeн кoн нъ прoдaнe жнтo. М. 119. гoвoрншe цaрьстѣвѣ нн o крнвннaхѣ н o зaбaкaхѣ, цo сe yннe з зeмлн цaрьстeвa нн дзeрoвyанoмъ. М. 157. ннмaю зa- бaкѣ зa Млeтѣ. М. 158. трѣгoвцн дa грeдoу бeзѣ зaбaкe. З. 39. дa кн yзвa н блoдe oдѣ вcлaкe зaбaкe. М. 175. нн- кoмъ зaбaкe нe дaшe. II. 10. ткo eн ннмъ хoтнo дaтн кoю

годи забави. М. 445. ето смо узан да и намътъ тръгоу-
цемъ забави оуь турнина. П. 10.

забавити, impedire: да ходс (трговци дубровач-
ки) скободино, а никто да нмъ не забави ниша. М. 53.
тѣмоу да не забави ни кефалим ни кнезь. М. 138. кто ли
се нагъ забавишь що или що узъмъ. М. 153. кто ли за-
бави що дубровуаномъ, да не продаю тръгове и да си ку-
пюу що нмъ тръвию. М. 157. да нмъ не имать забавити
за тузи землю. М. 165. цариниць да иеть вольиъ забави-
тити или задръжати тръгоуца. З. 39. да нмъ никто ниша
не забави, ни нмъ ни тръгъ нишь. М. 204. ходили сѣ нами
тръгоуци у дрѣва, и из нмъ ипторъ забавили. П. 20. indi-
gnari: не забавите нмъ, амо сѣ много стоули. П. 37.

забавити, impedire: да нмъ никто не име забави-
тити. М. 53. да иеть вольиъ иптронодити забавити или
оскрѣтити ирзмена. М. 214. узсмо како турци забавилю
намътъ тръгоуцемъ. П. 15. иръ нмъ забавили за дагъ, кон
ириди да иъ сѣ итки друзи дагъни. П. 61.

забавъ, име мушко, гледај Продаса.

заваштнити се, bonum властниа dictum acqui-
gere: кон се и дубровуанинъ забавитиинъ у Нокѣмъ Бръду,
тузи да зигс градъ, и да узка; кон ли сѣ гостие, и несѣ
се забавитиини, да нмъ ие на воли. М. 206. кон се соу доу-
бровуане забавитиини по наминыхъ градовехъ, тизи да зигю
градове. М. 271.

заваити, селу је Стријелцу манастира Дечана
ишла меѣа на Заваити. М. 92.

заваити, мјесто код Стона: предъ Стономъ на
Заваити бјеше поставио царину кнез Гргур Вуко-
саѣиъ око 1416. М. 281. П. 133.

заваудити, errare: ипствелинуе заваудъшнмъ.
Ст. 10.

завауденни, errare: ипѣгыхъ ѡтъ завауденѣа
къ богоу обратити. Д. 128.

заваоракити, oblivisci: да би не заваоракили. Ш. les. 85.
заваоране, стони град војводе Радича Санковиѣа:

у мѡнхъ двѡрихъ у Заборѡхъ. М. 220. само ту, па може бити и Заборѡ да се зваѡ.

забѡсти, *figere*: међе су земљама хиландарским ишла на делани ками забѡдени. М. 127.

забрахо, *propugnaculum*: аше не ки икоже градъ забрали утврѡженъ сѡхранилъ насъ. Г. XIII. 364.

забраинти, *prohibere*: да ншь не никто больнъ забраинти или задрѡжати да си продаю кьялю скою. М. 157. селоу никто да не забраинтъ пасты. З. 35. никто да не забраини сасноу горе. З. 45.

забрѡдиѡ, *transmontana regio*: селу је Осаници цркве богородичине у Ждријелу браничевском ишла међа забрѡдиень. М. 194. погрѡшка мислим да је изъ Забрѡди. М. 248. мјесто изъ Забрѡди, а то је било у жуци Хлијевну.

забоу кокъне, мјесто у жуци хъеванској. М. 249. номинативу нема потврде; долази само у акус.

забъкениѡ, *oblivio*: не къ забкениѡ поставѡ възлюбенима ти уѡда. М. 243.

забъинти, *pegare*: ако боимлиниъ записи да ине доужамъ. М. 101. що да заброкуалиниъ сръбниъ ское пилнис и керъ, ако изъ записи сръбниъ, и реуе: неси ми дакъ. М. 208. що изъ забши. М. 353. они хлишише. М. 515. јамачно ќе бити погрѡшка мјесто записи: хлишише. М. 270.

забъкати, *oblivisci*: мѡнхъ закънъ не забъкати. Са. 4. никогдаже забъкати прѡзвѡтера Іѡана. М. 558.

забъти, *oblivisci*: забъ къспнтакъшаго и. Ст. 23. забъ бога. Д. 105. забъвъ къса благаи оуѡении. М. 89.

забътиѡ, *oblivio*: забътиень покрѡти быкъшоу о немъ божию милѡсть. Д. 100.

забътъ, *oblivio*: тком блага възбътиѡ поставѡше. М. 244.

забътъликъ, *obliviosus*: благиныхъ клинихъ не забътъликъ быхомъ. Д. 218.

забътънъ, *oblivius*: оуспоуѡенииъ забътиѡ. Д. 16.

забъгноути, *deerare*: възделѡ ити къ Светѡю Гѡроу ако пастыръ добрымъ поискати оуѡете забъгшаго. Са. 7.

завѣль, *silva septa*, управо само *terminus*, па по том и оно што је међу њима: да завѣла блюде. М. 97. село Доброушоу сѣ завѣлоу и с планиноу. М. 111. завѣль законитихъ и лнеадъ да не пасеть никто. З. 35. до завѣла господарска ишла је међа селу Маковцима. М. 199. до потока, пон греде отъ завѣла. М. 264.

завѣляжити, *signare*: завѣляжити сѣ. П. б. 120.

завезати, *ligare*: отъ божьственик цркви да боудеть звездань. М. 14. мноу грѣшнѣти да ие звездань къ си кзкъ и къ боудощини. М. 15. да боудеть проклетъ и звездань. М. 100. *obligare*: звездасе сѣ краљевству ми давати доходакъ. М. 221. звездасмо градъ Дубровникъ и него властеле давати краљевству востискоу .е. сать перьперь. М. 295. примисмо и звездасмо у вѣрѣ и у клетку нашь. П. б. 65.

завезовати, *ligare*: проклинати и звездоуемо иже хошеть разорити. М. 77. *obligare*: обитземо и звезземо сѣ градъ Дубровникъ реуениу живѣ брдини. М. 289. насъ твооу добротомъ у веки добра дѣла къ тебѣ звездишь. П. 30.

завида, *invidia*: завида вѣсть отъ цѣря бѣлгарьскаго. Ст. 31.

завидѣ, брат Стефана Немање. Л. 58. андао цркву св. Петру и Павлу въ Босни на рѣцѣ Лимѣ. Л. 58. 68.

завидѣти, *invidere*: завидѣти Катонедоу. Д. 33. ради жени своєе завидѣнь вѣсть. Д. 177.

зависть, *invidia*: завистню сотоинною одржнѣ. М. 10.

завистьникъ, *invidus*: завистинна дѣкола. М. 334. многи завистиним. Д. 62.

завистьникъ, *invidus*: завистьнимъ благоустью дѣеръ. Гильф. бос. 275.

заводимъ глакд, селу је Грнчареву ишла међа оу заводичноу главоу. М. 95.

заводъ, мѣсто у хъеванској жупи: одъ Завода до Врховине, що пристон градъ бистриукомъ. М. 248. 249.

завръта, *molestia*: доуде, не боу сѣ вѣдне завѣке ни завръте. П. 103.

закрътица, *molestia*: да се не бож одъ насъ мнѣ-
дше закрътице. М. 280. да нмъ не бжде мнѣдша закрътица
ни дасла. М. 467. да нитворъ не снмъ тръговцѣ дзврову-
комъ утинити мнѣдше покърниѣ ни безаконитъ ни закръ-
тице. М. 489.

закръшеніе, *conclusio*: ѡ закръшеніе сахъ рѣчи
не говориме. П. 123.

закръшиѣ, крај у држави бана босанскога, разли-
ковао се од праве Босне: кон съ ѡ Косиѣ, да тому
поротини ѡ Босни, а кон ѡ Закръшию, тасомъ ѡ Закръшию.
М. 101. одъ Закръши бјеше властелинъ бана босан-
скога жупанъ Нехданъ Прѣмлюкинъ. М. 102.

закръти, *claudere*: закръти прѣдъ генераломъ. Ст. 6.

закръзети, *sumere*: закръзети ѡ протокистнирѣ ѡкон
напрѣдъ вее годице цо би намъ ималъ платити. П. 6. 41.

закръсъ, *aulaeum*: закръсъ ни покромъ светымъ. М. 11.

закрътъ, *volunt*: закрътъмъ ѡстѣвниѣ манастирѣ си на
мнѣ. М. 7. Са. 12. ѡ црквиѣ закрътъ ради погѡше. П. 38.
foedus: на те закрътъ закръщаше, раба твоего потрѣвити
тъщета се. Ст. 28.

закрътъмъ, *volivus*: кикота закрътъмѡ. М. 57.

закрътъмниѣ, *volunt*: мнѣотвореноу быти намшеноу
сеноу закрътъмнию. М. 128.

закрътъмательмъ, *volivus*: вса писаниѣ ни закрътъм-
ательна да боудѡтъ тѣрѣдѣ. М. 540.

закрътъматъ, *promittere*: ѡ семъ закрътъматъ господъ жи-
вѡтъ вѣчымъ. М. 99. **pacisci**: на те закрътъматъ закрътъмаше. Ст. 28.

закрътъмниѣ, по летописемъ једна кћи цара Ла-
зара удана би за Закрътъмниѣ Цалишѣ. Л. 73. за Закрътъм-
ниѣмъ на Цалишѣ. Л. 73. сѣ. Цалишѣ.

загоріе, крај у Бугарској у комъ је градъ Трноу, сѣ.
загорскимъ: ѡ Загоры црствоуштинъ. Д. 104. ѡ Заго-
рми ни ѡ градѣ Трноукѣ. Д. 214. или до Трноука ни по
всемъ Загорію. М. 3. може бити да то Загорје мисли
летописецъ говорећи: прими царъ Бихѡръ оу Загорю
1455. Л. 79.

загорнине, село у жупи Хлијевну 1400: в Загорѣхъ. М. 249. само ту.

загорьскимъ, што припада Загорню, које види, тако Доментијан пише мјесто владарьскимъ: Клоомъ цѣра загорскаго. Д. 103. влстель загорскихъ. Д. 105. Асени цѣра загорскаго. Д. 171. 178. на загорскою землю моремъ мѣсткне творить св. Сава из Цариграда. Д. 190. изъ загорскимъ земље светаго Саву въздигъ краљ Владисав. Д. 214.

загравити, соггирега: да не воимъ властелинъ загравити коуилоу трговцу. З. 39.

заградъ, селу је Вльную ишла меѣа по хрѣдоу и Заградоу. Г. XIII. 373.

заградъць, селу је Трѣвѣуи ишла меѣа иегю Градъца оу поутѣ и оу Заградъци оу срьдце. М. 95.

загрьлатъ, Стефан је Немања освојио од грчке земље Загрьлатоу, Лъкъе, Блнцоу. М. 4. Са. 1. била је јамачно жупа; Стефан је краљ Првовјенчани не помиње по имену казујући које је земље освојио Немања, него ваѣа да и њу мисли у ријечима овласть ишевѣска. Ст. 8. а ондје мислим да је и треба тражити.

загрьвь, главно мјесто у садашњој Хрватској: града Загрьва. М. 559.

загрьвскимъ, што припада Загребу: вимизъ загрьвскомъ. М. 560.

загоулин, село које је с градом Кључем и многим другим селима краљ босански Томаш Остојић дао синовима војводе Иваниша Драгишића. М. 439.

загоумѣштина, селу Коншаловъцемъ које је цар Лазар дао Равалици ишла је меѣа на рѣку Загумици. М. 198.

загоуковићъ, презиме које вели П. Ј. Шафарик да је прочитао на камену на гробу Стефана Високога. М. 336. а други кажу да је Зиборинъ. Лицејка I. 68. — Властелин которски Юролинъ Загоуковинъ, који је штампао псалтир у Млецима 1638. В. прим. 15.

загинуоци, *perire*: запис да не послала, војски се, да не загине на даљини путу. М. 409. тоурци у Босне заговоме. Л. 74. загнет Фрлихъ одъ Скиломгекника. Л. 79.

задати, *imponere*: нимъ ратъ зада и миръ прикрьже. М. 254. каде краљевство му намаъ ратъ зада. М. 275.

задовољь, *salis*: теръ нимъ е задовољь зункиенѡ. М. 512. cf. докољь.

задовољьнъ, *sufficiens*: оны листъ правимо да е задовољьнъ. П. 88. да зунне намаъ еспедиторню задовољьнъ. М. 409. адвербијално долази чешће, али би се добро могло разумјети и кад се не би узело да је предлог за с остатком једна ријеч: иако не намаъ задовољно бити и оунто сятъ. М. 251. П. 6. 65. потрабовати не намаъ нимъ задовољно зункити. П. 56. иако да буде задовољно и за веровано кнезъ. М. 304. ода свега е намаъ за право и задовољно зункиенѡ. М. 404. — *contentus*: исмо задовољнъ. П. 6. 84. cf. докољьнъ.

задовољь, *salis*: Дзбровкиниъ му хоме задовољь зункити. П. 4. ако ви се цо дължин, ми изънашаде оѡамо, хоме ви задовољь на нихъ оирекити. П. 15. оѡззели нимъ тръга задовољь. П. 135. cf. докољь.

задости, *salis*: да бихъ нимъ право и задости зунино. М. 448.

задраговиъ, *Вонко Здраговиъ* бјеше један између људи у Сухогрлу које је Стефан Душан дао пиргу хиландарском 1336—47. М. 123.

задръ, град на мору адријатском, *Jadera*: помтше у Задръ. П. 66. држе га свжим у Задръ. П. 75. идоме тоурци на Задръ 1644. Л. 85. иде Текели паша на Задръ. Л. 85.

задръжаникь, *detentio*: да си ходе дзбровкуме свободно и унтаво безъ закаке и безъ задръжанинъ. М. 157. безъ инеднога задръжанинъ. П. 6. 103.

задръжати, *detinere*: да нимъ изъ кољьнъ никто забекити да ин задръжати. М. 157. аше кластелинъ задръжитъ тръговца, да платитъ .т. перперъ. З. 39. да га итсть кољьнъ интози задръжати оѡтъ соуда царека. З. 41.

задръскими, што припада Задру: наредомъ задръски. II. 83. знестъ задрска конска. Л. 85.

задръти, *jacere*: ако вѣшь ного задре (т. j. хальну на ѡдему) или вѣнотуе скыне, или нвоу срамотоу оутини, а не ѡмръкани. З. 47.

задоушнѣ, *legatum in animae salutem*: шо к задушъ оставѣно и шо к душамъ дужинкомъ, и ако бы шо изостало ѡдъ здущымъ и дужинкамъ. II. б. 120.

задоушнѣннѣ, гледај задоушнѣ: коупеницамъ и задоушнѣнѣмъ. Г. XI. 130. XIII. 371. .i. тискиъ (дубата) ѡдъ задоушнѣнѣ херцега Стефана д .о. тискии ѡдъ поклалд. М. 516. јамачно гријешком стоји задужиниу. II. б. 126.

задъ, само у генитиву с предлогомъ съ, а *tergo*: съ задъ црквице. М. 131.

задъць, *patiens*: уегда задѣши момъ вѣдѣши. Д. 193.

задѣва, *attractio*: да имъ вѣе на бѣль теци нарѣне ни нсе кое задѣвае. М. 177. да ѡмомни уловѣку имать шати, а да ѡманѣе да ѣт задѣвае. II. 139.

задѣвѣти се, *attractare*: у ино не задѣвало се. II. 28. сѣдѣ и за дѣвѣ се задѣваю. М. 475. ако амальдаръ за тон се задѣваю, да имъ клрате. М. 530.

задѣти се, *attractare*: ако имъ се где слѣви дѣво, тере имъ се развѣне на мори при земли королевства имъ, да се за ѡмѣди дѣво ѡмѣвѣе не задѣте. М. 85. за нихъ да не имѣдъ пѣудѣи ницѣ, ни да се задѣте за нихъ, тно ли се кие за нихъ задѣти, да се расне. II. б. 18. да се за нихъ ницѣ не задѣне. М. 170. тно годѣ кѣ се за нихъ задѣно. М. 411. да се ницѣ не задѣне ни за кога. М. 485.

заздѣтати, *obstruere*: поути да вокою заздѣлахоу. Д. 80.

зазирати, *reprehendere*: ѡ себѣ не зазирати смѣоу дахѣно. Г. XI. 48.

зазоръ, *reprehensio*: зазорѣу малоу подлѣжитъ. Г. XI. 48.

зазорѣнѣ, *reprehendus*: никакоже быти зазорѣноу ѡдъ гесѣда. М. 5. да не боудеши зазорѣнѣ прѣдъ богомъ и улоукомъ. Са. 4.

зазрати, *reprehendere*: ино Вѣльмомъ везоу зазра-

ти си. Д. 97. не можете ни зазрѣти за ѡкози. Ф. 9. ѡвом ми твою милость не зазрѣи. П. 56.

занимѣвати, *mutuum dare*: имаша ѡпикниа нема ѡбшчати хлѣвакати нинѡму динаре. П. 36.

занимати, *mutuum dare*: ѡпикниа наша динаре не има ѡбшчати занимати. П. 95. *dare*: зѣламо зъ имашъ доври разумъ, конъ енъ не боги занималъ. П. 85. колико не коръ занималъ разумъ, знамо шѡ не поутемо. П. 87.

занимѣти, *mutuum dare*: да енъ ми занимилъ .у. перьеръ. М. 498. *mutuari*: кое занимилъ зъ мене ковода Вялиши. М. 501.

занымъ, *mutuum*: вѣсе свое питиѣ въ занымъ изда. Ся. 1. cf. *занымъ*.

занѣти, *errare*: кѣде занѣе доваръ и разумилъ уловкъ, занѣе и грѣши зъ ѡногъ. П. 163.

закладъ, *pignus*: да ете узели мое закладѣ зъ свое рѣке. П. б. 43. що прѣко не бѣше зъ закладъ за ѡноге дѣлгове. П. 99. даль не кракни зъ закладъ едниъ кзюю и питѣхъ стварн. П. 177.

закланнѣю, *mactatio*: аште кто ѡтъ закланнѣа ного нскоунитъ. Д. 65. *pecus ad cultrum destinata*: снхъ имо закланнѣа продадоху. Д. 65.

заклати, *jugulare*: Вялиъ Шкъмъ закла. П. 112.

заклетѣти, *jusjurandum*: заклесмо се заклетвомъ. М. 471.

закластѣти, *jurejurando adigere*: попь въ рѣзахъ да ихъ заклястѣтъ. З. 42. свакога заклесмо врьхъ тестаментѣ. П. б. 121. — се, *jurare*: еше се съ заклели кралекѣсткѣ им. М. 108. заклесмо се на светомъ крѣжъ хрѣстовъ и въ ске свѣте. М. 276. заклесмо се на то. М. 319. кѣда дошѣ бни ми на време дѣ. лѣтъ, да имъ се пила заклетн. М. 377. на негово сѣ мнсто закле братъ неговъ. М. 414. заклекъ се богомъ живимъ и кромъ, кою вврѣю, и дѣшомъ мѡшѣмъ. М. 274.

закланнѣати, *jurejurando adigere*: како ихъ властеле закланнѣаше. М. 472. *obtestari*: запрѣщати и закланнѣати не

нотъ книженоу быти ни и нуемоу оуъ здѣ записливыхъ. М. 81. — се, jugare: и закани се в скетокъ евангелии. М. 107.

заклопита лоука, краљ је Стефан Првовјенчани дао Жичи село Тальско съ Ратинокъ I съ Заклопитокъ Лоунокъ. М. 11.

заклюунти, claudere: заклюун ю богъ икоже дре-
влю Лю. Д. 3.

заквати, inducere: тракъ синлакъ съ уелми зако-
ванми. П. 6. 74.

заккъ, operimentum: плоуа една и заккъ .г. М. 406.

закколюниѣ, mactatio: тыщсе се на заколеніе све-
таго. Ст. 5.

законитъ, legitimus: поповъ, кон не имаю башине,
да им се дадоу три нмѣ законите. З. 32. доходяци зако-
нити. М. 170. иашомъ законитомъ неультю. М. 375.

законоположеніе, legislatio: вса законоположеніа
христова въ оуѣуствѣ си испльниехъ. Д. 63.

законоположитель, legislator: инокымъ законо-
положитель быкаше. Д. 95.

законопрѣстоупниѣ, improbus: законопрѣстоуп-
ниѣ братиѣ. Ст. 6.

законъ, lex: законъ давъ. М. 4. не здымаите закона
мною оуставленнаго. Са. 3. да е судъ по старому закону.
М. 20. что имамо законъ давати. М. 23. да стоимо въ оуехъ
законехъ, кое смо имели. М. 38. да съ на законъ, що нмѣ
е дакъ господи мн оуѣтъ. М. 51. да нхъ дръжи кралевь-
ство мн на томъ законъ. М. 52. новаго закона да нмѣ не
постави. М. 52. да нмѣ въздръжиши вь всьхъ добрыхъ ста-
рыхъ законехъ. П. 11. да работаю цркъви закономъ све-
таго Слвы. М. 123. да се суде закономъ. М. 147. по зако-
ноу цркъвиномъ и царскомъ. З. 35. како есть смьль законъ
оу дѣда царека. З. 42. законъ царя Стефана. З. 29. како
пише законъ. З. 49. кон съ законъ имали (дубровчани)
с иашимъ стрпцемъ, з баломъ Стъпаномъ. М. 176. устависмо
законъ. М. 191. како е поставио царь законъ по земли.
З. 50. оуумнило господство мн дръги законъ. М. 437. что

прелюбша законъ царьскы. З. 32. прязь законъ нишо да
моу се не оухметъ. З. 34. да нмь се законн ода чар-
никоа прутедрау. П. 2. да нмь се не пометаю добри за-
кони. П. 2. кетъхго и нокго закона съершаю. Ст. 2.

законьникъ, *liber leges continens*: съ законьникъ
поставимешь отъ иракославнаго събора нашего. З. 29. въса-
ны соудѣ да соудн по законьныкоу, прако, како нмше оу
законноу. З. 48. по законникъ царства мн. П. 6. 24. М. 158.
160. по законникоу скетыхъ отъць. З. 30.

законьнъ, *legis*: книги законныя. Д. 136. *legitimus*:
законноу соль да носе. М. 99. закономъ исуатию нашомъ.
М. 243. законнъ урьгъ. М. 362. паклюю чарникъ законъ. П. 5.
гдѣно ксть законно да се соль продава. П. 11. *adv. lege*:
оутвердиль законно. Ст. 19.

закривати, *occultare*: лица своимъ крили закрякюше.
М. 133.

закрѣтити, *occultare*: зяроуемъ оун закрякъ. Г. XI. 59.

закъсьиъти, тога: паклаше свое закъсьиѣ. Д. 44.

закъсьиъти, тогати: милосърднмъ своимъ не закъ-
сьѣ. Ст. 1. прѣидоме не закъсьиѣше. М. 130.

залазъ, *circuitus*, као да је име мѣсту: дакъ нмь
(ноторанима) Леденице и Залазе. М. 151.

залешти, -легоу, *subire*: за кедьнога, кон би хотѣлъ
зла зунити, нѣ право да сен тръговци шету залези. П. 10.

залогъ, *pignus*: никътоже да не дръзнетъ къхети отъ
тога хътео ни оу коупно нмше ни оу залогоу. М. 81. 123.
залогъ, ноуде се окрѣтають, да се откоупоуютъ. З. 36. да
не прѣиме ни зъмъз ницъто залогъ ода властелина царь-
ства мн. М. 148. ишамъ з Мартина Кунини з залогъ помсь.
П. 6. 20. стоупъ земля, кон ми е заложноу за .м. перперъ
на залогоу. М. 532.

заложити, *pignerare*: шо съ залогъ заложене. М. 163.
да самъ колмъ оеун нолуъ продати или заложити. М.
338. да му га (појас) одивилю за шо е заложень. П. 6. 38.

заманица, само у два споменика, и то само у
инстр., *gratis*: мероньхъ орс .о. шти, а сѣмилникъ .з.

и змилинцомъ вѣдоу плоуга .г. мѣти да ороу. М. 565. да
локе три дни змице змилинцомъ. М. 565. перопѣха проина-
роу змилинцомъ да коси стна днь єдинь и винограда
днь єдинь. З. 34.

змилинцѣмъ, gratuitus: да е словодан ѿтъ конске
ѿтъ тоурске и ѿды нше ѿда ксане, . . . нада ли е зми-
нцѣмъ конска по роусягоу, що нвемоу роусягоу нашемоу,
тек и неговемъ селомъ. М. 461.

заморанинъ, transmarinus: заморане и дамнати-
ни. П. 67.

заморнѣ, regio transmarina: са змиенцѣмъ ѿды
племенцахъ ѿды заморнѣ. П. 6. 50. ѿды заморнѣ. П. 6. 50.
уенате съ заморнѣ Гурнѣ. П. 83. понти кю прѣчи на за-
морѣ. П. 87.

заморнѣнѣи, заселак Плаваннѣма. М. 205.

заморнѣскѣи, transmarinus: кѣда на ны поде дрѣка
заморнѣскѣи. М. 54. а или царѣ тѣрконогѣ или господина за-
морнѣскогѣ. М. 351. ѿстроки помѣрснѣе и заморнѣскѣи. Л. 52.

замъуанѣ, у Затону село које је краљ Стефан
Првовѣнчаннѣ дао Жичѣи. М. 11. сѣ. Затонѣ.

замѣна, compensatio: за не данѣ замѣноу сѣстан
богородици. М. 564. нмѣ дадохъ замѣноу на Злуноу, зе-
млю за землю. М. 531. ѿбѣтѣнѣмо дати за нѣга замѣнѣ
уловѣка шо је прѣма нмѣмъ. П. 49. хоню нѣ дати замѣнѣ
за нѣгово село. П. 147.

замѣнѣнѣи, commutare: замѣнѣи је краљѣвѣство ии
архѣнѣпискоуноу за Мгланиноу. М. 94. да нѣсте воля
царѣ ннѣмоу оруети кѣрнѣе по силѣ ии замѣнѣнѣи. З. 33.

замѣрѣнѣи, reprehendere: да нмѣ нѣщо не замѣрѣнѣи,
за шо се нѣсѣ к намѣ накратнѣи. М. 535.

замѣнѣи, презимѣ италијанско: министро Машило За-
нѣнѣи имао је у Скадру штампарију, гдѣ је штампан
триод цвѣтнѣи 1563.

западѣ, occasus: ѿтъ тоуи кѣ западоу. М. 120. сто-
нше .к. звѣзда ѿнашатѣ, єдинѣ ѿтъ запада, а дроуѣ ѿтъ
вѣстоиѣ. Л. 70.

западынь, occidentalis: царьствоуемоу кшоу пь-стоуныи странии и западынии. М. 48. Стефань царь ксты срьклемь и грькомь и западыи страли, рекоу же Алквйи и поморю и вьсемоу дисоу. М. 136. кьстоуные и западыне люди. Д. 86.

запалити, ascendere: иже срьдцьа запалять еси. Д. 14. доушоу запалякшою се о҃гиснь желанныи любе его. Д. 10.

запаленіе, accensio: желаштїиць запаленїе. Д. 19. о запаленїи. З. 37.

запести, impedire: запести ми тыштт ес. Д. 108.

запещатити, signare: запещатено ксть пещатью о҃нквнѣскоу. М. 39.

запещатьелти, signare: дѣла крѣоу запещатьелк. Г. XI. 83.

запещатьельнѣ, signatio: пещать по запещатьельню уиши затворити в єдиѣ скриницѣ. П. 6. 128.

запещати се, offendere: запещать се и тѣ оубьраго врага. Г. XI. 162.

записавати, scribere: снѣмоу хроуосокоулоу записаваномоу. М. 100.

записаник, literae: кто потьцити се разорити снѣ записаник. М. 64. снѣ записаник дѣ ксть тьрѣдо. М. 80. дѣ се не поручемо ни потворно семѣи записанию. М. 219. творе милости и записаник. М. 225. ето ки послано записаник господина Страцимира да видѣте. П. 1. окынь нашѣмь записаниемь дѣемо ки злати. П. 52.

записати, scribere: оутрьди и записи краљекство ми да боудеть непоколебиво скетѣи богородици хвалньдарьсков. М. 63. про записи краљекство ми или оу пшнѣицьх или оу тегонѣицьх. М. 68. записи и тѣхъ имена. М. 127. села, коу из ксть записало царьство ми. М. 143. записи царьство ми снѣ хрисоволь. М. 143. комоу запише село оу влциноу. З. 40. что есть царь записаль вь законницѣ. З. 41. записаше мене зѣ своего брата. М. 229. дарова и записи в наемнитоу. М. 242. дахъ из и записяхъ

за наменито град ханкиски. М. 249. ѡбитю нмъ при-
зювати, како ѡ ѡни нмъ есу се записали. М. 289. сен
се писа и записа за кеѣз унстоѣз. М. 395.

записовати, scribere: записоуѣ записалимъ. М. 79.
прѣкы цѣрнѣ нзсоу разорили, нъ пауѣ приложникъми и за-
писовади. М. 116. вѣсамы соудѣа да записоуѣ соудѣ и да
дръжи оу себѣ кингоу. З. 47. ѡбѣтѣмоу и записѣмоу се. М. 258.

записъ, literae: ѡвон све исписахъ нс кинге крали
Степана, на пнѣ, како се ѣ записъ гогори. М. 105. зѣте
и записе, коѣ нсмо (дубровчани) поставили с кнезомъ
(Лазарем). П. 3. нмъ донесе записъ, како властеле (ду-
бровачки) приимше и записаше мене (кнеза Павла Ра-
диновића) за своѣга брата и грађанина. М. 229. с ѡвѣмъ
нашемъ записомъ и повелѣмъ, којимъ краљица босан-
ска Јелена укида дубровчанима царину. М. 230. да
нмъ с велике клетки повнѣ и записе, коѣ су зунили и
записали господа прѣва косаньска. М. 254. ѡвѣ нмъ за-
писъ неутлѣмо, којимъ војвода Сандаѣ даје дубров-
чанима Конавѣе. М. 291. ѡвѣ нмъ записъ ротѣ и ѡвѣ-
тованѣхъ. М. 323. ѡдъ поклада, комъ постави воевода Слан-
далѣ, три тисѣѣ дукатъ, како се здръжи ѣ записиѣхъ. М.
389. записъ поставе, нѣ ѣ вно поставио господиѣ Слан-
далѣ. М. 390. ѡвон писмо и записъ зунисмо. М. 455.

записънѣ, scriptus, долази с ријечју листъ и с
нѣомъ значи исто што и записъ: ѡвѣ записни листъ, ко-
јимъ дубровчани потврђују да су примили покладъ од
херцега Стјепана, повелесмоу записати великомъ не-
тлѣю. М. 380. листъ записни, у комъ је уговор између
дубровчана и војводе Иваниша да завојште на хер-
цега Стјепана. М. 454. ѣ записниѣ листѣниѣ. М. 480.

заплашити, pertergere: ни же утѣ заплашеть и. Д. 13.

заплѣжати, pl. masc. заселак селу Лојану. М. 64.

заплѣжити, captivum abducere: ни сѣ заплѣжити
ѡдъ дѣховъ неустѣихъ. М. 559.

заповѣдати, mandare: заповѣдаше смѣу ѡ црѣ-
кѣхъ нефри се. Са. 4. да светла ѡвѣтѣлѣ темѣнъ заповѣда.

М. 128. заповѣданіе да ѡираи. П. 27. що се намъ угодно, заповѣданте ни. П. 6. 79. заповѣданіемъ. М. 467. заповѣданіемъ. М. 491. cf. заповѣдати.

заповѣдокати, mandare: що комоу заповѣдоук. М. 116.

заповѣдь, mandatum: не скрѣи ѡдь мене заповѣдемъ твоихъ. М. 9. снѡ заповѣдь престоупаю. М. 14. аще не въскопѣть исправити се заповѣдїю доуховною. З. 29. постави жестоку заповѣдь. П. 7. врьше заповѣдь. П. 14. ми смо зунилии късаку камѣ заповѣдь. П. 18. крѣь смо били заповѣдь поставили да се не смѣз вѣтко принити. П. 32. писа по заповѣди королевства ми. М. 237. писа заповѣдїю и повелѣнїемъ господина воеводе. М. 342. заповѣдникъ заповѣдїю. М. 375. зписа по заповѣди госиотца двороукога. М. 380. по заповѣди. М. 396. ако ли вѣсно не дошли на нѣхъ заповѣди. М. 452. под заповѣд реуевога господина писахъ ѡкози писание. М. 465. како ми би заповѣдь ѡдь цара, да виднѣмъ хужеть. М. 515. нишо нѣсз зунилии прѣко мое заповѣди. М. 530.

заповѣдїнь, jussus: да плаклю заповѣднѣ царниѣ по законѣ. М. 363. mandatum continens: тѣномъ самѣмъ заповѣдїю по ѡконзи моеи заповѣдїю кинзи. М. 475.

заповѣдати, mandare, може се заповѣдѣти да буде или да не буде што: нѣе работѣ заповѣдѣти нѣмъ. М. 18. моимъ людѣмъ хонѣ заповѣдати, да не приде на васъ. М. 45. не моремо нѣмъ заповѣдати. П. 9. заповѣдѣте да нѣмъ плате. П. 14. да се заповѣз по трѣгѣ и да се лнѣи да инткорѣ не смѣз изповѣть ни продавати уелѣди. П. 31. заповѣдѣсмо. М. 230. заповѣдѣсмо да не буде царниѣ. М. 230. уекамо, нѣди заповѣсте, да пошлѣмо. П. 59. що заповѣдѣмъ, все кѣ вѣти. П. 59. есмо заповѣдали ѡвѣи листѣ печатѣю печатити. М. 328. заповѣдѣсмо да зунни мирѣ. М. 375. како се заповѣдѣмо. М. 474.

заповѣсть, mandatum: молнко годѣ нѣмають зъ скѡмъ рѣши и зъ скѡю заповѣсть. М. 523. що се нѣмъ зъ заповѣсти. М. 526.

запродати, *vendere*: запроданна монастырска отъ-
поушеть. Д. 66.

запрятн, *claudere*: запрьль и пьтъ севъ. П. 126.

запрятити, *praecipere*, може се заприѣтити да
што не буде или да буде, сѣ. запрѣштати: того въ
изъгнаніи сътвори запрѣщъ не исповѣдати ни поменовати
имене. Ст. 8.

запрѣштати, *praecipere*, сѣ. запрѣтити: запрѣща-
юща и глаголюща шкроки скошии доволноиъ быти. Ст.
24. моли царьство ми и запрѣща, да се неильни и на-
врьши. М. 139. молю и запрѣщама семъ не повторенъ бы-
ти. М. 223.

запрѣштеникъ, *praecipulum*: господско запрѣщение
късть, не разоуцати се моужоу отъ женс. М. 14. егониъ
тремъшлениниъ запрѣщеніиъ. Л. 63.

запоустаникъ, *desertum*: близъ запоустении по-
стягше. М. 265.

запоустати, *desertum reddi*: селища запоустаема
отъ вѣка. М. 63. аще ли се прилоуитъ запоустети хра-
моу. М. 167.

запштити, гледај заблштити.

зара, гледај заръ: млоую зароу. Д. 160. салъкуниъ
зараиъ. М. 332.

зараити, *ossipare*: изъенише се Колинска на Дльми
на вѣрѣ господьскои, и за то ие крадь Терьтко ксе раз-
гнъ и зомлю зарлен. М. 226.

заради, *propter*: заради брата ми. М. 153. заради вѣ-
ркованіа. М. 521. *quia*: възвратихъ Лштвоиъ хьтиторъ, за-
ради ни се не скидъ мьздоу приимати отъ тоуждихъ троу-
докъ. М. 571. раставља се чешће, те измежу за и ради
долази генитив: за правотврни моего и за негола ради
пркаетькъстка. М. 49. за змолениъ ихъ ради. М. 104.

заратити, *bellum facere*: заратисмо я зесмо други
поль живс. М. 296.

зарешти се, *recusare*: и мз самъ се зарекло пла-
тити, юрь ми ихъ ие Марою двожаиъ. П. 6. 114.

здрѣуѣиъ, praestitutus; нестатисмо би здрѣуи рѣи до .сi. дѣи да нилшъ прити. П. 110. 111.

здрѣуѣи, deprehensio, sequestratio: гдѣ годъ снмилмо дѣрѣуѣице поклада а нил дѣлгове ч землн царѣства мн, никто да нил нхъ не здрѣжи мн иедномъ здрѣкомъ. М. 170. та рѣиеч мислим да је и на овом мјесту гдѣ стоји растављена у двије рѣиечи (за рѣкомъ): звидѣсмо ѿдѣ нѣшнхъ трѣговѣцѣ, кон прѣдѣ господѣства ти здрѣкомъ вѣлхъ пошлн нѣдъ Некога Брѣда, како да не вѣдѣ тыннѣуарѣ а нилнѣ да не изрѣвѣ. П. 140.

здрѣуѣати, cohibere: много смо трѣдилн пислам и стрѣтлн, посыллѣ, здрѣуѣи на вѣсе стране да се не прѣдѣлю. П. 146.

здрѣуѣѣати, cohibere: вѣди ти мнлѣсть послѣать, здрѣуѣиѣ нѣдѣ влнхъ рѣиѣ, да се не стрѣти. П. 71.

здрѣуѣити, cohibere: вѣди се хонѣ крѣлѣво мѣсо прѣдѣти, да се здрѣти по вѣсемѣ трѣгѣ, да не прѣдѣю мн живѣю мѣсѣ, до колѣ се крѣлѣво прѣдѣ. М. 52. нѣрѣ је дошѣлѣ удѣлнхъ господѣства ти, и здрѣуѣилъ нхъ мѣ, да смѣлѣ не прѣдѣю. П. 58. тѣко ли би се нѣшнѣмъ ѣрѣкѣти токарѣ конѣмъ послѣнѣмъ или здрѣуѣити до мѣста нѣговорѣмога, да плѣти господѣству мн .и. дѣлѣтъ. М. 468. нѣшнѣмъ трѣговѣцѣмъ мѣстѣ дѣлн забѣлѣ ѿдѣ тырѣуѣиѣ, и за то сѣ вѣдрѣжнн и здрѣуѣиѣнн. П. 9. deprehendere, sequestrare: нѣшн трѣговѣцн тѣже да ѿо годѣ сѣ вѣрѣвалн мнѣзу и ѿнѣ рѣкѣлѣ и нѣрѣуѣилъ нѣрѣуѣиѣмѣ да нѣшъ нѣлнѣю, а господѣство ти нѣрѣкѣ да је вѣсѣ тѣн дѣлгове здрѣуѣило, и не дѣлѣ нѣмъ се плѣтнѣти. П. 35. тѣон дрѣжнѣ вѣри вѣсѣ здрѣуѣемо за Снмѣи. П. 49. ѿо годѣ тамѣ нѣндѣ нѣлнѣнн Мѣрннѣуѣста Мнѣлѣлнѣнн и брѣта мѣ Рѣтѣлѣ, да вѣсѣ здрѣуѣи за дѣлѣгѣ, ѿо сѣ дѣлѣжнн Андрѣтѣ. П. 49. да је по нѣлѣстн ѣ вѣсѣ здрѣуѣилъ тѣон рѣтѣкѣо нѣлнѣѣ. П. 49. да здрѣуѣи по лѣдѣхѣ дѣлгове до нѣшнѣго послѣлнѣнн. П. 119.

здрѣѣвати, laedere: нѣлнѣнѣ, ѿтѣкѣдѣ нѣдѣ, и здрѣѣе нѣога или постѣѣ. З. 47. excitare: кон боудѣтъ здрѣѣлѣлѣ кон. З. 36.

здрѣнь, fulgens: науе сльнѣца здрѣное лице. Са. 14.
 здрѣх, fulgor: ѡсвещамъ късь миръ здрѣми распѣтаго на
 немъ. Ст. 16. ѡдъ сьмого кожаста здрѣю сътеще се. М. 133.

заселеніе, гледај засельнь: Пекъ съ заселеніемъ си. М.
 11. съ заселѣми. М. 59.

засельнь, villa: съ селомъ Лошиномъ съ всими мегги-
 ми села того и съ засельны. М. 64. Българъ, засельнь дя-
 уанскы. М. 92. съ всими сели и заселѣци. М. 234. мислимъ
 да гријешкомъ мјесто засельци стоји засколци. М. 151.

заслонъ, град на Сави за који каже један ље-
 тописац да је Шабач: прѣими Матемъ краљ и Воукъ
 деснотъ Заслонъ градъ на рѣцѣ Сави. Л. 81. Г. X. 275. иже
 зоветь се Шабачъ. Л. 81.

заслужити, promerere: ако би тужи кожекода биль,
 зидмо юрь тон безаконіе не би чуніиемо, юрь мѣ ижемо
 тамъ заслужилн. П. 23.

застати, reperire: люди, монхъ застае въ Стокѣ,
 този да си дрѣже. М. 108. потерднсмо ихъ въ дрѣжанью,
 вѣсемъ ихъ застасмо. М. 347. иже съ домомъ господинѣ хер-
 цогу а тебе тѣмъ не застади. П. 55.

застроугъ, vasis species: въ судехъ златехъ два за-
 стрѣга съ покромомъ и днѣе зднеле. М. 372. застрѣгъ и здела
 злата. М. 394. застрѣгъ съ покриваемъ. М. 394.

застоупати, obsistere: стрѣлы лѣтехъ сдѣлѣе за-
 стоуплюще. Г. XI. 111.

застоупити, obsistere: еда како сѣа мала и вѣрмен-
 наа неустъ великою ѡноу и вѣруноушетоу застоупити ми.
 Д. 115. defendere: да помилуеши и застоупиши мене. М.
 67. застоупиль ме ѡтъ врагъ. М. 110.

застоупленіе, defensio: помилуаканьми твоимъ
 скорымъ застоупленіемъ. М. 112.

застоупльиць, defensor: оубогымъ застоупильць.
 Са. 1. боуди ми скоры застоупильць въ днѣ страшиаго
 ми ѡсоужденнн. М. 26.

застоупльица, mulier defensor: застоупица іеси
 христѣиномъ. М. 58.

засвѣдоуѣти, *testificari*: призва и свѣдоуѣти и засвѣдоуѣти. П. 6. 128.

засвѣдѣтельствовати, *testificari*: кождо насъ мною и засвѣдѣтельствоую намъ, вероу съблюсти. Д. 37. засвѣдѣтельствоую намъ мноу и съзъ азъ ѿ прѣе къ сѣхъ. Д. 180.

засыпати, *aggerare*: брѣдо засипано прѣстю и каменнѣмъ. Г. X. 240.

засѣдалиште, селу је Зерзеву меѣа съ Постель-каки ишла на Засѣдалище. М. 96.

засѣдатель, *insidiator*: чръквлѣмъ засѣдательскѣ ѿгнати. Гильф. бос. 274.

засѣдаѣти, *insidiari*: въ пазоухѣхъ морскихъ засѣдаюште. Д. 181.

затамати, *occultare*: не ѣе такокоган навнаеца затамати. М. 458.

затварати, *claudere*: да кѣте такока ирѣма нашъ подвигнути и хотѣть такоквми наша мѣста затварѣть. П. 133. горлами объемлемо (мѣсто) и снхъ стрѣминнами затварлемо. Г. XI. 69.

затворити, *claudere*: затворихъ всѣ стѣзы его. Ст. 29. чръковоу затворникъ. Д. 70. светое иуро къ снми истоки затвори се. Д. 118. затворнше Коудимъ. Л. 86. затворнше тоурци цѣра Моухамета. Л. 86. тестаменатъ затворемъ и занеуаѣемъ. М. 496.

затверѣвати, *confirmare*: се рѣчи затверѣдемо намомъ пѣуатию. М. 567.

затесъ, *terminus*, то мислим да значи само за то што се у споменицима каже да се меѣа теше: селу је Ленишковцима меѣа ишла на затесе (т. ј. гдѣ је меѣа била обиѣжена). М. 199. само ту.

затирати, *delere*: ѿ властелехъ, кон затираю дрѣжвоу свою. З. 45. ни краинниъ се з сѣмъ не роти, всѣзъ егово да затирамо. М. 32.

затисноуѣти, *arripere*: листокѣ з сѣмъ тетрагъ затиснѣте. П. 6. 51.

затоки, село близу Дубровника, које се пише

италијански Malbi: да се ставимо у Затонџ. М. 7. земље су дубровачке ишле како држе горње, које су краљ Затонџ. М. 38: дубровчанима је дао краљ босански Остоја неколико села у земљи од Кирли до Стона, па је међу тијем селима био и Затонџ. М. 234. али имају још два Затона близу Стона, па може бити да се мисли који од њих. — Жупа, премда се не каже изријеком да је жупа, у којој је, од Затонџ, неколико села краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи, а та су села Урњица, од Ниви, Замљани, Доубо, Га. М. 11. између тијех села Замљани може бити да је садашње Замчање близу Карановца; тада би овај Затон био у том крају; али како у споменику стоје ти прилози у Затону између прилога у Хвосну и прилога у Зети, прије бих рекао да тај Затон ваља тражити далеко од Жиче, може бити у Херцеговини.

затонџски, што припада Затону (близу Дубровника); дубровчани су плаћали краљевима српским данак за затонџске винограде. М. 19.

затоуеник, exilium: въ затоуеникѣ вѣдѣсть мѣ. М. 90.

затоуити, exilio mulctare: затоуена мѣ бивѣша родителѣмъ. М. 112.

затрѣнавѣски, била је жоупа затрѣнавѣска, а то је крај у ком су Дечани: Дзули въ жоупѣ затрѣнавѣскои. М. 91.

затѣкинути, obturare: затѣуе оуши скон. Д. 110. affigere: листъ, конъ ѣ овѣдѣ ѣ тетрагъ затѣкивъ. П. 111.

здоуза, colligatio: съ клеткою и съ здоузюу, шко да никто не потворитъ евога правдиѣ. Са. 2.

здоузети, гледај завъзети.

здоутрѣнѣ, crastinus: въ здоутрѣнии дѣмъ сѣидоше се на бранѣ. Ст. 6.

захавѣ, мјесто на Бистрици на ком је био уљаник и које је краљ Милутин дао Хиландару. М. 58.

захарни, Zacharias: човјек којѣга је краљ Стефан Дечански оставио Дечанима да даје цркви свиле

по .д. тисоуке на годину. М. 97. — Митрополит смедеревски 1566. В. прим. 18. — Калуђер у Милешеву око 1612. Гильф. бос. 312.

захаръ, *zaccarum*: дасть смоу захара. Д. 192.

захвалити, *gratias agere*: ѿ тоуь благодарихъ бога и захвалихъ. М. 178. захвалисмо що га сте дослен придръжали. П. 51. ен ниезу за тон захвалите. П. б. 111.

захвалити, *gratias agere*: на твоюи любез захвалисмо. П. 15. захвалисмо ен како брати. П. б. 42. захвалисмо господниъ богъ и келнуъству ти, ком се си нами понеуалил. П. 30.

захваливати, *gratias agere*: на тоуь захвалиюмо ти. П. 5. господству ен исно много захваливали и захвалиюмо. П. 156.

захватати, *defraudare*: тоган закона врѣшадун ѿдъкекь взимлю, тере дубровлуъке тръгокьце хвататю. М. 484.

захниѣ, Ступиъ Захниѣ човјек Гргура сина деспота Бурђа 1457. М. 479 (два пута). 480.

захлъини, долази само у два споменика: краљ се Стефан Првовјенчани пише: краљ кьсе српскимъ земле, Диоклитне и Тракоуине и Далмацне и Захлъине. М. 11. и краљ Владисав: краљ кьсхъ рашинкь земль и Диоклитне и Далмацне и Тракуине и Захлъине. М. 25. а отуда се смије само извести да је била западни крај српске државе, од Дубровника на сјевер. cf. Хлъмь.

захлъиниѣ, гледај Захлъини: господниъ Захлъиѣ и Тракоуиѣ. Л. 59. само ту.

захлъиъскии, што припада Захлъиниу: въ захлъиъскои земли. Л. 69.

заходи, село које је војвода Јурај синовац херцега Хрвоја 1434 вратио браћи Јурјевићима с другим селима што им бјеше узео војвода Сандаљ. М. 378. било је близу Захођана, које види, јер се с њима помиње.

захођани; село које је као и Заходе вратио Јурјевићима војвода Јурај: Захођани. М. 378. то ће би-

ти садашње село у Далмацији близу Макарске које на картама пишу *Zavojane*.

захѣтѣвати, *expetere*: ода бога захтевамо твоји милости добрѣ срѣкю. М. 553. 554.

зацрѣкъ клише, код Новога Брда село *Зацрѣкъ клише* које је деспот Стефан дао Хиландару 1411. М. 570.

зауело, *initium*: зауело прѣмоудрости вомзнь господњи. Са. 10.

зауести, *incipere*: зауехъ поощравати мысль свою. М. 4. зауѣшоу изтѣю црѣковьномоу. Са. 12.

зауестие, *conceptio*: олъ зауестѣ отрочете. Д. 4.

зауирь, за Доње Добро дао је господарима његовијем Остојићима Иван Црнојевић замјену на *Зауироу*, давши оно Доње Добро цркви цетињској. М. 531. и сада има мјесто Зачир не далеко од Цетиња на југ, јамачно је исти.

зауоудити се, *obstupescere*: оми се звоукъ и много зауудикъ ода тога. П. 38.

зауоула, мјесто близу Дубровника у држави кнеза Павла: уловѣкъ вѣшь съ *Заууле* донде крагомъ. П. 117.

заштити, *insuere*: крѣсть з токолукию заштити. П. 6. 74.

заштитити, *defendere*: градъ молитвами заштити. Д. 103.

заштититати, *defendere*: заштитѣмъ насъ ода всакоу дѣтели дѣлакоу. Ст. 19.

зашьдъ, *zashьdъ*, *partic. praet. act. I и II*, којима се наклађају те форме глаголу *зашти*: икоже икоторое сльнѣе подъ землею *зашьдъ*. Г. XI. 80. ако съ з уемъ по невести *зашли* како млади людие. П. 161.

зашиь, *zashь*, *mutuum*, *cf. zashь*: писл намъ о *зашиь*. П. 28. ако би се кому харъ зуминад, коли *зашиь*. П. 36. кое (дукате) мени даше з *зашиь*. М. 443.

заждно, *upa*: Ранко съ *Конхиномъ* *заждно* и *Драгомиль*. М. 97. братенци, кои соу *заждно* оу едином коуши. З. 34. есу тен *полауе* близу оиен *дрѣге* мое *полауе*, *сѣдрѣже* се *заждно*. М. 290. *стѣлари*, кое смо имали с *братомъ* *за-*

едно. П. 6. 119. кѣда се заедно купише. П. 6. 127. или нмъ заедно взети или всакому на се. М. 409. узима још и предлог на: сви три на заедно. М. 496. или на заедно или сваки нмю по на се. М. 499.

заждѣнь, ипа: да стоје на добитіе у нашемъ комуну на .с. но кентенаръ на годице с кнше речемъмъ нишеззи на заеданъ. П. 6. 115. само ту.

зажтн, занмоу, на једном мјесту и зажтн, mutuum dare: да ви занмемо двукате. П. 18. mutuari: замсмо у госногѣ пнеззи. П. 176. не вудѣше ѿше платили занмене .у. перперъ. М. 493.

зажць, Ierup: да лове (меропьси цркви) три дни зажце заманичомъ. М. 565.

зв- гледај съв-

звати, зокоу, vocare: шьствовати къ зовоуцоуемоу и. Ст. 18. скедоци званн молени. М. 107. молимо те и зо-вемо, доги к намъ. П. 24. звхъ те на прхвдъ. П. 103. гд нма доубъ, шо се зоке Каладендрѣ. М. 127. Богнша се к звло прхкоромъ Хклѡ. М. 544.

звекъ, strepitus: ороужіа звкь творахъ. Г. XI. 111.

звечан, град у Босни, држао га је војвода Хрвоје а посліје је сједио у њему краљ Стјепан Остојић: писано у Звечан. М. 252. писанъ у нашемъ граду у Звечаню. М. 283. подъ Звечаньмъ. П. 176. и сад имају зидине од њега на ријеци Крупи између Бање Луке и Јајца. Zemlj. bos. 47.

звечань, град у Косову близу садашње Митровице, сада је пуст (Гилѡф. бос. 295): Стефан је Немања разбио браћу своју близъ града глаголемго Звечань, и тада ондје влше црквица св. Бурђа. Ст. 6. близу је Бањска: црква св. Стефана при граду Звечанин, еже ксть Банскѣ. Л. 53. въ Звечанин градуѡ лежаху кости Костадина, брата краља Дечанскога. Л. 53. въ Звечаню. Л. 70. въ градуѡ Звечанюу прьстави се краљ Стефан Дечански оудавою ѡтъ сына своего Стефана. Л. 71. въ Звечань градуѡ пославъ, но дьмехъ нзкьнихъ оудавлю-

иѣа горуганшон сьврѣти осоуждѣть. Г. X. 268. XI. 79. столица епископска, cf. звечаньскыи.

звечаньскыи, што припада Звечану: съ киискоупомъ звечаньскыи Дипломъ између 1293 и 1302. М. 60.

звѣждъ, крај у Србији који се и сада тако зове, у округу пожаревачком: цар је Лазар дао Раваници три села оу Звѣждъ: Кръшевциъ, Посуцьцъ, Клоны. С. Л. 1847. IV. 53. и два цркви богородичиној у Ждријелу браничевском: Волъю, Кръшевциъ. М. 194.

звѣздали, заселак селу Њѣлшаници, које је било Градислава тепачије, а цар га Лазар дао болници хиландарској: Звѣздали. М. 195. Г. XI. 139.

звонити, tintinare: съкономъ звонивше на съворе. М. 40.

звоню, tintinnabulum: съкономъ звонивше. М. 40. номинативу нема потврде.

звоньце, tintinnabulum: покъсъ верига сребрна возлаксна и съ звонци. П. 6. 73. номинативу нема потврде.

звѣзда, stella: аще можеть што изъишти звѣзди. Ст. 24. аште шко орѣль възнесени се и средѣ звѣздъ гнѣздо сътвориши си. Д. 106. звѣзда дѣвницѣ. Л. 61. ѡпанита звѣзда. Л. 84.

звѣздица, stellula: дискошь и звѣздицѣмъ. М. 408.

звѣздићъ, логофет дубровачки Никша Звѣздићъ, име је писао и Никола, а презиме латински de Stella 1431—54. М. 366. 374. 380. 384. 387. 391. 396. 409. 425. 456. П. 6. 93. 96. 98. 102. 108. 116.

звѣздоблискательнъ, in modum stellae micans: ѡтъ звѣздоблискательна ороужѣа. Гильф. бос. 275.

звѣздообразнъ, stellae similis: звѣздообразныи благоухстѣа перѣемъ прѣлѣтаеть. Гильф. бос. 274.

звѣздоухстиѣ, astrologia: звѣздоухстѣа проходеще хитрость. Г. X. 250.

звѣздошьствнѣ, stellae cursus: звѣздошьствнѣ съ вѣдѣмъ уюдеще се. М. 58.

звѣждъ, два села бѣху тога имена у Мачви, која

даде цар Лазар Раваници: село **Звѣзды** и дрѣвѣ **Звѣзды**. С. Л. 1847. IV. 53. једно има и сада.

звѣздынь, sidereus: звѣздынь злкомъ. Г. X. 215.

звѣръ, fera: звѣры ловити. Л. 59.

звѣръковъ; између људи у Штину које краљ Милути даде цркви арханђеловој у Штину приложивши је Хиландару један бјеше Доброславъ звѣръковъ сынъ. М. 62.

звѣрънь, bellivus: звѣрнокъ скертини. Ст. 28.

звѣръуькинъ потокъ, међа је селу Војинцима ишла на **Звѣрауь** потокъ. С. Л. 1847. IV. 52.

зг- која ријеч с тијем почетком не би била овдје вала је гледати код **сг-**

згара, гледај **згора**: ксе **згара** рсуне ствари. М. 326. три пута долази, али само у том једном споменику.

зглакъ, мислим да је мјесто **славъ**, servus: сѣ царекъ **зглакомъ** Амь вегомъ. М. 513. два пута, али само у том једном споменику.

згора, **згорѣ**, **згорѣ**, гледај код ријечи **горѣ**.

згоурѣ, име мушко, гледај **Доуклишерскинь**. може бити да је погрјешка мјесто **Згоурѣ**, cf. **Згоурокниъ**.

зд- е тијем почетком које ријечи нијесу овдје вала их тражити код **сд-**

здание, opus: оудивљивъ се оумъ **уловѣуьскомоу** вѣсемоу **зданию**. Ст. 24. ѿ спасени **зданиа** вседителнии его деснице. М. 110. на **здани** апостола. Д. 63. aedificatio: науслики **зданиа**. Г. XI. 69.

здати, aedificare: науслъ **здати** домъ господени. М. 91.

зде, hic, cf. **здѣ**, **сьде**: **ловѣшоу** емоу **зде**. Са. 1.

здези, nunc, cf. **сьде**, којему је додано још **зи** (које види), да би му значење било јаче: не **зи**мъ да **къ** до **здези** **живъ**. II. б. 20.

здола, **здолаъ**, гледај код ријечи **дола**.

здоо, мјесто сѣ **долаъ**, е предлогомъ **одъ**, ab isto, infra: **свѣдоци** **одъздоо** **именокни**. М. 510. cf. **долаъ**.

здравица, propinatio: **сего** (цара грчкога **Ниши-**

Фора) оуѣмше блъгари и ѡтсеноше главѣ емѣ и изкарше,
дондеже вистъ тауно кость, и ѡковаше сребромъ, и нише
ѣю кно, и сѣ вистъ прѣкѣ здравница блъгхромъ. Г. X. 252.

здравниѣ, *sanitas*: богъ ки днн здравне. М. 7. да му
е на здравіе. М. 83. тестаментъ ѣсть зуннила ѹ своем до-
вромъ здравю. М. 415. докле хоѣе богъ ѹ здравью ѹести-
тога цара. М. 556. слаиноуѣ кожекоди ѡдъ кнеза много
здрави. П. 26.

здравъ, *sanus*: тоудѣ си ходите пространо и здраво.
М. 24. молимъ бога да ки здравехъ носи. П. 41. да да богъ
семѣи и ксакомѹ писаниѹ ѡврести ки жмкоѹ и здравоѹ и
веселоѹ. М. 545. есмо здраво, докле хоѣе богъ. М. 556. ако
га богъ здраво до вась донесе. М. 560.

здравъ стоквати, *bene valere*: здравъ стокѹи. Д. 20.

здѣ, *hic*: здѣ въждельѣъ за въ ѡврести ки мѣсто спа-
сеніѹ. М. 4. cf. *зде*.

здѣвѣѣ, измеѣу ѣуди који по заповиѣсти цари-
це Милице показиваше меѣу ливочку један бјеше
Здѣвѣѣ ѣубостиѣанин. М. 263.

здѣла, *ratina*: дѣне зднеле златѣ. М. 372. дѣне зднеле
срѣбрне на мнеста позлакеваше, а потехѣю дѣла на десете
литара .з. зѣла. М. 372. здела злата. М. 394. здѣла. П. 6. 125.

зѣвѣгарь, *ζευγάριον*, *jugum* (*boium*), мјера за ѣн-
ве: да даю (цркви) на зѣвгарь по .д. кѣле жита. М. 192.
земли зѣвгаремъ .д. Г. XI. 132. XIII. 376.

зѣвѣгелатни, *f. arationes*, од *ζευγλατέω*: инѣѣ ѹ
царекѣ зѣвгелатни. Г. X. 132. XIII. 375.

зеленика, селима која је краљица Јелена дала
манастиру богородице рѣачке ишла је меѣа оу Ма-
лоу Острѣнцоу, оу Зеленикоу, како глѣда оу море. М. 68.

зеленъ, *viridis*: на тканици зелени. П. 6. 73.

землиѣъ, властелин војводе Радосава Павлови-
ѣа а посліѣѣ ѣега синова му, кнез Пѣкѹиъ Землиѣъ,
којему име пишу и Пѣкѹиъ 1439—54. М. 400. 413. 471.
— Властелин синова истога војводе, кнез Мишленъ
Землиѣъ 1442. М. 472.

земляники, у босанском краљевству као да је била жупа која се тако звала: у херцега Хрвоја бјеше властелин кнез Боравац Чемеровић изъ Земляника. П. 176. и у синовца Хрвојева Јурја Војисаљића бјеху једне године два властелина, један војвода а други кнез, одъ Земляника. М. 379.

землянь, град који је Стефан Немања освојио од Грка, помиње се пред Велбуждем, а по том ће бити у оном крају. Ст. 8. Л. 69. — Садашњи Земун према Биограду: тоуруниъ наде на Земоуниъ. Л. 87.

землянь, *terrestris*: ипоноу ѿть земляныхъ не приложитъ се. М. 3. тобою съмрише се небесамъ съ земляными. М. 67. прѣслави ихъ иауе всехъ царь земляныхъ. М. 103. прѣда всакогѣ господина земляногѣ. М. 325. *agricus*: што доходи ѿть поповъ или ѿть влахъ, или земляна поповска бирь. М. 13. cf. земляскыи.

земляскыи, *agrestis* (*homio*): што доходи ѿть поповъ или ѿть влахъ или земляски(хъ) люди. М. 13.

земля, *terra, orbis terrae*: ѿставниъ и вса же на земли. М. 3. потрясе се земля. Л. 77. *regio*: ѿдь гръубске земле. М. 4. господиъ късе сръбске земле и халмске земле. М. 9. да гредѣ съ тръгомъ в землѣ краљевства ми. М. 16. архиепископъ сръбске земле и поморске. М. 19. краљъ всехъ рашскихъ земля. М. 19. оугръскоу землю. Л. 77. оу хкостивскои земли. М. 61. *fundus*: земле и виноградѣ што сте дръжали. М. 46. приложихъ землю Биволакъ съ всми негми. М. 92. земля цръковна. М. 98. стальнъ земле при цръквы. М. 123. иилють скою бащинноу землю. З. 31. ѿть проиѣарске земле да иесть колнъ никто подложити подъ цръковъ. З. 34. иерь смо кзнили ваше племенитъ землю. П. 21. што годе с земля работныхъ. М. 531.

земляниниъ, *agricola*: кто се ѿбрѣте зунникъ иекою забавѣ дзбровчанниъ или земляниниъ, кои ие продаѣ жито. М. 119. да не иил (трговац дубровачки или млетачки) ни ѿть кога ни једне забаве, ни ѿдь царства ми ни ѿдь когѣ властелина царства ми ни ѿть ииедногѣ киепале

ни отъ землинниа ни отъ многа нога владѣшаго зъ земли царства мн. М. 153. само на та два мјеста.

земледѣлникъ, agricultura: не земледѣлникъ мнѣхоу. Д. 23.

землиороднѣ, terrigena: обладати всен твари землиороднѣхъ. М. 193.

земнѣ, terrestris: оставити висоту земнаго господства. М. 243.

землишнѣ, између људи које је Стефан Душан дао Хиландару један у Словинѣу бјеше Вошхиа Землишнѣ. М. 123.

зеръзехо, село које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима, међило је зъ Брѣстовѣномъ и съ Постелѣкани, како потече вара изъ Дриша и илѣко је Дриша теши подъ велии вратъ. М. 96.

зета, земља за коју се из споменика види да је захватала Служ, Скадар па до мора и Цетиње: Стефан се Немања родио въ Зети на Рибници. Са. 13. а Рибница је сада вода која утјече у Морачу под Подгорице. Стефан је Немања освојио одъ морскихъ земље Зетоу и съ градовы. М. 4. Са. 1. цар је Діоклитѣанъ био родомъ отъ Зете. Л. 55. а мјесто гдје се родио зна се да је близу исте Подгорице; а да је била у Зети Бојана са Скадром и Служ, изријеком се спомиње: въ Зети въ светога Срѣћа на Боши. М. 446. подъ Силѣжсмъ въ Зети. М. 483. въ Скадрѣ и въ Зете. П. 2. а Цетиње да је било у Зети потврђује се само тијем што Иван Црнојевић сазидавши цркву богородици на Цетињу назва је митрополиа зетска. М. 531. син Немањин Вукан бјеше кнез всен Зете. Л. 51. свети је Сава поставио епископа отъ Зете, діоклитѣинскомъ поимѣоу, въ храмѣ архистратѣа Михаила. Л. 50. св. зетскимъ. Стефан Дечански док се не зацрали држаше Зету: илѣко господовахъ Зетою. М. 112. послѣје је држаху Балшићи: на Зети на Балшики. М. 168. отъ Зетоу за Балшоу. Л. 73. Балша господинъ Зете. Л. 76. послѣје

Црпојевић: Иван, сф. зетъским, и Ђурађ: кдекода Зети. М. 538. Зета се писала и Дмоклити и Дмоклим, које види.

зети, један пут мјесто кызети. П. 15. а један пут само срђаваписања стојимјесто изети: не зехъ. М. 563.

зетниъ, један пут мјесто кызетниъ. П. 74.

зетъ, генег, свој родбини жениној: оставихъ на престоле моємъ доубвѣнаго ми сына Стѣфана велика жоупана, зети Алексит царя гръцькога. М. 5. Са. 4. цар бугарски Борило понимъ съ собою зети своєго гръцькога царя Филандра. Ст. 21. цар бугарски Асен къ своємоу зетоу Владиславоу краљу кьсписавъ. Д. 204. Добре и братъ моу Мно съ дѣтцали си и зетъ никъ Братило. М. 63. Бериславъ зети. М. 564.

зетъским, што припада Зети: кинскихъ зетъским, којегаче поставио св. Сава, помиње се од 1233. М. 17. Л. 54. митрополъ зетскъ на Цетињу од 1485, постави је Иван Црпојевић. М. 531. 533. 538. трговец зетъске. М. 175. господинъ Гюргъ ксон зетскон и поморскон земли. М. 203. синъ цара Лазара Стефанъ вьстѣ кьликъи деспотъ срьбьскимъ земли и зетъскон страны. Л. 72. господаръ зетскы Иванъ Црьносикъ. М. 534. кьстикъи зетскс. П. 8.

зеховкии потокъ, селу је Урѣнхлокъцоу ишла меѣа оу зеховкии потокъ. С. Л. 1847. IV. 54.

зѣць, бјеше парница в Хоус између Мксис Зѣцъ и Влахуше Латинчиѣа 1441. П. 6. 110.

зи, додаје се ријечима демонстративнога значења, те им то значење бива јаче: оьзи, оькози, оьколикъзи, оьнъзи, оьнакози, оьндѣзи, снѣзи, семоузи, синъкози, такози, толикози, тоуѣзи, тоузи, тьдъзи, тьзи, зѣзи, и друге, које као и ове види на њихову мјесту; једном стоји и уз ион: но монози земли. П. 135. и уз инкьто: никтози. З. 41. и уз личну замјеницу трећегаче лица: мьзи, нѣзи, сф. и (ѣго). долази и растављено од ријечи којој се додаје другом ријечју: тако ни зи ѣ и прако. П. 81. на једном мјесту стоји без та-

ке ријечи утврђујући цијелу мисао: имамо **зи** гласе. П. 25. долази и с **ј** (и, гледај и, **јго**) заједно, које има исти посао: **ѡковзи** (овојзи, т. ј. ово). М. 452. **омоганзи**. М. 254.

зибеланиъ, *pellis zibellina*: шуба подстакљена **зибелани**. П. 6. 125.

зиданије, *aedificatio*: **ѡ** зиданиѣ града. З. 40.

зидати, *condere*: зидоушоу храмъ. Ст. 4. црквиѣ **ѡ** исть зидаль Берислакъ. М. 64. кон се съ дзбровуанс забацившили по монхъ градовехъ, тизн да зигю градь. М. 208.

зидителъ, *conditor*: зидителю идшемоу. Ст. 1. **кладыцъ** скоюмоу и зидителю. Ст. 4.

зидьць, *faber*: Никола зидьць. М. 62.

зима, *hiems*: а то съди зима. П. 3. мѣуно би нмъ зиме уекать. П. 96. **зла** зима. Л. 75. въ тоу зимоу иви се опашита **зѣтзда**. Л. 86. *frigus*: зимою и **ирахомъ** пошръздуште. Д. 24.

зимниште, *hiberna*: лѣтища и зимнища **ѡ**брѣтъ. М. 562. да би нмъ **сно** (власима) дали прѣстать в зимнищехъ сен зиме на **пашехъ** земляхъ. П. 82.

зимниа, *ζυμια*, *damnum*: да нмъ все **пашини** и **зимнию** крати. М. 528.

зимокати, *hibernare*: коемоу властелиноу прѣиде да зимоуе **улокъ**, да дава **травинноу**. З. 50. да **зимзю** гдѣ съ **прѣво** **зимокати**. П. 26.

зимокниште, *hiberna*: **арьбанасниъ** да не нмъ тоу **зимокнища**. М. 27. съ **пашини** и съ **зимокници**. М. 134.

зимоу съ, *hac hieme*: **зимзсъ ѡ** **дѣмитровѣ** дит в **Снопи** **продахъ** **киноградъ**. П. 6. 26.

зимьниъ, *hibernus*: зимне **паше**. М. 12. *frigoris*: зимные **ради** **нужде**. Д. 200.

зимоути, *hiscere*: да **зимешъ**, да ти **идѣ** **дымъ** въ **оуста**. Ш. *leseck*. 130.

зи ѡ, име **једном** **манастиру** у **Светој** **Гори** под **Хиландаром**: **монастирь** **глаголѣиѣ** **Зигъ**. М. 126. Д. 52. **пишем** **га** **тако** с **ѡ** **према** **дату** **в** **Зигю**. М. 130. и **пре-**

ма адјективу **зигьскми**, који би гласио **зигьскми** кад **г** не би било **ѣ**.

зи ѣ љ с к м и, што припада **Зиђу**: да съедине съ **скорь-**нинскоѣ и **зигьскоѣ** **негѣмь**. М. 126.

злаконосѣиѣ, *gramina ferens*: земляная дароносѣа еже цвѣтовѣ еже благоуханѣа и **злаконосноѣ**. Г. XI. 167.

зламенати, **гледај** **знаменати**: *list peccatorum nostrorum*. М. 280.

зламенитѣ, *insignis*: листѣ подѣ илшнѣи **зламенитнѣ** **неуатомѣ**. М. 378.

зламениѣ, **гледај** **знамениѣ**: бауинѣ **исданѣ** съ **зламенѣиѣмь** **воискодинитѣ**. П. б. 49. **посилемо** **кнѣзѣ** **Ивана** **Петровиѣа** **зламеннемь** **илшнѣи**. М. 542.

злата, име женско: међу људима које краљ **Стефан** **Првовѣнчани** даде **Жичи** бѣше **Тихомирѣ**, **тыѣа** **поу** и съ **дѣтнѣю**, **Злата**. М. 12. и још једна. М. 12. али на овом другом мјесту није са свијем поуздано да је женско име.

златарѣ, *aurifex*: **Горьги** **златарѣ**. М. 63. **кокаунѣ** и **златарнѣ** и **кѣи** **маниторнѣ** да **рѣботѣю** и **ѣрю** **ико** и **сокальничѣи**. М. 98. **ако** се **нагѣ** **златарѣ** **оу** **градѣоу** **коке** **динаре** **безѣ** **волиѣ** **царѣке**, да се **златарѣ** **наждеже**, а **градѣ** да **плати** **глобоу**, **што** **реуѣ** **царѣ**. З. 49.

златникѣ, *numus aureus*: **тосѣже** **ѣбитѣли** **сѣнопагасѣмь** .ф. **златникѣ** **на** **какаѣю** **годнѣиѣ**. М. 540. **п.**-**тинѣ** **златникѣмь**. Ш. *leseck*. 76.

златница, *numus aureus*: **продашѣ** **ми** **мѣсто** **Ликадѣ** и **Палѣокометницѣ** **зл.** **аѣз.** **златницѣ**. М. 126. **годнѣи** 1608 **ѣвртѣ** **таше** се **кѣнѣ** **по** .т. **златницѣ**, и **златница** **имать** .рк. **лс(при)**, **кѣлѣ** **по** .к. и .с. **златницѣ**, **товарѣ** **житѣа** **по** .с. **златницѣ**, **товарѣ** **внѣа** **по** .л. **златницѣ**, а **ѣтъѣемь** **же** **нашнѣиѣ** **естѣ** **оу** **златнѣ** **прежде** **внѣа** **кѣнѣ** **по** **хиладѣ** **лс(при)**, **кѣл** **же** **по** **единоу** **златницѣ**, **товарѣ** **житѣа** **по** .м. **лс(при)**, **товарѣ** **внѣа** **по** .к. и .с. **лс(при)**. В. **дан.** 1. 6. — **Неко** **мѣсто**: **коѣва** **деспотѣ** и **кралѣ** **Владиславѣ** и **Цинкоуѣ** **до** **Златницѣи**. **изведе** **деспотѣ** **кралѣ** **Владислава** **на** **Златницѣоу**. Л. 78. Г. X. 272.

злато, aurum: да си кунзу късия тръга, нон нма
 ъ на потребу, злато, сребро, сенте или ино. М. 37. пръ-
 сты окование златомъ. М. 91. въ место злата своеобразно
 сие подписасмо. М. 192. оковани з златъ. М. 386.

златозарьнь, auri in modum splendens: приносеть
 чистотою съкѣштее се златозарные власы юлоше. Д. 27.

златоковань, ex auro fabricatus: въстръкниъ злато-
 кокованною тръкою. Г. XIII. 358. auro ornatus: инны
 златокованни. Д. 201.

златокрилатъ, aureas alas habens: юностию ико ор-
 ли златокрилати гръусьскаго прѣдвѣлуьство достигше. Д. 136.

златоносикъ, властелин краля босанскога О-
 стоје кнез Вукашинъ Златоносикъ 1399. М. 234. 237.

златопечатльнь, auro signatus: въ сѣмь злато-
 печатленемъ хрисокоуле. М. 127. слонеси златопечатлен-
 ни. М. 128.

златопечатль, auro signatus: въ златопечатльни
 поколи. Са. 2. оутвърди хрисоколемъ златопечатльнямъ.
 М. 86. сие златопечатлюе слово прѣстка ия. М. 135.

златоседальнь, auream sellam habens: кони злато-
 седальни. Гильф. бос. 276.

златооусть, aureum os habens: новоченние сназ-
 юмоу Златооустомъ. М. 561.

златъ, aureus: съсудн златни и сребръни. М. 11.
 свою златъ негати. М. 107. злати помсь. З. 43. дѣт тыся-
 кѣ двѣтъ златѣхъ. М. 251. злато число. М. 539. — Пре-
 зиме кнезу дубровачкомъ који се писао латински
 Daugus: Андрей Златъ 1254—56. М. 45. 47. име му пи-
 шу и Андрей: Златъ Андрей. М. 45.

златьнь, aureus: златьне поставъ. М. 37. палъ едлаъ
 лъпъ и великъ злать. М. 498. — auri: множествю много
 златное възъмше. Д. 60.

злаушь, graminosus: многозлавно и многопло-
 дно еста место, равне коуни и злауно. Г. XI. 69. гдѣ
 царскомъ гриешкомъ стоји злауно.

злетовъ, крај један у околини овчепольској, cf.

злестокъскми: по **Злестокон** и по **Морозвиздоу**. М. 565. сад има село тога имена на ријеци Злетовској близу Братова.

злестовъскми, што припада Злетовој: въ хорѣ злестовци бјеше **Весново**. Г. XIII. 296.

змалъдъ, epecaustus, срл. smaldus: рогъ плуиниень срекронь поздлѣнь и змалдонь с покривонь. М. 498. cf. жмалъдъ.

змалъскъ, serpentis: пръстенъ с оуцень змалскем. М. 415. П. б. 121. и. языкъ змалскехъ ѡкованскехъ. П. б. 100. на пошьедьем мјесту по другомъ екземплярѣ од истога споменика гласи каквомъ годъ гријеникомъ зманокехъ. М. 408.

змии, serpens: ѡтригають змии скою злобоу. Ст. 4. змиа вѣль еси. М. 243. множаство змиень. Г. X. 237.

змиа, serpens: ѡскрѣвнть се ѡтъ вьсна ꙗз или ѡтъ змиѣ. Ш. Iesek. 129.

змиеньскъ, serpentis: не змиеньскъ пауе же аггеловъскъ кьтъ. Д. 49.

змиожинь, у једномъ споменику неколико пута мјесто възможень: поуценнень и змиожиннень князъ и кластелень. М. 375.

знаменати, signare: нуромъ врьста ѡбразонь вьса скою ѡумилштѣе знаменатѣе уювьствїа. Д. 72. cf. знаменати.

знаменниє, signum: дароусть и занисоусть царьскнмъ ѡбмунннмъ знаменїемъ. М. 144. заниса се и зтврди знаменїемъ царьскнмъ. М. 163. какво знаменїе хѡкїсте да ки се постави на вратѣхъ влше полдус. П. 80. многа уюдеса и знаменїа сьтварастъ. М. 530. cf. знаменнїе.

знаменовати, designare: нашъ листъ подъ неутати(ѡ)мъ пръстена цюнга знаменоканарѡ мегю нами с комьномъ дзевровьуѣннмъ. М. 481. 482.

знашиє, poli (amici): изити ми ѡдъ знашиє моего. М. 5. potitia: пакървемо знашиє и видѣиє. М. 217. не моремо втрокать да је с клштѣмъ знашиємъ. П. 11. да нмъ намъ дати знашиє на два мессѣа прько тога. М. 286. да је

Ѹ знаніє всакоуѸ. М. 306. дѸємо Ѹ знаніє всакоуѸ. М. 330.
да дамы на знаніє. М. 339. да с свакоуѸ на знаніє. М. 388.

знаніє, notitia: Ѹ нашѸ знаніє и ктєсть иѸ. П. 126. само ту.

знаніѸцѸ, notus: знаніѸце речеѸога Михаила. П. 6. 120.

знати, poscere: да єсть вєдомо насємь хотєщимь
знати. М. 8. комоу Ѹть сьрєдникь и знєшимьхъ. З. 31. то
ки знате добрѸ. М. 49. не зѸва тати и гьсара. М. 147. вогь
зна Ѹ всакои нашон скрьєи. М. 250. Ѹ томь скєтитель-
ско ти добрѸ знаю. П. 2. каша милость за този зна. П.
37. добрѸ знате за таи послаѸ. М. 426. кто ниѸхъ кингу знаю.
М. 535. знамо да сѸ словодни. П. 2. ако ли не догєшь,
знаи крѸ Ѹсташь за крика. П. 6. вьсємь сѸтѸ знамо. П.
20. дѸємо ки знати. П. 52. погьбоше много людѸи, мнози
же и не знаше се. Л. 80.

знои, aestus: сльнѸемь и зноємь Ѹналєми. Д. 24.
жєстокоуѸ зноиу зѸлѸ разкѸраштоуѸ. Д. 154.

зографѸ, име јєдном манастиру у Светој Гори:
ЗографѸ игоуємь. М. 127. — Митрополит Іоань Зо-
графѸ и братѸ его ІєрѸмонихъ Макаріє ЗографѸ, унуци
монаха Германа у манастиру Зєрзу близу Прилипа у
вриєме Вукашкина краља и сина му Марка. М. 182.

зографѸ ськии, манастира Зографа: зографѸскіи ігу-
ємь. М. 132.

зонько, неком Николи Зонкю писашє дубровчани
молећи га да настане код Турака да не чинє забавє
њиховиєм трговцима 1397. П. 10.

зоранѸ, име мушко: међу Ѹдидма које је краљ
Стефан Дечански дао Дечанима јєдан бјєше у Ба-
бама ЗоранѸ. М. 97.

зракѸ, visus: ни Ѹть когоже познани вьстѸ зрака
нияти силѸ. Г. XI. 59. согта: скєтѸвразнии лица зракѸ.
М. 78. 121. зракомь голоуєнємь. Д. 167.

зрительнѸ, visus: зрительнаго ѸѸію лишєнѸ вьстѸ
ѸюкствѸ. Г. XI. 82.

зрьзовниѸ, властєлин дубровачки и виєћник од
вєлєга виєћа ЖѸни ЗрьзовниѸ 1253. М. 40.

зръзь, име мушко: властелин дубровачки **Зръзь**
1281. М. 54.

зръно, granum: .в. зръна великога бисера. М. 386.
сребра глумскога два савзла, з једномъ савзлаю .с. плоха
и неколико зръна фин. М. 406.

зръньце, dem. granum: възми кльуѣю изелькоу; та
изми зрънца. Ш. lesek. 130.

зръцало, speculum: не къ томъ къ зръцалъ и гаданѣ,
нъ лицемъ къ лицу приповѣдствъ богами о насъ. Г. XI. 117.

зръникъ, visus: скътъ моего зрънѣ. Г. XIII. 366.
късен земан тои зрънѣ доброты подаркель. Л. 61.

зрънь, гледај **Рогатиѣ**.

зръти, videre: югда зръмше въздвиженѣ храма. Ст.
10. оуи твои право да зръте. Са. 9. оуусеникомъ иго зръ-
ршиѣ. М. 88. росоудникъ нестрѣнно бити срьдцъ твоюмоу
зрети христиани оуъуствѣта ти обладдениѣ бити изма-
нленѣ. М. 243.

зоуелъка, dentiscalpium: зъвалка една оудъ корали
с шло сребра. М. 498.

зоукоко кроушникъ, црква је св. Бурѣа на селиши
Сръбшори имала земљу, којој је меѣа ишла на Зоу-
коко Кроушникъ. М. 64.

зоуць, dens: једанъ зъвъ прасълун съ кержицани сре-
бряно позлакено. П. б. 73.

зоуцьць, селу је Приљепници ишла меѣа на ками
на Зъвьць. М. 198.

зоуировкиѣ, поидли Зоуировиѣ Коукашинъ царека
дрѣва оу Кръшекцъ 1433. Г. X. 271. други летописацъ
каже за тај догаѣај само: поидлише оугри дрѣва тоуръ-
ска подъ Кроушекцемъ и вели да је било 1437. Л. 77.

зоуѣль, срл. zoiellus, jocalia, ornatus: по нихъ би-
смо били послани оубъ кашъ зъѣль. П. 75.

зъдъ, tigrus: ико птица оубоверѣа се на зъдъ. Г. XI.
70. да съ колни зидати зиди. М. 106.

зъдъць, faber: многинъ дѣлатель, зъдъць и прамор-
никъ. Д. 98.

зѣла плоча, меѣа је селима св. Николе враѣнискога Гуглави и Крушевицама ишла оу Злоу Плоуу. М. 26.

зѣла рѣка, планина којој је име Црне Горе међу Плавом и Будимљом што је краљ Стефан Дечански дао Дечанима, ишла је одъ Зѣле Рие, коудѣ се ни оре ни копѣ. М. 95.

зѣлина, име мушко: међу власима које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи једном бјеше име Злина. М. 12.

зѣлоба, malitia, maleficium: ѿтвергъ злобоу дивколю. Ст. 3. никоеже не имоуѣа междоу собою злобы. Са. 5. да гредѣ прѣдъ царство ми да всакѣ злобу а или свадѣ. М. 170. що се бздѣ зуниле коѣ любо утете а или злобе или крѣви з сиоузи рѣтъ. М. 170. живоуѣе въ монастири, мнозе злобу поквини соутѣ. З. 31. що се зло оуумни томоузи селоу пожегошь или уимъ любо, ѿномоузи селоу всоу тоузи злобоу да плати ѿколина. З. 34. ако имъ уто оузмѣ гоусаръ или татъ или комгоде злоба. З. 46. тере мѣ зунни кою злобу. М. 525.

зѣлобникъ, malitiosus: зѣборъ злобникыхъ ѿсѣдоме мѣ. Ст. 22.

зѣлобнти, persequi: припорѣуѣоѣ намъ лѣснти прѣдѣ а злобнти испрѣдѣ. М. 448.

зѣлобникъ, malitiosus: да прѣтнн недѣснѣю како прѣстоупникъ вожи и злобникъ. М. 533.

зѣловѣрикъ, perfidia: зловѣрѣа ересъ ѿтъгналѣ бысть. Д. 126. пѣвѣлъ зловѣрѣа. Д. 147.

зѣлодоушьца, селу је Словињу које Стефан Душан даде Хиландару ишла меѣа до водѣвнунѣа Злодушьца. М. 122.

зѣлодѣи, malefactor: по искоушению старѣго злодѣи. Г. XI. 190.

зѣлодѣиствѣникъ, improbus: како не иссѣдохе злодѣиствѣне роуки. Г. XI. 70.

зѣлокоуѣане, село цркве богородичине у Архи-

ъевици, које је с црквом дала Хиландару царица Јевдокија. М. 191.

зълѡкъзньнѣ, *malignus*: зълѡкъзньнаго димѡла. Ст. 7. слышоу ѡкоренивъшоу се въ малѣ зълѡкъзньноу. Ст. 7.

зълѡлютьнѣ, *saevus*: въ мноѡгынѣ зълѡлютыннѣ и нестырпыннѣ неспоушенннѣ. М. 332.

зълѡлютьство, *saevitia*: таковыи зълѡлютьстѡмѡмъ оказноу изврѣже душоу. Г. XI. 88.

зълѡмысльнѣ, *malevolus*: зълѡмысльныи уловъкыи. М. 89.

зълѡнравнѣ, *malignitas*: въсе зълѡнравнѣ наше ѡтъгид. Ст. 25.

зълѡнравкѣ, *malignus*: зълѡнравнѣ уловъкыи. М. 89.

зълѡспраднѣ, *foetor*: яко зълѡспраднѡ извъ ѡнѣхъ по въсеиоу монастирѣ обрѣтлющннѣ се стоужати. Г. XI. 92.

зълѡстраданнѣ, *calamitas*: по мнозѣхъ зълѡстрада-
нннѣхъ концѣ жизни прѣемлѣсть. Л. 63.

зълѡоумьнѣ, *malevolus*: дѣе и зълѡоумьнѣ. Д. 103.

зълѡоумьство, *malignitas*: кон те своимъ зълѡмы-
ствомъ Дзѡровникѣ добри гласѣ погвѣтити. П. 42.

зълѡуьстикѣ, *impius*: ѡтъ зълѡуьстивннѣхъ здыкъ не-
малѣскихъ. М. 265. зълѡуьстикѣ кс. Г. X. 245.

зълѡуьстнѣ, *impietas*: трьнѣ зълѡуьстнѣистрѣгъ. Д. 55.

зълѡуьстьнѣ, *ignominiosus*: обрѣтѣнѣ, погвѣтан
зълѡуьствѣннѣ. Д. 19

зълѡшевиѣ, великога княза хумскога Андрије
а послнје ѡега сына му Радосава властелиннѣ Прикънѣ
Злошескнѣ 1249—54. М. 34. 45.

зълѡшл, *malitia*: не бѣде до скорѣ виднѣ зълѡкѣ. П. 29.
ѡ рати и ѡ конон годе зълѡкѣ. М. 276. тѡ гд нѣкомѣ зълѡ-
комѣ себѣ не бѣде изгвѣнѣ. П. 148. тѡ годе би се зд
ннѣхъ задно съ кономъ зълѡкомъ. М. 411.

зълѣ, *malus*: безъ въсега зълѡга примысль. М. 2. уло-
кыи зълѣ. М. 20. зълѣ уловъкѣ. П. 7. зълѣ уловъкѣ. М. 458.
зълѣ ѡканиннѣ димѡла. М. 89. дѣ кѣ кою годе зълѣ рѣуѣ
рѣки сврѡтнѣ краљѣвьствѣхъ вѡсамѣскомѣ. П. 39. ѡ зълѣхъ

дѣлехъ. П. 54. збѣсѣтъ и злѣ рѣчи и хотѣнѣя зла. М. 265. кривенна, за къ би триен зунинти синѣ и матерн злѣ колѣ. М. 275. како се зунини размирѣе и рѣтъ и зла кола. М. 375. зли законъ. М. 411. ѡпѣтъ се временомъ злѣтъ брати. П. 73. зла зима. Л. 75. бысть злѣи понеделъныкы. Л. 77. — neutr. malum: съблоудати е ѡтъ всагога злѣа находещаго на не. М. 4. зла да ти не зунинио никогарѣ. М. 22. на твоѣ зло. М. 30. да не ратѣю ни нѣтъ съ зломъ Котора. М. 170. ѡ вамешъ злѣ не мисли. П. 35. кон се зломъ твоѣ дѣце неку. П. 42. да нѣмаю зломъ посла за маме. П. 62. не иман ни за зло. П. 36.

злѣа, male: кон би хотѣлъ злѣ зунинити. П. 10. да нѣе е все съпротнѣе богъ и правѣди хан зуниниа. М. 254. не дати мѣ злѣ зунинити. М. 258.

злѣа довати, malefacere: да бнсте ѣ томъ не злѣа довали, како и мы не злѣа доваме васъ. М. 54.

злѣа дѣа, malum: дръжати е безъ всакое злѣа дѣи. М. 2. кто нѣзлѣакоети светому месту семѣ коѡмъ люво злѣа дѣю. М. 18. навѣкъ давати од все злѣа дѣи. М. 24. да на злѣа дѣи уловкомъ. М. 42. на једномъ мѣсту гријешкомъ злѣа дѣи. М. 38.

злѣати, labefacere: вѣрою не злѣатиою. Д. 81.

злѣо, valde: злѣо прикѣтно. М. 200.

злѣоу, valde: безъустнѣе еси злѣоу. Д. 106.

злѣа нѣ, vehementer: скръь злѣа нѣоу. М. 332. ѡтъ злѣа нѣе скръаости. Л. 61. пламенемъ злѣа нѣи. Г. XI. 91.

злѣа ница, pupilla: въ мosen рѣчь твоѣ злѣа ници. Г. XI. 58. окла брата лимасть злѣа ници ѡуны. Г. XI. 126.

и, ei: тебѣ и всѣмъ градомъ дѣверовѣкамъ. М. 1. ѣ дѣа десети и девѣти дѣмъ. М. 2. ако ми богъ да, и боудѣтъ господарѣ. М. 19. ако прѣстѣннио е једно ѡдъ сегѣ. М. 23. да нѣмамо мирѣ с вами, како соу нѣдали и наши старѣши. М. 34. зидаше градъ дѣверовникъ, кон естъ и дѣа нѣа поутѣмъ. М. 217. ѡтъ всѣхъ работъ и малѣхъ и великѣхъ. М. 334. не тѣую јединѣмъ оуенникомъ нѣ и всѣмъ вѣроуѣющимъ.

М. 88 не потворихъ, не плауе и потврдихъ. М. 288. не узимала тази царина и з моухъ дядъ. М. 117. да миз и за тон погннзть не море. М. 395. хоће бити и с монемъ и с вашинемъ поутисиемъ. М. 501. везује ријечи које су већ везане тијем што једна стоји с предлогом одъ а друга с до: ѿдъ селъ и до кѣкѣ. М. 2. ѿдъ мала и до келни. М. 19. тако и ријечи које су предлогом сѣ већ везане: Зетоу и сѣ градоу. М. 4. Грьдъ князъ и зѣ дѣтню. М. 12. тако и помисли већ везане тијем што је једна казана партиципом: кльнь се и подѣнисахъ. М. 1. нагъе къ домъ скон вьводе и ѿдѣваше. Са. 1. писавъ и подѣнисахъ. М. 82. да свѣрстовавъше и прѣдде оу црквѣ. М. 98. често долази пред ријечју ѣще: уто и ѣще оуслухокѣ дати. М. 80. са бо, етепим: житѣ бо се свѣ и свѣ; и бо ни къ утоже метет се вьсакѣ земльни. Са. 4. сѣ. а, ако.

и, ѣго, ѣс, номинатива нема, него га замјењује демонстративним прономинима, али му се номинатив сачувао у сложеном ѣже и у самом ѣеговом акусативу мушк. и сред. рода јед.: благословихъ и всакниъ благословленнемъ. М. 5. любляше и. Ст. 3. когъ прѣвѣзнесе и. Са. 2. дѣло, ѣже злѣхъ ѿ господи, и створихъ ѣ. Ст. 4. дасть нѣмъ властъ. М. 4. молитвоу нѣхъ оуслышитъ. М. 9. да ѿблада ни. М. 62. нга его блдгаго. М. 5. послѣнѣштвовати емоу. М. 5. благослови ѣ и дасть нѣмъ властъ. М. 4. изволенне моужа ѣс. М. 14. да е (матере) не ѣз ѿстакити. М. 274. не протикит се еи. Са. 5. дасмо нон наше село. М. 225. да ѿи (јој) не науди. П. 57. кад је с предлогом, умеће се међу њих и: комоужде дасть нѣсти стадо свое и свѣлюдати е ѿтъ вськога зѣла находѣмгаго на не. М. 4. надъ ниши. М. 4. на неи. М. 4. кон ти гредѣ на трѣгъ, неман за не неуди. М. 53. до ѣега. М. 81. ѣ нон. М. 217. тада у акус. јед. мушкога рода од и постаје ј, које се с онијем и слијева, а до ѣега долази ѣ: за нѣ. М. 75. на нѣ. М. 103. да стоимо ѿ нѣ. М. 344. послѣје то и оста и кад нема предлога: ки

бѣде немъ неверанъ. М. 107. любовью ихъ нелицемиръ-
номъ. М. 233. да ѣсть немъ и неговъ останкъ. М. 286. него
властелемъ. М. 289. још у најстаријим споменницима
долази му и крѣь генитив и датив мушкога рода:
да моу е соупьрница света богородица. М. 6. да га позива.
М. 13. — у средњем роду с предлогом за веже узрок
цијелом реченицом изречен за предњу реченицу:
ины владыки послоушахоу его, за не царь вышнни лю-
блише и. Ст. 3. добръ бысть, за не оть бога бысть. Д.
95. сьме мьсто научеть оиьстввати, за не не бнше мѣн
тнзи ктиторѣ окрмляти мьсто. М. 182. а тада се још
додаје и бо: за не бо ти вѣхъ мои прьродителие. М. 187.
— налази се ријеч зи додана овој ријечи и то у па-
дежу крѣьем: многа мѣзи вѣрства да не унии. М. 474.
мѣзи кѣьникъ. II. б. 120. — од ове ријечи (и) мислим да
је глас ј (и), који се додаје демонстративним ријечима
те им значење демонстративно долази јаче: окон, око-
ган, овомоуи, овакон, околикон, овьден, оион, оноган, оно-
моуи, онакон, оиьдан, оиьден, оиоуьден, сеган, семоуи,
такон, толикон, тоуьден, тоуи, тьдан, тоган.

нѣрахимовъ, тоу Нѣрахимъ: Мехмедъ сынъ нѣрахим-
овъ. Л. 88.

нѣрахимъ, мушко име турско: Нѣрахимъ, братъ
моураговъ, цар турски. Л. 88. при цароу Нѣрахимоу 1645.
Л. 85. — Нѣрахимъ ялша 1685. Л. 86.

нѣръ, ријека у садашњој Србији: Студеници су
земље ишле оуцрпко на Нѣръ; оуцрпко Нѣроуъ. М. 8. село
Црник на Нѣроу. М. 86. земља на тој ријеци: Нѣръ с То-
плицом и Расињом и Ријекама бјеше дио који до-
паде Стефану Немањи од оца. Ст. 2. црква богоро-
дичина оу Нѣроу, на рѣцѣ Стоуьденици. Ст. 9. црква св.
Николе оу Нѣръ. Л. 58. оу Нѣроу. Л. 68. обје је зидео
Стефан Немања. од те земље бјеху двије жупе: ова
Нѣра даде Жичи краљ Стефан Првовјенчанин. М. 14.
ѣ Нѣръ имаше баштину Обрад Драгосаљић и на њој
цркву богородици. М. 568.

ива, salix: међа Српцима на ив. С. Л. 1847. IV. 53.

иваница, ријека у Светој Гори: међа је земљи хиландарској ишла на рјекз Иваницѣ. М. 130.

иваница, село манастира Трескавца. Г. XIII. 372.

иванишевскѣ, тоѣ Иванишѣ: на молез иванишевскѣ. М. 537. мисли се Иваниц Охмушевић.

иванишѣ, властелин краља босанскога Дабише књи Иваниш 1393. П. б. 40. исти мислим да је 1416 Иваниш бан, кнез цетински и омишки. М. 279. — Син великога војводе Радосава Павловића кнез а по смрти очиној војвода Иванишѣ, којему 1433 још није било четрнаест година 1427—47. М. 336. 367. 376. 398. 411. 432. 440. П. б. 95. 108. 110. 113. 114. пишу га и презименом по дједу Паклокићѣ, које види. М. 428. П. б. 113. 114. године 1454 није био жив, јер му се брат Петар пише војвода и помиње њега доста разговјетно међу мртвима. М. 470. П. б. 115. — Син кнеза Влатка, синовац поменутога војводе Петра, војвода хумски Иваниш 1452—58. М. 451. 453. 480. 501. пише се и презименом Влатковић, које види. — Гледај Бноханићѣ, Гошњићѣ, Драгишићѣ, Доукожићѣ, Остоићѣ, Охмоушкићѣ, Петровићѣ, Пићекићѣ, Хрскелмиокићѣ, Јурикићѣ.

иванишѣко, гледај Остоићѣ.

иванићѣ, властелин дубровачки, вијећник од малога вијећа Вукас Иванић 1253. М. 39. гдје му име пише Волѣкаси.

иванокићѣ, властелин хумски Обрадѣ Иванокић 1254. М. 45. — Властелин кнеза Гргура Вукосалића, Красе Иванокић 1418. М. 281. — Дубровчанин трговац Жвѣ Иванокић 1406. П. 75.

ивањѣ, Joannes: међу људма у Штину које краљ Милутин даде цркви арханђеловој у Штину даровавши је Хиландару један бјеше Ивањѣ. М. 62. — Међу људма који по заповијести царице Милице показиваше међу ливочку бјеше Ивањѣ Селѣарѣ изъ Жегре. М. 263. — Деспота Стефана војвода Ивањѣ 1421.

П. 153. то је исти војвода који се на другом мјесту помиње презименом Беромкић, које види. — Прото-вистијар, не каже се чији, Ивань 1404. П. 49. — Ивань скитарь 1406. П. 82. — Војводе Радосава Павловића и сина му Иваниша димкь Ивань 1437—42 М. 388. 398. 405. 414. — Гледај Алексић, Божиновић, Боудисалић, Вардић, Влаховић, Вљовић, Десисалић, Драуић, Младеновић, Петровић, Радикојевић, Стољлат, Црвојевић, Уоржи, Шамџић.

ивань, -иџ, тоџ Ивань: Сламодражи, Добродољанима, Непробиштима, Момуши и Бијелој Цркви, селима која краљ Стефан Дечански даде Хиландару, ишла је међа оу ивань доубь. М. 87. на ивань дьнь (24 јун.). П. 101. П. 6. 109.

иванько, међу људма који по заповијести-царице Милице показиваше међу коњушку бјеше од Грачанице Иванко, лешекь брать. М. 264.

ивани, у Затону два села која је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи: њбъ Ивани съ заселињь. М. 11. нема потврде како се једно звало.

ивадињић, властелин Стефана бана босанскога Тврџко Ивадинић 1333. М. 107.

ивадињь, име мушко, гледај Прѣсловић.

иверни, калуђери из манастира Ивера у Светој Гори: иверѣ. Са. 12. Г. IV. 339.

иверьски, манастира Ивера у Светој Гори: обьтван иверьскѣ игоумень. М. 127. къ иверскомь и къ проуѣнхь монастырехь. Д. 43.

ивою, човјек који би постављен у Дечанима да пази на калуђере по смрти краља Стефана Дечанскога. Г. XI. 87.

ивько, мушко име: цариник деспота Стефана. П. 6. 61. — Војвода Ивко 1430. М. 305. јамачно презименом Семькокић, које види. — Херцега Влатка и брата му кнеза Стјепана димкь Ивко 1467—70. М. 502. 504. 506. 511.

и вѣуниъ, име мушко, гледај Ходановиъ.

и гд, quando relat.: и гд се комоу слоутиъ, . . . и гд агриниѣ естъ. Са тип. студ. Ш. I.сек. 89.

и гд аръ, imquam (контракцијом постало од и гдд, састављено с ре, којим бива релативно, па дошло иза ријечи и): реуе да е био у добром свјести, како и и гд аръ био, и гддино ие ииздрати био. П. б. 127.

и глареко, село које има и сада близу Пећи: село је Чабићу ишла међа одъ Игларека и где се стајета ова пошти изъ Дръстѣника и изъ Гюргѣвѣника. М. 93.

и гларевъ, међа је Стјепановој цркви са селом Чабићем ишла на иглареко стоуденьѣ. М. 93. по том је био код села Игларева, које види.

и гматѣ, владика лишљањски Игматѣ 1322. М. 363. при иенискоуиз Игматѣ. М. 566.

и го, jugum: вѣзъмѣте иго мое на се. М. 4.

и грати, saltare: Давидъ ликоује прѣдъ стѣниѣмъ ковѣугомъ скакаше и грати. Г. XIII. 365.

и гоу мени, monasterium cui praeesт игоу мени: Дечане сазидавши краљ Стефан Дечански иереуе их игоу мени, ѿбацие иесто урѣнѣсмъ. М. 91. великоу лавроу игоу мениу св. прѣкомзѣвѣника Стефана. М. 564. cubiculum hegumeni: игоу мениу. Г. XI. 70.

и гоу мени, hegumenus: за четири манастира краљевска (ср. краљѣвскии) уреди краљ Стефан Првовјечани да се овако поставља игуман: игоже по иракѣдѣ изколи краљевство, сего архиепискоупъ благославляетъ во жѣсткѣно, а краљ даваетъ емоу жѣдъ, и целоу иго поставляетъ его игоу мени. М. 14. у збору су српске земље бивали и игоу мени. М. 99. 156. прѣдде царство ми игоу мениомъ цркви, да ѿбладяють вѣсмъ ииѣтѣсмъ монастѣрскимъ. З. 32. ср. игоу мени.

и гоу менискии, hegumeni: ѿ поставлени игоу менискомъ. М. 14.

и гоу мениари, cella hegumeni (не знам за цијело је ли то): домѣ вода, и ѿтѣесе игументарю. В. дан. I. 33.

нгоушьновъ, hegumeni: од старе нгумнове. М. 461.
 нгоушьнь, hegumenus, cf. нгоумень: где и нгоушь-
 ноу зъговорьно съ зъборомъ. М. 98. да иста проклетъ ѿтъ
 всьхъ прѣкоуарнихъ архиепискоушь и вискоушь ꙗ нгоушьнь
 срѣбьскихъ. М. 111. реуени нгуман. М. 464.

нгъ, село које краљ босански Томаш Остојић
 даде с градом Кључем синовима војводе Иваниша
 Драгишића. М. 439.

ндеже, ubi relati. cf. ндѣже: ѿбрѣтохъ монастирь нѣ-
 коли быкъши, ндѣже не въ камень осталъ на имени. М. 5.
 въ гробъ вселени се, ндеже коупно царѣ и оубоузи. Са. 4.

идолослоужение, idololatria: прѣврати се на идо-
 лослоуженіе. Л. 57.

идоль, idolum: идолоу слоужаше. Л. 55.

идольствовати, idola colere: идолствоваше. Г. X. 251.

ндѣже, глѣдај ндеже.

ндѣшти, -сгоу, comburere: книги нечѣстивикиме
 нждегъ. Ст. 8. да се тѣзи оубѣнца нждежеть на ѿгни. З. 37.
 лако може бити да овамо иде и примјер стављени
 код ждешти и да у њему само писарском гријешком
 стоји ждего мјесто нждего.

ндравилъкъ, тоу 'Израїл: погнѣше ѿвѣ домъ
 ндракилека. М. 438. пред р дође д а з се претвори у ж
 као у ждрака. cf. ндракилькъ.

нже, qui, замјеница и, коју види, сложена са же,
 чим постаје релативна: нже не ѿставиць всьхъ и въ
 слѣдъ мене не идеть, иста ѿи достоинъ. М. 3. югоже вла-
 гѣсловисмо. М. 13. еже нномоу не приложить се. М. 3. въ
 ѿбразѣ, въ немѣже ми ѿнде. М. 8. у номинативу муш-
 кога рода долази и кад би требао други род, ја-
 мачно за то што му се цијело значење већ забо-
 рављало па се узимало да само веже реченице: иже
 и нна, нже соуць въписана. М. 63. у средъем роду
 јед. долази и онда кад му је предикат другога рода
 мн. као данас што: иже соуць оубоузи, . . . да оузуметь
 архиепискоушим. М. 15. долази и мјесто грчкога члан-

на: вса иже на земли. М. 3. тада често остаје у номинативу мушкога и средњег рода ако је и другога рода и у другим падежима оно уза што стоји: дивола иже на насъ брани раздръши. М. 134. рскизю иже прѣжде мене бывшииъ. М. 196. храмъ твои иже оу Краиниѣ. М. 112. грчком чланку одговара и уз инфинитив: благослови смил своего, еже поспѣтшествовати سموу. М. 5. у средњем роду веже двије реченице кад је у једној узрок другој, као сада што, кад мјесто релативних замјеница добоше интерогативне: благодароу те, иже сподобилъ ме еси видети поутн спасениа твоего наудело. Ст. 11. још више долази у том послу с предлозима који чине те се и узрок јаче јавља: за неже добродѣтель си естъ лоубве ради. М. 3. за неже донесе намъ крмителя нашего. Ст. 13. по неже и пророци нещаютъ. Ст. 1. по неже и разбойники малъ гласъ испоустн, нь келию въроу ѡбрете. М. 567. — још у најстаријим споменицима же у овој ријечи гласи и ре, али се с том промјеном сачувала само у средњем роду у номинативу и акусативу јере, које види.

избавитель, *servator*: избавитель нашъ. Ст. 1.

избавити, *liberare*: иже се быхъ избавилъ крѹнымъ поуми. М. 26. могуции ме избавити крѹнымъ поуми. М. 79. ѡтъ всѣхъ избави ме господь. М. 332. да ихъ избави из грѣха. М. 366.

избавление, *liberatio*: прити на избавление. Ст. 5.

избирати, *eligere*: ѡтъ мноуде старьць хотен прѣбкати въ семь пирьгоу да се не ставни, тьмо ѡтъ монастыра да се избиралъ ѡбщиниъ съкѣтомъ братиѣ. М. 75.

избити, *occidere*: избивше се Колмие на Дальни, и зуннише мою собою .з. прѣткихъ крѣки. М. 226.

избраніе, *electio*: не ѡтрьци се апостольскаго нами избраніа. Д. 127.

избрати, *eligere*: скькоуни късе избрание си волире. Са. 3. мене оубо избракъ домоу ѡтца моего быти ми намѣстникоу стола ѡтца моего. М. 9. нне влахе изъ-

брѣхъ отъ црѣкенихъ владѣхъ, да писоу кобице црѣкение. М. 61. съ избранными властемъ краишевства ми. М. 189. ислано ка избранои поллауе. М. 211. ѹ избранни дамъ свету недмѣхъ. М. 472. доста често долази изебранъ. П. 6. 74. ту је с додатак предлогу на крају као у њоме. на једном мјесту може бити гријешком стоји без и: забранъ. М. 293.

изъвити, *superesse*: ииједнише ихъ не изъвьсть М. 90. *liberari*: изъвьвьше ирѣльсти иретнѣвскыиіе славеть къ тронци идиного вога. Ст. 25.

изъвгати, *effugere*: смѣха безгодиаго изъвгае. Д. 5.

изъвгноути, *effugere*: доушоу порабощающаго мира изъвгъ. М. 3. кон вѣхъ лѣтосъ изъвгган. П. 170.

изъвгъ, *confugium*: приимъ царь Острѣнцоу и племи до Смедерева изъвгъ оиолски. Л. 78.

изъвжати, *effugere*: иако мирѣ изъвжати. Д. 6.

изъвднати, *eximere*: како могодахъ пѣвезъ мом изъвднати. М. 368. изъвднѣше намъ устѣрѣти днѣ намъ. М. 452. изъвднѣхъ га не тамнице. П. 6. 112. аио би вѣдѣхъ оѣкъ записъ изъвднѣо ѹ повелю. П. 6. 107.

изъвкарити, *excoquere*: да изъвкарит се трици. Ш. les. 130.

изъвканинѣ, *sculptura*: изъвканинѣи разлѣнѣнѣхъ видѣвѣ истоукаиѣнѣхъ. Л. 61.

изъвкати, *scalpere*: изъвканинѣи изъвканинѣ. Г. XI. 70.

изъвденнѣ, *eductio*: за нихъ ословѣиѣннѣи и изъвденнѣ. П. 48.

изъвзати, *ligare*: тоури и тоурице изъвзѣхъ, иако и питомѣи скотѣ изъвзѣвѣхъ, оудастъ ми. Ст. 29.

изъвести, -ведоу, *educere*: изъвзѣхъ иноплеменѣнѣи на отѣуѣтко своѣ. Ст. 19. да се изъвзѣхъ ись тамнице. З. 47. да насъ изъвзѣхъ отъ адъскыиѣхъ оудѣ. М. 25.

изъвзѣтнати, *extrahere*: люди и землѣю своѣго владѣуѣствѣи иако изъ безднѣи изъвзѣхъ. Ст. 15. изъ глауѣннѣи невѣтрѣствѣи изъвзѣхъ изъвѣи скон. Ст. 25.

изъвзѣднати, *educere*: да ииъ се дамъ солѣ съ црѣкении кобилами, и да се изъвзѣднати оу ииѣрѣхъ. М. 61.

изводъ, ductus aquae: да краљевство ми цркви испи-
скоупни лингамьскои ривнине ксе одъ извода родимьско-
го дора како оутеуе оу Ситниноу. М. 563. що се находе
кодвинце по томъ изводу на Плоуни одъ горнега рив-
ника до Ситнице. М. 563. — **eductio**: кто из првль и одъ-
првль люди и изкель, но семь сега да не прети соуда за
люди ни извода. М. 566. — **exemplar**. III. Iesek. 76.

изколити, eligere: аще не би владыка изколилъ сню
скетоуу гороу въ прилжнице ураньуьскаго испрвкенинн.
Ст. 13. богомъ изколиенаго и благословенаго отъчешь. Са.
13. югоже по правдѣ изколи краљевство, сега архиепи-
скоупъ благославасть. М. 14. югоже изколи богъ по миз
краљевствовати. М. 75. изколи мноуьское житіе. Л. 52.
богъ те к изколилъ и поставилъ силаи господина. П. 158.
velle: христоу извольшоу тако. М. 5. богоу изколиньшоу
пріеть владыуьство. Са. 14. мие самъ изколин, пострада
пльтию. М. 77. изколихъ принести даръ сми к тебѣ. М.
143. у пошлѣднемъ значењу и са се: не изколи се го-
снодени мекмоу. Ст. 12. изколи се царьствоу ми коупити
то. М. 126.

изколѣннѣ, placitum: бнхъ издѣранъ изколѣннѣмъ
божнѣмъ краљъ Стефанъ Томашь. М. 427.

изколѣти, velle: изколѣ краљевство ми. М. 225. из-
коле мензѣрекомѣ милость внишнаго. М. 237.

изколѣннѣ, placitum: изколѣннѣмъ божнѣмъ роди
сего отрока. Ст. 2. мюже боудеть изколѣннѣ мюужа ксе.
М. 14. да се извнпрають изколѣннѣмъ вьсега събора. М.
81. по изволеню божью кралица сръблемъ. М. 230.

изкорь, font: селу је Бистрици манастира Ждри-
јела браничевског ишла меѣа како исходи отъ Урѣте
низъ поле изкорь Месляковце. М. 194. — Ријека на којој
је било село истога манастира Новаци: на рѣци Из-
корь. М. 194. — Село које је цркви богородичиној у
Архиљевици дао севастократор Дијан а цар Стефан
потврдио. М. 191.

изкръженнѣ, ejection: да га (калуѣера) не изъме-

тоу ниномъ оузрокомъ, илие ако се оберте до нига та-
кока кинна, иже ксть подобна изверженню. М. 81.

изверътити, effodere: смуже око изверте. Г. X. 239.

изверъшенниѣ, perfectio: въ изверъшеніи скверъске-
таго духа. М. 430.

изверъшити, perficere: да съ се все кисти на немь
изверъшиде. М. 237. хоте изверъшити всю колю великога
вожде. М. 393. изверъши ныи како је наша милость ре-
кла. П. 77. сен записаниѣ изверъши се въ лето .уѣмъ. М. 424.

изверъшти, -врхоу, ejicere: аще би где кода изверъ-
гла. Д. 106. да изверъжета се ова отъ сама. З. 30. да се
изверъже сама. З. 50. ова (листа) да се изверъж. П. б. 51.
изверъже доушоу. Л. 57.

изверъшти, -врхоу, frumenta extere: да го по-
жнуотъ и изверъхоутъ. М. 63.

извънь, extra: знутрь цръкве и извънь. М. 18. иже
соутъ въноутъ и извънь монастыря. М. 79. аще кто оуже-
жетъ извънь села гоуино. З. 37. вь всемъ нигокъ господь-
ствъ и паауе извънь нигога господства. П. 62. тко не
би извънь колю и послуха нашего. М. 467.

извъньи, extra: оукрашихъ въноутъ и извънь. М. 562.

извъстковати, confirmare: симъ унстотоу доуше
свое извъствоваше. Д. 202.

извъстити, certiore facere: всии како впроуемъ,
да извъстимъ се. Д. 146.

извъста, certus: яко извъсто ми галголюти. Д. 35.

извъстѣнь, certus: старцоу извъстѣя привеза се къ
връзю. Са. 2. симъ извъстѣно златопечатное слоко цръ-
ства ми данна се. М. 145. извъстнаго ради зтвержденни
симъ изложи смиреннѣи ми. М. 214. съди и оуць извъстѣниѣ
приази ти пишемо. П. 133.

извъстѣиѣ, excusatio: извъстѣе нос нмѣа бимъ о та-
ковѣхъ. Д. 14.

извъштати, nunciare: ѣзлованіе царско извъштаеть
отъцоу. Д. 48.

извъштѣниѣ, enunciatio: по извъштѣніи скетаго

судггелѣ. Д. 149. *confirmatio*: доказаетъ намъ извѣстнѣе
снѣ твоимъ милости. Д. 73. на болшее извѣстнѣе исти-
ннѣ вѣры. Д. 105.

извѣдати, *efflare*: извѣдоу отъ духа моего на всьсану
вѣсть. М. 71.

изгнати, *expellere*: сего отъ свое земли изгнани-
хоу. Д. 152. инокрѣе и калогерице, кои се пострязаютъ,
та живоутъ въ сконхъ домохъ, да изгнаниють се, и да
живоутъ по монастырехъ. З. 30.

изглаголати, *eloqui*: кѣто изглаголають вѣстнѣ-
ственн силн твоимъ. Ст. 14.

изгнание, *expulsio*: да прѣими неденсѣю и изгнаниѣ
отъ монастыра. М. 533. не вое се ни оудь когарь заа ни
изгнани. М. 258.

изгнати, *expellere*: именовъ монимъ вѣси ижденоутъ.
Д. 137. доуховници, конхъ несоутъ поставили доуховнике,
да ижденоутъ се. З. 30. кто те оверте изгнаниъ метохѣю
на неропинноу. З. 32. ако би дошло до тоган времена,
тере не узможе дряжати землю сръиску, нѣ га иждениъ
вгри или тврѣн. М. 215. ако се кои пришлаць наиде, да
се изьрене вань. П. 32. да га изьрене. П. 64.

изгокорити, *eloqui*: ноу рѣчь изьгокорѣ прѣвоу. З. 47.

изгорь, гледај код горь.

изгорѣти, *conflagrare*: изгорѣ Раваница. Л. 74.

изгрызвати, *derodere*: да изгрызоуютъ науте сръдѣ-
це коуноусьнъ корень. III. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

изгоубити, *perdere*: села и власи и нашица оверте
едно потремо а дроуго изьгоублено. М. 58. ако хто изь-
гоубе, да плакию отъ себе номъ по .л. верьиерь. М. 61.
ако ли би га (лист) изьгубила. М. 251. да не изьгуби уло-
кѣнъ илань. М. 525. настои всаконимъ наунномъ како да
тебе изьгуби. П. 34.

изгоубленниѣ, *amissio*: оидети оудь памети наше
изьгубленье града Котора. М. 327.

изгоуброкиѣ, илнии тоу Изгоуброкиѣ и пороги и
исете Ново Брѣдо 1444. Л. 78. да не буде тоуи Згоуброкиѣ?

изгнати, perire: отъ страха изгнваемъ. Д. 155.
 изгнать, exitium: нанесе на се изгнать спомо. Ст. 8.
 изгнати, perire: изгнать въ, и не оберте се. Са. 7.
 еше се подави него що изгнать отъ славе. Л. 87. аю бы
 гдѣ на путехи изгнать (книге). П. б. 80. тузъ изгнать
 шь .к. торговца. П. 22. що изгнать, бы обертасте пла-
 тити. П. 104. нашъ евамо длъжанъ къ много, молимо
 да намъ не изгнать. П. 146.

издава, traditio ejusque pretium, cf. издакъштина:
 о издаве сице да боудеть: издава отъ земли приста-
 коу .г. перьпере, отъ села .г. перьпере, отъ млина .г.
 перьпере, отъ града конь и сента, отъ винограда .г. перь-
 пере, отъ кони перьпера, ода говеда .д. динари. З. 38. 50.

издавати, edere: яко роуклама земли въ издаваю-
 шти хранимос. Д. 60. tradere: аю се оберте уловъкъ зе-
 мле кралевства ми есвгень вашемъ уловъкъ, да мѣ мое
 судъце издаю добнтъкъ; аю ли мѣ добнтъка не стече, а
 они да подаю кривъца самога. М. 46. cf. издава.

издакъштина, pretium traditionis, у споменику
 латински писаном: nolunt mandare sententias execu-
 tionis sine aliquo pretio quod dicitur isdavsetina. П. б. 160.

изданикъ, гледај издава: о издави. З. 38. само у
 натпису над чланком, а у чланку се самом уребује
 издава, коју види.

издати, edere: вьсе свое иманіе въ земли изда. Са. 1.
 tradere: аю се оберте уловъкъ земле кралевства ми
 есвгень вашемъ уловъкъ, да мѣ мое судъце издаю до-
 бнтъкъ; аю ли мѣ добнтъка не стече, а они да подаю
 кривъца самога до зрота, до коле судъце зрекы; аю ли
 га судъце не исдаде, да га ми правда вкаже узети те
 дальгъ, да га зуме кралевство ми, и да га постави, где
 га буде право, поставити. М. 46. що се оберте кривъ, да
 дастъ кралевство ми, уловава да издасть. М. 52. Юди,
 кон бога изда на крсть. М. 447. издаю намъ дръжати и
 ебладати. М. 301. мѣ изда градъ Сокоу. М. 301. како ю
 е бьль еврекъ Хиллидаръ, и з хрїсвель чинсаль, а не

издалъ. М. 568. тѣи кѣю издаите господиш. П. б. 33. царь Демиръ оубы царя Камзита, издаде ко его деснотъ Стефанъ. Л. 75. cf. издава, издавати.

издати, edere: мѣро издаюште светые мошти. Д. 174.

издворити, ministerio promerere: да еисмо нимъ потвърдили, що си съ оми поутеномъ дворциномъ издворили. М. 305. пылао бихъ питати оудъ тебе, що самъ издворно. М. 500.

издола, гледаѣ мод рижчи долъ.

издравликъ, тоѣ *Ἰσραήλ*: погнеше оѣце дому издравлика. М. 282. 486. на једномъ мјесту мислимъ да гријешкомъ писарскомъ стоји издравлика. М. 253.

издраникъ, тоѣ *Ἰσραήλ*: погнеше оѣце дому издравлика. М. 235.

издровити, comminuerе: врьсвою издровъ издрови. Ш. lesek. 130.

издръжати, continere: издржати и праянти градъ Дивръкинь. М. 257. да нмъ се не узьме (царина), донке не издръже годича. П. б. 80.

издъхнотти, exspirare: издъше посради народа злою смрътию. Ст. 23.

издыханикъ, spiritus extremus: послоужоѣ ти до послѣднѣго издыханиа мошго. Ст. 5.

изети, изьмоѣ, eximere: що се може изети изъ мора. М. 204. устьное тѣло оти зьмие изето бысть. Г. X. 82.

взьми вьлѣю мѣльноѣ, та изми зрънца. Ш. lesek. 130. инунере ино ние Хликно, него ткоуга прьвога вько, изьмаши зъ осмихъ селихъ. М. 249. изьмаше, що ѣ годире Стинана Докртновиѣ. М. 249. да ѣ слобода оти консе, изьмаше наа госноутво ни гредѣ на кою конскоѣ. М. 481.

изетере: ако бошмани изьме добитакъ дьвоньми на верь. М. 102. конѣ годире не би изели намы десеть тисъкъ товарь соли. М. 246. да ѣ коланы изети гдѣ наидѣ ца. П. 108. ако би хѣткъ изети себи Цалтати. П. 157.

изетинѣ, exemptio: да могъ поставити вьнезъ чинихъ коньмъ на довити и на изетье опетъ. М. 369.

изештъиъ, eximius: оуирасияъ и изешти. Ст. 5. изештъиъи светми старьѹе. Ст. 25.

изимати, eximere: истауде мшьть сладкъиъ а нишъства грядокънаго изимаю. Ст. 27. люди, кое съ влъхоекъствомъ изимають изъ грозова. З. 31. старьѹцъ хотен пръбывати къ семь пирьгоѹ да се изирадъ оубьрими съкътомъ вратни, и безъ великаго оуброха да не изимають се. М. 75. и оубъ изимлю, да не могу инеднога улокама испити М. 369. вуди ви милость платити мнѹ и оубьривити ю в скорѹ, неча се тѹмъ не изимлю. П. 92.

изискати, exquirere: отъ мене доушоѹ твою господь да изышетъ. Д. 45. оубрътавьтъ себя изыишоуфривъиъ иго. М. 562. светыхъ мошти изыскае коуноваше. Д. 171.

изисковати, exquirere: светыхъ мошти присно изыскоуе, коуноваше. Д. 198. сада самъ на шорьти тои изисковаю, а они записише. М. 515.

изистити, explogare: изистивъ дѹмьила пръродителѹи и родители королевьства ми, зинсахъ в хрѹсовоуль снѹ. М. 58.

изити, exire: изидохъ изъ отьѹстелъ своего въ Свѹтоѹю Гороѹ. М. 5. да мнѹ есть роуь за три мѹсѹе, да си изидоуть. М. 50. изидоше прѹдъ королевьство ми. М. 187. изиде Аранъ яша с конскѹмъ. Л. 87. прѹдъ кога изиде снѹ нашъ лѹстѹ. М. 388. да не буде услованъ изити изъ вѹре, кою вѹрѹе. М. 473. до кола не изидетѹ дѹне годици. М. 369. сминшадѹ на шо може изити. П. б. 106.

изишьля, гледај изышьля. П. 24. Л. 88.

излазити, exire: кто ти излазе тудѹзи по равотахъ по своихъ си. М. 53. на нивоѹ излазекѹ на трети иришорѹ. М. 92. ascendere: излазекѹ на хридѹ. Г. XI. 135. дялоу мегю Горню Гадимлю и мегю Словиню излазекѹ оѹ поуть иоуланскѹ, и дялоуъ внише Горниъ Гадимлю. М. 181.

изливати, effundere: излиа се мѹро, не мкоже въсе дѹни изливаштъ се. Ст. 28. сѹзъи шифы излиакише. Д. 44. излиаает се инокъство нарѹда. Д. 10.

излити, effundere: излиа владодѹтъ. М. 179.

излантие, effusio: многыхъ слъзь излѣтнемь. Д. 72.

излантии, effundere: излани се муро. Ст. 28. многы слъзы излѣавь. Д. 56. свѣтъ небесныхъ излѣа се на нь. Д. 129. благодеть прѣскетаго скоужоу духа на господство ми излани. М. 205.

изложити, deponere: брѣме корабля изложиме. Д. 172. exponere: снѣ изложн смѣрение ми и записи. М. 214. excipere: даемо все, изложиме града Вискиюга. П. 50. ми за инедногаа много уловѣка колю, изложиме великога господара цѣра турскога. М. 468.

изложьнѣ, excusatus (као да је то): з томь ми се изложни не униште. М. 50. само ту.

излѣзение, exitus: по излѣзенью господина воеводе ис Конябли. М. 443.

излѣсти, exire: излѣзохъ прѣдъ братомь ми Владислакомь. М. 19. излѣсти изъ Дзбровника слободою. М. 185. ѣдна голня, кою се прѣки да је излѣзла исъ Далмацин. П. 68. излѣзъше изъ голня. П. 149. инедномь хитростию да будъ излѣсти иза всега, що годир се з ѡкомь записъ вдръжи. М. 447. ако ли вѣхъ излѣзѡ ис писма али изрота. М. 447. кон би не послуха излѣзлн. М. 455.

изманльскыи, Ismaelitarum: гредехъ снѣз изманльскѣ. В. дан. I. 10. мисле се Турци.

изманльтьскыи, Ismaelitarum: изманльтьскыи цѣремь Мехемедомь. М. 530.

изманльтьиниѣ, Ismaelita: многи скръби ѡбеще възлюбленна ти уеда, ѡвлѣдѣми бо соуть изманльтени. М. 244. биће писарска погрѣшка: ѡтъ изманльть. В. дан. I. 6.

изманльтьиниѣ, гледај изманльтьиниѣ: сѣ множаствокомь изманльтинѣ. Л. 83.

изманити, elicere: него галзи лѣдне изманиме. П. 175.

измести, ejicere: да га не изместоу мнономь оужрокомь. М. 81.

измѣе ѡу, e medio, inter: не ѡстави, ми измѣю себе потѣснѣти. М. 285. ако би ми се шоѡ видѣѡ ѡдлѣвѣти измѣѣхъ нию з крѣхъ кѣкамь нашнемь. М. 462.

изморити, *pesare*: многыхъ гладомъ изморихъ. Д. 101.
измръти, *emori*: мноземъ отъ глада измръти. Гильф.
Бос. 312.

измыкъ, *egressus*: на средны Кавларцы на измакъ на
кладенць. С. Л. 1847. IV. 53.

измыкити, *mutare*: измыкни славою ихъ къ оубраць
оубоустыни. Ст. 8. яко одеждоу съеняши м, и измы-
кеть се. М. 25. измыкнише земельнымъ царьствомъ небесное
житие. М. 88.

измыкити, *mutare*: поимше птица, измыкнюща гла-
сы. Са. 9.

измырити, *emetiri*: немощно юсть измырити глоу-
сныи морьскыи. Ст. 27. *pendere*: примисмо га (повлад),
збрѣнисмо и измырнисмо. М. 497.

измытати, *ejicere*: оуброкою его разрыдаше, и въ-
оубутрѣни въса измыташе. Д. 104.

измынати, } *pererire*: кралекъство ми измынати, ерѣ не
измынати, } измынати тази царина. М. 117. измындоме
мегъ и синое. М. 126. измынати се истина. З. 50. хѣкисмо
за този. иснати и измынати. П. 28. измындоме да ю льгала.
П. 35. по уемъ бисмо могли измынати тога уловѣни. П. 6.
хѣтъ измынати ю ли тои истина. П. 35.

измынать, *partic. praet. act. I и II*, ко-
жим се наклабају те форме глаголу измынати: измы-
нать слободѣнныи. П. 16. нѣсмъ измынать да би шо било
до кнеза Палка. П. 162.

измыкити се, *desciscere*: када се Петръ Павло-
виць измыкити царь. М. 301. измыкити се (мјесто тога ми-
слим да гријешком стоји ю) господствъ ми Шердъ.
М. 568. измыкити се цароу градъ Юнѣ. Л. 81.

измымагати, *defici viribus*: люто измымагате напредъ
се. Л. 56. нады люто измымагате. Л. 57.

измымошти, *defici viribus*: яко измымошти урѣпаю-
щымъ муро. Ст. 28.

измыести, *efferre*: измыесеноу младенцоу сѣмо. Са. 14.
кон трѣтъ измыесете изъ Дзброкъника. М. 43. прид кога

се достоин извести сн нашъ днств. М. 448. где се изнесоу две кинге цареке заедно за землю. З. 44.

изнимати, *eximere*: рзкз одь тога сз всенъ изнимамо. П. 176.

износити, *efferre*: ишенице, кою да исьносетъ ись града. М. 37. итсз нии тръгъ изъ срьблзи износили. П. 138. износити свободно в Дзевровникъ. М. 437.

изноурати, *consumere*: хлзбз и воды поскоюдно въ коушае, юностины изноураше цвтъ. Д. 26.

изобилнъ, *abundans*: приложнх къса изобилнъ. М. 196. стрдиноюю мене охрмляла исни изобилно. М. 244.

изоблиунти, *manifestum facere*: изъоблиункъ криковерне ихъ. Ст. 7.

изобрести, *invenire*: изобретохъ црьккъ скетаго Николи заноустъшою. М. 110.

изобретение, *reperlus*: безъ изъобретених кинны таковыне да га не изметоу. М. 81.

изоставити, *relinquere*: скещенное того тзло, яко же ивкое многоцннное наследѣе, тзго отьуствоу изоставлено бысть. Г. XI. 87.

изостати, *remanere*: ако би до мѣсець кон тръговць не продаъ, теръ иъ шо изостало соли, бзди ти ишлость, да иъ се продли, дори прода. П. 110. шо би изостало мнѡ двзгъ. П. 6. 119.

изострити, *ascere*: кнзи стрзлы изъощренные въ срьдцз ихъ, еже на ме изъощрише. Г. XIII. 367.

изракилкъ, *тоу 'Израїл*: погнбшии овьце домих изравилекл. М. 220.

израилъ, -лк, *'Израїл*: ики бо намъ нокзго Аврама, скетаго нашего господина Симеола и нокзго миротоуца въ покорожденнѣи Израилы, рекше въ срьпсцзи земани. Г. XI. 189. сѣ. израилъ.

израилквъ, *тоу 'Израїл*: хвала израилекл. Ст. 10.

изреднъ, *egregius*: разоумомъ изрединнъ. Ст. 10. благословнкъ его изредитъ. Са. 4.

изрешти, -рекоу, *eloqui*: еже изрекоста оустынт мон.

Ст. 9. злѣи мовъ, иже пострадахъ, въ брѣзѣ изрекоу. М. 89. иинже похваляи языкъ можеть исплести, иинже изърекн. М. 133. изърчи блага въ доушахъ нашихъ. Г. XIII. 360.

изрннотн, extrudere: ми смо ѡноган пришалца изъринзали. П. 41.

изроухънь, clarus: чара стежадоху прѣлѣихъ всѣхъ изроумѣнша. Г. XI. 75.

изрыти, effodere: ровъ изрѣ. Ст. 6.

изръкиа, селу је Бехалијеву ишла меѣа на Изръкнѣ на киръ и ѡтъ кирѣ на раскрѣсте. М. 198.

изоуѣдѣти, cognoscere: како изъведесмо и ѡблагосмо. М. 230. що изъвѣмо, вѣшомъ любкѣ хожѣмо дѣтъ взнать. П. 12. да имаю изъвидити правѣ ѡдъ нихъ. М. 365. да имаю изъвидѣти. М. 374.

изоумѣти, de statu mentis dejectus amitto: навѣклерѣу многыхъ ради вътрѣ въсоу хытрость правленѣа изоумѣшоу. Д. 183.

изоути, exuere: изоуи слногъ ѡтъ нѡгоу. Д. 193.

изоуити, ediscere: кто кѣнигоу изоуи. М. 99.

изъ, ex (види у мојој синтакси 170—185): постъ мене изъ Катопедѣ. М. 4. ни се изѣти изъ нашихъ рѣкъ. М. 338. кою си је изъ грѣкъ довелъ. М. 59. изъ мрътвѣныхъ въспрѣсе. М. 77. Цкитимиръ изъ Кавлинь. М. 248. Богданъ ис Чернице. М. 263. исписахъ ис кнѣге краля Стенама. М. 105. изидѣ изъ робства. Л. 87. да ихъ изъбави изъ грѣха. М. 366. конъ би ис послѣха изълезди. М. 455. ако ли би конъ изъшаѣ родителю своему изъ воле и изъ послѣха. М. 462. изити изъ вѣре, кою кѣрѣж. М. 473. за врѣеме: дѣмница изъ оутра сѣлюшѣн. Л. 61. ис кони сѣтворн богъ небо и землю. М. 4. како је ис прѣка было. М. 27. ѡдъ ис прѣка изъ оулазна. М. 14. како ниъ је законъ ѡтъ ис прѣка. М. 52. нсѣ давѣна жѣлѣдѣюще. М. 35. сына изъ млада вогомъ възлюбленѣаго. М. 89. що е било изъ науѣла. М. 570.

изъмъ, sumptio, exactio: ако кѣрѣе влахъ сръблѣнна, да се при прѣдъ вѣномъ, а иномъ влахъ да не бѣде изъма. М. 25. що се унило пре и послѣ, да съ при, и да не изъма;

... да их изъма на нѣго, лѣше на самога исъца; ... ако керѣе владѣ сербаниа да се при предѣ вѣномъ, и нѣномъ владѣ и нѣномъ сербаниа да не исъма. М. 29. 33. што се зѣнило прѣе или послѣ, да се при, а да их изма, нѣ да е прѣвѣда. М. 30. excerptio: все нѣмъ занѣса царѣство ми безѣ изма, все што се ѡбрѣта на тонзи земали, да си има и дрѣжи градѣ Дзѣрокниѣ. М. 165.

изътъкл- гледај истѣка-
изъу-, изъш- гледај ну- нш-
изъмкити, manifestum reddere: нѣсть моцно из-
рѣши, ѡблауе сама благодать свѣтаго доуха на нѣмѣ изъм-
кн. Л. 51.

изъмсънити, illustrare: царѣскоу танноу добро нѣсть
танти а божѣственоу же слово съ любовью вѣри исти-
ниѣ изъмсънити. М. 110.

изъдати, comedere: мозѣкъ къспоминантѣмъ изъда-
ше. Д. 116.

изъсти, comedere: комоу боуде конѣ оуирѣль, или
кѣльнѣ изѣде. З. 50. ни га самѣ изъсти ни изъш. П. 175.

иконѣ, εἰκών: иконѣ и съсоудѣ. Са. 2. иконѣми скѣ-
тыхъ и уѣстѣнихъ ѡбразѣ. М. 11.

иконѣца, εἰκότου: иконѣца ѣдна сребрѣя. П. 6. 49.
ѣдна иконѣца злата. П. 6. 56.

иконѣмъ, οἰκονομός, црквени старѣшина млаѣи
од игумна и баште: нѣги походи икономѣ крѣлю. М. 63.
ѡтъ нѣмѣхъ хотѣшихъ быти въ томѣ монастыри старѣши-
намѣ, рекше игоумена и баше и икономѣ и еписѣпѣрѣхѣ.
М. 79. да нѣмъ нѣсть соудѣ разѣкѣ прѣдѣ крѣльнѣмъ и прѣдѣ
иконѣмомъ настоѣщѣнѣмъ. М. 123.

иконѣникѣ, factor: иконѣники и ирдиорники изъ Царѣ-
града приведе. Г. X. 259.

иларѣионоушѣ, гледај Иларѣионоу: вѣрдѣманѣ и ѡпатѣ
Иларѣионоушѣ у Хиландару 1618. М. 559.

иларѣионоу, Hilario: ученик св. Саве калуѣер у
Светој Гори Иларѣионоу. Д. 120. 121. 122. може бити исти
Иларѣионоу ѣписѣпѣ зѣтѣски 1233. М. 17. он је зѣдао цр-

иву св. Николи у Врањини, а пишу га и Нларим: створи се иго (св. Николе) храмъ сын Нларнею епискоупомъ зетъскимъ. М. 26.

иларим, гледај Нларномъ.

иларъ, Hilarius: да бзду у светого Нлара в Млинъхъ. П. 101. мисли се црква његова.

или, aut: подъ келнега жупана или подъ инога. М. 6. или је много или мало. М. 20. — пипи: или вамъ ћемо всако лто писати? П. 6. 38. cf. а, вола, ли.⁷

илиниъ, Eliae: ѿ илинъ дъни. П. 6. 28. Славодражи, Дородољанима, Непробиштима, Момуши и Бијелој Цркви, селима што их краљ Стефан Дечански даде Хиландару, ишла је међа на Нлѣнноу Глакоу. М. 87. и ливочка је међа ишла ѿдъ Нлѣнне Глаке и по средъ Глаке Нлѣнне. М. 263. 264. а Грмочелу бјеше међа Нлѣнно Бръдо. М. 93. а Словињу је ишла међа до врьха Нлѣниа. М. 123. а Зерзеву је ишла међа на Нлѣнноу цръккъ. М. 96. прдъ нлѣнемъ дъноу. Л. 76.

илиниъ, властелин Бурђа господина зетскога Младъ Нлѣниъ 1386. М. 204. — Калуђер у Хиландару Германъ Нлѣниъ између 1389 и 1404. М. 263.

илриуъскимъ, illurgicus: вѣнѣцъ царстеѣа роукама кзъмъ архѣренъ устноюю того глакоу кинувелаше, съврѣшена показавъ илриуъскимъ кзъмъ кзыкомъ царя (Стефана Дечанскога). Г. XI. 65.

илрии, Illuria: Нлрии приближуютъ се. Д. 3. по всен Теталии и Нлрии. Д. 170.

илии, Elias: између влаха које краљ Стефан Првовјенчани даде Жичи један бјеше Илии. М. 12. — Око 1325 краља српскога ксѣфалии Илии. П. 6. 5. — Гледај Прадокииъ, Саркокииъ.

илъ, гледај код ријечи лъ.

илмавати, habere: кое илмо илвати ѿтъ кнезъ и ѿтъ властеѿ. М. 490.

илмѣниъ, oves: ѿдѣленъ хлѣбомъ и илмѣмъ. З. 35. съ кзъмъ илмѣмъ цръккѣ тезъ. М. 134. да греду сконни

главами, иманнись сконь. М. 146. що да дзверованнй срьбнйх свою иманнй в берз. М. 206. кою годе би прз иманн дзверовьухне мегю собою за иманн. М. 411. посла сьога блага и иманнйа кларитьога брон и потегз, како се одь ниже пише. М. 496.

имати, habere: имати много добра на вся лета. Ст. 9. аще има довитькь, довитькомь да наказоует се. М. 14. все твое люди, кое имашь или кое зьувнешь имати. М. 43. кои села стна имаю. М. 98. кто не имать кларине. З. 34. гдѣ годе си имаю дзверовуане покладе а или дългоке в земли царьства ни. М. 170. при себѣ пьнези не имасмоу. М. 506. кои кластельнй имать дѣтьцоу. З. 33. имантѣ любовь между собою. Са. 11. кьсакь уловькь да имать покниженѣ кь своему архіерею. З. 29. прннательство, кое се имали мон прьви ш нихь прьвннн. М. 183. ка смь ималь в камь оветь. М. 21. да имаю мирь съ камн. М. 24. злгонс, кое се имали с родителемь царьства ни. М. 169. ако има складѣ дзверовуаннйх з дьругомь сконьмь. М. 101. имано властельскѣх потребь. М. 7. имаю збавкь за Мать. М. 158. има хотѣннйе и благоизволи царьство ни. М. 157. имакьше съвьтъ с госпономь кральцомь. М. 221. за снѣ метохнѣ никорѣ уловькь да не има неуали. М. 10. съ снѣ да не имаю протопонѣ дворскѣ никорѣ овллсти. М. 13. за тьзи землю да не има посла никтоу. М. 170. да га има за прннтелл. М. 36. — с инфинитивомъ значи: а) да треба оно што значи глаголъ који је у инфинитиву: доходакь, кои имаю давати. М. 188. за кою би нектѣрѣ имали понестн всакь мькь. М. 328. имало бнхь прнтати одь тебе. М. 500. особито кад се заповиѣда или забрауѣје: нозь кљу да не имата потькати се. Са. 4. никто да ннѣ не има збавити. М. 108. да има ходити дзверовьухн трьгь свободно. М. 188. да ихь не ималмо прнматн в нашѣ овллсть. М. 350. б) врїѣеме будуѣе: имати видѣти оунил сконн. Ст. 28. гнѣкь и наказаннйе има всьпрннѣтн оть кралькьства ни. М. 20. гдѣ имаю силѣ имати. М. 44. ако ли тако има творити. З. 43. саданнѣмь и прнрнѣдѣ кои

нмлю бити. М. 457. — *impers. esse*: тоуи нма два виме-
нл. М. 126. тоуи нма каръинцоу; тоуи нма кроуцоу; гда
нма доубъ; виме мора нма водницоу. М. 127. нное помоћи
не нма. М. 560. — стојећи иза не налази се и срасло
с њим тако да се е од не и његов први глас и слије
у њ, које послије по дијалектима гласи и е и и: нзма.
М. 13. 80. нзмамо. М. 47. 54. нзмаи. М. 53. немл. М. 123.
Г. XI. 137. немлю. М. 192. немламъ. М. 209. нимате. М. 280.
нма. М. 281. једном и ма мјесто нма. М. 32.

нмє, *помен*: нмє селницъ Кръсть. М. 63. се писахъ
нмемемъ Десое граматигъ. М. 24. властеле, на нмє Маринъ
Бунникъ и Уике Урѣвникъ. М. 159. властеле, в нмє кнезь
Влаи Добровоекиѣ и тепунъ Сладое. М. 176. съ вьстим
симн по нменъ сели. М. 191. кон се пишемо по нменъ. М.
544. кто ли нмо зунни, да ми кестъ невѣрнъ в невѣрно нмє.
М. 157. — кад се хоће да каже чијом се влашћу и
за кога што ради: в нмє оца и сына и светога дѣха.
М. 1. створиѣхъ цркъовъ въ нмє прѣславнаго него възне-
сенна. М. 74. примише оѣдъ насъ в нмє реуенога госпо-
дина коюкоде уетирн тисѣкѣ дѣкати. М. 390. не испросиѣхъ
на нмє монастырьско. М. 74. на нмє реуене госпогѣ Юлѣне
поставише в покладѣ дѣтѣ тисѣкѣ дѣкати. М. 251. по нмє
сконне и по нмє скнехъ ошталнѣхъ калѣгера. М. 463. у чије
нмє тако бива, оно може бити и ствар: никътоже да
не дрѣзнетъ възети оѣтѣ тога уѣтоѣ ни оу коупно нмє ни
оу залогоу. М. 81. в сен нмє постави а ми примисно, до
где ѣ живѣ, да ѣ оѣнъ колѣши възети реуенъ похрѣвъ, а
по неговон самрѣти шо реуе госпога. М. 408. — кръстьно
нмє гледај кръстьнъ.

нменитъ, *clavis*: въ дѣлѣхъ нменитѣхъ. Д. 70.

нменокати, *poimane*: да не нменоуѣтъ се нмє нхъ.
Ст. 8. монастыроу, нмє нменокл се Хиллидѣрь. М. 62. да
не покрѣднѣтъ, шо се тоу нменоуѣтъ цркъвено. М. 68. са
встим виме нменокатин. М. 219. село, кое се нменъе
Дѣлжи. М. 242. клетви, кое се в снѣмъ листѣ нменъю. М.
459. *definire*: нменокавѣше какомо кѣ бити. II. 166.

нимамо, alio: кѣга си вѣскокени понти имамо одъ насъ. М. 22. ни з грѣке ни имамо камо любо. М. 146.

ниеклѣкъ, међу власима које је краљ Милутин дао Грачаницѣ један бјеше Ниеклѣкъ. М. 564.

иноктрѣмь, qui diversam doctrinam sequitur: кто прода христѣанина въ иноктрѣноу вѣроу. З. 31.

иноктрѣць, qui diversam doctrinam sequitur: иноктрѣцемь и тръговцемь да соу поротци положина сръблѣ и нолокина нина дружина. З. 45.

иногда, alio tempore: иногда бѣмѣе вѣспитѣное соу оубе. Са. 8.

иноколѣнѣмь, alienigena: никтоже нѣ инѣколѣнѣмь въ сръблѣихъ о҃господи се. Д. 216.

инокоупѣнѣце, in univsum: теи ске инокѣнѣце дѣше. П. б. 129. поѣдѣнѣ, инокѣнѣце дѣше и вратише. М. 508. ске инокѣнѣце вѣрако. М. 512.

инокоупѣно, in univsum: ске инокѣнѣ и поѣдѣнѣ. П. б. 130. ске смѣ инокѣнѣ вратиши. М. 516.

инокъ, monachus: нѣдѣже о҃брътають се прѣповодни и вѣгоносни иноци. М. 136. грѣшнаго инока Никодима. М. 212. долази и као адјектив: инокъмь о҃бразъ. Д. 95. инокъмь люсе. Л. 52.

инокъмѣ, monacha: о҃ пострѣженѣ инокъ и инокъмѣ. З. 50.

иномикѣтѣскѣмь, стоји за кѣнѣгу, мислим да је *νομικῆτον*, tabulae: да ми (чѣвѣку који је купио виноград) запише мон улоѣтѣ инѣмикѣтѣскѣ кѣнѣгу (пише продавац). П. б. 26. само ту.

иномистрѣ, рекао бѣх да је сложено од *οἶνος* и *μίσθος* и да се мисли данак у вину: да имь нѣ соки ни иномистра ни трѣвинѣ. М. 192. само ту.

иноплемѣнѣнѣмь, alienigena: инѣзи иноплемѣнѣнѣци вѣстѣше на ме. Са. 3. *diversae stirpis*: али нашѣ послѣдни али тѣко иноплемѣнѣнѣмь. М. 225. 227. 440.

иноплемѣнѣмь, alienigenae: странама иноплемѣнѣнѣмь. Ст. 5. съ иноплемѣнѣнѣмь кѣзѣкѣ. М. 100.

иноричи, *divoria*: да га благословитъ свѣтитель, оу
уѣн боудеть иноричи. З. 33.

инославъ, брат Стефана бана босанскога: Слнса-
кта роди .г. сыны: Стефана босанскога бана, Инослава и
Владислава. Л. 62. 70. cf. Инославъ.

иностанно, *continuo*: да ми се пою летьрѣдѣ ино-
станно. П. 6. 122.

иностраниникъ, *exterus*: людие иностранци. П. 9.

иностраниць, *exterus*: инокъ иностранци. П. 107. 112.

иноуьскимъ, *monasticus*: красное мѣсто и приклад-
но иноуьскомоу прѣвѣванню. М. 264. Милца, иноуьскимъ
Еугенѣа. Л. 75.

иноуьство, *vita solitaria*: ико новорожденни бла-
гоуьстнемъ и иноуьствомъ. Д. 96.

иноуьствовати, *solitariam vitam agere*: въ свѣтѣ
иноуьствоующа горѣ. Ст. 17. иноуьствующихъ. Г. X. 252.

иноуьзумьникъ, *alienigena*: иноуьзумники сими про-
дани боудемъ. Д. 195.

иноуда, *alio*: да понесе или в Дѣвровникъ или ввѣда,
кѣда нѣ драго. М. 487. да додемъ на помошь ввѣда свѣда.
М. 451. cf. иноуде.

иноуде, *alio*: најприје долази с предлогомъ одъ,
иноудѣ, *unde*: оть иноуде старьць хотѣи прѣвѣвати
въ семь пирьгоу да се не стѣни. М. 75. 80. оть иноудѣ
да не боуде. М. 183. без предлога, *alio*: да тѣдѣзи прогю
в срьблѣ, кѣр не могоше ввѣдѣ проки. П. 7. *alio loco*:
бысть смьртоносѣе оу градоу Нокемъ Брьдоу и иноуде.
Л. 81. *alio*: да не нѣдъ в Нокѣ Брьдо, а ввѣдѣ господства
ти земли да нѣдъ. П. 138. ввѣдѣс кѣдѣ би комъ бола поби.
М. 467. що би годи носли в Дѣвровникъ или ввѣде, кѣде
ниъ драго. М. 487.

инь, *alius*: постави ови царѣ, дрътне кнезе, ини вла-
дикы. М. 4. вѣстемъ нѣмъ и нѣтмъ. Са. 1. да не имать
области оставивши своѣго моужа иного оузети. М. 15.
ни инъ кѣто. М. 18. ни нис никомъ работѣ. М. 18. ни инки
нокъ врагъ. М. 21. не монте инѣга зунити. М. 185. рѣчи

предлагати на ино. З. 41. ино нушто. З. 43. ако боудеу ино оушннннн, него уто пнше кннга. З. 47. инуикре ино нннн Хлнкно него ткоуега прькога вло. М. 249. нннкнмь вснмь людсмь. М. 457.

иньгда, alio tempore: въ боговъзлюбленнмь иньгда градъ Ннрвслннмь. М. 134.

иньде, гледај иньде.

иньдни, Indi: проуѣмь Фомл нко нндѣомь скетн горъ бьвлетъ. Д. 28.

иньдикѣтнонь, indictio: нндикѣтнома .д. М. 20.

иньдикѣтъ, гледај иньдикѣтнонь: иньдикѣ .г. М. 28.

иньдициное, } indictio: нндциное дръга. М. 463.

иньдицинонн, } нндцинонн н днн кнше писано. М. 465.

иньдицинн, indictio: нндцинн прька. М. 105. нндцинн .л. М. 209.

иньдня, India: ораха шесть оды Ннднн. М. 498.

иньде, alio loco, cf. иньде: нндде нндде да се не прю. М. 16. оу Сьхогрлькь нли ннде где. М. 123. нн нндде нндде. М. 204. alio: у Брьскоко нли нндде гдъ годъ. М. 16.

да могъ повнъ н Которъ н нндне, куде нмь е згодно. М. 327.

инькона, гледај нкона: ннконе. П. б. 125. н у латнскомъ приеводу стоји inchnonas. П. б. 131.

иньѣнн, межу селнма која је Јован деспот дао Крушедолу бнло је н село Ннлѣнн. М. 541. нма н сада.

нодннмь, за светого Саве патрнѣарах у Трнову Іоакнмь. Д. 199. Г. X. 263. нгуман у рускомъ манастиру

у Светој Гори Іоакнмь 1347—8. М. 127. 132. краљ Мнлутнн сазнда цркву Сарандноръ светомоу отцоу Іоакнмоу. Л. 60. Нндкнмь. Г. XI. 196.

нодннкннъ, гледај Нндкннъ.

ноднновъ, Joannis: Стефана, оца мнхнмола н Іоанова. Л. 82. ннсли се Јован деспот.

нодннь, } Joannes: Нокалн крьстнтела. М. 2. 11. Іо-

нокань, } ана прѣдтече. М. 15. светн Нокалн. М. 18.

јеванѣелнста Нокалн. М. 35. Нокалн когословць. Г. XI. 136. Іоань мнлостннн. М. 572. — Краљ Радослав пока-

дуђеривши се назва се Јовани. Д. 178. — Између 1293 и 1302 бјеху три владике којима име бјеше Јован: зетски, хвостански и дабрски. М. 60. — Између 1305 и 1307 владика хумски Јован. М. 69. — Јован иконом ходуњски 1342. М. 116. — Игуман манастира св. Павла у Светој Гори Јован 1358. М. 167. — За времена краља Вукашина и сина му Марка митрополит Јован Зограф у прилипској околини, cf. Зограф. М. 182. — Деспот Јован Угљеша 1369. М. 179. — Деспот Јован Драгаш 1377. М. 186. cf. Драгаш. — Калуђер цара Лазара Јован. П. б. 29. — Калуђер въ поустини хрићанској Јован за деспота Стефана 1412. М. 277. — Калуђер хиландарац Јован око 1405—27. М. 332. — Деспота Стефана протоквистар Јован 1400. П. 29. — Калуђер Јелене Саидаљевице Јован 1442. М. 415. П. б. 121. — Калуђер у манастиру св. Николе врањинскога Јован 1454. М. 463. — Син деспота Стефана Бранковића и деспотице Анђелине Јован 1467—1502, пише се и Јован деспот, умрѣо 10 дек. 1502. М. 518. 540. 541. 543. 548. Л. 63. 64. 82. — Помоћу Јована иконога кокоди знао је владика Максим манастир Крушедол. Г. XI. 129. — Војвода Јован Радољ. Л. 64. cf. Радољ. — Проигуман хиландарски Јован 1544. М. 556. ту се пише и Јован. — Патријарах српски Јован 1595—1613, пише га и само архиепископ. В. дан. I. б. 31. М. 558. Г. XI. 165. — Поп Јован хлјим доведе воду у Дечане 1613. М. 558. — Цркве свецима тога имена: у Ватопеду Јовану Златоустом сазида св. Сава. Д. 33. у Плавници, 1233 као да је већ није било. М. 18. у Охриду Јовану богослову. Г. XI. 136. XIII. 373. испод планине Овчара и Каблара клизъ рѣки Морави Јовану крститељу. В. дан. I. 21. 27. у Цариграду Јовану крститељу. Г. XI. 191.

ноковъ, тоѹ 'Ιωβ: искоушение ноково. Ст. 11.

нокъ, 'Ιωβ: праведнаго Нока. Ст. 11.

ноко, нур. Joannes, гледај Боуниъ.

нонь, проигуман хиландарски Іонъ, који се у истом споменику пише и Јованъ. М. 556. оно ће прво бити погрјешка.

нонь, Јоре: св. Сава иде к њоњ. Д. 186.

норьданъ, Jordanes: стоишоу кь цркви испокздоушће кожьство, мко дрекнѣ кь Норданъ испокздоушће грахы свое. Д. 150.

носифокиъ, човјек госпође Рзгине Мршкинице, Франко Носифокиъ иерень. П. б. 62.

носифокъ, Josephi: носифоно благоураде. Са. 3.

носифъ, Josephus: кьзгаснимъ братню продати пркраснаго Носифа. М. 89.

ноуиъ, Петаръ Ноуиъ изъ Врѣкиси властелин херцага Хрвоја 1412. П. 176.

ноште, adhuc, cf. иште: и стъ оше. М. 29. и оше нмъ придахъ. М. 104. и оше се ошетис господиъ кль. М. 106. приложни и оше потерьдн. М. 112. и оше нокран морд. М. 127. и оше ть нини сикоуи зтькни. М. 117. не поткорихъ, нъ и оше колше потерьдихъ. М. 161. и оше: да онези царине . . . да не плакнѣи нишо. М. 168. дахъ вѣрхъ всакомъ одь власъ оше коле, него кяко сьмь и прѣи виль с камн. М. 174. и оше и томоу два десети литръ сребра. М. 278. и ноше колк понокити. М. 311. садн оше кеће. М. 337. и оше. М. 389. и оше рлужи .кѣ. кѣти, и оше одрне цркви, и оше взе з приморию кеће келько стаде. М. 443. не вудиће оше платили. М. 493. с ријечју и у титулама кад се набрајају земље од којих је ко господар па се не нажу све, et caetera: дѣка друни и оше. М. 202. крали косиьскога и срѣискога и оше. М. 210. — долази доста често без крајнега е: ошь да пострѣише всети кнше писнаго есмо присегли. М. 219. и ошь оветрѣамо се. М. 249. и ошь коле изъ прависьмо. М. 273. да ошь одь изга одриса изсмо примили. П. 46. комз смо ошь одь прько ндрунли. П. 71. гласило је и оше, али само на једном мјесту има томе потврда и то у споменику гдје писарском гри-

јешком врло често стоји а између два сугласна (као господињ) те пише и џише. М. 252.

ношть, гледај ноште.

и пархъ, *ὑπαρχος*: къ ѹпархоу солоуцкыѣ ѡбласти.

Д. 11.

ипать, *ὑπατος*: ванисоуют се ѡть него (Стефана Немање) повелѣнїа, и исходятъ по късен власти дръжавы его съзываютъ ипати и коскоды. Д. 36. 141.

иплицьскыи, на једном мјесту мјесто липлицьскыи, које види. Л. 54.

ипостась, *ὑπόστασις*: смнь и слово см ипостаси него. М. 120.

ипредори, *expeditoria*: за ипредорию веће короуанье. М. 503.

ирнил, Irene: великомоуученица Ирнл. Л. 56. cf. Юрнл.

ирьвенихуште, селма између Мораве и Кучајине која цар Лазар даде Раваници ишла је међа на Ирьвенихуште. М. 197. С. Л. 1847. IV. 49. не ће бити добро преписано.

исаковъ, *тоѡ* Исакъ: боже исаковъ. Са. 11.

исакъ, гледај Исакъ.

исаиа, *Isaias*, пророк: по Исїаи. М. 332. — За цара Лазара бјеше старецъ крѡ Исаиа, који изради у Цариграду те се скиде клетва коју бјеше метнуо патријарах цариградски на Србе ради патријаршије. Г. XI. 162. — Исїаиа Симонъ умрије и погребен би у Сопѡћанима 1346. А. Гильф. Рус. Бес. 1858. III. — Калуђер у манастиру Никољи Исїаи 1595. В. дан. I. 31. исти ће бити (1623) Исїаи доуховникъ. В. дан. I. 33. — Калуђер у Милешеви око 1612 съборьни доуховникъ. Гильф. бес. 312.

исаковъ, *тоѡ* Isaac: боже исаковъ. Ст. 20.

исаково, село између Кучајине и Мораве које је цар Лазар дао Раваници. М. 197. С. Л. 1847. IV. 48. на првом мјесту стоји јамачно грвјешком Исаково. то ће бити садашње село Исаково близу Параћина.

исакъ, *Isaac*: вкоже благослови Исакъ Ивова. М. 5.

— За св. Саве протъ светогорски Исакъ. М. 126. —

Исакъ војвода цара турскога око 1420. М. 301. —

Слуга војводе Юсе бега Браниславъ Исакъ 1457. М. 480.

исекноути, exagescere: вѣтри да прилазеть се рѣ-
кыма, и да изъсекноуть. Г. XI. 168. истинъ всяка любовь
благая. В. дан. I. 7.

исидоръ, у држави деспота Стефана 1423 митро-
политъ Исидоръ. П. б. 80.

исказити, perdere: порокомъ славою искази. Г. XI.
86. аще исказиши ихъ (јунаке). Г. XI. 126.

искланнѣ, quaestio: ѿни се поуѣдише томъ искланью
гокорски не учемо изъ се и нуемо длъжин. П. 3. ни упо-
менута ни исклан. М. 307.

искарнотъскыи, Iscariotes: Нинди искарнотскому.
М. 342.

искастрити, castrare: еше приложихъ ѿтъ доубраке,
кою искастримо на Цѣтнью. М. 532.

искати, inthoq, quaerere, petere: еше теплотою искаше
ѿтъ встѣхъ. М. 3. кому е искали правина. М. 24. ако имѣтъ иск-
кати некою правинѣ вѣрѣ кога годе удовѣка. М. 37. да ѣ
томъ господара не нишъ, нь да синишъ кривца. М. 52. то-
гдази кривца да нише царьство ми. М. 146. що съ залого,
да се нишъ съдомъ и правьдомъ. М. 148. да нишъ по встѣхъ
селѣхъ. П. 32. са всякою любовью насъ искаше и ѿпра-
вляше за вѣнѣ и за законѣ. М. 221. този бнесмо искали
ѿды ихъ, да имѣтъ зунне. М. 229. гонимого нишоу постиг-
ноути. М. 567. впромъ, комы души спасенихъ нишъ. М. 275.
да не вьзды за уашъ Аловиза искати. П. б. 118. ивѣзь се
Ивлиншъ закле и прѣсеже, на що съ га искали. М. 402. на
иномъ ивѣ волнъ искати, тько кто е длъжин. М. 436. за
дрѣге ствари нишъ царнишъ. М. 530.

исквасити, humectare: блюди да си кожоухъ не ис-
квасишъ. Д. 106.

исклати, mactare: реуе исклати ихъ. Г. XI. 126.

ископн, гледај код конь.

ископати, effodere: рокъ изри и ископа. Л. 53.

искорѣнити, *eradicare*: ѡтнюдѣ искорѣнии про-
влетою тоу втроу. Ст. 8.

искоуити, *exsilire*: ѡи споу искоуистѣ. Л. 56.

искра, *scintilla*: кѣди го(дѣ) се ком искра негю нини
внесла. П. 127.

искръ, вода у Бугарској, која утјече у Дунаво:
загнѣтъ царь Моусѣа на реце Искроу. Л. 76.

искръ, *praeter*: искръ же сихъ ѡгли иде и нѣе. Са.
тип. ст. III. *leseck*. 119.

искрънь, *naturalis*: искрънюю си матерь. Г. XI. 170.

искоупити, *redimere*: аште кто ѡтъ закланїа кого
искоупитѣ. Д. 65.

искоуповати, *redimere*: свѣтал и уѣстнаа искоупо-
ваѣ. Д. 200.

искоупъ, *redemptionis pretium*: всѣа елика прило-
жихъ, не оузахъ ниуію бащинъ, не сътворихъ по силѣ, нь
всѣа съ искоупомъ и съ заменою. С. Л. 1847. IV. 55.

искоусити, *tentare*: икоже искоуси господь прѣке-
днѣаго Нѡва. Ст. 11. — се, *cognoscere*: аще хоцеши
искоусити се. III. *leseck*. 130.

искоусъ, *tentatio*: не искоусъ противнаго. Д. 59.

искоусьнь, *peritus*: не простъ, нь искоусьнь склза-
смымъ. Д. 7. игоумени да ставѣтъ се добри уловѣци и
искоусни. З. 30.

искоушенїе, *tentatio*: по искоушенїю старѣаго зло-
дѣа. Г. XI. 190. въ нестьръпныхъ искоушенныхъ. М. 332.

искипявати, *ebullire*: ты же въ ѡтъуѣствїи скоюемъ
ики се велен застоупнинь, искипякае прѣбогатынои миро
ѡтъ раки твоюе. Ст. 26.

искипяти, *ebullire*: лохо доброплоднаа, искипяющїи
надъ веселїе. Ст. 26.

ислѣдити, *investigare*: страдаааа его прѣбыванїа
изслѣднѣ. Д. 168.

ислѣдовати, *investigare*, cf. неислѣдованъ.

исмаилѣтскыи, *Ismaelitarum*: ѡтъ злоуѣстивныхъ
сзъмъ исмаилѣтскихъ. М. 265.

исмилитѣнинъ, *Ismaelita*: немощно ии рѣкъмъ тѣмъ исманитени оудръжати. Л. 83. нисле се Турци.

испадати, *excidere*: како испада боуѣни поутѣ. М. 93. кроузъ гькозды испадаюкиъ з дѣла. М. 95. нис потокъ, кон испада з възлокоднукы потокъ. М. 144. прѣко на рашиньскы поутѣ, како испада изъ гькозда. Г. XV. 280.

испакостити, *damnum inferre*: никто да нмъ нища не испакости; оу кожи ли се живѣ шо испакости, тази живѣ кола да да кривѣце кола да плати. М. 16. кто се ѡбрѣте изъпакостникъ уѣто любо домоу светлаго Николи. М. 114.

испасти, -падоу, *excidere*: дръвомъ испадосьмо рѣнскыи пище. Ст. 16. да приде з Дзвровкникъ, и з дворъ дзвровьуьки унии правниъ, даюктъ за съ порьуьникъ, да правниъ унии: ако испаде, да плати съ сконмъ добнѣткомъ. М. 31.

испасти, -пасоу, *depassere*: да платитѣ, шо е испасѣ. З. 36.

испедиторни, *expeditoria*: ѡвъ листъ бѣди господниъ кнезъ и властеломъ за испедиторню. М. 502.

испикати, *ebibere*: семоу за ѡнѣхъ скръбно крѣвь испываше. Д. 116. сокъ да испиваетъ. Ш. Iselek. 130.

испидиторни, *expeditoria*: како се здръжи з испидитори. М. 503. испидиторне нмлю кнезъ и властеле з себе. М. 503. дасмо ѡви нашъ листъ за испидиторню. М. 510.

исписати, *exscribere*: ѡ владьуьствѣ сго не исписахомъ по редоу. Са. 2. шо бнхъ хотѣлъ нъ камъ гокорити, не могъ тога вьсега исписати. М. 42. дръгнѣ олакнѣ листъ ѡдъ рѣуи на рѣуѣ исписавъ. М. 433. ѡкон све исписахъ ис книгѣ краля Степана. М. 105. *delere*: и мене испиши ѡтъ книгъ. Д. 142.

исписъ, *apographum*: исписъ ѡдъ речене повеле. П. 74. *libellus*: исписъ постака херцегова. М. 499.

испити, *ebibere*: стоудено испише. Д. 156. уашоу, еуже господнюоу своемоу поурьпоше, тоу сами по малѣ испише. Л. 61. ни га самъ изпиѡ ни изпиѡ. П. 175.

исплатити, *exsolvere*: не исплати нмъ живѣ. М. 85.

до коли се исплати въсь дугъ. М. 232. ѿко ми се исплати Мароѣ нсь царине, що ми је двожаиъ ено. П. б. 114. исплативше се реуенога дуга. М. 232. т. j. наплативши се за дуг.

исплаѣеніе, exsolutio: до исплакиени двога. П. б. 112.

исплаести, -плетоу, connectere: иниже похваиъ иезикъ можеть исплести. М. 133.

испльнителъ, completor: снмъ въсьмъ испльнителъ бысть. Са. 8.

испльнити, implere: испльншоу въса прошенна нмъ емоу. Ст. 5. ѿтъ тога да ти не здръжино всега ни мада, нь да ти подмао все испльнено. М. 23. конъ е исплаи пркниа, л неиспльненн мз бзде, да стане и да зунни пркниъ. М. 24. 34. хрльмъ испльнниихъ кьнигами и заквсы и иконами. М. 66. недостаткуьнаа испльните. М. 100. испльннхом се скетаго доуха благодети и веселиа. М. 140. все да врьшите и испльните. М. 417. испльнншоу се емоу аз.-момоу лтоу. Са. 3.

испльнь, plenus: испльнь втше премоудрости. Са. 6. да се дле иртнвхъ скрьшенъ испльнь. М. 79. кншоу да нмъ господство ми ѿдъ монастыра испльнь шестъ адрѣфать скводохнхъ. М. 570. испльнь нево и земля славы его. М. 547.

испльнити, implere: недостаткы родителъ своихъ испльниае. М. 49. да се испльниа и илврша, икоже есть оустаклиеноо. М. 139. испльнющѣ крадѣвствѣ ми прѣднюю любовь и ѿбѣннз з градомъ Дверокникомъ. М. 188. ѿщѣ воле испльните и творите нере се здръжи з повели. П. 92.

испльниеніе, complementum: дле испльненнне неѿскоудьно. М. 9. въ испльниеніе. М. 105. ка исиженне снла и скетаго духа. М. 235.

исповѣданіе, confessio: разкониа въ послзднѣмъ исповѣданн прѣсь. М. 547.

исповѣдати, eloqui, confiteri: кто можеть исповѣдати сего подкигы. Са. 8. небеса исповѣдаютъ славоу божию. М. 72.

исповѣдовати, eloqui, confiteri: кожьство светые

тронце исповѣдовати. Д. 148. благодѣти исповѣдоуаше. Г. XI. 62. що веруємо и исповѣдуємо. М. 528.

исповѣдати, eloqui, confiteri: о семъ въ кратце исповѣтъ. Са. 3. иже исповѣсть ме предъ удовеки, исповѣшь и азъ предъ отьцемъ моимъ. М. 17. бѣды, ихъже не можемъ исповѣдати. М. 66. аще га господарь не иметь хранити по законуу, да исповѣсть своемуу архіерею. З. 32.

исподовѣти се, dignum esse: както си се исподовѣо тои скетон служби. М. 559.

исподъ, subter: слази поуть на Оркинарію исподъ брѣда. М. 126. моремъ исподъ Зига. М. 127.

испокоюниѣ, quies: къ ископоєніе братіамъ. М. 72.

исполиця, dimidium: тен исполице да нъ с нимимъ Дзвровникъ дръжалъ. П. 66. adv. исполице, ad dimidias: квинше царини изъполице. П. 6. 35.

исполоу, prope: исполоу мрътка. Г. XI. 116.

испороуцьница, sponsor femina: мене испороуцьницюу къ всѣхъ цдроу нмѣ. Д. 135.

испорькъ, agnus abortivus ejusque pellis, само у пошлѣдѣем значењу: да даѣ стась (манастиру арханѣлову у Призрену) агниѣиноу и испорькъ. Г. XV. 305. да даю (влаєи истом манастиру) оть клятница агниѣиноу и испорькъ. Г. XV. 310.

исправка, literae confirmantes: на кимъ годѣ узнимю такъви исправкы, да нмъ ви тен дожете примите. М. 535.

исправити, perficere: како исправн се хотѣниѣ срьдѣца его синоу яго. Ст. 15. недоконьуана исправниѣ. Ст. 17. краљѣвство ми злпнса и потерѣди и болше исправн всакѣ законѣ и зкѣте и повеліе. М. 187. законн господьством ти потерѣѣени и боліе исправлени. П. 128. аще не вѣсхоуѣть исправити повелѣнїа цръкви. З. 29. соудѣ да дръже книгѣ, какъкѣмо соу дали приставомъ, конхъно соу послали да исправѣ по земљи. З. 47. absolvere, comproperare: да та кривина съ съ правниомъ исправн. М. 29. да се исправн (кривина) правниомъ по старомъ законъ. М. 43. да се сздомъ исправн. М. 46. за всѣ този (кривине

и дългове) исправисмо. М. 146. да греди врьдъ царство ми, ... да имъ царство ми исправи по правдѣ и по закону. М. 170. що исправе, да не твърдо и непоруочно. П. 79. ако буде кому дъброкучиниъ що взето оудъ мога уловка или оудъ мене, да се все исправи. М. 193. *solvere*: що се наге да съмъ дължнъ тръговцемъ дъброкучиниъ, да имъ испраляю. М. 203. да мѣ исправе оудъ царине два на десете литарь. П. б. 74. да исправе господниъ митрополитъ четри десеть литарь. П. б. 80. прако съ и поутено испралени (рлзлози). М. 510. са се, *satisfacere*: ако що погрѣше земли кралевства ми, и не исправе ми се. М. 55. о всемъ съ се царству ми исправниа. П. б. 18. да покниеть се и исправниъ цръкви. З. 29. аще не въскопеть испралити се заповѣдлю доуховною. З. 29.

исправлѣти, *regere*: поутѣе свое исправлѣти. Са. 9. оубо владуьствениа исправлѣти ми. М. 187. *absolvere*, *componere*: то да се исправлѣа соудомъ правымъ божьствениымъ. М. 20. ако се коз годѣ крениа униа, ... да се судомъ исправлѣа. М. 46. и ако що съгрѣше кралевствоу ми, да се соудомъ исправлѣа. М. 50. да оублѣаю и исправлѣаю оубогниъ и нициъ. З. 48. *corrigerere*: аще что боудеть погрѣшено, исправлѣающе и проходеще утъте. М. 84. *cf.* испралити.

исправлѣение, *erectio*: слоукниъ исправлѣиѣ. Д. 208. *directio*: прибъжище урнѣуьскаго исправлѣениа. Ст. 13. о всакомъ доуховномъ исправлѣени. М. 14. не тькмо о работѣхъ ноу въ всакомъ исправлѣениа цръквннѣ. М. 116.

испразнити, *evacuare*: инако не могосмо, що не висио испразнили късе остане листоке. П. 80.

испралѣти, гледај испралѣти: посылъ цръквни приимкюрнѣ на кониъ да испраляю. М. 191. теоре правѣду и испралѣае правниа. М. 221.

испратити, *deducere*: къга си въскокешн понти инамо оудъ насъ, ... а мы да те испратимо. М. 23. — *reflex.* се, *emigrare*: ако се царство ми съвади з дъброкучиниомъ, що се оверетаю дъброкучанъ по земли царства ми, да им

се постави рокъ .г. мѣсець, да се испрате свободно бе-з-дѣлѣвъ.
 М. 147. да се имлю денки и испратитъ ся вѣсмь изъ ва-
 шега владѣннѣ. П. 7.

испроквръгнути, } evertere: граде испровръже. Ст. 8.
 испроквръшти, }

испросити, petere: испроси оу цара мѣсто сне поу-
 стою. М. 4. испрошена быхъ по законоу брлѣвномуоу отъ
 отьца моего. Ст. 7.

испрошати, petere: отъ цара испрошаше. Д. 171.

испрѣка, гледај код прѣкын.

испрѣдъ, ante: повеже Моуратъ испрѣдъ кнеза Ла-
 зарѣ. Л. 74.

испоудити, expellere: аще богъ поможетъ испудити
 врага твоега изъ сръпське землѣ. М. 36.

испоустити, emittere: сего въ роукѣхъ емше, едн-
 нѣмь хлсомь испоустихомь. Д. 20. да прѣдъ нѣю испоу-
 цоу доухъ мон. Са. 11. разбонникъ малъ гласъ испоустн,
 нь велию вѣроу обръте. М. 567.

испоуштати, emittere: отъ роукъ нхъ испоуштает
 се. Д. 117. благоуханїа испоущае. Л. 61.

испѣстрити, vario colore ornare: заквси златомь
 испѣстрены. Д. 33. прѣиспѣщренни. Гильф. бос. 276.

испытаннѣ, perscrutatio: въ днь страшнаго испи-
 танїа хрстова. М. 87.

испытати, perscrutari: тон истинно да испитаеть се.
 М. 15. вса вѣды и испытаеи сръдъца. М. 90.

испытовати, perscrutari: испытоваше съквсть. Д. 118.

испытънь, accuratus: ни испытавъ истинныи ни ра-
 сѣдивъ испытно. М. 90. о своихъ ми злїихъ испытїхъ оупра-
 зникъ се. Д. 37.

исраилита, Israelita: иже соутъ Исраилитѣ. Д. 142.

исраилъ, Israel: людемь его (Стефана Немаше),
 новокоу Исраилю. Д. 88. Исраилю отцоу нашемуу курь Сї-
 меѣноу. Л. 53.

исраилѣкъ, тоу Israel: оутѣхъ исраилѣкы. Са. 4.

иставити, exponere: нами изъ ставїено ни иставїено

инунеръ дългокльнъ, з тои ми ниньда нтсмо влзхли. П.
126. само ту.

истаклати, amovere: нгоумени да не изьстаклають се без дела оть цркви. З. 30.

истауати, effundere: грозде съзрѣвши, истауае мьсть сладьши. Ст. 27. истоуинкѣ, ки истауае животнаа словеса. М. 560. муромъ истауае. Д. 139.

истаиниѣ, tabes: за истаиниѣ телл. Ст. 17.

истаити, extabescere: оудроуенные истаишее кости постомъ тебе рѣди. Д. 71.

истезати, requirere: въ сню нощь доушоу твою истезаю оть тебе. Ст. 9. ѿ единомъ послѣднемъ окуети оть науделнаго настрѣмъ Христа въ днь ѿнъ великыи послѣдны ивляенїа его истеземъ боудемъ. Д. 141.

истешти, -tekoу, effluere: крькью владьмунею еже оть ребрь истекшею. М. 262.

истина, veritas: трьблженнаго по истинѣ. Са. 1. югоже аще кто ѿбрѣтъ въ истинноу блаженъ. М. 9. ксьмъ призывающимъ те истинною. М. 99. себѣи да знаеть и киди истинѣ. М. 107. изнаге се истина. З. 50. ѣ ли тои истина. П. 35. могу истиномъ рѣти. П. 57. познавше до истине, да тѣи царина имѣ бити. М. 281. истина, писали смо. П. 137.

истиниѣи, село Истиники које је краѣ Стефан Дечански дао Дечанима, имало је планину Плъшь, и доицрало до стрѣльуке меѣе. М. 92. оу Истиникихъ. М. 96.

истиноути, obrigescere: оумьр и бездоушїемъ истиноуѣ и ѿцпенѣкѣ. Д. 164. мислим да би требало истиноути.

истиньнъ, verus: Христось богъ, истиньна моудрость ѿбух. М. 9. съслѣдникъ истини. М. 104. з правкомъ и истинномъ приствѣтѣ. М. 355. истиньнъ царь. Г. X. 266. тои истинно да испитаеть. М. 15. керь ки моремо ѿвози истинно реки. П. 23. који истину говори, као и латинска иста ријеч: истинимъ съписателе. Л. 55.

истицати, effluere: нуро скетое истицати оустави се. Д. 119.

нстлѣвати, corrumpi: вѣнѣшныи нашѣ уловкѣи нстлѣ-
вѣсть. Д. 62.

нстлѣати, corrumpi: богатство не нстлѣимо. Ст. 17.
сега нстлѣмша сътвори. М. 110.

нстовъ, verus: истовою дѣдиною свою. Ст. 8. ѣмоу
по истинѣ истовы гражданнѣ бысть. Ст. 10.

нстовъ, effluviū: муро вѣсми истовы затвори се.
Д. 118. — Ријека код села Шикѣ на Дриму: оу рѣкоу
Нстовъ, и оуз рѣкоу, кѣко нстѣе Нстовъ, на Врѣнове
пѣдинѣ. Г. XV. 286. и Гонноу је ишла меѣа ѿт Нстока. Г.
XV. 296. еднѣ поутѣ оу Нстовъ а дроуги оу Гонно. Г. XV. 299.

нстопити, vexare: толико не нстопи скорнѣи тащѣ-
нѣмѣи, ѣко еѣ малѣ ми не оуирети. Г. X. 228.

нстопити, demergere: тако по средѣ пристанища
надеждоу нашѣ истопнѣомѣ. Г. XI. 114.

нстоплѣиѣи, demersio: ѿ лютаго истоплѣиѣа. Г.
XI. 114.

нсторич, historia: исторѣа о сръбскихъ цѣрѣх. Л. 55.

нстоунити, effundere: истоунѣ рѣка ѣго муро. Ст. 20.
богъ, истоунѣи из соуха камене водоу. Д. 88.

нстоуѣнникъ, fons: хотѣ старѣца напони нстоуѣнника
бесмрътнаго. Ст. 17. да не ѿскоудѣють нстоунѣици жи-
вота твоего. Са. 9. нстоунѣи вѣскомоу дѣнию неѿскоудѣ-
дѣни. М. 8. на нстоунѣи и ѿт нстоунѣика оуправѣ дѣломѣ
оу дѣбрахѣ. М. 197.

нстоуѣнѣи, orientis: по западнѣхъ странахъ и по истоу-
нѣхъ. М. 363. с коѣмѣ господарѣомѣ нстоуѣнѣи или за-
паднѣмѣи. М. 411.

нстрѣ, Ister: герѣлиномѣ и Нстроу. Л. 55. къ Дѣгоми
вѣлизѣ Нстра. Л. 56. Трѣкоуѣи къ Нстроу. Л. 59.

нстрѣгиоути, evellere: нстрѣгѣи се изъ роуки ихъ.
Ст. 7. трѣнѣи злоухѣста нстрѣгѣ. Д. 55. ѿт самѣхъ оустѣ
сирѣтоносѣнаго ада нстрѣже иѣ. М. 90.

нстрѣзати, evellere: из грѣтанѣхъ дрѣвѣхъ дрѣвѣхъ хлѣвѣ
нстрѣзѣхѣ. Г. X. 224.

нстрѣбити, perdere: грѣуѣскоѣ иѣе нстрѣвѣиѣ. Ст. 8.

истоукаице, effigies: къса късомъ истоукаица съ-
кроуши. Д. 135.

истоукань, adj. effigies: црковъ (дечанску), иже
здъ .зі. лѣтъ създа се ираморемъ изванѣлими разлунныхъ
видѣвъ истоуканныхъ. Л. 61. **idolum:** наусть (Сероухъ)
примѣшати се истуканны. Г. X. 215.

истоупити, excedere: иже истоупити съ оуставле-
наго мною. Са. II. истоупивши оумомъ. Г. XI. 116. **pro-**
cedere: прѣдъ судне истѣни Радое. II. б. 118.

истъ, idem: вса шко и риза обѣтъшають, тыи же
истъ иси. М. 25. **ipse:** зансавъ ови лнсть, како ие тои
иста момъ рнсувъ. М. 329. ови исти злѣмъ. М. 502. ови
исти. II. б. 128. **certus:** да истѣе тебѣ истроують. Д. 85.

истъкавати, contexere: похвалы его вѣнчѣ блаже-
ни того главе слокомъ изъткаваю. Г. XI. 113.

истъкати, contexere: одванѣа добродѣтелю житѣа
своего изъткавал. Г. XI. 117.

истъити, attenuare: истинкы тѣло свое оудръжа-
ннѣмъ. Ст. 25.

истъць, reus (sons ipse, debitor ipse): да ие изъма
на инаго лнше на самога исъца. М. 29. 33. лко ие кон дѣ-
брокуанинъ конъ дѣлжнъ, а или уимъ кривъ, да се ире
истъць, а да на иномъ дѣброкуанинѣ ие волиъ иитати,
тѣкмо кто ие дѣлжнъ или уимъ кривъ, ови да плати и
плати. М. 268. да ие бѣде прѣззавъ идномъ за дръгого, ие
истаць, кон бѣде дѣлжнъ, да плати. М. 411. тво бѣде дѣ-
лжнъ, ови истаць да ина платити. М. 487.

истъштакати, evacuare: ноце бо късе отъ толи
до правниаго улса истъщаваше по градоу ходѣ и трѣ-
боующее изъскоуе. Г. XI. 77.

истъштити, evacuare, cf. иенъштити.

истъкати, effluere: отъ светныхъ моштен мѣро иста-
кати оустрии вогъ. Д. 72.

истъцати, effluere: како истѣе Іагледница. Г. XV.
274. гдѣ истѣе блхто изъ Моравѣ и знада в Моравѣ. М. 198.

исоусъ, Jesu: вселюбъзны Ісоусе. М. 120. Ісоуса Хри-

ста. Ст. 5. М. 11. често остаје у номинативу кад је за њим име Христось у ком другом падежу: Исоусъ Христе. Ст. 21. Исоус Христа. Ст. 25. М. 15. Исусъ Христа. М. 31. а често пред тијем другим именов гласи само Исоу за сваки падеж: Исоу Христа. М. 5. 22. 28. Исоу Христе. М. 9. Исоу Христь. М. 103. cf. Христось, Хрьсть, хрьстовъ, Крьсть, крьстовъ.

исоушити, siccare: та ихъ иссоуши и сътри. III. Iev. 130.

исхабити, perdere: да плати съ своимъ добиткомъ, що буде исхабила. М. 31. твое царство да ми помага врхъ ихъ, и да имъ исхабишь. М. 36. що имъ исхаби. М. 69.

исходатаи, mediator: небесномуу пръбывающемуу исходатаи ти боудоу. Д. 35. неплаисти исходатаи. Д. 78.

исходатаити, mediatione consequi: отъ вога благаа ти исходатаюштоу. Д. 49.

исходити, exire: отъ оустъ еие исходитъ правда. Са. 5. мѣсеца мая дъни дѣка дести и дѣка исходець. М. 43. до мегѣ тринишьске исходеки оу Горанинь Лоугъ. М. 87. поуть кон исходї нсъ Урьвенога Брега. М. 92. шарци, кон исходе на соудъ. З. 47. на кеѣе и воле исходи. М. 324. с тоган исходи и расте права любакъ. М. 507. славно къ богоу исходитъ (т. ј. умре). Л. 54.

исходниште, initium: отъ сихъ бо исходнища животоу. Са. 9.

исходъ, exitus: приближает се дѣнь исхода моего. Са. 10. ни крестнию твоюю обличи мене въ часъ исхода моего. М. 245. на исходе душе его. Г. XI. 129. писано на исходи мѣхамърама. М. 513.

исходъня, exitus: црьковъ память да творы итнотромъ, кѣда имъ е исходни дѣнь. М. 533.

исхожденіе, exitus: доуше исхожденіе отъхожденіе его нештескаше. Д. 116.

исхранити, perdere: тво би писанино исхранила или прѣтворила. II. б. 40.

исхытити, eripere: исхытивъ мѣуъ мон. Д. 112.

исц-, исх-, исш- гледај иц-, ну-, ишт-, иш-

исъхнуѡти, exarescere: исъше трава, исъше рѣка.

Г. XI. 113. како не исъхнете злодѣйствїе роуки. **Г. XI. 79.**

исыпати, ejicere: не изсыпа стрѣль тоуль. **Д. 103.**

исыпати, exarescere: многоаго ради поштенїа изсыпаюшти оутробѣ его. **Д. 62.**

истъшти,) excidere: исъше трѣнїе прѣльственною. **Ст.**

истъти,) 25. concidere: мот села павили и боларе ели, а дрѣге исъкъли. **М. 21.** могли би се людые истъти. **П. 115.**

италия, Italia: прїишьдше ми въ страды Италїе. **М. 530.**

ити, идоу, ire: къслѣдъ мене не идеть. **М. 3.** идъшше съ дрѣзюкенинемъ протикоу лицуу многыма языкомъ. **Ст. 6.** аке ли не възможемо ити на помоуь ти. **М. 23.** лко си хоте ити в тѣгъ землю. **М. 41.** прѣдъ королевство ми да идъ за некърѣ. **М. 52.** да иде къславы прѣдъ своего соудю. **З. 48.** идъше тоурци на Задарь. **Л. 85.** поути, кон иде прѣко салтиньске шоуме. **М. 87.** ове четыри ствари да не идътъ, дрѣге трѣговине да идътъ. **М. 475.**

ицѣлѣти, mederi: кто ицѣлѣть ми доушевныи вѣдѣ. **Ст. 18.** ицѣли и. **Ст. 21.**

ицѣлѣти, sanari: да исцѣеть уловкы, и исцѣлеть благодѣтїю христовою. **Ш. lesek. 129.**

ицѣлѣти, mederi: ицѣлае къслаомъ сквозаннїе сотоинно. **Ст. 26.** исцѣлаюшлаго и. **Д. 112.**

ицѣлѣнїе, sanatio: ицѣлениа оу него просе юноу. **Ст. 21.** потауають рѣкоу исцѣлениа. **Ст. 28.**

иуездати, evanescere: не къзираи красоть ширьскыхъ, еже въ скорѣ иуездють. **Ст. 11.** недоузи иуездхоу. **Д. 137.**

иунинти, facere: велике илаи шете исунинше. **П. 82.**

иунсти, -хътоу, evanescere: аще пожесть кѣто иуунсти звѣзди. **Ст. 24.** кто иууьтеть сего уюдеса. **Ст. 25.**

иштедїе, progenies: по съирѣти не оуьлоуудени се иштедїа срьдѣца твоего. **Д. 64.** оукрѣни мое исудїе въ благовѣри. **М. 265.**

ишьдѣ, ишьль, partic. praet. act. I и II, којим се навнаѣаю те форме глаголу изити: ишьшьдѣ къ мѣсто рождениа своего. **Ст. 2.** корѣвъ благо ишьшьдѣ изъ оутробы

моск. Са. 4. изъшьль кси на змѣа. М. 243. амо ки ном иза-
шло родителю скому изъ колк и изъ послуха. М. 462.

ишьсткнѣ, exitus: иша изъшьсткѣ и къ когоу къ-
шьсткѣ помышаме. Д. 116.

иш-, икъ-, ию- гледај и-, къ-, ю-

квѣоужнѣъ, презиме властеоској породици ду-
бровачкој, латински се писаше Saboga: Никола 1368.
М. 178. — Маринъ, којѣга пишу и Маринъ и Марој 1399
—1406, избрани властелин 1399 и 1405, а 1411 по-
којни. М. 240. 259. П. 76. 105. 106. 108. — Лукша 1405. П.
61. — Никша 1415—54, син Маројев, 1442 избрани
властелин. П. 131. М. 419. 424. 472. један пут мислим
да је он записан именом Никола 1445. М. 431. — Ниша
1442 избрани властелин. М. 419. није исти Никша,
јер обојица долазе у једном споменнику. — Жѣхо 1442
избрани властелин. М. 419. 423. — Влахо 1481. М. 526.

кавадъ, нгр. *кавадион*, pallii genus: да гредѣ (ду-
бровчани) съ велимъ трѣгомъ на трѣге кралевства ми,
емѣше одъ кавда дорн до снѣлъ. М. 46.

кавецъ, итал. *savezza*, *capistrum*: кавецъ два фриза
злата, не ветха. М. 498.

кадароуњскии, селу је Коупѣльникоу манастира
арханђелова у Призрену ишла меѣа оузь мегиу кадароуњскоу.
Г. XV. 288.

кадилица, *thuribulum*: четрири кадилице, две позла-
кени, тегле два на десте антрѣ, .з. знауъ и .г. ахаге. М.
408. П. б. 100.

кадило, *suffitus*: съ кадилы и благооуханьными во-
нми. Ст. 20.

кадильница, *thuribulum*: съ кадильницами и съ свѣ-
щами. Ст. 16. ринидиѣ и кадильнице и свѣщинки. М. 91.

кадицъ, *iudex* у Турака: кадицъ в Глѣхлавци. П. 4.

кажалътрѣ, *cancellarius*: прѣдъ кажалътрѣмъ. М. 544.

каждениѣ, *suffitio*: каденіѣ. Г. XI. 58.

казали, име турско: ходи царь Селимъ шахъ на Сп-
нарь Казалъ нашоу 1514. Л. 83.

казатель, qui instituit: премоудрости наставника и
несмысленимъ казателя. Са. 6.

казати, dicere: да се съдомъ исправи, да що съдъ
каже краљевствъ ми, бзди краљевствъ ми, а що намъ
повлже, то вамъ. М. 46. иъ зило царьство ми, ни ми сте
казали. М. 175. добре гласове казаше. М. 319. каза ни за едне
работъ. П. 34. — ostendere: казѣше намъ новеле и записе.
М. 448. — monere: теръ ихъ хожемо такои педесати да
дрзговиць такози не смею зунити и да се ними дрзги кажи.
П. 28. 31. 32. 35. тои видѣкъ дрззи се бзди ними казати и не
сметъ такока зунити. П. 113. — punire: кажен зме прѣ-
сплеть събъ дослаженіе. Са. 10. да се каже како некр-
никъ. М. 168. да кажетъ се по закону скетыхъ отьць. З. 29.
да се кажоуть, роуць да нимъ се отьскоуть. З. 40. да
се кажетъ яко татъ и хоусарь. З. 41. држим да је по-
грѣшка мјесто кажоу: да се кажноу како прѣслоуш-
ници. З. 48.

казити, punire: казис по праведномуу соуду то-
нителя. Г. XI. 88. влоу землю божи гневъ казнемше. Г. X. 237.

казиъ, роена: дроугыхъ казиими разлуными показл.
Ст. 7. да приноуть казиъ, како нишетъ въ законъ. З. 37.

казиць, cubicularius, као што је био у грчком
двору *εὐνοῦχος*, а управо је castratus, као и она
грчка ријеч, која је само преведена; први се ка-
занци помињу у великога бана босанскога Матије
Стјепана, и то тројица у једно вријеме, године 1249,
казиць Грьдомилъ, казиць Семнионъ, казиць Блѣхлинъ.
М. 33. у краљице Јелене, мајке краља Милутина,
бјеше казиць Мрѣланъ 1289. М. 56. у краља Милутина
казиць Мирославъ. М. 69. у краља Стефана Дечан-
скога казиць Бальдовинъ. М. 104. и казиць Дьмитръ,
којему се и жена помиње. М. 112. 113. исти краљ по-
мињући сабор земаљски вели да наъ долазе држи-
спискоупъ и испискоупни и игоумени и казици и тенкуис

и кожеды и слоугы и стивильци. М. 90. пошлѣдѣи се помиње казньць Савико, отац војводе Радича 1391. М. 220. казанѣц Савик. П. 69. од то доба као да казанца замијени дворьским.

казовати, dicere: казоваше нмѣ. П. 54. кон се казуѣ дѣвровуаннѣ. М. 524.

какѣъ, qualis: кунѣъ какѣъ лнѣѣ носатѣ. М. 2. с кунѣъ какѣъ лнѣѣ. М. 2. море добръ знатѣ какѣъ ѣ любокѣ нмалѣ. П. 11. узима за собом оно, које му утврђује релативно значење својим демонстративним, али губи први глас свој: кунѣъ, какѣвено соу дали. З. 47.

како, quomodo, интерогативно: како речета? М. 58. релативно: заухѣъ пеши се ѣ доуши своен, како би мощьно късприети ми ангельски ѡбразѣ. М. 4. uti: ако ми богѣ да, и боудоу господарѣ како съмѣ бнѣъ. М. 19. како си се сте казунали по клетѣъ наша села и наше болшры смати, такози сте нмѣъ зуннани. М. 21. по брѣдоу, како се ками вали. М. 26. мегѣ моу, како оутнѣе Рибникѣ ѣ Дрин. М. 61. сне все како хожемо схранити кралекъству ти, тако да ни не вѣме богѣ. М. 48. съно да косе како и мѣронси тако и сокальничѣ тако и вѣси мансторѣе. М. 98. да хранетѣ се оубозы, како естѣ записано. З. 31. да се кажоутѣ како хоуслѣрѣ. З. 42. тако да нма како свое. З. 45. молѣ васѣ како мою братню драгѣ. М. 185. ѣ, како поклицарѣ господина деснота, примихѣ. М. 478. що съ дѣвали госпођи Блаун, како всенаследникѣ. М. 495. тако како, iam quomodo: тако соли како нне търѣе. М. 445. на поле, тако нмѣъ како нмѣъ. М. 456. тако страдѣга како грагѣнниѣ. М. 357. — веже реченице као да, quod: ере ми сте писали за соль, како ѣ ѣ Климе Нѣрке въ рѣцѣ. М. 49. да ѣ вѣдомо всакомѣъ, како се вѣше порасрѣуило кралекъство ми на властеле дѣвровѣуѣе. М. 107. да се ѡтъкѣне, како нѣ съятѣца. М. 270. вѣше свѣдоци; како смо плаћени. М. 480. ut: молѣ князѣ вѣшега, како би вписалѣ, што ѣ егова вода и вѣша. М. 54. у том послу долази узаѣ и да: молѣ васѣ, како да вѣсте ѣ томѣ не зѣмѣдо-

вли. М. 54. потврди њих законе, како да јестъ нишѣ не
 потврѣно. М. 148. влехъ њих се, како да њихъ сѣмъ при-
 ителя. М. 183. подъ неухъ законѣ, како да бѣде задѣ-
 колно. М. 394. да га оуѣмуѣи, како да плати. З. 41. иере-
 смо поставили, како да не грѣде иудѣи. П. 1. — с речени-
 цом у којој стоји показује и узрок: ѿдѣнисасмо тѣден-
 иѣ како се господарь ѿдѣирлаше къ Падзиту, иѣда ли
 њихъ писаниѣ не би дано. П. 30. — у релативном се зна-
 чену утврђује демонстративним то и оно, које по-
 шлѣднѣ саставши се с његовим крајњим самоглас-
 ним губи своје прво: ирѣ се њмъ не кѣ видѣре по-
 теорити како то се до данѣ не њикомъ потврѣли. П. 1.
 Дѣврокинкѣ јестъ бѣки господина Костадина како то је
 господина Георги кнѣз. П. 1. да свъ слободни како то свъ
 и вѣзда били. П. 2. како то је записано. П. 3. како то је
 бно њашехъ старехъ ѿбнуди. М. 237. како смо кнѣи в
 прѣке господе срѣбске и в босанске, како то в њего пра-
 родителѣ. М. 239. записано, како то е записанъ господинъ
 краљ. М. 242. помолѣ га, како то господина ми. М. 367.
 полюбише мене за своѣга владетелиѣ, како то еднога
 њихъ. М. 370. за що смо и ми в работѣхъ како то и ви.
 М. 535. хотѣсмо вратити, каконо естъ вѣдѣно и право.
 М. 217. в госпоцтво, каконо в њихъ бащинѣхъ племениѣ.
 М. 218. каконо је по законѣ. М. 228. каконо смо видѣли.
 П. 9. каконо смо и господинѣ послѣли. П. 29. прииетѣ,
 каконо је и твоинѣ старѣмъ видѣ. П. 35. једном долази
 то и крѣе с краја: каконо је бно њашехъ старехъ добри
 њавѣ. М. 258. и оно долази једном тако крѣе, али
 није поуздано: каконо је по кашемъ ѿбнудо. П. 6. 43. —
 кад је од интерогативнога почело бивати релатив-
 но, још је узимало к себи ријечцу којом постају
 ријечи релативне, ријечцу же, која гласи ре (које види):
 дати њихъ свѣтъ и помокъ, каконо и себѣ. М. 2. приѣти,
 каконо самъ себѣ. М. 24. само ту, још једном долази та-
 ко, али узевши пред ре још ј (и, иго, које види),
 којим се утврђује значење демонстративним ријечи-

ма: маконѣ је намъ богъ велици радость дати. М. 554.
— на једном мјесту без сумње писарском гријешком
стоји каго. М. 109.

какочь, qualis interrog. и relat.: какво лице, ка-
ковъ ли еговъ гласъ слышимъ? Са. 14. ѿ жити его, ка-
ково бысть. Са. 1. могли сте узнати, какоку любочъ имлаа
к намъ. П. 12. aliquis: да мнѣ пошлю какоку милостию.
М. 557.

какочница, земљама је хиландарским у Светој
Гори ишла међа покраи мора на Кокочилоу. М. 127.

какъ, qualis interrog. и relat.: какъ науѣноу плауѣ?
Ст. 11. какъ ѿбнуан приноу? Ст. 18. какъ е каша прѣкина.
М. 7. такоу смъ се клетвю касель, какоу се е банъ
Кочуинъ касель. М. 24. какъ мнѣ је милость створилъ синъ
краскѣства ми, такоу мнѣ и к стварамъ. М. 56.

какъмоужь, име мушко, гледај Одримунѣ.

каладендра, земљама је хиландарским у Светој
Гори ишла међа на гоуино, гдѣ има доубъ, чо се зове
Каладендра. М. 127.

калломоно, мјесто у Палестини: прѣшдѣ поусты-
не Юрданскы, прінде въ Калломонѣ. Д. 189. cf. Калломоно.

калломиъ, гледај Калломиъ.

калекитъ, митрополит софијски за времена де-
спотице Анѣлине. Л. 64.

калежъ, calix: три калежи. М. 408. П. 6. 100.

каслѣловъ, међу људма у Штипу што их је краљ
Милутин дао цркви арханѣловој у Штипу а с њом
Хиландару бјеше Млиноло, каслѣловъ сынъ. М. 62.

калестъ, патријарах цариградски за времена Ду-
шанова. Г. XI. 162.

калмиманиъ, међу власима које је краљ Милутин
дао Хиландару један бјеше Гюрьгъ Калмиманиъ. М. 60.

калмидиъ, међу људма у Штипу што их краљ
Милутин даде цркви арханѣловој у Штипу а с њом
Хиландару један бјеше Калмидиъ. М. 63.

калминиъ, владика Стефана Немање (рашки, у

садашњем Новом Пазару) Калиникъ. Ст. 12. Д. 38. — Игуман јамачно манастира Трескавца у првој половини XIV вијека, који истом манастиру купи нешто земље. Г. XIII. 370. — Мјесто у ком је исти манастир имао земље: метохъ в Калиницѣ мати божия. Г. XI. 136. XIII. 373. исти је манастир имао њиве въ Армихохори које су ишле до мегю калиникоу. Г. XI. 136. до мегю калиникъ... Г. XIII. 374.

калипољскыи, што припада Калипољу: пріетъ Моустафа бродъ калиполскыи 1359. Л. 88.

калиполие, град на Дарданелима: прѣгоше тоурци на Калиполие 1359. Л. 74. у једнога љетописца стоји гријешком мјесто Никопоља: разен Блазитъ Жигмоуна на Калиполию. Л. 74.

калистратъ, калуђер светогорац Калистратъ 1347. М. 127.

калиѣскиѣ, презиме властеоској породици дубровачкој: Добре Калиѣскиѣ 1378—1410 изабрани властелин више година, пишу га и Каликевиѣ. М. 187. 189. 240. 259. 261. 276. — Жонко Каликевиѣ 1442 изабрани властелин. М. 419. 423. пишу га на једном мјесту и Калиуевиѣ. П. б. 108.

калонолиѣ, цар грчки за времена св. Саве: Калонолиноу Катацоу. Д. 171. — Цар грчки за времена цара Лазара: Калонолиня цара. Л. 88. пишу га и Каломниѣ: Каломниѣ Палеологу. Г. XI. 136. cf. Каломниѣ.

коломиръѣ, селу је Живици Горњој ишла међа до великаго поута отъ Соуке Коломиръѣ. М. 199.

каломонно, гледај Каломонно: отъ Каломонѣ прінде въ градъ Коракъ. Д. 190.

калопестрокъ, селу је Кљуекиштемъ манастира арханђелова у Призрену ишла међа до црквици при калопестровѣ лоуѣ. Г. XV. 285.

каломниѣ, -ни, цар бугарски у почетку XIII вијека пред Борилом: Каломниѣ цара загорскаго. Д. 103. 104. — Манастиру Трескавцу даде нешто земље Ка-

ломиъ Печконоуль. Г. XI. 130. — Између људи које цар Душан даде цркви арханђеловој у Призрену троици бјеше име Каломиъ: съ Каломижмъ. Г. XV. 298. 305. 309. — Каломиъ, син Костадина, који бјеше кмет унуцима калуђера Бермана у Зерзеву близу Прилипа. М. 183. сф. Константинъ. — Цариник деспота Стефана 1423: Каломию. П. б. 79. — Каломиъ Роусота конуа се 1437. Л. 77. сф. Калономиъ.

калоѣени, село које је Стефан Душан дао цркви св. Николе у Добрушти даровавши је Хиландару: Калогени. М. 111.

калоѣерница, топаша, сф. калоуѣерница: калогерѣ и калогерце. З. 30.

калоѣерь, гледај калоуѣерь: на тисоуѣу коуъ да питасть се въ монастырхъ .и. калогерь. З. 30. калогерь, кон сьеръжеть расъ, да се дръжитъ въ тмници. З. 31. калогерѣ да не жикоуътъ извнъ монастырл. З. 31. да послають калогера по поновъхъ, да испракитъ доуховно. З. 32. посла свога калогера. П. б. 29.

калоѣоуѣевнъ, Стенио Калогзевнъ клиждер и драгоман сарпски у Котору 1454. М. 465.

калоѣоуѣръкъ, гледај ѣоуѣршеснъ.

калоуѣрица, топаша, сф. калоуѣерница: калѣдрица отъ Врѣтоломъ. М. 7.

калоуѣижекци, село које је цар Стефан дао цркви богородичиној у Архиљевици а по жељи севастократора Дијана, чије је било. М. 144.

калоуѣерница, топаша: калѣгерници госпогн кр Свемни. П. 3. ком то к (полаха) видл калѣгерницъ скете Марие одъ ангели в Дверовникъ. М. 297. калѣгерницъ скете Марие одъ анделовъ. М. 302. реченъхъ калѣгерницъ. М. 302. — Село које је краљ Милутин писао Хиландару с црквом арханђеловом у Штипу, помиње се с Лукавицом и Кунаранима, па мислим да је била негдје између Штипа и Прилипа. М. 63. сф. Калоуѣерькъ.

калоуѣеровнъ, између људи које цар Стефан

даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Калоугеровица Драгомиръ. Г. XV. 309.

калоуѣровъ, monachi: за соль за калугеровъ. М. 49.

калоуѣрь, monachus, нгр. *καλόγερος*: да ѡблада ими пиръжаныи калоугерь. М. 62. с конь калоугеромъ. М. 98. ако калоугерь кон оузыме мить, да се вие и прожеме. З. 50. калугера Слех. П. б. 28. можь калугерь. П. б. 21. долоше калуѣри. М. 545. cf. калоѣрь.

калоуѣрьуъ, црква је трескавачка имала селище Калоугеревъ. Г. XI. 134. у другом му је споменику оштеѣен свршетак: Калоугерь... Г. XIII. 372. мислим да на првом мјесту није добро написано, а како се и то село и село Калуѣерица спомиѣ близу Лукавице, рекао бих да је једном селу тако двојако записано име. cf. Калоуѣрица.

каля, lutum: многа кьпадиштва سموу яко калъ кьмъише. Д. 60. каломъ богатства سموштасмоу. Д. 116. ѡтъ калъ. М. 194. као да је и име студенцу: селу је Коуицъиникуѡ ишла меѣа оу стоуденъца оу Калъ. Г. XV. 287. таки може бити да је и Драуевъ Калъ, на који је ишла меѣа истога села. Г. XV. 288.

калякша, човјек кнеза Вратка Никола Калкшъ 1351. П. б. 20.

кальиъ, luteus: калые роубы. Д. 116. селу Ораховцу које је Гргур син Вука Бранковиѣа дао Хиландару ишла је меѣа на калыи потоиъ. Г. XI. 142.

кальца, селима која је краљица Јелена дала манастиру богородице ртачке ишла је меѣа ѡтъ Цъиниу оу Кальца. М. 68.

калкьица, манастир је Трескавац имао воденицу надъ Калекьицъ. Г. XI. 131. млинь надъ Калекьице. Г. XIII. 374.

камара, fornix, *καμάρα*: кьсотоу стапыи поудржимоу, и камарыи разлуньиими испьшрениоу. Г. XI. 70.

камата, *κάματος*, *sepus*: кто се обрете калоугерь днаре дак оу каматоу, да се иждеме. Г. XV. 307.

каматъникъ, *generator*: Дѣлжнкоу каматникоу. Г. XV. 271. Дѣлжнел каматника. Г. XV. 273.

каменариѣ, XV вијека имаше парницу у Дубровнику Остом Каменарикъ. П. 79.

каменарѣки, од Камене Рѣке близу Колашина бјеше Јаков који је штампао часловац у Млечима 1566. cf. Шнокъ.

камене строуге, Грнчареву је међа с Гоуциномъ ишла отъ Пени оу Антоу Станоу оу Камене Строуге. М. 95.

каменикъ, као да је име брду: међа је Кљуевиктема ишла како излази колиниѣ на Каменикъ на брѣдо. Г. XV. 285.

каменица, град у Пољској Kamieniec: ходи царь Османъ на Леха на Каменицоу градъ. Л. 85 (три пута).

каменице, у Зети као да бјеше село, којег а је половину краљ Милутин дао Хиландару: половинка Каменицъ съ людъми а именемъ Домоушники. М. 59.

камениуѣки, што припада Каменици или Каменицама, које се не помињу: камениуѣка царина у држави краља босанскога Твртка. П. б. 33.

каменик, *neutr. coll. lapides*: крозъ тврѣда каменѣа и жестока. М. 558. поу се растцатъ каменѣе и копатъ изъ. М. 558. *gemmae*, у том значењу узима к себи још како ријеч која би га показала, а долази и без ње: премоудрость држанши естъ каменѣа многоцѣниѣа. Са. 5. съ висеромъ и каменѣемъ. М. 91. оуглак с каменѣем и са висеромъ. М. 415. драгога каменѣа. М. 507. 508. 516. дразѣмъ каменѣемъ. П. 138.

каменостуѣць, *lapicida*: повѣлѣвалаше каменостуѣчемъ прѣти. Г. XI. 69.

каменоуѣки, *animus durus*: неуюѣствѣкни ирѣвъ каменоуѣки его. Д. 110.

каменоуѣмѣнь, *qui duro est animo*: въ тврѣдиню высѣкаго камене каменоуѣмни оуновѣе. Д. 106.

каменоуѣтробѣнь, *qui duro est animo*: насѣти се каменоуѣтробѣе. Д. 20.

каменоуоуеъстъкънъ, qui duro est animo: каменоуоуеъстъкънынъ. Д. 108.

камень, lapis, cf. камы: нѣже не бѣ камень осталь на камени. М. 5. дрикомъ и с каменомъ и кодами. М. 378. на сухъ каменски. П. 19. до камнѣ. Г. XIII. 375. gemma, cf. каменни: оу нѣмъ (крсту) уетирн камени. М. 70. ѡботци, з коуж сѣ.д. камени илаветни и.д. црлени з златѣ. М. 386.

камень, lapideus, мѣсто камнѣ: ка нещероу каменоуоу. Ст. 4.

каменькъ, gemma: едина кругла с покриваеуемъ злата с каменкомъ сафниномъ. М. 372. са два каменни. П. 6. 82. погрѣшка ће бити: сѣ каменници. П. 6. 103.

каменьнъ, lapideus: црлени каменни. Д. 97.

камилло, Samillus, гледај злети.

камнижево, село Камѣво даде цар Лазар Раваници, меѣа му је ишла ѡтъ Тростеника до лезинске землѣ. М. 199. то ће бити садашње Камнијево у Србији у окр. пожаревачком.

камо, quo, interrog. и relat.: камо бѣжоу? Г. XIII. 362. да ю продасть, камо жмоу годѣ. М. 14. икамо камо любо. М. 146. када гредеть камо царѣ. З. 31. ни камо. З. 32. камо се неки камоу, тужи да соу втрокани. З. 42. цѣра вѣсакы да прати, коуде камо понде. З. 45. и тен вестеде укъ ѡдъ нѣхъ и прощеникъ камо ће поѣи. М. 546.

камы, lapis, cf. камень: не ѡста камн на камени. Ст. 8. камы смоу подѣ главою. Са. 11. по брѣдоу, камо се камн ваки. М. 26. по дѣлоу, камо се камы ваки. М. 61. оу Дроуинѣ камыни. М. 94. cf. Дроуинѣ. на Урѣнѣ Камы ишла је меѣа Алтину. М. 94. оу вели камн ишла је меѣа Врмоши. М. 95. и тоу камн постависмо. Г. XV. 275. gemma: прѣстен, з ном је камн сафинѣ. М. 415. П. 6. 121.

камыкъ, lapis: соужин каминѣ ѡбогатила иси скетинѣ си доухомъ. Ст. 28. положи каминѣ подѣ главою мою. Са. 11. gemma: бисери и камыци землиныи мѣнитъ се, тлѣныи камыкъ и бисеры. Ст. 3. камыныи многообразныи. Ст. 29.

кака, intentio: куда ти мѣ и кака. П. 63.

какина, град близу Авлона: господина Кавина и Авлона. М. 178.

какинскихъ, из Канине: кефалин какински. М. 178.

какити, intendere: не помѣтамо, ни ю какимо помести. П. 2.

какоуи камаме, у Турака edictum: ком з мом какии камаме и братъ. М. 484. какии камаме. М. 484.

камадакъ, између влаха које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Камдакъ. Г. XV. 292.

камадило, *камудѣла*: камадила и ринидиѣ. М. 91.

камажатаръ, cancellarius: прѣдъ камажатаремъ. М. 544.

камажеларни, cancellaria: з камажеларни. П. 111. з нашом камажеларни. М. 331. писано з камажеларниѣ. М. 465. камажеларни. П. 130. стоји з гријешком може бити штампарском.

камажеларъ, cancellarius: камажелар и драгоман. М. 465. дамо камажеларомъ дзбровлациниѣ. М. 506.

камажилтаръ, cancellarius: мога камажилтара. М. 442. камажилтар. М. 465. камажилтаромъ. М. 504. камажилтаръ. М. 504. камажилтаромъ. М. 504. у Дубровнику, у Котору и у Скендербега.

камаценаръ, } centenarius numerus: петъ по кама-
камацтинаръ, } тенарь. М. 340. 349. 368. петъ по кама-
ттинаръ. М. 330. 339. 351. П. 6. 69. 83. cf. камацтинаръ.

камацеларни, cancellaria: камацеларию. П. 177. само ту. cf. камажеларни.

камауькии, селу је Коуицалинкоу ишла међа идаъ камауьке винограде. Г. XV. 288.

каомы, (мјесто Кальмы): село у Звижду које је цар Лазар дао Раваници. С. Л. 1847. IV. 53. има и сада, него га пишу Каона.

капа, итал. *sarra*, *pallium*, нгр. *каппа*, *pallium*, *cucullus*, у пошъеднем значењу: да се дие капоуьгаромъ капаи по дѣз иринъ. Г. XV. 307. стоји мјесто

самога онога ко је носи, т. ј. мјесто попа: да естѣ
кава поповьскѣ скокоди. З. 32.

капати, stillare: капати каплюцини. Ст. 1. instillare:
капати въ оубо. III. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

капеланъ, срл. capellanus: нашега капелана. П. 6.
31. повь Милаць нашъ поутени капеланъ. П. 6. 34. прѣдъ
отъцемъ кучюдомъ и капеланомъ Мариномъ. М. 450.

капетановъ, тоѣ капетанъ: капетанова листа. П. 46.

капетанъ, срл. capitaneus: оудъ капетана отъца го-
лимьхъ. П. 45. оудъ капетановъ града Дубровника. П. 48. 53.
капетанъ и капеланъ хадърски послаше. П. 83. нашемъ ка-
петанъ въ Рать. П. 96. пошанте капетанъ на голни. П. 148.
къ нашемъ капетанъ, ки куть въ Трьстеници. П. 148. кнезь
и капетанъ которски. М. 463. Анеа капетанъ. Л. 87. по
другим крајевима фефалин. сѣ. капитанъ.

капитоудъ, срл. capitulum: капитвалъ, въ кога леже
ленштромн. М. 248.

капитанъ, срл. capitaneus: отъ Мустахфе воеводе
капитана думанскаго ѿ капитанъ острогоскомъ Петръ. М. 552.

капиште, altare: ка капище идолское. Г. X. 242.

капларъ, аустријски војвода graf Saraga: изиде
Капларъ Јемеранъ с вонскомъ и паде подъ Барадинъ 1692. Л.
87. изиде Саксъ и Капларъ Јемеранъ подъ Темншевръ. Л. 87.

капли, gutta: капати каплюцини на землю. Ст. 1.

капльца, } operculum: два велика пехара сребръна, при
капльць, } свакомъ два капльца сребръна съ верижницами.
П. 6. 64. два пехара съ четври капци. П. 6. 67. за исте
ствари на другим мјестима долази у женском роду:
съ капльцами. П. 169. с четври капцами. П. 6. 69.

карбогданъ, човјек из Карабогданске, Mol-
davia, а долази за сав народ: ходи царъ на Карабогданъ.
Л. 81. на Карбогдана. Л. 82. сѣ. Богданъ.

каркаль, манастир у Светој Гори: Каркалоу игоу-
мень. М. 127.

кармановиць, човјек из земље Караманске у
Азији, а долази за сав народ: бысть царъ презъ море

на Карамановина. Л. 81. ходи Ахматъ каша на Карамановина, и прими моу .д. градове. Л. 81. на Карамановѣхъ. Г. X. 275.

караманьскими, што припада народу у Караманској у Азији: ханъ всемъ землямъ приморьскимъ и рѣмьскимъ и караманьскимъ и натољскимъ и романскимъ. М. 545. 548. 549. 552.

карань, село близу Ужица на ријечи Лужници 1608. В. дан. I. 5. има и сада.

карась, 1473 царь прими градъ Карась и приде рскоу њфратъ. Л. 81. други летописац пише Корась. Г. X. 275. мислим да је погрјешка мјесто Коракъ, који види.

карати, рунге, incergare: велитъ карати га и неде- сакъ. II. 39. да га не колмиъ карати на свою колю. М. 459. да нехъ карате. М. 530.

каратуице, катуу је Гунцатима цркве арханђе- лове у Призрену ишла међа на Каратуице. Г. XV. 291.

карем, гледај Карти.

карѣва, цркву св. Петку на Брегалници коју је краљ Милутин дао цркви арханђеловој у Штипу а с њом Хиландарузида Карѣва самъ своима роукимъ. М. 64.

каракииъуьскимъ, међу земљама које је имао Хиландар бјеше и земли каркииуьскимъ. М. 153.

карѣвама, } comteatus арапски: бѣше направилъ ве-
карѣваиъ, } ликъ карѣваиъ. II. 16. да тѣрме и карѣани
весаиъске и всаие име карѣваие да имъ е слоботѣнина, да
могъ понти в Которъ. М. 327. понесеиъе карѣвама. М. 467.
своиени карѣани. М. 485.

карѣвоуиьскимъ, крај се један у Бугарској тако зваше: или до Прислава или карѣвиъскихъ хоръ. М. 3.

карѣло, Carolus: кади се диже Срдцимиръ и Гюргъ и паде на Мати, кади идѣхъ на Карла 1368. М. 177. ваља да је Карло Топија кнез арбанаски.

карѣловѣць, мјесто у Сријему Карловци: смоч- нише се оу Сремъ оу карошъ Карловаць, да унише миръ. Л. 88. cf. Карѣловѣци.

карлоуџи, мјесто у Сријему: манастиру је Крушедолу дао Јован деспот 1406 мјесто Карлоуџе. М. 541.

карлизић, властелин дубровачки Петра Карлизић у већем вијећу 1253. М. 40.

карнаса, међе селу Небрегову приве трескавачке обузнаху всю Карнаса до Фрахова Дола. Г. XIII. 371. ваља да му је била планина.

карпосъ, намећу влаха које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Карпосъ. Г. XV. 295.

карзи, мјесто реломе Карзи у Светој Гори гдје је св. Сава сазидао ћелију св. Сави јерусалимског и сам ондје живио. М. 137. ка Карзи. Д. 51. чешће у множини: оу Карзихъ. М. 138. ка Карсе. Д. 75.

касандрин, мјесто на заливу солунском: за времена св. Саве у подручју митрополита солунскога Касандре епископъ. Д. 77.

капати се, поџти—, iter ingredi: насласе се поџти. Г. XI. 62.

кастмоинга, манастир у Светој Гори: Кастмоинтоу игоуменъ. М. 127.

кастриотъ, ксфалин илиниси Кастриотъ, властелин Александра господина канинског и авлонског 1368. М. 178. — Гурџа Кастриотъ, реуеил Сиендеръ бегъ 1459. М. 481. 482.

кастрофилаковъ, *кастроφύλακος*: црква је трескавачка имала виноград кастрофилаковъ. Г. XIII. 370.

кастрофилакъ, *кастроφύλαξ*: манастиру је Трескавцу селиште Кошарџуџие приложно Драгоманъ кастрофилакъ. Г. XI. 136.

ката, нур. Катарина: Ката хин гурџишеска. II. 78.

ката, *κατά*: ката годниъ, quotannis. М. 527. 528.

катакоџини, *Catacuzena*: 1429 госнога Катинџини, кћи Бурџа деспота. М. 360. Л. 63. 64. за грофом цилским Улрихом (Фрихъ). Л. 63. 73. Катакоџини. Л. 77.

катакоџини, *Catacuzenus*: Ђлауа, жена деспота

Стефана Лазаревића, бјеше дѣти Катокузина Налевога отъ града Галата. Л. 73. — Кнез Милош Катокузинъ властелин херцега Владисава 1466. П. 6. 129.

каталина, жена краља Драгутина. Л. 69. била је кћи краља оугарскога. Л. 62. cf. Кателина. — Друга бјеше род Јелени Саудаљевици, може бити кћи херцега Стјепана 1442. М. 415. П. 6. 121. cf. Катарина. — Дворкиња исте Јелене, кћи некога Николе: Кателина, дѣтери николсне. М. 416. П. 6. 122.

катапетазмо, *καταπέτασμα*, αιλαειν: приложи се снѣ катапетазмо храмоу прѣскетѣ богородице хиландарскне. М. 245.

катареня, гледај Катарина.

катарина, жена војводе Садаља 1405—12, пишу је и Катрениа и Катерина. П. 83. 85. 102. П. 6. 49. 50. 53. 55. М. 274. била је кћи бана Вука Вукчића и банице Анке. Г. XII. 315. 361. — Кћи кнеза Баоше Херцеговића, сина херцега Хрвоја, жена кнеза Твртка Боровинића 1423. П. 171. 172. XXXI (на крају). пишу је у истим споменицима и Катерина. — Жена Томаша краља босанскога, кћи херцега Стјепана: Катарина кралица босанска Стинана херцега отъ светога Саве, отъ порода Сливс и кѣће црда Стинана росна, умрије у Риму 1478 поживјевши 54 године. М. 519. рекао бих да је то Каталина, за коју се из другога споменика зна само да је била род Јелени Саудаљевици и херцегу Стјепану. cf. Каталина. — Праунука херцега Стјепана 1566. М. 557.

катастинъ, *tabulae*, *κατάστιχον*: в катастинъ. П. 6. 107. в великомъ катастинъ дѣвокаучишъ. П. 6. 111.

катастино, гледај катастинъ: в катастино приписать. П. 6. 80.

кателина, жена краља Драгутина: Кателина кралица дѣти великаго краља угарскога Стефана, пише јој над лином у Бурђевим Ступовима. Гилъф. бос. 139. cf. Каталина.

катерина, гледај Катерина.

католическими, catholicus: братом цркве католическе. М. 379.

катрага, navis, *κατάρου*: отъ своихъ катрагы единогоу оуботокавъ. Д. 171. посла въ катрагоу. Д. 172. имасмо гласове по морю ѿдъ катрагы востауащыхъ. П. 33. шине немом катрага востауа. П. 125. з тоузъ катрази сповѣдаху да съ именъ турци. П. 125.

катоунаръ, praefectus regionis pastoriae: коескодамъ, кнезовомъ, глобаромъ, катебаромъ и всакога стаянъ людёмъ. М. 485.

катоуниште, stabulum: на крѣхъ ширьденихъ катоунищъ. Г. XV. 280.

катоуны, regio pastoria: калко ми бысть къцожно прилежити хрлмоу семоу селъ и катоуны. М. 91. .к. катоуна влахъ. М. 97. людѣ влаетельци, кон седеть по црковныхъ свлахъ и по катоуныхъ, да походи вьсакъ къ своемуу господроу. З. 31. оу градоу или оу жоуаз или оу катоуноу. З. 37. сели и катоуни ѿбладдоуше. З. 41. катоуны Благлавици, катоуны Урьнѣа. Г. XV. 278. сици катоуни съ вьсими мегими старими. Г. XV. 279. у катуну је бивало више породица, тако их се помиње 35 у катуну Голубовцима. Г. XV. 292.

катоурины, у Турака incredulus: тако вьсроманины намо катрины. М. 511.

катоурискими, тоу катоури: сведоуаста турьска и катрьска. М. 516.

каунина галака, забјелу у Слатини цркве арханђелове у Призрену ишла је међа дѣломъ на Кауниноу Глагоу. Г. XV. 283.

кашину, само с не, готово само у императиву, poli: не кашите мизъ цркве уинити намо влахъ. М. 247. не кашите тоган кашеть уинити. П. 7. не кашите намъ прхтворити що си намъ ѿбзтовала. П. 8. не кашите вьздържати. П. 15. не кашите, вьдасъ своихъ прихтедь ради. П. 35. не кашите. П. 94. не кашите по нихъ рѣки послати. П. 94. не кашите дати. П. 118. не кашите мизъ

мать. П. 129. не каши посталитъ. П. 133. осим императивна само један пут, па и ту је препорука: да не кашимо мале ствари ради онога дълга поутенога разбити. П. 168.

кашица, између 1100 и 1200 дубровчанин Ђиоџи Кашица. М. 7.

каштеланъ, castellanus: каштелан и каштеланъ задрски. П. 83.

каштелъ, castellum: зидати каштеле. М. 449. кашесо, ком си поградно противъ мента. М. 501. за градъ и за каштеле. М. 523.

кашати се, poenitere: ѿ грѣшница кашати се. М. 5.

каваръ, detrimentum: ако га нанде ком каваръ или штета з томен ѿлоку. П. 131. зунити се не достоино, а кавари се зтвѣанте. П. 131. не зунити се з земли ни з людехъ изди каваръ. П. 134. нашом кавари нѣсте ради. П. 164. ако ки тво намъ кою каваръ зунити. М. 347.

кавасиниъ, vinolentus: подоблет епископоу ѡмти не кавасиноу. Д. 140.

кладд, pedica lignea: въ кладд нозз его ѡвѣсмахоу се люто. Г. XI. 89. — Селима која је цар Лазар дао Раваници ишла је међа низ Мораву на Кладд оу врску оу Мораве противу Коприкном и ѿт Кладде на Коприкнѣ. М. 197.

кладели, село које је цар Лазар дао Раваници, било је негдје између Кучајине и Мораве. М. 197.

кладеница, puteus: селу је Поточцу ишла међа на средни Кваларѣ на измукъ на кладеница. С. Л. 1847. IV. 53. селу је цриве трескавачке Хоморанима ишла међа оу црскѣ кладеница. Г. XI. 134. ливада на старшии кладеница. Г. XI. 135. на изворъ кладеница ишла је међа селу којему је име Сленѣшци. Г. XIII. 371.

кладие, село Кладје (ако је добро преписано) с градом Кључем краљ босански Томаш Остојић даде синовима војводе Иваниша Драгишића 1446. М. 439.

кладороуки, манастир је Трескавац имао земље

одъ поуту влашнѣго гредоуше въ Кладороуци и въ Калбасницю. Г. XI. 135. XIII. 373. то ће село бити и сада од Битоља на југ код мјеста Флорине, само што га Hahn, geise 49 и на карти пише Kladorop.

клавиникъ, inclinatio: мношествомъ клавиница нада-
юштее оудм. Д. 44.

клавити се, caput inclinare: припадоу клавити се.
Са. 10. part. praes. pass. клавимеъ, коме се клавѣју:
вѣстни клавимею. Са. 11.

класти, клдоу, ронеге: кон клавикъ трѣкоуъ ст-
нацъ на глѣк. М. 342. клавдах. М. 371. кон мѣ клавикъ
трѣкоуъ клавѣцъ на глѣк. М. 453. мислим да је писарска
погрѣшка глѣкѣх. М. 348.

класъ, arista: мже на жеткѣ класокомъ, снѣе кон-
номъ на землю оуъ острѣхъ ороужѣи надаюцимъ. Г. XI. 111.

клати, jugulare: уловти уловтѣ колѣтѣ. В. дан. I. 7.

клатитѣ, хлијевѣанин Владко Клатитѣ з Доврога
1400. М. 248.

клавшии, tibiale (то ми се чини): цар Стефан при-
ложи ћелији св. Саве у Кареји на годину .i. кожоухъ и .i.
клавшии. М. 139. по наредби истога цара даваху се
клавшии калуѣрима цркве арханѣлове у Призрену.
Г. XV. 307. да нмъ се дам по широм и по клавшиихъ. Г.
XV. 308. нмѣи класи да даю широмъ и клавшии. Г. XV. 310.
тако и власима њезнимъ гоцимъ и клавшии. Г. XV. 308.

клавшии, село које је цар Лазар дао Раваници:
Клавшии. С. Л. 1847. IV. 49. у М. 197 стоји Клавшии.

класе, с предловима до и одъ, види домле, отамле.

клекета, obtrectatio: да мѣ не може клекета примта
енти. М. 458.

клекетиникъ, accusator: мко горци клекетиници прѣ-
мо насъ станоутѣ грѣси нши. Д. 92. obtrectator: тно ки
се ншимо клекетиникъ. М. 458.

клекѣци, село које је с градом Њлучемъ краљ бо-
сански Томаш Остојић дао синовима војводе Ива-
ниша Драгмишића. М. 439.

кленовникъ, селу је Дабру манастира Раванице ишла међа на Кленовникъ. М. 199. тако и Рукомијама. М. 199. а то ће бити садашње село Кленовник на Дунаву близу Пожаревца.

кленокљуџици, селу је Српцима манастира Раванице ишла међа на кленокљуџу вршини. С. Л. 1847. IV. 53. није јој то име од Кленовника који се спомиње.

кленало, pulsabulum: пош похвати кленало, и поустн кленало, и даде га поддимиконоу. Ш. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116. — pl. земљи је цркве архиепископске ишла међа нис потокъ глогодињски, где исходи долина Кленала. М. 144. мислим да је изостављен предлог на, или би требало читати: дола на Кленала.

кленалии, pulsatio: кленалии отъ много молитвоу кљусти. Д. 213.

кленати, pulsare: слышъ яко кленати. Г. XI. 168.

кленни оугла, црква је спасова у Призрену имала виноград оу Кленни Оугла. Г. XV. 270.

клетка, execratio: коудн клетка на немъ светыхъ небесныхъ снахъ. М. 15. родъ улокуџьски токою избавленъ бысть правьжъ клеткомъ адамкомъ. М. 67. клетку да имать отъ светыхъ ктиторовъ. М. 132. jusjurandum: свръшенъ коудоуи кисти вѣрѣ и любви и клетку оион, кожекъ ми се хонете оженати. М. 20. клетку кмихъ да дрѣжимо и текъ немомьлно. М. 23. ако ми стоите з снелъ клетькѣ. М. 25. ако прѣстѣнимо сию клетькѣ. М. 39. прикрѣжъ имъ клетькѣ. М. 41. дахъ вѣрѣ и клетку всакому (т. ј. заклек се). М. 174. дата ми клетка (т. ј. дато му да се закуне). II. 6. 127. зтнннхъ ови клетку. М. 447. закѣзасмо з вѣрѣ и з клетку. II. 6. 65.

клеткении, foederatus, jurejurando obstrictus: з живнѣ Радославъ есмь варьнъ клеткении господнии краля угарьскомъ. М. 44.

клеткопрѣстоуѣнии, perjurus: клеткопрѣстоуѣнии кисти. Д. 107.

клеть, execratio: на номъ е клетькѣ остана. М. 21.

да ми зенио киме писане клетки. М. 222. *jusjurandum*: такоме смь се клетвю келель. М. 24. на сези нмь даде царство ми ѡбещание и клетвель. М. 171.

клетн, кльноу, *jurejurando adigere*: да смо држани умннннн клетн кнезовь. М. 39. *exsecrare*: кто сме праскоун, да е клеть. М. 30. да е клеть богомь. М. 222. — се, *jurare*: кльнь се и потьписяхь. М. 1. такоге ти се и мы кльнемо, како ти се св и ты болше послн нами клетн. М. 23. такоме смь се клетвю келель. М. 24. келель ст кнезу и келуьнн мирь. М. 24. кльнз се обьлннн дубровькуькон, да стою с вами и мирь. М. 29. кльнемо се кнезоу дубровькуькому и господина бога и и скето евангелне и и уьстныи и жнотворещн крсть господьнн и и тнн. скетыхь ѡтьць. М. 34. Марьтоко бань Врьсликовннн келель се за все властелн дубровькуьке. М. 43. Конславь келель се за кьсе лудне радославле. М. 45. судьце да се кльнз, жно да прако судь. М. 46. где кому дае дубровькуьннн скон докнтьн, теремь ѡдь нмга и бьхь ѡдрнть, да се кльнз латннннн за тозн. М. 147. кон люво трьговьць доведе коньн купннн из твгнне земльа, а познлао се, да се кльнне тьзн трьговьць самь другн, ере га кель купнль и твгнн земьлн и не зьнл татн. М. 147. келель се и ннхь велнкон цркнн на уьстномь крстьн и на мокехь скетаго Власнн. М. 183. кон се соудье кльноу. З. 46. како се келн кльноу. З. 42.

клетовьнн, *juratorius*: дадохь нмь клетокнн кннгь царства ми. М. 526. нншет висота царства ми ѡдун скетлз клетокнн кннгь. М. 550.

клеуавьць, катуну Голубовцнма близу Призрена ншла је међа оу обрьхь Клеуавца. Г. XV. 293.

клешинь, властелн краља босанскога Остоје војвода Павль Клешинь 1398—1404, нме му пишу и Павль. М. 232. 234. П. 50. 51. — Властелн краља босанскога Стјепана Остојића и Твртка Твртковића кнез и најпослнје војвода Петарь Клешинь 1419—33. М. 294. 305. 318. 375. без сумње је њему записано пре-знме латннскн гријешком *Silessitius*. М. 330. — Вла-

стедни краља босанскога Томаша Остојића војвода Владислав Клешић 1444—51. М. 428. 440. 450. — Властелин краља босанскога Стјепана Томашевића војвода Павле Клешић 1461. М. 488.

кликока, селу је Тмави цркве арханђелове у Призрену ишла међа оу Кликокоу. Г. XV. 283.

клики, clamor: клики. Гилџ. бос. 275.

клима, Clemens, гледај Мърки.

климањска, *κλιμακός*: климањска Јови. Ст. 18.

климе, -сте и -ста, Clemens, гледај Богданџић, Гоуетић, Држић, Растић. асс. Климета. М. 104. instr. Климетемь, Климетомь. М. 287. 347.

клименъто, Clemens, гледај Мерџић.

клименътъ, Clemens, долази само dat. Клименътеки. П. 6. 23. а то опет мислим да је само погрјешка мјесто Климетски. гледај Држић.

климож, гледај Климе.

климожкь, Clementis: с колоњ климожкомь. П. 6.

клирискь, clericus: врџь црџьковнмь клирискомь. 3. 48. два пута.

клирось, clericus: сь вџиь клиросомь. Ст. 16.

клиса, ваља да је садашње село близу Спљета: на Chlisi. М. 280. само ту. cf. клискын.

клицоурь, *κλεισούρα*, clausura, castellum: да не имаџь по вџаџь хорџь црџьства ми и градџьџь и клисџьџь задрџьтени. М. 3. итџь ли имџь спџькостн или на клисџьџь или на фџьрџьџь. М. 3. — Селу је Хоморанима у Бабуни ишла међа слазџьџь оу дољнию клисоурџь хоморџьнскоу. Г. XI. 134. XIII. 371.

клискьин, што припада Клиси: Iuanis ban, chnez cetinjschi, chlischi i ramschi. М. 279.

клишани, селу је Тмави цркве арханђелове у Призрену ишла међа џџь Клишанин оу клихоџь грџь. Г. XV. 283.

клобоука, pileus: клобуџь едань црџьена грџьница сь висџьџь. М. 498.

клогоуцариѣ, погнѣ Хлсанѣ Клогоуцариѣ на Топ-ровоу 1594. Л. 85.

клогоуцарѣ, qui pileos conficit: међу људма у Штипу што их је краљ Милутин дао цркви арханђеловој у Штипу а с њом Хиландару био је Стрзо клогоуцарѣ. М. 63.

клокотъ, селу је Будрезима манастира Раванице ишла међа ѿт Клокота на сладнимъ мѣлкѣ. М. 198.

клокоуриѣ, мислим да је гријешкомъ мјесто тога или написано или преписано: с Стенкомъ Белкиемъ и с Бранкомъ Миловукемъ клокурисемъ. П. б. 106 близу Дубровника има село Клокуриѣ. Schem. rhas. 1862. 29. мислим да је тај Бранко био из тога села.

клонити се, inclinari: врата къ южномъ мало кло-неца се страж. Г. XI. 69.

кльбасъница, мјесто које је било близу Кладоруба, које види. Г. XI. 135. XIII. 373.

клькъ, селу је Брчелима ишла међа оу Бзли Клькъ, съ Бзлога Клькъ прѣко на Дрѣмъ. М. 114.

клькъ, stupra (управо само у множини као сада кучине): амтс кто възъмъ (срце слијепога миша) въ кль-чехъ, и положитъ подъ главоу жене не кздоушти ки. III. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

кльня, ријека код села Студенчана и Храштана: оу рѣкоу оу Кльня, и ѿт Кльня оузь дѣлъ. Г. XV. 277. конъ Кльня. Г. XV. 275.

кльуевништа, село које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену, међа је Кльуевнишемъ ишла на поутъ, кон иде ѿт Блишнѣ прѣко мимо село Сликовикъ. Г. XV. 284. 285. без сумње исто: въ селѣ нарицаемемъ Кльуевница подъ звесѣе урѣиѣ горы. Г. VIII. 149.

кльуевништѣкѣн, што припада селу Кльуевништемъ: оу дрѣсокоуля кльуевнишѣкомъ. Г. XV. 285.

кльуевскѣн, што припада Кльуевништемъ: скѣоръ кльуевскѣн, ... ѿт црѣкѣ кльуевскѣ. Г. VIII. 149.

клятиште, crates pastorales: да даю (власи ма-

настиру арханђелову у Призрену) оѣтъ клятици магистриноу и испоркѣ. Г. XV. 310.

клять, *conclave*: въ тинноу клять царь вьходитъ. Д. 128. *scates pastorales* (рекао бих да је то, сѣ. клятиште): како поуть оупади на кляти. Г. XV. 281. на дрътоутовоу клять. Г. XV. 302. Селу је Ђесковцу цркве арханђелове у Призрену ишла меѣа на Вльнию Клять. Г. XV. 282.

кляуарь, *claviger*: о кляуарихъ. Са. тип. хил. у Аврам. св. гор. 31. себе кляуара нарече бити рлю. Г. X. 248.

кляуати се, *accidere*: въ подвнгохъ и нининыхъ, елици иноуьскомоу кляуають се жителствоу. Г. XI. 60.

кляунти, *accidere*: аще кляунтъ смрътъ некому улоктив. М. 37.

кляуницъ, *clavicula*: реуени поклада прѣдда се зъ кудномъ малу кокуесцъ, а ошта кляуницъ зъ госпоге Еллене. М. 387.

кляуць, *clavis*: протоу кляуе вьддети. Д. 70. оѣдъ скринице кляуць прѣдда едномъ. П. б. 128. — *taeander*, два су се краја тако звала, један негдје између Штипа и Прилипа: село оу Кляун Коунарине. М. 63. а други у Пеку: по срьдѣ рашкога Кляуа ишла је меѣа селу Српцима. С. Л. 1847. IV. 53. — Град у Босни и сада на Сани: зъ Кляуць је 1443 писао исправу дубровчанима херцег Стјепан. М. 425. синовима је војводе Иваниша Драгишића дао краљ босански Томаш Остојић 1446 градъ Кляуць. М. 439.

кметнѣъ, *servus*, сеѣан својему властелину, сѣ. кметъ: иеъ властеле и иеъ кметники, како то зъ сръблехъ и по всемъ свѣтъ. П. 3. кметникъ старе зетске. П. 8. властелемъ и кметникемъ тревниьсцъмъ и кондвалъсцъмъ. П. 19. или ие кто властелинъ или властелинѣъ воле кметнѣъ. М. 450.

кметъ, *subjectus*, срл. *vasallus*, под влашћу државнога господара, а то је и властелин, то значење мислим да је овдје: мон кмети и мон лудне и мон владдаци да ви любе и да ви хране;... ако ви тько зуйни

кривичи мѡнхъ кметн, да се при иредѣ мноми; ... ѡдѣ на-
шихъ кметн (пише бан босански дубровчанима). М. 28. 30. 33. гдѣ годѣ в господина кралеви згрѣснихъ или
в кметн згрѣснихъ да за насъ стое совоми и своимн по-
класари како за коєга годѣ нихъ. М. 339. 345. под вла-
стѣу властеоском: дадоше сию ѡбитель вашихъ свою
Константинихъ кметъ своимъ и неговихъ дѣтцамъ. М. 183.
съ тими съ были градъ кметнѣ. М. 249. или, или даи по
кметнѣхъ за шетъ. М. 464. тоуден да се населе кметѣ црѣ-
ковны. М. 531. да стое ѡнде кметѣ црѣковны, кон те ра-
ботати црѣквы. М. 531. свѣдоумо е вѣсьми кметн добрѣ-
сѣинѣми. М. 532. све колико приложисмо, или соу кметѣ
или земля. М. 333. cf. кметнѣ.

кметъ штина, *praedium beneficiarium*: що е кметъ-
щина, тоуден да се населе кметѣ црѣковны. М. 531.

кнега, нур. кнезь: и ѡщѣ, кнего, що пишете. II 148.
само ту.

кнегыни, ихог тоѡ кнезь: господни кнегыни. М. 213.
мисли се кнегиња Милица. друга се не помиѣе. —
Мјесто у струмској области гдѣ је Хиландар имао
пашишта: синѡрь Ставѣнца и Книгѣниа на брѣзѣнѣуьскы
погъ. М. 64.

кнежевиѣ, } *filius* тоѡ кнезь, долази као презиме
кнежиѣ, } Вуку сину кнеза Лазара. Л. 72. 75.
кнежь, тоѡ кнезь: по срдѣ кнеже ниве. Г. XV. 281.
кнежь уловѣкы. М. 263. що би иманѣа кнежа. II. 161. в
кѣкн кнежи. II. 163.

кнежьство, *dignitas et terra* тоѡ кнезь: кнежа, кон
би былъ въ кнежьство дубровѣуько. М. 37. кога годѣ уло-
вѣка кнежьства дубровѣуькога. М. 37. да смо дрѣжани
ѡнннннн кметн кѣсе кнезовѣ, дрѣжати си ѡбѣтъ кѣ вѣрие
скога кнежьства. М. 39. меѣв Дѣбровѣнникъ и кнежьство
хѣмьско. М. 43. кнезьтво. М. 31. гдѣ глас з (управо с)
мислим да само замѣује гласове жс.

кнезь, *principes*: постави ѡкн царе, дрѣгне кнезе,
нии владыкы. М. 4. ѡтѣмѣлѣн доухъ царемъ и кнеземъ.

М. 88. Носифа постаки господина домоу фардоновоу и кнеза всемоу стежанию нго. Ст. 4. српски кнезови бјеху исто што у њихово вријеме латинским језиком бјеху *comites*: брат владоаца српскога, великога жупана Стефана Немање, Мирослав бјеше кнезь. М. 1. и син владоаца истога, Вукан, бјеше најприје кнезь, а послје га отац, предавши владу старијему сину Стефану, постави кнеза велѣа, које оста и кад му брат бјеше краљ. Са. 4. 13. и босанскога краља Томаша (1451) син Стјепан бјеше кнезь. М. 448. Л. 80. и сам владалац српски Лазар, ако и бјеше смодржављенин господинъ сръблемъ и подзнавѣю, опет се сам писаше кнезь. М. 195. 196. 205. (на новцима) Г. VI. 201. и други га тако писаху који му бјеху у подручју. М. 207. 213. и син му Стефан по смрти очиној и још године 1402 бјеше кнезь, а брат му само господинъ. М. 244. 246. 262. П. 3. 15. 41. 42. тако и старјешина државе дубровачке бјеше кнезь. М. 1. 7. 24. између властеле, над којом бјеше државни господар, зваху се кнезови који управљаху којом земљом или којим државним послом (као и *comites*): кнезе своје идоути. Ст. 4. посла въ въсе страни своје славѣнскихъ сконхъ велможь и кнезе своје на възисканине остроуица сего. Ст. 11. призвекъ къ себѣ приставники дѣломъ и кнезе земљи своје, нже надъ властѣми, возводи же и конны. Ст. 12. кнеземъ твоимъ острою копие. Ст. 15. у таком је државном послу над власима могао бити Гръдъ кнезь, којег с власима писа краљ Стефан Првовјенчани Жличи. М. 12. и кнезь Коцкиа којег с власима писа краљ Милутин Хиландару. М. 59. и Гурѣ кнезь, којег с цијелијем катуном (или власима) Голубовцима писа цар Стефан цркви арханђеловој у Призрену. Г. XV. 292. (старјешина се над катуном у истом споменику зове и прѣмкюръ, којег види; а што су се с власима давали и кнезови као властела њихова или као старјешине њихове

црквама, по томе они нијесу никако мања господа, него је то свједочанство да су се и велика властела са својим подручјем давала црквама, свједочанство, које има уза се и друго, гдје се изријеком каже да је било и властеле под црквама: властеле, кои се ѡбрѣтаю оу цркви, да ѡроу есакога жита вѣдбоу. Г. XV. 305). у државом послу над земљом хумском бјеше Амьдрѣн, који се писаше кнезѣ вели хльмьскы и имаше под собом своју властелу. М. 24. над Крајином кнезѣ Дрѣжнирь 1247. М. 32. над земљом до Цаптата кнезѣ Урмоирь 1253. М. 42. тако у државној служби; без сумње на самом двору владалачком, бјеху у великога бана босанскога кнезѣ Џринь и кнезѣ Радои 1249. М. 33. у краља српскога кнезѣ Гюрьгъ, који бјеше зет краљу Владисаву и управљаше негдје у приморју па помиње и кнезѣ Озора. М. 46. 54. у бана босанскога кнезѣ Павло Хрватиниць 1332. М. 102. у краља српскога кнезѣ Гръгърь Кърътковиць 1333. М. 104. још се јасније помињу у државном послу у краљевству и царству српском, а посао ако им се и не каже изријеком, јер се знао, опет се види да је био једнима управљати земљом изван градова а једнима управљати државним приходима: да нмь не узме нища кралекство ми безъ купѣ, ни кнезѣ кралекства ми ни ни властелинѣ. М. 120. томоу да не забави ни кефалии ни кнезѣ ни ствастѣ ни владоущиѣи къ земли царства ми. М. 138. тръговци дъбровуанѣ, кои се ѡбрѣтаю по тръговѣхъ царства ми и кралекѣхъ, що нмь се слычи кои любо съдѣ, да се съде предѣ царининомѣ и кнеземѣ а или предѣ кнѣпалномѣ, кои буде града тогази. М. 146. 162. такожде и тръговѣ и кнезовѣ и по градовѣхъ, уѣга уловѣка прѣнмоутѣ, да се кажоутѣ. З. 41. такожде и кнезовѣ и прѣжинириѣ и владѣлци и прѣстанинѣи и уѣлници, кои се ѡбрѣтають сели и катоуни ѡбладѣюще, тнзи всѣи да се кажоутѣ, аще се ѡбрѣщеть оу нихъ татѣ. З. 41. да идоу соудѣамѣ и кнеземѣ или къ цароу, да нмь

плате соудје и кнезови или царь. З. 46. да си продлю кн-
 пле своє, и да си купию, що имь трѣбзю, и да имь нѣ
 кольнъ забавити ни и царь ни патрирхъ ни властелинъ,
 ни властелиникъ ни кефалии ни кнезь ни севасть ни ца-
 ринникъ, да ни кто любо ѿтъ владущихъ. М. 157. Касета
 и Трипета, зкуюкиню властелинъ и кнезь царства ми (пи-
 ше цар Урош, cf. Касе). М. 158. ни да се слышають за
 то ни кнезове царства ми, кон дръжеть кую царства
 ми, ни нихъ писанне, да ни инехъ властель царства ми.
 М. 160. никто да имь (трговцима) не имь забавити ни
 кефалии кон любо ни властелинъ царства ми ни кон кнезь.
 М. 168. с државном се управом над земљом око Котора
 још помиње у цара Уроша кнезь Вонславъ, којѣга
 цар назива братом. М. 168. у босанском краљевству
 први кнезови мислим да се помињу још у државном
 послу и то на самом двору владалачком: кнезь Вль-
 кашинъ Милатовикъ, кнезь Прибоѣ Мьстновикъ, кнезь
 Влькота Прибиникъ, кнезь Хегемъ Дрдгосланикъ, кнезь
 Пльвль Ђбланикъ. М. 189. 190. 202. или по таком послу
 на двору или по управи над којим крајем помиње
 се мало послје у краља Дабише још неколико кне-
 зова. М. 222. 225. у истога се краља помиње од До-
 њих Крајева и од Усоре најприје по један војвода с
 браћом па за сваким војводом иде по један кнез
 са својом браћом, а то је такође свједочанство да
 су кнезови још управљали тијем земљама и то уз
 војводе. М. 225. 226. у то се вријеме почињу кнезо-
 вима звати и синови таквих кнезова и цијело племе
 њихово: војвода Хрвоје, који бјеше херцегъ спљетски
 и кнезь Долнѣхъ Краи у исто вријеме (М. 250. 253. 254),
 имаше сина Баошу, који за живота очина бјеше
 кнезь. М. 248. у војводе Сандаља Храѣића бјеху не
 само два брата Храѣића, Вукац и Вук, кнезови у
 једно вријеме него и даља родбина, као три брата
 Стјепковића, два брата Вуковића, и Иваниш Осто-
 јић и Влатко Обрадовић. М. 256. 257. 284. 288. 291.

300. 304. 373. војводе Радосава Павловића (коме и отац Павао Радиновић и дјед Радин Јабланић бјеху кнезови) син Иваниш бјеше за живота очина кнез кад му није било ни четрнаест година, и два брата Иванишева, Петар и Никола, бјеху у једно вријеме кнезови. **М. 376. 414.** синови херцега Стјепана, који и сам бјеше кнежевски син (син кнеза Вукца Храњића а синовац војводе Сандаља) и који се писаше господарь хзмьски и приморски и велики коевода рвслга босанскога, кнезь дриньски (**М. 441**), бјеху кнезови за живота очина. **М. 395. 430. 441. 443. 459.** у војводе Иваниша, сина кнеза Влатка, бјеше шест брата, сви у једно вријеме кнезови, а кнезови им и братучеди. **М. 451.** — то је ишло тако да најпослије не бјеше властелина који не би био кнез, ако није био војвода или жупан: још **1399** године између њих **13**, који су свједоци на повељи краља Остоје, петорица су војводе, један тепачија, а остали сви кнезови. **М. 234.** у другој повељи истога краља **8** свједока, сви кнезови. **М. 273.** године **1419** у повељи краља Стјепана Остојића **12** свједока, сви кнезови. **М. 291.** у повељи краља Твртка Твртковића **1420** између **10** свједока тројица су војводе, један жупан, а остали сви кнезови. **М. 305.** између **15** свједока војводе Радосава Павловића, који су му били властела а неки и род, један је војвода а сви други кнезови. **М. 370.** између **11** свједока војводе Јурја Војисаљића године **1434** двојица су војводе а остали сви кнезови. **М. 379.** у војводе Стјепана (потоњег херцега) **1435** године **12** свједока властеле његове (од којих неки може бити да му бјеху и род) сви бјеху кнезови. **М. 382.** а године **1454** у истога војводе између **12** свједока властеле његове четири бјеху војводе а сви други кнезови. **М. 468.** — али се и у то вријеме још једнако зваше и онај властелин само кнез, који отправаљаше државни посао на самом двору влада-

лачком; он се разликује од осталијех тијем што се зове босански кнез; двојица се тако помињу: у краља Твртка Твртковића 1433 од три свједока, од којих је један војвода а други дворски, трећи је кнезъ босански Твртко Боровинић. М. 375. у краља Томаша Остојића 1446 између 14 свједока, војвода и кнезова, један је кнезъ босански Радичъ Мозолић. М. 440. у том се старом значењу јоште и у дубровачкој држави зваше кнезом онај властелин који би био одређен да изван самога Дубровника у ком мјесту старјешује: тако се помиње кнезъ в Стоуз или стоу-ски 1405—20. П. 64. 135. 149. кнезъ в Комавлахъ 1422. П. 161. 163. такога кнеза имаху дубровчани 1402 и у Шибенику: кнезъ шибенички. П. 40. такога кнеза имаше и херцег Хрвоје на Хвару. П. 88. а војвода их Радосав имаше више у Соколу. П. 161. 163. тако бјеше 1454 кнезъ и капетанъ которски којег постави република млетачка. М. 463. тако се кнезови могу мислити и кад херцег Стјепан пише 1461: зпковидамъ воеводамъ, кнезковомъ, жупномъ, цариникомъ, глобаромъ, катваромъ и всакога старнѣхъ людемъ, слугамъ нашнемъ. М. 485. и кад пише краљ босански 1461: зпковидамо слугамъ краљевства ми, воеводамъ, кнезковомъ, жупномъ, цариникомъ. М. 489. 491. — кад кад властелу дубровачку послану к себи називају кнезовима господа других земаља: први то чини бан босански потоњи краљ Твртко године 1375—82. М. 184. 201. за њим Бурађ господин зетски. М. 204. војвода Радич Санковић. М. 220. краљ босански Твртко Твртковић. М. 254. 304. 317. 402. војвода Радосав Павловић. М. 405. деспот Бурађ. М. 433. Хамза бег. М. 515. и царица Мара. М. 535. војвода Иванци Павловић назива тако три властелина дубровачка, који су му били цариници. П. б. 114. краљ Остоја назива кнезом и љекара дубровачкога Бартола. П. 134. што страна господа зваху дубровачку властелу кнезовима, јамачно је то узрок

те и сами дубровчани један пут пишући војводи Хрвоју и два пута пишући деспоту Стефану називају посланике своје кнезовима. П. 28. 160. 165. а године 1466 у послу са страном господом називају и четири судије своје кнезовима. П. 6. 127. 129. cf. властелинъ, кажекода, жоупанъ.

книга, literae: в Радое днѣмъ кнѣзь писахъ сию книгу. М. 2. ако е писано къ старихъ книгахъ брѣвляги. М. 39. поставляю мою печать на сиемъ книзѣ. М. 70. ако кошлянинъ изъме добнтакъ дубровацки на веръ, и книга буде в Дубровинци. М. 102. тамо би естъ писано царство ми книгъ свободнъ (у којој се даје слобода). М. 175. аще кто изнесеть милостноу книгоу (у којој му је цар учинио милост давши му што). З. 35. кто естъ уѣга уловка прѣель изъ тоуѣкѣ землѣ, а ѡнъ е побѣгль ѡтъ своего господара ѡтъ соудѣ, аще дастъ книгоу царевоу милостноу, да се не потворить, аще ли не дастъ милости, да моу га крати, уѣи боудеть. З. 39. ѡ книгахъ милостныхъ. где се изнесоу две книги цареке заедьно за земляю, кто е съдръжаѡ до сѣга доба съборьнаго, того да естъ. З. 44. о записании книгъ. що записе царь башинноу, комоу записе село оу башинноу, да естъ логожетоу .л. перперъ за хрисовоуль. З. 40. книге цареке, кое се приносе прѣдъ соудѣ за що любо, та ихъ потвѣра законникъ, що е записалъ царь комоу любо книгоу, ѡнези книге, кое потворить соудѣ, тези книге да възмоутъ соудѣ, и да ихъ принесоутъ прѣдъ цѣра. З. 38. ако пише книгоу царь или по срьдѣцоу или по любьки или по милости за некога, а ѡна книга разорастъ законникъ, соудѣ тоу книгоу да не вѣроують. З. 49. никто да не прѣслоушать, що пише книга царека. аще ли боудеть такова книга, що не можетъ ѡнези съкрьштити, или не имать да дастъ, въ тѣ часъ да гредѣ ѡпетъ с книгоу къ цѣроу, да ѡповѣда цѣроу. З. 40. никто ниуѣга уловка да не прииметь безъ книге царека (ако му га није цар дао кнѣгомъ). З. 41. никто да не приими ниуѣга уловка оу тѣмъницоу безъ книге цареке. З. 48.

пристаки безъ кнѣге соудине никоудъ да не идоу, или безъ кнѣге цареке, разке коуде и посладо соудѣе, да имъ пишоу кнѣге. и да не оузьме пристаки много, разке што пише кнѣга. а соудѣе да дрѣже такогере кнѣге, какъкено соудали пристакомъ. З. 47. вьслки соудѣа, што соудѣ по земљи, да занисоу соудѣ, и да дрѣжи оу себе кнѣгоу. и дроуге кнѣге оуписавше да дадоу ошомоу, кон се боуде ошравио на соудѣ (на суду). З. 47. властеле величѣи да похваляютъ се с кнѣгомъ соудѣиниомъ, а проуѣи сь неухатию. З. 34. кнѣге твою примисмо, ѣ коши влада любовь пише ошвакози: ошо камь послахъ кнѣге и камь гогорѣ да посласте свое трьговце. П. 19. учѣти и знати кнѣгу, т. ј. учѣти и знати читати и писати: поновьси сьмоке кто кнѣгоу изоуѣи, да стои с оцемъ на своемъ ждрѣбѣи; а бо ли кнѣге не изоуѣи, а ошѣ да и шероньхъ. М. 99. да бисте звали ихъ попоке, али кто ихъ кнѣге зидоу, да теи хожете проуѣтеть. М. 535. — *liber*: кнѣги его неухствинне иждегъ. Ст. 7. скетини неухствели и кнѣгами многоми. М. 11. кога богъ сподобни унѣти кнѣги сѣи (а то је кнѣга само једна, апостол). М. 84. сѣе се кнѣге написаше (и то је једна кнѣга). М. 253. сѣи кнѣга прологъ. М. 561.

кнѣгографъ, *scriba*: кнѣгографъ Мазхила патрѣрха. В. дан. I. 8.

кнѣгошош, *labellarius*: примисмо аистъ по нашемъ кнѣгошоши. П. 51. доуде кнѣгошоша нашѣ. П. 166.

кнѣжѣи, *neutr. coll. libri*: кѣлико ми бистъ възможѣо приложѣти храмоу сѣмоу сѣль и кнѣжѣи. М. 91.

кнѣжѣицѣ, *literatus*: шароунта шоужѣи поиметь, и боудеть или кнѣжѣицѣ или иноу техѣи оуиметь. III. *leseck*. 129. на овомъ мѣсту као да је *tabellarius*: посласмо вѣлѣкѣ по морѣ и кнѣжѣицѣ по свѣхъ да догю до каше милости. П. 13.

кнѣина, село у српској земљи које је краљ Милутин дао Хиландару и цар Стефан потврдио. М. 58. 140. као да је било негдѣ близу Пеѣи.

кнѣицѣ, у српској земљи село које је краљ Ми-

лутин дао Хиландару и цар Стефан потврдио. М. 58.
141. као да је било негдје близу Пећи.

книгъ ми, гледај книгми. само ондје.

ко, гледај кѣто: ко донде. З. 44. що ко коѣни. З. 45.

ковенъ, селу је Јабланица цркве арханђелове у
Призрену ишла међа оу Ковенъ. Г. XV. 280.

ковъ, аetas: до сихъ врѣмень за седамъ сатъ кови
виль Феодоръ Студитъ. Г. XI. 253.

ковыла, equa: дахъ (Хиландару) оу Зети ковиле.
М. 6. ине влахе изъбрахъ оѣтъ цркъенихъ влахъ, да пасоу
ковиле пръковне, а да не оузишю оѣтъ цркъе влзгоу
ништо, паѣе ако што изъгоѣбе, да плакшю оѣтъ себе ковь
по .л. перъперъ а ковила по .к. перъперъ. М. 61. оѣтлоѣти
крављество ми .кд. ковилъ оѣтъ своихъ ковилъ, и при
ложихъ келни скожен пиръгоѣ. М. 61. издава оѣтъ кови пер
пера, оѣтъ ковилъ .с. динари. З. 38. 50.

ковылауиѣъ, властелин кнеза Павла Радиновиѣа
оѣдъ приморнѣ Вукосавъ Ковылауиѣъ 1397. М. 229.

ковылин, гледај ковилъ.

ковыло, међа је земљама цркве богородичине у
Архиљевици ишла на Ковило Ковильшицомъ. М. 144.

ковылъ, -ли, equae, сѣ. ковылин: заселан селу
Лојану бјеше Ковылин Главѣ. М. 64. селу је Орахов
цу које Гргур син Вука Бранковиѣа даде Хиландару
ишла међа на Ковылю Главѣ. Г. XI. 142. и забјелу Круш
чици ишла је међа оу Ковылю Главѣ. Г. XV. 276. и селу
је Тудорчу ишла међа оу Ковылю Главѣ. Г. XV. 302.

ковылъштица, види код ријечи Ковыло. ваља да
је вода која тече уз Ковыло.

кова, с предлогом оѣдъ, ex quo tempore: за двѣ
неделе, оѣдъ кова ми уземо. М. 36.

коварѣне, село које је цар Лазар дао манасти
ру у Ждријелу браничевском: Коварнѣ. М. 194. у при
јепису који је мјесто оригинала стоји Коварне.

коварство, astutia: прѣхъствое коварство. Г. XI. 48.

ковати, cidere: где жеть поставно царъ динаре ко

кати. З. 49. или се наге златарь оу градоу коке динаре
кезъ коли царекс. З. 49.

коклауекитъ, између људи које цар Стефан даде
цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Рам Ко-
клауекитъ. Г. XV. 289. — Властелин краља босанскога
Томаша Остојића војвода Петарь Коклауекитъ 1446. М.
440. ваља да за истога каже летопис: 1455 погубъ
Петръ Коклауекитъ подь Срхрѣниѣомь одь Димтра Радос-
симъ. Л. 78. Г. X. 273. — Властелин истога краља, а
послије и краља Стјепана Томашевића кнез а по-
слије и војвода Тврѣтко Коклауекитъ 1451—61. М. 487.

коклауекъ, fabri: Чабићу је ишла међа подь Коклау-
екъ ладъ. М. 94. а селу је Коншанокѣемь ишла међа
на Коклауекъ ѡвръшинъ. М. 198. црква је трескавачка
имала њиву с коклауекитъ дворнѣемь. Г. XI. 131. XIII. 374.

коклауекѣцъ, земљи коју је краљ Милутин дао
цркви св. Николе у Хвосну ишла је међа на Коклау-
екѣцъ надь Жюуиѣоу. М. 73. а селу је Ђесковцу цр-
кве арханђелове у Призрену ишла међа оуѣ потоку
оуѣ Коклауекѣцъ. Г. XV. 282.

коклауъ, faber: Геръго коклауъ. М. 62. Братило коклауъ.
М. 63. Демъ коклауъ. Г. XV. 294. коклауиъ и еси мансто-
ринъ да рѣботаю и ѡрю или и сокалаици. М. 98. — Име
мушко, гледај Диниуиѣ.

кокииъ, град у Маѣарској на Дунаву: прии Ла-
зарь Коккии и или градоке побрежке 1456. Л. 79. у дру-
гога летописца Коккии. Г. X. 273.

кокъ, seditio: идоуѣри хѣвъ икъ въденгоше на икъкъ кокъ
великъ. М. 244. — златъ и сребръиъ, aurum et argentum fac-
tum: кокъ сребръиъ декетъ конднери. М. 407. свил кокъ сръ-
бръиомъ. М. 408. кокъ злати и сребръи. М. 477. кова сръ-
бръи. П. б. 97. кокъ злати и некови. П. 129. — metalla
(hammerwerk), то мислим да је на овом мјесту гдје
се каже да су Грачаници ишли међе на Скоуламоко
ководниуѣе право оу рѣкоу градуианскоу и кокъ право оу
Мамсмакле ководниуѣе. М. 562.

кожѣница, *metalla (fodina, ваља да је то)*: др-
жалъ је з мене царинъ и конинѣ. П. б. 61. 80.

кожѣуегъ, арса: носеше съ сокою тѣло ѡтца ско-
его къ кожѣуе. Л. 63. Силанъ паша изъ монастыра Миле-
шине ѡтнесе оу кожѣуеу поудаченоу св. Саву. Л. 86.

кожѣуежѣць, арса: з ѣдномъ малу кожѣуе. М. 367.

кодъ, ad, apud, cf. конь: подъ великаго живана или под
нога кога. М. 6. ту је за цијело погрѣшка у препи-
вању мјесто под, види снимак у Д. Аврамовића Св.
Гор. — иначе долази тек у овијем споменницима: на
Млакоу кодъ Мораве. М. 199. С. Л. 1847. IV. 51. на раскрѣ-
сте кодъ Божиѣа крѣста. М. 199. С. Л. 1847. IV. 52. дрвѣ
се кодъ господства ми. М. 557.

кожа, *pellis*: коже годегѣ. Г. XV. 308. косна, коша
и нога трѣга. П. 83. такоки трѣгоке не достојѣ се ни
могъ плакати кожами, коскомъ и сиренькомъ. П. 138. со-
гит: номсь на урѣлкимъ кожи. П. б. 49. кока сребрнаго
1570 литрѣ мреѣе покразе и кожу. М. 498.

кожунинь, селу је Жеравини ишла меѣа ѡт Дрѣви
право оу кожунинь крѣсть. Г. XV. 310.

кожоухе, село које краљ босански Томаи Осто-
јић с градом Кључем даде синовима војводе Ива-
ниша Драгишића. М. 439. номинативу нема потврде,
може бити да је и Кожоуси.

кожоухъ, *vestis pellicea*: да си кожоухъ не исклѣмѣ.
Д. 106. .i. гоумъ и .i. кожоухъ на годину писѣ цар
Стјепан Ђелији св. Саве у Кареји. М. 139. трѣи ко-
жоухе лиснѣ. Г. XV. 309.

кожѣнь, е *scio factus*: пожее кожейе с малу сребра.
М. 498. съ покразоумъ кожѣнѣ. П. б. 49.

коза, сарга: или ѡвѣе или козе. М. 80.

козини, *caprinus*: плюию козюю нелагли на рѣноу. III.
jahrb. bd. 53. anz. bl. 116. — Врмоши је ишла меѣа
конь Кознега Хрѣвѣта. М. 95.

козица, село које је Јурај војвода Доњих Кра-
јева, синовац Хрвојев, вратио браћи Јурјевѣта.

дао Раваници ишла је међа на комотезу граници. С. Л. 1847. IV. 53.

кокоши глєвци, село у жупи Хлијевну: у Кокош Глєвцихъ. М. 249. не ће бити добро преписано. кокоша, gallina: може кокошъ птеице ском съблюдетъ. Г. XIII. 364.

кокошъ стоуденѣць, селу је Бабама ишла међа на Кокошъ стоуденѣць. М. 93.

кола, pl. neutr. глєдај кола.

кола, глєдај кола: до кола к живъ. П. 6. 94.

колановићъ, Ђке Колановић по свој прилици дубровчанин 1374. П. 6. 27.

коларниъ, collare: одъ пръстеноекъ и коларниока. П. 6. 125. устари коларни, кон съ с каменѣма. П. 6. 125.

колашиновићъ, садашњи Колашини у Херцеговини: сътради Ђли паша Уенгаћ градъ на Колашиновићоу 1651. Л. 85.

коленѣда, име мушко, глєдај Ломѣновићъ, Уракишићъ. помиње се још један али му се презиме није сачувало, а може бити да је који од оне двојице. М. 7.

колесница, carrus: сѣи на колесницяхъ и сѣи на конѣхъ. Г. XI. 73.

коли, unquam: аде ли коли отъ насъ блато приидъ еси, мни брѣме любовъ показати. Д. 11. еже не оудова коли прѣти помышляюу, сие оубо къ незданюу дороче мо нмъ слышаше. Д. 207. — глєдај кола.

колинѣ, tugurium: колнѣмъ тракою оукрешенъ. Д. 23.

колинко, колѣшон, frumentum coctum, а по њему sacrum piacularе: по прѣставленн моемъ да ми се пов колнко съборно и лѣтоуѣге. М. 547.

коликрать, quoties: коликрать би людо прѣзегли. М. 259. коликрать би к намъ се поврѣшлѣ. М. 473. сѣ. колнѣ.

колинъ, quantus, inter. и rel.: колъ вѣсть, колнѣ по денгъ его вѣсть. Са. 3. колнѣтъмъ благодѣтецъ? Д. 125. колнѣ, колнѣ се овертлю сконни породнцѣми и колнѣи полнѣе црѣкѣ. М. 122. колнѣхъ. М. 357. колнѣема мнѣосрѣ-

дѣломъ. М. 366. или двѣ иудеи или би два или е-и-хъ есеи, колицихъ буде ѡкъ покладѣ пристойти. М. 361. доведе вода, ѡзъ уюдеси яръко подлихъхъ стрѣмнииъ. М. 558. с колицихъ би друго. П. 61. во колицихъ рикахъ. П. 116. *peut. quantum*: колико къзубиши прѣхити зъ ильс. М. 22. колико иша игоумень илоугоиъ оу коемъ селѣ. М. 98. да можеже, колико може иша икостъ. М. 106. на конста да ѡкладяють коскодѣ колико и царь. З. 40. да ѡкди царина не иша бити, толко на ѡиныхъ, кон гредѣ прико мое земле в Стонъ, колико кон гредѣ и (зъ) Стонѣ. М. 281. колико иратъ би рать прѣстѣла. М. 286. ако би тно сиротикъ зунинилъ, да м-е некеранъ, и да господство ми ише, колико да би се мое гласе хлатилъ. М. 307. за колико би иадн рать била, за толкомъ времени да не имлю двѣати. М. 338. — у релативномъ значењу долази и са ре (*cf. ja*): дати имъ помокъ, коликоже може. М. 2. у истомъ значењу узима к себи демонстративне замѣнице у среднемъ роду, које му подупиру значење своимъ, тако долази оно, али изгубивши први глас: да мѣ пришиъ, коликомо всаки ѡдъ нихъ. М. 228. да съ коликомо ш. П. б. 25. тако то: колико то кисте и мѣ сломомъ платил. П. б. 29. писарска ће само погрѣшка бити: колико. М. 36. *коликомогъ, tentorium*: пришедѣ къ коликомогъ скен. Д. 111.

колицино, село које је припадало цркви богородичиној у Архиљевици, па га с њомъ дала Хиландару царица Јевдокија 1379. М. 191.

коло, *gota*: на колеси протехуемоу. Ст. 5. положи ише коло и ишо стѣлаи прѣдъ лицемъ ватроу. Ст. 28. у воденице: жлезы и коло и покрокъ и цроула ордѣл. М. 550. *machina rei metallicaе*: приложи (цар Стефанъ цркви арханѣловој у Призрему) колау Роудѣ с коломъ гвезданимъ, . . . и приложи мѣ колоу роудлокоу ѡдъ зазала својега Раккиницѣу гороу. Г. XV. 302. или ие саскро или ридѣ или кола или ишо шо стѣлаиико. П. 119. шо ие зъ Иадман на колахъ, ридѣ, конѣ и вѣсе ише рѣботе, да

се вьсе ддл. П. 119. блрине, кола, рзие и риде. П. 128. рзие, риде, кола, кукю. П. 128. кола и кукю. П. 130. имаю на поля двои кола и поля кола и дваи коденице и цодь. П. 130. — orbis: плавитскоиъ колъ. Гильф. бос. 275. — pl. cingus: гдѣ постои господиъ царь с коли. Г. XV. 278. — Село на Длшини, које краљ босански Дабиша даде жупану Вукмиру и браћи му. М. 226.

коловозъ, via publica: прако на колекозъ. Г. XV. 285.

колоу, гледај кола: одъ кола је постало наше мѣсто. П. 15. одъ кола је пришада. П. 40. по кола је приштель господствъ ти, ми га приштисмо. П. 54.

коля, quantum: се коля добро и коля красно. М. 99.

коляни, quanto: много подативъ емаъ јеси въ тланинихъ и малокуннихъ, колни науе въ непреходимихъ велинихъ. М. 244. Г. IX 350.

коляники, via publica: како излази колники на брѣдо. Г. XV. 285.

коляць, palus: међа је земљама цркве трескавачке ишла на коляць. Г. XIII. 373.

коля, quando, релативно, али само с предлозима, а они му додају своје значење: с до, quousque: присезаю прель гон држати съ кды, до коля самъ живъ. М. 2. да имъ се сме не поткори, до коля стое съ мнокъ ч преледъ. М. 27. до зрока, до коле судъце зрекъ. М. 46. до колни сме мое вуде. М. 106. да одьвизю до теле, до коли се исплати вьсь дугъ. М. 232. с одъ, ex quo: тази чдрниа не узимана одъ века, одъ коле свѣтъ стада. М. 117. одъ оноган вримене, ода кола съ маши прѣи послан пошди изъ Бѣруд. М. 310. с по, postquam: одъ тоган дне, по коле вудемо оловидѣти. М. 467. по кола смо раздѣлили, не моремо условата. П. 26. по коли. М. 362. ти-јем значењем с по значи и узрок као и латинска иста ријеч и quoniam: по кола ихъ посредъ града нашега изумамо, за шо ихъ на висмо на држехъ пропъстиди? П. 28. по кола га хѣкю, а ти имъ идсмъ развѣ шо оны хѣкю. П. 65. по кола не имашъ сведоке, а ти мѣ облюби думъ. П. 89.

но колк. П. 155. ива тијех предлога често и губи своје самогласно о, а и наставне падежне добија, cf. донал, докле, докле, доклоу, отькле, колоу.

колебалти се, vacillare: не двоумнимыи помышленни ѿ семъ колебалти се. Д. 165.

колѣно, genu: приклони колѣне къ князюшкому те владыцѣ. М. 244. genus: за мене и за моихъ синови и за мое сиеме по мужкомъ колѣну. М. 107. иштуе и приштуе, що есть мужского колѣна. М. 238. право натурже няхъ срѣдѣ мужско колѣно. М. 286. що е по мужкомъ колѣну, али након того по женскомъ колѣну. М. 338. отъ назимене и подемне неманина. Л. 72. колѣну. П. б. 81. hominum genus: кон съ улам ѿдъ единого колѣна до другога. М. 217.

колѣнокладнии и, flexio genuum: колѣнокладнии ием и поштинни стоиши. Д. 61.

колѣнинъ, човјек из Кола: изъише се колѣне на Длъни. М. 226.

комадъ, tela, cf. комать: комадъ цѣль црлѣтна уелѣна. П. 95. .г. комаде сенте. П. б. 100.

команиъ, краљ Милутин даде кнпскоуини липлѣнъскон Комание влѣде. М. 564.

комарани, село које је краљ Дечански дао Дечанима; међило је с Рибарима и међа му је ишла прѣзъ Комарѣщицоу и како старѣ Урѣвѣщица оуиѣда оу Лѣнѣ. М. 94. оу Комарѣхъ. М. 97. cf. Комарѣштица.

комарѣуѣне, међу селима цркве трескавачке бјешенелише Комарѣуѣне. Г. XI. 136. Комарѣуѣне. Г. XIII. 372.

комарѣштица, ријека преко које је ишла међа селу Комаранима с Рибарима. М. 94. у њу је пристајао потокъ витнурѣвѣскимъ, и ту је била међа селу Велѣкој. М. 95.

коматикъ, frustulum: верагъ 78 и коматикъ 38. М. 406. мало дано је по коматикю късакомъ. П. 26.

комать, κομᾶτιον, pars, frustum, aliquantum: петъ комать уѣстнога дрѣва. М. 70. сиже комать и мерѣтикъ

оустављених виста њекихимъ заговореницима. М. 79. сре-
вја десетъ комата. П. 6. 55. прѣдрѣть на три комата. П.
6. 61. приложнихъ комата землѣ. М. 532. tela: за комата
ѡване сента. М. 545. cf. комада.

комесаръ, curator, срл. commissarius: ижеговѣтъ
комесаромъ. П. 131.

комисионнѣ, mandatum, срл. commissio: текъ да-
смо ѡвзи нашѣ комисионнѣ. П. 148.

комлиновнѣ, кнезъ Илѣио Комлиновнѣ изъ Хума
1434. М. 379.

комлагъ, између другога што је царъ Лазаръ дао
Раваници бјеше и црква Комлагъ светиа Никола. М. 198.

комора, aearium, срл. camera: да има нима пла-
тити краљевство ми изъ свое коморе. М. 188. 489. разло-
жника коморе дзврокуне. М. 497. с тога комѣ кити хуги
ѣ царски комори. П. 5. официала коморе шикенушке. П.
40. користьинѣ вѣста комори господства ти. П. 138. шо
ѣ ѣ насъ дрѣжалъ царине и коморе. П. 6. 37. 39 thesaurus:
да нима хоѣи разредити пракомъ на моли госпоцтва нѣмъ,
властели, слугѣ, коморѣ, градонѣ, всаке вѣрсте люди, ца-
рине, вѣрходошѣ. М. 462. ѡстала комора сѣла да се раз-
дѣли нѣмѣмъ синокомъ. П. 6. 125. нѣмъ дѣмате или дѣмаре
или сѣрѣро нѣмѣ комѣ годѣ коморѣ хотѣла поставити ѣ нашѣ
комѣмъ. М. 419. locus: изъ нѣтринѣ коморѣ сѣлѣца на-
шего. М. 308.

коморѣннѣ, praefectus aearii: досидѣхъ до вѣса
слугѣ и коморѣннѣ нашего (вели краљъ босански). М. 426.
и у херцега Стјепана бјеше коморѣннѣ. М. 496.

комѣмъ, commune: нѣмѣнѣхъ комѣмъ дзврокунѣ како
да смѣ јединѣ вѣратъ ѡдѣ комѣмѣ дзврокунѣскога. М. 178.
у томъ је смислу обичније ѡвѣнѣка. иначе је дубров-
чанѣма аearium: постлѣнѣше ѣ нашѣ комѣмъ (дубро-
вачки) ѣ вѣкладѣ 2000 дѣмате. М. 251. все нѣмъ, шо то ѣ
ѣ вѣса (дубровчана) ѣ комѣмъ. П. 6. 25.

комѣмѣннѣ, communis: дѣнѣватѣмѣ нѣватѣнѣмъ
комѣмѣннѣ. М. 178.

комъ, међу селишта и планинама што их је краљ Стефан Дечански дао Дечанима помињу се два Кома, којима је, Конома, ишла међа оу Амљ. М. 96. одъ Коноу. М. 96. то ће бити двије планине иеотога имена једна до друге на садашњој граници црногорској. у Црној је Гори оу Коноу била црква богородичина. М. 533. а то ће бити Ком код Жабљака. cf. кoгoрoдицa.

кoмљицкѣ, цар грчки Алезѣ Коњикѣ, таст краљу Стефану Првовјенчаном. Са. 2. Алезѣ Коњикѣ. М. 1. цар грчки Андрици Доука Ангелъ Коњикѣ Населокъ. Г. XI. 191.

кoмљикѣ сарикѣ, међу земљама цркве трескавачне била је у Ресикъ стасъ комисарикѣ. Г. XIII. 374. кoмљикѣ сарикѣ. Г. XI. 136. (*κομψός ἄββη*).

кoмљикѣ сарикѣ, тоѣ Кома: црква је коњикѣ имала воденицу према другој, која је била оу Шлодоу. М. 531. црква коњикѣ. М. 533. cf. кoгoрoдицa.

кoмљикѣ сарикѣ, краљ је Стефан Дечански дао Дечанима ејенокос оу Коњикѣ, појему је међа ишла одъ Гвљикѣ. М. 96.

кoмљикѣ сарикѣ, доцније и Коњикѣ, pl. fcm. жупа код Дубровника, која се сад зове Коњавље а италијански се пише Canali, cf. кoмљикѣ сарикѣ: у Коњикѣ (гдје а мислим да стоји мјесто и, на онда акус. мјесто лок.) писа дубровчанима Бураѣ (Балшић) да слободно иду преко земље његове у Босну, ваља да је тада била у његовој држави та жупа. М. 186. до коле господње краљ босански Твртко Трѣтими и Коњикѣ. М. 188. не куде у области истога краља Трѣтими и Коњикѣ. М. 188. ано ен ком улоѣкѣ одъ Коњикѣ одашалъ, тере се приселилѣ у нашу земљу пишу браћа Санковићи жупан Ђеликѣ и војвода Радичъ дајући дубровчанима ту жупу. М. 219. внесмо у Коњавлаѣ на Лутон. М. 229. царина у Коњавлаѣ на Лутон. II. 23. прѣнесмо (дубровчани) одъ господина Сидлаѣ са кривошъ полъ жупе Коњикѣ, а за то њима и нѣхъ истражишъ ош-

мо данати .с. члти перлиери на свако годице. М. 284. 285. 289. даше (дубровчанима) носкода Сандалъ скоп волъ дѣла Конякли а носкода Истаръ (Павловић) други ноловниче и градъ Соколъ, ки е у Коняклахъ. М. 293. носкода Сандалъ влзюда Конякли прѣ чере су Конякли наше (дубровчана) биле. П. 173. дасмо (дубровчани) војводи Радославу (Павловићу) у Коняклахъ .д. дѣлоке земљу и нетога дѣла .г. чести. М. 347. посласмо (војвода Сандалъ) слугу нашега и ваць (дубровчанима), прѣдате му шестъ сать перлиери дивлари ѿдъ дохотли ѿдъ Конякли. П. б. 91. примихъ (војвода Радосав Павловић) касъ доходакъ, що би мога днела у Коняклахъ. П. б. 91. потврдихъ (војвода Стјепан потоњи херцег дубровчанима) живъ Конякли и ксе що Коняклаць пристон. М. 382. потврдихъ (краљ босански Томаш Остојић дубровчанима) Конякле. М. 428. потврдисмо (дубровчанима војвода Петар син војводе Радосава) живъ Конякли и ксе що Коняклаць пристон. М. 470. потврдихъ (дубровчанима краљ Стјепан Томашевић) Конякле. М. 486. примихъ (херцег Влатко од дубровчана) доходакъ ѿдъ Конякала. М. 517. даше ми (херцегу Владисаву дубровчани) доходакъ подвине ѿдъ Конякли. М. 520.

конякльскимъ, што припада Конављу: на Цаптатахъ при мори естъ вналь градъ старъ Дубровиниць полага живъ конякльскимъ, носку граду пристокше жена конякльска . . . и када се оны старъ градъ расу, тогда госнода рашькиа и хвильскиа взеше конякльскимъ живъ . . . а међе јој бјеху с Травиннемъ и с Врсьиннемъ и до мсе и галинче драубеничье и до прѣдъградъ дубровкльскога и до моря на Цаптатахъ . . . до Мозвицъ. М. 217. 218. властелемъ конякльскимъ. П. 19.

конякльскимъ, човјек из Конавља: ако би не угам конякльскимъ и китаинскимъ. М. 218. травинниниць и конякльскимъ. М. 315.

кондрекъ, село које је краљ Стефан Првовјенчани дао Ђичи. М. 11. има и сада близу Ђиче.

конатица, *капати*, срл. сапати: дене конатице

сребрѣни с покриваѣи а у нихъ два десети ижиловъ сръ-
брьнѣхъ. М. 372. л. конатица сѣ .л. ижиловъ. М. 394.

кониньци, село код Нового Брда, даде га де-
спот Стефан Хиландару. М. 570.

конницъ, equulus: даль ми ѣ била тогази коница. П.
65 — Град на Неретви: царица на Конницъ. П. 102.

конокъ, relvis: метяше главу ка конокъ и изкар-
ше. Г. X. 252.

конь, с предлозима изъ и отъ у генитиву, ab initio:
ис кони сътвори богъ небо и землю. М. 4. не оупеле на
силоу свою соупоу ис кони. Ст. 23. отъцоу своемоу ис
комы смъ събездательнъ. Д. 162. сръньскаго стола самодръ-
жатеа отъ кони. Ст. 30. поредъ предлога изъ узима
јоште и отъ: како сѣ ѣ имало се одъ искони. М. 564.
и може и отъ искони ишають. М. 191. безъ предлога је
само конь предлогъ, роне, apud: на дољни поутъ конь
ниже. М. 93. низъ Врьмошоу конь Казина Лоуга. М. 95. оу
потокъ конь поля. М. 96. село Архилевница конь црънке.
М. 143. конь Солоуна. Л. 60. конь Коуцунга Тръна. Л. 80.
уимъ би биѡ конь нлсь, да не буде зсидованъ изити изъ
кьре. М. 473. имамъ конь себе неке слъге и спроте. М. 556.
post: дрегомъ пришьдъшымъ къ влкъ кнезу конь тога кне-
за. М. 46. да се то село не ѡдинне госнои Станъ за не
живота ниаадре, а конь не живота то село длемо кнезу
Юрню. М. 225. да самъ колмъ ноллау продати, и конь
нлсь синъ ми. М. 338. да не имл днела ни за мене ни конь
мене. М. 462. у пошъедъшемъ значењу узима још и пред-
логъ на: по живота шоемъ на конь мене. М. 20. ѡва по-
става на конь пръимнѣтъмъ госноге Тодоре да се да госно-
динъ Иваншъ. М. 419. ако ѡстале на конь мене. М. 462.
на конь тоган. П. 6. 119. на једномъ мјесту стоји безъ и
на крају јамачно за то што иза њега иде и: ко мене.
М. 556. сложено с по узима још и на, postremo: нихъ
на покомъ одъ свитъ скълки. П. 104. сьди на покомъ
намъ одъпервѣи. П. 167. и на покомъ узели два днела. М.
510. прокляжнѣи одъ годниа на покомъ. М. 537. 538.

нонѣ, equus: господско задрѣснимъ вметѣ, не раз-
 коутити се моужоу ѡтѣ жене и женѣ ѡтѣ моужа; аще ли
 котори ѡкрѣстятъ се сню заповѣдь прѣстоупае, аще боу-
 деть ѡтѣ властель, да оуземлетъ се на немѣ кралю .2.
 нонѣ; аще ли ѡтѣ нимихъ конника, да оузимлетъ се на немѣ
 по .н. нонѣ. М. 14. аще что изъгоубе, да илликю ѡтѣ себе
 конь по .л. перьерь а кобила по .к. перьерь. М. 61. да
 имь нѣ коноса ни кога, ни прокода, ни кони (т. ј. да
 нијесу дужни хранити коња). М. 61. да не работая ра-
 боте никогде господствующомъ, ни града зигю, ни конь
 храни. М. 135. да длю конь, коли трѣи десети перьерь. Г.
 XV. 310. издака: ѡтѣ града конь и свитѣ. З. 38. да гредо
 на станининоу, да шоу прѣдаа конь и ставь вась. З. 39.
 ждрѣвци и кони да се не даваю по црѣновѣннихъ селтѣхъ
 оу крамоу. З. 43. наде оуирѣ властелинѣ, конь доварь и
 ѡроужѣ да се да цароу. З. 43. .сѣ. конь натокареннихъ
 коси. П. 22.

коньдириѣ, rosulum: .в. кондирика. П. 6. 100. мо-
 же бити да је погрѣшка у преписиваѣу мјесто кон-
 дирика, као што се и зове иста ствар у другомъ за-
 пису. сѣ. коньдирѣнѣ, коньдѣрѣ.

коньдирѣнѣ, rosulum, сѣ. коньдѣрѣ: два кондирика,
 потезѣ шесть антрѣ и зичѣ. М. 408.

коньдолеа, црква је трескавачка имала у Вил-
 чехъ ѡвнѣ близѣ Кондолеа. Г. XIII. 374.

коньдронѣ, ѡвнѣ је коньдрока до пута коунокианско-
 га припадала цркви трескавачкој. Г. XI. 131. XIII. 375.

коньдѣрѣ, rosulum, *хвѣдѣ*: коньдѣрѣ иданѣ сѣ по-
 ирѣклетомъ и сѣ поврзѣтомъ кожнѣмъ; а кистѣ у немѣ 11
 антрѣ и 3 зичѣ. П. 6. 40. конь срьбернѣ: деветѣ кондѣри,
 потезѣ 90 антрѣ, 2 зичѣ. М. 407. П. 6. 97.

коньскии, equinus: коньские силы. Д. 113. евоу
 коньскимъ и нимихъ домытѣхъ. З. 49. направа конска. П. 6.
 40. поже конис конске патинисне. М. 498.

коньсолѣ, гледај коуиѣсоуль: консоль дзвонѣи сѣ
 сконѣи судимѣи. П. 178. само ту.

коньстл, отци Константина великога: Коветл. Л. 56. на истом мјесту стоји и коветл гријеликом писарском посталом ваља да отуда што је писар хтио написати првеним мастилом прво слово па оставио мјесто за њ а послнје заборавио.

коньстадинь, гледај Константинь.

коньстаньдиньноль, Constantinopolis: в Констандиньноль. М. 535.

коньстаньдинь, гледај Константинь.

коньстаньтиньнокь, Constantini: воним коньстантиньнокь. Л. 57. сестри коньстантиньнокь. Л. 57. мисли се цар римски.

коньстаньтиньнокь градь, Constantinopolis. Д. 130. 170. Г. XI. 63.

коньстаньтинь, Constantinus, cf. Коньстадинь, Коньстаньдинь, Костадинь, Костаьдинь, Косталтинь: цар римски Костаьтинь. Ст. 16. Костантинь. М. 134. Л. 68. Константинь. Л. 55. — Син краља Милутина, погребен у Звечану: Константинь. Л. 53. 70. Констандяль. Л. 60. Стефань Константинь. Гильф. бос. 131. Костадинь сынь Ђроша краља пише му над ликом у Грачаници. Гильф. бос. 237. од друге жене, кћери цара грчкога Андроника Палеолога. Г. X. 265. један летописац пише да је и краљ Стефан Дечански имао сина Константина. Л. 61. — Син царице Јевдовије Коньстадинь 1379. М. 192. Костадинь. М. 190. Костаьдинь. М. 193. он мисли да је већак цара Стефана Душана син севастократора Дијама. cf. Кььдоним. исти мислим да је Костаьдинь Севастократорьнокь, који приложи манастиру Трескавцу селище Костино. Г. XI. 136. — Господинь Костадинь 1395 држаше Скадар и Зету и као да бјеже род господи зетској Балшићина. М. 228. II. 1. 2. то ће бити исти за којег пише Млечићи да је dominus Serviae territorii quod est circum circa territorium nostrum Durachii и да је за њм била Јелена soror Georgii Thopiae. Г. XII. 198. — Констан-

тнѣ философа, који описе живот деспота Стевана високога. Л. 63. — Између људи које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену седморица бјеше име Костадинъ, од којих један бјеше преахиенном Стратѣ. Г. XV. 284. 289. 291. 292. 294. 297. 299. а још једном мислим да је гријешком у рукопису име написано Бостадинъ. Г. XV. 295. — Царь български Константинъ оумрѣ 1422. Л. 76. — Константинъ имѣа унуцима калуђера Бермана, митрополиту Јовану Зографу и калуђеру Макарију Зографу у Зерзеву близу Прилина; њему и синовима његовим Јакову и Каложану и Дмитру дадоше они баштину своју; манастир Зерзево, не могући је чувати од Турана 1371—95. М. 183. — Гледај Драгашъ, Шоурьевскиъ.

константињинъ градъ, -ни -да, Constantinopolis. Д. 129. 130. 131. 141. Г. XI. 64. Л. 53.

константињин, сестра цара римскога Константина, (по летописима) мати Биле Уроша, прабаба Немањина. Л. 55. 56. 57. Константин. Л. 68.

константињин, Constantina: манастира Пандократора у Светој Гори Изменъ Константинъ 1348. М. 132.

константињинъ, Constantii: градъ константињинъ. Л. 55. мисли се цара римскога Константина.

консульатъ, literae consulis: прависмо консулатъ гласности влшега. П. 6. 110.

консулъ, гледај консулъ: праворучни консулъ. П. 131. одъ консула града Директинка и одъ консулъ суди. П. 136.

контентъ, contentus: и њихъ о томе контентъ кно. М. 500.

контрабанда, срл. contrabannum, merces interdictionis: за контрабанде одъ соли. П. 31. да се контрабанди не унише. П. 31. да ништофъ не смѣа уништи контрабанде за соль. П. 31.

контрафактис, срл. contrafactio, imago: перва една сребрна з. гл. пѣча с каменъкъ с контрафактисъ. М. 498.

коньтоу мѣши, contumacia: осудише Гошиа за коньтоу мѣшию. П. 117.

коньтоушь, vestis quaedam, у Пољака kontusz, нгр. *конѣбѣион*: коньтоушь конькоди Сиддлаю. П. 78. палтите за коньтоушь, про смь зусель з нѣга. П. 6. 64. коньтоушь златомъ фазурани прѣкснога ахамнута а посталель хелдши. П. 6. 104. 124. cf. коньтоушь.

коньца, finis: да мѣ се не зъме ни танки коньца. М. 24. 34. съшикель коньцемъ кляма. П. 6. 61.

коньца, finis: просекъша коньце есек сръбьскимъ земли. Ст. 20. да дръжимо до конца сикета непомалу. М. 107. изъгнали ерста на оугръ, и тамо коньца прѣсмилу. Л. 32. блаженни коньца постизастъ (краљ Милутин). Л. 53. коньца житию прѣсмилу. Л. 53. постизастъ коньца цара Оуруша. Л. 74. — чега се ради што чини, као и латинска ријеч иста: да им не створю никогарѣ зъла нинимаре коньцемъ. М. 25. нинимъ коньцемъ да имь се сие не потвори. М. 27.

коньца, мјесто за које летописац каже да је ише Стрѣмици, и да је ту оу Конце умрла Катакузина кћи деспота Бурѣа. Л. 64.

коньцати, finire: коньцашоу кшоу молитвоу. Ст. 12. покелели, коньцашоу се кьса. Ст. 15. коньцашоу се оутрѣни. Са. 12. конца се Мара. Л. 76.

коньцина, finis: благодарихъ кога о сикон коньцина видѣхъ приодоснаго. Са. 12. до коньцини жикота нашего. М. 190. кигю, ера приходи коньцина мѣш. М. 518. постизаст коньциноу отъ сына своего. Л. 53. по оуниз коньцины. Л. 63.

коньцинь, црква је трескавачка имала дворѣе Шизца Коньцини. Г. XI. 131. мислим да грѣшешком стоји џ мјесто у као монахицего.

коньтоульскимъ, манастира Кончула на бугарској Морави више Врање: владика и игуман коньтоульскимъ. Л. 54. 55.

коньцель, -на и -ня, finalis: ошеустание коньцельнок. Ст. 8. коньцельше наденѣс. Д. 66. ода дне, нон си при-

ило слугама пашини кондуџије до три месеце. М. 450.
тадан кондуџио би реуено. М. 464.

конюси, -юхъ, мјесто гдје је Хиландар имао зе-
мљу, међа је тој земљи ишла до нити старог скул-
новскога, кон граде з Конюхе, до меге сихедолске. М.
264. номинативу му нема потврде. то је без сумње
мјесто близу Грачанице, које Hahn,reise 161. и на
карти пише Конју, јер је ондје близу и Скуланово
и Суходол.

конюшъ, equivo: Добра Рѣка и оу њи оуруџни ко-
нюси, кон соу били оу старе краљиче. М. 96. — Град,
као да је у Арбанаској: ходи царь оу арбанасе на Слен-
дерл, та же и градъ създа Конюџхъ. Л. 81. у другога
летописца Конже. Г. X. 274.

конюшъ кѣм, што припада Коњусима: за мегю ко-
нюшкѣ. М. 264.

копанниѣ, fossio: да не работю ни кадѣ работѣ ца-
реве, ни ораниш ни копанни. Г. XV. 307. XIII. 297.

копати, fodere: коуда се ни оре ни копа. М. 95. ви-
ноградъ всакѣ да копа. М. 98. селу је Трѣхѣти с Досу-
џем ишла међа оу Копанин Брѣгъ на влѣчѣ. М. 95.

копиниѣ, hastae: мѣн се узезда копининиѣ овражомъ.
Г. X. 249.

копикокѣѣ, конављанин Присисаѣ Копилоникѣ
1417. II. 136.

копининиѣ, међа је Шпинадији ишла до доуга до
Копининика, и илѣко иде потокъ ис Копининика оу Шиниѣс.
Г. XV. 303.

копиниѣ, град који је деспоту Стефану раско-
пао цар Мусија. Л. 75.

копикѣ, hasta: вѣзѣмъ копикѣ. Ст. 6.

копикѣ киѣѣ, војводе Петра, сина војводе Радоса-
ва, дворски ивезѣ Раднѣ Копикѣниѣ 1454. М. 470. II. 6. 115.

копиоути, fodere: илѣко копиоуѣше. Д. 59.

коприкѣ, црива је трескавачка имала з Крѣгоу-
чѣхъ воденицу купљену оу Коприкѣ Николѣ. Г. XI. 136.

XIII. 374. — Селу је Копривничкоу цркви арханђелове у Призрену ишла међа оу Сирџанскоу и оу Копринскоу. Г. XV. 288.

копривница, селима која је дао цар Лазар Раванцици између Мораве и Кучајине ишла је међа илџ Морави на Кладу оу крају оу Морави против Копривнице оу Кладу на Копривници оу Копривници на Шарени Бз. М. 197. сада има неколико села у оном крају која се зову Копривница.

копривница, село је Копривница имало ишири латин Копривница илџи и Бериница Доль. Г. XV. 288.

копривница, valaris: подје копривница тинаја меккети ради на священницима илџем онахъ издеганџу. Г. XI. 76.

копривница, terra continens: сѣ оутомъ како то и с копривница. П. 96.

корда, cortex: врьвокоу илџдроу, сже еста подје корда. Ш. lesek. 130.

кордавица, pavicula: вьсџдџи на кордавици на мори воути галџи. Д. 31.

кордава, pavis: на свое кордава. Д. 65. не вџде тамо кордава. П. 6. 28.

кордававица, pavis: кордававицом ослабџишамъ. Д. 183. кордававици. Д. 185.

кордава, pavis: недостџауџствоуе потрџивими кордава сѣврџити. Д. 65.

кордава, град у Авији: вџиде сѣ Сава на градъ Кордава. Д. 190.

кордава, corallium: шарџанъ на илџи или уложџи, кордава среџромъ подџаџена. М. 498. жџице три ода кордава среџромъ подџаџена. М. 498. илџица два ода кордава. М. 498.

кордасъ, глџдај Кордасъ.

кордаси-, глџдај кордаси-

кордасице, село у Топоници које је краљ Милутин дао Грачаници. М. 565. то ће бити садашње село Боретина на Кривој Ријечи између Приштине и Врање. Папа, geise 171.

и нарико, гледај: Корико.

корикшид, село које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену: Корикш. Г. XV. 273. може бити да је овадашње село код Призрена које је на карти Кипертовој записано Koritsche. међа је Шпинадија била како иде погуби ис Корике оу Српкице: Г. XV. 303. до ње је била м. Љубишња. Г. XV. 273.

корикшикии, што припада Коричи: Љубишња је ишла међа до мек корикше. Г. XV. 273.

корочтѣва, vekillun: чинаше се отворено крѣ сѣ не-приметеле, и кучеше сѣ корочкомъ ризити. П. 149.

корочна, согона: послужи скетон коричи реуенога краљевства. М. 491: корича една сребрна в .гг. пуга с на-менъше и контрафатнема. М. 499.

короуница, corolla: плочень еднах царскя граница са кнсерошь и са едимень вилуцень одъ енсеря и са претен-комъ ризничешъ и сѣ коруничошь. М. 498.

корюда, gladius: једна шкљка одъ корде одъ нашеи цркви. П. 6. 74.

корьинлик, Cornelius: игуман манастира Вато-педа Корьинлиа 1347. М. 127.

корьулискимъ, цошиње се у тестаменту Јелене Сандаљевице корьулиска црква богородичина. М. 417. П. 6. 123. мисли да би мјесто ње требало ри. сѣ. Горица.

корыста, vrolia: иже користь разграбленоу. Д. 27. Шегит: аже поглаголати кто сѣ нимъ сподобилше се, не хоудоу отъ сего доуши користь приобрѣташе. Д. 115. иже сѣ вѣста мѣх и корысть нхъ мот. М. 54. с кога размирѣи инедѣа користь иже ни еднѣи страна ни дрзгом. М. 466.

корыстьшь, utilis: вѣче коре крѣль Острогъ моши те кн-ти крѣдѣи и корыстанъ реуеному нашему господину. М. 252. да нимъ кѣ корыстниѣ быти. П. 5.

корыта, мала, мјесто на које је ишла међа селу Валувио дриве трескавачне: ѡбладмоше Мала Корыта. Г. XI. 125. до Ма(амъ) Корыта. Г. XIII. 372.

корытѣца, село Корича које је с-градом Клуцеш

дао краљ босански Томаш Остојић синовима војводе Иваниша Драгишића. М. 439. сад се тако зове једно село близу Имоскога.

корзини, neutr. coll. radices: длававо кореније и листје. Ш. Ienek. 129.

корзинић, човјек војводе Сандаља Косовић Корзинић 1399—1412, име му пишу и Косовић а презиме и Корзинић. П. 23. 97. 114.

кортињ, radix, cf. корени: отъ корение иссемена. Ст. 1. при кортин дрѣка. Ст. 12. кортинъ влггы. Са. 4. на кортин прѣдлага степеня. Д. 25. катникъ ксемея влггаго корение. М. 71. отърасла влггаго кортине. М. 133. одъ корена ити ере ине нинъ Хлѣко него ткозга прѣвота кнло. М. 249. отъ свѣтаго ннхъ корина. М. 427. тко се ократе снѣя потворити, да се радасне до коринала. М. 467.

коса, cilius: косомъ, ико нлии вли. М. 73.

косалица, гледај Косъалица.

косалић, Кампјеву је ишла међа наџа Косалић виноградъ. М. 199. С. Л. 1847. IV. 53. ваља да писарском гријешном стоји -оћъ мјесто -ићъ.

косатица, вода код Милешеве: кмсѣъ къ монастирѣи Милешеве влики сирѣкѣ, догда вода Косатица келии сина. В. дан. I. 33.

косата, надимак породици од које је био и херцег Стјепан, долази само два пута: Радослав Драгишић Косута 1438. М. 391. тастамениа херцега Стјепана Косута. П. 6. 124.

косутић, властелин Ђурђа Балшића Драгаша Косутић 1373—4. М. 184. П. 6. 27.

косити, vesare: коуда се ни ере ни коси, този влѣкид. М. 95. сано да косе. М. 98. да моу носи сина днѣъ едина. З. 34.

космъти лизи, селу је Стријелцу манастира Дечана ишла међа оу влѣкиноу на Космъте Лизе. М. 92.

космътић, међа је Рукомијама ишла на глн Космътича. М. 199.

косоути се, tangere: на шиз косоути се. Д. 7.
косоути се дрвоу. Г. XI. 49.

косоко, поле близу Приштине: кнез Лазарь сь
Моуратомь царемь враз се на Косокоу. Л. 62. на полю Ко-
сокоу. Л. 72. погыз кнезь Лазарь на Косокоу. Л. 74. ризки
Моуратъ Динкоула на Косокоу. Л. 78. на Косоку полю. П. 47.
Косоко. Г. X. 270.

косорити, у Хвосну село које је цар Стефан дао
Белији св. Саве у Кареји: Косорити. М. 138. у истом
се споменику пише и Косорика.

косоритъ, гледај Косорити.

косоритъским, што припада Косоритима: сь пе-
рноромь косоритскимь. М. 138.

коста, Constantinus hup.: међу људма које је
царь Милутин дао Хиландару један бјеше Коста. М.
60. и међу људма које цар Стефан даде цркви архан-
ђеловој у Призрену бјеху двојица: један Коулански
Коста а други Коста гоушанинъ зетъ. Г. XV. 309.

костадинитъ, властелин кнеза Гргура Вукоса-
лића Храманъ Костадинитъ 1418. М. 281. — Калота Ко-
стадинитъ у дубровачкој држави у почетку XV ви-
јека. П. 70.

костадинокиъ, између влаха које цар Стефан
даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше
Оушманъ Костадиновичъ. Г. XV. 299.

костадинъ, гледај Коустанътинъ.

костамонитъ, гледај Кастамонитъ: Костамоните Ігу-
менъ. М. 132.

костаъдинъ, гледај Коустанътинъ.

костаъдинъ, Constantius, митрополит солунски
за времена св. Саве: митрополитоу Костаъдию. Д. 77.
cf. Коустанътинъ.

костаъским, риза костаъска близу гнигоровске
и близу Нрхслопа. Г. XI. 132. XIII. 375. cf. Костаъуе.

костаътинъ, гледај Коустанътинъ.

костаътинъ градъ, -ни да, Constantinopolis:

Костантинска Града. Ст. 3. и Костантинска Града. Ст. 8.
и Костантинска Града. Ст. 10. М. 90.

КОСТАНИТИИ, гледај КОНСТАНИТИИ.

КОСТЕЛЪ, castellum: првоти вѣсе граде и костеле. М. 36.

КОСТИНО, црква је трескавачка имала селище Костино, що приложи Костантинъ Севастократоровицъ. Г. XI. 136. XIII. 372.

КОСТИЦА, у люблинскои жупи Марко Костицъ, којегъ је краљ Стефан Дечански дао Дечанима. М. 96. између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Душко Костицъ. Г. XV. 295.

КОСТОЛЪЦА, село које је цар Лазар дао цркви богородичиној у Ждријелу браничевскои. М. 194. то је садашњи Костолац на утоку Млаве у Дунаво.

КОСТРЪЦА, Стефан је Немања освојио од Гриа Кострѣцъ. Са. 1. селина Славодражи, Добродољанима, Цепробинштима, Момуши и Бијелој Цркви, која је краљ Стефан Дечански дао Хиландару, ишла је међа отъ Кострѣца оудъ дѣлѣ. М. 87. земља у Сухогрлу коју је Стефан Душан дао Хиландару бјеше подъ поутемъ, кон граде одъ Бани и Кострѣцъ. М. 123. катун истога имене даде цар Стефан цркви арханђеловој у Призрену, и тада бјеше Кострѣцоу међа отъ Сметитицъ на Непитѣу, и отъ Шагроуше на Праскоко. Г. XV. 295.

КОСТРЪУЛИНИ, човјек из Кострца: цар је Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену катунъ кострѣулинь. Г. XV. 294. тај се катун ту називаи Кострѣцъ, који види.

КОСТРЪУКИИ, што припада Кострцу: оу врьхъ града кострѣукога. Г. XV. 295.

КОСТОУРЪ, цар је Стефан Душан освојио градъ славиин Костуръ. Г. XI. 161. у Маѣдонија на језеру костурском, пишу га Kastoria.

КОСТОУШЕВИЦА, међу људма које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену бјеше Симицъ з братиномъ Костоушевни. Г. XV. 291.

КОСТАЪ, ос (ossis): съхранити вѣсе кости икъ. Са. 13.

костань, osseus: ножа л. с цртношъ костенинемъ з двъ ножнице. М. 498.

костаньче, црква је трескавачка имала селище Костаньче, било је близу Бялква и Праслопа. Г. XIII. 370. XI. 130. на пошљедњем мјесту није му се сачувало име цијело.

косьльница, ријека у Топлици, Стефан је Немања сазидао цркву богородици на оусти рцки Косьльнице. Ст. 3. летописци потврђујући то пишу један: при рцкѣ Косьльницѣ. Л. 58. други: прима Косьницѣ. Л. 68. трећи: Косаньце. Л. 68. cf. когородица.

костаница, манастир Косеницоѣ сазида краљ Милутин. Л. 60. само ту.

котарь, regio: село Велишке, съ вѣчим котаримъ и мѣшн. М. 225. що съ дрѣжланъ з котарѣ конявскошъ. М. 284. пољъ жупѣ Конявли са свемъ котарѣшъ. М. 307. тко възду пошли з Дзбровникъ и з нихъ владаньѣ или з нихъ котарѣ. М. 369. земље котара илшега на краише нихъ котара. М. 445.

котарьскыи, publicus (ut videtur): показује кингъ котарьскыи на Милтоша, крѣъ илъ ие дѣжланъ. П. 136.

котежи, село које је краљ босански Остоја дао дубровчанима. М. 234. има и сада у подручју владике дубровачкога близу Стона у парохији лисачкој. Schem. rhas. 1862. 37.

котинина, село које је Јурај, војвода Дових Крајева, синовац Хрвојев вратио браћи Јурјевинима с другим селима што им бјеше узео војвода Саудаљ. М. 378.

котопань, magistratus quidam, долази само један пут: дубровчани примише од херцега Хрвоја писмо по Жованъ котопанъ дрѣвскошъ. П. 90. у истом споменику штампаном на другом мјесту стоји потопанъ. М. 251.

которанинъ, човјек из Котора: що съ вѣшине которске з Дзбровникъ, да ихъ поврате вѣсѣхъ которанѣшъ. М. 170. которане просили съ ѡрѣжѣи. П. 114. — мјесто

презимена: дубровчанин Жьръгъ Коториниъ између 1100 и 1200. М. 7.

кото́рь, град у приморју: Стефан Немања освоји Кото́рь, оутврдиъ ии и възнесъ дворъ свои въ немъ. Ст. 8. оу Кото́рь. М. 68. II. 23. 113. с Которомъ. М. 169. града Котора. II. 176.

кото́рьскыи, што припада Котору: нискоуиъ ко-
то́рьскыи. М. 69. да кинио царниъ ко́торьскыи. М. 246. ода
ошѣине ко́торьске. М. 326. кнез и капетан ко́торьскыи. М.
463. динари ко́торьскыих. М. 464. II. 6. 50. 67. княжнлер
ошѣине ко́торьске. М. 465. кнезу и властеломъ ко́торьскыиъ.
М. 545. на ко́торьскомъ вратъ. II. 38. ко́торьске палки. II. 58.

кото́рыи, quis: ко́торина оустымаиъ призокоу о́тъца
страшнѣго? Ст. 5. ко́тори кзыкъ изъгагоидиъ тини
ткоч? Ст. 25. пещи се, въ ко́торое уисло кьустень вьдоу.
М. 4. аще ли ко́тори о́бръщеть се. М. 14. на ко́тороу годѣ
о́лкотоу. М. 63. ко́торѣи любо. Г. XI. 79.

кото́рыиждо, quivis: ко́тороагождо камене. Г. XI.
70. ко́тороагождо вѣры. Г. XI. 82.

кото́рѣжа, краљица је Јелена на Котрѣжи писала
дубровчанима потврду за винограде које су прие
држали. М. 56. номинативу нема потврде.

кото́романииъ, презиме породици која је владала
у Босни: господе присектле Кото́романикъ. II. 126. 127.

кото́романовъ, селу је Дубици била међа имени
кото́романовъ. М. 198

кото́роулекииъ, два дубровчанина Руско Котрѣ-
левниъ и Шкиа Котрѣлевниъ 1411. II. 101. 103. 107.

кото́ль, ahenum, iudicium aquae bullientis: соудѣни
ниѣ да иастъ зѣ кото́ль ни о́праве нинос. З. 44. дворане
властельсѣи, ако оунини нос зѣо о́тъ нихъ, кто боуде
пронидрекниъ, да га о́праве оуниа дроужниа поротомъ.
ако ли иастъ себѣрь, да хвати оу кото́ль. З. 44. котла ар-
хиделовъиъ людемъ да иастъ съ нити жоуцѣиши, разѣк
негю сокомъ. Г. XV. 308.

кото́льзенииъ, планина која се и сада зове Котле-

ник у Србији: Жичи је краљ Стефан Првовјенчани дао паше по оит срѣит Котлиника. М. 12.

котыга, vestis: отложи кожине котиги. Г. XI. 117.

котылько, између људи које краљ Стефан Дечански даде Дечанима да буду мађупци једном у Великој бјеше име Котылько. М. 97.

кофанџа, итал. sofano, sorpinus: један кофанџа, з коме рече краљ св повеле и данис. П. б. 50. 56.

коуа, турски magnus, illustris: коуа кожекоде Петра Накловића пише краљ босански 1393. П. б. 40. господина коуа Феризи. П. 21.

коуџин, војвода Оливер сазида цркву св. Димитрију иже оу Коуџех. Г. XIII. 297.

кошарште, caulae: село Пакиша и с кошарши. Г. XV. 281. низ рѣкоу на илуска кошарши. Г. XV. 282.

кошарџа, селу је Осљџини цркве богородичине у Ждријелу браничевском ишла међа отъ Кошарџе съ Хладжџемъ. М. 194.

кошеник, стѣна—, foenisicium: ни крѣштѣе ни свѣа кошениа. М. 192.

коштаин, гледај Коштаини: једном засеоку села Шикље бјеше међа низъ долъ на Кошанс. Г. XV. 286.

коштањски, што припада Коштањанима: поутъ кошански. М. 181.

коштаини, село које је било близу Призрена: селу је Шикљи била међа како оупада Соуха Рѣка оу Дринь, и прѣзъ Дринь оуъ Соухоу Рѣкоу до крѣста, кон стон мегю Кошанини и мегю Крѣшџуани. Г. XV. 286. Гадимљи је била међа где се стаю два потока, једниъ отъ Крагоуекца а другиъ отъ Кошанини и оуъ дѣлъ како се вали каменъ Кошаниномъ и Гадимли. М. 182. cf. Коштаин.

кошоуџа, Кошштици је ишла међа како поутъ греде оуъ гороу оу Кошоуџоу. М. 96. ваља да је име планини.

ком, између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену једном бјеше име Ком. Г. XV. 291.

крагоун, accipiter: скорошњствѣиши крагоун. Гильф. бос. 274. — Име мушко: човјек бана босанскога у средини XIV вијека: по Крагви. П. б. 22.

крагоуници, црква је трескавачка имала воденицу въ Крагоуицехъ. Г. XI. 136. XIII. 374.

крагоуицкѣцъ, мјесто које је било близу Приштине: Гадимљи је била међа где се стаю два потока, едниъ отъ Крагоуевца, а другиъ отъ Кошанинъ. М. 182.

крада, гледај крађа, може бити да је само гријешком написана тако са д: гоусарство или крада. З. 46.

краи, тargo: до краа срѣбскихъ дрѣжавъ. Д. 174. на поунни краи не имоушти. Д. 196. вс краи мора до двѣрѣвѣице меће. М. 104. има варѣнцоу на краи мора. М. 127. краемъ мора. М. 130. на дольни краи локве. Г. XV. 280. оуе потокъ горѣ нады краи у прѣкы пѣтъ. Г. XV. 302. Меретке на краю оды дрѣка съ градъ създанн. М. 515. задонидѣтъ людемъ оды голнѣ, ако би хотѣли издѣсти на краи, да шете не вудѣ уинити. П. 148. дълготи словъ оубѣжлѣше, акоже отъ нѣкое поунны оубѣжлѣши краи възехомъ, да не потопленіе оула подишѣтъ. Л. 63. у неколико горѣих примјера стоји као предлог, тако узима к себи и предлог по: на море и покраи мора на Топила. М. 126. отъ тоун покраи мора покраи мора на Калодѣкоу. М. 127. што има моремъ покраи. М. 130. мјесто тога стоји моремъ како у пријепису који је у народној библиотеци у Биограду и из којегѣ је јамачно и штампано први пут. — Дольни Краи, које види.

краико, име мушко: један од људи који по допущеу краља Стефана потоњегѣ цара од своје воље присташе да буду отроци цркви богородичиној у Липљау дарованој пиргу хиландарском. М. 123. — Син војводе Оливера. Г. XIII. 293.

краиковињъ, велики војвода Димитръ Краиковињъ когѣ се 1456. Л. 79. као да је исти којему други летописац пише презиме Радоевињъ. Г. XI. 152.

краиковъ, Іковъ Краиковъ из Софије, који је с

Јеронимом Загуровићем штампано у Млецима псалтир и требник 1569—76.

кранирићь, властелин хумски Годѣнь Краниричъ 1254. М. 45.

кранирь, између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену тројици бјеше име Кранирь, а од њих бјеше презиме једном Болиновић, другом Хрѣсовић. Г. XV. 289. 297. — Властелин царице Маре 1470. М. 514.

кранин, као да је комад земље између Скадра и мора, који се (по новинама) и сада тако зове, јер људи из те Крајине даваше вјеру дубровчанима да ће живјети у љубави с Ћљциномомъ. М. 31. помиње се и у латинским споменицима. Г. XII. 290. — regio finitima: дође везиръ подь Белиградъ, а хришћани, що вѣлохъ по онои кранин, дадоше се бегствоу. Л. 87. вистъ задарски вонски, и не полоуише ништоже, нь тѣию похараше поморскоу краниноу. Л. 85. буди ти милость (пишу дубровчани краљу босанском Остоји) заповидѣть, и одъ ваше стране поставити стражу да се у велидию не тръжи и да се контробанди не уине одъ соли, а навлашь по кранин. П. 31. на пошљедъа два мјеста може бити да је име земљи, која се и у латинском споменику помиње тијем именов. Г. XII. 304.

кранинъ, finitimus: донде кранинскѣ власти юго. Ст. 16. extremus: кранинско сѣверѣа. Д. 57. — Селу по имену Селоу бјеше међа по дѣлоу оу Краниню Стѣноу, оу Стѣне оу Лисине. Г. XV. 280.

краниннинь, човјек из Крајине: да краниннъ не пакосте дубровѣданомъ. М. 31. ни кранинне никакоръ да дамо алъминшаномъ ни скетъ ни вѣкъ. М. 31. сѣ. краниннъ.

кранславь, између влаха које краљ Милутин даде Хиландару тако бјеше име једном. М. 59. и између људи које краљ Стефан Дечански писа Дечанима да буду сокалници један у Дечанима бјеше Кранславь. М. 95. тако бјеше име и једном од људи

који по допуштењу краља Стефана потошега цара од своје воље присташе да буду отроци цркви богородичиној у Липљау дарованој Хиландару. М. 123. и између људи које исти цар писа цркви арханђеловој у Призрену тројици бјеше име Краиславъ, од којих један бјеше презименом Жебелкићъ, други Нзготићъ. Г. XV. 289. 298. 299.

краиславићъ, између људи које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Радославъ Краиславићъ. Г. XV. 299.

краниновићъ, властелин и коморник херцега Влатка, кнез Радоу Краниновићъ 1460—66. М. 483. 497. 505. П. б. 128. на пошљедњем мјесту може бити штампарском гријешком стоји Краниновићъ.

краниште, confinium: по жоунахъ и по краицехъ. З. 41. о властелехъ, кон дрѣже кранище земли. З. 43. надъ кранище хатаръ на Уелатовъ наменъ. М. 199. земле котара нашега на кранище нихъ котара. М. 445. кранишникъ господревъ, кон годъ буде на босњиско кранище. М. 460.

краништѣникъ, praefectus confinii: аше се обрѣшетъ хоусаръ ошѣдъ прѣдъ дрѣжакоу кранишника, и платитъ гдѣ годъ и опетъ се вратитъ съ племѣмъ, да ялаки кранишникъ само седмо. З. 41. кезиремъ и кранишникъ господревъ, кон годъ буде на босњиско кранище. М. 460.

краништѣниъ, finitimus: кранишнимъ градовома. М. 553. 554. погрѣшка кранишнимъ. М. 553.

кранићи, село које је цар Лазар дао Раваници, било је између Мораве и Кучајине. М. 197.

кракъ, селу је Радеша ишла међа на Кюриловциъ поутемъ на Кракъ. Г. XV. 281.

краница, regina: краница владиславъла. М. 30. Юлѣна краница. М. 56. жена младога краља, сѣ. краљъ: жене да не облежоу оу цркви, развѣкъ господнимъ и краница. З. 50.

краљъ, гех: богъ оутврди грѣке царьни а оугре краљъни. М. 4. азъ грѣшнии Стефанъ, велики краљъ (син Стефана Немање). М. 9. њега зову и прѣвокиъуаними краљъ.

Л. 51. и прѣми краљъ. Л. 60. а сам се пише: вѣнчанъ
 прѣми краљъ. М. 11. скети краљъ зове се краљъ Милутин.
 М. 84. 147. 163. Г. XI. 134. 135. XV. 306. З. 35. 42. њега
 зову и баньскимъ краљъ. Л. 54. дуганьскимъ краљъ зове се
 отацъ Душановъ, што је зидао Дечане и у њима ле-
 жи. Л. 52. Душан се за живота очина звао младимъ
 краљъ: синоу њомоу младомоу краљу. М. 91. и цара се
 Душана син за живота његова звао краљъ. М. 133. З.
 33. 40. 49. погрѣшка је краљъ. П. 39.

краљство, гледај краљевство: отьць синоу краљ-
 ству вѣдаюште. Д. 216. свродникъ краљства ми. П. 6. 2.
 48. М. 254. 255. .г. лѣта краљства своего. Г. XI. 161.

краљевати, regnare: научехъ съ богомъ краљевати.
 М. 187.

краљевина, regnum: Соулиманъ дѣде краљевиноу оу
 Боудиноу Иноушоу. Л. 83.

краљевинь, Дмитарь Краљевинь бјеше у Дубро-
 внику 1400. П. 28. — Марько Краљевинь, син Вукашина
 краља, погибе на Ровинахъ 1394 окт. 10. Л. 74.

краљевъ, regis: да се познѣа съ краљевомъ печат-
 ию. М. 15.

краљевьскыи, regius: власи вси снѣ краљевьске дрѣ-
 жбе. М. 13. .д. мѣластрии краљевьци: света вогородица
 стоудениньюска и скеты Георгие оу Расъ и скетогорьски
 мѣластриъ и света вогородица градуьска. М. 14.

краљевьство, regnum, власт: њгоже изволи кра-
 левьство. М. 14. милость створи краљевьство ми власте-
 ливуикемъ дубровьуьскимъ. М. 16. подьпислахъ роукою кра-
 левьства ми. М. 20. родителѣи краљевьства ми. М. 58. вѣ-
 чанъ выхъ на краљевьство. М. 90. краљевьствомъ вѣчнѣвъ.
 Д. 166. възлагаетъ на се вѣнць краљевьства сръбьскаго.
 Л. 54. въ краљевьствѣ еще см. Л. 60. њгоже богъ изволи
 по краљевьствѣ ми господьствовати сръбьскимъ краљевь-
 ствомъ. М. 81. држава: воевода великии краљевьства бо-
 снѣьскаго. М. 318. 440. на негови погнѣиу и прогнѣание
 вѣна краљевьства. М. 252. ту је писарска погрѣшка

мјесто краљевства као и проганине мјесто проганине и господинь. лако може бити само писарска погрјешка краљевста. М. 283. 284. само ту. без сумње је така погрјешка краљевство. М. 293.

краљевствокати, regnare: да не имаѣ власти ни самь краљевствоуиен възети што. М. 75. игоже изволин богъ по мнѣ краљевствокати срьбскою землею. М. 75. да приметъ наказаные отъ краљевствоуиоуаго. М. 114.

краљество, гледај краљевство: дадоше велнуству краљства ми. М. 231. 234. 261. 304.

краљествовати, гледај краљевствокати: сподобленъ бяхъ краљествовати ва земляхъ родителъ и прародителъ нашихъ. М. 235.

крамола, seditio: крамолоу въздвиже на ме. Ст. 23. tumultus: безъ крамоли можешн ме отакити. Д. 14 гиха: ако се коз крамола хунни мегъ нами, да се судомъ исправила. М. 23.

крамолити, turbare: они же крамолахъ минхи. Г. X. 257.

красавиштъ, између људи цркве спасове у Призрену један бјеше Радъ Красавищъ. Г. XV. 270.

красимирићъ, имаше парницу у Дубровнику Богданъ Красимирићъ 1396. II. 6.

красимириъ, једном од људи које краљ Стефан Првовјенчани даде Жичи тако бјеше име. М. 12. други је на том мјесту прочитао Краимириъ. Г. XI. 158.

красити, ornare: кѹфтръ царьски по всен васселеннои утврждлють се и красеще се славетъ бога. М. 221. хотехъ красити старъ любавъ. М. 260.

красованнѣ, venustas: красованнѣ подаетъ лицоу. Г. XI. 69.

красовати, ornare: не въ мекынхъ красовати се. Д. 8. цркъвн яко багренницею царьскою одхавше се крѣкью владнунною раднющн се краснѣт се. М. 262.

красота, jucunditas: съ отькрѣженнѣмъ мирд сего красотъ. Ст. 10. красота жизни сее яко и дымъ шоу ви-

дима вистъ. Са. 3. висоу красотоу житиѣ сего. М. 5. да смо харьни великон красотѣ дубровѣукоу. М. 242. разумеште велику мность и красотѣ господина краля. М. 295. — *ornatus*: оукрашилъ красотами црквиными. М. 62.

красотѣнь, *iucundus*: красотны видъ. Д. 12.

красою, име мушко, гледај Ивановиѣ.

краснѣ, крадоу, *furari*: насладимъ се не крадомого богатства. Ст. 16. *exspoliare*: кон краде црквиѣ. М. 565.

красоудно, село које је с градом Кључем краљ босански Томаш Остојиѣ дао синовима војводе Иваниша Драгишиѣ. М. 439.

красьновати, *ornare*: не толико Соломонъ красноудше се. Г. XI. 76.

красьнь, *iucundus*: на пажити краснѣ. Са. 9. обреть мѣсто красьно и подобно на създаниѣ домоу божие. М. 91. да ви се не зкратила красна любавь. М. 232. въ краснихъ мнра сего въспитал се иси. М. 243. по нихъ краснихъ листихъ. М. 288. захвалюемо господству ти на красномъ зписанию. П. 32. добри и красни приитель. М. 324. са всакою любовоу насъ искаше и красно шпрадмше и за всяке зветѣ. М. 235. *venustus*: Оурошь краснь и достоенъ виденъ. Л. 54.

кратово, мјесто не далеко од Буманова на исток: какоу је законъ в Филипполоу и в Кратоке. М. 410. в Пловдинѣ и в Кратокѣ. М. 525. в Кратово. М. 527.

кратовьскии, што припада Кратову: Макариа кратовскога. Г. XI. 173.

кратъ, два—, три—, *bis, ter, etc.*: два кратъ. М. 248. три кратъ. М. 326. деветь кратъ. П. 45. колико кратъ. М. 286. веле кратъ. М. 327. много кратъ. М. 500. в кеѣ кратъ. М. 503. що намъ даше в два кратъ. М. 509. що е поставио вно в комъ дубровауки в два кратъ: в едно кратъ шесть тисѣнь дукатъ; в друго кратъ друге шесть тисѣнь дукатъ. М. 510.

кратъкъ, *brevis*: поуть кратъкъ есть, ниже теуемъ. Са. 3. въ кратцѣ исновемъ. Са. 3.

кратоуоуиште, селу је Пећанима ишла међа иу
рзкоу оу горне уело Кратоуишд. Г. XV. 277.

краи, између људи које цар Стефан даде цркви
арханђеловој у Призрену двојици бјеше име Краи,
а од њих једном презиме Драгославић. Г. XV. 290. 292.

краи и ииъ, човјек из Крајине, сф. краишииъ: ако
неки краишииъ има пакостити дубровѣцкиомъ, оиъзи кра-
ишииъ да приде з Дубровѣишииъ и уиши краишииъ. М. 31. кси
краише. М. 31.

краи граиески, acrostichis: краи граиесе. Г. XI. 166.

краиџа, тако бјеше име једном између влаха
које краљ Милутин даде Хиландару. М. 60.

краи оу глаиъ, angularis: краи оу глаиоу каиешю. Д. 96.

крадџа, furtum: аше се оухвати оу краџи. З. 42. кра-
гоиъ и самослаиџиъ. П. 117. кси ми зупиши изди з краџю.
П. б. 61. сф. крадџ.

краиџа, у селу којему је име Слениџи бје-
ше ииа Краиџа цркве трескавачке. Г. XIII. 371.

крџати, movere: ии зложени зми оиџио и сџе
крџати ии зше се. Г. XI. 52.

крџево, град у Босни гдје је била и столица
краљевска: подџ Крџевоиъ. М. 379. придоше з слави
дворџ краљевства ии з Крџево. М. 427. з славиоиъ граду
Крџеви. М. 429. има и сада близу Хвојнице. Zeml.
bos. 36. на картама Krschewo.

крџадиџи, 1411 дубровчанин Крџота Крџа-
диџи. П. 107. њему на другом мјесту стоји презиме
Крџаиџи. П. 101. па ће једно или друго бити по-
грџеџка.

крџаиџи, гледај Крџадиџи.

крџа морџа, црџа св. Стефана близу Алек-
сиџа, којој је деспот Стефан с братом Вуком прило-
жи земље у Липовиџа: приложиџи крџи Морџа. М. 246.
јаиачно се тако звао онај крај, па по њему и та црџа.

крџа рџа, у држави господе зетске Ђурђа и
Балше, на њој бјеше царина: иа Крџа Рџа. М. 193.

криваца, катуну Драгољевцима бјеше међа посреду Крикаце Толоч. Г. XV. 300.

криваце, Грнчареву је зъ Гоуспиноу ишла међа нухъ рзною конь Крикацъ оу Тръноуцрицоу. М. 95. номинативу нема потврде.

кривина, injuria: ако некто оудь нонухъ иъмети унини би кривини, да се при предь мноукъ. М. 29. да та кривина стъ съ правиниокъ испраки. М. 29. ако се конъ годъ кривина унини, да се сздомъ исправкьла. М. 46. кривиниомъ постздоше и по силн узеше живъ. М. 217. кривина л или неправда. М. 459. culpa: до коли би не оскндотена талюка кривина, да кь би трини зунити силъ и матери зътв оудь. М. 275. ни зъ едни нухъ згрнхи ни кривини. М. 378. без узрока и кривине реченога ивзла. М. 445.

кривити, culpam attribuere: тьмъ илхъ криве. П. 9.

кривоузрнъ, prava opinio: изъоблуннъ кривоузрнъ илхъ. Ст. 7.

кривоузрнъ, pravae opinionis: оудь кривоузрнъ илхъ. Ст. 7.

кривогаштаме, црква је треснавачка имала стась въ Кривогащавскъ. Г. XI. 132. XIII. 372. то је село које има и сада близу Прилипа. Hahn, reise 187. 189.

кривогаштъскыи, што припада Кривогаштаиница: до ноути кривогашскога. Г. XIII. 375. кривогашскога. Г. XIII. 375. кривогашскога. Г. XI. 131.

криводръво, међу људима у Штипу што их краљ Милутин даде цркви арханђеловој у Штипу а с њом Хиландару један бјеше Богданъ Криводръво. М. 63. у пријепису у народној библиотеци у Биограду стоји Криводръво.

кривошии, катуну је Драгољевцима ишла међа на Кривошию. Г. XV. 301.

кривъ, culpivus: на кривоу кроушкоу. Г. XV. 297. оу кривоу кривоу. Г. XV. 284. qui in culpa est: ако би и правини не унини, то то и кривъ. М. 29. не оубретохъ га крива. М. 66. аще е кто комоу кривъ, да иште соудомъ. З. 31.

кто боудеть пожеланъ, и не прѣидеть, да естъ кривъ. З. 34. кон боудеть здръквалъ кон, да естъ кривъ, аще се оубѣе. З. 36. кто не длъженъ или унмъ кривъ, онъ да плати и плати. М. 268. да се правкомъ не може взети за кривога инедно нишине. М. 487. или правѣхъ или кривѣхъ. П. 10. и томен нѣсмо кривн. П. 28. никому кривн ни длъжин. П. 63. крѣ ми се съ платили и нѣ ми съ инунмъ кривн. П. б. 26. погрѣшка: кривн. П. б. 18. хривъ. М. 271. — adv. injuste: да е криво взето и не по правди. М. 256.

кривъць, sons: оу коимъ се живѣтъ шо неспадкости, тази живна вола да да кривѣе вола да плати. М. 16. ако ли се оберете кто узъмъ посланикъмъ шо любо нхъ и земан царѣства ми, все този да плати царѣство ми, . . . а тогази кривца да нѣе царѣство ми. М. 161. кто позоке кривца прѣдъ соудѣе. З. 36.

кривъчунимъ, црква је спасова у Призрену имала дворъ више царева двора кривчунимъ, њојзи је такође припадала и нѣка кривчунима на врьбннукомъ поли. Г. XV. 270.

кривчи доль, црква је арханѣлова у Призрену имала забјел на Свун Поли, који је ишао на Кривчи Долю. Г. XV. 301.

кривъчъ, сгнх: заклесмо се на светомъ и животворещемъ крѣжѣ хрестовъ. М. 276. на устнѣомъ кривчи господни. М. 310. П. б. 84. ротисмо се ва уасни кривъчъ хрестовъ. П. б. 95.

кривлатъ, alatus: кривлатыхъ крѣстѣкомъ. Д. 198. орлѣ кривлати. Л. 83.

криво, ala: лица своимъ огненнимъ криламъ здкривляюще. М. 133. подъ криломъ господства вн. П. 165. sinus: знаменѣ имать (жена) на плѣщюу и на крылоу. Ш. Isek. 129. manus (militum): воинства присѣвѣкоупламетъ крило. Гильф. бос: 274.

кривка, село код Нового Брда, даде га деспот Стефан 1411 Хиландару. М. 570. има и сада. Hahn, reise 168.

крини, demensum (frumentum), срл. ratio: да дие село (над цар путује) кринуо прѣводноу једноу а оу кринух .кд. ивѣли царски. Г. XV. 307. само ту. — rosuli species: кзина крини ококлиа, поклопаць нон разбенкиъ. П. б. 102. али мјесто тога стоји по један пут крини кзина. М. 408. и крѣк. П. б. 100.

крини, неки град близу Скадра: царь крини Дривось и Кринуоу 1479. Л. 82. Г. X 275.

кринсталь, crystallus: ножница съ .в. ножа съ дрѣжнѣомъ одъ кристала. П. б. 74.

кринстофаль, логотет дубровачки Руско син Христофоров пише себе: синь мещра Крестофала. П. б. 34. 40. јамачно је хтио -форь обратити у -хвалъ.

кринстофорь, отац Руска логотета дубровачкога: и Руско синь мещра Крестофора лхвара. П. б. 36.

кринтъ, Creta: идѣше тоурци на Кринтъ. Л. 85. 86.

кринуание, clamor: са кринуанемъ. Г. X. 234.

кринуановъ, међу људма у Штипу што их је краљ Милутин дао цркви арханђеловој у Штипу а с њом Хиландару био је Стаѡ, кринуановъ синъ. М. 62.

кринуановъскии, гледај код ријечи Козуница.

кринуати, clamare: кринуаше п квинише. Ст. 21. жалостна кринуахъ. Г. XI. 112.

кринуким, гледај Кринути.

кринуниа, цар турски, који умрије 1422: соултанъ Кринуниа. Л. 76 (три пута). на једном мјесту пише Кринуни. Л. 88.

крини, гледај код ријечи крину.

кровъ, tectum: да примешн ме въ вѣтунимъ кровы. Ст. 18. въ небесънимъ кровы. Ст. 26. tegmen: покрѣти насъ кровомъ крылоу твою. М. 166.

кроза, per: Врмоши је ишла међа по дѣлоу кроза гъкозъ. М. 95. propter: кроза примзень вашъ хотни смо дошьствю вашемъ. П. 69.

кромя, extra: въ тоужден странъ и кромя людѣи скоинъ. Д. 205. кромя своего отъуства оземельствовани бы-

ше. Л. 53. praeter: ошъ ииоудѣ да не боуде кроми црль-
ниче хиландарские. М. 138. да ииъ ие скогода ошъ всахъ
данѣи господства ии кроми знуъ. М. 334. оидатины село
кроме коле царске. З. 45. sine: о кмишени кроми брлнн
повада. Д. 114.

кроми шъиъ, exterior: тьмоу кроми шъиую. Г. XV. 269.

кроплии ииъ, aspersio: кроплииъемъ скетымъ воды.
Д. 200.

кротость, mansuetudo: дакидокоу кротость. Са. 3.
аще и што рекнокахомъ подокити се кмоу и съ иоуждено
и изкъиъ кротости. М. 332.

кротыкъ, mansuetus: кротыкъ есмъ и самъренъ срь-
дцемъ. М. 5. Са. 2.

кроу гла, rosuli species: дене здиселе злате и една
крузла с поврнкауемъ злата с каменкомъ сафинномъ. М. 372.
два на десете крузла срьбръннехъ поухлакеннехъ, потежаю
34 литре и 11 злауа и 3 ачаге. М. 372. дене крузли. М.
380. вратенци и крузла мала кнезу Влатиъ. М. 416. крузла
вель. П. 6. 121. Миклошиъ у свом рјечнику напоми-
не код те ријечи ѡем. krug.

кроу га, circulus: сльиъиуаго кроу га :кв., лоуиъаго
же .и. М. 66. снмъ архистратигомъ небесна круга уиудеси
исъиъиъи господь. М. 133. казкнишаюше се въ кроу гахъ
небесныхъ и подънебесныхъ. Г. XV. 264.

кроуи, град у Арбанаској, који пишу Крѡја и
Кгуа: господокати Крѡи и арбанашнъ землю. П. 132.

кроуи мада, заселак Шикъи: Кроуи мада. Г. XV. 286.

кроуи скии, што припада Крују: сувашн ирѡиско-
шъ. П. 132.

кроуи а, согопа: ирѡиъ иисериъ. П. 6. 125. свете крѡиъ
згрьске. М. 357.

кроуи ни ти, согопаге: кди се куде крѡи ни ти. П. 159.

кроуи новъиъ, дубровчанин дъиъ Тонашъ Крѡиовиъ
измебу 1100 и 1200. М. 7.

кроуи ни ииъ, согопатио: крѡиъскетва нашега (кряъа
Матијаша) лино осию а крѡи ни ииъ. М. 494.

кроуна, ријека близу Призрена: иста Шикли бјеше како оупада Кроуна оу Дрмиъ, ... оуѣ Кроуноу оуѣ рѣкоу. Г. XV. 286. тако и селу Сакату по страни оу Кроуну оу рѣкоу, како оупада Кроуна оу Дрмиъ. Г. XV. 287.

кроупьници, село севастократора Дијана, које је цар Стефан на молбу Дијанову с многим другим селима његовијем дао цркви богородичиној у Архилевци, а послѣје га с том црквом и с осталијем селима њезиним дала Хиландару царица Јевдокија. М. 144. 191.

кроуѣикон, *χρυσόβουλλον*: кроуѣикон и записъ деда њи. М. 150. познији пријепис.

кроуѣиколь, *χρυσόβουλλον*: како е оуписано оу кроуѣиколь. М. 151. донесоше свое кроуѣиколь. М. 150. познији пријепис.

кроуѣикомъ, *χρυσόβουλλον*: видѣсмо записъ и кроуѣикомъ господина краля Радослава. М. 151. познији пријепис.

кроуѣиць, презиме властеоској породица дубровачкој: Тядрь 1234. М. 19. — Поськлии судија 1253. М. 39. — Гонслакъ парац опћински 1253—4. М. 39. 43. — Барки у великом вијећу 1253. М. 39. — Петрь у великом вијећу 1253. М. 40. — Никола између 1247 и 1272. М. 52. — Матко изабрани властелин 1423. М. 320.

кроуѣъ, *rigidus*: да га кроуѣъ (погрѣшка мјесто кроуѣо) приишемъ. М. 551.

кроуѣъ, *victus*: ако би ми се щоѣ видѣло ѣдѣлзунти з кроуѣъ кѣѣмъ ѣшнѣмъ. М. 462.

кроуѣеви поляна, Камѣјеву је ишла међа на Кроуѣеви поляни. М. 199.

кроуѣевица, село које је с Бијелом (cf. Бѣла) цар Стефан дао Котору. М. 151. и сад је ондје између Пераста и Бијеле, коју пишу на картама Вѣанса. — Село које као да је било близу Призрена: селу је Селчанима била међа како иде поуѣ изъ Кроуѣевице оу Брънчане. Г. XV. 303. — Два села у Звижду, од којих једно Раваница а друго цркви богородичиној

у Ждријелу браничевском даде цар Лаз . . . Л. 184.
IV. 53. М. 194.

кроушевци, село које је краљ Владисав дао св. Николи врањинском. М. 26. било је близу Гуглаве, с којом му је међа ишла оу Кирь оу Кесь.

кроушево, село које је краљ Милутин дао Хиландару. М. 58. 138. 140. — Поље, на ком је, на Кроушевк поли, имала виноград црква св. Николе у Призрену. Г. XV. 271.

кроушевским, планинама плавским које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима ишла је међа од Ржане поутемь оу кроушевским дѣлѣ. М. 96. а селу Броду цркве арханђелове у Призрену бјеше међа низ рзкоу кроушевскоу. Г. XV. 282. cf. Кроушевцѣ.

кроушевцѣ, мјесто које је било близу Дечана, јер је Биволаку ишла међа до воде ком теку Кроушевцоу. М. 92. исти је Крушевац или међио са селом манастира Дечана Папраћанима или му био заселак. М. 92. — Други је Крушевац био близу Приштине, јер је селима манастира Грачанице, Грачаници и Супици и Селцу, ишла међа оу Кроушевцѣ, и Кроушевца како не стајеть, право оу Боутовцѣ, а и друге су земље манастира Грачанице са Соуходоломь, Скоуламокомь и Липиномь и съ Батоуси. . . ишле међю Мотулань и међю Кроушевцѣ и на Боутовацѣ. М. 563. 564. — Стони град цара Лазара, и сада у Србији: з славномь градъ господства ми з Крзшевецѣ. М. 207. тај Крушевац мислим да се помиње ријечима: приложихъ (цар Лазар Раваници) кодъ Крзшевца з Снизлехъ Огнина з Браникомь синомь и з вашиномь. С. Л. 1847. IV. 55. з Крзшевецѣ градъ. П. б. 44. царь Моуѣси 1413 разви деснота Стефана на Врѣвинци, и расипа Кроушевцаѣ. Л. 75. подъ Кроушевацѣ. Л. 76. попалише оугри дрѣва тоурьска подъ Кроушевцемь 1437. Л. 77. оу Кроушевцоу. Л. 78. — Село у Пеку које је цар Лазар дао Раваници, било је до Гудреча и Житковице, које види. С. Л. 1847. IV. 52. — Град који

градом старем и Новим војвода Доњих Крајева Јурај, син Хрвојев, потврди браћи Јурјевићима: град Крџшевацъ. М. 378. исти је grad Chruseuac краљ босански Остоја дао војводи Јурју оцу поменутих Јурјевића. М. 386.

кроушедољ, у Фрушкој Горн манастир Крџшедољ, зидао га митрополит Максим, брат деспота Јована, назвавши га Срџиџ митрополџа. М. 541. том је манастиру приложио деспот Јован 1496 село Крџшедољ и друга. М. 541. слави благовијести. М. 549. Г. XI. 129.

кроушиков, chrysobullon: сџи крџшиков. М. 152. познији пријепис.

кроушиљница, жупа коју је приложио Жичи краљ Стефан Првовјенчани. М. 13. два пута.

кроушињ, као да бјеше село близу Призрена: селу је Пиранима ишла међа с Кроушињем прџџ Дрмињ, а и селу Диничину с Кроушињем и с Црџлицима, како оупада рџка Бџле Црџке оу Дрмињ. Г. XV. 274. 275.

кроушиња, rigus: селима која је краљ Милутин дао Грачаници ишла је међа оу кроушкоу. М. 563. Ливади је ишла међа на ватовоу кроушкоу. М. 127. селима која је цар Лазар дао Раваници ишла је међа на Далџкио на крџиџ. М. 197.

кроушџница, забјел који је цар Стефан приложио цркви арханђеловој у Призрену и којему је међа ишла оу Краиоу Степоу: забџљ Кроушџницоу. Г. XV. 276.

крџваљ, vas vinarium: да дџо црџкџ сџвакџ коуки по .г. крџвџ вина. М. 531. номинативу нема потврде.

крџваљ, cventus: селу је Хоморанима и Небрегову ишла међа на Крџвавоу Водоу. Г. XI. 134. XIII. 371. а селу је Рапчи црџкџ арханђелове у Призрену ишла међа на Крџвавоу Лоџвоу. Г. XV. 281.

крџваш, Gervasius: кнез дубровачки 1189: кнеже Крџваш. М. 1. — Гледај Манаџерџић.

крџветиџ, дубровчанин трговац Ниџиџа Крџветиџ и брат му Ниџиџа у почетку XV вијека. П. 37.

крѣвообразнѣ, *cruentus*: въ крѣвообразнѣю пачу-
ноу. Гильф. бос. 275.

крѣвопница, *sanguinem bibens*: крѣвопнцѣ. Г. XI. 111.

крѣвопролитнѣ, *sanguinis effusio*: готовъ вѣе къ
крѣвопролитію. Г. XI. 110.

крѣвопролинитель, *sanguinem effundens*: царь лю-
ты и крѣвопролинитель. Ст. 8.

крѣвооубиствѣнѣ, *sanguinarius*: крѣвоубиствѣ-
нѣю десницѣ. Г. XI. 110.

крѣвь, *sanguis*: приуещаше се тѣла и крѣве господа
бога. Са. 11. да ѣ повиннѣ крѣвѣ господа бога. М. 15. поу-
сти мою крѣвь въ лекоую роукоу конь шлаго прѣста. Ш.
Iesek. 130. наследникъ праки, ѡдѣ ихъ крѣви. М. 381. —
consanguinitas: ихъ ѡстанкѣ, како крѣвь подѣе. М. 285.
289. 338. како ближнѣ крѣвь подѣе. М. 290. — *caedes*:
земли наша оубиена бысть крѣвѣи. Ст. 19. ако крѣвь
зуннѣ дѣтнѣ, да га пода господрь. М. 52. глобе и крѣ-
ви. М. 106. да гредѣ предѣ царство ми на судѣ: за крѣвь.
М. 146. З. 49. да гредоутъ предѣ соудѣе за крѣвь. З. 38.
48. що се въздѣ зуннѣе коѣ любо утете а или злобе или
крѣви в снѣзи ратѣ. М. 170. зуннѣше мою собою. з. мрѣ-
тнѣхъ крѣви на вѣри господьскон. М. 226.

крѣвѣникъ, *homicida*: що не ви ѡдѣ крѣвѣникъ зун-
нил. П. 104.

крѣкрѣ, полуострво у Далмацији које сада зову
Пељешац, *Sabbioncello*: цркви је богородичиној на
Млету дао краљ Стефан Првовѣнчани в ѡтоца оу
Крѣкрѣ између осталого Јаѣину и Попову Луку, које
су и сад села на Пељешцу. М. 10. ѡдѣ Крѣкра. П. 66.
69. подѣ Крѣкромѣ. П. 96. биѣе погрѣшна Крѣкрѣ. П. 116.

крѣкрѣскии, што припада Крѣкру: крѣкрѣскии ѡтокѣ.
П. 58.

крѣма, *vicinus*: крѣма вѣ ихъ шко кто по силѣ, ѡвѣ
хлѣба мало и рѣтко прислахоу. Д. 24. на крѣмоу и на ѡдѣ-
шнѣе слѡужещнѣи светомоу храмоу. М. 11. двѣровѣуиломѣ
да дамо крѣмѣ. М. 31. да воздѣтъ сѣа на крѣмѣ. М. 541.

крѣмитель, nutritor: къ нѣхъже мон господинь скетн крѣмитель прѣмыкаше. Ст. 2. крѣмитель мон. Ст. 11. крѣмитель нашого. Ст. 13. иишимъ крѣмитель. Са. 1.

крѣмити, nutrire: на своен трапезѣ крѣмитиша и. Д. 113. са снотн крѣмити се. Г. X. 246.

крѣмѣуи, gubernator: радоуи се Лазаре, плаваюшимъ крѣмѣуи. Г. XIII. 367.

крѣмити, mutilare, minuire: хотни смо в всякомъ поутенью не крѣмити падуе испльнѣити. П. 171.

крѣноносѣнь, qui mutilo est naso: Іоустинѣана крѣноносѣаго. Г. X. 249.

крѣнорь, као да је мјесто које је припадало селу Шикъли: и Крѣнорь, како је прѣге былъ къ Шикъли, такози да је и выноу. Г. XV. 287.

крѣнь, mutilus: конь крѣне келе. Г. XV. 274.

крѣньскыи, у држави цара бугарскога бјеше прѣньскн хорд. М. 3.

крѣпа, rapnus: полагн на крѣпоу кроуиѣ. III. lesek. 130. свежи къ крѣпоу скильпоу. III. lesek. 130.

крѣпѣно, црива је трескавачка имала къ Полозѣ село Крѣпѣно. Г. XI. 135. XIII. 373.

крѣпѣньскыи, што припада Крѣпѣпоу: къ Хтѣтокъ на крѣпѣнѣсцѣ мѣстѣ. Г. XI. 135.

крѣсмѣиѣ, тога: нѣхъ дълго стоимѣѣ и крѣсмѣиѣ тамо. П. 92. не хазри крѣ не было толкон крѣсмѣиѣ посла кашега. П. 178.

крѣсмѣити, тогагѣ: архимадритоу крѣсмѣиѣшоу тоу прѣдѣ црѣккию, ни камъ много крѣсмѣиѣшимъ. Д. у III. lesek. 85.

крѣстаобразѣнь, cruci similis: роуцѣ крѣстаобразно на прѣсѣхъ поставлѣметъ. Д. 58. крѣстаобразно благо-сладѣити водоу. Д. 199.

крѣсти, заселак селу Шикъли. Г. XV. 286.

крѣстильница, baptisterium: на скетою коупѣль, еже кѣсть крѣстильница. Д. 199.

крѣститѣль, baptista: Нѣжана крѣститѣла. М. 2.

кръстити, baptizare: кръститела Новака деснице, може възложи на връх жиждителя, и кръсти. М. 11. царъ кѣде нѣа сѣмѣ женити или кръстити, и коѣде سموу двора уинити коукиѣ, вѣсакѣ да поможе. З. 45. къ те (свету тројицу) кръстидь се. М. 203.

кръстиминиѣ, christianus, долази само за свештенике у краљевству босанском XV вијена: кръстиминиѣ. М. 253. 323. кръстиминиѣ. М. 306. 308. 319. 393. 492. 497. П. 50. 156. П. 6. 93. кръстиминиѣ. М. 368. 397. 398. 399. П. 51. 147. 151. 165. 169. П. 6. 64. посласмо наше строицике и кръстимини (пише епископъ цркви босанске). П. 50. постависмо сѣздоке и средителе вѣре наше дѣда босанскога и шимини .вѣ. поглавнинеѣхъ кръстиминиѣ и .вѣ. нашинеѣхъ племенинеѣхъ властела (пише херцег Стјепан). М. 461.

кръстиминиѣскии, christianus: благосрѣду быти на миръ кръстиминиѣскии. М. 5. трѣпимо велику неколю полагаѣ кръстиминиѣскии. М. 560.

кръстиминиѣство, orbis terrae christianus: не рѣзмиѣ у кръстиминиѣствѣ, да у тѣрцѣхъ и къ нинеѣхъ народеѣхъ поганьсѣхъ. П. 140.

кръстовъ, crucis: на кръстовъ дѣнь. М. 52. у црквице кръстово. Г. XV. 300. — Christi: стада Нсѣ Кръстовѣ. М. 559. cf. хръстовъ.

кръстовъображенъ, cruci similis: цеме кръстовъображенѣ. Гильф. бос. 276.

кръстовъуѣкии, селу је Броду цркве арханѣлове у Призрену ишла меѣа оуѣс. потокъ кръстовъуѣкии. Г. XV. 282.

кръстоносниѣ, crucem ferens: кръстоносно Хрѣстоу послѣдоваѣ. Д. 55.

кръстоношиниѣ, crucem ferentis: селима у Мачви која је цар Лазар дао Раваници ишла је меѣа на кръстоношиниѣ хрѣствѣ. С. Л. 1847. IV. 53.

кръстоушѣ, гледај коуѣроуѣ: кръстоушѣ на оугре, и пленѣше многе градове и сами зде погнвоше 1515. Г. X. 277.

крѣствѣ, crucis: крѣствѣ (мѣсто чега је гриѣшном штам-

пано крѣсть) кнеза Мироевлка. М. 2. крѣсть кнеза Андри. М. 35. крѣсть симѡновъ и подьписанне. М. 6. уѣстни крѣсти и съсоуди златни. М. 80. кльнемо се з уѣстни крѣсть. М. 22. да га оубиє крѣсть уѣстни. М. 70. и меѣма је крст бивао знак: з врьдо где стон крѣсть. М. 18. на Градице, на три крѣсте. М. 92. на желзним крѣсть. М. 131. и тамѡ вьдрзисмо крѣсть вь двѣх. М. 131. у селу Шиньли бјеше црква која се зваше Крѣсти. Г. XV. 287. — Christus: на славу Невъ Крѣста, сина божиѣ. М. 418. кон є продаѡ сина кожьегѡ Невъ Крѣста на расветьє. М. 453. нашегѡ господина Исуса Крѣста. М. 463. сѣ. Крѣсть.

крѣстьнѣ, crucis: ѡградн вьселеноуѡ оружьнѣмъ крѣстьнѣмъ. Ст. 25. — крѣстьно нѣе, што и данас: есмо присегли светѣмъ Юрьемъ и арханьгеломъ Михаиломъ, нашнимъ крѣстьнѣмъ именн. М. 219. — Селу Сакату бјеше меѣа Крѣстьнѣ потоки. Г. XV. 287.

крѣстьнѣцъ, два села која је цар Стефан дао цркви арханьгеловој у Призрену: оба Крѣстьнѣцѡ, меѣила су са селима Пакишом и Рапчом. Г. XV. 281. 301.

крѣстьуани, мјесто које је било близу Призрена: оузь Соухѡу Рѣкоу до крѣста, кон стон мегю Кошанинѣ и мегю Крѣшьуани. Г. XV. 286. мислим да је исто које се пише и Крѣстьнѣцъ.

крѣтънѣши, селу Јелшаници које цар Лазар даде Хиландару бјешѡ заселак Гюргѣвинѣ, на уемоу соу сѣдели Крѣтънѣши. Г. XI. 139.

крѣтоле, општѣни которској потврди цар Стефан с другимъ селима и Кертоле. М. 151. и сад су ондѣ.

крѣтънѣшѣ, дубровчанѣн Прибоу Крѣтънѣшѣ XIV вијека. П. 6. 26.

крѣуѣдинѣ, село у Сријему које је Јован деспот дао Крушедолу: Крѣуѣдинѣ (погрѣшка ће бити у преписивању). М. 541. Крѣуѣдинѣ. С. Л. 1847. IV. 48. има и сада.

крѣуѣлѣнѣ, faber aegagius (може бити то): меѣу људма које је краљ Стефан Дечански писао Деча-

нима да буду мађушци био је у Комаранима Богдань
кръуелъи. М. 97.

кръуьид, краљ је Стефан Првовјенчани допу-
стио у својој земљи дубровчанима къуьимъ да носе.
М. 16. само ту. да су rotulenta, може се доста по-
уздано мислити по том што је у другом споменику
исти краљ допустио дубровчанима да продају вино
везь коде у Брскову. М. 16. а да су mercēs minutae
не може се узети за то што се у споменицима че-
сто разликује велики и мали коупли или тръгъ (сф. коу-
пли, тръгъ), а овдје се најприје каже: да гредъ съ
тръгомъ, дакле и с великим и малим, па се онда до-
даје оно за къуьмоу.

кръшнѣленѣъ, између људи које цар Стефан да-
де цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Гюргъ
Кръшнѣленѣъ. Г. XV. 293.

кръшницъ, saxulum: селу је Тръкуи с Досуѣм ишла
међа оу Шбрахю Станоу оу Кръшницъ. М. 95.

кръштеникъ, baptizatus: кърщеникомъ. М. 560.

кръштение, baptisma: нареуениго въ свѣткъ кър-
щени Стѣфана Немлоу. М. 4.

кръштинѣьскѣи, christianus: кърщѣанскомъ го-
снодомъ. М. 560.

кръшь, saxum: селу је Тръкуи с Досуѣм ишла
међа оу Кысокии кърьшь конъ дѣла. М. 95.

крътити, occultare: ѿтъ къси въ въсь крме се. Л. 56.

кръкати, considerare, morari: гдѣ си като хоме кър-
кати, годѣ си кто мине. М. 2.

кръкъша, властелин бана босанскога Стефана
живанъ Кръкъша 1332. М. 102.

кръпити, roborare: мѣстоу сѣмоу светомоу исплъ-
нити и крпити, не ѿтъоузети же укто. М. 75. цѣра не-
бескаго, кон крѣпи кралество ми в добръхъ дѣлихъ. М. 232.
да насъ крѣпишь и тврьдишь в законехъ. П. 107. хоѣу крѣ-
пити правъ любавъ и примъдишь з крѣтноомъ. М. 445.

крѣпость, robur: богъ даюшомъ крѣпость. М. 17. да

омен поведемъ будѣ зъ скончаи крѣпости тѣрѣде. М. 210. за крѣпости мира сеган. М. 466. да ѣ когамиъ зживати крѣпостю ѡкоган писма. М. 494.

крѣплькъ, *firmus, fortis*: воинна крѣплька. Ст. 25. на бранѣ крѣплькоую. Ст. 6. крѣпка волгзнь. Д. 136. въ напастехъ крѣплькъ здстоупимькъ. М. 26. да снѣ писмо будѣ крѣпко. М. 232. да сѣ крѣпци зъ всмьхъ повеладь. М. 236. зъ пути велѣ волестань, а зъ памяти на пѣнъ крѣпдкъ. П. 6. 126. не поткврати, нъ крѣпучѣ потвѣрждати. М. 180. непоткворимъ бити, нъ науѣ и крѣпцѣ потвѣржденнъ. М. 569.

крѣпльнь, *firmus*: крѣпльнь мирь. М. 209.

коукалоко, деспотъ је Јован дао Крушедолу блато Кувалоко. М. 541.

коуга, *pestis*: помираю оудъ изгѣ. П. 29. 30.

коуда, *quo*: да си хинѣ трѣгъ закономь, кзда ѣсхотѣ. М. 363. наше трѣговце сѣблюдати свѣда, кзда ѣ ннхъ монь може досекн. М. 430. да понесе зъ Дѣбровникъ или ннзѣда, кзда нъ драго. М. 487. съ предлогомъ оудъ, *unde*: ако ви коу вснлостъ оудъ кзда годн Дѣбровникъ имѣѡ. М. 452. погрѣшка: кода. М. 551. cf. коудоу, коудѣ.

коудръ, прво значење (према кудити, и што у Будиниѣа *psalm. 1861* има кудра тамница) мислим да је *turpis*, долази само за коѣа товарна, па је тада *equus clitellarius*: сѣла товарѣ да не носѣ, нъ да храни всако село по ѣднога конѣ коудра, да носн црѣковнн товарь. М. 99. долази још само јѣдан пут, и то без рнѣчи конь а у истомъ значењу: оузнннхъ (цар Стефан) Стѣпаномь (селу цркве арханѣлове у Призрену) законь да ннѣ не оузннмаю лѣдѣ, нн игнѣтннѣ, нн коудра, нн да ннѣ ѣсть дальнѣга поутн. Г. XV. 576. мислим да се такомъ коѣу на супротъ ставѣа конь добръ, т. ј. јахаѣн. З. 43. cf. конь.

коудоу, съ предлогомъ оудъ, *unde*: што самъ прнтежнѣ или испросн оудъ коудоу годѣ. М. 123. мѣсто, оудъ кзда сннорѣ поутн се. М. 130. cf. коуда, коудѣ.

коудь, глѣдај коудѣ: пондоше, не вѣмо кудь. П. 64.

коудъси, селу је Жеравини цркве арханђелове у Призрену ишла међа оу Коудсе, оџь Коудъсьь прѣко оу Дринь. Г. XV. 310.

коудъ, quo: оџь места, коуде съ тековища нис Плавницъ. М. 18. коудъ облада, тоудъ си ходите. М. 24. коудъ нѣ дрѣжане краљевства ми. М. 60. коудъ се ни оџе ми копа. М. 95. да пасе куде едно село туде и дрѣго. З. 35. куде рѣкоуџь свѣдоци, тако да естъ. З. 36. куде съ били трѣгови в прѣке госноде, тудези да съ и съда. М. 206. кудн будъ моџи досеџи. М. 229. око куде поведоше мегю. М. 264. ксѣдне кудне ишла моџь море досеки. М. 312. шо годе бихъ куде оџдзунла оџ илани. М. 415. кудъ тоурци ходѣ, добра не уине. П. 148. — с предлогом оџь, unde: шо испросни оџь кудѣ годѣ. М. 80. оџь коудѣ иде. З. 47. — долази узањ и оно без првога гласа утврђујуџи му релативно значење: по местехъ кудѣно је законно мѣсто соли продавани. П. 12. сѣ. коудд, коудоу, коудѣ.

коудѣлинъ, име мушко, гледај Дубокиџиѣ.

коудѣльница, іпорс (за цијело не знам што је): сирота коудѣлица да естъ свободна, такожде ико и попь. З. 34.

коудма, Cosma, гледај Покраньунѣ.

коудмиѣ, човјек Гргура и Ђурђа Бранковиѣа Михаилъ Коудьмиѣ 1405. М. 272.

коукалинъ, селу је Нистри ишла међа до коукалинна стоуденѣца. Г. XV. 279. сѣ. коукалинъ.

коукалинъ, селима је Сламодражи, Добродољанима, Непробиштима, Момуши и Бијелој Цркви ишла међа на коукалинъ стоуденѣцъ. М. 18. сѣ. коукалинъ.

коукаиѣ, војвода је Сандаѣ био в Квкаиѣ и подѣ Квкаиѣмъ. М. 329. П. б. 85. то ће бити садашње село Кукаиѣ на Босни близу Врандука. Zeml. bos. 38. на картама Каканј.

коуклиѣшевѣцъ, црква је спасова у Призрену имала илинъ оу Коуклишевѣци. Г. XV. 270.

коуковъ, село је Потоуѣцъ било на сѣстанку на делу потоунъ и коуковоу. С. Л. 1847. IV. 53.

коукољь, између влаха које краљ Милутин даде епископији липљањској једном бјеше тако име. М. 564.

коукољь, име једном од влаха које је краљ Милутин дао Хиландару. М. 59.

коукољма, } сисита, *κουκουμάριον*, *hignula*: .г.
коукољмарь, } калежи, .з. кѣкѣма и дискошь. П. 6. 100.
за исте ствари стоји на другом мјесту: три калежи,
два кѣкѣмарѣ и дискошь. М. 408.

коукољровь, међу људма у Штипу што их краљ Милутин даде цркви арханђеловој у Штипу а с њом Хиландару бјеше Дрлгослакь, коукољровь зеть. М. 63.

коукинсь, Камејеву је ишла међа за Кѣкинса нике. М. 199. у С. Л. 1847. IV. 55. стоји Кѣпинк-

коула, *munimentum*: где се градъ ѿборнтъ или коула,
да га направе граждање. З. 40. јамачно познија глоса
к ријечи градъ.

коулинь, име мушко: бан босански Кѣлинь 1189. М. 1. — између људи које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи једном бјеше тако име. М. 12. и једном између људи које је краљ Милутин дао Хиландару. М. 60.

коуљвићь, између људи које је цар Стефан дао цркви арханђеловој у Призрену један бјеше Коуљвинь Коста. Г. XV. 309.

коуљини, два села једно на Дунаву, Кѣљини, а друго у Битви, Кѣљини, даде цар Лазар Раваници. М. 199. С. Л. 1847. IV. 54. оно прво има и сад код Градишта.

коуљиниь, *Sutapanis*: оугърскомоу краљу множество много оугри и коуљини събракъшоу. Д. 153.

коуљиниць, тако бјеше име једном од људи које краљ Милутин даде Хиландару. М. 60. и једном од оних које цар Стефан даде цркви арханђеловој у Призрену. Г. XV. 289.

коуљиново, село које је краљ Стефан Дечански дао Дечанима. М. 94.

коумань, име мушко: између људи које је краљ Стефан Првовјенчани дао Жичи тројици бјеше тако име. М. 12.

коумань, -иц, селима је Грачаница и Сушица и Селцу ишла међа на Коумлиу Глакоу. М. 563.

коуманьскыи, неке су њиве цркве трескавачке ишле одь коуманьскога поутн. Г. XIII. 370.

коумерькъ, гледај коумтрькъ.

коуметница, мјесту је Ливади у Светој Гори ишла међа покраи мора на Топица близъ Коуметнице и оть тоуи прѣма Коуметнице на царьскыи пѣтъ. М. 126. cf. Палкометница.

коумирь, *idolum*: слоужити глоухимь коумиромь. Ст. 1. сирада глоухихь коумирь. Ст. 7.

коумь, *sodalis*, као и срл. *compater* (од којега је): любовникомь ми сынъ и кзыъ (пише краљица Јелена кнезу дубровачком Марину Бадвару). М. 66. 67. нашнемь прѣтелемь и сръчаннемь кзмомь (пише војвода Радосав Павловић општини дубровачкој). П. б. 91. за то ки молимо како кзмокы и сръчане прѣтели (пишу синови Радосава Павловића општини дубровачкој). П. б. 111. 113. 114. нашъ поуطني кзыъ (пише херцег Стјепан за кнеза дубровачкога Бенка Гундулића). П. б. 115. реуенъхь кзмова (за људе који су се помирили). П. б. 106. *testis baptismi* може бити да је овдје: понметь моужа или коума или ближнего. III. *leseck*. 129.

коумьство, *sodalitas*: колевъ кзымьствл. П. б. 106.

коумтрькъ, *portorium*, нгр. *κοιμῆριον*: ктѣ ншъ сплкъости прѣзъ законъ о кумерки. М. 3. законъ коне естъ одь кумерекъ сольски. М. 38. да си кзызють и продають късакъ кзыню, и да имь се не кзымьеть кумерекъ ни никнере даньс ни на рѣкахъ ни на пѣтехъ. М. 37. мон кумтрькъ и риконькъ нѣ сталъ в мон рѣцѣ, лише в наше шпльникъ. М. 49. за кумирькъ сольски, продахъ га вашнимь покансаромь за годнище за .ѿ. сътъ перьнерь. М. 174. *telonium*: одь рѣке

држисне до Неретъхъ измѣренъ сольски да несть на нно место расъхъ въ Дубровънникъ. М. 38. измѣрѣна две постави кра-
левство ми, да стонъ законъ ѿтѣхъ ми. М. 46. измѣрѣна да
држимо кралевства ти законъ господина ми ѿтѣца ти. М.

48. на ова три мјеста може бити и *emporium*, сф. тръгъ.
коунаршиє, pl. m. село оу Кљуун, које је краљ Ми-
лутин дао Хиландару. М. 63. може бити да је садашње
село близу Прилипа, које *Hahn, reise* пише *Konjari*.

коунокница, разен деснотъ и Шикоула Ходоу пашоу
оу Коунокци 1443. Л. 78.

коуни дедатъ, тако бјеше име једном између љу-
дѣ које краљ Милутин даде Хиландару. М. 60.

коуни паке, селима у Мачви која је цар Лазар
дао Раваници ишла је међа поутемъ десонни подъ Кви-
паке. С. Л. 1847. IV. 53.

коуни соль, гледај коунисоула: що сѣди коунисола.
М. 271. само ту.

коунисоулатъ, гледај коньсоулатъ: писанъ вѣше
квнъсълатъ тога и тога дана. П. б. 110.

коунисоула, *consul*, тако су се звали дубров-
чани који су имали од своје општине власт по дру-
гим земљама над својим земљацима: що се прѣх мѣгъ
совомъ дуброкуане, да се прѣх прѣдъ квнъсълѣмъ дуброку-
кнѣмъ и прѣдъ инѣхъ сѣднѣми, и що сѣди квнъсълъ и негове
сѣдне, на томъ да стоу. М. 206. 209. 268. 271. ми смо пи-
сали заповѣдѣ наштамъ дуброкуаномъ квнъсълѣмъ, конъ сѣ
по срѣбьскои земли. П. 62. — тако се звао главни су-
дија у Дубровнику: прѣдъ господиномъ квнъсълѣмъ дуб-
рокуанѣмъ, поглавѣлѣ(мъ) ѿдъ правада, и негове поутене
сѣдѣ. П. б. 127.

коуни теиътъ, *contentus*: хоѣемо и есмо квнътеиъти
словодно пѣстити. М. 328.

коуни тоушъ, гледај коньтоушъ: квнъшъ златомъ
фигуранъ. М. 415. П. б. 121.

коуни фетънѣнѣ, *scutella offerendis bellariis*: ку-
данъ кифетинѣнѣ потеже устѣри литре .г. вѣше. М. 408. за

исту ствар на другом мјесту стоји може бити гријешком изиђетикъ. П. 100.

коупа, сура, *dolium*, то као да је овдје: ако би вамъ кокъ купе потражење. П. 15. cf. коупаръ. — *rosuli species*: две купе злате, потежаю .л. антаръ и .г. змуче и .д. ахага. М. 380. в судовехъ златехъ шестьъ купъ с поклопци, тегле 18 антаръ, 11 змучъ, 2 ахага. М. 407. осамъ купъ згарьсцехъ. М. 408. купъ една оудъ аспра окована съ встанни съ ногамн. П. б. 49. купе три на стлпцхъ, а кестъ в нихъ 4 антре и 10 змучъ и три акьсагъ. П. б. 56.

коупаръ, срл. *suparius, vietor*: разумъсмо що нльъ зписа за купаре. П. 15.

коупина, *rubus*: достоинно не въ коупъ съ виноградохъ коупникъ разсоудикше. Д. 152.

коупиново, мјесто које је дао Крушедолу деспот Јован 1496. М. 541. cf. Коупникъ.

коупникъ, град који се писао и Коупиново и Коупникъ, у Сријему, у њему је сједјела деспотица Анђелина са синовима: оу градоу Коупникъкоу. М. 543. въ градъ Коупникъ. Л. 63. 64. 82. 83. въ граде Коупникоу. Л. 64. 79. Г. X. 273. лени градъ Коупникъ разорилше Турци 1521. Л. 83.

коупникъ, гледај Коупникъ: писа се въ градъ Купникъ. М. 540.

коупити, етеге: виногради коуплъ оцять цркъ(н)ынь добытькомъ. М. 10. в кога кестъ кзпиль. М. 147. кпникъ си назцо брашна. П. 61. олово кзпникъ за .с. двкаты. М. 416. да кзпимо царинъ которьскъ за три годица. М. 246. царине и бродове, кож бкше оудъ насъ кзпно. П. б. 111.

коупити, *congregate*: керь се тврци купе. П. 25.

коупикъ, гледај коупли: нли кзпикъ канкь либѡ нѡсать. М. 2. кьсакъ кзпью. М. 37. само ту у уговорима с Бугарима.

коупли, *perch*: ако си хоте нти в твгъ землѡ с кзплами свонни. М. 41. що е мада кзпна, да си ю продаю. М. 46. ни маду ни велику кзпню. М. 52. мале и велике

коупле. З. 39. да си греду с тръгомъ и с купломъ свободно. М. 157. коуплами. Д. 23. да нмь се куплимъ взме. М. 41. emptio: кто любн нти з Дзбровникъ на куплю. М. 206. 209. П. 123. ни за рхуь ни за прошню ни за куплю ни за преддъжнѣ. М. 351. 357. conductum: разьлогъ оудь вснхъ цдринь, коморь, купаль, що є дръжалъ за краля Твртька. П. б. 37. ни за тергове ни за купле. П. б. 24. cf. коупни.

коупле ница, ager emptus: кон нмлю свою вашиноу зеньлю и винограды и коупле нице. З. 45. до коупле нице дмитрове. Г. XV. 272. с коупле ницами. Г. XV. 273. з снхъзи селдхъ оу црковнихъ що се находит коупле ница и прикиа жоупьска, да ю дръже, а що се обрета оу жоупь коупле ница или прикиа црковныхъ людѣи, да си ю такожде дръже. Г. XV. 282. коупеница. Г. XI. 130. 131. 132. XIII. 370. 371.

коупле нице, emptio: ако би када царина дикеска и сома дошла з маме рвие без купленъ. М. 452. pretium emptio nis: та вса въ наследѣе Хиландароу вьдана вьше коупле нице мнѣгоми. Д. 51.

коупле нь, измежу люди које је краљ Стефан Прво вѣнчани дао Жичи двојици бјеше име Коупле нь. М. 12.

коупованнѣ, emptio: за коупованѣ сребра. М. 437.

коуповати, emere: да си купю вьсакн тръгъ. М. 37. да си продаю куплю свою, и да си купю, що нмь тръвѣ, з земли царьства ми. М. 157.

коупоу сь нь, brassicae: коупоу сь нь корень. III. jahrb. bd. 53. anz. bl. 116.

коупь, pretium emptio nis: да нмь не взме ница кра левьство ни безъ купл. М. 120. що своимъ кодомъ про дяю кралевьству ми, да нмь кралевьство ми пидакъ купь како и прохн люднѣ. М. 120. нишо безъ купл да ви не взмено, тъкмо да купнмо. М. 175.

коупь, с предлогомъ въ и на, simul: сьришоуше се въ коупь. Ст. 27. видѣше всн въ коупь. Д. 27. вѣнци оукршлени, и въ коупь блаженствоу сподобльша се. Д. 63. вьсе то на купь. П. 176. тако и у loc.: свещаше въ коу-

пѣ. Ст. 28. громы велици и примракъ въ коупѣ и страхъ. Д. 155. коль добро и моль красьно еже житни братни въ коупѣ. М. 99. въ коупѣ. Д. 64. вилъ на кѣпи з господинномъ херъцегомъ и с кнезомъ Павломъ и са всими властели. М. 254. буде на кѣпи и с вельможами. М. 260. како бѣсте били на кѣпи. П. 54. юрь кисте на кѣпи бити съ властели. П. 59. коупь и доушья, unanitus: коупи доушно живоушнихъ. Д. 7.

коупь и родень, gentilis: коупи родныхъ падаютъ троупа. Г. XI. 66.

коупень, emptio: ни оу коупио ние ни оу залогоу. М. 81. 123.

коупень, само адвербијално коупно, simul: идеже коупио царѣ и оубожи. Са. 4. все кѣпио поткрѣвемо. М. 341. тѣи поставкѣ нашѣ все кѣпио прихлѣте кнезѣ. М. 426. всѣи кѣпио намъ дааше. П. 21. да бѣдемъ на нѣкомъ мѣсти кѣпио. П. 96. погрѣшке кѣпио. П. б. 39. коупно. М. 559.

коупь и, emptio: ни за прошню ни за кѣпию. М. 361. 365. 373. ако би дошла царина дрѣвѣска въ наше рѣке безѣ кѣпию. М. 456. conductum: що е въ насѣ дрѣжалъ царине и коморе и ние кѣпию. П. б. 37. 39. cf. коупилъ.

коупь и трѣ, scriptum: кѣпѣтри царьски по ксон велемонъ утверждають се. М. 235.

коупь и цѣ, mercator: да простишь кѣпцѣмъ нашимъ царинѣ. М. 23. да си ходе власи кѣпци по моему области свокодно. М. 41. ако приду кѣпци дворовѣци. М. 69. да ѡблегоу оу селоу коупци по законоу. З. 46.

коупь и шта, село је Радеша цркве арханѣлово у Призрену ишла међа низъ брѣдо на Коупь ища. Г. XV. 281.

коупь и, с предлогомъ въ и на, simul, гледај код коупь. коупь и хъ, lavatio: при окуи коупь и хъ. Д. 99. на скетоу коупь и хъ. Д. 199.

коупь и хъ и нѣ, село које је цар Стефан дао цркви арханѣловој у Призрену, било је негдаје око

Призрена и међа му је ишла оу Соушицоу, и призь Соушицоу. Г. XV. 287. у њему је била црква богородици.

коуцѣльни н у ѣ к ѣ н , што припада Коуцѣльникоу: свѣтон богородици коуцѣльникоу. Г. XV. 288.

коурило, мјесто које се у споменику у ком се први пут помиње пише гријешком Корило и које најприје бјеше на сјеверном крају дубровачке државе и то између Шумета и Затона: горѣре, кое св краѣь Корила, а одь Корила, како држе горѣре кое св краѣь Затонь. М. 38. цар Урош даде дубровчанима земљу, како се ками вали долаз виноградоуь дзвровѣукииь, и и мѣорз одь Люте до Кзрила. М. 165. послѣје краљ босански Остоја даде дубровчанима земљу одь Кзрила дерн до Стона, са свима селима, међу којима бјеше и село Кзрило. М. 234. — Друго мјесто негдје око Призрена које се у истом споменику именује и Коурилово: на Коурила даде цар Стефан замјену за неколико винограда, које приложи цркви св. Николе у Призрену. Г. XV. 271.

коурилово, мјесто негдје око Призрена: цар Стефан давши цркву св. Николе у Призрену цркви арханђеловој у Призрену и приложивши истој цркви св. Николе неколико винограда даде господарима њиховијем замјену на Коуриловѣ. Г. XV. 271. cf. Коурило.

коурииъ, Quirinus: кнез дубровачки Жаль Кзринь 1265. М. 49.

коурииокииъ, властелин краља Стефана кнез Гръгзрь Кзръюкииъ 1333. М. 104.

коуроуцъ, у Мацара се kuguczok зваху сељаци који су се 1514 побунили на властелу, па тако који се и послѣје бунѣше: векоу изишли коуроуци оу Токаи, и поразише и немци 1697. Л. 88. cf. крѣстоушь.

коуръса, срл. cursa, incursio: покараи их и встави одь тен кзръсе. II. 136. cf. гоуца.

коуръсарь, гледај гоусарь: оть безбожьниихъ коуръсарь. Д. у III. lesek. 77.

коурътесевь, између осталого што је имала цр-

ква трескавачка бјеше и нива коуртесека у Кницехъ.
Г. XIII. 375.

коурѣтъ, брат цара турскога Селима: оудли Селимъ Коурта и Ахмата и вѣсю братію свою 1513. Л. 82.
коурѣниѣ, варог: коурѣнѣ дымъ. Д. 24.

коусакъ, селу је Камилеу ишла међа на крѣшнихъ
здѣвдова Кусакъ. М. 199. С. Л. 1847. IV. 52. и селу је
Војинцима ишла међа на обрѣхъ Кусакъ. С. Л. 1847. IV. 52.

коусин потокъ, селу је Поточцу које цар Лазар даде Раваници ишла међа на Куси потокъ. С. Л. 1847. IV. 53.

коути, село у жупи Драчевици, које је краљ Матијаш дао Фратру Александру дубровчанину. М. 494.
то ће бити садашње село близу Новога. Шем. далм. 1859. 25.

коутъ, гледај Коушл.

коутловикъ, људи Коутловићи даваху восак цркви арханђеловој у Призрену. Г. XV. 272. — Човјек жувана Ђурђа властелина Петра Павловића: вежете моје люди ки гредѣ у Стоњ, Кутловики. II. 135.

коутлъ, cotula: кутлъ съ рѣшцѣмъ срезъномъ по-
злакъномъ на стѣлѣхъ и съ покриваѣмъ, а иестъ у немъ 8
литаръ и 1 зина. II. 6. 50. кутѣ. II. 6. 51.

коутѣтмињъ, Раднуъ Кутѣтмињъ као да бјеше
дубровчанин 1409. II. 100.

коуциново, село које је цар Лазар дао Раваници. М. 197.

коуцѣво, село у струмској области, које је краљ Милутин дао пиргу хиландарском. М. 74. 80.

коуѣлима, планина око које је многа села дао Раваници цар Лазар: ѣтъ Кѣѣлине . . . у горѣ Кѣѣлињ. М. 197. између Мораве и Дунава. сѣ. коуѣлискии.

коуѣлискии, од Кучајине: ѣтъ мѣстъ коуѣлискиихъ
рекомъ Жрело. Л. 64.

коуѣво, земља покрај Браничева: повали Коуѣво и Браниѣво. Л. 77.

коуѣвѣскимъ, од Кучева: вѣрь браунуевскимъ и куѣвѣскимъ дао је цар Лазар Раваници на поля с мѣтрополѣтамъ. С. Л. 1847. IV. 55. мислим да је мјесто ове ријечи погрѣшка куѣвокомъ. М. 196. које опет у Л. С. 1847. IV. 50. стоји куѣвѣскимъ.

коуѣковнише, гледај Коуѣковѣне.

коуѣковнишскимъ, гледај коуѣковѣнскимъ.

коуѣковѣне, село дрѣве трескавачне: Коуѣковѣне. Г. XI. 133. Коуѣковѣне. Г. XIII. 376. по срѣдѣ Коуѣковѣниъ. Г. XIII. 375. и сад има то село од Битоља на југ на ријечи Флорини. Hahn, reise 149 Kutschkowen, а на карти Kutzkowen.

коуѣковѣнскимъ, што припада мјесту Коуѣковѣне: до коуѣ коуѣковѣ ... Г. XI. 131. до коуѣ коуѣковѣнскога. Г. XIII. 375.

коуѣла, селу Дабру манастира Раванице бјеше отъ Браунуека на Берани Коуѣшомъ хатаръ. М. 199. мјесто тога у С. Л. 1847. IV. 51. стоји Куѣомъ.

коуѣлати, tentare: хѣжжимо се куѣлатъ ѿ немъ и молити га да поиде. II. 78. куѣлати правѣни резултатни. II. 122.

коуѣла, domus: братѣнци, кои соу зледно оу едноу коуѣни. З. 34. 35. cf. коуѣла.

коуѣштиѣ, Мокан Куѣшиѣ и син му Марко из Црвнице 1454. М. 464.

коуѣштодѣ, custos: вриѣ ѿтѣцѣмъ куѣшодомъ и калѣдомъ. М. 450.

коуѣштиѣ, domus: господаръ коуѣшны. З. 35.

коуѣкѣ, жена краља босанскога Остоје 1399—1420, име јој пишу Куѣкѣ и Куѣкѣ. М. 236. 276. 295.

коуѣкѣниѣ, краља босанскога Твртка Твртковича власи Куѣкѣни 1406. II. 82.

коуѣла, domus, aedes: до елиске коуѣне. Г. XIII. 370. на тѣсоуѣоу коуѣ да вѣтаеть се въ монастырѣхъ и калогирѣхъ. З. 30. аще кто оуажеть коуѣню. З. 37. Ријечанима је ишла међа ѿтѣ рѣке право оу Велии долѣ за милошевѣ коуѣне. Г. XV. 278. тен куѣе и баѣцине. М. 290.

друга кьблоу единомуу, нива кьблоу .л. и .з. Г. XI. 131. XIII. 370. врло често у та два споменика. био је и за обичну потребу: да висмо ви удали вама два кавла сребрѣни. П. 169. за та се оба кавла каже на другом мјесту да су хабри. П. 6. 64. 67.

кьга, quando: кьга си кьсхокешн понти нивао оѡдъ насъ, да си погешн свободоу. М. 22. кьга встарѣвешн помонн. М. 23. кьга нма смо помагали, прицала ны ста. М. 23.

кьгы, quando: кьги походи икономъ, да нивъ се кони не оузымлютъ. М. 63.

кьда, quando: кьда на ны подѣ дръва заморьска на нашъ градъ, тьда вама дръва польгъ нивъ гредѣ. М. 54. приложихъ, кьда господовахъ Зетоу. М. 112. кьда гредеть кьмо царь. З. 31. створи кьда доходнише поклицари. М. 184. ако висмо нхъ кьда нмали, да нхъ даамѡ. М. 400. quit, за узрок: сьдаа кьда је такон, трѣвѣ да видишь. М. 515. погрѣшна кьда. П. 6. 22. cf. кьде.

кьде, quando: оутврьдихъ, кьде придоше кь царьствоу ми. М. 167. кьде оумрѣ кластенинъ, конь доваръ да се да цароу. З. 43. царь кьде нме сына женити. З. 45. кьде гѡди вьде. М. 322. вьзда, вьде ми згѡдно вьде. М. 330. вьде ви годѣ дѡшьль. М. 535. кьде нивъ је хѡтенъе, опетъ да си дохѡде. П. 6. 81. кьде гѡдне. П. 6. 96. кьде. П. 2. — si: кьде ви такози вьло, не ви могли стоимти. П. 10. — с предлогом до, довес: до кьде се не сьди. М. 38. долази узаъ и оно утврѣжуъи му релативно значеъе, али губи први глас: в време, кьдено нмасмо рэхмиръе. П. 52. cf. кьда, кьди, кьдъ.

кьди, quando: сьдъ да стае оѡдъ миховли дьне до гюрьгева дьне, кьди ви вьде трѣве. М. 46. створи, кьди приходи поклисарь. М. 52. кьди прии латининъ срьбниа, да да латининъ срьбниа половинъ латинъ а половинъ срьблъ сведоке. М. 147. кьди вьнесмо в Конавлахъ. М. 229. нолино вратъ ви кьди рать прѣсташла. М. 339. вписати, кьди кь тон вить. П. 72. вьзда кьди вьсхѡте. П. 6. 53. кьди е годне вьде хѡтнеть вьзети. П. 6. 94. — долази узаъ и оно утвр-

ђујући му релативно значење, али губи први глас: кѣдино и кѣздравѣи бнѡ. П. 6. 127. cf. кѣде.

кѣдѣ, quando: възда идѣ ихъ бѣде хѡтѣти взѣти. П. 6. 69. кѣдѣ приишѣ Сребрьницѣ. М. 437. кѣдѣ то уоу. Л. 87. quum, за узрок: кѣдѣ тѣкон бн, зѣповѣдамъ. М. 528. cf. кѣде.

кѣждѣ, quisque: постави ѡви царѣ, дроугне кнезе, ини владикы, и комоужде дастъ пасти стадо свое. М. 4. когожде езнѣи. М. 4. свѣсть комыбноу когожде. Ст. 17. кѣжде доуша. Са. 14. cf. кыжде.

кѣждо, quisque: комоуждо насъ. Ст. 4. разидоше се кѣждо въ своемъ сн. Ст. 18. 29. кѣждо ихъ. Д. 31. М. 133. далѣ имъ комоуждо ждрѣбы свои обладати. М. 125. въ своемъ кождо ѡтходеть. Д. 84. cf. кыжде.

кѣзнодорожествокати, moliri: кѣзнодорожествуѣт дѣло благоуствно. Д. 15.

кѣзнь, machinatio: таковою кѣзнію искоуши се. Г. XI. 82. не коуше се кѣзни его. М. 83.

кѣзньнѣ, idoneus: что кѣзньнѣ сѣтворитъ съмысли не доушкѣште. Д. 183.

кѣзньство, solertia: аште конь кѣзньствомъ-кѣзможно бн прошеиѣ светѣго испльнитѣ. Д. 196. зло кѣзньство. Г. XI. 48.

кѣкриво, село које је с црквомъ богородичиномъ у Лојану дао Хиладару краљ Милутин. М. 64.

кѣметѣ, гледај кметѣ.

кѣнезѣ, гледај кнезѣ.

кѣнига, гледај книга.

кѣсенимъ, госпођа Ѣсенимъ, као да је била мати Костадину, који је држао Скадар и Зету 1395. П. 1. 2.

кѣсенофѣ, манастир у Светој Гори: Ѣсенофѣугоумень. М. 127. 132.

кѣсиладлогъ, *ξυλαλόγ*: дастъ емоу въ поусть зѣладлогъ избранихъ троушъ. Д. 192. само тако у генитиву.

кѣсиропотамъ, манастир у Светој Гори: Ѣсиропотамѣугоумень. М. 127.

късифетръ, } sceptrum: сподобленъ быхъ късифетра
късифѣтъ, } царьскя. М. 201. ксифѣтра. Г. XI. 130.

къснхънию, tarditas: многокременнымъ къснхънемъ.
Д. 117. къснхъне не дасть ми къснхъвати. Г. XI. 70. толк-
ное отълаганіе и къснхъне. Г. XI. 78.

къснхъти, tardare: не къснхъ ни оусниан. Ст. 14.

къте, sed: да ихъ не примемо, къте да имъ пакости-
мо. М. 36. да имъ се не къзъметъ къзерекъ, къте да бѣде
сковотъни. М. 37.

кътиторицъ, fundatoris conditio: въздвнгохъ отъ
основаніа монастырѣ въ славу святаго възнесеніа, мнѣ же
въ ктиторію. М. 196.

кътиторь, κτήτωρ, fundator: сподоби ме быти емоу
кътитору. М. 5. curator: да бѣде томъи ктиторь и окръ-
митель моа зивца. П. 6. 122.

къто, quis, интерогативно и релативно: гдѣ си
къто хоче крѣпати. М. 2. ако ли къто снѣ прѣтвори, да
моу богу соудн. М. 6. кто доволнь изъглаголати сили го-
сподне? М. 9. за снѣ метохне никогре уловѣти да не
има печали развѣхъ опать, кто же оу мѣстѣ томъ. М. 10.
ако же комоу умъ дльжнъ архиепискоуповѣ уловѣти, да
га познава краю. М. 13. кто ли се дръзне прѣтворити, да
приме гнѣвъ отъ кралевѣства мн. М. 16. ни отрокъ ни инъ
къто. М. 18. ако си къто ѡнехъ възлюби стати. М. 41. у
јединни долази и узмножину: кто ли съ гостѣе и мѣсъ
се оублашннан, да имъ же на нихъ волю. М. 435. кто соутѣ
отдѣлни. З. 33.

кътоупнио, Годињу су ишле меѣе оу Ктоупнио на
прѣкорь медоу Доупниоу и мегоу Ктоупнио надъ Годи-
нѣць. М. 26.

кътоупнѣуиѣ, властелин дубровачки Михондо Къ-
тоупнѣуиѣ у веѣем вијеѣу 1253. М. 40.

къшти, } filia: мала сестра Врѣслика къки. М. 7. жвѣла-
къѣи, } не, не е даль краљъ Владиславъ мнѣ и моен же-
на а своен къкерн. М. 54. кралице Марѣе згрѣске, кѣере
краљъ Лѣвѣша. М. 211. госпога Юлѣна, къщи господина

ко узима и то, cf. ть: ѡмнзи смци, кон то соу по то-
моу уловткоу. З. 39. длого, кон то се сталє у нашон ко-
морн. П. 18. кон то је полауа прьво била нашега власте-
линя. М. 240. 297. кон то је биль дрьвло. М. 258. кон то
је прьво био крали Остою. М. 261. падеж конь, који
мислим да је ломал, показује сам собом вряјеме као
кад: конь би се твою рьвота на насъ услонила, ми бисмо
вчинили. П. 11. конь се сизие, хожьмо видѣти. П. 24. конь.
28. 29. 30. 36. 38. 44. 46. 47. 48. 54. 75. 76. 126. кьдѣ,
конь би хотѣли. П. 6. 50. и у том послу тај падеж узни-
ма к себи то: конь то нашъ голюю посласмо. П. 38.

кми, malleus: юдань кми сребрьни. П. 6. 73. — Село
Ки даде краљ босански Томаш Остојић с градом Къзучем
синовима војводе Иваниша Драгишића. М. 439.

кмижде, } quisque: за коньжде оуланьникомъ по дьва
кмиждо, } уловткѣ. М. 6. епископи оскешташе, и кое-
гождо коньждо странѣ оуунтєлє поставлєашє. Д. 140. кое-
гождо по стєнзи своємь. Л. 80. cf. кьжде, кьждо.

кмире, глєдај код кми (quis).

кмиулици, цркви арханђеловој у Призрену да-
ваху восак људи Кмиулици. Г. XV. 272.

кмиа, Вишеграду који је цар Стефан приложио
цркви арханђеловој у Призрену ишла је међа на Бо-
ровоу Кмиоу. Г. XV. 272.

кмиоу кьць, село које је цар Лазар дао Раваници:
Кмиоу. М. 197. може бити да је садашње село Кмиојевац
у Грузи.

кмикиници, село у Битви, које је цар Лазар дао
Раваници: Кмикиници. С. Л. 1847. IV. 54.

кмиь, vultus, persona, cf. лице: прьдъ кмиоу кьць
кмиоу. П. 6. 127. кьдѣти з Дьзрокнику кмиоу мониь.
М. 495. — не знам шта је ако није погрєшка: при-
домє тарати немлукки кмии 1551. Л. 84.

кмипѣти, scaterere: многомь урѣвть кмипѣцимь по оуде-
сєхъ єго. Л. 57.

кмисливо, село које је цар Лазар дао цркви

богородичиној у Ждријелу браничевском: **Аџиџо** сь **Кислијево**. М. 194. номинативу нема потврде. и сад има близу онога Ждријела село **Кислијево**.

кислине, 1454 Скобалик оуџи тоурке оу Бане. по томь приге влша на **Кислине**, и Скобалик оухвати. Л. 78.

кисоникъ, властелин дубровачки **Маринъ Кисоникъ** у вељем вијећу 1253. М. 40.

кисля, acidus: млякоу **кисляоу**. Д. 115. fermentatus: да се дле **кисля** хлябь всьмь једнакь (калуџерима у манастиру арханџелову у Призрену, као и у Бањској). Г. XV. 306.

кисляка, } селу је Тоудорьоу у Топлици ишла
кисляць, } меџа оу **Кислякоурькоу**, и оузь **Кисляць**
до поутн. Г. XV. 302. ту су два имена једној ријечи, мислим да ће у једном бити погрјешка, и то у првом, гдје може бити да би требало **кисляскоу**.

киевьць, село **Киевць** даде краљ босански **Томаш Остојић** с градом **Кључем** синовима војводе **Иваниша Драгишића**. М. 439.

киевьць, међу људма у **Словињу** што их **Стефан Душан** даде пиргу хиландарском био је **Фраџь Кивьць** сестричикъ. М. 123. ваља да је оном чији је био сестричикъ било име **Кивьць**.

киџемь, међе су **Стјепановој** цркви с **Чабићем** ишле подь **Кикени доубь**. М. 93. а селу **Трџьун** с **Доуџем** оу **Виситорь** оу **Кикиено** дрџце. М. 95.

киџикъ, међу људма који по заповијести царице **Милице** показиваше међу коџушку бјеше од **Сврчина** **Кикикь Богдань**. М. 264.

киџорикъ, власи краља босанскога **Твртка Твртковића** **Кикиорикъ**. П. 91.

3 2044 024 358 434

This book should be returned to the Library on or before the last date stamped below.

A fine of five cents a day is incurred by retaining it beyond the specified time.

Please return promptly.

5132297

JUN 8 1976

BOOK DUE WID

NOV 19 1979

OCT 1 2 1963

WIDENER
MAY - 4 1995
MAY 08 1995
BOOK DUE

